

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ

«ՖԻՆՔԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն Փակ բաժնետիրական ընկերություն

Թողարկողի ֆիրմային անվանումը և կազմակերպափրավական ձևը

ՀՀ, 0023, ք.Երևան, Ագաթանգեղոս փ. 2ա
հեռ. (+374 12) 55 55 55

Էլ. փոստ՝ info@finca.am, ինտերնետային կայք՝ www.finca.am

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» Բաց բաժնետիրական ընկերություն

Տեղաբաշխողի ֆիրմային անվանումը և կազմակերպափրավական ձևը

ՀՀ, 0002, ք.Երևան, Բյուզանդի 87, 85 տարածք
հեռ. (+374 10) 59 23 23

Էլ. փոստ՝ araratbank@araratbank.am, ինտերնետային կայք՝ www.araratbank.am

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:

Արժեթղթերի դասը՝	Անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային պարտատոմս	
Արժեթղթերի ձևը՝	Ոչ փաստաթղթային	
Արժեթղթերի քանակը՝	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով	
Արժեկտրոնային եկամտաբերություն՝		
Շրջանառության ժամկետը՝		
Տեղաբաշխման ձևը՝		
Արժեթղթերի թողարկման արժույթը՝	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի անվանական արժեքը (արժույթը)՝	10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ	25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի ընդհանուր անվանական արժեքը՝	մինչև 4,900,000,000 (Չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ, որից մինչև առավելագույնը 7,000,000 (յոթ միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալը կարող է թողարկվել ԱՄՆ դոլարով, պայմանով, որ ցանկացած պահի դրությամբ թողարկված պարտատոմսերի մնացորդային արժեքը չպետք է գերազանցի և՛ 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ գումարը, և՛ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը:	

**ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ..... 3****ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ..... 5**

1.1. Տեղեկատվություն Թողարկողի և նրա գործունեության վերաբերյալ.....	6
1.2. Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը.....	11
1.3. Թողարկողի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները.....	13
1.4. Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձ.....	16
1.5. Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և բաժնետերերը.....	16
1.6. Թողարկողի թողարկած արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկություններ.....	18
1.7. Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ հիմնական տվյալները.....	18
1.8. Արժեթղթերի տեղաբաշխման գործընթացի համառոտ նկարագիրը.....	19
1.9. Այլ էական տեղեկություններ.....	20
1.10. Թողարկողի ամփոփ ֆինանսական տվյալները.....	20

ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....22

2.1. Ռիսկային գործոններ.....	22
2.2. Հիմնական տեղեկատվություն.....	23
2.3. Տեղեկատվություն առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ.....	24
2.4. Առաջարկի ժամկետները և պայմանները.....	32
2.5. Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը.....	37
2.6. Լրացուցիչ տեղեկատվություն.....	38

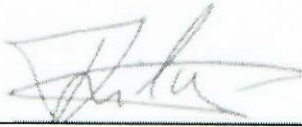

ԲԱԺԻՆ 3. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ..... 39

3.1. Անկախ աուդիտորները.....	39
3.2. Ռիսկային գործոններ.....	39
3.3. Տեղեկատվություն Թողարկողի մասին.....	50
3.4. Բիզնեսի նկարագիրը.....	52
3.5. Թողարկողի կազմակերպչական կառուցվածքը.....	58
3.6. Հիմնական միջոցները.....	60
3.7. Զարգացման վերջին միտումները.....	61
3.8. Շահույթի կանխատեսումը.....	62
3.9. Թողարկողի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները.....	64
3.10. Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամները և գործունեությունը.....	70
3.11. Կառավարման մարմինների գործունեությունը.....	78
3.12. Հսկող անձինք.....	80
3.13. Տեղեկատվություն Թողարկողի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին.....	80
3.14. Լրացուցիչ տեղեկատվություն.....	81
3.15. Էական պայմանագրերը.....	83
3.16. Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը.....	83
3.17. Այլ տեղեկատվություն.....	83

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ծրագրային ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք՝

Չարլաշտ Վարդակ (անուն, ազգանուն)	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի նախագահ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	 (ամսաթիվ)
Ֆլորին Լիլա (անուն, ազգանուն)	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>22.12.21</u> (ամսաթիվ)
Արարատ Գյուլումյան (անուն, ազգանուն)	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>22.12.21</u> (ամսաթիվ)
Մուրադ Մուրադյան (անուն, ազգանուն)	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>22.12.21</u> (ամսաթիվ)

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱՁԴԱԳԻՐ

ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

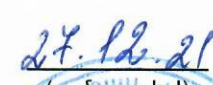
<u>Ռիչարդ Մարնի</u> (անուն, ազգանուն)	<u>«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	<u>Richard Marney</u> (ստորագրություն)	<u>22.12.21թ</u> (ամսաթիվ)
<u>Արամ Ղազարյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Գլխավոր տնօրեն/Վարչության նախագահ</u> (պաշտոն)	<u></u> (ստորագրություն)	<u>22.12.21թ</u> (ամսաթիվ)
<u>Վարդան Հարոյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Գլխավոր գործառնական տնօրեն</u> (պաշտոն)	<u></u> (ստորագրություն)	<u>22.12.21թ</u> (ամսաթիվ)
<u>Անուշ Պետրոսյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն/Գլխավոր հաշվապահ</u> (պաշտոն)	<u></u> (ստորագրություն)	<u>22.12.21թ</u> (ամսաթիվ)
<u>Հարություն Չաղրյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Իրավաբանական վարչության ղեկավար</u> (պաշտոն)	<u></u> (ստորագրություն)	<u>22.12.21թ</u> (ամսաթիվ)
<u>Մհեր Անանյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Վարչության նախագահ, Գործադիր տնօրեն</u> (պաշտոն)	<u></u> (ստորագրություն)	<u>27.12.21.</u> (ամսաթիվ)

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ

ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Ստորագրությունների իսկությունը հաստատում եմ՝

Արամ Ղազարյան	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Գլխավոր տնօրեն/Վարչության նախագահ		
_____ (անուն, ազգանուն)	_____ (պաշտոն)	_____ (ստորագրություն)	_____ (ամսաթիվ)

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ ԾԱՆՈՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ (ԱՅՍՈՒՀԵՏ՝ ԹՈՂԱՐԿՈՂ ԿԱՄ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ) ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱՁԴԱԳՐԻ (ԱՅՍՈՒՀԵՏ՝ ԱՁԴԱԳՐ) ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԱՁԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ազդագիրը և Ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը էլեկտրոնային տարբերակով Թողարկողի և/կամ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ (այսուհետ՝ Տեղաբաշխող) ինտերնետային կայքերում՝ www.finca.am, www.araratbank.am:

2019 - 2020 թվականների դրությամբ ներկայացված բոլոր ֆինանսական տվյալների աղբյուրն են հանդիսանում Ընկերության աուդիտ արված տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, իսկ 2021թ. դրությամբ ներկայացված տվյալներինը՝ աուդիտի չենթարկված հրապարակվող միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները:

Սույն ազդագրում ներկայացված տեղեկատվությունը, բացառությամբ տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, անկախ աուդիտորի կողմից աուդիտի չի ենթարկվել, ինչպես նաև ներկայացված տեղեկատվության համար աղբյուր չեն հանդիսացել երրորդ անձինք:

1.1. Տեղեկատվություն Թողարկողի և նրա գործունեության վերաբերյալ

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ
փակ բաժնետիրական ընկերություն
ռուսերեն՝ «ФИНКА» УНИВЕРСАЛЬНАЯ КРЕДИТНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ Закрытое
Акционерное Общество.
անգլերեն՝ “FINCA” UNIVERSAL CREDIT ORGANIZATON Closed Joint-Stock
Company.

Թողարկողի կրճապ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ
ռուսերեն՝ «ФИНКА» УКО ЗАО
անգլերեն՝ “FINCA” UCO CJSC

Թողարկողի պետական գրանցման վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Ազաթանգեղոսի փ. 2ա, գրանցման համարը՝ 13:

Թողարկողի գտնվելու վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Ազաթանգեղոսի փ. 2ա:

Կապի միջոցները՝

հեռ.՝ (+374 12) 55 55 55
էլ. փոստ՝ info@finca.am,
ինտերնետային կայք՝ www.finca.am:

Թողարկողի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապ հաստատել Կազմակերպության Գանձապետ Արևիկ Հովհաննիսյանի հետ հետևյալ հեռախոսահամարով՝ (+37412) 555555 (1400), էլ. փոստ՝ arevik.hovhannisyan@finca.am:

1.1.1. Կազմակերպության համառոտ նկարագիրը

Կազմակերպությունը հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում 2006 թվականի մարտի 28-ին՝ որպես ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն: ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ նաև ՀՀ ԿԲ) խորհրդի 2006 թվականի մարտի 28-ի թիվ 128Ա որոշմամբ Կազմակերպությունը գրանցվել է և ստացել թիվ 13 գրանցման վկայական:

Կազմակերպությունը ստեղծվել է «ՖԻՆՔԱ Ինթերնեյշնլ Ինք.» ամերիկյան ոչ առևտրային կազմակերպության կողմից ՀՀ միկրոֆինանսական շուկայի ձևավորման նախնական փուլում՝ նպատակ ունենալով ֆինանսական ծառայություններ մատուցել ֆինանսական հաստատություններից սահմանափակ վարկավորման հնարավորություն և ամենացածր եկամուտ ունեցող ձեռնարկատերերին:

Կազմակերպության առաքելությունն է հիմնավոր լուծումների միջոցով հաղթահարել աղքատությունը՝ օգնելով մարդկանց ստեղծել ակտիվներ, նոր աշխատատեղեր և բարելավել իրենց ապրելակերպը:

Կազմակերպության նպատակն է լինել ոչ ավանդական համայնքային ֆինանսական հաստատություն, որը շահեկանորեն ու ամենայն պատասխանատվությամբ մատուցում է

նորարական և արդյունավետ ֆինանսական ծառայություններ՝ հասանելի դարձնելով կայուն, սոցիալապես պատասխանատու ֆինանսական ծառայությունները կարիքավոր անհատներին ու համայնքներին՝ նշված խմբերին հնարավորություն ընձեռելով ներդրում կատարել ապագայի մեջ:

Կազմակերպության հիմնական նպատակն է ցածր եկամուտ ունեցող բնակչությանը հնարավորություն տալ բարելավել իրենց կյանքը և զարգացնել իրենց բիզնեսը՝ ավելի հարմար և արագ վարկատեսակներ առաջարկելու միջոցով: Այդ իսկ պատճառով Կազմակերպությունը կարևորում է ֆինանսական ծառայությունների թվայնացումը և վերջին տարիների ընթացքում զարգացրել է իր առցանց ծառայությունները և նախատեսում է նաև ներդնել մոբայլ հավելված: Թվայնացման միջոցով ներդրվել է որոշումների ընդունման և վարկերի տրամադրման ավտոմատացված համակարգ՝ ռիսկի վրա հիմնված գնագոյացումով:

Կազմակերպության հիմնական նպատակն է նաև իր հաճախորդների համար հանդիսանալ որպես բիզնես գործընկեր, այլ ոչ թե զուտ վարկատու և աջակցել հաճախորդներին ոչ ֆինանսական ծառայություններ մատուցելու միջոցով (ուսուցում և սեմինարներ):

Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 4,905,960,000 ՀՀ դրամ, որը բաժանված է 490,596 հասարակ (սովորական) անվանական բաժնետոմսերի, յուրաքանչյուրը 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Կազմակերպության միակ բաժնետեր է հանդիսանում «ՖԻՆՔԱ Մայքրոֆայնենս Կոոպերատիվ Յու. Էյ» կազմակերպությունը:

1.1.2. Բիզնեսի համառոտ նկարագիրը

Կազմակերպությունը ՀՀ օրենսդրությամբ և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով կարող է իրականացնել ունիվերսալ վարկային կազմակերպությանը բնորոշ բոլոր ֆինանսական գործառնությունները կամ դրանց մի մասը: Գործունեությունը սկսելուց ի վեր Կազմակերպությունն իր բնույթով հանդիսանում է ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն, մասնավորապես, որպես հիմնական գործունեություն ձեռնարկատիրական, գյուղատնտեսական և սպառողական վարկեր է տրամադրում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, որպես գործակալ կնքում է ԱՊՊԱ և ապահովագրական այլ պայմանագրեր: Իր կողմից մատուցվող ծառայություններն ամբողջականացնելու նպատակով Կազմակերպությունը սկսած 2013 թվականից մատուցում է նաև արտարժույթի փոխանակման ծառայություններ:

Վարկավորման գործընթացը Կազմակերպությունն իրականացնում է ինչպես սեփական կապիտալի, այնպես էլ ներգրավված միջոցների հաշվին:

Հաշվի առնելով իր հաճախորդների առաջարկները, ինչպես նաև շուկայի պահանջարկը, 2022թ.-ին Կազմակերպությունը նախատեսում է գործարկել հիփոթեքային վարկերի տրամադրումը:

Հաճախորդների սպասարկման գործընթացն առավել հարմարավետ դարձնելու համար, Կազմակերպությունն անընդհատ բարելավվում է վարկավորման գործընթացները՝ առաջարկելով ժամանակակից (թվայնացված) ծառայություններ: Այսպես՝

- 2018 թվականի ապրիլին գործարկվեց OLA հարթակը (www.ola.am), որի միջոցով հաճախորդները հնարավորություն ունեն առցանց դիմել վարկավորման համար և առավելագույնը մեկ օրվա ընթացքում պատասխան ստանալ հայտի վերաբերյալ:
- 2019 թվականի սկզբից Կազմակերպությունն իր հաճախորդներին առաջարկում է Թաբլետ վարկավորման գործընթացը, որը հնարավորություն է տալիս առանց հաճախորդի մասնաճյուղ այցելության վերցնել հայտը և կատարել վերլուծություն:
- 2020 թվականին Կազմակերպությունը ներդրեց վարկավորման նոր ծրագիր, որը մի քանի անգամ արագացրեց վարկավորման գործընթացը:
- Հաշվի առնելով գործընթացների թվայնացման արագ տեմպերը, Կազմակերպությունը 2022 թվականին նախատեսում է կատարելագործել OLA հարթակը և իր հաճախորդներին առաջարկել որոշումների կայացման և վարկավորման ամբողջությամբ ավտոմատ գործընթաց, որի դեպքում հաճախորդը կարող է վարկը ստանալ մի քանի րոպեների ընթացքում:

2020 թվականից Կազմակերպությունը սկսեց վերանայել իր կողմից առաջարկվող հիմնական ծառայությունների սակագները՝ հաճախորդներին առաջարկելով ծառայությունների անհատական պայմաններ (risk-based price): Վերջինս Կազմակերպությանը հնարավորություն տվեց առաջարկել մրցակցային պայմաններ և հետևաբար ամրապնդել իր դիրքը շուկայում:

Կազմակերպությունը միջնաժամկետ և երկարաժամկետ դրամական միջոցներ ներգրավելու նպատակով համագործակցում է այնպիսի միջազգային հեղինակավոր կազմակերպությունների հետ, ինչպիսիք են «ՔեյէֆԴաբլյու բանկը» (KfW Bankengruppe), Symbiotics-ը և այլ: 2021 թվականի երկրորդ և երրորդ եռամսյակների ընթացքում Կազմակերպությունը 8 միլիոն ԱՄՆ դոլարի երկարաժամկետ միջոցներ է ներգրավել երկու նոր միջազգային գործընկերներից (Enabling Qapital և Agents for Impact), որով նախատեսված միջոցները ուղղվելու են հիմնականում գյուղատնտեսության և ՓՄՁ - երի ֆինանսավորմանը:

Հիմնադրման օրվանից Կազմակերպությունը համագործակցում է նաև մի շարք հեղինակավոր միկրոֆինանսավորման զարգացման հիմնադրամների հետ, ինչպես, օրինակ, «responsAbility Investments AG», «Symbiotics», «Blue Orchard», «Triple Jump», «DWM», «BANK IM BISTUM ESSEN eG (BIB)»:

«ՖԻՆՔԱ»-ն առաջին և միակ ֆինանսական կազմակերպությունն է Հայաստանում, որ ստացել է «Հաճախորդների պաշտպանության» միջազգային SMART սերտիֆիկատ:

Կազմակերպությունն ունի 30 մասնաճյուղ և վարկավորում է իրականացնում ՀՀ բոլոր մարզերում: Մասնաճյուղերի ցանկը, հասցեներով ներկայացված է 3.3.1 մասում:

1.1.3 Ակտիվների համարժեքությունը և պիտանելիությունը

2021 թվականի երրորդ եռամսյակի արդյունքներով Կազմակերպության զուտ շահույթը, համաձայն աուդիտի չենթարկված միջանկյալ հաշվետվությունների, կազմել է 149 մլն. ՀՀ դրամ, իսկ կապիտալի շահութաբերությունը (զուտ շահույթի հարաբերությունը կապիտալի միջին մեծությանը)՝ 2.5%: Լևերիջի գործակիցը (ընդհանուր պարտավորությունների միջին մեծության հարաբերությունն ընդհանուր կապիտալի միջին մեծությանը) կազմել է 2.8:

2020 թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության վարկային պորտֆելը կազմել է շուրջ 19.8 մլրդ դրամ, որն 2019թ. ցուցանիշից պակաս է 17 %-ով, իսկ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 23.9 մլրդ դրամ, որը 2018թ. համադրելի ժամակաշրջանի ցուցանիշից պակաս է 1.05%-ով կամ 255 մլն-ով: Ստորև ներկայացվում է Կազմակերպության ակտիվների և եկամտաբեր ակտիվների ամփոփ բնութագիրը.

հազ. ՀՀ դրամ

	30.09.2021թ. ¹	2020թ.	2019թ.
Ակտիվներ, այդ թվում՝	22,730,519	21,538,870	27,304,026
Եկամտաբեր ակտիվներ, այդ թվում՝	17,773,239	19,810,384	25,112,960
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17,771,863	19,810,232	23,921,915
Շահույթ կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,376	152	-
Ներդրումային արժեթղթեր	-	-	1,191,045
Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը ընդհանուր ակտիվներում	78.2%	92.0%	92.0%

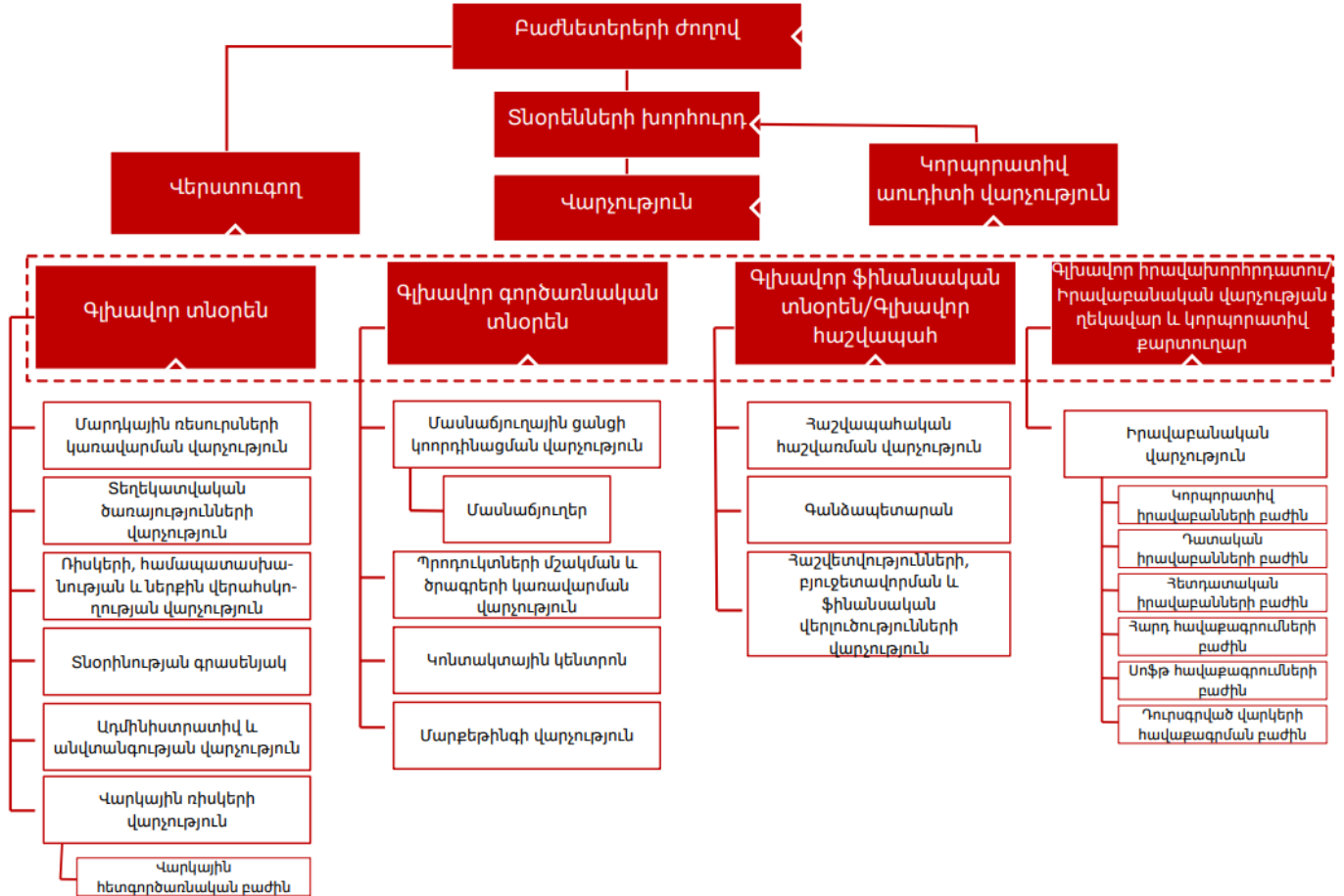
1.1.4 Կազմակերպության կազմակերպչական կառուցվածքը

Կազմակերպության ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը հետևյալն է.

¹ 2021թ. տվյալները ներկայացված են հրապարակվող միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից և աուդիտի կողմից ստուգված չեն:

"ՖԻՆԲԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ Վարչակազմակերպական կառուցվածքը

Հավելված 1

 «ՖԻՆԲԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ տնօրենների խորհրդի
 10.06.2021 № 21/2021 արձանագրության/որոշման

1.2. Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Ինչպես բոլոր տնտեսվարող սուբյեկտները, Կազմակերպությունն իր գործունեության ընթացքում բախվում է տարբեր ռիսկային գործոնների հետ: Ներդրողները մինչև պարտատոմսերում ներդրում կատարելու մասին որոշում ընդունելը պետք է տեղյակ լինեն այդ ներդրման հետ կապված ռիսկերի մասին:

Ընդհանուր առմամբ, պարտատոմսերում ներդրում կատարողները բախվում են ինչպես թողարկող կազմակերպության գործունեության հետ կապված, այնպես էլ ֆինանսական շուկայում տիրող իրավիճակից առաջացող ռիսկերի և պարտատոմսերի հետ կապված ռիսկերի հետ:

1.2.1. Թողարկողին առնչվող ռիսկեր

Թողարկողին առնչվող ռիսկերը կապված են նրա ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքներից և արտահայտվում են ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում ամբողջությամբ կամ մասամբ չկատարելու հանգամանքով: Կազմակերպությունը մշտապես զարգացնում է իր ֆինանսատնտեսական վիճակին սպառնացող ռիսկերի կառավարման արդյունավետությունը և որպես հիմնական ռիսկեր դիտարկում վարկային, իրացվելիության, տոկոսադրույքի, արտարժույթային, գործընկերոջ (Counterparty Risk), գործառնական, տնտեսության վիճակի և օրենսդրության փոփոխություններով պայմանավորված ռիսկերը: Կազմակերպությունը ռիսկերի կառավարման հարցում առաջնորդվում է ՖԻՆՔԱ Իմփեքթ Ֆայնենսի կողմից մշակված «Դուստր Կազմակերպությունների Քաղաքականությունների Ձեռնարկ»-ով և ներքին մշակված իրավական ակտերով:

Թողարկողի բնականոն գործունեությանը սպառնացող ռիսկեր կարող են առաջացնել նաև արտաքին գործոնները, որոնք թողարկողից անկախ են: Նման ռիսկերից զերծ մնալու կամ հետևանքները նվազեցնելու նպատակով Թողարկողը մշակում է գործունեության անընդհատության ապահովման և արտակարգ իրավիճակներում գործելու ընթացակարգեր: Թողարկողի գործունեությանն առնչվող ռիսկերը կարող են հանգեցնել պարտատոմսերի գնի նվազմանը: Կազմակերպության ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքները գնահատելու համար ներդրողները կարող են օգտվել Թողարկողի ինտերնետային կայքում հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվություններից՝ www.finca.am:

Թողարկողի կողմից որպես առավել էական ռիսկեր են դիտարկվում.

Վարկային ռիսկը Կազմակերպության վարկառուների, փոխառուների և վերջինիս նկատմամբ պարտավորություններ ստանձնած անձանց կողմից պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և սահմանված չափով կամ մասամբ չկատարելու հավանականությունն է, ինչը կարող է վնաս հասցնել Կազմակերպության կապիտալին: Վարկային ռիսկի արդյունավետ կառավարումը Թողարկողի կարևորագույն խնդիրներից է:

Իրացվելիության ռիսկը, երբ Կազմակերպության ազատ դրամական միջոցները բավարար չեն ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկը կարող է առաջանալ դրամական ներհոսքի կրճատման, ներգրավման աղբյուրների սահմանափակման, մակրոտնտեսական իրավիճակի փոփոխության, օրենսդրական փոփոխությունների, նորմատիվային դաշտի փոփոխությունների և այլ պատճառներով:

Իրացվելիության ռիսկի հետևանքով դժվարություններ կարող են առաջանալ Կազմակերպության ակտիվներն արագ և շուկայական գնով իրացնելու ժամանակ, հետևաբար նաև խնդիրներ կարող են առաջանալ պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և ամբողջությամբ կատարելու հետ կապված:

Տոկոսադրույքի ռիսկը, երբ շուկայում գործող տոկոսադրույքների փոփոխությունները կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության ֆինանսական ցուցանիշների վրա, տոկոսային եկամուտների և արդյունքում նաև կապիտալի վրա:

Արդարժության ռիսկը, որը սահմանվում է որպես փոխարժեքի փոփոխության հետևանքով Կազմակերպության ֆինանսական արդյունքների և կապիտալի վրա ունեցած բացասական ազդեցության ռիսկ:

Գործընկերոջ ռիսկի սահմանաչափն իրենից ներկայացնում է մեկ ֆինանսական հաստատության գծով ռիսկի առավելագույն չափը, որը Կազմակերպությունը կարող է ունենալ: Կախված ռիսկի ծագման աղբյուրից՝ միջբանկային գործընկերոջ ռիսկը կարելի է տրոհել ռիսկերի հետևյալ տեսակների՝ մայր գումարի կորստի ռիսկ, փոխարինման ռիսկ, առաջին վճարողի ռիսկ և վճարման ռիսկ, թողարկողի ռիսկ:

Ընդհանուր փնտրության ռիսկեր, երբ ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար ազդել Կազմակերպության գործունեության վրա, մասնավորապես կարող է ուղեկցվել Կազմակերպության կողմից սպասվող եկամուտների նվազմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարություններով:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Կազմակերպության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա:

Մրցակցային ռիսկ, որն առաջանում է ՀՀ ֆինանսական, մասնավորապես՝ վարկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում, ինչն էլ իր ազդեցությունն է ունենում Կազմակերպության ֆինանսական ցուցանիշների վրա, որի պատճառով Թողարկողը չի կարող երաշխավորել պլանավորված շահույթի ստացումը:

Գործառնական ռիսկը, որը կարող է ի հայտ գալ ներքին գործընթացների, համակարգերի խափանմամբ, մարդկային գործոնի կամ արտաքին գործոնների բացասական ազդեցության արդյունքում, ինչը կարող է կորուստ բերել Թողարկողի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Գործառնական ռիսկի հետևանքով կարող է վտանգվել նաև Թողարկողի համբավը:

1.2.2. Թողարկվող պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

Ցանկացած տնտեսվարող սուբյեկտի, այդ թվում՝ վարկային կազմակերպությունների պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ: Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ստորև շարադրված ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և Ազդագրի մեջ տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը:

Կազմակերպությունը խուսափել է Ազդագրում ներկայացված ցուցանիշների, կանխատեսումների և տեղեկատվության մեկնաբանություններից, որպեսզի ներդրողն ինքնուրույն ուսումնասիրի դրանք՝ պարտատոմսեր գնելու կամ չգնելու որոշում կայացնելու համար:

Ներդրողը պետք է գիտակցի, որ Թողարկողի ֆինանսատնտեսական գործունեության վրա բացասական ազդեցություն ունեցող ռիսկերի հետևանքով պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը կապված գնի անկման և շուկայում իրացվելիության հետ: Թողարկված պարտատոմսերը շրջանառության ժամկետի ընթացքում կարող են բացասական փոփոխությունների ենթարկվել տնտեսական վիճակի անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով, ուստի Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ ներդրողը ցանկացած պահի կարող է իրացնել պարտատոմսերը երկրորդային շուկայում իր համար շահավետ գնով: Այնուամենայնիվ, Թողարկողը տեղեկացնում է նաև, որ իր գործունեությամբ նպաստելու է պարտատոմսերի շուկայի զարգացմանն՝ ակտիվություն ցուցաբերելով պարտատոմսերի թողարկման և ֆոնդային բորսայում դրանց ցուցակման շնորհիվ:

Հնարավոր ռիսկերի շարքում կարելի է նշել.

Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը, որը կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Թողարկողի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով: Արդյունքում՝ պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը և ներդրողը ստիպված լինի իրացնել պարտատոմսերն ավելի ցածր գնով, քան ձեռք բերման գինը:

Արտարժույթային ռիսկը: Ներդրողը կարող է կրել նաև փոխարժեքների տատանման հետ կապված կորուստներ ՀՀ դրամի և արտարժույթի փոխանակման ժամանակ: Սույն ռիսկը, հատկապես առնչվելի է այն ներդրողների համար, ովքեր պարտատոմսերի ձեռքբերման և մարման դիմաց ստացվող գումարները փոխանակելու են մեկ արժույթից մեկ այլ արժույթի:

Տոկոսադրույքի ռիսկը: Շուկայում գործող տոկոսադրույքների փոփոխությունները կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ պարտատոմսերի գնի և եկամտաբերության վրա, քանի որ պարտատոմսի գինն ու եկամտաբերությունը գտնվում են միմյանցից հակադարձ կախվածության մեջ:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կազդեն ինչպես Կազմակերպության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ փոփոխությունները կարող են ազդել նաև պարտատոմսերի գրավչության և արդյունքում՝ իրացվելիության վրա:

1.3. Թողարկողի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները

Կազմակերպությունն իր գործունեությունն իրականացնում է որդեգրած ռազմավարությանը համաձայն: Կազմակերպության գործունեությունը մշտապես գտնվում է Կազմակերպության տնօրենների խորհրդի և գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո, որոնք օպերատիվ արձագանքում են շուկայական իրավիճակի փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով

Կազմակերպության կողմից առաջարկվող ծառայությունները և դրանց սակագները շուկայի պահանջներին:

2021թ. առաջին ինը ամիսների ընթացքում Կազմակերպության ակտիվները 31.12.2020թ. նկատմամբ աճել են 1,191 մլն ՀՀ դրամով կամ 5.5%-ով և 30.09.2021թ. դրությամբ կազմել 22.7 մլրդ ՀՀ դրամ: 2020թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության ակտիվները կազմել են 21.5 մլրդ դրամ: 2020 թվականի ընթացքում Կազմակերպության ակտիվները նախորդ տարվա նկատմամբ նվազել են 5,765.2 մլն դրամով կամ 21.1%-ով և 31.12.2020թ. դրությամբ կազմել 21,5 մլրդ ՀՀ դրամ: Կրճատումը հիմնականում պայմանավորված է վարկային պորտֆելի նվազմամբ, COVID-19-ով, ՀՀ քաղաքական անկայունությամբ և ռազմական գործողություններով տարածաշրջանում: 2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության ակտիվները կազմել են 27.3 մլրդ դրամ՝ 2018թ դեկտեմբերի 31-ի նկատմամբ աճելով 271.9 մլն դրամով կամ 1.0%-ով:

2021թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ պարտավորությունների ծավալը կազմել է 16.7 մլրդ ՀՀ դրամ՝ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի համեմատ աճելով 1 մլրդ դրամով կամ 6.6%-ով: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտավորությունների ծավալը կազմել է 15.7 մլրդ ՀՀ դրամ՝ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի համեմատ նվազելով 4,367.6 մլն դրամով կամ 21.8 %-ով:

Կազմակերպության ընդհանուր կապիտալը 2021թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի համեմատ աճել է 149 մլն դրամով կամ 2.56%-ով և կազմել 5,9 մլրդ ՀՀ դրամ՝ հիմնականում պայմանավորված է ընթացիկ տարվա շահույթով: Կազմակերպության ընդհանուր կապիտալը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի համեմատ նվազել է 1,397.6 մլն դրամով կամ 19.3%-ով և կազմել 5.8 մլրդ ՀՀ դրամ: 2019թ տարեկան արդյունքներով Կազմակերպության ընդհանուր կապիտալը նվազել է 491մլն դրամով կամ 6.4%-ով՝ կազմելով 7.2 մլրդ ՀՀ դրամ:

30.09.2021թ. դրությամբ Կազմակերպության զուտ շահույթը կազմել է 149 մլն դրամ՝ նախորդ տարվա՝ 31.12.2020թ., համեմատ աճելով 1 մլրդ դրամով կամ 117%-ով: 2020թ ընթացքում Կազմակերպությունը ունեցել է 901 մլն ՀՀ դրամի զուտ վնաս, իսկ 2019 թվականին Կազմակերպությունն ունեցել է 924 մլն ՀՀ դրամի զուտ շահույթ:

2021թ. ընթացքում Կազմակերպության գերխնդիրն է եղել 2020թ. ճգնաժամի հետևանքների չեզոքացման կամ մեղմացման ուղղությամբ աշխատանքների կազմակերպումը: Այդ նպատակին հասնելու համար Կազմակերպությունը տարեսկզբին միջոցառումներ է ձեռնարկել ծախսերի արդյունավետության բարձրացման ուղղությամբ, ինչպես նաև ավելի մեծ աշխատակազմ է ներգրավել խնդրահարույց վարկային պորտֆելի որակի բարելավման աշխատանքներում, որի արդյունքում վերջին ամիսներին գրանցվել է վարկային պորտֆելի որակի բարելավման դրական դինամիկա: Վարկային պորտֆելի որակի բարելավման դրական դինամիկան իր հերթին Կազմակերպության համար ապահովել է դրական և կայուն շահութաբերություն 2021 թվականի ընթացում:

Կազմակերպության փաստացի կանոնադրական կապիտալը 2021 թվականի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ կազմել է 4,905,960,000 ՀՀ դրամ, որը բաղկացած է 490,596 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

2021թ. սեպտեմբերի 30-ից մինչև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու օրն (09/12/2021թ.) ընկած ժամանակահատվածում Թողարկողի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել:

Ազդագրի ԿԲ գրանցման ներկայացման օրվա դրությամբ (09/12/2021թ.) Թողարկողի գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր արտոնագրերը և լիցենզիաներն ուժի մեջ են, Կազմակերպության դեմ չկան և չեն սպասվում դատական հայցեր, որոնք կարող են նյութական, բացասական ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի կամ Կազմակերպության զարգացման հեռանկարների վրա:

Կազմակերպությունը համապատասխանում է միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված փոխառությունների պայմանագրերով ստանձնած բոլոր ֆինանսական նորմատիվներին, բացառությամբ Enabling Capital կազմակերպության հետ փոխառության պայմանագրերով սահմանված մեկ նորմատիվի: Կազմակերպության գործադիր մարմինը սերտորեն աշխատում է վերը նշված ֆինանսական կազմակերպության հետ տվյալ խախտումը վերացնելու ուղղությամբ: Կազմակերպության որևէ ակտիվ չի հանդիսանում գրավի առարկա:

Կազմակերպության ղեկավարությունը մշտապես իր ուշադրության ներքո է պահում նաև Կազմակերպության կազմակերպական կառուցվածքը արդիական և ժամանակակից բիզնեսի վարման կանոններին համապատասխանեցնելու խնդիրը, որի հետևանքով հնարավոր են Թողարկողի կազմակերպական կառուցվածքի փոփոխություններ, որոնք միտված կլինեն Կազմակերպության գործունեության բարելավմանը և արդյունավետության ու շահութաբերության բարձրացմանը:

Հազ. ՀՀ դրամ

Ֆինանսական ցուցանիշներ	30.09.2021 (աուդիտ չանցած)	2020 (աուդիտ անցած)	2019 (աուդիտ անցած)
Ակտիվներ	22,730,519	21,538,870	27,304,026
Պարտավորություններ	16,752,099	15,709,458	20,077,042
Կապիտալ	5,978,420	5,829,412	7,226,984

Հազ. ՀՀ դրամ

Ֆինանսական ցուցանիշներ	30.09.2021 (աուդիտ չանցած)	2020 (աուդիտ անցած)	2019 (աուդիտ անցած)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	3,392,765	2,314,870	4,369,159
Գործառնական եկամուտ	3,634,492	1,978,888	4,550,363
Զուտ շահույթ	149,009	-901,572	924,040

Հիմնական տնտեսական նորմատիվներ 30/09/2021թ.դրությամբ

Նորմատիվներ (հազ. դրամ)	Փաստացի մեծությունը	ՀՀ ԿԲ սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
Վարկային կազմակերպության կանոնադրական	4,905,960	150,000	Խախտում առկա չէ

կապիտալի նվազագույն չափը			
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	2,841,663	1,000,000	Խախտում առկա չէ
Ն1 Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	17.1%	12.0%	Խախտում առկա չէ
Ն31 Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	2.5%	25.0%	Խախտում առկա չէ

1.4. Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձ

Կազմակերպության 2012-2020թթ. ֆինանսական հաշվետվությունների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացրել է **«Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ** աուդիտորական կազմակերպությունը, որի հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան 0010, Ամիրյան 4/7, հեռ.՝ (+374 10) 52-65-20, ֆաքս՝ (+374 10) 52-75-20, ինտերնետային կայք՝ www.deloitte.am: «Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ-ն գրանցվել է Հայաստանում 2012թ. հոկտեմբերին: «Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է Դելոյթ ԱՊՀ Հոլդինգս Լիմիթեդի («Դելոյթ ԱՊՀ») փոխկապակցված կազմակերպությունը, որը DTTL անդամ ընկերությունն է:

Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում ֆինանսական հաշվետվությունների էական անճշտություններից զերծ լինելու և միջազգային ստանդարտներին համապատասխանելու մասին: «Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ եզրակացությունները Կազմակերպության կողմից պատրաստված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ ներկայացված են կից Հավելվածներում: Վերջին 5 տարիների ընթացքում Կազմակերպության աուդիտն իրականացրած անձի կողմից աշխատանքից հրաժարման դեպք չի եղել:

1.5. Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և բաժնետերերը

Թողարկողի կանոնադրությամբ սահմանված են Կազմակերպության կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- ✓ **Բաժնետերերի ժողով,**
- ✓ **Տնօրենների խորհուրդ,**
- ✓ **Վարչություն,**
- ✓ **Գլխավոր տնօրեն:**

Կազմակերպության Բաժնետերերի ժողովը կազմակերպության կառավարման բարձրագույն մարմինն է: Կազմակերպության Տնօրենների խորհուրդն ընտրվում է Բաժնետերերի որոշմամբ՝ Կազմակերպության կանոնադրությանը համապատասխան: Վարչությունը և Գլխավոր տնօրենը կառավարում են Վարկային կազմակերպության առօրյա ընթացիկ գործունեությունը:

Կազմակերպության Տնօրենների խորհուրդը բաղկացած է հինգ անդամներից:

	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
1.	Զարլաշտ Վարդակ	Խորհրդի նախագահ	ավելի քան 22 տարի
2.	Ֆլորին Լիլա	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 24 տարի
3.	Արարատ Գյուլումյան	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 22 տարի
4.	Մուրադ Մուրադյան	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 16 տարի
5.	Ռիչարդ Մարնի	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 47 տարի

Կազմակերպության Վարչությունը բաղկացած է չորս անդամներից.

	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
1.	Արամ Ղազարյան	Վարչությաննախագահ, Գլխավոր տնօրեն	ավելի քան 19 տարի
2.	Անուշ Պետրոսյան	Վարչության անդամ, Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն և գլխավոր հաշվապահ	ավելի քան 23 տարի
3.	Վարդան Հարոյան	Վարչության անդամ, Գլխավոր գործառնական տնօրեն	ավելի քան 12 տարի
4.	Հարություն Չաղրյան	Վարչության անդամ, Իրավաբանական վարչության ղեկավար	ավելի քան 12 տարի

Կազմակերպության աշխատակիցների թիվը նշված ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ կազմել է.

	30.09.2021	2020թ.	2019թ.
Աշխատակիցների ցուցակային թվաքանակը	379	469	573

2011թ. նոյեմբերի 1-ից «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ միակ բաժնետերն է հանդիսանում «ՖԻՆՔԱ Մայքրոֆայնենս Կոոպերատիվ» ՅՈՒ. Էյ նիդերլանդական կազմակերպությունը: Վերջինս ստեղծվել է Նիդերլանդներում «ՖԻՆՔԱ Մայքրոֆայնենս Հոլդինգ Քոմփանի» ՍՊԸ և «ՖԻՆՔԱ Ինթերնեյշնլ» ՍՊԸ կողմից: «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի հայտարարված և տեղաբաշխված բաժնետոմսերը կազմել են 490,596՝ յուրաքանչյուրը 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 4,905,960,000 ՀՀ դրամ:

1.6. Թողարկողի թողարկած արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկություններ

«ՖԻՆԲԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն 2017 թվականից ի վեր կատարել է պարտատոմսերի 6 թողարկում, որոնցից 4-ը 30.09.2021թ. դրությամբ գտնվում են շրջանառության մեջ:

ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ԳՏՆՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ԾԱՎԱԼԸ
30.09.2021թ. դրությամբ

Արժեթուղթ	Շրջանառության մեջ առկա ծավալ	Արժույթը	Արժեկտրոնի եկամտաբերություն	Շրջանառության ժամկետ	Մարման ամսաթիվ
AMFNCA23ER0	1,400,000,000	ՀՀ դրամ	10.5%	36 ամիս	18.12.2021
AMFNCA24ER8	2,000,000	ԱՄՆ դոլար	6%	36 ամիս	25.02.2022
AMFNCA25ER5	1,000,000,000	ՀՀ դրամ	10.5%	36 ամիս	26.04.2022
AMFNCA26ER3	1,500,000,000	ՀՀ դրամ	10.5%	36 ամիս	24.09.2022

1.7. Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ հիմնական տվյալները

Պարտատոմսերի տեսակը՝	անվանական արժեկտրոնային	
Արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը՝	կիսամյակային	
Պարտատոմսերի ձևը՝	ոչ փաստաթղթային	
Պարտատոմսերի փոխարկելիությունը՝	ոչ փոխարկելի	
Պարտատոմսերի թողարկման արժույթը՝	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Պարտատոմսերի թողարկման ծավալը՝	մինչև 4,900,000,000 (Չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ, որից մինչև առավելագույնը 7,000,000 (յոթ միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալը կարող է թողարկվել ԱՄՆ դոլարով, պայմանով, որ ցանկացած պահի դրությամբ թողարկված պարտատոմսերի մնացորդային արժեքը չպետք է գերազանցի և՛ 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ գումարը, և՛ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը արժեկտրոնների	

	կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշներով): Ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալ պետք է առնվազն հավասար լինի ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի 10%-ին:	
<i>Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը՝</i>	10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ	25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար
<i>Պարտատոմսերի քանակը՝</i>	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով	
<i>Պարտատոմսերի թողարկման տեղաբաշխման օրը՝</i>		
<i>Պարտատոմսերի շրջանառության ժամկետը՝</i>		
<i>Պարտատոմսերի տոկոսադրույքը՝</i>		
<i>Պարտատոմսերի շրջանառության ձևը՝</i>	Տեղաբաշխումից հետո արժեթղթերի առավաճառքը երկրորդային շուկայում կարող է իրականացվել բացառապես կարգավորվող շուկայում:	

Կազմակերպության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն օգտագործվելու են վարկային պորտֆելի աճը ֆինանսավորելու նպատակով: Վարկային պորտֆելի աճին աջակցելու նպատակով կազմակերպությունը 2021թ.-ի ընթացքում մշակել և ներդրել է նոր վարկատեսակներ: Հարկ է նշել, որ որոշ նոր վարկատեսակներ գտնվում են մշակման փուլում և կներկայացվեն հաճախորդներին 2022թ.-ի սկզբում:

1.8. Արժեթղթերի տեղաբաշխման գործընթացի համառոտ նկարագիրը

Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բորսա) տեղաբաշխման համակարգով՝ Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով՝ բացառությամբ Շուկա ստեղծողի կողմից ձեռքբերման ենթակա պարտատոմսերի: Թողարկողի և Տեղաբաշխողի կողմից սահմանվում է պոտենցիալ Շուկա ստեղծողի կողմից ձեռքբերման ենթակա պարտատոմսերի ծավալ:

Յուրաքանչյուր տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանները տեղաբաշխման օրվանից առնվազն 3 աշխատանքային օր առաջ հրապարակվելու են Թողարկողի, ինչպես նաև Տեղաբաշխողի պաշտոնական ինտերնետային կայքերում՝ համապատասխանաբար՝ www.finca.am, www.araratbank.am:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո կարգավորվող շուկայում

պարտատոմսերը առևտրի թույլատրելի նպատակով Թողարկողը հնարավորինս սեղմ ժամկետում դիմելու է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ: Հարկ է նշել, որ որոշակի հանգամանքներում կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերը առևտրի թույլատրման հայտը հնարավոր է չբավարարվի: Տեղաբաշխման ավարտից հետո երեք ամսվա ընթացքում կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում պարտատոմսերի թողարկումը և տեղաբաշխումը համարվում է չեղյալ: Չեղյալ համարելու վերաբերյալ Թողարկողի խորհրդի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից 2 օրվա ընթացքում ներդրողներին վերադարձվում են պարտատոմսերը ձեռք բերելու նպատակով վճարված և մինչ որոշման ուժի մեջ մտնելու օրը ներառյալ արժեկտրոնի հաշվեգրված գումարները:

1.9. Այլ էական տեղեկություններ

Թողարկողի ֆինանսական հաշվետվությունները հասանելի են Թողարկողի պաշտոնական կայքում՝ www.finca.am, ինչպես նաև Ազգագրին կից Հավելվածներում:

1.10. Թողարկողի ամփոփ ֆինանսական տվյալները

	հազ. ՀՀ դրամ		
Ցուցանիշի անվանումը	30.09.2021 (աուդիտ չանցած)	2020 (աուդիտ անցած)	2019 (աուդիտ անցած)
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	149,009	-901,572	924,040
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	5,903,916	6,528,198	7,472,665
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE), %	2.52%	-13.81%	12.37%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	149,009	-901,572	924,040
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	22,134,695	24,421,448	27,168,076
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA), %	0.67%	-3.69%	3.40%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	149,009	-901,572	924,040
Գործառնական եկամուտ	3,634,492	1,978,888	4,550,363
Զուտ շահույթի մարժա (NPM), %	4.10%	-45.56%	20.31%
Գործառնական եկամուտ	3,634,492	1,978,888	4,550,363
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	22,134,695	24,421,448	27,168,076
Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU), %	16.42%	8.10%	16.75%

Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	22,134,695	24,421,448	27,168,076
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	5,903,916	6,528,198	7,472,665
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	3.75	3.74	3.64
Զուտ տոկոսային եկամուտ	3,392,765	2,314,870	4,369,159
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	18,791,812	22,461,672	25,253,027
Զուտ տոկոսային մարժա (NIM)	18.05%	10.31%	17.30%
Տոկոսային և կոմիսիոն եկամուտ	4,346,554	6,499,827	6,961,770
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	18,791,812	22,461,672	25,253,027
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն, %	23.13%	28.94%	27.57%
Տոկոսային ծախսեր	946,936	1,536,214	1,544,856
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	16,201,976	15,165,372	17,816,070
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր, %	5.84%	10.13%	8.67%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	149,009	-901,572	924,040
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը	490,596	490,596	490,596
Զուտ շահույթ մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	0.30	(1.84)	1.88
Տոկոսային և կոմիսիոն եկամուտ	4,346,554	6,499,827	6,961,770
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	18,791,812	22,461,672	25,253,027
Տոկոսային ծախսեր	946,936	1,536,214	1,544,856
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	16,201,976	15,165,372	17,816,070
ՍՊՐԵԴ	17.29%	18.81%	18.90%

ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2.1. Ռիսկային գործոններ

Արժեթղթերում ներառյալ պարտատոմսերում, ներդրումները կապված են որոշակի հավանական ռիսկերի հետ, այդ իսկ պատճառով, ներդրում կատարելու վերաբերյալ որոշում ընդունելուց առաջ ներդրողները պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրեն և վերլուծեն ներդրման հետ կապված և Ազդագրում բացահայտված հավանական ռիսկերը, ինչպես նաև ներկայացված այլ տեղեկատվությունը: Անհրաժեշտ է, այնուամենայնիվ, հաշվի առնել, որ Ազդագրում ներկայացված ռիսկերից բացի կարող է նաև առաջանալ այլ անկանխատեսելի բնույթ ունեցող որևէ ռիսկ, և ներդրողը պետք է ներդրման որոշումը կայացնելիս լիարժեք գիտակցի ներդրման էությունը և առաջնորդվի նաև իր սեփական փորձով, նպատակներով ու ակնկալիքներով:

Ներկայացված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կարող է որոշակի բացասական ազդեցություն ունենալ ինչպես Թողարկողի վիճակի, այնպես էլ շուկայում առկա իրավիճակի վրա՝ արդյունքում հանգեցնելով Թողարկողի կողմից ստանձնած պարտավորությունների չկատարմանը կամ շուկայում պարտատոմսերի իրացվելիության և, հետևաբար, գնի անկմանը:

2.1.1. Թողարկվող պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

Ցանկացած տնտեսվարող սուբյեկտի, այդ թվում՝ վարկային կազմակերպությունների պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ: Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ստորև շարադրված ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և Ազդագրի մեջ տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը: Կազմակերպությունը խուսափել է Ազդագրում ներկայացված ցուցանիշների, կանխատեսումների և տեղեկատվության մեկնաբանություններից, որպեսզի ներդրողն ինքնուրույն ուսումնասիրի դրանք՝ պարտատոմսեր գնելու կամ չգնելու որոշում կայացնելու համար:

Ներդրողը պետք է գիտակցի, որ Թողարկողի ֆինանսատնտեսական գործունեության վրա բացասական ազդեցություն ունեցող ռիսկերի հետևանքով պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը կապված գնի անկման և շուկայում իրացվելիության հետ: Թողարկված պարտատոմսերը շրջանառության ժամկետի ընթացքում կարող են բացասական փոփոխությունների ենթարկվել տնտեսական վիճակի անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով, ուստի Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ ներդրողը ցանկացած պահի կարող է իրացնել պարտատոմսերը երկրորդային շուկայում իր համար շահավետ գնով: Այնուամենայնիվ, Թողարկողը տեղեկացնում է նաև, որ իր գործունեությամբ նպաստելու է պարտատոմսերի շուկայի զարգացմանը՝ ակտիվություն ցուցաբերելով պարտատոմսերի թողարկման և ֆոնդային բորսայում դրանց ցուցակման շնորհիվ:

Պարտատոմսերին առնչվող հնարավոր ռիսկերի շարքում կարելի է նշել հետևյալները.

Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը պարտատոմսերի շուկայի ծավալի և ցածր զարգացվածության պայմաններում պարտատոմսի սեփականատիրոջ կողմից ցանկացած պահի պարտատոմսերը վաճառելու հետ կապված դժվարությունների առաջացումն է: Վերջինս կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Թողարկողի

Ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով: Արդյունքում պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը և ներդրողը ստիպված լինի իրացնել պարտատոմսերն ավելի ցածր գնով, քան ձեռքբերման գինը:

Կազմակերպությունը պարտատոմսերի իրացվելիության բարձրացման համար վերջիններիս նախատեսում է օժտել որոշակի ներդրումային որակներով, այն է՝ շուկա ստեղծողի (market maker) միջոցով ապահովել պարտատոմսերի իրացվելիությունը: Այնուամենայնիվ, Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ իր կողմից թողարկված պարտատոմսերը դրանց շրջանառության ժամկետի ընթացքում ներդրողները ցանկացած պահի կարող են իրացնել կամ ձեռք բերել երկրորդային շուկայում (կարգավորվող շուկայում) իրենց համար ֆինանսապես շահավետ գնով:

Արտարժույթային ռիսկը: Ներդրողը կարող է կրել նաև փոխարժեքների տատանման հետ կապված կորուստներ ՀՀ դրամի և արտարժույթի փոխանակման ժամանակ: Ուստի, այս իմաստով արտարժույթային ռիսկ կարող են կրել այն ներդրողները, ովքեր իրենց դրամական միջոցները սույն պարտատոմսերում ներդնելու նպատակով ստիպված կլինեն իրենց ֆինանսական միջոցները փոխարկել այլ արժույթներից ՀՀ դրամի:

Տոկոսադրույքի ռիսկը: Տոկոսադրույքի փոփոխության հետևանքով պարտատոմսերում ներդրողների կորուստներ կրելու վտանգն է, որը կարող է հետևանք լինել շուկայում գործող տոկոսադրույքների կտրուկ փոփոխության, այն կարող է ազդել ինչպես պարտատոմսի գնի, եկամտաբերության, այնպես էլ դրանց գրավչության և իրացվելիության վրա:

Պարտատոմսերի գները գտնվում են հակադարձ կախվածության մեջ տոկոսադրույքների մակարդակից, այսինքն՝ տոկոսադրույքների մակարդակի բարձրացումն այլ հավասար պայմաններում կարող է հանգեցնել պարտատոմսերի գնի անկմանը և հակառակը:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կազդեն ինչպես Թողարկողի գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող ընդհանուր իրավիճակի վրա: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ փոփոխությունները կարող են ազդել նաև պարտատոմսերի գրավչության և արդյունքում իրացվելիության վրա:

2.2. Հիմնական տեղեկատվություն

2.2.1. Առաջարկի նպատակը և ներգրավվող միջոցների օգտագործումը

Կազմակերպության անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման հիմնական նպատակն է հանդիսանում շուկայից միջոցների ներգրավումը: Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն օգտագործվելու են վարկային պորտֆելի աճը ֆինանսավորելու նպատակով: Վարկային պորտֆելի աճին աջակցելու նպատակով կազմակերպությունը 2021թ.-ի ընթացքում մշակել և ներդրել է նոր վարկատեսակներ: Որոշ նոր վարկատեսակներ գտնվում են մշակման փուլում և կներկայացվեն հաճախորդներին 2022 թվականի սկզբում:

Կազմակերպության կողմից հետևողականորեն իրականացվում է ֆինանսավորման

աղբյուրների տարատեսականացման (դիվերսիֆիկացիա) գործուն քաղաքականություն, որի նպատակն է ապահովել մեկ ֆինանսավորողի կամ մի քանի ֆինանսավորողների խմբի ռիսկի նվազեցումը, հաշվեկշռի երկարաժամկետ պարտավորությունների մասի ֆինանսավորման կայուն ենթակառուցվածքների ստեղծումն ու գործարար հարաբերությունների զարգացումը:

Ֆիզիկական անձ ներդրողներին հայտնում ենք, որ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՐՈՒՄԸ ՉԻ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎՈՒՄ ԱՎԱՆԴՆԵՐԻ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՈՂ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԿՈՂՄԻՑ:

2.3. Տեղեկատվություն առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ

«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ պարտատոմսերն անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային, առանց ապահովվածության պարտատոմսեր են, որոնց թողարկումն իրականացվում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն, և դրանց շուրջ ծագող վեճերը, այդ թվում՝ դատական, ենթակա են լուծման ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Պարտատոմսերի ռեեստրը վարվելու է «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի կողմից:

Հիմք ընդունելով «Վարկային կազմակերպությունների գործունեության կարգավորումը, Վարկային կազմակերպությունների գործունեության տնտեսական նորմատիվները» կանոնակարգ 14-ի 7.5 և 7.6 կետերի պահանջները «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն 2021թ. հոկտեմբերի 8-ին դիմում է ներկայացրել ՀՀ ԿԲ՝ ֆիզիկական անձանցից փոխառություն ներգրավելու նպատակով պարտատոմսերի թողարկում և հրապարակային տեղաբաշխում իրականացնելու համար բավարարում ստանալու նպատակով:

Հիմք ընդունելով «Վարկային կազմակերպությունների գործունեության կարգավորումը, Վարկային կազմակերպությունների գործունեության տնտեսական նորմատիվները» կանոնակարգ 14-ի 7.7 կետի պահանջները և հաշվի առնելով, որ ՀՀ ԿԲ-ից 30-օրյա ժամկետում մերժման վերաբերյալ գրություն չի ստացվել, հետևաբար պարտատոմսերի հրապարակային տեղաբաշխում իրականացնելու միջոցով ֆիզիկական անձանցից փոխառություն ներգրավելու վերաբերյալ «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ դիմումը համարվում է բավարարված:

2.3.1. Պարտատոմսերի պայմանները

Պարտատոմսերի տեսակը	Անվանական արժեկտրոնային	
Պարտատոմսերի ձևը	Ոչ փաստաթղթային	
Պարտատոմսերի փոխարկելիությունը	Ոչ փոխարկելի	
Պարտատոմսերի թողարկման արժույթը	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար

Արժեթղթերի անվանական արժեքը (արժույթը)	10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ	25 ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի ընդհանուր անվանական արժեքը՝	մինչև 4,900,000,000 (Չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ, որից մինչև առավելագույնը 7,000,000 (յոթ միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալը կարող է թողարկվել ԱՄՆ դոլարով, պայմանով, որ ցանկացած պահի դրությամբ թողարկված պարտատոմսերի մնացորդային արժեքը չպետք է գերազանցի և՛ 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ գումարը, և՛ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը արժեկտրոնների կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշներով): Ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալ պետք է առնվազն հավասար լինի ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի 10%-ին:	
Պարտատոմսերի քանակը		
Թողարկման տեղաբաշխման օրը	և	
Տեղաբաշխման ձևը	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆԵԲԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների Խորհրդի առանձին որոշումներով	
Պարտատոմսերի շրջանառության ժամկետը		
Արժեկտրոնի եկամտաբերությունը		
Պարտատոմսերի ռեեստրը	Պարտատոմսերի ռեեստրը ենթակա է վարման «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ ՀԿԴ) կողմից:	
Պարտատոմսերի ապահովվածությունը	Առաջարկվող պարտատոմսերն ապահովված չեն:	
Տեղաբաշխող	«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ, համաձայն Թողարկողի և «ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ միջև 05.11.2021թ. կնքված Համագործակցության պայմանագրի և չերաշխավորված եղանակով արժեթղթերի տեղաբաշխման մասին համաձայնագրի:	
Շուկա Ստեղծող	Ընկերությունը նախատեսում է օգտվել Շուկա ստեղծողի ծառայություններից:	
Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը	Պարտատոմսերը տեղաբաշխվում են Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով: Աճուրդը անցկացվում է մեկ անգամ	

Թողարկումը

Համաձայն պարտատոմսերի թողարկման վերաբերյալ Թողարկողի Տնօրենների Խորհրդի կողմից 2021 թվականի 28.10.2021թ. - ին ընդունված թիվ 34/2021 որոշման, Դեկտեմբերի 17-ի թիվ 41/2021 որոշմամբ սահմանված փոփոխություններով հանդերձ:

Արժեկտրոնների վճարման պարբերականությունը

Կիսամյակային (2 անգամ օրացուցային տարվա մեջ)

Արժեկտրոնների հաշվարկման օրերը

Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների Խորհրդի առանձին որոշումներով

Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը

փաստացի/փաստացի

DCS=Օրերի փաստացի քանակը, D2M2Y2 - D1M1Y1

DCC=Օրերի փաստացի քանակը, D3M3Y3 - D1M1Y1

DSN=Օրերի փաստացի քանակը, D3M3Y3 - D2M2Y2

որտեղ՝

D1M1Y1 գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է.

D2M2Y2 գործարքի կատարման ամսաթիվն է

D3M3Y3 գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման/անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

Արժեկտրոնի կուտակումը

$$AI = FV * \frac{C}{f} * \frac{DCS}{DCC}$$

որտեղ

AI - կուտակված տոկոս,

FV - պարտատոմսերի անվանական արժեք,

C - արժեկտրոնի տարեկան անվանական տոկոսադրույք,

f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է (f=2՝ կիսամյակային վճարումների դեպքում):

Արժեկտրոնի կուտակումը սկսում է հաշվարկվել պարտատոմսերի թողարկման օրվանից,

Պարտատոմսերի գինը

Պարտատոմսերի գինը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով

$$DP = \frac{C}{f} \sum_{i=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{i-1+\tau}} + \frac{FV}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$$

$$\tau = \frac{DSN}{DCC}$$

որտեղ՝

DP - Պարտատոմսի գինն է,

DSN - գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է,

DCC -գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է,

f -արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է (2 - կիսամյակային վճարումների համար),

N -հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը

C - միավոր պարտատոմսի տարեկան արժեկտրոնը

y - մինչև մարում եկամտաբերություն,

i – արժեկտրոնի տվյալ հերթական համարն է, որը փոխվում է կախված տվյալ պահից մինչև վերջնական մարումը մնացած արժեկտրոնների վճարումների քանակից,

FV- պարտատոմսի անվանական արժեք:

Պարտատոմսերի եկամտաբերությունը	Պարտատոմսերի եկամտաբերությունը հաշվարկվում է նախորդ կետում ներկայացված բանաձևի միջոցով
Պարտատոմսերի մարման օրը	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆԲԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով
Արժեկտրոնների վճարումը և պարտատոմսերի մարումը	ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու է համապատասխանաբար ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով, իսկ ներդրողներին վճարվելու է ՀՀ դրամով, անկանխիկ եղանակով: ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարման համար հիմք է ընդունվում արժեկտրոնների վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ հրապարակված միջին փոխարժեքը: Արժեկտրոնի հաշվարկման օրվան և/կամ պարտատոմսերի

մարման օրվան նախորդող օրվա վերջի (ժամը 24:00–ի) դրությամբ Դեպոզիտարիայից ստացված պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքի հիման վրա, համաձայն որի Թողարկողը արժեկտրոնի վճարման/ պարտատոմսերի մարման կատարման օրը հանձնարարական է տալիս իր սպասարկող բանկին՝ համապատասխան վճարումները փոխանցելու Պարտատոմսերի սեփականատերերի՝ ՀՀ տարածքում գործող բանկերում բացված ՀՀ դրամով բանկային հաշիվներին (այսուհետ՝ բանկային հաշիվ):

Թողարկողը ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի մարման դիմաց վճարումները կատարելու է համապատասխանաբար ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով, անկանխիկ եղանակով:

Թողարկողը չի փոխանցում վճարումները այն սեփականատերերին, որոնց բանկային հաշվի մասին տեղեկությունները բացակայում են Դեպոզիտարիայից ստացված պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքում և Թողարկողը այլ կերպ չի տիրապետում այդ տեղեկությանը: Այս դեպքում Կազմակերպությունը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում այդ սեփականատերերի վճարումները փոխանցում է նոտարի դեպոզիտ:

Պարտատոմսերի մարման կատարում և/կամ արժեկտրոնների վճարում	<p>Պարտատոմսերի մարման օրը և/կամ արժեկտրոնների վճարման օրը պարտատոմսի սեփականատիրոջ բանկային հաշվին համապատասխան վճարումների մուտքագրում:</p> <p>Պարտատոմսի մարման և մարման կատարման (վճարման) ամսաթվերը նույնն են:</p> <p>Արժեկտրոնի մարման և արժեկտրոնների վճարման ամսաթվերը (յուրաքանչյուր ժամկետի համար) նույնն են:</p>
Պարտատոմսերի շրջանառելիության սահմանափակում	<p>Տեղաբաշխումից հետո արժեթղթերի առուվաճառքը երկրորդային շուկայում կարող է իրականացվել բացառապես կարգավորվող շուկայում:</p>
Ցուցակումը	<p>Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում Թողարկողը սահմանված կարգով դիմում է Բորսա՝ պարտատոմսերի շրջանառությունը կարգավորվող շուկայում ապահովելու նպատակով: Շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթուղթն արգելվում է վաճառել տվյալ շուկայից դուրս, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված դեպքերի:</p>

2.3.2. Առաջարկվող պարտատոմսերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն

Կազմակերպության առաջարկվող պարտատոմսերի մարումների և Կազմակերպության կողմից ներգրավված այլ պարտավորությունների մարումների միջև ստորադասություն չկա: Այսինքն, Կազմակերպությունը չունի այնպիսի պարտավորություն, որի պարտատերերն ունեն մարման առաջնահերթություն այլ պարտատերերի, այդ թվում նաև առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի նկատմամբ: Կազմակերպության սնանկության դեպքում Կազմակերպության գրավով ապահովված պարտավորությունները բավարարվում են տվյալ պարտավորության ապահովման միջոց հանդիսացող գրավի առարկայի իրացումից ստացված գումարից՝ արտահերթ: Եթե պարտավորության արժեքը գերազանցում է տվյալ պարտավորության ապահովման միջոց հանդիսացող գրավի առարկայի իրացման արժեքը, ապա գրավով չապահովված պարտավորության մասը բավարարվում է այլ պարտատերերի նկատմամբ ունեցած պարտավորությունների հետ համատեղ՝ համաձայն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածով սահմանված կարգի:

Առաջարկվող պարտատոմսերի դեպքում, սեփականատերերի պահանջները՝ կբավարարվեն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածի 2-րդ կետի ա) և բ) ենթակետերով սահմանված պահանջները բավարարելուց հետո 3-րդ և 4-րդ հերթին:

Կազմակերպության պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից պարտատոմսերից բխող պահանջները ենթակա չեն վերադասակարգման:

2.3.3. Տեղեկություններ պարտատոմսերի սեփականատերերի հիմնական իրավունքների վերաբերյալ

Պարտատոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն.

- ✓ ինքնուրույն տնօրինել, տիրապետել և օգտագործել իրենց սեփականության ներքո գտնվող պարտատոմսերը,
- ✓ իրականացնել պարտատոմսերի սեփականության իրավունքից բխող ցանկացած գործառույթ,
- ✓ թողարկման օրվանից հաշված կիսամյակային պարբերությամբ՝ համապատասխան արժեկտրոնների վճարման օրերին ստանալ արժեկտրոնային եկամուտը: Եթե տվյալ օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա արժեկտրոնի վճարումն իրականացվում է տվյալ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը,
- ✓ պարտատոմսերի մարման օրը ստանալ պարտատոմսերի անվանական արժեքը (մարման գումարը): Եթե տվյալ օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա պարտատոմսերի մարման գումարի վճարումն իրականացվում է տվյալ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը,
- ✓ Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի մարման գումարը սահմանված ժամկետից ուշացնելու հիմքով դատական կարգով օգտվել պարտատիրոջ՝ օրենքով վերապահված իրավունքներից:
- ✓ օրենքով սահմանված կարգով գրավադրել պարտատոմսերը:

- ✓ Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի հաշվի օպերատորների միջոցով ստանալ իր արժեթղթերի հաշվից քաղվածք:
- ✓ Օրենքով և իրավական ակտերով նախատեսված այլ իրավունքներ:
Օրենքով և իրավական ակտերով սահմանված պարտատոմսերի սեփականատերերի իրավունքների սահմանափակումներ չկան:

ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ԹՈՂԱՐԿՄԱՄԲ ՆԵՐԳՐԱՎՎԱԾ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՄԱՐՈՒՄԸ ՉԻ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎՈՒՄ ԱՎԱՆԴՆԵՐԻ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՈՂ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԿՈՂՄԻՑ:

Պարտատոմսերում ներդրումներ կատարող անձինք պարտավոր են նախքան պարտատոմսերի ձեռք բերումը Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում ունենալ սեփական (անվանատիրոջ) արժեթղթերի հաշիվ, ինչպես նաև կատարել պարտատոմսերի ձեռքբերման կամ օտարման հետ կապված պարտադիր վճարները՝ սեփականության իրավունքի գրանցման կամ գործարքների ձևակերպման նպատակով:

Կազմակերպության պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների գրանցումը և հաշվառումն իրականացնում է «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի կողմից՝ ուղղակիորեն կամ վերջինիս հաշվի օպերատորների միջոցով:

ՀՀ օրենսդրությամբ, Թողարկողի կանոնադրությամբ և Թողարկողի անվանական պարտատոմսերի թողարկման մասին վերջինիս խորհրդի որոշմամբ պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ սահմանափակումներ սահմանված չեն:

2.3.4. Իրավասու մարմնի որոշումը նոր թողարկման մասին

«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ անվանական պարտատոմսերը թողարկվելու են համաձայն Կազմակերպության Տնօրենների խորհրդի 2021թ. հոկտեմբերի 28-ին «Արժեկտրոնային պարտատոմսեր թողարկելու և տեղաբաշխելու մասին» թիվ 34/2021՝ 2021թ. դեկտեմբերի 17-ի թիվ 41/2021 որոշմամբ սահմանված փոփոխություններով հանդերձ, վերջինով սահմանվել է թողարկել և պարտատոմսեր տեղաբաշխել մինչև 4,900,000,000 (Չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ անվանական չփոխարկվող արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսեր, որից մինչև առավելագույնը 7,000,000 (յոթ միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալը կարող է թողարկվել ԱՄՆ դոլարով, պայմանով, որ ցանկացած պահի դրությամբ թողարկված պարտատոմսերի մնացորդային արժեքը չպետք է գերազանցի և՛ 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ գումարը, և՛ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը արժեկտրոնների կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշներով): Ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալ պետք է առնվազն հավասար լինի ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի 10%-ին: Թողարկվող դրամային պարտատոմսերի անվանական արժեքը սահմանվել է 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ, իսկ դոլարային պարտատոմսերի համար՝ 25 ԱՄՆ դոլար: Միաժամանակ, սահմանվել է, որ տեղաբաշխումը պետք է իրականացվի «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով:

Կազմակերպության Տնօրենների խորհրդի որոշմամբ սահմանվել է, որ «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից պարտատոմսերի վաղաժամկետ հետգնում և մարում չի նախատեսվում՝ բացառությամբ

կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն ստանալու հայտի՝ «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ կողմից մերժման դեպքի, որի պարագայում տեղաբաշխումը համարվելու է չեղյալ, և պարտատոմսերի դիմաց վճարված, ինչպես նաև հաշվեգրված արժեկտրոնների գումարները հետ են վերադարձվելու ներդրողներին:

2.3.5. Տեղաբաշխված (տեղաբաշխվող) պարտատոմսերից ստացվող եկամուտների հարկման կարգի ամբողջական և մանրամասն նկարագիրը

Կարևոր ծանուցում

Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ իր կողմից թողարկվող պարտատոմսերում ներդրումներ կատարելիս ներդրողները արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկման վերաբերյալ սույն բաժնում ներկայացված տեղեկատվությունը չպետք է համարեն հարկային խորհրդատվություն և հիմնվեն վերջինիս վրա, ուստի խորհուրդ է տալիս օգտվել մասնագիտացված հարկային խորհրդատվության ծառայություններից: Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ սույնով զերծ է մնում հարկային օրենսդրության և հարկման մեխանիզմների կիրառման կամ փոփոխության արդյունքում ներդրողների ֆինանսական պահանջների նկատմամբ պատասխանատվությունից:

Պարտատոմսերից ստացված եկամուտը ենթակա է հարկման ըստ հետևյալ հարկատեսակների.

- ✓ **Շահութահարկ** (իրավաբանական անձանց դեպքում),
- ✓ **Եկամտային հարկ** (Ֆիզիկական անձանց դեպքում):

Պարտատոմսերից կարելի է եկամուտ ստանալ հետևյալ տեսքով.

1. Տոկոսային եկամուտ (պարտատոմսերի դիմաց վճարվող արժեկտրոնը)
2. Կապիտալի հավելված (ձեռքբերման պահից հետո պարտատոմսի գնի աճը, հաշվարկվում է որպես մինչև մարման օրը պարտատոմսի վաճառքի և գնման գնի դրական տարբերություն)

Շահութահարկ

Շահութահարկ վճարողներ են համարվում ՀՀ գործող ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք: Հարկվող շահույթը հարկատուի՝ ՀՀ հարկային օրենսգրքի համապատասխան հոդվածներով սահմանված համախառն եկամտի և սահմանված նվազեցումների դրական տարբերությունն է: Այս պահին շահութահարկի դրույքը 18 տոկոս է:

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց շահութահարկի դրույքաչափը պարտատոմսերում ներդրումներից ստացված եկամտի համար կազմում է 10 տոկոս: Թողարկողի պարտատոմսերում ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձ ներդրողների համար Թողարկողը հանդիսանում է հարկային գործակալ:

2020թ.-ի մարտի 1-ից ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում մինչև 2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող տոկոսային եկամտի, ինչպես նաև նշյալ պարտատոմսերի օտարումից ստացվող եկամուտների մասով ազատվում են շահութահարկի վճարումից: Վերոնշյալ դրույթները տարածվում են այն արժեթղթերի (արժեթղթերի դասերի) վրա, որոնք ՀՀ գործող ֆոնդային բորսայում (կարգավորվող շուկայում) ցուցակվել (առևտրին թույլատրվել) մինչև 2024թ. դեկտեմբերի 31-ը:

Եկամտային հարկ

Եկամտային հարկ վճարողներ են համարվում ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք: Այս պահին եկամտային հարկի դրույքաչափը 10 տոկոս է: Թողարկողի պարտատոմսերում ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձ ներդրողների համար Թողարկողը հանդիսանում է հարկային գործակալ:

2020թ.-ի մարտի 1-ից ՀՀ-ում գործող Ֆոնդային բորսայում ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող եկամուտները ազատվում են եկամտային հարկից: Բացառություն են կազմում միայն բանկերի թողարկած այն պարտատոմսերը, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը պակաս է 2 տարուց: Վերոնշյալ դրույթները տարածվում են այն արժեթղթերի (արժեթղթերի դասերի) վրա, որոնք ՀՀ գործող Ֆոնդային բորսայում (կարգավորվող շուկայում) ցուցակվել (առևտրին թույլատրվել) են մինչև 2024թ. դեկտեմբերի 31-ը:

2.4. Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

2.4.1. Առաջարկի պայմանները, առաջարկի վիճակագրությունը, ակնկալվող ժամանակացույցը և այն գործողությունները, որոնք անհրաժեշտ են առաջարկից օգտվելու համար

- ✦ Ազդագրի շրջանակում առաջարկը կարող է իրականացվել մեկ տարվա ընթացքում՝ պայմանով, որ առկա է ՀՀ ԿԲ թույլտվությունը:
- ✦ Ազդագրի շրջանակում Կազմակերպությունը նախատեսում է թողարկել անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր՝ մինչև 4,900,000,000 (Չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ անվանական չփոխարկվող արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսեր, որից մինչև առավելագույնը 7,000,000 (յոթ միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալը կարող է թողարկվել ԱՄՆ դոլարով, պայմանով, որ ցանկացած պահի դրությամբ թողարկված պարտատոմսերի մնացորդային արժեքը չպետք է գերազանցի և՛ 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ գումարը, և՛ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը արժեկտրոնների կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշներով): Ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալ պետք է առնվազն հավասար լինի ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի 10%-ին:
- ✦ Թողարկվող պարտատոմսերի անվանական արժեքը կազմելու է 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ և 25 ԱՄՆ դոլար:
- ✦ Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի թողարկման և տեղաբաշխման ժամկետները, արժույթը, ծավալը, եկամտաբերությունը և այլ էական պայմանները կսահմանվեն Կազմակերպության Տնօրենների խորհրդի առանձին որոշումներով: Այդ մասին տեղեկատվությունը կիրապարակվի տեղաբաշխումից ոչ ուշ, քան 3 աշխատանքային օր առաջ Թողարկողի և Տեղաբաշխողի պաշտոնական ինտերնետային կայքերում՝ www.finca.am, www.araratbank.am:
- ✦ Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով՝ Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով՝ բացառությամբ Շուկա ստեղծողի կողմից ձեռք բերման ենթակա պարտատոմսերի: Ընդ որում՝

տեղաբաշխման աճուրդին ոչ մրցակցային, ինչպես նաև լրիվ բավարարմամբ հայտեր չեն կարող ներկայացվել:

- ✦ Պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին անմիջապես կարող են մասնակցել միայն Բորսայի անդամները, որոնց ցանկը հասանելի է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ պաշտոնական կայքում՝ www.amx.am: Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողները կարող են աճուրդին մասնակցել (օգտվել առաջարկից) Բորսայի անդամների միջոցով՝ վերջիններիս կողմից սահմանված կարգով և պայմաններով:
- ✦ Բորսայի տարբեր մասնակիցներ կարող են սահմանել աճուրդին մասնակցելու (առաջարկից օգտվելու) տարբեր գործընթացներ, պարտատոմսերի դիմաց վճարումներ կատարելու մեթոդներ և ժամկետներ, արժեթղթերը ստանալու մեթոդներ և ժամկետներ, արժեթղթերի վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևեր, ներդրողների հայտերի բավարարման արդյունքների մասին իրազեկման կարգեր և ձևեր, ինչպես նաև սահմանել տարբեր սակագներ: Այդ իսկ պատճառով, Կազմակերպությունը չի կարող սպառիչ տեղեկություններ հրապարակել նշված հարցերի վերաբերյալ և հորդորում է Բորսայի անդամ չհանդիսացող պոտենցիալ ներդրողներին ուսումնասիրել Բորսայի անդամների կողմից առաջարկվող պայմանները իրենց համար լավագույն տարբերակ գտնելու համար:
- ✦ Պարտատոմսերի թողարկման օրը՝ Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների խորհրդի առանձին որոշումներով:
- ✦ Յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ժամանակ Կազմակերպության և Տեղաբաշխողի կողմից սահմանվում է պոտենցիալ Շուկա ստեղծողի կողմից ձեռք բերման ենթակա պարտատոմսերի նվազագույն ծավալ:
- ✦ Պարտատոմսերի տեղաբաշխման օրը Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների խորհրդի առանձին որոշումներով:
- ✦ Տեղաբաշխման օրվանից առնվազն 3 աշխատանքային օր առաջ Կազմակերպությունն այդ մասին տեղեկությունը հրապարակում է իր պաշտոնական կայքում: Կազմակերպությունը նշված տեղեկությունը կարող է հրապարակել/տարածել նաև այլ միջոցներով:
- ✦ Գնորդները պարտատոմսերը ձեռք բերելու նպատակով գնման մրցակցային հայտեր են ներկայացնում տեղաբաշխման համակարգ՝ տեղաբաշխման օրվա ժամը 11⁰⁰-ից մինչև 13³⁰-ը: Գնորդներն իրավունք ունեն հետ կանչել կամ փոփոխել իրենց կողմից ներկայացված հայտերը և նոր հայտեր մուտքագրել մինչև 13³⁰-ը: Տեղաբաշխողի կողմից աճուրդի անցկացումը, որի ընթացքում տեղի է ունենում արժեթղթերով առքուվաճառքի գործարքների կնքման գործընթացը, տևում է մինչև տեղաբաշխման օրվա ժամը 15⁰⁰-ն:
- ✦ Գնման մրցակցային հայտով գործարքները կնքվում են այն գներով, որոնք նշված են գնման հայտերում՝ ըստ գների նվազման հաջորդականության: Միևնույն գին ունեցող հայտերը բավարարվում են ըստ դրանց տեղաբաշխման համակարգ մուտքագրման ժամանակային առաջնահերթության:
- ✦ Կազմակերպության պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդն իրականացվելու է դրամական միջոցների և պարտատոմսերի նախնական դեպոնացմամբ՝ «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի

գործունեության կանոններով» սահմանված կարգով: Տեղաբաշխման ընթացքում որպես գնորդ հանդես եկող տեղաբաշխման ցանկացած մասնակից գործարքներ կարող է կնքել նախապես դեպոնացված դրամական միջոցների սահմաններում, իսկ տեղաբաշխողը՝ նախապես դեպոնացված արժեթղթերի սահմաններում: Տեղաբաշխման նստաշրջանի ընթացքում գնորդները կարող են կատարել դրամական միջոցների լրացուցիչ դեպոնացումներ և ապադեպոնացումներ՝ Բորսայի «Կորպորատիվ արժեթղթերի առևտրի կանոններով» և ըստ Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի գործունեության կանոններով» սահմանված ընթացակարգերի:

- ✚ Որպես գնորդ հանդես եկող տեղաբաշխման ցանկացած մասնակցի կողմից ներկայացված մրցակցային հայտերում նշված արժեթղթերի ընդհանուր քանակի համար սահմանափակում չկա: Գնորդը կարող է տեսնել միայն իր կողմից տեղաբաշխման համակարգ ներկայացված բոլոր գնման հայտերը:
- ✚ Տեղաբաշխման աճուրդը կարող է հետաձգվել, ընդմիջվել կամ դադարեցվել, աճուրդի ընթացքում տեխնիկական ընդմիջում կարող է հայտարարվել, ինչպես նաև տեղաբաշխումը կարող է չեղյալ համարվել Բորսայի՝ «Առևտրի ընդհանուր կանոններ»-ով և «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններ»-ով սահմանված ընթացակարգերով և դեպքերում:
- ✚ Տեղաբաշխման ընթացքում կնքված գործարքների վերջնահաշվարկն իրականացվում է գործարքի կնքման օրվա ընթացքում:
- ✚ Տեղաբաշխման ավարտից հետո Բորսան «Տեղեկատվության բացահայտման կանոններին» համապատասխան կազմակերպում է տեղաբաշխման արդյունքների հրապարակումն իր պաշտոնական կայքում:
- ✚ Թողարկողն իր պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.finca.am, տեղաբաշխման ավարտից հետո մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում հրապարակում է աճուրդի արդյունքների վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ ներկայացնելով առաջարկությունների ընդհանուր ծավալը, բավարարված առաջարկությունների ընդհանուր ծավալը, տեղաբաշխված պարտատոմսերի միջին կշռված գինը (եկամտաբերությունը) և այլն:
- ✚ Թողարկողի պարտատոմսերի դիմաց սեփականության իրավունքը հավաստող քաղվածքները տրամադրվում են «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի հաշվի օպերատորների կողմից սահմանված կարգով և ժամկետներում:

2.4.2. Պարտատոմսերի տեղաբաշխման պլանը

Պարտատոմսերի առաջարկն ուղղված է ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ հանդիսացող ֆիզիկական ու իրավաբանական անձանց (այդ թվում որակավորված և ինստիտուցիոնալ ներդրողներին), անհատ ձեռնարկատերերին: Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո 1 (մեկ) ժամվա ընթացքում Բորսայի իրավասու ստորաբաժանումը Բորսայի՝ «Առևտրի ընդհանուր կանոններ»-ին համապատասխան ձևակերպում է կնքված գործարքների գրանցման վկայականները և ուղարկում Բորսայի

համապատասխան անդամին: Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողներն իրենց հայտերի բավարարման մասին տեղեկանում են Բորսայի այն անդամից, որի միջոցով մասնակցել են պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին՝ վերջինիս կողմից սահմանված կարգով և պայմաններով:

2.4.3. Առաջարկի գինը

Տեղաբաշխման համակարգում գրանցվելուց հետո տեղաբաշխման մասնակիցները տեղաբաշխման նստաշրջանի բացման պահից տեղաբաշխման համակարգ են մուտքագրում պարտատոմսերի գնման հայտերը:

Պարտատոմսերի լրիվ գինը տեղաբաշխման առաջին օրվանից սկսած, հաշվարկվում է 2.3 կետում նշված բանաձևի հիման վրա: Ներդրողները աճուրդը կազմակերպողին ներկայացվող հայտում նշում են ձեռք բերվող պարտատոմսերի պահանջվող եկամտաբերությունը/գինը և պարտատոմսերի այն ծավալը, որը ներդրողը պատրաստ է ձեռք բերել հայտում ներկայացված եկամտաբերությամբ/գնով: Հայտերի բավարարման կտրման գնի վերաբերյալ տեղեկատվությունը յուրաքանչյուր տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի համար կներառվի պարտատոմսերի տեղաբաշխման վերաբերյալ հրապարակվող համապատասխան տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի վերջնական պայմանների և հայտարարության մեջ:

Տեղաբաշխման աճուրդի ընթացքում պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար պոտենցիալ ներդրողները կարող են դիմել Բորսայի անդամ հանդիսացող կազմակերպություններին և մասնակցել աճուրդին՝ վերջիններիս կողմից սահմանված պայմաններով և սակագներով: Բորսայի անդամների ցանկը հասանելի է Բորսայի պաշտոնական ինտերնետային կայքում (www.amx.am):

Արժեթղթերի հաշիվները բացվում և սպասարկվում են ՀԿԴ հաշվի օպերատորների միջնորդությամբ, վերջիններիս կողմից սահմանված պայմաններով և սակագներով: Հաշվի օպերատորների ցանկը հասանելի է ՀԿԴ պաշտոնական ինտերնետային կայքում (www.cda.am):

Բորսայի անդամ հանդիսացող ներդրողներից տեղաբաշխման աճուրդի ընթացքում ձեռք բերվող պարտատոմսերի դիմաց գանձվում են միջնորդավճարներ Բորսայի Սակագների մասին կանոններով սահմանված չափերով: Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողներն իրենց կողմից ձեռք բերվող պարտատոմսերի դիմաց գանձվող միջնորդավճարների մասին կարող են տեղեկանալ Բորսայի այն անդամից, որի միջոցով մասնակցել են պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին:

2.4.4. Տեղաբաշխումը

2.4.4.1. Երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողները

Ծրագրային ազդագրի հրապարակման պահին Թողարկողը որևէ տեղաբաշխողի հետ երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու վերաբերյալ կնքված պայմանագիր չունի: Սակայն, տեղաբաշխման առանձին թողարկումների համար Թողարկողը կարող է ներգրավել երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողների: Այդ պարագայում, տեղաբաշխողներին վերաբերող տեղեկատվությունը (այդ թվում՝ անվանումները, գտնվելու վայրերը, երաշխավորված ծավալը և այլն) ենթակա է ներկայացման Թողարկման վերջնական պայմաններով:

2.4.4.2. Չերաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողները

Կազմակերպության կողմից թողարկվող պարտատոմսերը չերաշխավորված տեղաբաշխումն իրականացվելու է մասնագիտացված կազմակերպության՝ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ կողմից՝ համաձայն 05 նոյեմբերի 2021թ. վերջիններիս միջև կնքված Համագործակցության պայմանագրի և դրա հիման վրա կնքված լրացուցիչ համաձայնագրի:

Տեղաբաշխողի՝ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Բյուզանդի 87 շենք, 85-րդ սարածք, գրանցման համարը՝ 4, հեռ.՝ +(374 10) 59 23 23, ֆաքս՝ +(374 10) 54 78 94, էլ. փոստ՝ araratbank@araratbank.am, պաշտոնական ինտերնետային կայք՝ www.araratbank.am:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման յուրաքանչյուր տրանշի դեպքում պարտատոմսերի տեղաբաշխման ձևը (երաշխավորված կամ չերաշխավորված), պարտատոմսերի ծավալը, քանակը, պարտատոմսերի տեղաբաշխման կարգը, Թողարկողի և Տեղաբաշխողի իրավունքներն ու պարտականությունները, Տեղաբաշխողին վճարման ենթակա գումարի չափն ու կարգը, Թողարկողի և Տեղաբաշխողի պատասխանատվությունը կսահմանվեն վերջիններիս միջև կնքվող լրացուցիչ համաձայնագրերով:

Յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ժամանակ Կազմակերպության և Տեղաբաշխողի կողմից սահմանվում է պոտենցիալ Շուկա ստեղծողի կողմից ձեռքբերման ենթակա պարտատոմսերի նվազագույն ծավալ, որը Շուկա ստեղծողի կողմից ձեռք է բերվում անվանական արժեքով:

Տեղաբաշխման աճուրդի ընթացքում պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար պոտենցիալ ներդրողները կարող են դիմել Բորսայի անդամ հանդիսացող կազմակերպություններին և մասնակցել աճուրդին՝ վերջիններիս կողմից սահմանված պայմաններով և սակագներով: Բորսայի անդամների ցանկը հասանելի է Բորսայի պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.amx.am: Տեղաբաշխումից հետո երկրորդային շուկայում պարտատոմսերի առքուվաճառքի գործարք կնքելու համար ներդրողները պետք է դիմեն կա՛մ ներդրումային ընկերություններին, կա՛մ բրոքերային ծառայություն մատուցող բանկերին:

Պարտատոմսերում ներդրում կատարող անձինք պետք է ունենան արժեթղթերի հաշիվներ, որոնք բացվում և սպասարկվում են Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի հաշվի օպերատորների միջնորդությամբ, վերջիններիս կողմից սահմանված պայմաններով և սակագներով: Հաշվի օպերատորների ցանկը հասանելի է Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ (www.cda.am):

Պարտատոմսեր ձեռք բերող անձը, նախքան ներդրում իրականացնելը, պարտավոր է նաև որևէ բանկում իր անվամբ բացել դրամային բանկային հաշիվ, և այդ հաշվի վերաբերյալ տվյալները ներկայացնել «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ին՝ պարտատոմսերում կատարված ներդրումների մարման և արժեկտրոնային եկամուտների ստացման համար:

2.4.4.3. Տեղաբաշխման պայմանները

Համաձայն Թողարկողի և Տեղաբաշխողի միջև կնքված համագործակցության պայմանագրի և Չերաշխավորված եղանակով արժեթղթերի տեղաբաշխման մասին համաձայնագրի՝ Թողարկողը պարտավորվել է Տեղաբաշխողին վճարել՝ տեղաբաշխման փաթեթի պատրաստման և ազդագրի կազմման վճար՝ 1 500 000 (Մեկ միլիոն հինգ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ միանվագ

(առանց ավելացված արժեքի հարկի), իսկ Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ավարտից հետո Թողարկողը Տեղաբաշխողին է վճարում Արժեթղթերի տեղաբաշխման ծառայությունների վճար փաստացի տեղաբաշխված արժեթղթերի անվանական ծավալի 0.3%-ի չափով (առանց ավելացված արժեքի հարկի):

2.5. Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում Թողարկողը սահմանված կարգով դիմում է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ՝ պարտատոմսերի շրջանառությունը կարգավորվող շուկայում ապահովելու նպատակով: Շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթուղթն արգելվում է վաճառել տվյալ շուկայից դուրս, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված դեպքերի:

Հարկ է նշել, որ որոշակի հանգամանքներում կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերի առևտրի հայտը հնարավոր է չբավարարվի: Տեղաբաշխման ավարտից հետո երեք ամսվա ընթացքում կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում պարտատոմսերի թողարկումը և տեղաբաշխումը համարվում է չեղյալ: Չեղյալ համարելու վերաբերյալ Կազմակերպության Տնօրենների խորհրդի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից 2 օրվա ընթացքում ներդրողներին վերադարձվում են պարտատոմսերը ձեռք բերելու նպատակով վճարված և մինչ որոշման ուժի մեջ մտնելու օրը ներառյալ արժեկտրոնի հաշվեգրված գումարները:

Կազմակերպության՝ 05.12.2018 թվականին գրանցված ծրագրային ազդագրի շրջանակներում 2018 թվականի դեկտեմբեր ամսին տեղաբաշխված 3-րդ թողարկման ոչ փաստաթղթային, ոչ փոխարկելի անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսերը գտնվում են ազատ շրջանառության մեջ Հայաստանի ֆոնդային բորսայում՝ ընդգրկված լինելով պարտատոմսերի երկրորդային Bbond ցուցակում (նախատեսվում է, որ պարտատոմսերը կմնան ազատ շրջանառության մեջ Հայաստանի ֆոնդային բորսայում՝ մինչև իրենց մարման օրը՝ 2021թ. դեկտեմբերի 18-ը): Կազմակերպության՝ 05.12.2018 թվականին գրանցված ծրագրային ազդագրի շրջանակներում 2019 թվականի փետրվար ամսին տեղաբաշխված 4-րդ թողարկման ոչ փաստաթղթային, ոչ փոխարկելի անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսերը գտնվում են ազատ շրջանառության մեջ Հայաստանի ֆոնդային բորսայում՝ ընդգրկված լինելով պարտատոմսերի երկրորդային Bbond ցուցակում (նախատեսվում է, որ պարտատոմսերը կմնան ազատ շրջանառության մեջ Հայաստանի ֆոնդային բորսայում՝ մինչև իրենց մարման օրը՝ 2022թ. փետրվարի 25-ը):

Կազմակերպության՝ 19.04.2019 թվականին գրանցված ծրագրային ազդագրի շրջանակներում 2019 թվականի ապրիլի 26-ին տեղաբաշխված 5-րդ և սեպտեմբերի 24-ին տեղաբաշխված 6-րդ թողարկման ոչ փաստաթղթային, ոչ փոխարկելի անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսերը գտնվում են ազատ շրջանառության մեջ Հայաստանի ֆոնդային բորսայում՝ ընդգրկված լինելով պարտատոմսերի երկրորդային Bbond ցուցակում (նախատեսվում է, որ պարտատոմսերը կմնան ազատ շրջանառության մեջ Հայաստանի ֆոնդային բորսայում՝ մինչև իրենց մարման օրը՝ համապատասխանաբար՝ 26.04.2022 և 24.09.2022-ը): Կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթուղթն արգելվում է վաճառել տվյալ շուկայից դուրս, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված դեպքերի:

Կազմակերպությունը պարտատոմսի թողարկումներն իրականացնում է՝ ցանկացած պահի

դրությամբ պահպանելով ՀՀ ԿԲ «Վարկային կազմակերպությունների գործունեության կարգավորումը, վարկային կազմակերպությունների գործունեության տնտեսական նորմատիվները» կանոնակարգ 14-ի 6-րդ կետի պահանջները:

Թողարկողը պարտատոմսերի տեղաբաշխումն ավարտելուց հետո կնքելու է համապատասխան պայմանագիր երկրորդային շուկայում վաճառքի ակտիվացման գործառույթներ իրականացնողի հետ (շուկա ստեղծող)՝ Թողարկողի պարտատոմսերի շուկան ձևավորելու նպատակով: Շուկա ստեղծողը «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ում իրականացնում է պարտատոմսերի առքի և վաճառքի գնանշումներ: Շուկա ստեղծողի պարտավորության հիմնական պայմանները սահմանվում են վերջինիս և Թողարկողի միջև կնքվելիք ծառայությունների մատուցման պայմանագրով և «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ի «Շուկա ստեղծողի կանոններ»-ով: Թողարկողը պարտավորվում է մասնագիտացված անձանց հետ երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի պայմանագրի կնքումից հետո ողջամիտ ժամկետում տեղեկացնել իր պարտատոմսերի սեփականատերերին և անվանատերերին նման պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու վերաբերյալ:

2.6. Լրացուցիչ տեղեկատվություն

Սույն Բաժնում ներկայացված տեղեկատվության հավաքագրման և մշակման համար որպես խորհրդատու հանդես է եկել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն: Ներկայացված տեղեկատվությունն անկախ աուդիտորի կողմից աուդիտի չի ենթարկվել, ինչպես նաև ներկայացված տեղեկատվության համար աղբյուր չեն հանդիսացել երրորդ անձինք:

Կազմակերպությանը և Կազմակերպության կողմից տեղաբաշխված պարտատոմսերին վարկանշող կազմակերպությունների կողմից որևէ վարկանիշ չի շնորհվել:

ԲԱԺԻՆ 3. ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

3.1. Անկախ աուդիտորները

Կազմակերպության 2012-2020 թվականների ֆինանսական հաշվետվությունների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացրել է **«Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ** աուդիտորական կազմակերպությունը, որի հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան 0010, Ամիրյան 4/7, հեռ.՝ (+374 10) 52-65-20, ֆաքս՝ (+374 10) 52-75-20, ինտերնետային կայք՝ www.deloitte.am: «Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ-ն գրանցվել է Հայաստանում 2012թ հոկտեմբերին: «Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է Դելոյթ ԱՊՀ Հոլդինգս Լիմիթեդի («Դելոյթ ԱՊՀ») փոխկապակցված կազմակերպությունը, որը D TTL անդամ ընկերությունն է:

Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում ֆինանսական հաշվետվությունների էական անճշտություններից զերծ լինելու և միջազգային ստանդարտներին համապատասխանելու մասին: «Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ եզրակացությունները Կազմակերպության կողմից պատրաստված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ ներկայացված են կից Հավելվածներում: Վերջին 5 տարիների ընթացքում Թողարկողի աուդիտն իրականացրած անձի կողմից աշխատանքից հրաժարման դեպք չի եղել:

3.2. Ռիսկային գործոններ

Ցանկացած տնտեսվարող սուբյեկտի, այդ թվում՝ վարկային կազմակերպությունների, պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ:

Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ստորև շարադրված ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և Ազդագրի մեջ տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը: Ռիսկային գործոններից յուրաքանչյուրը կարող է նշանակալից կամ էական բացասական ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության գործառնությունների, ֆինանսական վիճակի կամ արդյունքների վրա:

Ելնելով նշվածից՝ Թողարկողը խուսափել է Ազդագրում ներկայացված ցուցանիշների, կանխատեսումների և տեղեկատվության մեկնաբանություններից, որպեսզի ներդրողն ինքնուրույն ուսումնասիրի դրանք՝ պարտատոմսեր գնելու կամ չգնելու որոշում կայացնելու համար: Մասնավորապես կարելի է առանձնացնել հետևյալ հիմնական ռիսկերը.

Վարկային ռիսկ: Կազմակերպության գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված գործընկերոջ վարկունակության, վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու կամ մասնակի կատարելու հետ, որոնք Կազմակերպությանը կարող են կորուստներ պատճառել:

Վարկային ռիսկերի արդյունավետ կառավարման նպատակով Թողարկողը կարևորում է վարկային պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան, հսկողություն սահմանում տարբեր տեսակի կենտրոնացումների վրա, վարկավորելիս որպես ապահովվածություն նախապատվություն է տալիս վարկառուի վարկունակությանը և վճարունակությանը: Ստորև ներկայացված է Կազմակերպության տրամադրած վարկերի որակական վերլուծությունը, սույն տարվա սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ և նախորդ 3 տարիների համար:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

	30.09.2021 ²	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
Ոչ ժամկետանց	15,275,338	16,311,446	23,022,403	23,122,481
ժամկետանց՝				
-1-30 օր ժամկետանց	372,382	1,223,781	263,427	364,438
- 31-60 օր ժամկետանց	145,883	549,348	154,105	148,364
-61-90 օր ժամկետանց	148,283	845,668	181,842	115,479
-90 օրից ավել ժամկետանց	6,618,739	5,368,558	2,638,625	2,223,347
Ընդամենը ժամկետանց վարկեր	7,285,286	7,987,355	3,237,999	2,851,628
Ըդամենը համախառն վարկեր	22,560,624	24,298,801	26,260,402	25,974,109
Հնարավոր կորուստների պահուստ	(4,788,761)	(4,488,569)	(2,338,487)	(1,797,202)
Ընդամենը զուտ վարկեր	17,771,863	19,810,232	23,921,915	24,176,907
Խնդրահարույց վարկեր/Վարկային պորտֆել	32.29%	32.87%	12.33%	10.98%

Կազմակերպության հիմնական գործունեությունը միկրովարկերի տրամադրումն է: Համապատասխանաբար, վարկային ռիսկը մեծագույն կարևորություն ունի միկրոֆինանսավորման կազմակերպությունների ռիսկերի կառավարման մեջ: Զգալի ֆինանսական վնասներից խուսափելու համար Կազմակերպությունը կիրառում է տարբեր մեթոդներ վարկային ռիսկերը որոշելու և արդյունավետորեն կառավարելու նպատակով:

Ռիսկերի կառավարումը և մոնիթորինգն իրականացվում է սահմանված լիազորությունների շրջանակներում: Այս գործընթացներն իրականացվում են Վարկային կոմիտեների և Կազմակերպության Տնօրենների խորհրդի կողմից: Առօրյա ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է վարկային ռիսկերի բաժնի, հետգործառնական և ներքին վերահսկողության բաժինների կողմից:

Վարկային պորտֆելի որակի կառավարման նպատակով սահմանված է նաև որոշում կայացնող մարմինների սահմանաչափերի հստակ համակարգ, վարկերի և վարկունակության նվազագույն պահանջների վերանայման և թեստավորման սկզբունքներ:

Կազմակերպության վարկային քաղաքականությունը սահմանված է ներքին քաղաքականություններում և ընթացակարգերում, որտեղ հստակ սահմանված են բոլոր առնչվող պահանջները համապատասխան վերահսկողական մեխանիզմների հետ մեկտեղ, ներառյալ վարկի տրամադրումը, չվճարված վարկերի մոնիտորինգը, ժամկետանց վարկերի հետ աշխատելու գործընթացը և այլն:

Վարկային կոմիտեն վերլուծող մարմին է, որը պատասխանատու է վարկային հայտերում ամփոփված տեղեկատվությունը վերլուծելու և վարկային ռիսկերը հնարավորինս նվազեցնելու համար: Վարկային կոմիտեն Կազմակերպության ներսում անկախ մարմին է, որը լիազորված է կայացնելու վերջնական որոշում վարկային հայտը ֆինանսավորելու կամ մերժելու վերաբերյալ:

Կազմակերպությունը բաշխում է վարկային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանափակելով մեկ վարկառուի գծով կամ վարկառուների խմբի գծով: Վարկային ռիսկի սահմանաչափերն ըստ

² 2021 թվականի տվյալները վերցված են աուդիտ չանցած միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից

վարկառուի և ըստ վարկատեսակի հաստատում է Տնօրենների խորհուրդը և Կազմակերպության Գործադիր մարմինը: Փաստացի ռիսկերի համապատասխանությունը սահմանաչափերին հսկվում է օրական կտրվածքով՝ Կազմակերպության կողմից սահմանված վարկային սահմանաչափերի և վարկունակության ուղեցույցների չխախտվելու համար:

Ըստ նպատակահարմարության, և վարկերի մեծ մասի դեպքերում, Կազմակերպությունն ընդունում է գրավ կամ անձնական երաշխավորություն: Վարկերի զգալի մասն անհատական են, որտեղ որպես ապահովության միջոց հանդես են գալիս երաշխավորությունները: Այսպիսի ռիսկերը մոնիթորինգի են ենթարկվում շարունակական հիմունքով և ենթակա են տարեկան կամ ավելի հաճախակի վերանայումների:

Կազմակերպությունը սկզբունքորեն կիրառում է ռիսկերի կառավարման միևնույն քաղաքականությունը հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար:

Կազմակերպությունում մշակվել է վարկառուի գնահատման կենտրոնացված մոտեցում՝ փոքր և միջին ձեռնարկատիրական գործունեությունը գնահատելու և դրանց վարկավորման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու նպատակով: Այդ մոտեցումը ենթադրում է ստանդարտ վարկատեսակների հաստատում գլխամասային գրասենյակի կողմից՝ ելնելով վարկառուների արդյունավետության հիմնական ցուցանիշներից՝ վարկային պատմությունից, ֆինանսական վիճակից, վարկառուների հետ հարաբերություններից, կառավարման որակից, նպատակային օգտագործումից, գրավից և այլն:

Կախված շուկայում տիրող իրավիճակից վարկավորման մոտեցումները կարող են փոփոխվել՝ դառնալով ավելի լիբերալ կամ ավելի կոնսերվատիվ: Օրինակ՝ 2020թ.-ին, համավարակի ժամանակ հայտարարված արտակարգ դրության պայմաններում հաճախորդներին առաջարկվեց խնդիրներից խուսափելու համար օգտվել մի քանի ամիս դադարի հնարավորությունից, եղան գործունեության տեսակներ, որոնց գրաֆիկները ենթարկվեցին փոփոխությունների հաշվի առնելով ոլորտի կրած վնասը, և վերականգնման համար անհրաժեշտ ժամանակը: Վարկավորման գործընթացը դարձավ ավելի կոնսերվատիվ՝ կրճատվեց տրամադրվող վարկերի ժամկետը, փոփոխության ենթարկվեցին Վարկային Կոմիտեի սահմանաչափերը:

Ստորև ներկայացվում է Կազմակերպության հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դասակարգման և վարկային ռիսկի կառավարման համար վնասների և կորուստների պահուստին կատարվող հատկացումների վերաբերյալ տեղեկատվությունը 30.09.2021թ. դրությամբ:

Ռիսկի դասերը	Վարկեր							
	Քանակ		Գումար/հազ.դր/		Տրված վարկերի գծով պահուստ			
					մնացորդը/հազ.դր/		%	
1	2		3		4		5	
	դրամ	արտարժույթ	դրամ	արտարժույթ	դրամ	արտարժույթ	դրամ	արտարժույթ
1. Ստանդարտ	12,937	3,213	9,214,460	3,776,031	(260,062)	(97,378)	-3%	-3%
2. Հսկվող	1,121	360	606,846	341,802	(72,596)	(39,147)	-12%	-11%
3. Ոչ ստանդարտ	621	292	338,725	364,231	(85,009)	(64,493)	-25%	-18%

4. Կասկածելի	570	255	287,907	225,120	(98,265)	(74,012)	-34%	-33%
5. Անհուսալի	7,025	3,290	3,894,889	3,510,614	(2,181,021)	(1,816,778)	-56%	-52%
Ընդամենը	22,274	7,410	14,342,827	8,217,797	(2,696,953)	(2,091,807)	-19%	-25%

Իրացվելիության ռիսկ: Իրացվելիության ռիսկը կապված է Կազմակերպության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ՝ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ոչ ամբողջական համապատասխանությունը բնական է ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնասներ կրելու ռիսկը:

Կազմակերպության իրացվելիությունը գտնվում է տնօրինության ուշադրության կենտրոնում, մասնավորապես՝ Կազմակերպությունում գործում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողով, որը վերահսկում է Կազմակերպության իրացվելիության ռիսկերը ժամկետայնության վերլուծության միջոցով: Միաժամանակ իրացվելիության ռիսկի կառավարման շրջանակում իրականացվում են խիստ սթրես թեստերի մշակում և կիրառում, իրացվելիության սահմանաչափերի և գործակիցների պահպանում, վաղ զգուշացման ցուցիչների վերահսկողություն, մշակվել է արտակարգ իրավիճակների ֆինանսավորման պլան: Ընթացիկ իրացվելիության աջակցման և դրամական հոսքերի օպտիմալացման նպատակով ընթացիկ իրացվելիությունը կառավարվում է գանձապետի կողմից, ով վարում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների պորտֆելը:

Կազմակերպության իրացվելիության աղբյուրները դիվերսիֆիկացված են և իրենց մեջ ներառում են երկարաժամկետ և միջնաժամկետ վարկեր միջազգային ֆինանսական ֆոնդերից, դրամական միջոցների կարճաժամկետ ներգրավումներ ՀՀ բանկերից և իրավաբանական անձանցից, պարտատոմսերի թողարկումից ձևավորված միջոցներ:

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Կազմակերպության ներգրավված և տեղաբաշխված միջոցների ժամկետային կառուցվածքը 2021թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ:

Հազ. դրամ

	Մինչև մարում մնացած ժամանակը								
	Մինչև 30 օր	31-90 օր	91-180 օր	181-270 օր	271-տարի	1-2 տարի	2-3 տարի	3 տարուց ավել	Ընդամենը
Տեղաբաշխված միջոցներ	2,718,622	1,546,310	3,741,271	1,804,668	1,768,638	5,237,864	2,467,936	3,457,237	22,742,546
Ներգրավված միջոցներ	943,822	3,893,332	2,206,370	2,965,953	2,359,250	2,319,751	1,174,482	901,166	16,764,126
GAP	1,774,800	(2,347,022)	1,534,901,	(1,161,285)	(590,612,)	2,918,113,	1,293,454,	2,556,071	5,978,420

Կազմակերպությունը ներկայումս բանակցություններ է վարում մի քանի միջազգային ներդրումային ֆոնդերի հետ ֆինանսավորման ներգրավման նպատակով, ինչպես նաև այս տարի գործարար հարաբերություններ է հաստատել երկու նոր միջազգային ներդրումային ֆոնդերի հետ՝ ներգրավելով ընդհանուր առմամբ 8 մլն ԱՄՆ դոլար: Միաժամանակ, Կազմակերպությունը միացել է ԳՀՀ-ի և KFW բանկի մի շարք վարկային ծրագրերի, որը ոչ միայն նպաստել է իրացվելության դիրքերի ամրապնդմանը, այլև նպաստել է Կազմակերպության շուկայական դիրքի ամրապնդմանը:

Կազմակերպությունը հնարավորինս ձգտում է համադրել իրացվելիության ռիսկի նվազեցման և իրացվելիության արդյունավետ կառավարման սկզբունքները՝ ՀՀ բանկերից ներգրավելով վարկային գծեր: 30.09.2021թ դրությամբ Կազմակերպությունը ՀՀ առևտրային բանկերից ունի երկու դոլարային և մեկ դրամային վարկային գիծ՝ ընդհանուր 4 մլն. ԱՄՆ դոլար ծավալով, մինչև մեկ տարի մարման ժամկետով:

Տոկոսադրույքի ռիսկ: Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում, որն էլ իր հերթին կարող է ազդել Կազմակերպության զուտ շահույթի վրա: Շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է ազդել Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև այն նվազեցնել կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Կազմակերպությունը կառավարում է իրական արժեքով տոկոսադրույքի ռիսկը՝ պարբերաբար գնահատելով պոտենցիալ կորուստները, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից: Կազմակերպության ղեկավարությունն իրականացնում է Կազմակերպության ընթացիկ ֆինանսական գործունեության մոնիթորինգ, գնահատում է Կազմակերպության իրական արժեքով տոկոսադրույքի փոփոխությունների զգայունությունը և դրա ազդեցությունը Կազմակերպության շահութաբերության վրա:

Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման սկզբունքներից ելնելով սահմանափակվում են տոկոսադրույքի հանդեպ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կարճաժամկետ ճեղքվածքի մեծությունը, արժեթղթերի պորտֆելի մեծությունը, կենտրոնացվածությունը և ժամկետայնությունը:

Իրացվելիության և տոկոսադրույքի ռիսկի վերլուծությունը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի
դրությամբ ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

2020 թ. դեկտեմբերի 31

Իրացվելիության ռիսկ						Ընդամենը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2.40%	534,059	-	-	-	534,059
Հաճախորդներին տրված վարկեր	32.16%	730,784	1,441,236	6,692,602	10,945,610	19,810,232
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ		1,264,843	1,441,236	6,692,602	10,945,610	20,344,291
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		190,628	-	-	-	190,628
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		18,010	-	-	-	18,010
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ		208,638	-	-	-	208,638
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		1,473,481	1,441,236	6,692,602	10,945,610	20,552,929
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Այլ փոխառու միջոցներ	8.24%	6,613,231	879,811	1,055,172	49,660	8,597,874
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.50%	-	64,883	1,424,538	3,541,186	5,030,607
Վարձակալության գծով պարտավորություն	12.90%	63,472	9,970	151,939	285,383	510,764
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		6,676,703	954,664	2,631,649	3,876,229	14,139,245
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Այլ փոխառու միջոցներ	6ամս. LIBOR +5.6%	29,539	-	-	934,943	964,482
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		29,539	-	-	934,943	964,482
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		292,389	-	-	-	292,389
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		292,389	-	-	-	292,389
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		6,998,631	954,664	2,631,649	4,811,172	15,396,116
Տոկոսադրույքի զգայունության տարբերություն		(5,441,399)	486,572	4,060,953	6,134,438	
Տոկոսադրույքի զգայունության կուտակային տարբերություն		(5,441,399)	(4,954,827)	(893,874)	5,240,564	
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ						
Համախառն՝ արտարժույթի սվոփեր		152	-	-	-	152
Իրացվելիության տարբերություն		(5,524,998)	486,572	4,212,892	6,134,438	
Իրացվելիության կուտակային տարբերություն		(5,524,998)	(5,038,426)	(825,534)	5,308,904	

Ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային իրացվելիության տարբերություն

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	3 ամսից			Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք
			1-3 ամիս	1 տարի	1-5 տարի		
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>							
Այլ փոխառու միջոցներ	8.24%	6,626,255	893,004	1,097,525	53,467	8,670,251	8,597,874
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.50%	-	110,105	1,762,105	3,786,392	5,658,602	5,030,607
Վարձակալության գծով պարտավորություն	12.90%	21,437	42,873	192,928	368,761	625,999	510,764
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		6,647,692	1,045,982	3,052,558	4,208,620	14,954,852	14,139,245
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>							
	6mo LIBOR						
Այլ փոխառու միջոցներ	+5.6%	31,958	-	31,094	971,756	1,034,808	964,482
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		31,958	-	31,094	971,756	1,034,808	964,482
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>							
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		292,389	-	-	-	292,389	292,389
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		292,389	-	-	-	292,389	292,389
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ		6,972,039	1,045,982	3,083,652	5,180,376	16,282,049	15,396,116

Արտարժույթային ռիսկ: Արտարժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսված ակտիվները գերազանցում են կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված պարտավորություններից:

Կազմակերպությունը կիրառում է արտարժույթային ռիսկի կառավարման հետևյալ սկզբունքները.

- Կազմակերպությունը ձգտում է միանգամից փակել արտարժույթային դիրքերը և զերծ մնալ սպեկուլյատիվ գործառնություններից:

- Կազմակերպությունն արտարժույթային շուկաներում չի բացում սպեկուլյատիվ դիրքեր: Ածանցյալ գործիքները կարող են օգտագործվել միայն հեջավորման նպատակով՝ փակելու դիրքը:

☞ Կազմակերպությունը ձգտում է համապատասխանեցնել ակտիվների և պարտավորությունների արժույթներն ինչպես գումարներով, այնպես էլ ժամկետներով՝ պաշտպանված լինելու համար փոխարժեքային տատանումներից:

☞ Կազմակերպությունը վերահսկում է արտարժույթային դիրքն օրական կտրվածքով:

Կազմակերպության Գանձապետարանը ու Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովը վերահսկում են արտարժույթի ռիսկը՝ կառավարելով արժույթային բաց դիրքն ԱՄՆ դոլարի արժեզրկման և այլ մակրոտնտեսական ցուցանիշների գնահատումների հիման վրա, ինչը Կազմակերպությանը հնարավորություն է տալիս նվազագույնի հասցնել վնասներն ազգային արժույթի նկատմամբ փոխարժեքի զգալի տատանումներից: Գանձապետն իրականացնում է Կազմակերպության արժույթային բաց դիրքի ամենօրյա մոնիթորինգ: Ընդհանուր առմամբ Կազմակերպությունը ունակ է կլանել ՀՀ դրամի էական արժեզրկման ռիսկը առանց հիմնական տնտեսական նորմատիվները վտանգելու և իրացվելիության լուրջ խնդիրների:

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Կազմակերպության վրա 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	409,351	278,283	37,053	724,687
Հաճախորդներին տրված վարկեր	11,024,356	8,785,876	-	19,810,232
Ներդրումային արժեթղթեր	18,010	-	-	18,010
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	11,451,717	9,064,159	37,053	20,552,929
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Այլ փոխառու միջոցներ	2,314,587	7,247,769	-	9,562,356
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	155,449	136,940	-	292,389
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,964,107	1,066,500	-	5,030,607
Վարձակալության գծով պարտավորություն	510,764	-	-	510,764
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	6,944,907	8,451,209	-	15,396,116
Հաշվեկշռային բաց դիրք	4,506,810	612,950	37,053	5,156,813
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Համախառն՝ արտարժույթի սվոփեր	522,742	(522,590)	-	152
Բաց դիրք	5,029,552	90,360	37,053	5,156,965

Գործընկերոջ ռիսկ: Գործընկերոջ ռիսկի սահմանաչափն իրենից ներկայացնում է մեկ ֆինանսական հաստատության գծով ռիսկի առավելագույն չափը, որը Կազմակերպությունը կարող է կրել: Կազմակերպությունը գործընկերոջ ռիսկը կառավարում է համաձայն Դուստր կազմակերպության ընդհանուր քաղաքականություն» ձեռնարկի Հավելված 5-ի՝ «ԱՊԿԿ քաղաքականության» սկզբունքների համաձայն: Կազմակերպությունը ձգտում է նվազեցնել գործընկերոջ ռիսկը՝

Սահմանափակելով գործընկերների ցանկը կառավարելի քանակով:

↪ Կիրառելով գործընկերների հաստատման հիմնավոր գործընթաց մինչև ցանկացած նոր գործընկերոջ հետ որևէ գործառնության կնքումը: Հաստատման գործընթացը ներառում է բազմակողմանի գնահատում՝ ապահովելու գործընկերոջ հաստատման գործընթացի համապատասխանությունը Դուստր կազմակերպության ընդհանուր քաղաքականության ձեռնարկին:

↪ Սահմանափակելով Կազմակերպության ռիսկը մեկ գործընկերոջ կամ գործընկերների խմբի նկատմամբ:

Սահմանաչափերի ցանկացած փոփոխություն պետք է հաստատվի Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի կողմից:

Ընդհանուր փոփոխության ռիսկեր, երբ ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար ազդել Կազմակերպության գործունեության վրա: Բոլոր տեսակի իրադարձությունները, որոնք կհանգեցնեն Կազմակերպության վարկառուների կողմից պայմանագրային պարտավորությունների չկատարմանը, հաճախորդների կողմից Կազմակերպության հուսալիության հանդեպ կասկածանքի կամ բացասական վերաբերմունքի, կարող են էապես ազդել Կազմակերպության գործունեության վրա: Դա կարտահայտվի Կազմակերպության կողմից լրացուցիչ ծախսերի կատարմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարությամբ: Կազմակերպությունում ռիսկերի արդյունավետ կառավարման և նվազեցման նպատակով պարբերաբար իրականացվում են տնտեսության վիճակի հնարավոր բացասական փոփոխությունների ազդեցության տարբեր սցենարային իրավիճակների վերլուծություններ: Նման վերլուծությունները և սցենարները քննարկվում են ԱՊԿԿ-ի ընթացքում, որն իրականացվում է ամիսը մեկ կամ երկու անգամ: Նման հաճախականությունը հնարավորություն է տալիս արագ արձագանքել շուկայում սպասվող կամ տեղի ունեցող փոփոխություններին և մշակել գործունեության պլան փոփոխված իրավիճակին համապատասխան:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Կազմակերպության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Վարկային կազմակերպության գործունեությունը պետական կառավարման մարմինների կողմից լիցենզավորման և կարգավորման ենթակա գործունեություն է: Վարկային կազմակերպության գործունեության ոլորտում պետական կարգավորման նպատակը հանդիսանում է ներդրողների և հաճախորդների իրավունքների պաշտպանությունը, որն իրականացվում է տնտեսական գործունեության նորմատիվների և վարկային կազմակերպությունների ռիսկերի կառավարման համակարգերի սահմանմամբ: Դա նշանակում է, որ հնարավոր են պետական կարգավորման հետ կապված փոփոխություններ, որոնք կարող են էապես ազդել Կազմակերպության գործառնությունների վրա

և անգամ բացասաբար ազդել ֆինանսական ցուցանիշների վրա: Կազմակերպությունը գործում է ՀՀ տնտեսության ամենավերահսկվող հատվածներից մեկում:

Մրցակցային ռիսկ, որն առաջանում է ՀՀ ֆինանսական, մասնավորապես վարկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում: ՀՀ-ում վարկային ծառայությունների շուկան խիստ մրցակցային է, շուկայում գործում են նաև արտերկրի վարկային կազմակերպությունների դուստր կառույցները, որոնք ունեն հզոր ֆինանսական կարողություններ և անկայուն իրավիճակներում ֆինանսական ներարկումներ ստանալու մեծ հնարավորություններ, առաջավոր և փորձարկված տեխնոլոգիաներ, որի շնորհիվ նրանք ունեն պոտենցիալ առավելություններ ստանալու հավակնություն: Կազմակերպությունը, իր մրցակցային դիրքերն ամրապնդելու առումով, հետևողականորեն առաջնորդվում է կորպորատիվ կառավարման սկզբունքներով, իրականացնում է իր կառավարման համակարգի ինստիտուցիոնալ համակարգված բարեփոխումներ, ներդնում է վարկավորման ինովացիոն առաջավոր տեխնոլոգիաներ, բարձրացնում է մատուցվող սպասարկումների որակը և մատչելիությունը:

Կադրերի հոսունության ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է մրցունակ կադրերի աշխատանքից ազատման դեպքում Կազմակերպության վնասներ կրելու հավանականությունը: Բարձրորակ մասնագետների առկայությունը Կազմակերպության աշխատակազմում շատ կարևոր է մրցունակ լինելու և պլանավորված աշխատանքների արդյունավետ իրականացման համար: Նման մասնագետների նկատմամբ մեծ պահանջարկի պատճառով՝ առաջանում է նաև կադրերի հոսունության ռիսկ, որի ազդեցությունը չեզոքացնելու նպատակով Կազմակերպության ղեկավարությունը նպատակային և հետևողական միջոցառումներ է իրականացնում աշխատողների որակավորման բարձրացման, նյութական խրախուսման և սոցիալական ապահովման խնդիրների բարելավման ուղղությամբ: Մասնավորապես, աշխատողների որակավորման բարձրացման նպատակով Կազմակերպությունը ստեղծել է ներքին աշխատակիցների օգտագործման համար նախատեսված առցանց դասընթացների հարթակ, իսկ ՖԻՆՔԱ Զարգացման Ակադեմիայի միջոցով կազմակերպում են միջին օղակի ղեկավարների վերապատրաստման համար դասընթացներ:

Գործառնական ռիսկ: Գործառնական ռիսկն այն հնարավոր կորուստների ռիսկն է, որը կառաջանա համակարգերի թերություններից, մարդկային սխալից, կեղծիքից կամ արտաքին միջավայրի իրադարձություններից: Երբ վերահսկողությանը չի հաջողվում կատարել իր գործառնականությունները, գործառնական ռիսկերը կարող են վնասել Կազմակերպության հեղինակությանը, ունենալ իրավական կամ կանոնակարգող հետևանքներ, կամ հանգեցնել ֆինանսական կորուստների: Կազմակերպությունը չի կարող ակնկալել, որ կբացառի բոլոր գործառնական ռիսկերը, սակայն ջանքեր է ձեռնարկում կառավարելու դրանք, ինչպես վերահսկողական հայեցակարգի, այնպես էլ հնարավոր ռիսկերի մոնիթորինգի և դրանց հակազդման միջոցով: Վերահսկողությունը ներառում է պարտականությունների արդյունավետ տարանջատում, մուտքի հասանելիության, լիազորման և համադրման ընթացակարգեր, աշխատակազմի կրթության և գնահատման գործընթացներ:

Կազմակերպությունում գործառնական ռիսկը կառավարվում է այդ գործառնակի համար նախատեսված ստորաբաժանման՝ «Ներքին վերահսկողության» բաժնի կողմից: Գործառնական ռիսկերի կառավարման համար մշակված են և պարբերաբար վերանայվում են բազում հսկողական մեխանիզմներ, ինչպիսիք են՝ ռիսկային դեպքերի վերաբերյալ ազդակներ հաղորդող հատուկ

մշակված 17 հաշվետվությունները գործընթացների մշակման, գրանցման և հաստատման գործառույթների բաժանումը տարբեր աշխատակիցների միջև, ամենամսյա այցելությունները մասնաճյուղեր և տվյալ տարածաշրջանի հաճախորդներին:

Գիտակցելով վերը նշված ռիսկերը, մշտապես գնահատելով գործունեության միջավայրի փոփոխությունները և դրանցով պայմանավորված մարտահրավերները՝ Կազմակերպությունը պատրաստ է իրականացնել այլընտրանքային ռազմավարություններ՝ նպատակ ունենալով ապահովել ծրագրավորված ակտիվապասիվային և եկամտային ցուցանիշների կատարումը:

3.3. Տեղեկատվություն Թողարկողի մասին

3.3.1. Թողարկողի պատմությունը և զարգացումը

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ փակ բաժնետիրական ընկերություն
ռուսերեն՝ «ФИНКА» УНИВЕРСАЛЬНАЯ КРЕДИТНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ Закрытое Акционерное Общество.
անգլերեն՝ “FINCA” UNIVERSAL CREDIT ORGANIZATION Closed Joint-Stock Company.

Թողարկողի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ
ռուսերեն՝ «ФИНКА» УКО ЗАО
անգլերեն՝ “FINCA” UCO CJSC

Թողարկողի պետական գրանցման վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Ազաթանգեղոսի փ. 2ա, գրանցման համարը՝ 13:

Թողարկողի գտնվելու վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Ազաթանգեղոսի փ. 2ա:

Կապի միջոցները՝

հեռ.՝ (+374 12) 55 55 55
էլ. փոստ՝ info@finca.am,
ինտերնետային կայք՝ www.finca.am:

Թողարկողի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

Կազմակերպությունը հիմնադրվել է ՀՀ օրենսդրության շրջանակներում 2006թ. մարտի 28-ին որպես ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն: ՀՀ ԿԲ խորհրդի 2006 թվականի մարտի 28-ի թիվ 128Ա որոշմամբ Կազմակերպությունը գրանցվել է և ստացել թիվ 13 գրանցման վկայական: Կազմակերպությունը ստեղծվել է «ՖԻՆՔԱ Ինթերնեյշնլ Ինք.» ամերիկյան ոչ առևտրային կազմակերպության կողմից ՀՀ միկրոֆինանսական շուկայի ձևավորման նախնական փուլում՝ նպատակ ունենալով ֆինանսական ծառայություններ մատուցել ֆինանսական հաստատություններից սահմանափակ վարկավորման հնարավորություն և ամենացածր եկամուտ ունեցող ձեռնարկատերերին:

Կազմակերպության ստեղծումը նպատակ էր հետապնդում տրամադրել միկրոֆինանսական ծառայությունների լայն տեսականի՝ նպատակ ունենալով կրճատել աղքատությունը, բարձրացնել զբաղվածության մակարդակը, խթանել ձեռներեցությունն ու Հայաստանի Հանրապետության բնակչության սոցիալական համախմբումը, ինչպես նաև ստանալ շահույթ, որը հիմնականում պետք է ուղղվի այդ նպատակների իրագործմանը:

Կազմակերպությունն ունի 30 մասնաճյուղ և վարկավորում է իրականացնում ՀՀ բոլոր մարզերում:

Թողարկողի մասնաճյուղերը և ներկայացուցչությունները

30.09.2021թ. դրությամբ Կազմակերպությունն ունի 30 մասնաճյուղ, որոնց ցանկը և գործունեության հասցեները ներկայացվում են ստորև բերվող աղյուսակում.

	Մասնաճյուղի անվանում	Հասցե
1.	Ագաթանգեղոս մասնաճյուղ	ք. Երևան, Ագաթանգեղոսի փ. 2 ա
2.	Կոմիտաս մասնաճյուղ	ք. Երևան, Կոմիտասի պող. 50/51
3.	Աշտարակ մասնաճյուղ	ք. Աշտարակ, Սիսակյան փ. 14/48բ
4.	Թալին մասնաճյուղ	ք. Թալին, Շահումյան փ. 1, հյուրանոց
5.	Արարատ մասնաճյուղ	ք. Արարատ, Աղբյուր Սերոբ փ. 10, 10/1-1
6.	Արտաշատ մասնաճյուղ	ք. Արտաշատ, Շահումյան փ. 33
7.	Մասիս մասնաճյուղ	ք. Մասիս, Հանրապետության փ. 5/1
8.	Վեդի մասնաճյուղ	ք. Վեդի, Արարատյան փ. 54/6
9.	Արմավիր մասնաճյուղ	ք. Արմավիր, Երևանյան փ. 33/3
10.	Էջմիածին մասնաճյուղ	ք. Էջմիածին, Խորենացու փ. 8
11.	Գավառ մասնաճյուղ	ք. Գավառ, Կենտրոնական փ. 4
12.	Մարտունի մասնաճյուղ	ք. Մարտունի, Մյասնիկյան փ. 8
13.	Վարդենիս մասնաճյուղ	ք. Վարդենիս, Հ. Անդրեասյան փ. 6/5
14.	Ալավերդի մասնաճյուղ	ք. Ալավերդի, Թումանյան փ. 51/2
15.	Սպիտակ մասնաճյուղ	ք. Սպիտակ, Ս. Ավետիսյան փ. 4

16.	Ստեփանավան մասնաճյուղ	ք. Ստեփանավան, Սուրբ-Նշանի փ. 12բ
17.	Վանաձոր 1 մասնաճյուղ	ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծ պող. 47ա
18.	Աբովյան մասնաճյուղ	ք. Աբովյան, Հանրապետության փ 22/14
19.	Հրազդան մասնաճյուղ	ք. Հրազդան, Կենտրոն թաղամաս, Օգոստոսի-23-ի փ., թիվ 22
20.	Աշոցք մասնաճյուղ	ՀՀ, Աշոցք համայնք, գ. Աշոցք, 2-րդ փ., 1-ին նրբ., 6 ռեստորան
21.	Արթիկ մասնաճյուղ	ք. Արթիկ, Անկախության փ. 29/1
22.	Գյումրի մասնաճյուղ	ք. Գյումրի, Խրիմյան Հայրիկ փ. 46ա
23.	Մարալիկ մասնաճյուղ	ք. Մարալիկ, Հ. Շահինյան փ. 16
24.	Գորիս մասնաճյուղ	ք. Գորիս, Մաշտոցի փ. 5
25.	Կապան մասնաճյուղ	ք. Կապան, Շահումյան փ.2/1,62 առևտրի սրահ
26.	Մեղրի մասնաճյուղ	ք. Մեղրի, Փարամազ փ. 4/6
27.	Եղեգնաձոր մասնաճյուղ	ք. Եղեգնաձոր, Անդրանիկի փ. 10/1
28.	Բերդ մասնաճյուղ	ք. Բերդ, Նահապետի փ. թիվ 8
29.	Իջևան մասնաճյուղ	ք. Իջևան, Վալանսի փ. 6/2
30.	Նոյեմբերյան մասնաճյուղ	ք. Նոյեմբերյան, Բարեկամության փ. 2

Կազմակերպությունը ՀՀ տարածքում և տարածքից դուրս գրանցված ներկայացուցչություններ չունի:

3.3.2. Ներդրումները

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի ընթացքում և դրանից հետո մինչև Ազդագրի ներկայացման պահը կազմակերպության կողմից էական ներդրումներ չեն կատարվել:

Կազմակերպության կառավարման մարմինները չեն ստանձնել որևէ պարտավորություն ապագայում էական ներդրումներ իրականացնելու վերաբերյալ:

3.4. Բիզնեսի նկարագիրը

3.4.1. Հիմնական գործունեությունը

Թողարկողն իրականացնում է «Վարկային կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենքով, այլ իրավական ակտերով և իր Կանոնադրությամբ սահմանված ֆինանսական գործառնություններ: Կազմակերպությունը կարող է իրավաբանական անձանցից, իր մասնակիցներից, անհատ ձեռնարկատերերից, Հայաստանի Հանրապետությունից և համայնքներից, այլ պետություններից, միջազգային կազմակերպություններից ներգրավել փոխառություններ և կնքել նմանատիպ գործարքներ:

Կազմակերպության գործունեության հիմնական ուղղվածությունը վարկերի տրամադրումն է, որոնք էլ ձգտում է հասանելի դարձնել տնտեսության տարբեր հատվածների, ինչպես նաև հասարակության լայն շրջանակների համար: Կազմակերպությունը, որպես հիմնական գործունեություն ձեռնարկատիրական, գյուղատնտեսական և սպառողական վարկեր է տրամադրում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց:

Ավելին, որպես պատասխանատու վարկատու, Կազմակերպությունը դեռ 2018 թվականի սկզբից նախաձեռնել էր **«Հաճախորդների պաշտպանության սերտիֆիկատ»-ի (SMART Certificate)** ստացումը, և որպես սերտիֆիկացում իրականացնող կազմակերպություն ընտրել էր MicroFinanza Raiting LLC (այսուհետ՝ MFR) իտալական ծագմամբ կազմակերպությունը: MFR ներկայացուցիչը 2018թ. ընթացքում այցելել է Հայաստան: Այցերի նպատակն էր անցկացնել անկախ ուսումնասիրություն և գնահատում: Արդյունքում 2018թ. դեկտեմբերին Կազմակերպությանը շնորհվել է Smart հավաստագիր առ այն, որ ընկերությունը լիովին համապատասխանում է հաճախորդների պաշտպանությանն ուղղված բարձր պահանջներին, որոնք սահմանվել են միկրոֆինանսավորման ոլորտում հաճախորդների պաշտպանությունը սատարող Smart Campaign միջազգային նախաձեռնության կողմից: Կազմակերպությունն առաջին և առայժմ միակ հայաստանյան կազմակերպությունն է, որ արժանացել է նման բարձր գնահատականի հաճախորդների հանդեպ պատասխանատու և հոգատար վերաբերմունքի համար:

2013 թվականի հոկտեմբերից Կազմակերպությունը հաճախորդներին մատուցում է տարադրամի փոխանակման ծառայություն, ինչը Կազմակերպության հաճախորդներին և համայնքների բնակիչներին առավել հարմարավետ և բազմատեսակ սպասարկման հնարավորություն է տալիս:

Հաշվի առնելով իր հաճախորդների առաջարկները, ինչպես նաև շուկայի պահանջարկը, 2022թ.-ին Կազմակերպությունը նախատեսում է գործարկել հիփոթեքային վարկերի տրամադրումը:

Հաճախորդների սպասարկման գործընթացն առավել հարմարավետ դարձնելու համար, Կազմակերպությունն անընդհատ բարելավվում է վարկավորման գործընթացները՝ առաջարկելով ժամանակակից (թվայնացված) ծառայություններ: Այսպես՝

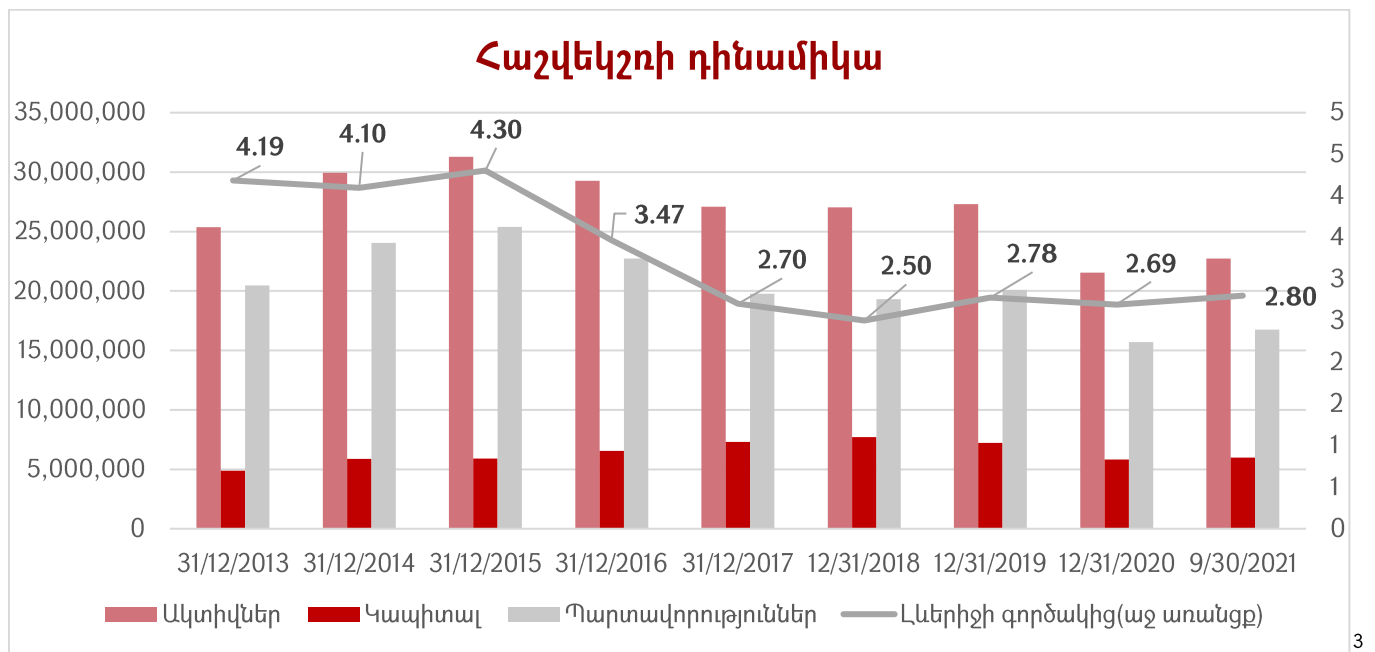
- 2018 թվականի ապրիլին գործարկվեց OLA հարթակը (www.ola.am), որի միջոցով հաճախորդները հնարավորություն ունեն առցանց դիմել վարկավորման համար և առավելագույնը մեկ օրվա ընթացքում պատասխան ստանալ հայտի վերաբերյալ:
- 2019 թվականի սկզբից Կազմակերպությունն իր հաճախորդներին առաջարկում է Թաբլետ վարկավորման գործընթացը, որը հնարավորություն է տալիս առանց հաճախորդի մասնաճյուղ այցելության վերցնել հայտը և կատարել վերլուծություն:

- 2020 թվականին Կազմակերպությունը ներդրեց վարկավորման նոր ծրագիր, որը մի քանի անգամ արագացրեց վարկավորման գործընթացը:
- Հաշվի առնելով գործընթացների թվայնամացման արագ տեմպերը, Կազմակերպությունը 2022 թվականին նախատեսում է կատարելագործել OLA հարթակը և իր հաճախորդներին առաջարկել որոշումների կայացման և վարկավորման ամբողջությամբ ավտոմատ գործընթաց, որի դեպքում համախորհը կարող է վարկը ստանալ մի քանի րոպեների ընթացքում:

2020 թվականից Կազմակերպությունը սկսեց վերանայել իր կողմից առաջարկվող հիմնական ծառայությունների սակագները՝ հաճախորդներին առաջարկելով ծառայությունների անհատական պայմաններ (risk-based price): Դա Կազմակերպությանը հնարավորություն տվեց առաջարկել մրցակցային պայմաններ և հետևաբար ամրապնդել իր դիրքը շուկայում:

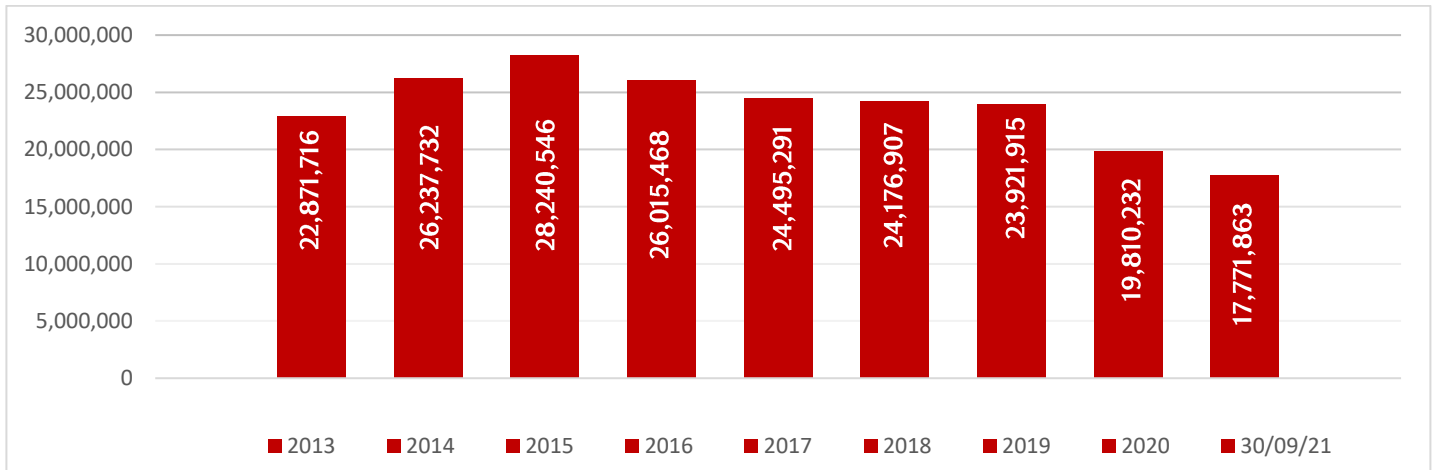
Ֆինանսական գործառնությունները Կազմակերպության կողմից իրականացվում են ինչպես ՀՀ դրամով, այնպես էլ արտարժույթով՝ կանխիկ և անկանխիկ եղանակներով:

Կազմակերպության հաշվեկշռի կառուցվածքի դինամիկան ներկայացվում է ստորև.

Կազմակերպության կողմից տրամադրված վարկերի և փոխառությունների ծավալների դինամիկան ներկայացվում է ստորև.

³ 2021թ. տվյալները վերցված են արտաքին աուդիտ չանցած միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից

Հաճախորդներին տրված վարկերի դինամիկան 2013-2021թթ.⁴

Կազմակերպության կողմից տրամադրվող վարկերը ընդհանուր առմամբ կարելի է ներկայացնել 3 խմբի տեսքով՝ գյուղատնտեսական վարկեր, բիզնես վարկեր և սպառողական վարկեր:

Կազմակերպության կողմից հաճախորդներին տրված վարկերի ծավալներն ըստ վարկատեսակների 2018-2021թթ. դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հաճախորդներին տրված վարկերն ըստ վարկատեսակների

Հազ. ՀՀ դրամ

	30.09.2021 ⁵	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
Անհատական գյուղատնտեսական վարկեր	9,992,315	11,018,223	12,496,437	12,389,702
Անհատական բիզնես վարկեր	6,608,838	5,456,603	9,764,790	10,276,419
Սպառողական վարկեր	1,170,710	3,335,406	1,660,515	1,506,796
Խմբային վարկեր ⁶	0	0	3	1,440
Խմբային գյուղատնտեսական վարկեր	0	0	170	2,550
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	17,771,863	19,810,232	23,921,915	24,176,907

Կազմակերպությունը 2018թ. գործարկել է սպառողական վարկի նոր պրոդուկտ՝ արևային ջրատաքացուցիչներ ձեռք բերելու համար, ինչպես նաև ներդրել է վարկային հայտի ընդունման

⁴ 2021թ. տվյալները վերցված են արտաքին աուդիտ չանցած միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից

⁵ 2021 թվականի տվյալները վերցված են ընկերության միջանկյալ եռամսյակային հաշվետվություններից, և աուդիտի կողմից ստուգված չեն

⁶ Խմբային վարկեր Կազմակերպությունն այլևս չի տրամադրում

օնլայն տարբերակը՝ Online Loan Application (OLA), որը էապես մեծացրել է վարկերի տրամադրման արագությունը:

30/09/2021թ. դրությամբ Կազմակերպության հաճախորդների կառուցվածքը ըստ իրավաբանական կարգավիճակի ունեն հետևյալ պատկերը՝

Տրամադրված վարկերն ըստ հաճախորդի իրավաբանական կարգավիճակի

30/09/2021թ. դրությամբ Կազմակերպության կողմից տրամադրված վարկերը ըստ արժույթի ունեն հետևյալ պատկերը՝

3.4.2. Հիմնական շուկաները

«Քինանսական շուկայում կազմակերպությունն առանձնանում է միկրոֆինանսական ծառայությունների լայն տեսականու մատուցմամբ՝ նպատակ հետապնդելով կրճատել աղքատությունը, բարձրացնել զբաղվածության մակարդակը, խթանել ձեռներեցությունն ու Հայաստանի Հանրապետության բնակչության սոցիալական համախմբումը:

Կազմակերպության վարկերը ըստ տնտեսության ոլորտի 2018-2021թթ. ժամանակահատվածում ունեն հետևյալ տեսքը՝

	30.09.2021թ.	31.12.2020թ.	31.12.2019թ.	31.12.2018թ.
Գյուղատնտեսություն	12,874,951	13,695,466	13,950,911	13,490,225
Առևտուր	3,362,407	3,184,063	4,000,782	4,663,305
Արդյունաբերություն	611,545	849,593	1,133,689	1,287,313
Տրանսպորտ	521,487	769,154	837,550	879,480
Շինարարություն	57,541	90,927	154,624	383,656
Ծառայություն	4,373,211	4,791,741	5,025,840	-
Այլ	759,482	917,857	1,157,006	5,270,130
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	22,560,624	24,298,801	26,260,402	25,974,109
Նվազեցված՝ արժեզրկման կորուստների պահուստը	(4,788,761)	(4,488,569)	(2,338,487)	(1,797,202)
Ընդամենը հաճախորդների տրված վարկեր	17,771,863	19,810,232	23,921,915	24,176,907

Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր վարկային ներդրումներում Թողարկողի վարկային պորտֆելի մասնաբաժինը 2018-2021թթ.-ին հետևյալն է.

Թողարկողի վարկային պորտֆելի մասնաբաժինը

Հազ. ՀՀ դրամ

	30.09.2021	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
Վարկային կազմակերպությունների կողմից տրամադրված վարկեր ⁷	315,904,944	346,790,631	436,726,050	306,286,491
Կազմակերպության կողմից հաճախորդներին տրամադրված վարկեր ⁸	17,771,863	19,810,232	23,921,915	24,176,907
Թողարկողի մասնաբաժինը (%)	5.63%	5.71%	5.48%	7.89%

Թողարկողի դիրքը վարկային կազմակերպությունների շուկայում 31.12.2020 թվականի դրությամբ հետևյալն է.

⁷ ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից հրապարակվող ամսական տվյալներ, www.cba.am,

⁸ 2021 թվականի տվյալները վերցված են ընկերության միջանկյալ եռամսյակային հաշվետվություններից, և աուդիտի կողմից ստուգված չեն

Հազ. ՀՀ դրամ

	Կազմակերպության հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշները	ՀՀ վարկային կազմակերպությունների հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշները	Մասնաբաժինը(%)
Ընդհանուր ակտիվներ	21,538,870	649,894,488	3.31%
Ընդհանուր պարտավորություններ	15,709,458	292,529,114	5.37%
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ	5,829,412	357,365,374	1.63%
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ /Վնաս	923,452	27,247,539	3.39%
Նախորդ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ /Վնաս	2,321,024	88,653,850	2.62%

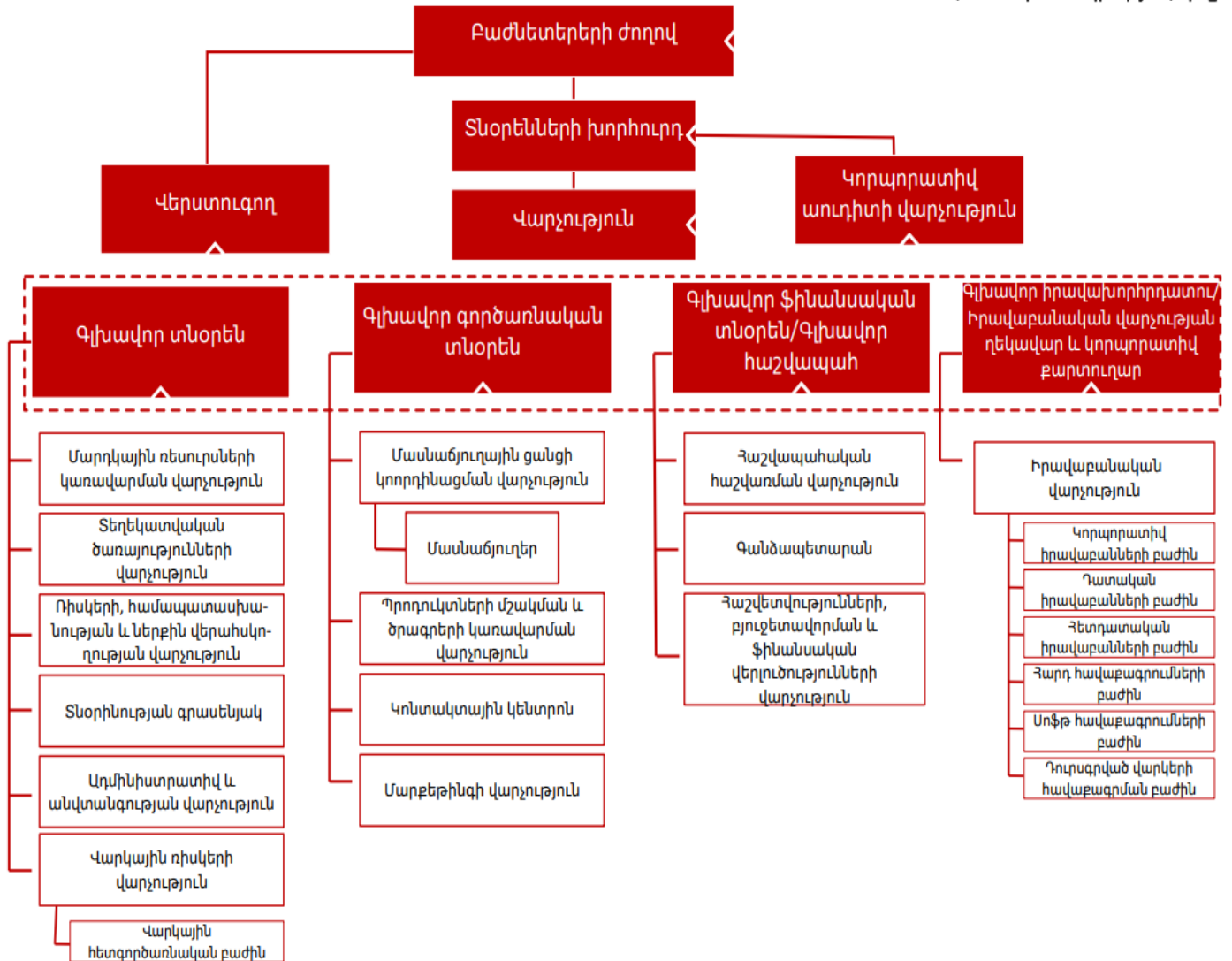
Թողարկողն իր հիմնական ֆինանսական ցուցանիշներով վարկային կազմակերպությունների առաջին տասնյակում⁹ ամուր տեղ է զբաղեցնում մասնավորապես՝ կանոնադրական կապիտալով 6-րդն է, ակտիվներով և ընդհանուր կապիտալով 9-րդը, պարտավորություններով և Վարկային ներդրումներով 7-րդը:

3.5. Թողարկողի կազմակերպչական կառուցվածքը Թողարկողի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը հետևյալն է.

⁹ Համեմատության և վերլուծության համար հիմք են հանդիսացել վարկային կազմակերպությունների տարեկան աուդիտորական հաշվետվությունները (31.12.2021թ.), որոնք ներկայացված են վերջիններիս ինտերնետային կայքում:

"ՖԻՆԶԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ Վարչակազմակերպական կառուցվածքը

Հավելված 1

 «ՖԻՆԶԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ տնօրենների խորհրդի
 10.06.2021 № 21/2021 արձանագրության/որոշման

3.6. Հիմնական միջոցները

Կազմակերպությունն իր բնականոն գործունեության ապահովման նպատակով ձեռք է բերել հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ, որոնց արժեքի հանրագումարը չի գերազանցում Կազմակերպության ընդհանուր ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 10%-ը: 31.12.2020 թվականի դրությամբ Կազմակերպության հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 178.7 մլն ՀՀ դրամ, իսկ ոչ նյութական ակտիվներինը՝ 253.6 մլն ՀՀ դրամ:

Կազմակերպության ոչ նյութական ակտիվների կազմը և կառուցվածքը 31.12.2020թ դրությամբ.

հազ. ՀՀ դրամ

	Համակարգչային ծրագրեր
Սկզբնական արժեք	647,160
Կուտակված մաշվածություն	393,569
Զուտ Հաշվեկշռային արժեք	253,591

Կազմակերպության կողմից իր հիմնական միջոցների օգտագործումը սահմանափակող հանգամանքներ առկա չեն:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության հիմնական միջոցներն ունեցել են հետևյալ կազմը և կառուցվածքը.

Կազմակերպության հիմնական միջոցների կազմը և կառուցվածքը 31.12.2020թ. դրությամբ

հազ. ՀՀ դրամ

	Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումներ	Կապի և հաղորդակցման միջոցներ	Գրասենյա-կային գույք	Փոխադրա-միջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք	285,436	507,297	341,411	77,826	219,863	1,431,833
Կուտակված մաշվածություն	(236,723)	(406,764)	(319,185)	(77,677)	(212,756)	(1,253,105)
Զուտ Հաշվեկշռային արժեք	48,713	100,533	22,226	149	7,107	178,728

Կազմակերպությունը մոտ ապագայում էական մեծություն կազմող հիմնական միջոցների ձեռքբերում չի պլանավորում:

3.7. Զարգացման վերջին միտումները

3.7.1. Արտաքին գործոնների վերլուծությունը

Կազմակերպությունը սեփական և հաճախորդների կարիքները բավարարելու համար գործունեություն է ծավալում ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին շուկաներում, ուստի Կազմակերպության գործունեության վրա իրենց ուրույն ազդեցությունն են թողնում և՛ հայրենական, և՛ միջազգային տնտեսությունում տեղի ունեցող իրադարձությունները: Այսպես, Կազմակերպության գործունեության վրա էական ազդեցություն են թողել՝

- Զարգացած երկրներում տնտեսության անկայունությունները,
- միջազգային շուկաներում տոկոսադրույքների անկումը՝ պայմանավորված գրեթե բոլոր կառավարությունների ակտիվ տնտեսական ծրագրերով, որոնք ահռելի լրացուցիչ իրացվելիություն են ձևավորում,
- COVID-19 համավարակով պայմանավորված համաշխարհային տնտեսության անկայունությունը,
- ՀՀ քաղաքական բարձր ռիսկերը, տնտեսության անկումը և շարունակվող անկայունությունը,
- Փոխառվական կապիտալի շուկայում բարձր մրցակցության պահպանումը:

Կազմակերպությունն անընդհատ իրականացրել է ակտիվների և պարտավորությունների փոխհամաձայնեցված կառավարում, որպեսզի կարողանա չեզոքացնել վերը նշված երևույթների բացասական ազդեցությունը և հնարավորինս օգտվել ընձեռնված հնարավորություններից:

Տնտեսության ներքին և արտաքին հատվածներում ընթացող փոփոխություններով պայմանավորված՝ Կազմակերպության կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագները պարբերաբար վերանայվում են՝ նպաստելով վերջիններիս մրցունակության բարձրացմանը և մատչելիության ապահովմանը:

3.7.2. Կազմակերպության հիմնական խնդիրները

Նախորդ պլանային ժամանակաշրջանում Կազմակերպությունը միտված է եղել առաջատար և մրցունակ տեղ գրավել ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունների շարքում՝ նպատակ ունենալով՝

- պահպանել առաջատարի դիրքերը ձեռնարկատիրական, գյուղատնտեսական և սպառողական վարկավորման շուկայում,
- բարձրացնել վարկային պորտֆելի որակը և ապահովել ակտիվների և պարտավորությունների բավարար դիվերսիֆիկացում (ըստ տնտեսության ոլորտների, գործիքների և հաճախորդների),
- Կազմակերպության վերցրած հիմնական ռիսկերը պահել թույլատրելի մակարդակի վրա (չաշխատող ակտիվների տեսակարար կշիռն ընդհանուր ակտիվներում մշտապես պահել ցածր, արտարժույթային դիրքը հնարավորինս փակ պահել, նվազագույնի հասցնել գործառնական ռիսկերը և այլն),

- ավելի երկարաժամկետ հատվածում մեծացնել ոչ տոկոսային եկամուտների տեսակարար կշիռը,
- ֆինանսական արդյունքների (եկամուտների) դիվերսիֆիկացում,
- միջոցների և նպատակային հաճախորդների ներգրավում (ներգրավել ռազմավարական նշանակություն ունեցող հաճախորդների, ում հետ կձևավորվեն գործընկերային փոխհարաբերություններ),
- աշխատակիցների վերապատրաստում և մոտիվացիայի բարձրացում:

Կազմակերպության գործունեության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկություններ իմանալու համար ներդրողը կարող է ծանոթանալ Կազմակերպության տարեկան և միջանկյալ հաշվետվություններին, որոնք տեղադրված են Թողարկողի պաշտոնական ինտերնետային կայքի www.finca.am «Հաշվետվություններ» բաժնում:

3.8. Ծահույթի կանխատեսումը

Առաջիկա տարիների գործունեության և շահույթի կանխատեսումներում Կազմակերպությունը հիմնվել է հետևյալ հիմնարար սկզբունքների վրա.

- ✓ Կազմակերպության գործունեությունը նպատակամղել շահույթի, բաժնետիրական կապիտալի և ակտիվների եկամտաբերության աճին,
- ✓ Կազմակերպության ռեսուրսները տեղաբաշխել բարձր եկամտաբերություն ունեցող ակտիվներում (վարկեր հաճախորդներին)՝ ընդունելի մակարդակի վրա պահելով Կազմակերպության ռիսկերը, պահպանելով վարկային կազմակերպությունների գործունեությունը կարգավորող ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված տնտեսական նորմատիվները,
- ✓ ապահովել Կազմակերպության դինամիկ զարգացման համար անհրաժեշտ մասնաճյուղերի ստեղծում, տեխնիկատեխնոլոգիական, տեղեկատվական համակարգերի արդիականացում,
- ✓ ապահովել Կազմակերպության զարգացմանը համահունչ անձնակազմի վարձատրության, ուսուցման և վերապատրաստման ծախսեր,
- ✓ Կազմակերպության գործունեության ապահովման ծախսեր:

2021թ. առաջին ինը ամիսների ընթացքում Կազմակերպության զուտ շահույթը կազմել է 149 մլն ՀՀ դրամ: 2021 թվականի գործունեության արդյունքում Կազմակերպությունը կանխատեսել է ստանալ 280 մլն ՀՀ դրամի զուտ շահույթ:

Առաջիկա տարիների համար Կազմակերպության զուտ շահույթի կանխատեսված ցուցանիշներն են՝

մլն. ՀՀ դրամ

	2022թ.	2023 թ.	2024 թ.	2025 թ.
Զուտ շահույթ	1,076	1,504	1,469	1,917

Կազմակերպությունը, շահութաբերության վերոնշյալ մակարդակին հասնելու համար, թիրախավորում է հետևյալ ցուցանիշները.

- 1 օր ժամկետանց վարկային պորտֆելը (PAR 1) նվազում է և կազմում 22.8% 2021 թվականի վերջին, այնուհետև աստիճանաբար նվազելով հասնում է 16.5%-ի՝ 2022 թվականի վերջին և 6.6%-ի՝ 2026 թվականին:
- 30 օր ժամկետանց վարկային պորտֆելը (PAR 30) նվազում է և կազմում 21.7% 2021 թվականի վերջին, այնուհետև նվազելով հասնում է 15.6%-ի՝ 2022 թվականի վերջին, ապա աստիճանաբար նվազելով 2023 - 2026թթ. ընթացքում՝ կազմում է 5.6% 2026 թվականին:
- Վերակառուցված վարկերի մասնաբաժինը ՀՎՊ-ում սեպտեմբերի 21.8% ցուցանիշից նվազում է և հասնում 19.6%-ի դեկտեմբերին:
- Դուրս գրված վարկային պորտֆելից վերականգնումները միջինում կազմում են դուրս գրված պորտֆելի 0,75% 2021-2025 թվականների ընթացքում:
- 2022 թվականի համար Կազմակերպությունը կանխատեսում է 45.4 մլն ԱՄՆ դոլարի, 2023 թվականի համար՝ 49.3 մլն ԱՄՆ դոլարի, 2024 թվականի համար՝ 55.3 մլն ԱՄՆ դոլարի և 2025 թվականի համար 58.6 մլն ԱՄՆ դոլարի վարկերի տրամադրում :
- Ըստ կանխատեսման ՀՎՊ կազմելու է 43.2մլն ԱՄՆ դոլար 31.12.2021թ դրությամբ: 2022-2024 թվականների համար միջինում կանխատեսվում է 17.3% վարկային պորտֆելի աճ, այնուհետև վարկային պորտֆելի աճը կկազմի 12%:

Կազմակերպության կառավարման մարմինները հնարավորություն ունեն ազդելու (կառավարելու) Կազմակերպության գործունեության և շահույթի վրա ազդող հետևյալ հիմնական գործոնների վրա.

- ✓ Կազմակերպության ներգրավող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալների կառավարում,
- ✓ Կազմակերպության ռիսկերի ընդունելի մակարդակի պահպանում և կառավարում,
- ✓ Կազմակերպության տեխնիկատեխնոլոգիական և տեղեկատվական բազայի արդիականացմանն ուղղված ներդրումներ,
- ✓ Կազմակերպության անձնակազմի վարձատրության, ուսուցման և վերապատրաստման ծախսեր,
- ✓ Կազմակերպության գործունեության ապահովման ծախսեր,
- ✓ Նոր ծառայությունների ներդրման ծախսեր:

Կազմակերպության կառավարման մարմինները կարող են արձագանքել, սակայն հնարավորություն չունեն ազդելու Կազմակերպության գործունեության և շահույթի վրա ազդող հետևյալ հիմնական գործոնների վրա.

- ✓ ներգրավվող միջոցների և վարկերի առաջարկի ու պահանջարկի և դրանից բխող

- տոկոսադրույքների փոփոխության վարքագիծ,
- ✓ արժեզրկման ու փոխարժեքի վարքագիծ,
 - ✓ անհաղթահարելի ուժի ազդեցության գործոններ (արտակարգ դրության հայտարարելը, հաղորդակցության միջոցների աշխատանքների դադարեցումը, բնական աղետները, պատերազմը, պետական մարմինների ակտերը և այլն, որոնք անհնարին են դարձնում Կազմակերպության բնականոն գործունեությունը):

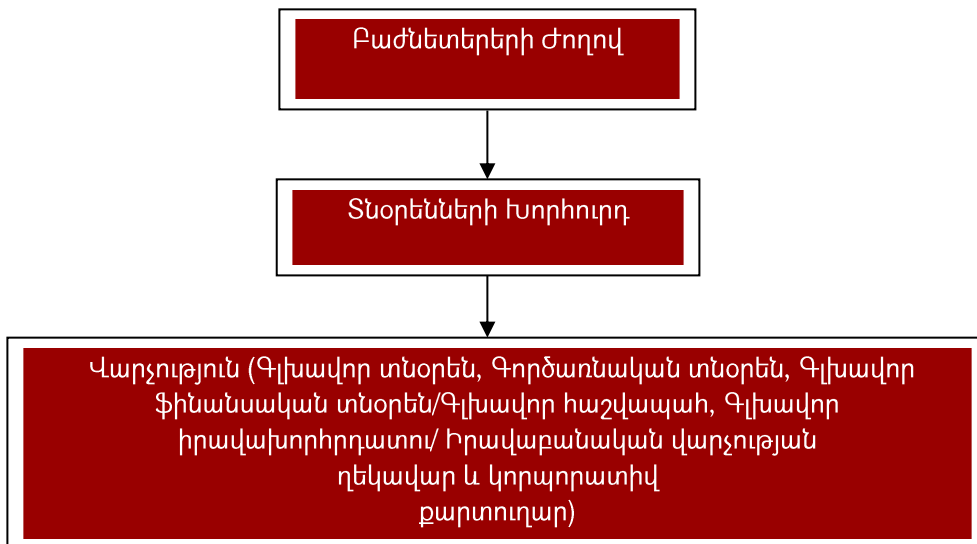
3.9. Թողարկողի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները

3.9.1. Կառավարման մարմինների կառուցվածքը, իրավասություններն ու պարտականությունները

Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված են Կազմակերպության կառավարման հետևյալ մարմինները.

- ✓ **Բաժնետերերի ժողով,**
- ✓ **Տնօրենների խորհուրդ,**
- ✓ **Վարչություն,**
- ✓ **Գլխավոր տնօրեն:**

Կառավարման մարմինների սխեմատիկ կառուցվածքը ներկայացված է ստորև.

Կազմակերպության Կանոնադրությամբ Կազմակերպության կառավարման մարմիններին վերապահված են հետևյալ իրավասությունները.

Բաժնետերերի ժողովը (Ժողով)

Ժողովը Կազմակերպության կառավարման բարձրագույն մարմինն է: Ժողովի բացառիկ իրավասություններն են՝

- ա) Կազմակերպության Կանոնադրության հաստատումը, դրանում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը,
- բ) Կազմակերպության վերակազմակերպման մասին որոշումներ կայացնելը,
- գ) Կազմակերպության լուծարման մասին որոշումներ կայացնելը, լուծարման հանձնաժողով նշանակելը, լուծարման պլանի, ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը,
- դ) Խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը,
- ե) Թողարկված բաժնետոմսերի առավելագույն քանակի որոշումը,
- զ) Հայտարարված բաժնետոմսերի քանակի, անվանական արժեքի, տեսակների, և այդ բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերապահված իրավունքների որոշումը,
- է) Բաժնետոմսերի անվանական արժեքը մեծացնելու կամ լրացուցիչ բաժնետոմսեր թողարկելու միջոցով Կազմակերպության Կանոնադրական կապիտալի ավելացումը,
- ը) Կազմակերպության բաժնետոմսերի անվանական արժեքի փոքրացման, ընդհանուր քանակի կրճատման նպատակով Կազմակերպության կողմից տեղաբաշխված բաժնետոմսերի ձեռքբերման, ինչպես նաև Կազմակերպության կողմից ձեռքբերված կամ հետ գնված բաժնետոմսերի մարման ճանապարհով Կանոնադրական կապիտալի չափի նվազեցումը,
- թ) Կազմակերպության Վերստուգողի ընտրությունը և նրա լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը,
- ժ) Կազմակերպության Գլխավոր տնօրենի և Վարչության անդամների վարձատրության չափի և պայմանների որոշումը,
- ժա) Արտաքին աուդիտորի հաստատումը,
- ժբ) Կազմակերպության տարեկան հաշվետվությունների, հաշվապահական հաշվեկշիռների, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը, տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը, Կազմակերպության մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների գործունեության տարեկան արդյունքների հաստատումը,
- ժգ) Բաժնետերերի ժողովի անցկացման կարգի որոշումը,
- ժդ) Տնօրենների խորհրդի ներկայացմամբ՝ առաջին եռամսյակի, կիսամյակի, ֆինանսական տարվա առաջին ինը ամիսների արդյունքների հիման վրա շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման կայացումը, ինչպես նաև դրանց գումարի, վճարման ձևի և ամսաթվի որոշումը,
- ժե) Օրենքով սահմանված կարգով խոշոր գործարքների կնքման թույլատրումը,
- ժզ) Օրենքով սահմանված դեպքերում Կազմակերպության թողարկված բաժնետոմսերի ձեռքբերման թույլատրումը,

ժէ) Տնօրենների խորհրդի ներկայացմամբ՝ բաժնետոմսերի համախմբման կամ բաժանման մասին որոշումը,

ժը) Կազմակերպության Վարչության կազմի հաստատումը,

ժթ) Հայաստանի օրենսդրությամբ ժողովին վերապահված այլ իրավասությունների իրականացումը:

Տնօրենների խորհուրդը (խորհուրդ)

Կազմակերպության Խորհուրդն իրականացնում է Կազմակերպության գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը, բացառությամբ այն հարցերի, որոնք վերապահված են ժողովի բացառիկ իրավասությանը, կամ Կազմակերպության Կանոնադրության համաձայն կամ Տնօրենների խորհրդի որոշմամբ պատվիրակված են Վարչությանը կամ Վարչության նախագահին:

Խորհրդի բացառիկ իրավասություններն են՝

ա) Որոշել Կազմակերպության գործունեության հիմնական ոլորտները,

բ) Վերահսկել Կազմակերպության ղեկավար մարմինների գործունեությունը,

գ) Հաստատել Կազմակերպության վարչակազմակերպական կառուցվածքը,

դ) Գումարել տարեկան և արտահերթ ժողովներ, բացառությամբ Օրենքով նախատեսված դեպքերի,

ե) Հաստատել ժողովների օրակարգը,

զ) Հաստատել ժողովներին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու ամսաթիվը, ինչպես նաև լուծել բոլոր այն հարցերը, որոնք կապված են ժողովների նախապատրաստման ու գումարման հետ և վերապահված են Խորհրդի իրավասությանն Օրենքի դրույթներին համապատասխան,

է) Օրենքի համաձայն առաջարկություններ ներկայացնել ժողովների քննարկմանը,

ը) Օրենքով սահմանված կարգով որոշել գույքի շուկայական արժեքը,

թ) Կազմակերպության Վերստուգողի վարձատրության և ծախսերի փոխհատուցումների վճարման կարգի և պայմանների վերաբերյալ առաջարկություններ նախապատրաստել ժողովի համար,

ժ) Սահմանել Վարկային կազմակերպության Արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վճարման չափը,

ժա) Միջանկյալ և տարեկան շահութաբաժինների չափի և վճարման կարգի վերաբերյալ ժողովին ներկայացվելիք առաջարկություններ նախապատրաստել,

ժբ) Օգտագործել Կազմակերպության պահուստային և այլ հիմնադրամները,

ժգ) Հաստատել կառավարման մարմինների գործունեությունը կանոնակարգող ներքին փաստաթղթեր և այլ ներքին կանոնակարգեր,

ժդ) Հաստատել Կազմակերպության ամենամյա ծախսերի նախահաշիվը և գործարար ծրագիրը,

ժե) Որոշումներ կայացնել Կազմակերպության տեղաբաշխված բաժնետոմսեր, պարտատոմսեր և այլ արժեթղթեր ձեռք բերելու վերաբերյալ,

ժգ) Որոշումներ կայացնել Կազմակերպության պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխման, այդ թվում՝ հրապարակային տեղաբաշխման մասին

ժէ) Նշանակել Վարկային կազմակերպության Գլխավոր տնօրենի և Վարչության այլ անդամների, վաղաժամկետ դադարեցնել նրանց իրավասությունները,

ժը) Որոշում կայացնել դուստր ընկերությունների ստեղծման, դրանց կանոնադրական կապիտալում Կազմակերպության մասնակցության չափի մասին, եթե այդ մասնակցությունն իրենից խոշոր գործարք չի ներկայացնում, որը ենթակա է հաստատման Բաժնետերերի ժողովի կողմից՝ Օրենքով սահմանված կարգով,

ժթ) Որոշում կայացնել Վարկային կազմակերպության մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների ստեղծման մասին և հաստատել դրանց ներքին կանոնակարգերը,

ժի) Որոշում կայացնել այլ իրավաբանական անձանց կանոնադրական կապիտալում մասնակցելու մասին, եթե այդ մասնակցությունն իրենից խոշոր գործարք չի ներկայացնում, որը ենթակա է հաստատման Բաժնետերերի ժողովի կողմից՝ Օրենքով սահմանված կարգով,

ի) Որոշում կայացնել հոլդինգային ընկերություններում, ֆինանսական և արդյունաբերական խմբերում, միավորումներում և առևտրային կազմակերպությունների այլ միություններում մասնակցության մասին,

իա) Հաստատել ցանկացած պայմանագիր, ներառյալ՝ առանց սահմանափակման, Վարկային կազմակերպության գույքի օտարման պայմանագրեր, վարկային պայմանագիր, ծախսերի նախահաշվով չնախատեսված՝ գումարի փոխանցում, չեկ, մուրհակ, վարկ, երաշխիք կամ հավաստագիր, կամ այլ ֆինանսական գործիք կամ գործառնություն, որը գերազանցում է 50,000 ԱՄՆ դոլարի համարժեքը տեղական արժույթով: Ընդ որում, 50,000 ԱՄՆ դոլարի սահմանափակման մեջ չեն մտնում Վարկային կազմակերպության բանկային հաշվից ծախսերի նախահաշվով նախատեսված գործունեության կապակցությամբ կատարվող փոխանցումները, ինչպես նաև Վարկային կազմակերպության կողմից որպես հիմնական գործունեություն հաճախորդներին տրվող վարկերը և ՀՀ բանկերում դրված ավանդները, ինչպես նաև կարճաժամկետ (վեց ամիսը չգերազանցող) դրամական հոսքերի փոխադարձ ապահովմամբ կատարվող գործարքների (back to back transactions (ներառյալ սվոփ)), ռեպո, դրամական միջոցների գրավով ապահովված վարկեր գործառնությունների, բանկերից ստացվող վարկերի և դեպոզիտների, ֆինանսական կազմակերպություն չհամարվող Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ հանդիսացող իրավաբանական անձանցից ստացվող փոխառությունների, արտարժույթի առքուվաճառքի և կանխիկացման գործարքները,

իբ) Օրենքով նախատեսված դեպքերում թույլատրել խոշոր գործարքների կնքումը,

իգ) Սահմանել և ըստ անհրաժեշտության փոփոխել վարկային քաղաքականության ուղղությունը և ներքին վերահսկողության կանոնները, այդ թվում՝ Կազմակերպության ներքին աուդիտի և ֆինանսական վերահսկողության ընթացակարգերը,

իդ) Լուծել այլ հարցեր, որոնք Խորհուրդն էական է համարում Վարկային կազմակերպության զարգացման համար, կամ որոնք նախատեսված են Օրենքով և Կազմակերպության Կանոնադրությամբ:

Վերը ներկայացված հարցերը պատկանում են Կազմակերպության տնօրենների խորհրդի բացառիկ իրավասությանը և չեն կարող պատվիրակվել Վարչությանը՝ բացառությամբ Օրենքով նախատեսված դեպքերի:

Կազմակերպության Վարչությունը

Կազմակերպության ընթացիկ գործունեությունը ղեկավարվում է Կազմակերպության Գլխավոր տնօրենի կողմից՝ Վարչության հետ միասին: Կազմակերպության Գլխավոր տնօրենը և Վարչությունը հաշվետու են Տնօրենների խորհրդին և Բաժնետերերի ժողովին:

Վարչությունը Կազմակերպության կոլեգիալ գործադիր մարմին է: Կազմակերպության կանոնադրության, միակ բաժնետիրոջ որոշմամբ և ՀՀ օրենսդրության համաձայն Գլխավոր տնօրենը, Ֆինանսական տնօրենը, Գործառնական տնօրենը, Գլխավոր հաշվապահը և իրավաբանական վարչության ղեկավարը հանդիսանում են Վարչության անդամներ: Վարչության կազմը կարող է ժամանակ առ ժամանակ փոփոխվել Տնօրենների խորհրդի որոշմամբ: Գլխավոր տնօրենը հանդիսանում է Վարչության նախագահը և պատասխանատու է Վարչությունը գործունեության համար:

Վարչությունը իրականացնում է հետևյալ գործառույթները.

ա) Նախապատրաստում և Տնօրենների խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Կազմակերպության վարչակազմակերպական կառուցվածքը,

բ) Նախապատրաստում և Տնօրենների խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Կազմակերպության ծախսերի ամենամյա նախահաշիվը և գործարար ծրագիրը,

գ) Իրականացնում է Կազմակերպության ընթացիկ գործունեությունը և բոլոր գործառնությունները, ներառյալ պայմանագրերի բանակցումը և կնքումը, որը սույն Կանոնադրությամբ պահանջվող դեպքերում ենթակա է հաստատման Բաժնետերերի ժողովի կամ Տնօրենների խորհրդի կողմից,

դ) Որոշումներ է կայացնում աշխատակազմի ընտրության, նշանակման և վերապատրաստման մասին, մշակում, հաստատում և անհրաժեշտության դեպքում Տնօրենների խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Կազմակերպության աշխատակիցների աշխատավարձի կառուցվածքը, խթանները և նյութական պարգևների ծրագրերը,

ե) Կազմակերպության ներքին կանոնակարգերը և մասնաճյուղերի ու ներկայացուցչությունների կանոնակարգերը ներկայացնում է Տնօրենների խորհրդի հաստատմանը,

զ) Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Կազմակերպության ծառայությունների նոր տեսակները և նոր գործառնությունների ու գործունեության իրականացման կարգը՝ սույն Կանոնադրությամբ նախատեսված շրջանակներում, ի նպաստ Կազմակերպության նպատակների իրագործման,

է) Սահմանում է Կազմակերպության կողմից վարկերի և փոխառությունների տրամադրման կարգն ու պայմանները, վարկային կազմակերպության կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագները, ինչպես նաև վարկավորման ընթացակարգին վերաբերվող ներքին իրավական ակտերը, բացառությամբ Վարկային կազմակերպության առաքելության, Վարկային բաժնի

կառուցվածքի, հաճախորդների ընտրության չափանիշների, վարկային ծառայողների, թիմի ղեկավարների և տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների խրախուսական համակարգի, վարկերի վերակառուցման (վարկային գործող պայմանագրի պայմանների փոփոխության) կարգի, վարկային կազմակերպության կողմից մատուցվող ծառայությունների ընդհանուր բնութագրման, ներքին վերահսկողության հետ հարաբերությունների ընթացակարգերի, որոնք սահմանելու իրավասությունը հանդիսանում է Կազմակերպության Տնօրենների խորհրդի իրավասությունը:

ը) Ամենամյա հաշվետվություններ է պատրաստում Կազմակերպության գործարար գործունեության կարևորագույն ուղղությունների վերաբերյալ և դրանք ներկայացնում Տնօրենների խորհրդին,

թ) Որոշումներ է կայացնում Կազմակերպության գործունեության այլ կարևոր հարցերի վերաբերյալ:

Վարչությունը կարող է իրականացնել Հայաստանի օրենսդրությամբ և Վարչության կանոնակարգով նախատեսված այլ գործառույթներ:

Կազմակերպության Գլխավոր տնօրենը

Գլխավոր տնօրենը Վարչության ղեկավարն է: Գլխավոր տնօրենը գործում է Կազմակերպության անունից առանց լիազորագրի, մասնավորապես.

ա) Տնօրինում է Կազմակերպության գույքը,

բ) Կազմակերպության անունից Կանոնադրության դրույթների համաձայն կնքում է գործարքներ և պայմանագրեր, այդ թվում՝ աշխատանքային պայմանագրեր,

գ) Ներկայացնում է Կազմակերպությունը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և պետական գերատեսչությունների, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետությունում և արտերկրում կազմակերպությունների, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց հետ հարաբերություններում,

դ) Տալիս է Կազմակերպության անունից գործելու լիազորագրեր,

ե) Արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ աշխատակիցներին և աշխատակազմի անդամներին և վերահսկում է դրանց կատարումը,

զ) Աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում Վարկային կազմակերպության աշխատակիցներին,

է) Աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է Վարչության կողմից հաստատված խրախուսման և շահադրդման միջոցներ, ինչպես նաև կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ կիրառում Կազմակերպության աշխատակիցների նկատմամբ,

ը) Ապահովում է, որպեսզի Կազմակերպության ծախսերը չգերազանցեն հաստատված բյուջեն,

թ) Իրականացնում է Հայաստանի օրենսդրությամբ և Վարչության Կանոնակարգով նախատեսված այլ լիազորություններ:

3.10. Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամները և գործունեությունը

Տնօրենների խորհուրդ՝

1. Խորհրդի նախագահ՝ Զարլաշտ Վարդակ

Բնակության վայր	Լիսնիլ Սքուերը 43724, ք. Լիսբուրգ, Վիրջինիա, Միացյալ Նահանգներ
Իրավասությունները	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցերի վերաբերյալ: Իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Պարտականությունները	Որպես Խորհրդի նախագահ համակարգում է վարկային կազմակերպության Խորհրդի աշխատանքները, գումարում է Խորհրդի նիստերը և նախագահում է դրանք, կազմակերպում է նիստերի արձանագրության վարումը, նախագահում է Բաժնետերերի ժողովները:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալված գործունեությունը	<ol style="list-style-type: none"> 1. ՖԻՆՔԱ Հորդանան» տնօրենների խորհրդի նախագահ 2. «ՖԻՆՔԱ Աֆղանստան» տնօրենների խորհրդի նախագահ 3. «ՖԻՆՔԱ Պակիստան» տնօրենների խորհրդի անդամ 4. «ՖԻՆՔԱ Կոսովո» տնօրենների խորհրդի նախագահ 5. «ՖԻՆՔԱ Ադրբեջան» ՖԻՆՔԱ Ադրբեջանի տնօրենների խորհրդի անդամ/նախագահ 6. «ՖԻՆՔԱ Տաջիկստան» ՖԻՆՔԱ Տաջիկստանի տնօրենների խորհրդի անդամ 7. «ՖԻՆՔԱ Ինթերնեյշնլ Ինք.» Փոխնախագահ և բաժնի տնօրեն (Աֆղանստան, Հայաստան, Ադրբեջան, Վրաստան, Հորդանան, Կոսովո և Տաջիկստան)

2. Խորհրդի անդամ՝ Ֆլորին Լիլա

Բնակության վայրը	Lagja NIC, 10000, Pristina
------------------	----------------------------

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ

ՖԻՆԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Իրավասությունները	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Պարտականությունները	
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«ՖԻՆԲԱ Իմփեքթ Ֆայնենս» տարածաշրջանային տնօրեն (փոխնախագահ)

3. Խորհրդի անդամ՝ Արարատ Գյուլումյան

Բնակության վայր	Կանադա, ք. Լավալ H7Y 2J2 , Ֆերնանդո Փետա փ.
Իրավասությունները	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Պարտականությունները	
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Ֆինանսական վերահսկող, «ԿՈՐԴԻԱՆՏ» ներդրումների կառավարմամբ զբաղվող կազմակերպություն

4. Խորհրդի անդամ՝ Մուրադ Մուրադյան

Բնակության վայր	ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վարդանանց 18/1, բն.18
Իրավասությունները	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր
Պարտականությունները	

	պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«Հարմոնիա» տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և կրթության զարգացման հիմնադրամ - տնօրեն «Վիտրո» ՍՊԸ - տնօրեն «Հայաստանի գիտահետազոտական և կրթական կոմպյուտերային ցանցերի ասոցիացիա ԱՐԵՆԱ հիմնադրամ» - տնօրեն

5. Խորհրդի անդամ՝ Ռիչարդ Մարնի

Բնակության վայր	Գերտրուդստրասսե 69, Յյուրիխ, Շվեյցարիա, 8003
Իրավասությունները	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Պարտականությունները	
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

Վարչություն՝

1. Վարչության նախագահ - Գլխավոր տնօրեն՝ Արամ Ղազարյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան, Աղմիրալ Իսակով 4/1, բն. 5
Իրավասությունները	<p>Ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարում: Պատասխանատու և հաշվետու է ընկերության տնօրենների խորհրդին և միակ բաժնետիրոջը: Որպես Գլխավոր տնօրեն ղեկավարում է Ընկերությունը՝ մշակելով Տնօրենների խորհրդի և/կամ Բաժնետերերի ժողովի կողմից հաստատման ենթակա կարճաժամկետ և երկարաժամկետ ծրագրերը, նպատակները և քաղաքականությունները՝ ապահովելով վերջիններիս իրականացումը և կիրառումը:</p> <p>Հիմնական պարտականություններն են՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ընկերության աշխատակիցների նկատմամբ ցուցաբերել առաջնորդության լավագույն փորձը: 2) Կառավարել, խելամիտ և արդյունավետ կերպով օգտագործել ինչպես Ընկերության մարդկային և այլ ռեսուրսները, այնպես էլ ՖԻՆՔԱ-ում (ՖԻՆՔԱ Իմփեքթ Ֆայնենս գլխամաս, Տարածաշրջանային գրասենյակ, այլ ՖԻՆՔԱ դուստր կազմակերպություններ) առկա և արտաքին (ՖԻՆՔԱ-ից դուրս) ռեսուրսները: 3) Ապահովել բարձրորակ ֆինանսական ծառայություններ հաճախորդի համար և առավելագույնի հասցնել հաղորդակցումը և հասանելիությունը թիրախային խմբի հետ: 4) Կորպորատիվ ղեկավարման, ֆինանսական ղեկավարման և ռիսկերի կառավարման, կազմակերպչական կառուցվածքի և ընթացակարգերի մշակման, աշխատակազմի զարգացման և այլ գործընթացներում ապահովել հնարավոր լավագույն փորձի կիրառումը: 5) Ապահովել բոլոր գործընթացների և ընթացակարգերի համապատասխանությունը Ընկերության Կանոնադրությանը, ՖԻՆՔԱ-ի և Ընկերության քաղաքականություններին, ընթացակարգերին, ծրագրերին և համաձայնագրերին, Ընկերության կառավարման մարմինների որոշումներին, ինչպես նաև գլխամասային և տարածաշրջանային գրասենյակի որոշումներին: 6) Ակտիվորեն համագործակցել տարածաշրջանային գրասենյակի, գլխամասի և ղեկավար մարմինների հետ:
Պարտականությունները	

	<p>7)Մոբիլիզացնել ֆինանսավորման ռեսուրսները՝ պարտավորությունների և/կամ դրամաշնորհային կապիտալի տեսքով:</p> <p>8)Նպաստել ՖԻՆՔԱ իմփեքթ Ֆայնենսի բրենդի տարածմանը երկրում:</p> <p>9)Նպաստել ՖԻՆՔԱ ցանցի զարգացմանը:</p> <p>10)Գործել Ընկերության անունից առանց լիազորագրի, մասնավորապես.</p> <p>10.1 Տնօրինել Ընկերության գույքը,</p> <p>10.2 Ընկերության կանոնադրության դրույթներին համապատասխան Ընկերության անունից կնքել գործարքներ և պայմանագրեր, այդ թվում՝ աշխատանքային պայմանագրեր,</p> <p>10.3 Ներկայացնել Ընկերությունը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և պետական գերատեսչությունների, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետությունում և արտերկրում կազմակերպությունների, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց հետ հարաբերություններում,</p> <p>10.4 Տրամադրել Ընկերության անունից գործելու լիազորագրեր,</p> <p>10.5 Արձակել հրամաններ, հրահանգներ, տալ դրանց իրականացման համար պարտադիր ցուցումներ աշխատակիցներին և վերահսկել դրանց կատարումը,</p> <p>10.6 Աշխատանքի ընդունել և աշխատանքից ազատել Ընկերության աշխատակիցներին,</p> <p>10.7 Աշխատակիցների նկատմամբ կիրառել Վարչության կողմից հաստատված խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ,</p> <p>10.8 Ապահովել, որպեսզի Ընկերության ծախսերը չգերազանցեն հաստատված բյուջեն,</p> <p>10.9 Իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ և ընկերության կանոնադրությամբ նախատեսված այլ լիազորություններ:</p>
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

2. Վարչության անդամ – գլխավոր ֆինանսական տնօրեն՝ Անուշ Պետրոսյան

Բնակության վայրը	ք. Երևան, 28, Յաղոբյան փողոց
Իրավասությունները	<ul style="list-style-type: none"> Պատասխանատու է Կազմակերպության բոլոր ֆինանսական և հաշվապահական գործողությունների կազմակերպման համար, և ղեկավարում է ֆինանսական ամբողջ անձնակազմը: Հանդիսանում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի անդամ: Ապահովում է հաշվապահական հաշվառման իրականացումը համաձայն ՀՀ օրենսդրությամբ և ներքին ընթացակարգերով սահմանված պահանջների: Վերահսկում է հաշվետվությունների պատրաստումն ու ներկայացումը տարբեր շահառուներին (ՀՀ կենտրոնական բանկ, հարկային մարմիններ, ՖԻՆՔԱ Իմփաքթ Ֆայնանս, միջազգային վարկառու կազմակերպություններ, ներքին ստորաբաժանումներ): Ապահովում է արդյունավետ լիկվիդայնության կառավարումը՝ բանակցելով և ներգրավելով ֆինանսական միջոցներ ներքին և արտաքին ներդրողները: Ղեկավարում է Ընկերության պլանավորման և բյուջետավորման գործընթացները: Կազմակերպում է տարեկան արտաքին աուդիտի իրականացումը: Որպես Վարչության անդամ մասնակցում և քվեարկում է «Ֆինասական» և «Ոչ ֆինանսական» հարցերի շուրջ որոշումներ կայացնելու հարցում:
Պարտականությունները	
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

3. Վարչության անդամ – Գործառնական տնօրեն՝ Վարդան Հարոյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան, Մաշտոցի պողոտա 422, բն. 9
Իրավասությունները	Գործառնական տնօրենի իրավասությունների շրջանակը ներառում է ՖԻՆՔԱ Հայաստանի

	<p>վարկավորման գործունեության և դրա հետ կապված գործողությունների՝ անձնակազմի, վարկատեսակների և ընթացակարգերի կարգավորման ամբողջական ցիկլի կազմակերպումն ու ամենօրյա ղեկավարումը: Գործառնական տնօրենը մասնակցում է «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով, ինչպես նաև Ընկերության կանոնադրությամբ և ներքին իրավական ակտերով սահմանված Վարչության անդամների իրավասությանը պատկանող հարցերի քննարկման և համապատասխան որոշումների կայացման գործընթացին:</p>
<p>Պարտականությունները</p>	<p>Հիմնական պարտականություններն են գործառնական թիմի ձևավորում և ղեկավարում, մասնավորապես անձնակազմի աշխատանքի ընդունում, վարկային ոլորտի աշխատակիցների ղեկավարում, անձնակազմի ուսուցում, անձնակազմի տարբեր կատեգորիաների համար սեմինարների կազմակերպում, աշխատանքային թեյնինգների իրականացում և այլ ուսուցանող մեթոդների կիրառում, վարկային ոլորտի անձնակազմի մոտիվացում:</p> <p>Վարկատեսակների զարգացում և/կամ փոփոխություն, ինչպես նաև առկա վարկատեսակների արդյունավետ կիրառում:</p> <p>«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի և կից քաղաքականությունների, ընթացակարգերի, ծրագրերի և համաձայնագրերի, կից կառավարման մարմինների հետ կապված, ինչպես նաև գլխամասի և տարածաշրջանի գրասենյակների ղեկավարի/ղեկավարների, աշխատանքների համակարգում:</p> <p>Ղեկավարում է գործառնական ծրագրերի և բյուջեի պատրաստումը, իրականացնել գործառնական, ֆինանսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ծրագրերի կառավարումը, ձևավորում և կիրառության մեջ է դնում համապատասխան աշխատանքների հաշվետվություններ:</p>

	Որպես Վարչության անդամ մասնակցում է ՖԻՆՔԱ Հայաստանի ընդհանուր կառավարմանը: Տեղեկացված է ՖԻՆՔԱ Հայաստանի բոլոր հիմնական գործընթացների և զարգացումների մասին, մշտապես իրազեկում է Վարչության անդամներին ՖԻՆՔԱ Հայաստանի գործունեության վերաբերյալ համապատասխան հարցերի և զարգացումների մասին Մասնակցում և քվեարկում է որոշումներ կայացնելիս համապատասխան գործունեության և ոչ գործառնական հարցերի վերաբերյալ:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

4. Վարչության անդամ – Իրավաբանական վարչության ղեկավար՝ Հարություն Ջաղրյան

Բնակության վայրը	Ք. Երևան, Ավան, Ծարավ-Աղբյուր 55/202., բն. 76
Իրավասությունները	Պատասխանատու է կազմակերպությանը, այդ թվում՝ կազմակերպության Վարչության և Տնօրենների խորհրդին համապարփակ իրավաբանական և ռազմավարական խորհրդատվության տրամադրման, ինչպես նաև կազմակերպության ընդհանուր իրավական ռիսկի կառավարման համար: Իրավաբանական վարչության ղեկավարը կազմակերպության Վարչության անդամ է, ուստիև մասնակցում է տվյալ մարմնի կողմից իրականացվող բոլոր քննարկումներին և որոշումներին: Իրավաբանական վարչության ղեկավարը երկակի դեր ունի՝ բաղկացած հետևյալից՝ (I) որպես Իրավաբանական վարչության ղեկավար և Վարչության անդամ՝ նա կրում է հիմնական պատասխանատվություն Կազմակերպության իրավաբանական բաժնի գործառույթների համար և (II) որպես կորպորատիվ քարտուղար՝ նա կրում է պատասխանատվություն Կազմակերպության կորպորատիվ կառավարման համար:
Պարտականությունները	
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

09/12/2021թ. դրությամբ Կազմակերպության ակտիվների 10 և ավելի տոկոսը կենտրոնացված չէ որևէ մասնաճյուղում:

Կազմակերպության և նրա կառավարմանը մասնակցող անձանց միջև 09/12/2021թ. դրությամբ շահերի բախում չկա:

3.11. Կառավարման մարմինների գործունեությունը

Կազմակերպությունում գործում է Տնօրենների Խորհրդի, Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողով, որի նպատակն է կարգավորել և վերահսկել Կազմակերպության ֆինանսական ռիսկերը, ներառյալ իրացվելիության (ֆինանսավորման) ռիսկը, տոկոսադրույքների ռիսկը և արտարժույթի ռիսկը: Հանձնաժողովի ուշադրության կենտրոնում են նաև վարկային ռիսկը, վարկավորման ռիսկը և գործառնական ռիսկն այնքանով, որքանով դրանք ազդում են ֆինանսական ռիսկերի գնահատման և դրան առնչվող գործողությունների վրա: Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովը գնահատում է նաև և խորհուրդներ է տրամադրում կապիտալի կառուցվածքին վերաբերող որոշումների շուրջ և ռիսկի կառավարման գործողությունների շրջանակում վերահսկում է կապիտալի բավարարությունը:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նիստերը կազմակերպվում են առնվազն ամիսը մեկ անգամ: Կազմակերպության Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի կազմը ներկայացված է ստորև.

Անուն, Ազգանուն	Զբաղեցրած պաշտոնը	Իրավասություններն ու պարտականությունները	Հանձնաժողովի գործունեությունից դուրս հանձնաժողովի անդամի ծավալած գործունեությունը
Զարլաշտ Վարդակ	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի անդամ	Մասնակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նիստերին, գնահատում ռիսկերը, հանդես գալիս համապատասխան առաջարկություններով:	ՖԻՆՔԱ Իմփեքթ Ֆայնենսի փոխնախագահ, տարածաշրջանի ղեկավար
Ռադոյլ Միտով	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի անդամ	Մասնակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նիստերին, գնահատում ռիսկերը, հանդես գալիս համապատասխան առաջարկություններով:	ՖԻՆՔԱ Իմփեքթ Ֆայնենսի Կապիտալ շուկաների խմբի Պարտքի և Կապիտալի ներգարավման ղեկավար
Գևորգ Տեր-Հովհաննիսյան	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի անդամ	Մասնակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նիստերին, գնահատում ռիսկերը, հանդես գալիս համապատասխան առաջարկություններով:	ՖԻՆՔԱ Իմփեքթ Ֆայնենսի Գանձապետական ծառայությունների տնօրեն
Արամ Ղազարյան	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նախագահ	Կազմակերպում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի աշխատանքները, գումարում է հանձնաժողովի նիստերն ու նախագահում է դրանք, կազմակերպում է նիստերի արձանագրության վարումը:	Կազմակերպության Գլխավոր տնօրեն
Անուշ Պետրոսյան	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի անդամ	Մասնակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նիստերին, գնահատում ռիսկերը, հանդես գալիս համապատասխան առաջարկություններով:	Կազմակերպության Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն/ Գլխավոր հաշվապահ

Թողարկողի գլխավոր հաշվապահը

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահն իրականացնում է ՀՀ օրենսդրությամբ և այլ իրավական ակտերով գլխավոր հաշվապահի համար սահմանված իրավունքները և պարտականությունները և ի պաշտոնե հանդիսանում է Վարչության անդամ:

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահը պատասխանատվություն է կրում Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման վարման, դրա վիճակի և հավաստիության, տարեկան հաշվետվության, ֆինանսական և վիճակագրական հաշվետվություններն օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված պետական կառավարման մարմիններին ժամանակին ներկայացնելու, ինչպես նաև Կազմակերպության բաժնետերերին, պարտատերերին և մամուլի ու զանգվածային լրատվության մյուս միջոցներին Կազմակերպության մասին տրամադրվող ֆինանսական տեղեկությունների հավաստիության համար՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահն է Անուշ Պետրոսյանը:

Կազմակերպությունում ներդրված կորպորատիվ կառավարման սկզբունքները համապատասխանում են, «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով, «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով, Կազմակերպության Կանոնադրության, Դուստր կազմակերպության ընդհանուր քաղաքականության ձեռնարկի կորպորատիվ կառավարման չափանիշներին և այլ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին:

3.12. Հսկող անձինք

Կազմակերպության հսկող անձ է հանդիսանում «ՖԻՆՔԱ Մայքրոֆայնենս Կոոպերատիվ Յու. Էյ» ընկերությունը (հասցե՝ Դե Էնտրե 99, 1101 Էյչ-Ի Ամստերդամ, Նիդերլանդներ), որպես Կազմակերպության միակ բաժնետեր:

3.13. Տեղեկատվություն Թողարկողի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին

3.13.1. Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Կազմակերպության 2019 և 2020 թվականների տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները՝ անկախ աուդիտորական եզրակացություններով և 2021 թվականի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները (աուդիտի չենթարկված) ներառված են Ազդագրին կից հավելվածներում:

Ցանկության դեպքում ներդրողները Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են ստանալ նաև Կազմակերպության գլխավոր գրասենյակից և մասնաճյուղերից, ինչպես նաև ծանոթանալ Թողարկողի պաշտոնական ինտերնետային տնային էջում www.finca.am:

3.13.2. Թողարկողի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները

2021թ. սեպտեմբերի 30-ից մինչև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու օրն (09/12/2021թ.) ընկած ժամանակահատվածում Թողարկողի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել:

3.13.2. Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկատվություն

Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամսվա ընթացքում Կազմակերպությունը ներգրավված չէ ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա էական ազդեցություն ունեցող դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական վարույթներում:

3.14. Լրացուցիչ տեղեկատվություն

3.14.1. Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը

ՖԻՆԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ հիմնադրման պահին՝ 2006 թվականի մարտի 28-ի դրությամբ, Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը կազմել է 155 մլն ՀՀ դրամ, որը բաժանված է եղել 15,500 ոչ փաստաթղթային սովորական բաժնետոմսերի, ընդ որում, մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմել է 10,000 ՀՀ դրամ: Գործունեության ընթացքում Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը համալրվել է մի քանի անգամ՝ 2006 թվականի օգոստոսի 28-ին 744,720,000 ՀՀ դրամով, 2009 թվականի օգոստոսի 14-ին 465 մլն ՀՀ դրամով, 2012 թվականի հուլիսի 19-ին 3,126,990,000 ՀՀ դրամով, որից 850 մլն ՀՀ դրամը նախորդ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթի հաշվին և 2014 թվականի հունիսի 11-ին 414,250,000 ՀՀ դրամով՝ կազմելով 4,905,960,000 ՀՀ դրամ:

Ներկայումս Կազմակերպության փաստացի համալրված կանոնադրական կապիտալը կազմում է 4,905,960,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր հինգ միլիոն ինը հարյուր վաթսուն հազար) ՀՀ դրամ, որը բաժանված է ոչ փաստաթղթային տեսքով թողարկված 490,596 (չորս հարյուր իննսուն հազար հինգ հարյուր իննսունվեց) սովորական բաժնետոմսերի՝ յուրաքանչյուրը 10,000 (տաս հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի բոլոր բաժնետոմսերը տեղաբաշխված են, լրիվ վճարված և պատկանում են Կազմակերպության միակ բաժնետիրոջը՝ «ՖԻՆԲԱ Մայքրոֆայնենս Կորպորատիվ Յու. Էյ» կազմակերպությանը:

Կազմակերպության Կանոնադրության վերաբերյալ տեղեկատվություն

Կազմակերպության հիմնական նպատակը¹⁰ հանդիսանում է, բացառությամբ Հայաստանի օրենսդրությամբ նախատեսված սահմանափակումների, միկրոֆինանսական ծառայությունների ողջ տեսականու տրամադրումը՝ նպատակ հետապնդելով կրճատել աղքատությունը, բարձրացնել զբաղվածության մակարդակը և խթանել ձեռներեցությունն ու Հայաստանի Հանրապետության բնակչության սոցիալական համախմբումը, ինչպես նաև ստանալ շահույթ Կազմակերպության գործունեությունից, որը հիմնականում պետք է ուղղվի այդ նպատակների իրագործմանը:

Վերը ներկայացված նպատակներն իրագործելու նպատակով Կազմակերպությունն իրավասու է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից տրված արտոնագրի հիման վրա զբաղվել գործունեության հետևյալ տեսակներով¹¹.

ա) օրենքով թույլատրված սահմաններում՝ ներգրավել փոխառություններ և/կամ կնքել նմանատիպ գործարքներ,

բ) տրամադրել վարկեր, այդ թվում՝ ձեռնարկատիրական և սպառողական վարկեր, ինչպես նաև իրականացնել պարտքի կամ առևտրային գործարքների ֆինանսավորում (ֆակտորինգ),

գ) տրամադրել երաշխիքներ,

դ) թողարկել, գնել (զեղչել), վաճառել արժեթղթեր, ճանապարհային չեկեր, քարտեր և այլ գործիքներ, այդ կապակցությամբ կատարել նման այլ գործառնություններ,

ե) մատուցել ֆինանսական գործակալի (ներկայացուցչի) ծառայություններ, կառավարել այլ անձանց ներդրումները, իրականացնել հավատարմագրային (լիազորագրային) կառավարում, պետական պարտատոմսերի շուկայում իրականացնել մասնագիտացված գործունեություն (դիլերային, բրոքերային, գործակալական, ենթապահառուական),

զ) մատուցել ֆինանսական խորհրդատվություն,

է) գնել և վաճառել արտարժույթ, այդ թվում՝ կնքել դրամի և արտարժույթի ֆյուչերսներ, օպցիոններ և նման այլ գործարքներ կանխիկ և անկանխիկ ձևերով,

ը) իրականացնել ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ),

թ) ի պահ ընդունել թանկարժեք մետաղներ, քարեր, ոսկերչական իրեր, արժեթղթեր, փաստաթղթեր և այլ արժեքներ,

ժ) ստեղծել և սպասարկել հաճախորդների վարկարժանության տեղեկատվական համակարգ, իրականացնել պարտքի հետ ստացման գործունեություն, և

ժա) Կենտրոնական բանկի համաձայնությամբ իրականացնել վարկային կազմակերպություններին բնորոշ միջազգային պրակտիկայում ընդունված գործառնություններ, որը կնպաստի Կազմակերպության կանոնադրությամբ նախատեսված նպատակների իրագործմանը:

¹⁰ «ՖԻՆԼՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Կանոնադրություն, կետ 2.1

¹¹ «ՖԻՆԼՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Կանոնադրություն, կետ 2.2

3.15. Էական պայմանագրերը

Կազմակերպությունում առկա չեն Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող վերջին 1 տարվա ընթացքում Կազմակերպության կողմից բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս կնքված և գործողության մեջ գտնվող պայմանագրեր, որոնց գինը գերազանցում է Կազմակերպության վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում նշված սեփական կապիտալի արժեքի 5 տոկոսը:

3.16. Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը

Ներկայացվող Ազդագրում պարտատոմսերի թողարկման կազմակերպման վերաբերյալ որպես խորհրդատու հանդես է գալիս՝ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն: Այլ անձանց մասնագիտական կարծիք կամ երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվություն ներկայացվող Ազդագրում չի օգտագործվել:

3.17. Այլ տեղեկատվություն

Ազդագրի կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում Կազմակերպության կանոնադրությունը, միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, տարեկան անկախ աուդիտորական եզրակացությունները մշտապես հասանելի են հանրությանը ինչպես էլեկտրոնային, այնպես էլ թղթային ձևով: Նշված փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված են Կազմակերպության պաշտոնական կայքում՝ www.finca.am հասցեով, իսկ թղթային տարբերակով ստանալու համար ներդրողները կարող են դիմել Կազմակերպության գլխամասային գրասենյակ:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ
 ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ
 փակ բաժնետիրական ընկերության Բաժնետեր
 (ընկերության իրավասու մարմնի անվանումը)

«ՖԻՆՔԱ Մայրրոֆայնենս Կոոպերատիվ Յու.Էյ.»
 Տնօրեն Էյ
 (իրավասու անձի պաշտոնը)

«Դաչ Ինթերնեյշնլ Թրասթ Քոմփանի
 Էն.Վի.»
 (անուն, ազգանուն, ստորագրություն)

Տնօրեն Բի
 (իրավասու անձի պաշտոնը)
Փի Դենիել Սմիթ
 (անուն, ազգանուն, ստորագրություն)

ԳՐԱՆՑՎԱԾ Է
 ՀՀ կենտրոնական բանկում

ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ

Ա. Չավադյան
 (անուն, ազգանուն, ստորագրություն)

Digitally signed by Arthur Javadyan
 Date: 2018.03.26 11:33:06 AMST
 Reason: Գրանցված է 21.03.2018թ.

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ
“ՖԻՆՔԱ” ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ
Փակ Բաժնետիրական Ընկերության

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ
 ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ
 փակ բաժնետիրական ընկերության Բաժնետիրոջ
 27/02/2006թ. որոշմամբ
 Փոփոխված է
 06/12/2006թ.;
 01/04/2008թ.;
 25/06/2010թ. թիվ 2;
 28/07/2011թ. թիվ 5/2011;
 01/12/2012թ. թիվ 1/2012;
 08/06/2012թ. թիվ 4/2012;
 17/10/2012թ. թիվ 7/2012;
 28/06/2013թ. թիվ 3/2013
 27/09/2013թ. թիվ 8/2013
 15/05/2014թ. թիվ 2/2014
 24/06/2016թ. թիվ 4/2016
 14/04/2017թ. թիվ 02/2017
 18/01/2018թ. թիվ 01/2018
«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ
 ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ
 փակ բաժնետիրական ընկերության Բաժնետիրոջ
 Որոշմամբ

Digitally signed by Hrachya
 Tokhmakhyan
 DN: cn=Hrachya Tokhmakhyan,
 c=AM, l=Yerevan, st=Yerevan,
 o=FINCA UCO CJSC,
 email=htokhmakhyan@finca.am
 Date: 2018.03.22 13:47:15
 +04'00'

**Hrachya
 Tokhmakh
 yan**

APPROVED
SOLE SHAREHOLDER OF "FINCA" UNIVERSAL CREDIT
ORGANIZATION Closed Joint-Stock Company

REGISTERED BY
Central bank of RA

"FINCA Microfinance Coöperatief U.A."

Chairman of the Central Bank of RA

Director A: Deutsche International Trust Company N.V.

A. Javadyan/ _____ / _____

Stephen de Haseth
Authorized signatory

Rens van Hoof
Managing Director

Director B: P. Daniela Smith / [Signature] /

CHARTER

OF "FINCA" UNIVERSAL CREDIT ORGANIZATION Closed Joint-Stock Company

BY THE RESOLUTION OF THE SOLE SHAREHOLDER
OF "FINCA" UNIVERSAL CREDIT ORGANIZATION
Closed Joint-Stock Company held on 27/02/2006

AMENDED

BY THE RESOLUTIONS OF THE SOLE SHAREHOLDER
OF "FINCA" UNIVERSAL CREDIT ORGANIZATION
Closed Joint-Stock Company

as of:

06/12/2006

01/04/2008

25/06/2010, N2

28/07/2011, N5/2011

01/12/2012, N1/2012

08/06/2012, N 4/2012

17/10/2012, N 7/2012

28/06/2013, N3/2013

27/09/2013, N8/2013

15/05/2014, N2/2014

24/06/2016, N4/2016

14/04/2017, N02/2017

18/01/2018, N01/2018

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

GENERAL PROVISIONS

Սույն Կանոնադրությունը համարվում է «ՖԻՆԲԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ «Վարկային կազմակերպություն») հիմնադիր փաստաթուղթը, որի դրույթները պարտադիր իրավական ուժ ունեն Վարկային կազմակերպության Բաժնետերերի և գործադիր մարմինների համար: Իր գործունեության իրականացման ընթացքում Վարկային կազմակերպությունն առաջնորդվում է Հայաստանի Հանրապետության Քաղաքացիական օրենսգրքով (այսուհետ՝ «Օրենսգրք»), «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով (այսուհետ՝ «Օրենք»), վարկային կազմակերպությունների գործունեությունը կարգավորող օրենքներով, այլ իրավական ակտերով (բոլորը միասին՝ «Հայաստանի օրենսդրություն») և սույն Կանոնադրությամբ: Վարկային կազմակերպությունը սկսում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկում (այսուհետ՝ «ՀՀ ԿԲ») գրանցվելուց և վերջինիս կողմից լիցենզավորվելուց հետո: Վարկային կազմակերպության պաշտոնական լեզուն հայերենն է, իսկ աշխատանքային լեզուները՝ հայերենը, ռուսերենը և անգլերենը: Սույն Կանոնադրության մեջ մեծատառով օգտագործված բոլոր եզրույթներն ունեն այստեղ դրանց համար սահմանված իմաստը:

This Charter is deemed to be the founding document of “FINCA” Universal Credit Organization Closed Joint Stock Company, (hereinafter referred to as the “Credit Organization”) the provisions of which shall be binding upon the Shareholders and the executive bodies of the Credit Organization. While carrying out its activities the Credit Organization shall be governed by the Civil Code of the Republic of Armenia (hereinafter referred to as the “Code”), the Law of the Republic of Armenia on “Joint Stock Companies” (hereinafter referred to as the “Law”), the laws regulating the activities of credit organizations, other legal acts (altogether referred to as “Armenian Law”) and this Charter.

The Credit Organization shall commence its operations upon registration with and licensing by the Central Bank of Armenia (hereinafter “the CBA”).

The official language of the Credit Organization shall be Armenian, and the working languages of the Credit Organization shall be Armenian, Russian and English.

All capitalized terms used in this Charter shall have the meaning set out herein.

ՀՈՂՎԱԾ 1. ԲԱԺՆԵՏԵՐԵՐ, ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՍՑԵ

1.1. Բաժնետերեր:
Վարկային կազմակերպության Բաժնետերն է “ՖԻՆԲԱ Մայքրոֆայնենս Կոոպերատիվ ՅՈՒ.Էյ.”-ը, որը ձևավորվել է,

ARTICLE 1. SHAREHOLDERS, NAME AND LEGAL ADDRESS

1.1. Shareholders.
The Shareholder of the Credit Organization shall be “FINCA Microfinance Coöperatief U.A.” incorporated and validly existing under the laws

հիմնադրվել և օրինական կարգով գոյություն ունի Նիդերլանդերի օրենսդրության համաձայն և որի գտնվելու վայրի հասցեն է՝ Դե Էնտրե 99, 1101 Էյջ-Ի Ամստերդամ, Նիդերլանդներ :

of Netherlands with its address De Entree 99, 1101 HE Amsterdam, Netherlands.

1.2. Վարկային կազմակերպության անվանումը:

Վարկային կազմակերպության պաշտոնական առևտրային անվանումն է.

1.2. Name of the Credit Organization.

The official trade name of the Credit Organization shall be:

Հայերեն. «ՖԻՆԸԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ փակ բաժնետիրական ընկերություն

In Armenian: «ՖԻՆԸԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ փակ բաժնետիրական ընկերություն

Անգլերեն. “FINCA” UNIVERSAL CREDIT ORGANIZATION closed joint-stock company.

In English: “FINCA” UNIVERSAL CREDIT ORGANIZATION closed joint-stock company.

Ռուսերեն. «ФИНКА» УНИВЕРСАЛЬНАЯ КРЕДИТНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ закрытое акционерное общество.

In Russian: «ФИНКА» УНИВЕРСАЛЬНАЯ КРЕДИТНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ закрытое акционерное общество.

Վարկային կազմակերպության անվանման կրճատ տարբերակն է.

The abbreviated name of the Credit Organization shall be:

Հայերեն. «ՖԻՆԸԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ
Անգլերեն. “FINCA” UCO CJSC:
Ռուսերեն. «ФИНКА» УКО ЗАО

In Armenian: «ՖԻՆԸԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ
In English: “FINCA” UCO CJSC.
In Russian: «ФИНКА» УКО ЗАО

1.3. Վարկային կազմակերպության իրավաբանական հասցեն:

Վարկային կազմակերպության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Ազաթանգեղոսի 2ա: Երևանում գտնվող հիմնական գրասենյակից զատ Վարկային կազմակերպությունն իրավասու է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում բացել Վարկային կազմակերպության գործունեության իրականացման համար անհրաժեշտ կամ ողջամտորեն պահանջվող մասնաճյուղեր և ներկայացուցչություններ: Վերջիններս պետք է գրանցվեն Հայաստանի օրենսդրությանը համապատասխան:

1.3. Legal Address of the Credit Organization.

The legal address of the Credit Organization shall be 2a Agatangeghos St., Yerevan, Republic of Armenia. Along with its principal office in Yerevan, the Credit Organization may open branch and representative offices within or outside the Republic of Armenia, as may be necessary or reasonable for the operations of the Credit Organization. Such offices shall be registered in accordance with the Armenian Law.

1.4. Վարկային կազմակերպության ժամկետը:

Վարկային կազմակերպությունը ստեղծվում է անսահմանափակ ժամկետով:

1.4. Term of the Credit Organization.

The Credit Organization is established for an unlimited period of time.

1.5. Կնիքը:

Վարկային կազմակերպությունը պետք է ունենա իր սեփական հաշվեկշիռը, հայերեն և անգլերեն լեզուներով իր անվանումը պարունակող կլոր կինք, ինչպես նաև խորհրդանշան, դրոշմ և իրավաբանական անձանցից օրենքով պահանջվող այլ նշաններ: Վարկային կազմակերպության Գլխավոր տնօրենը պարտավոր է ապահովել Վարկային կազմակերպության կնիքի անվտանգ պահպանությունը: Որևէ փաստաթղթի վրա կնիք դնելու դեպքում կնիքը պետք է հաստատվի Գլխավոր տնօրենի կամ այդ նպատակով սույն Կանոնադրության համաձայն լիազորված այլ անձի ստորագրությամբ:

ՀՈՂՎԱԾ 2.

**ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԵՎ
ՈԼՈՐՏՆԵՐԸ**

2.1. Նպատակները:

Բացառությամբ Հայաստանի օրենսդրությամբ նախատեսված սահմանափակումների, Վարկային կազմակերպությունը տրամադրում է միկրոֆինանսավորման ծառայությունների ողջ տեսականին՝ նպատակ հետապնդելով կրճատել աղքատությունը, բարձրացնել զբաղվածության մակարդակը և խթանել ձեռներեցությունն ու Հայաստանի Հանրապետության բնակչության սոցիալական համախմբումը, ինչպես նաև ստանալ շահույթ Վարկային կազմակերպության գործունեությունից, որը հիմնականում պետք է ուղղվի այդ նպատակների իրագործմանը:

2.2. Գործունեության ոլորտը:

Վարկային կազմակերպության՝ սույնով նախատեսված նպատակներն իրագործելու համար Վարկային կազմակերպությունն իրավասու է, ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից տրված լիցենզիայի հիման վրա, զբաղվել գործունեության հետևյալ տեսակներով

1.5. Seal.

The Credit Organization shall have its own balance sheet, a round seal bearing its name in English and Armenian languages, logo, stamp and other items as required by law for a legal entity. The General Director of the Credit Organization shall provide for the safe custody of the seal of the Credit Organization. The seal, when affixed to any instrument, shall be witnessed by the signature of the General Director or any other person so authorized in accordance with the provisions of this Charter.

ARTICLE 2.

**PURPOSES AND SPHERE OF ACTIVITIES
OF THE CREDIT ORGANIZATION**

2.1. Purposes.

Except as may be limited by the Armenian Law, the Credit Organization shall provide a full range of microfinance services aimed at poverty alleviation, increasing the employment rate, and fostering entrepreneurship and social mobilization of the population of the Republic of Armenia as well as receiving a profit from the operations of the Credit Organization principally to achieve these objectives.

2.2. Sphere of Activities.

To further the objectives of the Credit Organization set forth herein, the Credit Organization may, on the basis of a license issued by the CBA, carry out the following operations:

- ա) Օրենքով թույլատրված սահմաններում՝ ներգրավել փոխառություններ և/կամ կնքել նմանատիպ գործարքներ, a) to the extent permitted by law, attract borrowings and/or execute like transactions;
- բ) Տրամադրել վարկեր, այդ թվում՝ ձեռնարկատիրական և սպառողական վարկեր, ինչպես նաև իրականացնել պարտքի կամ առևտրային գործարքների ֆինանսավորում (ֆակտորինգ), b) extend loans, including business and consumer loans, and finance debt or commercial transactions (factoring);
- գ) Տրամադրել երաշխիքներ, c) provide guarantees;
- դ) Թողարկել, գնել (զեղչել), վաճառել արժեթղթեր, ճանապարհային չեկեր, քարտեր և այլ գործիքներ, այդ կապակցությամբ կատարել նման այլ գործառնություններ, d) issue, purchase (discount) or sell securities, travelers checks, cards and other instruments and implement other operations in connection therewith;
- ե) Մատուցել ֆինանսական գործակալի (ներկայացուցչի) ծառայություններ, կառավարել այլ անձանց ներդրումները, իրականացնել հավատարմագրային (լիազորագրային) կառավարում, պետական պարտատոմսերի շուկայում իրականացնել մասնագիտացված գործունեություն (դիլերային, բրոքերային, գործակալական, ենթապահառուական), e) provide financial agent (representative) services, manage investments of other persons, carry out accredited management services, carry out specialized operations on the securities market (dealing, brokerage, agency, subdepository);
- զ) Մատուցել ֆինանսական խորհրդատվություն, f) provide financial consulting;
- է) Գնել և վաճառել արտարժույթ, այդ թվում՝ կնքել դրամի և արտարժույթի ֆյուչերսներ, օպցիոններ և նման այլ գործարքներ կանխիկ և անկանխիկ ձևերով: g) Purchase and sell cash and non-cash foreign currency, including execution of Dram and foreign exchange futures, options and other like transactions;
- ը) Իրականացնել ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ), h) carry out leasing activities;
- թ) Ի պահ ընդունել թանկարժեք մետաղներ, քարեր, ոսկերչական իրեր, արժեթղթեր, փաստաթղթեր և այլ արժեքներ, i) accept on deposit precious metals, stones, jewelry, securities, documents and other valuables;

- ժ) Ստեղծել և սպասարկել հաճախորդների վարկարժանության տեղեկատվական համակարգ, իրականացնել պարտքի հետ ստացման գործունեություն, և
- ժա) Կենտրոնական բանկի համաձայնությամբ իրականացնել վարկային կազմակերպություններին բնորոշ միջազգային պրակտիկայում ընդունված գործառնություններ, որը կնպաստի սույն կանոնադրությամբ նախատեսված նպատակների իրագործմանը:
- յ) create and maintain customer credit information system, perform debt collection operations; and
- կ) engage in any other activity permitted by the Central Bank of Armenia and specific to International practice of credit organizations in furtherance of the objectives set forth in this Charter .

ՀՈՂՎԱԾ 3.

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ

3.1. Վարկային կազմակերպության իրավական կարգավիճակը:

Վարկային կազմակերպությունն ինքնուրույն իրավաբանական անձ է՝ ստեղծված որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն Հայաստանի գործող օրենսդրության համաձայն: Վարկային կազմակերպությունը ՀՀ կենտրոնական բանկում գրանցվելու պահից ձեռք է բերում իրավաբանական անձի կարգավիճակ, և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տրված լիցենզիայի ուժի մեջ մտնելու օրվա դրությամբ իրավունք ունի իրականացնել սույն Կանոնադրության 2.2 կետով նախատեսված ֆինանսական գործառնություններ:

Հայաստանի օրենսդրության համաձայն Վարկային կազմակերպությունը որոշում է իր կառավարման կառուցվածքը, որոշումների կայացման կարգը, շուկայավարման քաղաքականությունը, գնագոյացման քաղաքականությունը, ֆինանսավորման կառուցվածքը, աշխատողների վարձատրության քաղաքականությունը, շահութաբաժինները, ինչպես նաև իր գործարար գործունեության և ներքին կառավարման բոլոր այլ առանձնահատկությունները: Վարկային կազմակերպությունը ֆինանսապես լրիվ

ARTICLE 3.

LEGAL STATUS OF THE CREDIT ORGANIZATION

3.1. *Legal Status of the Credit Organization.*

The Credit Organization shall be an independent legal entity formed as a closed joint-stock company in accordance with the applicable Armenian Law. The Credit Organization shall acquire the legal entity status as of the day of registration with the CBA, and shall be entitled to carry out the financial operations set forth in clause 2.2 of this Charter as of the effective day of the license issued by the CBA.

In accordance with the Armenian Law, the Credit Organization shall determine its management structure, decision-making procedures, marketing policy, pricing policy, financing structure, labor compensation policy, and dividends as well as all other aspects of its business and internal governance. The Credit Organization shall be completely independent financially and shall maintain an independent balance sheet.

անկախ է և ունի ինքնուրույն հաշվեկշիռ:

Վարկային կազմակերպությունն իր գործունեությունը մշտապես իրականացնում է Հայաստանի օրենսդրությանը համապատասխան:

The Credit Organization shall carry out its activities at all times in accordance with the Armenian Law.

3.2. Վարկային կազմակերպության իրավունքները:

Իր առաքելությունը կատարելու նպատակով Վարկային կազմակերպությունը Հայաստանի օրենսդրությամբ թույլատրված առավելագույն չափով ունի հետևյալ օրինական իրավունքները.

3.2. Rights Of The Credit Organization

To carry out its mission, the Credit Organization shall have the following legal rights to the fullest extent permitted by the Armenian Law:

ա) Հայաստանի օրենսդրության համաձայն լինել ինքնուրույն իրավաբանական անձ՝ դրա կապակցությամբ և դրանից ծագող բոլոր իրավունքներով և պարտականություններով, և ստեղծել Հայաստանի օրենսդրությամբ թույլատրված առանձնացված ստորաբաժանումներ՝ մասնաճյուղեր և ներկայացուցչություններ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում և դրանից դուրս,

a) be an independent legal entity in accordance with the Armenian Law with all rights and duties relating thereto and arising therefrom, and create subsidiaries, branch and representative offices within and outside the Republic of Armenia, as permitted by the Armenian Law;

բ) Գործող օրենսդրությամբ թույլատրված չափով՝ դոնորներից, փոխատուներից և այլ վարկային հաստատություններից հրապարակային և ոչ հրապարակային օֆերտայի միջոցով ստանալ վարկեր և փոխառություններ այնպիսի պայմաններով և արժույթներով, որոնք Վարկային կազմակերպությունը կարող է ընդունելի համարել, եթե դա Հայաստանի օրենսդրությամբ արգելված չէ, ինչպես նաև ապահովել փոխառված, ներգրավված կամ պարտք միջոցների վճարումը Վարկային կազմակերպության գույքով, գույքային իրավունքներով կամ այլ ակտիվներով, կամ դրանց մի մասով, և իրականացնել ցանկացած այլ գործունեություն, որը կնպաստի 2.1 հոդվածով նախատեսված նպատակների իրագործմանը,

b) to the extent permitted by applicable laws, obtain loans and credits from donors, lenders and other credit institutions by public and non public offer upon such terms and in such currencies as the Credit Organization may consider appropriate, if not otherwise prohibited by the Armenian Law; to secure payment upon monies borrowed, raised or owing using all or any part of the property, property rights or other assets of the Credit Organization, and carry out all other operations in furtherance of the purposes described in Article 2.1 above;

գ) Հայաստանի Հանրապետության տարածքում կատարել ուղղակի

c) make direct investments and operations with securities in the Republic of Armenia according to applicable laws regulating

- ներդրումներ և գործառնություններ արժեթղթերի հետ՝ արժեթերը և ներդրումային գործունեությունը կարգավորող գործող օրենսդրության համաձայն, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերին և սույն Կանոնադրությանը համապատասխան,
- դ) Գնել և վաճառել պարտամուրհակներ, իրականացնել ֆինանսական վարձակալության գործառնություններ, որոնցում Վարկային կազմակերպությունը հանդես է գալիս որպես միջնորդ որևէ գույքի մատակարարի և արտադրողի միջև՝ ֆինանսավորելով մատակարարի կամ արտադրողի գույքի վաճառքը հաճախորդին տրվող վարկի պայմաններով այդ գույքը գնելու և վաճառելու միջոցով,
- ե) իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրամադրել վարկեր «ՖԻՆՔՄ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ ներքին իրավական ակտերով սահմանված չափով և կարգով,
- զ) Տրամադրել վարկեր Հայաստանի Հանրապետության ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, բացառությամբ այն իրավաբանական անձանց, որոնց միակ սեփականատերը պետությունն է, կամ որոնցում պետությունը խոշոր բաժնետեր է,
- է) Բացառապես իր հայեցողությամբ և ՀՀ կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերի համաձայն, սահմանել սոկոսադրույքներ, միջնորդավճարներ և վարկ տրամադրելու առնչությամբ մատուցված այլ ծառայությունների դիմաց գանձվող վճարներ,
- ը) Վարկային կազմակերպության նկատմամբ ունեցած պարտավորությունների կատարումն ապահովելու նպատակով իրացնել և
- securities and investment activity, and in accordance with normative acts of the CBA and this Charter;
- d) purchase and sell notes, carry out financial leasing operations, in which the Credit Organization shall act as an intermediary between a supplier and a producer of property, by financing the sale of the supplier's or the producer's property through the purchase and sale thereof on terms of a loan to the customer;
- e) extend loans to the entities and individuals in the amount and manner foreseen by the legal acts of "FINCA" UCO CJSC,
- f) make loans to individuals and legal entities of the Republic of Armenia, except for legal entities fully owned by the state or in which the state is a major shareholder;
- g) define, at its sole discretion and in accordance with the normative acts of the CBA, interest rates, commission fees and other fees for services rendered in connection with extending a loan;
- h) withdraw and sell the property pledged by a pledgor for discharging obligations to the Credit Organization;

վաճառել գրավատուի կողմից
գրավադրված գույքը,

- թ) Հայաստանի Հանրապետության այլ վարկային և ֆինանսական կազմակերպությունների, իրավակաբանական անձանց և քաղաքացիների, ինչպես նաև օտարերկրյա իրավաբանական անձանց հետ ստեղծել միավորումներ և այլ միություններ,
- ժ) Խմբավորել իր ակտիվները և վարկային պորտֆելը, հնարավոր կորուստները ծածկելու նպատակով ձևավորել պահուստներ, դուրս գրել անհուսալի վարկերը, ինչպես նաև ճշգրտել հնարավոր կորուստների պահուստի չափը ՀՀ կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերին համապատասխան,
- ժա) Գնել, վարձակալել, ստանալ, ներդնել, որևէ օրինական եղանակով վերցնել կամ այլ կերպ ձեռք բերել, տիրապետել, տնօրինել, բարելավել, օգտագործել և այլ գործողությունների ենթարկել անշարժ և շարժական գույք, ինչպես նաև վերջինիս հետ կապված ցանկացած իրավունք, ինչպես նաև վաճառել, փոխանցել, վարձակալել, փոխանակել կամ այլ կերպ օտարել, գրավադրել կամ ծանրաբեռնել իր գույքը և ակտիվները, կամ դրանց ցանկացած մաս, կամ դրանց հետ կապված ցանկացած իրավունք,
- ժբ) Կնքել պայմանագրեր, կրել պարտավորություններ, հրապարակային և ոչ հրապարակային օֆերտային միջոցով ներգրավել գումարներ, թողարկել մուրհակներ, պարտամուրհակներ և այլ պարտատոմսեր, ինչպես նաև հիփոթեքով, գրավով կամ իր ակտիվների, գույքի, իրավունքների և եկամտի, կամ դրանց ցանկացած մասի այլ ծանրաբեռնվածության միջոցով ապահովել իր պարտավորությունների
- i) create associations and other unions with other credit and financial organizations, legal entities and citizens of the Republic of Armenia as well as foreign legal entities;
- j) itemize its assets and credit portfolio, form reserves to cover potential losses, write off bad loans, as well as adjust reserves to cover potential losses in accordance with the normative acts issued by the CBA;
- k) purchase, lease, receive, invest, take by any legal means, or otherwise acquire, own, hold, improve, use and otherwise deal in and with immovable and movable property or any interest therein, and sell, convey, lease, exchange, transfer or otherwise dispose of, pledge or otherwise encumber all or part of its property and assets, or any interest therein;
- l) make contracts, incur liabilities, borrow money by public and non public offer, issue notes, bonds and other obligations, and secure any of its obligations by mortgage, pledge or other encumbrance of all or any of its assets, property, rights and income, and make contracts of guaranty and suretyship which are necessary or convenient to the conduct, promotion or attainment of its business;

- կատարումը, ինչպես նաև կնքել երաշխիքային և երաշխավորության պայմանագրեր, որոնք անհրաժեշտ են կամ նպատակահարմար իր գործար գործունեության իրականացման, խթանման կամ արդյունքների ապահովման համար,
- ժգ) Իր Բաժնետերերի և երրորդ անձանց հետ կնքել գործարքներ Հայաստանի օրենսդրության և սույն Կանոնադրության համաձայն,
- ժդ) Ներմուծել և արտահանել իր գործունեության իրականացման համար անհրաժեշտ ապրանքներ, աշխատանքներ և ծառայություններ,
- ժե) Բացել, ունենալ և օգտագործել բանկային հաշիվներ Հայաստանի Հանրապետությունում՝ Հայաստանի օրենսդրության համաձայն, ինչպես նաև այլ երկրներում, դրամով և/կամ արտարժույթով,
- ժզ) Իրականացնել իր ֆինանսական գործունեությունը կամ դրամով կամ այլ արտարժույթով՝ «Արժույթային կարգավորման և արժույթային վերահսկողության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով,
- ժե) Հայաստանի Հանրապետության տարածքում և դրանից դուրս դատարաններում և արբիտրաժային մարմիններում հանդես գալ որպես հայցվոր և պատասխանող, դատավարության շրջանակներում հետամուտ լինել դատավճիռների կայացման և ճանաչման, ի կատար ածման և հարկադիր կատարման, ինչպես նաև վեճերի խաղաղ լուծման վերաբերյալ հաշտություն կնքել,
- ժը) Աշխատանքի ընդունել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների և օտարերկրյա ֆիզիկական անձանց և որոշել նրանց աշխատանքային
- m) conclude transactions with its Shareholders and third parties in accordance with the Armenian Law and this Charter;
- n) import and export goods, supplies and services necessary for its operations;
- o) open, maintain and utilize bank accounts in the Republic of Armenia, according to the Armenian Law, and in other countries, in AMD and/or in foreign currencies;
- p) carry out its financial activities either in AMD or in any other foreign currency as defined by the law of the Republic of Armenia on “Currency Regulation and Control”;
- q) be a plaintiff and defendant before courts and arbitral tribunals within and outside the Republic of Armenia, and to pursue such proceedings to judgment and recognition, enforcement and execution of judgment, and to conclude amicable settlements of dispute;
- r) employ citizens of the Republic of Armenia and foreign persons and determine scope of employment and remuneration thereof;

պարտականությունների շրջանակը և վարձատրության չափը,

ժթ) Իրականացնել ցանկացած այլ գործունեություն, որը կապված է Վարկային կազմակերպության նպատակների հետ և ուղղակիորեն արգելված չէ Հայաստանի օրենսդրությամբ:

s) engage in such other activities, which are connected with the Credit Organization's purposes and which are not specifically prohibited by the Armenian Law..

Վարկային կազմակերպության իրավունքները կարող են սահմանափակվել միայն Հայաստանի օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում և կարգով:

The rights of the Credit Organization may be restricted only in the cases and in the order established by the Armenian Law.

Վարկային կազմակերպությունը իրավունք ունի հրապարակային օֆերտայի միջոցով կանխիկ ձևով գնել և/կամ վաճառել արտարժույթ:

The Credit Organization is entitled to sell and/or buy cash foreign currency by public offer;

Անկախ վերոգրյալից, Վարկային կազմակերպությունն ունի Հայաստանի օրենսդրությամբ նախատեսված իրավունքները և պարտավորությունները՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք դրանք ուղղակիորեն կամ հղում կատարելու միջոցով ներառվել են սույն Կանոնադրության մեջ, թե ոչ:

Notwithstanding the above, the Credit Organization has the rights and obligations prescribed by the Armenian Law, whether they are incorporated into this Charter, expressly or by reference, or not.

ՀՈՂՎԱԾ 4.

ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ:

4.1. Մահմանափակ պատասխանատվություն:

Վարկային կազմակերպության պատասխանատվությունն իր պարտքերի և ֆինանսական պարտավորությունների համար սահմանափակվում է Վարկային կազմակերպությանը պատկանող ամբողջ գույքով:

4.1. Limited Liability.

The Credit Organization's liability for its debts and financial obligations shall be limited to the extent of all of its property.

Վարկային կազմակերպության բաժնետերերը պատասխանատու չեն Վարկային կազմակերպության պարտավորությունների և պատասխանատվության համար, և ընդամենը կապիտալում իրենց մասնակցության սահմաններում կրում են

Shareholders of the Credit Organization shall not be liable for the Credit Organization's obligations and liabilities, and shall bear the risk of losses in connection with the operation of the Credit Organization only to the extent of their respective capital contribution, as valued at the time a Shareholder subscribed for or purchased his or her share or shares.

Վարկային կազմակերպության գործունեության հետ կապված վնասների ռիսկը, ընդ որում, այդ մասնակցության չափը որոշվում է այն պահի դրությամբ, երբ Բաժնետերը բաժանորդագրվել է իր բաժնետոմսի/-երի համար կամ գնել է դրանք:

Բաժնետերերը պատասխանատու չեն այլ Բաժնետերերի պարտավորությունների և պատասխանատվության համար: Վարկային կազմակերպությունը պատասխանատու չէ Բաժնետերերի պարտավորությունների կամ պատասխանատվության համար:

ՀՀ կենտրոնական բանկը և Վարկային կազմակերպությունը պատասխանատու չեն միմյանց պարտավորությունների համար, եթե Հայաստանի օրենսդրությամբ այլ բան նախատեսված չէ:

4.2. Փոխհատուցում:

Վարկային կազմակերպությունը կարող է Հայաստանի օրենսդրությամբ թույլատրված կամ պահանջվող առավելագույն չափով փոխհատուցել Տնօրեններին, Բաժնետերերին, կառավարիչներին և պաշտոնատար անձանց: Վարկային կազմակերպությունը կարող է նախապես փոխհատուցել Տնօրենին, Բաժնետիրոջը, կառավարչին կամ պաշտոնատար անձին նրանց կողմից կատարվելիք ծախսերի դիմաց, եթե ստացվել է տվյալ Տնօրենի, Բաժնետիրոջ, կառավարչի կամ պաշտոնատար անձի պահանջի ներկայացման ամսաթվի դրությամբ Վարկային կազմակերպության ռեեստրում նշված Բաժնետերերի մեծամասնության համաձայնությունը, և եթե Վարկային կազմակերպությունը տվյալ Տնօրենից, Բաժնետիրոջից, կառավարչից կամ պաշտոնատար անձից ստացել է հանձնառություն այն մասին, որ վերջինս կվերադարձնի փոխհատուցման գումարը Վարկային կազմակերպությանը, եթե հետագայում պարզվի, որ տվյալ Տնօրենը, Բաժնետերը, կառավարիչը կամ պաշտոնատար անձն իրավունք չունի այդ

Shareholders shall not be liable for each other's obligations and liabilities. The Credit Organization shall not be liable for the obligations or liabilities of the Shareholders.

The CBA and the Credit Organization shall not be responsible for the obligations of each other, unless otherwise provided by the Armenian Law.

4.3. Indemnification.

The Credit Organization may indemnify the Directors, Shareholders, managers and officers to the fullest extent permitted or required by the Armenian Law, and the Credit Organization may advance expenses incurred by the Director, Shareholder, manager or officer upon the approval of a majority of the Shareholders named in the Credit Organization's registry as of the date of the request from such Director, Shareholder, manager or officer and the receipt by the Credit Organization of an undertaking by such Director, Shareholder, manager or officer to reimburse the Credit Organization in the event it shall ultimately be determined that such Director, Shareholder, manager or officer is not entitled to be indemnified by the Credit Organization for such expenses. The Credit Organization may also indemnify its employees and other representatives or agents to the fullest extent permitted by applicable laws, provided that the indemnification in each such situation is first approved by all of the Shareholders.

ծախսերի դիմաց փոխհատուցում ստանալ Վարկային կազմակերպությունից: Վարկային կազմակերպությունը կարող է գործող օրենսդրությամբ թույլատրված առավելագույն չափով փոխհատուցում տրամադրել նաև իր աշխատակիցներին, այլ ներկայացուցիչներին կամ գործակալներին, սակայն պայմանով, որ յուրաքանչյուր նման դեպքի համար այդ փոխհատուցումը պետք է նախապես հաստատվի բոլոր Բաժնետերերի կողմից:

**ՀՈՂՎԱԾ 5.
ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ
ԳՈՒՅՔԸ**

5.1. Գույքը:

Վարկային կազմակերպության գույքը պատկանում է Վարկային կազմակերպությանը սվյալ գույքի նկատմամբ վերջինիս սեփականության իրավունքների ուժով: Վարկային կազմակերպության գույքը ներառում է.

- ա) Բաժնետոմսերի դիմաց վճարման տեսքով Բաժնետերերի ներդրած բոլոր միջոցները,
- բ) Վարկային կազմակերպության գործունեությունից ստացված եկամուտը,
- գ) Չբաշխված շահույթը,
- դ) Հայաստանի օրենսդրության համաձայն Վարկային կազմակերպության ձեռք բերած գույքը:

Վարկային կազմակերպության կողմից գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունքների ձեռքբերման և դրանց դադարեցման հետ կապված բոլոր խնդիրները, գույքի տիրապետման, տնօրինման և օգտագործման առանձնահատկությունները սահմանվում են Հայաստանի օրենսդրությամբ, ինչպես նաև նման գործառնություններ կարգավորող այլ կիրառելի օրենսդրությամբ:

**ARTICLE 5.
THE PROPERTY OF THE CREDIT
ORGANIZATION**

5.1. Property.

The property of the Credit Organization belongs to it by virtue of the Credit Organization's ownership rights thereof. The property of the Credit Organization includes:

- a) all funds invested by Shareholders in the form of payments for shares;
- b) income received from the operations of the Credit Organization;
- c) non-allocated profit;
- d) property acquired by the Credit Organization in accordance with the Armenian Law.

All the issues related to the Credit Organization's acquisition of ownership rights over property and the termination thereof, particularities of possession, use and disposition of property shall be determined by the Armenian Law as well as by other applicable laws governing such transactions.

Վարկային կազմակերպության գույքը կարող է առգրավվել միայն Հայաստանի օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում և կարգով:

The property of the Credit Organization may be seized only in the cases and in an order prescribed by the Armenian Law.

ՀՈՒՎԱԾ 6.

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆԱՊՐԱԿԱՆ ԿԱՎԻՏԱԼԸ ԵՎ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԸ, ԱՅԼ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐԸ

Կանոնադրական կապիտալը:

Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը չի կարող պակաս լինել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված գումարից («Կանոնադրական կապիտալ»): Վարկային կազմակերպության Կանոնադրական կապիտալը հավասար է թողարկված և Բաժնետերերի կողմից ձեռք բերված բոլոր բաժնետոմսերի ընդհանուր արժեքին:

Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 4,905,960,000.00 ՀՀ դրամ՝ կազմված ոչ փաստաթղթային տեսքով թողարկված 490 596 սովորական բաժնետոմսերից («Սովորական բաժնետոմսեր»): Ընդ որում, մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը 10 000 ՀՀ դրամ է: Բոլոր 490 596 սովորական բաժնետոմսերը տեղաբաշխվում են Վարկային կազմակերպության միակ Բաժնետիրոջը, որը վճարում է դրանց ողջ արժեքը:

6.1. Կանոնադրական կապիտալի փոփոխումը: Բաժնետոմսերի թողարկումը:

Վարկային կազմակերպության Կանոնադրական կապիտալը կարող է ավելացվել՝ մեծացնել Վարկային կազմակերպության բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կամ տեղաբաշխելով լրացուցիչ բաժնետոմսեր, եթե նախկինում տեղաբաշխված բաժնետոմսերը լիովին վճարված են: Լրացուցիչ բաժնետոմսեր թողարկելու միջոցով Վարկային

ARTICLE 6.

CHARTER CAPITAL AND SHARES OF THE CREDIT ORGANIZATION, OTHER FUNDS

6.1. Charter Capital.

The Charter Capital of the Credit Organization cannot be less than the amount established by the CBA (“Charter Capital”). The Credit Organization shall have the Charter Capital equal to the total value of all issued shares acquired by the Shareholders.

The Charter Capital of the Credit Organization shall constitute AMD

4,905,960,000.00 comprised of 490 596 common shares issued in non-documentary form with nominal value of AMD 10 000 per share (“Common Shares”). All 490 596

Common Shares shall be allocated to and fully paid by the Sole Shareholder of the Credit Organization.

6.2. Changes in the Charter Capital; Share Issuance.

The Charter Capital of the Credit Organization may be increased by increasing the nominal value of the shares of the Credit Organization or by issuing additional shares, if all previously issued shares are fully paid. The decision on increasing the Charter Capital of the Credit Organization through issuance of additional shares may be adopted according to the procedure prescribed by the Armenian Law and this Charter. Increases in the Charter Capital of the Credit Organization shall become effective as of the day of registration of the

կազմակերպության Կանոնադրական կապիտալն ավելացնելու մասին որոշումը կարող է ընդունվել Հայաստանի օրենսդրությամբ և սույն Կանոնադրությամբ նախատեսված կարգի համաձայն: Վարկային կազմակերպության Կանոնադրական կապիտալի ավելացումներն ուժի մեջ են մտնում այդ փոփոխությունն արտացոլող՝ փոփոխված Կանոնադրությունը ՀՀ կենտրոնական բանկում գրանցելու օրվանից:

6.2. Արտոնյալ բաժնետոմսեր, բաժնետոմսերի այլ տեսակներ:

Վարկային կազմակերպությունն իրավունք ունի թողարկել Հայաստանի օրենսդրությամբ նախատեսված արտոնյալ բաժնետոմսեր՝ փոփոխելով Կանոնադրության այն դրույթները, որոնք վերաբերում են արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետերերին բաշխվող շահութաբաժինների չափին, դրանց բաշխման կարգին, ինչպես նաև բաժնետոմսի յուրաքանչյուր տեսակի սեփականատերերի իրավունքներին: Թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսերի անվանական արժեքը չի կարող գերազանցել Վարկային կազմակերպության Կանոնադրական կապիտալի 25 տոկոսը: Վարկային կազմակերպությունը կարող է ժամանակ առ ժամանակ Բաժնետերերի ժողովի որոշմամբ ստեղծել, թողարկել և տեղաբաշխել ցանկացած այլ տեսակի կամ դասի բաժնետոմսեր: Բաժնետերերի ժողովի կողմից սահմանվում են բաժնետոմսերի նոր տեսակի կամ դասի սեփականատերերի իրավունքները և/կամ սահմանափակումները, բաժնետոմսերի վճարման պայմանները, ինչպես նաև դրանց թողարկման ու տեղաբաշխման կարգը և ժամկետները: Չնայած վերոգրյալին, սովորական բաժնետոմսերը պետք է կազմեն Վարկային կազմակերպության Կանոնադրական կապիտալի առնվազն 75%-ը:

6.3. Փակ բաժանորդագրություն:

Վարկային կազմակերպության

amended Charter reflecting such change with the CBA.

6.3. Preferred Shares; Other Classes of Shares.

The Credit Organization shall have the right to issue preferred shares as provided for under Armenian Law on the condition of amending the Charter with respect to the size and procedure for distribution of dividends to shareholders owning preferred shares, and the rights endowed by each type of share. The nominal value of the issued preferred shares shall not exceed 25 per cent of the Charter Capital of the Credit Organization.

The Credit Organization may from time to time create, issue and allot any other class or type of shares through a decision of the Shareholders' Meeting. The Shareholders' Meeting shall define the rights and/or restrictions of the owners of the new type or class of shares, the terms of payment for the shares and the procedure and timing for the issuance and allotment of the shares. Notwithstanding the above, the common shares shall constitute at least 75% of the Charter Capital of the Credit Organization.

6.4. Closed subscription.

The shares of the Credit Organization shall be

բաժնետոմսերը տեղաբաշխվում են Բաժնետերերին փակ բաժանորդագրության միջոցով՝ անվանական արժեքով կամ շուկայական արժեքով, Հայաստանի օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

6.4. Կանոնադրական կապիտալի փոփոխումը: Լրացուցիչ բաժնետոմսերի թողարկումը:

Բաժնետերերի ժողովի որոշմամբ, եթե նախկինում թողարկված բոլոր բաժնետոմսերը լիովին վճարված են, Կանոնադրական կապիտալը կարող է, ի թիվս այլ եղանակների, ավելացվել շահույթի մի մասը Կանոնադրական կապիտալ փոխանցելու միջոցով: Կանոնադրական կապիտալի ավելացումներն ուժի մեջ են մտնում Հայաստանի գործող օրենսդրության համաձայն:

ա) Եթե Կանոնադրական կապիտալն ավելացնելու համար պահանջվում են լրացուցիչ դրամական վճարումներ Բաժնետերերի կողմից, ապա, սույն Կանոնադրության դրույթների համաձայն, յուրաքանչյուր Բաժնետեր պարտավոր է իրեն տեղաբաշխված նոր թողարկման բաժնետոմսերի արժեքի առնվազն 50%-ը վճարել Վարկային կազմակերպության որևէ թղթակից հաշվի՝ Բաժնետերերի ժողովի կողմից սահմանված պայմաններին համապատասխան, սակայն Կանոնադրական կապիտալի համապատասխան ավելացումը գրանցելու համար պահանջվող փաստաթղթերը ՀՀ կենտրոնական բանկ ներկայացնելու օրվանից ոչ ուշ: Յուրաքանչյուր Բաժնետեր պարտավոր է իր բաժնետոմսերի արժեքի մնացած մասը վճարել ոչ ուշ, քան լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման պահից մեկ տարվա ընթացքում:

բ) Եթե Բաժնետերերից մեկը հրաժարվում է բաժանորդագրվել իրեն առաջարկվող բաժնետոմսերին կամ դրանց մի մասին, ապա այն բաժնետոմսերը, որոնցից նա հրաժարվել է, համամասնության

allocated among the Shareholders through closed subscription at the nominal value or at a market value, in an order defined by the Armenian Law.

6.5. Changes in the Charter Capital; Additional Share Issuance.

By a decision of the Shareholders' Meeting and if all previously issued shares have been fully paid, the Charter Capital may be increased, among other things, through reinvested profits. Increases in the Charter Capital shall be effectuated in accordance with applicable Armenian Law.

a) In the event an increase in the Charter Capital requires additional monetary payments by Shareholders, and subject to the terms of the present Charter, each of the Shareholders shall pay at least 50% of the respective value of shares of the new issuance allocated to it to a correspondent account of the Credit Organization in accordance with such terms as indicated by the Shareholders' Meeting, but not later than on the date of submission to the CBA of the documents required for the registration of the relevant increase in the Charter Capital. Each Shareholder must pay the remaining value of its shares no later than one year after the allocation of the additional shares.

b) In the event that a Shareholder declines to subscribe to all or a portion of the shares offered to him, such declined shares shall be offered pro-rata to the remaining Shareholders or as otherwise agreed by the Shareholders in accordance with the Armenian Law.

սկզբունքով առաջարկվում են մնացած Բաժնետերերին կամ, Բաժնետերերի համաձայնությամբ, տնօրինվում այլ կերպ՝ Հայաստանի օրենսդրությանը համապատասխան:

- գ) Բաժնետերերի ժողովը կարող է Կանոնադրական կապիտալը նվազեցնելու մասին որոշում կայացնել միայն ՀՀ կենտրոնական բանկի համաձայնությամբ, եթե Վարկային կազմակերպության պարտատերերը չեն առարկում Կանոնադրական կապիտալ նվազեցմանը, արդար շուկայական գնով մարելով Բաժնետերերի բաժնետոմսերի մի մասը՝ դրանք չեղյալ հայտարարելու նպատակով, կամ նվազեցնելով բաժնետոմսերի անվանական արժեքը և անվանական արժեքի տարբերությունը վճարելով յուրաքանչյուր Բաժնետիրոջ: Այդ կերպ կապիտալը նվազեցնելուց հետո Վարկային կազմակերպության Կանոնադրական կապիտալը չի կարող պակաս լինել Հայաստանի օրենսդրությամբ պահանջվող նվազագույն չափից:
- զ) The Shareholders' Meeting may decide to decrease the Charter Capital only with the consent of the CBA and with no objection from the Credit Organization's creditors by redeeming some of the shares of the Shareholders at fair market value with the purpose of their cancellation or by lowering the nominal value of shares and paying back the difference in nominal values to each Shareholder. After such capital decrease, the Charter Capital of the Credit Organization cannot be lower than the minimum amount required by the Armenian Law.

6.5. Բաժնետոմսերի համախմբումը և բաժանումը:

Վարկային կազմակերպությունն իրավունք ունի Բաժնետերերի ժողովի որոշմամբ համախմբել իր բաժնետոմսերը՝ մեծացնելով դրանց անվանական արժեքը, կամ բաժանել իր բաժնետոմսերն ավելի փոքր անվանական արժեքով բաժնետոմսերի:

6.6. Բաժնետերերի ռեեստրը:

Վարկային կազմակերպությունը Հայաստանի օրենսդրությանը համապատասխան ապահովում է բաժնետերերի ռեեստրի («Բաժնետերերի ռեեստր») վարումը: Բաժնետերերի ռեեստրը վարվում է Վարկային կազմակերպության կամ բաժնետերերի ռեեստրներ վարելու համար լիցենզավորված անկախ իրավաբանական անձի կողմից: Բաժնետերերի ռեեստրը պարունակում է

6.6. Consolidation and Split of Shares.

The Credit Organization may upon the decision of the Shareholders' Meeting consolidate its shares by increasing the nominal value thereof or split them into shares with a smaller nominal value.

6.7. Shareholder Register.

The Credit Organization shall provide for the keeping and maintenance of the register of shareholders ("Shareholder Register") in accordance with Armenian Law. The Shareholder Register shall be kept by the Credit Organization or an independent legal entity licensed to keep and maintain shareholders registers. The Shareholder Register shall contain data on number and class of the issued shares, their nominal value, date of acquisition of the shares by a Shareholder, name and location (address) of each Shareholder, number of the shares owned by the Shareholder, as

տվյալներ թողարկված բաժնետոմսերի քանակի և դասի, դրանց անվանական արժեքի, յուրաքանչյուր Բաժնետիրոջ կողմից բաժնետոմսերի ձեռքբերման ամսաթիվը, յուրաքանչյուր Բաժնետիրոջ անունը և գտնվելու վայրը (հասցեն), Բաժնետիրոջը պատկանող բաժնետոմսերի քանակությունը, դրանց ձեռքբերման արժեքը, բաժնետոմսերի գրավադրման իրավունք ունեցող անձանց վավերապայմանները (ռեկվիզիտներ) և Հայաստանի օրենսդրությամբ պահանջվող այլ տեղեկություններ:

6.7. Պահուստային հիմնադրամ:

Վարկային կազմակերպության շահույթի հաշվին ստեղծվում է Կանոնադրական կապիտալի 15%-ին (տասնհինգ տոկոս) հավասար պահուստային հիմնադրամ: Վարկային կազմակերպության պահուստային հիմնադրամը ձևավորվում է Վարկային կազմակերպության զուտ շահույթից տարեկան պարտադիր 5% մասհանումների հաշվին՝ մինչև հիմնադրամը հասնի Կանոնադրական կապիտալի 15%-ի:

Պահուստային հիմնադրամը կարող է օգտագործվել Վարկային կազմակերպության կորուստները ծածկելու, ինչպես նաև Վարկային կազմակերպության պարտատոմսերը մարելու և բաժնետոմսերը հետ գնելու համար, եթե այլ միջոցները դրա համար չեն բավարարում: Պահուստային հիմնադրամը չի կարող օգտագործվել այլ նպատակների համար:

6.8. Այլ հիմնադրամ:

Վարկային կազմակերպությունը կարող է Հայաստանի գործող օրենսդրության պահանջները կատարելու նպատակով ստեղծել այլ հիմնադրամներ:

well as their acquisition value, the requisites of persons having the pledge rights to the shares and such other information as may be required by Armenian Law.

6.8. Reserve Fund.

A reserve fund equal to 15% (fifteen percent) of the Charter Capital shall be created from the profit of the Credit Organization. The reserve fund of the Credit Organization shall be formed by compulsory annual deductions in the amount of 5% from net profits of the Credit Organization until the fund reaches 15% of its Charter Capital.

The reserve fund may be used to cover losses of the Credit Organization, as well as for retirement of debentures and redemption of stock of the Credit Organization in the event that no other funds are available. The reserve fund shall not be used for any other purposes.

6.9. Other Funds.

The Credit Organization may establish other funds to comply with applicable Armenian laws.

**ՀՈՒՎԱԾ 7.
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ՕՏԱՐՈՒՄԸ**

7.1. Բաժնետոմսերի օտարումը:

Հայաստանի օրենսդրությամբ թույլատրված չափով՝ Բաժնետերերի կողմից բաժնետոմսերի փոխանցումը կատարվում է

**ARTICLE 7.
SHARE TRANSFER**

7.1. Transfer of Shares.

To the extent permitted by the Armenian Law, the transfer of shares by the Shareholders shall be made without any limitations. Notwithstanding the foregoing, no sale of or any transfer of ownership

առանց որևէ սահմանափակումների: Չնայած վերոգրյալին, վաճառքի և/կամ օտարման համար առաջարկվող բաժնետոմսերի («Առաջարկվող բաժնետոմսեր») նկատմամբ սեփականության իրավունքների որևէ վաճառք կամ օտարում չի կարող իրականացվել, եթե բոլոր մյուս Բաժնետերերը կամ Վարկային կազմակերպությունը սույն Հոդվածի 7.2 կետի համաձայն չեն իրականացրել Առաջարկվող բաժնետոմսերը ձեռք բերելու՝ նախապատվության իրավունքը: Բաժնետոմսերի ցանկացած օտարում ուժի մեջ է մտնում Վարկային կազմակերպության Բաժնետերերի ռեեստրում այդ մասին գրառում կատարելուց հետո: Սույն հոդվածի 2-րդ մասի դրույթները տարածվում են նաև բաժնետոմսերի գրավադրման և հետագայում դրանց իրացման նկատմամբ՝ սակայն պայմանով, որ գրավառուն իրավասու է պահպանել այդ բաժնետոմսերի նկատմամբ իր սեփականության իրավունքը՝ դրանք որևէ երրորդ անձի օտարելու փոխարեն:

7.2. Նախապատվության իրավունքները:

Բաժնետերերից յուրաքանչյուրը և Վարկային կազմակերպությունն ունեն Առաջարկվող բաժնետոմսերը գնելու նախապատվության իրավունքներ Հայաստանի օրենսդրության համաձայն, հետևյալ կարգով.

- ա) Իր բոլոր բաժնետոմսերը կամ դրանց մի մասը վաճառելու կամ այլ կերպ օտարելու մտադրություն ունեցող Բաժնետերը («Վաճառող բաժնետեր») տվյալ առաջարկի գնի, պայմանների և դրույթների մասին գրավոր ծանուցում է («Վաճառքի ծանուցագիր») մյուս Բաժնետերերին, որոնք իրենց բաժնետոմսերը չեն վաճառում («Չվաճառող բաժնետերեր»):
- բ) Վաճառքի ծանուցագիրը ստանալուց հետո Չվաճառող բաժնետերերը և Վարկային կազմակերպությունը կարող են իրականացնել Վաճառող

rights to the shares offered for sale and/or transfer (the “Offered Shares”) may be effected unless all other Shareholders or the Credit Organization exercise their preemption rights to purchase the Offered Shares under and in conformity with paragraph 7.2 of this Article. Any share transfer shall become effective after the entry thereof is made in the Register of Shareholders of the Credit Organization. The provisions of paragraph 2 of the present article shall also apply to the pledge of shares and their subsequent execution; however, the pledgee may reserve its title to such shares instead of alienating them to any third person.

7.3. Preemption Rights.

Each of the Shareholders and the Credit Organization shall have preemption rights to purchase Offered Shares in accordance with the Armenian Law as well as in conformity with the following procedure:

- a) the Shareholder willing to sell or otherwise transfer all or portion of his shares (the “Selling Shareholder”) shall notify in writing (the “Sale Notice”) other Shareholders which are not selling their shares (the “Non-Selling Shareholders”) and the Credit Organization of a price, terms and conditions of such offer;
- b) after they receive the Sale Notice, the Non-Selling Shareholders and the Credit Organization may exercise their preemption rights to purchase all or portion of the Offered Shares from the Selling Shareholder (the

բաժնետիրոջից Առաջարկվող բաժնետոմսերն ամբողջությամբ կամ դրանց մի մասը ձեռք բերելու՝ իրենց նախապատվության իրավունքները («Նախապատվության իրավունք»): Եթե մեկից ավելի Չվաճառող բաժնետերեր ցանկանում են իրականացնել իրենց Նախապատվության իրավունքը, ապա նրանք կարող են համամասնությամբ (այսինքն, Չվաճառող բաժնետերերին արդեն պատկանող Բաժնետերերի թվաքանակին համամասնորեն) ձեռք բերել վաճառքի համար առաջարկվող բաժնետոմսերը:

“Preemption Right”). If more than one Non-Selling Shareholder wish to exercise their Preemption Right, they can purchase shares offered for sale on a pro rata basis (in proportion to the number of Shares held by such Non-Selling Shareholders);

զ) Չվաճառող բաժնետերերը կարող են իրենց Նախապատվության իրավունքներն իրականացնել՝ Վաճառքի ծանուցագիրը ստանալուց հետո երեսուն (30) օրացուցային օրվա ընթացքում («Կատարման ժամկետ») Վաճառող բաժնետիրոջը և Վարկային կազմակերպությանն ուղարկելով առաջարկի ընդունման գրավոր ծանուցում, որի մեջ պետք է նշված լինի, թե Առաջարկվող բաժնետոմսերից քանիսն է մտադիր ձեռք բերել Չվաճառող բաժնետերը («Ընդունման ծանուցագիր»):

c) the Non-Selling Shareholders may exercise their Preemption Rights by sending written notice of acceptance of such offer, stating the number of the Offered Shares that the Non-Selling Shareholder wishes to purchase (the “Acceptance Notice”), to the Selling Shareholder and the Credit Organization within thirty (30) calendar days after receipt of the Sale Notice (the “Performance Period”);

դ) Եթե Չվաճառող բաժնետերերը հրաժարվում են իրենց նախապատվության իրավունքից կամ Կատարման ժամկետի ընթացքում Ընդունման ծանուցագիր չեն ներկայացնում Վաճառող բաժնետիրոջը, ապա Վաճառող բաժնետերը կարող է, նախապես ստանալով Չվաճառող բաժնետերերի համաձայնությունը, Առաջարկվող բաժնետոմսերը վաճառել կամ այլ կերպ օտարել երրորդ անձանց՝ վերջիններիս հետ համաձայնեցված պայմաններով, սակայն պայմանով, որ երրորդ անձին առաջարկվող գինը չպետք է ավելի ցածր լինի, քան Չվաճառող բաժնետերերին առաջարկված գինը, և որ գնորդը պետք է լինի վարկարժան, հասարակայնորեն պատասխանատու

d) if the Non-Selling Shareholders waive their preemption right or fail to furnish the Acceptance Notice to the Selling Shareholder within the Performance Period, the Selling Shareholder may sell or otherwise transfer the Offered Shares with prior approval of Non-Selling Shareholders to third persons on the terms as agreed with such third person; provided, that the offer price may not be less than such price offered to the Non-Selling Shareholders, and that the buyer is a creditworthy, socially responsible investor with a good reputation and like minded social objectives consistent with the mission of the founders and the Credit Organization.

ներդրող, բարձր հեղինակությամբ, և Վարկային կազմակերպության ու վերջինիս հիմնադիրների առաքելությանը համահունչ սոցիալական նպատակներով:

Սույն հոդվածը չի տարածվում այն դեպքերի նկատմամբ, երբ բաժնետոմսերն օտարվում են Բաժնետիրոջից (1) որևէ փոխկապակցված անձի, որը Բաժնետիրոջ կողմից ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն հսկվող, և/կամ ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն տվյալ Բաժնետիրոջը պատկանող կազմակերպություն է («Փոխկապակցված անձ»), (2) Բաժնետիրոջ տնօրենի, պաշտոնատար անձի կամ աշխատակցի, կամ (3) Փոխկապակցված անձի տնօրենի, պաշտոնատար անձի կամ աշխատակցի:

This Article shall not apply to transfers of shares from a Shareholder to (1) an affiliated entity, such entity being an organization that is either directly or indirectly controlled and/or owned by a Shareholder (“Affiliated Entity”) (2) a director, officer, or employee of a Shareholder, or (3) a director, officer, or employee of an Affiliated Entity.

ՀՈՂՎԱԾ 8.
ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ
ԲԱԺՆԵՏԵՐԵՐԸ, ՆՐԱՆՑ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ
ԵՎ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ARTICLE 8.
SHAREHOLDERS OF THE CREDIT
ORGANIZATION, THEIR RIGHTS AND
OBLIGATIONS

8.1. Վարկային կազմակերպության բաժնետերերը:
Վարկային կազմակերպության Բաժնետերերն այն ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք են, որոնք Հայաստանի օրենսդրությամբ և սույն Կանոնադրությամբ նախատեսված կարգով սեփականության իրավունքով ձեռք են բերել Վարկային կազմակերպության բաժնետոմսեր:

8.1. Shareholders of the Credit Organization.
The Shareholders of the Credit Organization shall be individuals and legal entities having acquired shares of the Credit Organization by virtue of ownership rights in an order prescribed by the Armenian Law and this Charter.

Վարկային կազմակերպությունը պետք է ունենա ոչ ավելի, քան 49 Բաժնետեր: Եթե Բաժնետերերի թիվը 49-ից ավել է դարձել, ապա Վարկային կազմակերպությունը մեկ տարվա ընթացքում պետք է վերակազմավորվի բաց բաժնետիրական ընկերության կամ համապատասխանաբար կրճատի իր Բաժնետերերի թիվը: Հակառակ դեպքում Վարկային կազմակերպությունը ենթակա է լուծարման դատական կարգով:

The Credit Organization shall not have more than 49 Shareholders. If there are more than 49, the Credit Organization shall be reorganized into an open joint-stock company or the number of the Shareholders shall be reduced within one year. Otherwise the Credit Organization shall be liquidated by court.

8.2. Բաժնետերերի իրավունքները:
Վարկային կազմակերպության

8.2. Shareholders' rights.
Shareholders of the Credit Organization shall have

Բաժնետերերն ունեն հետևյալ the following rights:
իրավունքները.

- ա) Սույն Կանոնադրությանը համապատասխան մասնակցել Վարկային կազմակերպության կառավարմանը, a) to participate in management of the Credit Organization pursuant to this Charter;
- բ) Անձամբ կամ լիազոր ներկայացուցչի միջոցով մասնակցել Վարկային կազմակերպության Բաժնետերերի ժողովին՝ վերջինիս ընթացքում քննարկվող բոլոր հարցերի նկատմամբ ձայնի իրավունքով, b) to participate in the Shareholders' Meeting of the Credit Organization in person or by proxy with the right to vote on all issues discussed during the meeting;
- գ) Ստանալ Բաժնետերերի ժողովների մասին գրավոր ծանուցում և այդ ժողովների համար առաջարկվող օրակարգը, c) to receive a written notification of the Shareholders' Meetings and the proposed agenda for such meetings;
- դ) Մասնակցել Վարկային կազմակերպության գործունեության կառավարմանը, d) to participate in the management of the activities of the Credit Organization;
- ե) Մասնակցել Վարկային կազմակերպության շահույթի բաշխմանը, e) to participate in the distribution of profits of the Credit Organization;
- զ) Հայաստանի օրենսդրությամբ և սույն Կանոնադրությամբ նախատեսված կարգով իրականացնել նախապատվության իրավունք Վարկային կազմակերպության կողմից լրացուցիչ թողարկված բաժնետոմսերի և Բաժնետիրոջ/Բաժնետերերի կողմից վաճառքի համար առաջարկվող՝ Վարկային կազմակերպության բաժնետոմսերի նկատմամբ, f) to exercise preemptive right with respect to shares additionally issued by the Credit Organization and shares of the Credit Organization offered for sale by other Shareholder/s in accordance with the Armenian Law and procedures specified in this Charter;
- է) Առաջարկներ անել Վարկային կազմակերպության Բաժնետերերի ժողովի ընթացքում, g) to make proposals at the Shareholders' Meeting of the Credit Organization;
- ը) Հայաստանի օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով դիմել դատարան և բողոքարկել Բաժնետերերի ժողովի կամ Տնօրենների խորհրդի կողմից ընդունված որոշումները, h) to seek court protection and challenge decisions adopted by the Shareholders' Meeting or the Board of Directors according to the procedure prescribed by the Armenian Law;

- թ) Վարկային կազմակերպության լուծարման դեպքում ստանալ Վարկային կազմակերպության գույքի՝ տվյալ Բաժնետիրոջը պատկանող ամբողջությամբ վճարված սովորական բաժնետոմսերի քանակին համապատասխանող մասը կամ արժեքը, պարտատերերի և արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերի հետ վերջնահաշվարկ կատարելուց հետո,
- ժ) Ընտրել Վարկային կազմակերպության ընտրովի մարմինների անդամների և ընտրվել որպես այս մարմինների անդամ,
- ժա) Վարկային կազմակերպության բարձրագույն և այլ մարմինների քննարկմանը ներկայացնել առաջարկներ,
- ժբ) Ստանալ տեղեկություններ Վարկային կազմակերպության գործունեության մասին, այդ թվում՝ վերջինիս աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունները, ծանոթանալ Վերստուգողի, Տնօրենների խորհրդի Աուդիտի հանձնաժողովի (եթե այդպիսին ստեղծվում է) և արտաքին աուդիտորի հաշվետվություններին, հաշվապահական հաշվառման տեղեկություններին և Հայաստանի օրենսդրությամբ և սույն Կանոնադրությամբ նախատեսված այլ փաստաթղթերի:
- ի) should the Credit Organization be liquidated, to receive part of the property of the Credit Organization or its value corresponding to the number of fully paid-in common shares held by such Shareholder, after the settlement with the creditors and preferred shareholders;
- յ) to elect members and be elected a member of elective bodies of the Credit Organization;
- կ) to submit proposals for discussion by the supreme and other bodies of the Credit Organization;
- լ) to receive information on the activities of the Credit Organization including its audited financial statements, have access to reports of the Controller, the Audit Committee of the Board of Directors, if such is created, and External Auditor, accounting information, and other documentation as provided for under Armenian Law and this Charter.

Բաժնետերերի՝ այստեղ նշված իրավունքների ցանկը սպառիչ չէ: Բաժնետերերը կարող են իրականացնել նաև Հայաստանի օրենսդրությամբ նախատեսված այլ իրավունքներ:

The rights of the Shareholders stated herein are not exhaustive. Shareholders may exercise other rights as provided by the Armenian Law.

8.3. Բաժնետերերի

պարտականությունները:

Վարկային կազմակերպության Բաժնետերերը պարտավոր են.

8.3. Shareholders' obligations:

Shareholders of the Credit Organization shall:

- ա) Աջակցել Վարկային կազմակերպության գործունեությանը, a) support the activities of the Credit Organization;
- բ) Կատարել սույն Կանոնադրության և Բաժնետերերի ժողովի որոշումների պահանջները, b) comply with the provisions of this Charter and decisions of the Shareholders' Meeting;
- գ) Կատարել Վարկային կազմակերպության նկատմամբ ունեցած իր բոլոր պարտավորությունները, այդ թվում՝ գույքային մասնակցության հետ կապված պարտավորությունները, ինչպես նաև վճարել բաժնետոմսերի արժեքը սույն Կանոնադրությամբ և Բաժնետերերի ժողովի որոշմամբ սահմանված չափով, կարգով և եղանակով, c) execute all obligations to the Credit Organization, including those, connected with property participation, as well as pay the value of shares at the rate, in the order and manner as determined by the this Charter and decision of the Shareholders' Meeting;
- դ) Կատարել Վարկային կազմակերպության հետ կնքված բոլոր առանձին պայմանագրերով նախատեսված բոլոր պարտավորությունները՝ այդ պայմանագրերի դրույթներին և պայմաններին համապատասխան, d) perform all obligations under any separate agreements entered into with the Credit Organization subject to the terms and conditions of such agreements;
- ե) Վարկային կազմակերպությանը ծանուցել բաժնետոմսերի ցանկացած օտարման կամ գրավադրման, կամ հասցեի ցանկացած փոփոխության մասին, e) notify the Credit Organization of any transfer or pledges of shares or any changes of address.
- զ) Չհրապարակել որևէ Գաղտնի տեղեկություններ՝ սույնով նախատեսված իմաստով: f) not disclose any Confidential Information, as defined herein.

Վարկային կազմակերպության Բաժնետերերը կարող են ունենալ Հայաստանի օրենսդրությամբ և Վարկային կազմակերպության Բաժնետերերի ժողովի կողմից սահմանված այլ պարտավորություններ:

Shareholders of the Credit Organization may have other obligations prescribed by Armenian Law and the Shareholders' Meeting of the Credit Organization.

8.4. Նշանակալից մասնակցությունը Վարկային կազմակերպության Կանոնադրական կապիտալում:
Անձն առանձին կամ իր հետ

8.4. Significant Participation in the Charter Capital of the Credit Organization.
A person individually or together with other persons related to him/her may, as a result of one or more transactions, acquire a significant

փոխկապակցված այլ անձանց հետ միասին իրավասու է մեկ կամ մի քանի գործարքների արդյունքում Վարկային կազմակերպության Կանոնադրական կապիտալում ձեռք բերել նշանակալից մասնակցություն, որը գերազանցում է Վարկային կազմակերպության քվեարկող բաժնետոմսերի 10%-ը, միայն նախապես այդ նպատակով ստանալով ՀՀ ԿԲ-ի համաձայնությունը:

**ՀՈՒՎԱԾ 9.
ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԲԱՇԽՈՒՄԸ:
ՇԱՀՈՒԹԱԲԱԺԻՆՆԵՐ:**

9.1. Շահութաբաժիններ:

Չուտ շահույթը, որը մնում է բոլոր հարկերը վճարելուց և շահույթը ստանալու համար անհրաժեշտորեն կատարված այլ ծախսերը կրելուց հետո, հանդիսանում է Վարկային կազմակերպության սեփականությունը, որը Բաժնետերերի ժողովի որոշմամբ շահութաբաժինների տեսքով բաշխվում է Բաժնետերերի միջև, բացառությամբ երբ Բաժնետերերի ժողովը որոշում է այդ շահույթը վերներդնել այլ գործունեության կամ ծրագրերի մեջ:

Շահութաբաժինները հայտարարվում և վճարվում են եռամսյակը, կիսամյակը (միջանկյալ) կամ տարին մեկ անգամ՝ սույն Կանոնադրության և Հայաստանի օրենսդրության համաձայն: Վարկային կազմակերպության կողմից վճարման ենթակա բոլոր շահութաբաժինները բաշխվում են Բաժնետերերի միջև վերջիններիս պատկանող Բաժնետոմսերի քանակին համամասն: Շահութաբաժիններ վճարելու, դրանց չափի և վճարման ձևի մասին որոշումը Տնօրենների խորհրդի ներկայացմամբ կայացվում է Բաժնետերերի ժողովի կողմից՝ ձայների պարզ մեծամասնությամբ:

Շահութաբաժինները վճարվում են կանխիկով, եթե Բաժնետերերի որոշմամբ ուղղակիորեն այլ բան չի նախատեսվում: Շահութաբաժինների վճարման ամսաթիվը սահմանվում է Բաժնետերերի որոշմամբ: Օտարերկրացի Բաժնետերերն իրավունք ունեն շահութաբաժինները

participation in the Charter Capital of the Credit Organization that is more than 10% of voting shares of the Credit Organization only with the prior consent of the CBA.

**ARTICLE 9.
ALLOCATION OF PROFITS. DIVIDENDS.**

9.1. Dividends.

The net profit which is left over after the payment of all taxes and other necessary expenses made in receipt of the profit is the property of the Credit Organization which by a decision of the Shareholders' Meeting shall be distributed as dividends among the Shareholders unless the Shareholders Meeting decides to reinvest such profit into other activities or ventures.

Dividends may be declared and paid quarterly, semi-annually (interim) or annually in accordance with the provisions of this Charter and the Armenian Law. All dividends payable by the Credit Organization shall be distributed among Shareholders in proportion to the number of Shares held by such Shareholders. A decision on payment of dividends, their size and form of payment, shall be made by the Shareholders' Meeting by a majority vote upon the recommendation of the Board of Directors.

Dividends shall be paid in cash unless otherwise specified by resolution of the Shareholders. The date of payment of dividends shall be set in the resolution of the Shareholders. Foreign Shareholders shall have the right to repatriate dividends in freely convertible currency without any restrictions in accordance with Armenian Law.

վերահայրենականացնել ազատ փոխարկելի արժույթով, առանց որևէ սահմանափակումների, Հայաստանի օրենսդրության համաձայն:

9.2. Շահութաբաժինների չվճարումը:

Վարկային կազմակերպությունն իրավունք չունի հայտարարել և վճարել շահութաբաժիններ, եթե շահութաբաժինների վճարումից անմիջապես հետո.

- ա) Վարկային կազմակերպությունն ի վիճակի չի լինի բավարարել իր պարտավորությունները, որոնք կձագեն Վարկային կազմակերպության սովորական գործարար գործունեության ընթացքում,
- բ) Վարկային կազմակերպության Կանոնադրական կապիտալը լրիվ չի վճարվել,
- գ) Վարկային կազմակերպությունը հետ չի գնել բոլոր բաժնետոմսերը՝ Օրենքի 58-րդ հոդվածի համաձայն,
- դ) Շահութաբաժիններ վճարելու որոշումն ընդունելու պահի դրությամբ Վարկային կազմակերպության վիճակը համապատասխանում է օրենքով սահմանված անվճարունակության (անանկության) հայտանիշներին, կամ դրանք ի հայտ կգան շահութաբաժինների վճարման հետևանքով, և
- ե) Վարկային կազմակերպության զուտ ակտիվների արժեքը պակաս է Կանոնադրական կապիտալից կամ կպակասի շահութաբաժինների վճարման հետևանքով:

9.2. Non-Payment of Dividends.

The Credit Organization may not declare and pay dividends if immediately after the payment of dividends:

- a) the Credit Organization will not be able to satisfy its liabilities as they become due in the ordinary course of business;
- b) the Credit Organization's Charter Capital has not been paid up;
- c) the Credit Organization has not bought back all the shares under the provision of Article 58 of the Law;
- d) as of the time of adopting a decision on payment of dividends, the condition of the Credit Organization is consistent with the insolvency (bankruptcy) criteria stipulated by law, or the Credit Organization will become insolvent (bankrupt) due to the payment of dividends; and
- e) the Credit Organization's net assets are less than its charter capital, or they will become less as a result of dividend payment.

**ՀՈՒՎԱԾ 10.
ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸ**

10.1. Վարկային կազմակերպությունն ունի կառավարման հետևյալ կառուցվածքը.

**ARTICLE 10.
MANAGEMENT OF THE CREDIT
ORGANIZATION**

10.2. The Credit Organization shall have the following management structure:

- ա) Բաժնետերերի ժողով,
- բ) Տնօրենների խորհուրդ,
- գ) Վարչություն,
- դ) Գլխավոր տնօրեն:

- a) Shareholders' Meeting
- b) Board of Directors
- c) Executive Board;
- d) General Director.

Վարկային կազմակերպության Բաժնետերերի ժողովը Վարկային կազմակերպության կառավարման բարձրագույն մարմինն է: Վարկային կազմակերպության Տնօրենների խորհուրդն ընտրվում է Բաժնետերերի որոշմամբ՝ սույն Կանոնադրությանը համապատասխան: Վարչությունը և Գլխավոր տնօրենը կառավարում են Վարկային կազմակերպության առօրյա գործունեությունը:

The highest managing body of the Credit Organization shall be the Shareholders' Meeting of the Credit Organization. The Board of Directors of the Credit Organization shall be elected by resolution of the Shareholders in accordance with this Charter. The Executive Board and the General Director shall manage the day-to-day operations of the Credit Organization.

ՀՈՂՎԱԾ 11. ԲԱԺՆԵՏԵՐԵՐԻ ԺՈՂՈՎԸ

ARTICLE 11. THE SHAREHOLDERS' MEETING

Բաժնետերերի ժողովը («Ժողով») Վարկային կազմակերպության կառավարման բարձրագույն մարմինն է: Բոլոր Բաժնետերերն իրավասու են մասնակցել Բաժնետերերի ժողովին: Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամները կարող են Բաժնետերերի հրավերով մասնակցել ժողովին և ելույթներ ունենալ ժողովի ընթացքում:

The Shareholders' Meeting (the "Meeting") is the supreme governing body of the Credit Organization. All Shareholders may participate in the Shareholders' Meeting. Members of the Board of Directors and Executive Board may participate and take the floor at the invitation of the Shareholders.

11.1. Բաժնետերերի տարեկան ժողովը:

Բաժնետերերի ժողովը կարող է լինել երկու տեսակի՝ տարեկան և արտահերթ: Բաժնետերերի տարեկան ժողովը գումարվում է տարին մեկ անգամ՝ նախքան հուլիսի 1-ը: Ժողովի կոնկրետ ամսաթիվը, ժամը և վայրը նշանակվում են Տնօրենների խորհրդի որոշմամբ: Վարկային կազմակերպության Բաժնետոմսերի առաջին տարեկան ժողովը գումարվում է գործունեության առաջին ֆինանսական տարվա ավարտից հետո վեց ամսվա ընթացքում:

11.1. Annual Shareholders' Meeting.

Shareholders' Meeting may be of two types: annual and extraordinary. The Annual Shareholders' Meeting shall be convened once a year prior to July 1. The exact date, time and place of the Meeting shall be fixed by the Board of Directors. The first Annual Shareholders' Meeting of the Credit Organization shall be convened within six months after the end of the first financial year.

11.2. Բաժնետերերի արտահերթ ժողովը:

Բաժնետերերի արտահերթ ժողովը գումարվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից՝ սեփական նախաձեռնությամբ, կամ

11.2. Extraordinary Shareholders' Meeting.

The Extraordinary Shareholders' Meetings shall be convened by the Board of Directors on its own initiative or upon a request of the Controller or Audit committee of the Board of Directors, if such

Վերստուգողի կամ Տնօրենների խորհրդի Առդիտի հանձնաժողովի (եթե այդպիսին ստեղծվում է) պահանջով, եթե դա են պահանջում Վարկային կազմակերպության շահերը: Քվեարկող բաժնետոմսերի առնվազն 10%-ի տեր Բաժնետերը/Բաժնետերերն իրավասու են պահանջել, որպեսզի հրավիրվի Արտահերթ ժողով: Արտահերթ ժողով անցկացնելու պահանջը ստանալուց հետո 10 օրվա ընթացքում Վարկային կազմակերպության Տնօրենների խորհուրդը պարտավոր է որոշում կայացնել այդ ժողովն անցկացնելու կամ դրա անցկացումը մերժելու մասին: Վարկային կազմակերպության Տնօրենների խորհուրդն իրավասու է մերժել Արտահերթ ժողովի անցկացման պահանջը միայն Օրենքով նախատեսված դեպքերում: Արտահերթ ժողով անցկացնելու կարգը որոշվում է Վարկային կազմակերպության Տնօրենների խորհրդի կողմից Հայաստանի օրենսդրությանը համապատասխան: Եթե Վարկային կազմակերպության Տնօրենների խորհուրդը սույնով նախատեսված ժամկետում որոշում չի կայացնում Արտահերթ ժողով անցկացնելու մասին, կամ որոշում է կայացնում Ժողովի անցկացումը մերժելու մասին, ապա Արտահերթ ժողով կարող է անցկացվել պահանջը ներկայացրած անձի/անձանց կողմից՝ Վարկային կազմակերպության հաշվին:

11.3. Բաժնետերերի ցուցակը:

Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող Բաժնետերերի ցուցակը կազմվում է Վարկային կազմակերպության Տնօրենների խորհրդի կողմից որոշված ամսաթվով՝ Բաժնետերերի ռեեստրում առկա տվյալների համաձայն:

11.4. Ժողովի մասին ծանուցումը:

Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բոլոր Բաժնետերերին տրվում է գրավոր ծանուցում Բաժնետերերի ժողովի մասին ֆաքսիմիլով, ֆաքսով, փոստով, սուրհանդակի կամ էլեկտրոնային փոստի միջոցով՝ պայմանով, որ այդ էլեկտրոնային փոստի ստացումը հավաստված լինի

is created, if the interests of the Credit Organization require so. The Shareholder(s) owning at least 10% of the voting shares shall have the right to request calling the Extraordinary Meeting. Within 10 days after the receipt of the request to hold an Extraordinary Meeting the Board of Directors of the Credit Organization shall make decision on holding or on refusing to hold such a meeting. The Board of Directors of the Credit Organization shall have the right to refuse the request on holding an Extraordinary Meeting only in the cases prescribed by the Law. The order of holding an Extraordinary Meeting shall be determined by the Board of Directors of the Credit Organization in accordance with the Armenian Law.

In the event the Board of Directors of the Credit Organization does not make a decision on holding an Extraordinary Meeting within the period specified herein or makes a decision on refusing to hold a Meeting, the Extraordinary Meeting may be held by the person/persons having submitted the request at the expense of the Credit Organization.

11.3. Shareholders' list.

The list of the Shareholders having the right to participate in the Meeting shall be made as of the date determined by the Board of Directors of the Credit Organization in accordance with the data provided in the Shareholders Register.

11.4. Notice of the Meeting.

Written notice of the Shareholders' Meeting shall be provided to all Shareholders entitled to attend the Meeting by facsimile, fax, mail, courier or electronic mail provided that receipt of such electronic mail is confirmed by the recipient. The notice of the Annual Shareholders' Meeting shall be provided not later than 10 days in advance of the date of the Meeting; the notice of the

ստացողի կողմից: Բաժնետերերի տարեկան ժողովի մասին ծանուցումը պետք է տրվի ժողովի օրվանից առնվազն 10 օր առաջ: Բաժնետերերի արտահերթ ժողովի մասին ծանուցումը տրվում է Բաժնետերերին ողջամտորեն հնարավորին չափ շուտ: Ծանուցումը պետք է ներառի ժողովի անցկացման ամսաթիվը, վայրը և առաջարկվող օրակարգը:

11.5. Օրակարգը:

Բաժնետերերի ժողովը չի կարող որոշումներ կայացնել ժողովի օրակարգում չներառված հարցերի վերաբերյալ: Ժողովի օրակարգը հաստատվում է Խորհրդի կողմից՝ հաշվի առնելով Օրենքով սահմանված կարգով տարբեր Բաժնետերերի արած առաջարկությունները:

Վարկային կազմակերպության քվեարկող բաժնետոմսերի առնվազն 2 տոկոսի տեր ցանկացած Բաժնետեր իրավասու է ներկայացնել իր առաջարկությունները Բաժնետերերի ժողովի օրակարգի մասին, ինչպես նաև առաջադրել Տնօրենների խորհրդի անդամության և Վերստուգողի թեկնածություններ ժողովի գումարից ոչ ուշ, քան 30 օր առաջ: Տնօրենների խորհուրդը Հայաստանի օրենսդրության համաձայն քննարկում և որոշում է, թե արդյոք առաջարկությունները պետք է ներառվեն օրակարգի, կամ առաջադրումները՝ թեկնածուների ցանկի մեջ:

11.6. Ներկայացուցիչը:

Եթե Բաժնետերը մտադիր չէ մասնակցել Բաժնետերերի ժողովին, ապա նա կարող է գրավոր լիազորել մեկ այլ Բաժնետիրոջ կամ որևէ երրորդ անձի՝ Բաժնետերերի ժողովում հանդես գալու որպես Բաժնետիրոջ ներկայացուցիչ և քվեարկելու այդ Բաժնետիրոջ անունից:

11.7. Քվորում:

Ժողովն իրավասու է որոշումներ կայացնել (առկա է քվորում), եթե ժողովին մասնակցում են Վարկային կազմակերպության բաժնետերերը (նրանց ներկայացուցիչները), որոնք համատեղ տիրապետում են Վարկային

Extraordinary Shareholders' Meeting shall be provided to the Shareholders as far in advance as reasonably possible. The notice shall include the date and place of the Meeting and its proposed agenda.

11.5. Agenda.

The Shareholders' Meeting shall not make decisions on the issues not included in the Meeting agenda. The agenda of the Meeting shall be approved by the Board, taking into consideration the propositions made by different Shareholders in the order prescribed by the Law.

Any Shareholder who owns at least 2 percent of the voting shares of the Credit Organization shall have the right to submit his/her proposals to the agenda of the Shareholders' Meeting as well as propose candidates for the members of the Board of Directors and the Controller position not later than 30 days prior to the Meeting convocation. The Board of Directors shall discuss and decide in accordance with the Armenian Law whether it will or will not incorporate the proposals in the agenda or the list of candidates.

11.6. Proxy.

If a Shareholder does not plan to participate in a Shareholders' Meeting, such Shareholder may issue a written proxy to another Shareholder or a third person to be the Shareholder's representative at the Shareholders' Meeting and to vote on the Shareholder's behalf.

11.7. Quorum.

The Meeting is competent to transact business (the quorum is available) if Shareholders (their representatives) representing more than 50% of the voting shares of the Credit Organization are participating in the Meeting. Separate lists of the participants of the Meeting shall be prepared should the Meeting of the Credit Organization last

կազմակերպության տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի 50-ից ավելի տոկոսին: Եթե Վարկային կազմակերպության Ժողովը տևում է մեկ օրից ավելի, ապա յուրաքանչյուր օրվա համար կազմվում են Ժողովի մասնակիցների առանձին ցուցակներ: Եթե Վարկային կազմակերպությունն ունի միայն մեկ Բաժնետեր, ապա Բաժնետերերի Ժողովի իրավասությանը վերապահված խնդիրների վերաբերյալ որոշումները կայացվում են այդ՝ միակ Բաժնետիրոջ կողմից, գրավոր, առանց Ժողով հրավիրելու և այդ մասին ծանուցելու:

11.8. Բաժնետերերի Ժողովի իրավասությունները:

Բաժնետերերի Ժողովի իրավասությանն են պատկանում.

- ա) Վարկային կազմակերպության Կանոնադրության հաստատումը, դրանում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը,
- բ) Վարկային կազմակերպության վերակազմակերպման մասին որոշումներ կայացնելը,
- գ) Վարկային կազմակերպության լուծարման մասին որոշումներ կայացնելը, լուծարման հանձնաժողով նշանակելը, լուծարման պլանի, ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը,
- դ) Խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը,
- ե) Թողարկված բաժնետոմսերի առավելագույն քանակի որոշումը,
- զ) Հայտարարված բաժնետոմսերի քանակի, անվանական արժեքի, տեսակների, և այդ բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերապահված

more than one day.

In the event that the Credit Organization has a sole Shareholder, decisions on the matters within the competence of the Shareholders' Meeting shall be made by the sole Shareholder in writing, without calling a Meeting and providing a notice thereof.

11.8. Competence of the Shareholders' Meeting.

The Shareholders' Meeting has competence to:

- a) approve the Charter of the Credit Organization, approve revised and restated Charter;
- b) make decisions on the reorganization of the Credit Organization;
- c) make decisions on the liquidation of the Credit Organization, appoint a liquidation commission, approve the liquidation plan, the final, interim, and liquidation balance sheets;
- d) determine the number of the Board members, elect them, and terminate their powers prior to the expiration of their term;
- e) determine the maximum number of issued shares;
- f) determine the number, nominal value, type of the authorized shares and the rights vested in these shares;

իրավունքների որոշումը,

- է) Բաժնետոմսերի անվանական արժեքը մեծացնելու կամ լրացուցիչ բաժնետոմսեր թողարկելու միջոցով Վարկային կազմակերպության Կանոնադրական կապիտալի ավելացումը, g) increase the Charter Capital of the Credit Organization by increasing the nominal value of shares or issuing additional shares;
- ը) Վարկային կազմակերպության բաժնետոմսերի անվանական արժեքի փոքրացման, ընդհանուր քանակի կրճատման նպատակով Վարկային կազմակերպության կողմից տեղաբաշխված բաժնետոմսերի ձեռքբերման, ինչպես նաև Վարկային կազմակերպության կողմից ձեռք բերված կամ հետ գնված բաժնետոմսերի մարման ճանապարհով Կանոնադրական կապիտալի չափի նվազեցումը, h) decrease the Charter Capital of the Credit Organization by decreasing the nominal value of shares, by purchasing by the Credit Organization part of the shares in order to decrease their total number, and subsequent cancellation of the shares purchased by the Credit Organization;
- թ) Վարկային կազմակերպության Վերստուգողի ընտրությունը և նրա լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը, i) elect and remove the Controller;
- ժ) Վարկային կազմակերպության Գլխավոր տնօրենի և Վարչության անդամների վարձատրության չափի և պայմանների որոշումը, j) determine the terms and conditions of remuneration and compensation for the General Director and members of the Executive Board of the Credit Organization;
- ժա) Արտաքին աուդիտորի հաստատումը, k) approve the external auditor;
- ժբ) Վարկային կազմակերպության տարեկան հաշվետվությունների, հաշվապահական հաշվեկշիռների, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը, տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը, Վարկային կազմակերպության մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների գործունեության տարեկան արդյունքների հաստատումը, l) approve annual reports, accounting balance sheets, allocation of profits and losses of the Credit Organization, adopt decisions on payment of dividends and define the size thereof, approve annual results of the operations of the branch and representative offices of the Credit Organization;
- ժգ) Բաժնետերերի ժողովի անցկացման m) determine procedures for holding the

- կարգի որոշումը,
- Shareholders' Meeting;
- ժդ) Տնօրենների խորհրդի ներկայացմամբ՝ առաջին եռամսյակի, կիսամյակի, ֆինանսական տարվա առաջին ինը ամիսների արդյունքների հիման վրա շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման կայացումը, ինչպես նաև դրանց գումարի, վճարման ձևի և ամսաթվի որոշումը,
- n) upon recommendation of the Board of Directors decide on dividends payment upon the results of first quarter, half year, nine months of the financial year, as well as their amount, form and date of payment;
- ժե) Օրենքով սահմանված կարգով խոշոր գործարքների կնքման թույլատրումը,
- o) authorize the conclusion of large-scale transactions and related party transactions as provided by the Law;
- ժզ) Օրենքով սահմանված դեպքերում Վարկային կազմակերպության թողարկած բաժնետոմսերի ձեռքբերման թույլատրումը,
- p) authorize purchase of issued shares by the Credit Organization in cases provided by the Law;
- ժէ) Տնօրենների խորհրդի ներկայացմամբ՝ բաժնետոմսերի համախմբման կամ բաժանման մասին որոշումը,
- q) upon recommendation of the Board of Directors decide on split or consolidation of shares;
- ժը) Վարկային կազմակերպության Վարչության կազմի հաստատումը,
- r) determine composition of the Executive Board of the Credit Organization;
- ժթ) Հայաստանի օրենսդրությամբ ժողովին վերապահված այլ իրավասությունների իրականացումը:
- s) exercise other powers granted to the Meeting by the Armenian Law.

11.9. Քվեարկությունը:

Քվեարկությունը Բաժնետերերի ժողովում իրականացվում է «մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն» սկզբունքով: Բաժնետերերի ժողովի որոշումները, բացառությամբ Հայաստանի օրենսդրությամբ կամ սույն Կանոնադրությամբ նախատեսված այլ դեպքերի, կայացվում են Բաժնետերերի ժողովին մասնակցող Բաժնետերերի ձայների պարզ մեծամասնությամբ:

Վերոհիշյալ «ա», «բ», «ե» և «ժե» կետերով նախատեսված որոշումները կայացվում են ժողովին մասնակցող Բաժնետերերի ձայների $\frac{3}{4}$ -ի (երեք քառորդի) մեծամասնությամբ:

Վարկային կազմակերպության լուծարման և Վարկային կազմակերպության Կանոնադրական կապիտալի նվազեցման

11.9. Voting.

Voting at the Shareholders' Meeting is based on the principle "one share – one vote". Resolutions of the Shareholders' Meeting are, except as otherwise provided by the Armenian Law or this Charter, passed by a simple majority of votes belonging to the Shareholders attending the Shareholders' Meeting.

Resolutions referred to in Clauses a, b, e and o above, shall be passed by the majority of $\frac{3}{4}$ (three fourths) of votes of the Shareholders participating in the Meeting.

Decisions on liquidation of the Credit Organization and decreasing the Charter Capital of the Credit Organization by any means shall be passed by the majority of $\frac{3}{4}$ (three fourths) of votes of the Shareholders participating in the Meeting, but not less than $\frac{2}{3}$ (two thirds) of all voting shares of the Credit Organization.

մասին որոշումները ցանկացած պարագայում պետք է ընդունվեն Ժողովին մասնակցող Բաժնետերերի ձայների 3/4-ի (երեք քառորդի) մեծամասնությամբ, որը, սակայն, չպետք է պակաս լինի Վարկային կազմակերպության բոլոր քվեարկող բաժնետոմսերի 2/3-ից (երկու երրորդից):

11.10. Բաժնետերերի որոշումների կայացումն առանց ժողով անցկացնելու:

Բաժնետերերի ժողովի որոշումներ կարող են կայացվել առանց ժողով (օրակարգը քննարկելու և քվեարկության դրված հարցերի վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու նպատակով բաժնետերերի համատեղ հանդիպում) անցկացնելու առանց նախնական ծանուցման՝ հեռակա քվեարկությամբ: Հեռակա քվեարկությամբ կայացված որոշումներն իրավական ուժ ունեն, եթե քվեարկությանը մասնակցել են քվեարկող բաժնետոմսերի տերերի 50%-ից ավելին: Հեռակա կարգով քվեարկության ժամանակ հեռակա կարգով կայացվող որոշման նախագիծը ներկայացվում է բաժնետերերին և իրավական ուժ ստանում որոշման ստորագրման օրը կամ որոշմամբ սահմանված ավելի ուշ ժամկետում: Հեռակա կարգով քվեարկության ժամանակ քվեաթերթիկները պետք է տրամադրվեն առնվազն 30 օր առաջ:

11.11. Արձանագրությունը և քվեարկության արդյունքները:

Բաժնետերերի ժողովը նախագահում է Տնօրենների խորհրդի նախագահը, իսկ վերջինիս կողմից ժողովը նախագահելու անհնարինության դեպքում՝ այդ նպատակով Բաժնետերերի ժողովի կողմից նշանակված անձը: Աուդիտի հանձնաժողովի այն անդամները, Վերստուգողը և Տնօրենների խորհրդի այն անդամները, որոնք Բաժնետերեր չեն, Գլխավոր տնօրենը, Գլխավոր տնօրենի տեղակալը և Վարչության այլ անդամները կարող են Բաժնետերերի պահանջով մասնակցել Ժողովին:

Բաժնետերերի ժողովի արձանագրությունը կազմվում է Ժողովի ավարտից հետո 5 օրվա ընթացքում՝ առնվազն երկու բնօրինակով, որոնք ստորագրում են Ժողովի նախագահը

11.10. Shareholder resolutions without holding a meeting.

Resolutions of the Shareholders' Meeting may be made without holding a meeting (joint session of shareholders for discussion of agenda and resolving issues put to vote) through a remote voting. Decisions adopted by means of a remote vote shall have legal effect if more than 50% of the owners of the voting shares participated in the vote. In a remote voting the draft resolution of the Shareholders' Meeting shall be provided to the shareholders and will take effect from the moment of signature or later as foreseen by the resolution. In a remote voting the voting ballots shall be provided to the shareholders at least 30 days in advance.

11.11. Minutes and voting results.

The Shareholders' Meeting shall be chaired by the Chairman of the Board of Directors; failing him, the person appointed by the Shareholders' Meeting. Members of the Audit Committee, Controller as well as the members of the Board of Directors who are not Shareholders, the General Director, the deputy general director and other members of the Executive Board may participate in the Meeting at the request of the Shareholders.

The minutes of the Shareholders' Meeting shall be prepared within 5 days after the Meeting is closed at least in two original copies and shall be signed by the chairman and the secretary of the Meeting. The minutes must record the place and time of the Meeting, the total number of votes held by all Shareholders who own the voting shares, the number of votes held by all Shareholders participating in the Meeting, the chairman and secretary of the Meeting, the agenda, the principal topics addressed in the speeches, the issues put to the vote and the voting results, and the resolutions

և քարտուղարը: Արձանագրության մեջ պետք է նշված լինի Ժողովի գումարման ամսաթիվը և վայրը, քվեարկող բաժնետոմսերի տեր բոլոր Բաժնետերերի ձայների ընդհանուր քանակը, Ժողովին մասնակցած բոլոր Բաժնետերերին պատկանող ձայների գումարային քանակը, Ժողովի նախագահը և քարտուղարը, Ժողովի օրակարգը, ելույթների հիմնական դրույթները, քվեարկության դրված հարցերը, այդ հարցերի վերաբերյալ քվեարկության արդյունքները և Ժողովի ընդունած որոշումները:

Բաժնետերերի ժողովի կողմից ընդունված որոշումների մասին տեղեկությունները, ինչպես նաև քվեարկության արդյունքները տրամադրվում են Վարկային կազմակերպության Բաժնետերերին այդ որոշումների ընդունումից հետո 45 օրվա ընթացքում:

ՀՈՂՎԱԾ 12. ՏՆՕՐԵՆՆԵՐԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

12.1. Տնօրենների խորհուրդը:

Տնօրենների խորհուրդը («խորհուրդ») իրականացնում է Վարկային կազմակերպության գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը, բացառությամբ այն հարցերի, որոնք վերապահված են Ժողովի բացառիկ իրավասությանը, կամ սույն Կանոնադրության համաձայն կամ Տնօրենների խորհրդի որոշմամբ պատվիրակված են Վարչությանը կամ Վարչության նախագահին:

Խորհրդի անդամները պետք է համապատասխան չչ կենտրոնական բանկի սահմանած որակավորման և արհեստավարժության պահանջներին:

12.2. Խորհրդի ընտրությունը:

Խորհուրդը բաղկացած է հինգ (5) անդամներից, որոնք ընտրվում են Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից, եթե սույն Կանոնադրությամբ այլ կերպ նախատեսված չէ, Ժողովի մասնակից Բաժնետերերի ձայների մեծամասնությամբ, երեք (3) տարի ժամկետով՝ վերընտրման հնարավորությամբ: Խորհրդի

adopted by the Meeting.

Information regarding the decisions adopted by the Shareholders' Meeting as well as voting results shall be provided to the Shareholders of the Credit Organization within 45 days after adoption of those decisions.

ARTICLE 12. BOARD OF DIRECTORS

12.1. Board of Directors.

The Board of Directors (the “Board”) implements the general management of the activities of the Credit Organization except for the matters that are within the exclusive competence of the Meeting or matters delegated to the Executive Board and the Chairman of the Executive Board pursuant to this Charter or decisions of the Board of Directors. Members of the Board shall meet the qualifications and professional requirements determined by the CBA.

12.2. Election of the Board.

The Board shall consist of five (5) members elected by the Shareholders' Meeting, unless otherwise specified in this Charter, by a majority vote of the Shareholders participating in the Meeting for a term of three (3) years with the possibility of re-nomination upon the close of each term. The rights of the Board terminate when the Shareholders' Meeting elects new Board members. General Director and members of the Executive

իրավասությունները դադարում են այն ժամանակ, երբ Բաժնետերերի տարեկան ժողովի կողմից կատարվում է խորհրդի կազմի փոփոխություն: Վարկային կազմակերպության Գլխավոր տնօրենը և Վարչության անդամները չեն կարող լինել Խորհրդի անդամներ: Խորհրդի ցանկացած անդամ կարող է Բաժնետերերի ժողովի որոշմամբ հեռացվել Խորհրդի կազմից՝ որոշակի պատճառով կամ առանց որևէ պատճառի: Խորհրդի ցանկացած անդամ կարող է ցանկացած ժամանակ դուրս գալ Խորհրդի կազմից՝ նախապես այդ մասին գրավոր ծանուցելով Խորհրդի նախագահին: Անդամի վաղաժամկետ հեռացման կամ հրաժարականի դեպքում Խորհրդում առաջացող բոլոր թափուր տեղերը լրացվում են Բաժնետերերի ժողովի կողմից: Անկախ Խորհրդում թափուր տեղերի առկայությունից, Խորհուրդն իրավասու է իրականացնել իր ցանկացած իրավասություն, եթե շարունակում է պաշտոնավարել Խորհրդի քվորում ապահովող անդամների քանակություն՝ սույնով նախատեսված իմաստով: Բաժնետերերի ցուցակի կազմման օրվա դրությամբ Վարկային կազմակերպության քվեարկող բաժնետոմսերի 10%-ի կամ ավելի մեծ մասի տեր բաժնետերերն իրավասու են Խորհրդի մեկ անդամի նշանակել առանց ընտրության:

12.3. Խորհրդի իրավասությունները:

Խորհուրդն իրավասու է.

- ա) Որոշել Վարկային կազմակերպության գործունեության հիմնական ոլորտները,
- բ) Վերահսկել Վարկային կազմակերպության ղեկավար մարմինների գործունեությունը,
- գ) Հաստատել Վարկային կազմակերպության վարչակազմակերպական կառուցվածքը,
- դ) Գումարել տարեկան և արտահերթ ժողովներ, բացառությամբ Օրենքով

Board of the Credit Organization can not be members of the Board of Directors.

Any Board member may be removed from the Board with or without cause by the decision of the Shareholders' Meeting. Any Board member may resign from the Board at any time by providing a prior written notice to the Chairman of the Board. All vacancies in the Board due to early removal or resignation of the member/s shall be filled in by the Shareholders' Meeting. Notwithstanding any vacancy on the Board, as long as a quorum of the Board, as defined herein, remains in office, the Board is competent to exercise all and any of its powers.

Shareholders of the Credit Organization owning 10% or more of the voting shares as of the date of the preparation of the Shareholders' list shall have the right to appoint one member of the Board without election.

12.3. Board Functions.

The Board shall have the following functions:

- a) determine the main areas of Credit Organization activities;
- b) supervise the activities of the management of the Credit Organization;
- c) approve the internal organizational structure of the Credit Organization;
- d) assemble annual and special Meetings, except for cases specified in the Law;

նախատեսված դեպքերի,

- ե) Հաստատել Ժողովների օրակարգը, e) approve the Meeting agenda;
- զ) Հաստատել Ժողովներին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու ամսաթիվը, ինչպես նաև լուծել բոլոր այն հարցերը, որոնք կապված են Ժողովների նախապատրաստման ու գումարման հետ և վերապահված են Խորհրդի իրավասությանն Օրենքի դրույթներին համապատասխան, f) approve the date of preparing the list of shareholders eligible to participate in the Meeting, and resolve all those issues related to the preparation and implementation of the Meeting, which the Board is authorized to resolve according to the provisions of the Law;
- է) Օրենքի համաձայն առաջարկություններ ներկայացնել Ժողովների քննարկմանը, g) present recommendations to the Meeting in accordance with the Law;
- ը) Օրենքով սահմանված կարգով որոշել գույքի շուկայական արժեքը, h) determine the market price of property in the manner stipulated in the Law;
- թ) Վարկային կազմակերպության Վերստուգողի վարձատրության և ծախսերի փոխհատուցումների վճարման կարգի և պայմանների վերաբերյալ առաջարկություններ նախապատրաստել Ժողովի համար, i) prepare recommendations to the Meeting regarding the procedure and conditions of remuneration and compensation to the Credit Organization's Controller;
- ժ) Սահմանել Վարկային կազմակերպության Արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վճարման չափը, j) determine the amount of payment to the External Auditor of the Credit Organization;
- ժա) Միջանկյալ և տարեկան շահութաբաժինների չափի և վճարման կարգի վերաբերյալ Ժողովին ներկայացվելիք առաջարկություններ նախապատրաստել, k) prepare recommendations to the Meeting regarding the size and payment procedure of interim and annual dividends;
- ժբ) Օգտագործել Վարկային կազմակերպության պահուստային և այլ հիմնադրամները, l) utilize the Credit Organization's reserve fund and other funds;
- ժգ) Հաստատել կառավարման մարմինների գործունեությունը կանոնակարգող ներքին փաստաթղթեր և այլ ներքին կանոնակարգեր, m) approve internal documents regulating the activities of management bodies and other internal regulations;
- ժդ) Հաստատել Վարկային n) approve annual budget and business plan of the

- կազմակերպության ամենամյա
ծախսերի նախահաշիվը և գործարար
ծրագիրը,
- ո) Credit Organization;
- ժե) Որոշումներ կայացնել Վարկային
կազմակերպության տեղաբաշխված
բաժնետոմսեր, պարտատոմսեր և այլ
արժեթղթեր ձեռք բերելու վերաբերյալ,
- բ) decide on acquiring outstanding shares, bonds
and other securities of the Credit Organization;
- ժգ) որոշումներ կայացնել վարկային
կազմակերպության պարտատոմսերի և
այլ արժեթղթերի տեղաբաշխման, այդ
թվում հրապարակային տեղաբաշխման
մասին
- բ) making a decision on placement, including
public placement of bonds and other
securities of the Credit Organization;
- ժե) Նշանակել Վարկային
կազմակերպության Գլխավոր տնօրենի
և Վարչության այլ անդամների,
վաղաժամկետ դադարեցնել նրանց
իրավասությունները,
- գ) appoint General Director and other members
of the Executive Board of the Credit
Organization, terminate their powers prior to
the expiration of their terms;
- ժը) Որոշում կայացնել դուստր
ընկերությունների ստեղծման, դրանց
կանոնադրական կապիտալում
Վարկային կազմակերպության
մասնակցության չափի մասին, եթե այդ
մասնակցությունն իրենից խոշոր
գործարք չի ներկայացնում, որը
ենթակա է հաստատման Բաժնետերերի
Ժողովի կողմից՝ Օրենքով սահմանված
կարգով,
- դ) make decision on creating a subsidiary and on
the size of participation of the Credit
Organization in its charter capital unless such
participation is considered a large-scale
transaction which is subject to the approval of
the Shareholders' Meeting as specified by the
Law;
- ժթ) Որոշում կայացնել Վարկային
կազմակերպության մասնաճյուղերի և
ներկայացուցչությունների ստեղծման
մասին և հաստատել դրանց ներքին
կանոնակարգերը,
- ե) make decision on establishing branches and
representative offices of the Credit
Organization and approve their internal
regulations;
- ի) Որոշում կայացնել այլ
իրավաբանական անձանց
կանոնադրական կապիտալում
մասնակցելու մասին, եթե այդ
մասնակցությունն իրենից խոշոր
գործարք չի ներկայացնում, որը
ենթակա է հաստատման Բաժնետերերի
Ժողովի կողմից՝ Օրենքով սահմանված
կարգով,
- զ) make decision on participation in the charter
capital of other legal entities unless such
participation is considered a large-scale
transaction which is subject to the approval of
the Shareholders' Meeting pursuant to the
Law;
- իա) Որոշում կայացնել հոլդինգային
ընկերություններում, ֆինանսական և
- ա) make decision on participation in holding
companies, financial and industrial groups,

արդյունաբերական խմբերում, միավորումներում և առևտրային կազմակերպությունների այլ միություններում մասնակցության մասին,

associations and other unions of commercial organizations;

- իբ) Հաստատել ցանկացած պայմանագիր, ներառյալ՝ առանց սահմանափակման, Վարկային կազմակերպության գույքի օտարման, վարկային պայմանագրեր, ծախսերի նախահաշվով (բյուջեով) չնախատեսված՝ գումարի փոխանցում, չեկ, մուրհակ, վարկ, երաշխիք կամ հավաստագիր, կամ այլ ֆինանսական գործիք կամ գործառնություն, որը գերազանցում է 50,000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամը: Ընդ որում, 50,000 ԱՄՆ դոլարի սահմանափակման մեջ չեն մտնում Վարկային կազմակերպության բանկային հաշվների միջև փոխանցումները, ծախսերի նախահաշվով (բյուջեով) նախատեսված գործունեությունները, Վարկային Կազմակերպության կողմից որպես հիմնական գործունեություն հաճախորդներին տրվող վարկերը, ՀՀ բանկերում դրված ավանդները, ինչպես նաև կարճաժամկետ (վեց ամիսը չգերազանցող) գործարքները՝ (back to back transactions (ներառյալ սվոփ)), ռեպո, դրամական միջոցների գրավով ապահովված վարկերի գործարքները, բանկերից ստացվող վարկերի և դեպոզիտների գործարքները, ֆինանսական կազմակերպություն չհամարվող Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձանցից ստացվող փոխառությունների, արտարժույթի առուվաճառքի և կանխիկացման գործարքները,
- իգ) Օրենքով նախատեսված դեպքերում թույլատրել խոշոր գործարքների կնքումը,
- իդ) Սահմանել և ըստ անհրաժեշտության փոփոխել վարկային քաղաքականության ուղղությունը և ներքին վերահսկողության կանոնները, այդ թվում՝ Վարկային կազմակերպության աուդիտի և

- v) approve any and all agreements, including, but not limited to contracts for the disposal of the Credit Organization's property, any loan agreement, the non-budgeted transfer of money, a check, a draft, a loan, guarantee or endorsement, note, or other financial instrument or activity, exceeding the local currency equivalent of USD 50,000. Transfers between the Credit Organization's bank account, activities included in the approved budget, loans provided to Clients as a main activity performed by the Credit Organization, deposits in the banks of Armenia as well as short-term transactions with a maturity of less than six months limited to deliverable back to back transactions (including swaps), repo, loans with cash collateral, loan and deposit loans received from non-financial companies or physical persons, which are or are not residents of the Republic of Armenia, Foreign Exchange and cash deals are not included in the USD 50,000 limitation.
- w) authorize the conclusion of a large-scale transaction in the cases specified by the Law;
- x) determine the credit policy line and the internal control rules, including audit and financial supervision procedures of the Credit Organization and amend them as necessary;

Ֆինանսական վերահսկողության
ընթացակարգերը,

Իե) Լուծել այլ հարցեր, որոնք Խորհուրդն էական է համարում Վարկային կազմակերպության զարգացման համար, կամ որոնք նախատեսված են Օրենքով և սույն Կանոնադրությամբ:

y) resolve other issues which the Board deems material for the development of the Credit Organization or which are stipulated by the Law and this Charter.

Սույն կետով նախատեսված հարցերը պատկանում են Վարկային կազմակերպության Խորհրդի բացառիկ իրավասությանը և չեն կարող պատվիրակվել Վարչությանը՝ բացառությամբ Օրենքով նախատեսված դեպքերի:

The issues defined in this clause are within the exclusive competence of the Board of the Credit Organization and cannot be delegated to the executive body except for the cases defined by the Law.

12.4. Խորհրդի անդամների պարտականությունները և պարտավորությունները:

Խորհրդի անդամները պետք է պատրաստ լինեն բավարար ժամանակ հատկացնել իրենց պարտականությունների և պարտավորությունների արդյունավետ կատարմանը և պետք է պատրաստ լինեն երկարաժամկետ ծառայություն իրականացնել Խորհրդի կազմում: Ցանկացած անդամ պարտավոր է սույնով նախատեսված իր պարտականությունները կատարել բարեխղճորեն և այնչափ հոգատար, որչափ կկատարեր նմանատիպ իրավիճակում հայտնված շրջահայաց անձը: Տնօրեններն իրավասու են այդ պարտականությունների կատարման մեջ հենվել Վարկային կազմակերպության մեկ կամ մի քանի գործակալների կամ աշխատակիցների, խորհրդատուների, հաշվապահների կամ այլ վարձու աշխատողների պատրաստած այն տեղեկությունների, կարծիքների, հաշվետվությունների կամ տեղեկանքների, այդ թվում՝ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, որոնք Խորհրդի անդամների կարծիքով պատկանում են տվյալ անձի իրավասությունների շրջանակին:

12.4. Duties and responsibilities of the Board members.

Members of the Board must be willing to devote sufficient time to carrying out their duties and responsibilities effectively, and shall be committed to serve on the Board for an extended period of time. Any and all members shall perform their respective duties hereunder in good faith and with that degree of care that an ordinary prudent person in a like position would use under similar circumstances. The directors shall be entitled to rely, in the performance of such duties, on information, opinions, reports or statements, including financial statements, in each case prepared by one or more agents or employees, counsel, public accountants or other persons employed by the Credit Organization as to matters that the members of the Board believe to be within such person's competence.

Members of the Board shall have the right to obtain any information from the Executive Board that the Board reasonably deems necessary, to visit the premises where the business of the Credit Organization is conducted, and to have access to the Credit Organization's corporate books and records.

Խորհրդի անդամներն իրավասու են Վարչությունից ստանալ ցանկացած տեղեկություն, որը Խորհուրդը ողջամտորեն

անհրաժեշտ կհամարի, ինչպես նաև այցելել Վարկային կազմակերպության գործունեության իրականացման տարածքները և ունենալ Վարկային կազմակերպության կորպորատիվ մատյաններին և գրառումներին ծանոթանալու հնարավորություն:

12.5. Խորհրդի Նախագահը:

Խորհրդի Նախագահին ընտրվում, վերընտրվում և պաշտոնից ազատվում է Բաժնետերերի ժողովի կողմից: Վարկային կազմակերպության Խորհրդի Նախագահը.

- ա) Համակարգում է Վարկային կազմակերպության Խորհրդի աշխատանքները,
- բ) Գումարում է Խորհրդի նիստերը և նախագահում է դրանք,
- գ) Կազմակերպում է նիստերի արձանագրության վարումը,
- դ) Նախագահում է Բաժնետերերի ժողովները:

Խորհրդի Նախագահի բացակայության կամ իր պարտականությունները կատարելու անհնարինության դեպքում նրա պարտականությունները Խորհրդի որոշմամբ կատարում է Խորհրդի անդամներից մեկը:

12.6. Խորհրդի անդամների ռեեստրը:

Վարկային կազմակերպությունը Հայաստանի օրենսդրությանը համապատասխան վարում է Խորհրդի անդամների ռեեստրը: Ռեեստրը տրամադրվում է Վարկային կազմակերպության Բաժնետերերին:

12.7. Խորհրդի նիստերը:

Խորհրդի հերթական նիստեր անցկացվում են յուրաքանչյուր օրացուցային եռամսյակի ընթացքում առնվազն մեկ անգամ: Խորհրդի հերթական և արտահերթ նիստերը գումարում է Խորհրդի նախագահին իր նախաձեռնությամբ՝ Վարկային

12.5. The Chairman of the Board.

The Chairman of the Board shall be elected, re-elected and dismissed by Shareholders Meeting. The Chairman of the Board of the Credit Organization shall:

- a) coordinate the activities of the Board of the Credit Organization;
- b) assemble Board sessions and preside over them;
- c) organize the filing of session minutes; and
- d) presides over the Shareholders' Meetings;

The duties of the Chairman of the Board shall be exercised by one of the Board members on the decision of the Board should the Chairman of the Board be absent or unable to perform his/her duties.

12.6. The Board Members Register.

The Credit Organization shall keep the register of the Board members in accordance with the Armenian Law. The register shall be available to the Shareholders of the Credit Organization.

12.7. Board Meetings.

Regular meetings of the Board shall be held not less than once every calendar quarter. Regular and special meetings of the Board shall be convened by the chairman of the Board on his/her initiative, on the demand of a member of the Board, the Controller, the General Director or the Executive Board of the Credit Organization.

կազմակերպության Խորհրդի անդամի, Վերստուգողի, Գլխավոր տնօրենի կամ Վարչության պահանջով:

Խորհրդի նիստերը կարող են անցկացվել Հայաստանի Հանրապետությունում կամ այլ պետություններում՝ ցանկացած վայրում, Խորհրդի որոշմամբ, և կարող են անցկացվել նաև հեռախոսային խորհրդածոցովի (կոնֆերանս), վիդեո-կոնֆերանսի կամ էլեկտրոնային կամ հեռախոսային հաղորդակցության նմանատիպ այլ եղանակներով:

12.8. Ծանուցումը:

Խորհրդի հերթական նիստերը գումարվում են Խորհրդի Նախագահի (կամ նրա կողմից լիազորված անձի) կողմից՝ նախապես առնվազն հինգ (5) օր առաջ Խորհրդի բոլոր անդամներին փոստով, ֆաքսով, տելեգրամով կամ էլեկտրոնային փոստով ծանուցելով նիստի ամսաթվի, ժամի, վայրի և օրակարգի մասին: Եթե Խորհրդի հերթական նիստի ամսաթիվը կամ օրը, ժամը և վայրը հայտարարվել են Խորհրդի նախորդ նիստի ընթացքում, ապա ծանուցել չի պահանջվում: Արտահերթ նիստի անցկացման վայրի, ամսաթվի և ժամի ծանուցումը պետք է փոստով, ֆաքսով կամ էլեկտրոնային փոստով հնարավորին չափ շուտ նախապես տրվի Խորհրդի բոլոր անդամներին: Եթե ծանուցման մեջ այլ բան նշված չէ, ապա արտահերթ նիստի ընթացքում կարող է քննարկվել ցանկացած հարց և ընդունվել ցանկացած որոշում:

Խորհրդի որևէ նիստի մասին ծանուցում ստանալու պահանջից Խորհրդի ցանկացած անդամ կարող է տվյալ նիստից առաջ, նիստի ընթացքում կամ նիստից հետո հրաժարվել կամ բանավոր, կամ գրավոր՝ տվյալ անդամի ստորագրությամբ: Խորհրդի որևէ նիստին Խորհրդի անդամի ներկա գտնվելու փաստը համարվում է այդ նիստի մասին ծանուցվելու պահանջից հրաժարում տվյալ անդամի կողմից, բացառությամբ երբ անդամը նիստի սկզբում առարկում է որոշումների կայացմանն այն հիմքով, որ նիստը օրինական կարգով չի հրավիրվել կամ գումարվել, և դրանից հետո չի մասնակցում նիստին:

Meetings of the Board may be held in any location in the Republic of Armenia and in other countries as determined by the Board, and may also be held via telephone conference, video-conference or similar form of electronic or telephone communication.

12.8. Notice.

Regular meetings of the Board shall be called by the Chairman of the Board (or his/her designee) by giving at least five (5) days' notice of the date, time, place, and agenda thereof to each member of the Board by mail, fax, telegram, or e-mail. If the day or date, time and place of the regular meeting of the Board has been announced at a previous meeting of the Board, no notice is required. Notice of the place, date, and time of a special meeting shall be given to each member of the Board as far in advance as reasonably possible by mail, fax, or e-mail. Unless otherwise indicated in the notice thereof, any and all business may be transacted at a special meeting.

Notice of any meeting of the Board may be waived by any member of the Board either before, at, or after such meeting orally or in a writing, signed by such member. A member, by his attendance at any meeting of the Board, shall be deemed to have waived notice of such meeting, except where the member objects at the beginning of the meeting to the transaction of business because the meeting is not lawfully called or convened and does not participate thereafter in the meeting.

12.9. Օրակարգը և փաստաթղթերը:

Խորհրդի և Հանձնաժողովների հերթական նիստերի օրակարգը և հարակից նյութերը, այդ թվում՝ ֆինանսական հաշվետվությունները և որոշումները, բաժանվում են բոլոր անդամներին նիստից առնվազն հինգ (5) առաջ: Որպես կանոն, կոնկրետ թեմաների վերաբերյալ ներկայացվելիք նյութերն ուղարկվում են Խորհրդի և Հանձնաժողովների անդամներին նախապես, որպեսզի հնարավոր լինի տնտեսել նիստի ժամանակը և նիստի ընթացքում քննարկումը սկսել տվյալ նյութի վերաբերյալ անդամների հարցերի ուղղությամբ: Այն դեպքերում, երբ խնդրո առարկան չափազանց զգայուն է և չի կարող գրավոր ներկայացվել, դրա ներկայացումը կատարվում է միայն նիստի ընթացքում: Խորհրդի և վերջինիս Հանձնաժողովների արտահերթ նիստերի օրակարգը և հարակից նյութերը բաժանվում են նախապես՝ ողջամտորեն հնարավորին չափ շուտ:

12.10. Առանց նիստի գործողություններ կատարելը:

Ցանկացած գործողություն, որը պահանջվում կամ թույլատրվում է կատարել Խորհրդի ցանկացած նիստի ընթացքում, կարող է կատարվել առանց նիստի, առանց նախապես ծանուցելու, և առանց քվեարկելու, եթե սույն Կանոնադրության 12.11 կետի համաձայն քվորում կազմող՝ Խորհրդի անդամների կողմից գրավոր ստորագրվում է կամ ստորագրվում են կատարվելիք գործողությունը նկարագրող համաձայնություն կամ համաձայնություններ: Սույն պարբերության համաձայն Խորհրդի անդամների կողմից գրավոր ստորագրված կամ հաստատված որոշումը նույնչափ վավեր է և ունի նույնչափ օրինական ուժ, որչափ կունենար, եթե կայացվեր Խորհրդի՝ սահմանված կարգի համաձայն հրավիրված և անցկացված նիստի ընթացքում: Այդ որոշումը կարող է բաղկացած լինել նույն տեսքն ունեցող և հավասարազոր կրկնօրինակներով ստորագրված մեկ կամ մի քանի փաստաթղթերից: Գրավոր

12.9. Agenda and documents.

For regular Board and Committees meetings, the agenda and associated materials, including financial reports and resolutions, will be circulated to all members at least five (5) days in advance. As a general rule, presentations on specific subjects will be sent to the Board and Committee members in advance so that meeting time may be conserved and discussion time focused on the members' questions on the materials. On those occasions when the subject matter is too sensitive to put in writing, the presentation will then be confined to the meeting. For special meetings of the Board and Committees thereof, the agenda and associated materials shall be circulated as far in advance as reasonably possible.

12.10. Action without a meeting.

Any action which is required or permitted to be taken at any meeting of the Board, may be taken without a meeting, without prior notice and without a vote if a consent or consents in writing, setting forth the action so taken, shall be signed by the members of the Board constituting a quorum in accordance with section 12.11 of this Charter. A decision signed or approved in writing by members of the Board pursuant to this paragraph shall be as valid and effective as if the same had been made at a meeting of the Board duly called and held. Such a decision may consist of one or more documents in identical form signed in counterpart. Within 3 days after the action has been taken by written consent, a copy of the written consent shall be distributed to those members who have not consented in writing.

համաձայնության միջոցով գործողություն կատարելուց հետո 3 օրվա ընթացքում գրավոր համաձայնության մեկ օրինակը բաժանվում է այն անդամներին, ովքեր գրավոր իրենց համաձայնությունը չեն տվել:

12.11. Քվորում:

Խորհրդի երեք անդամի ներկայությունն ապահովում է քվորում Խորհրդի նիստերի ընթացքում որոշումներ կայացնելու համար: Խորհրդի անդամն օրինական կերպով կարող է մասնակցել նիստին հեռախոսային կոնֆերանսի, վիդեո-կոնֆերանսի կամ էլեկտրոնային կամ հեռախոսային հաղորդակցության նմանատիպ որևէ այլ եղանակով, եթե նիստին մասնակցող բոլոր մյուս անձինք ի վիճակի են ողջ նիստի ընթացքում լսել իրար և խոսել, կամ այլ կերպ հաղորդակցվել իրար հետ: Համարվում է, որ այս կերպ նիստին մասնակցող անդամն անձամբ ներկա է Խորհրդի նիստին, և իրավասու է քվեարկել և ներառվել քվորումի հաշվարկի մեջ:

Խորհրդի անդամը կարող է նախապես գրավոր տալ իր համաձայնությունը կամ առարկությունը Խորհրդի նիստում քննարկման դրված առաջարկի վերաբերյալ: Եթե Խորհրդի այդ անդամը նիստին ներկա չէ, ապա, քվորումի առկայությունը պարզելու առումով, առաջարկի վերաբերյալ նրա համաձայնությունը կամ առարկությունը համարվում է ներկայություն:

12.12. Խորհրդի որոշումները:

Խորհրդի որոշումներն ընդունվում են Խորհրդի անդամների՝ նիստին ներկա անդամների ձայների մեծամասնությամբ: Քվեարկության ժամանակ Խորհրդի յուրաքանչյուր անդամ ունի մեկ ձայն: Ձայնի և քվեարկության իրավունքի փոխանցումը Խորհրդի մեկ անդամից մյուսին չի թույլատրվում: Նիստին ներկա անդամների ձայների հավասարապես բաշխման դեպքում Վարկային կազմակերպության Խորհրդի Նախագահն ունի վճռորոշ ձայնի իրավունք:

Վարկային կազմակերպության անունից ստորագրվելիք բոլոր պայմանագրերը կամ

12.11. Quorum.

Three members of the Board shall constitute a quorum for the transaction of business at the Board meetings. A member of the Board may validly participate in a meeting through the medium of telephone conference, video-conference or similar form of electronic or telephone communication, if all persons participating in the meeting are able to hear and speak, or otherwise communicate, to each other throughout the meeting. A member participating in this way is deemed to be present in person at the meeting of the Board and shall be entitled to vote and be counted in a quorum.

A member of the Board may give advance written consent or opposition to a proposal to be acted on at a meeting of the Board. If such member of the Board is not present at the session, consent or opposition to the proposal shall constitute presence for purposes of determining the existence of a quorum.

12.12. Board decisions.

The Board decisions shall be adopted by the majority of the votes of the Board members present in the meeting. Each Board member shall have one vote. It is prohibited to transfer the voting right and the vote itself from one Board member to another. In case the votes of Board members present in the meeting are equally distributed the Chairman of the Board of the Credit Organization shall have a casting vote.

All contracts or documents to be signed on behalf of the Credit Organization which require approval by the Board may be signed by the General Director only after approval by the Board.

փաստաթղթերը, որոնց համար պահանջվում է Խորհրդի հաստատում, կարող են ստորագրվել Գլխավոր տնօրենի կողմից միայն Խորհրդի կողմից դրանց հաստատումից հետո:

12.13. Արձանագրությունները:

Խորհրդի նիստերն արձանագրվում են: Արձանագրությունը կազմվում է նիստի ավարտից հետո 5-օրյա ժամկետում: Արձանագրությունը ստորագրում են Խորհրդի նիստին մասնակցող բոլոր անդամները, որոնք և պատասխանատվություն են կրում արձանագրությունում առկա տեղեկությունների հավաստիության համար: Խորհրդի նիստերի արձանագրություններն անվտանգ պահպանվում են Վարկային կազմակերպության գլխավոր գրասենյակում:

12.14. Տնօրենների խորհրդի Հանձնաժողովները:

Խորհրդի նիստում, որում առկա է քվորում, ներկա գտնվող Խորհրդի անդամների մեծամասնությամբ կարող են նշանակվել և հաստատվել Վարկային կազմակերպության կառավարման գործում Խորհրդի իրավասություններ չունեցող և չիրականացնող Հանձնաժողովներ: Խորհրդի Նախագահը կարող է նշանակել ժամանակավոր հանձնաժողովներ: Հանձնաժողովի նիստերը կարող են գումարվել Հայաստանի Հանրապետության տարածքում կամ դրանից դուրս: Դրանք կարող են անցկացվել նաև հեռախոսային խորհրդաժողովի (կոնֆերանս), վիդեո-կոնֆերանսի կամ էլեկտրոնային կամ հեռախոսային հաղորդակցության նմանատիպ այլ եղանակներով: Ժամանակի կոնկրետ պահի դրությամբ որևէ հանձնաժողովի կազմի մեջ մտնող անդամների մեծամասնությունը հանդիսանում է քվորում, բացառությամբ հանձնաժողովը բաղկացած է երկու (2) անդամից, որի դեպքում հանձնաժողովի ցանկացած գործողություն պետք է կատարվի միաձայն համաձայնությամբ, իսկ

12.13. Minutes.

Minutes shall be taken at the meetings of the Board. The minutes shall be prepared within 5 days after closing of the meeting. The minutes shall be signed by all the members of the Board participating in the meeting who shall be responsible for validity of the data provided in the minutes. Minutes of the meetings of the Board shall be safe-kept at the Credit Organization's principal office.

12.14. Committees of the Board of Directors.

Committees not having or exercising the authority of the Board in the management of the Credit Organization may be designated by resolution and adopted by a majority of the members of the Board present at a meeting at which a quorum is present. The Chairman of the Board may appoint ad hoc committees. Meetings of a committee may be held within or outside the Republic of Armenia and may be held by means of telephone conference, video-conference or similar form of electronic or telephon communication. A majority of then serving members of any committee shall constitute a quorum, unless the committee shall consist of two (2) members, in which event any action must be by unanimous consent, or of one (1) member, in which event one (1) member shall constitute a quorum; and all matters shall be determined by a majority vote of the members present. Action may be taken by any committee without a meeting if all members thereof consent thereto in writing, and the writing or writings are filed with the minutes of the proceedings of such committee. Each committee shall keep records of its actions, and report such actions to the Board.

Եթե հանձնաժողովը բաղկացած է մեկ (1) անդամից, ապա այդ մեկ (1) անդամի ներկայությունը հանդիսանում է քվորում: Հանձնաժողովների ցանկացած որոշումներ կայացվում են ներկա գտնվող անդամների ձայների մեծամասնությամբ: Ցանկացած հանձնաժողովի կողմից որոշումները կարող են կայացվել առանց նիստ գումարելու, եթե դրա բոլոր անդամները գրավոր տալիս են իրենց համաձայնությունն այդ կերպ վարվելու համար, ընդ որում՝ համաձայնությունը հաստատող գրությունը կամ գրությունները ներառվում են տվյալ հանձնաժողովի նիստի արձանագրության մեջ: Յուրաքանչյուր հանձնաժողով պարտավոր է վարել իր գործունեության արձանագրություններ և իր գործունեության արդյունքների մասին զեկուցել Խորհրդին:

12.15. Տնօրենների խորհրդի Աուդիտի հանձնաժողովը:

Տնօրենների խորհուրդը կարող է պաշտոնավարող Տնօրենների ձայների մեծամասնությամբ կայացվող որոշմամբ նշանակել և հաստատել Աուդիտի հանձնաժողով, որը պետք է բաղկացած լինի առնվազն երեք անդամից: Աուդիտի հանձնաժողովի անդամներից առնվազն մեկը պետք է լինի ֆինանսական փորձագետ: Աուդիտի հանձնաժողովի գործունեությունն ուղղորդվում և վերահսկվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից: Տնօրենների խորհուրդն է որոշում Աուդիտի հանձնաժողովի անդամների վարձատրության կարգը և չափը և լրացնում Աուդիտի հանձնաժողովում առաջացող թափուր տեղերը:

Աուդիտի հանձնաժողովը չի իրականացնում ֆինանսական վերահսկողության այնպիսի գործառույթներ, որոնք սույն Կանոնադրությամբ և Հայաստանի օրենսդրությամբ վերապահված են Վարկային կազմակերպության Վերստուգողին:

12.15. Audit Committee of the Board of Directors.

The Board of Directors by resolution adopted by a majority of the Directors in office may designate and appoint an Audit Committee which shall consist of not less than three members. At least one member of the Audit Committee shall be a financial expert. Audit Committee is subject to the direction and control of, including the decision on remuneration of the Audit Committee members and the size thereof, and vacancies in the membership thereof shall be filled by, the Board of Directors.

The Audit Committee shall not exercise financial control functions which are reserved for the Controller of the Credit Organization in accordance with this Charter and the Armenian Law.

**ՀՈՂՎԱԾ 13.
ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆԸ**

**ARTICLE 13.
THE EXECUTIVE BOARD**

Վարկային կազմակերպության ընթացիկ գործունեությունը ղեկավարվում է Վարկային կազմակերպության Գլխավոր տնօրենի կողմից՝ Վարչության հետ միասին: Վարկային կազմակերպության Գլխավոր տնօրենը և Վարչությունը հաշվետու են Տնօրենների խորհրդին և Բաժնետերերի ժողովին:

13.1. Վարչության կազմը:

Վարչությունը Վարկային կազմակերպության կոլեգիալ գործադիր մարմին է: Գլխավոր տնօրենը, Գլխավոր ֆինանսական տնօրենը և Գլխավոր գործառնական տնօրենն ի պաշտոնե հանդիսանում են Վարչության անդամներ: Վարչության կազմը կարող է ժամանակ առ ժամանակ փոփոխվել Տնօրենների խորհրդի որոշմամբ: Գլխավոր տնօրենը հանդիսանում է Վարչության նախագահը և պատասխանատու է Վարչության գործունեության համար:

Գլխավոր տնօրենի և Վարչության անդամների հետ պայմանագրերը ստորագրվում են Տնօրենների խորհրդի Նախագահի կողմից, բացառությամբ երբ Վարչության անդամներն աշխատանքի են վերցվում Բաժնետիրոջ կողմից և Վարկային կազմակերպության պաշտոնատար անձանց իրենց գործառույթները կատարում են Վարկային կազմակերպության ու Բաժնետիրոջ միջև կնքված կառավարչական կամ գործուղման պայմանագրերի հիման վրա:

Գլխավոր տնօրենը և Վարչության այլ անդամները պետք է համապատասխանեն ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած որակավորման և արհեստավարժության պահանջներին:

13.2. Վարչության նիստերը:

Վարչությունը պարբերաբար նիստեր է գումարում՝ քննարկելու Վարկային կազմակերպության ընթացիկ գործունեությունը: Վարչության որոշումները կայացվում են անդամների կողմ ձայների մեծամասնությամբ: Վարչության որևէ որոշում չի կարող կայացվել առանց Գլխավոր տնօրենի՝ այդ որոշմանը կողմ քվեարկելու:

The day-to-day activities of the Credit Organization shall be managed by the General Director of the Credit Organization together with the Executive Board. The General Director and the Executive Board of the Credit Organization shall report to the Board of Directors and to the Shareholders' Meeting.

13.1. Composition of the Executive Board.

The Executive Board is a collegial executive body of the Credit Organization. The General Director, the Chief Financial Officer and the Chief Operational Officer shall be the designated ex officio members of the Executive Board. The composition of the Executive Board can be changed from time to time by the decision of the Board of Directors. The General Director shall be the chair of the Executive Board and shall be responsible for its activity.

The contracts with the General Director and Executive Board members should be signed by the Chairman of the Board of Directors, unless members of the Executive Board shall be employed by the Shareholder and shall act in their capacities as officers of the Credit Organization under management or secondment contracts between the Credit Organization and such Shareholder.

The General Director and the other Executive Board members should meet the qualifications and professional requirements determined by the CBA.

13.2. Meetings of the Executive Board.

The Executive Board shall meet regularly to discuss the day-to-day activities of the Credit Organization. Decisions of the Executive Board shall be taken by an affirmative vote of a majority of the members thereof. No decisions of the Executive Board can be taken without an affirmative vote of the General Director.

The Executive Board shall act on the basis of the regulation approved in accordance with this Charter. Such regulation shall determine the

Վարչությունը գործում է սույն Կանոնադրությանը համապատասխան հաստատված կանոնակարգի համաձայն: Կանոնակարգը սահմանում է Վարչության նիստերի անցկացման և որոշումների կայացման կարգը:

procedure of holding meetings and adopting decisions of the Executive Body.

13.3. Վարչության իրավասությունները:

13.3. Competence of the Executive Board.

Վարկային կազմակերպության Վարչությունն իրականացնում է հետևյալ գործառույթները.

The Executive Board of the Credit Organization shall exercise the following functions:

ա) Նախապատրաստում և Տնօրենների խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Վարկային կազմակերպության վարչակազմակերպական կառուցվածքը,

a) prepare and recommend for approval to the Board of Directors the internal organizational structure of the Credit Organization;

բ) Նախապատրաստում և Տնօրենների խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Վարկային կազմակերպության ծախսերի ամենամյա նախահաշիվը և գործարար ծրագիրը,

b) prepare and recommend for approval to the Board the annual budget and business plan of the Credit Organization;

գ) Իրականացնում է Վարկային կազմակերպության ընթացիկ գործունեությունը և բոլոր գործառնությունները, ներառյալ պայմանագրերի բանակցումը և կնքումը, որը սույն Կանոնադրությամբ պահանջվող դեպքերում ենթակա է հաստատման Բաժնետերերի ժողովի կամ Տնօրենների խորհրդի կողմից,

c) conduct the day-to-day operations and all activities of the Credit Organization, including negotiation and conclusion of agreements, subject to approval as may be required by this Charter by the Shareholders' Meeting or the Board of Directors;

դ) Որոշումներ է կայացնում աշխատակազմի ընտրության, նշանակման և վերապատրաստման մասին, մշակում, հաստատում և անհրաժեշտության դեպքում Տնօրենների խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Վարկային կազմակերպության աշխատակիցների աշխատավարձի կառուցվածքը, խթանները և նյութական պարգևների ծրագրերը,

d) make decisions related to personnel selection, assignment and retraining, develop, approve and, when necessary recommend for approval to the Board of Directors, salary structures, incentives and benefit plans for the Credit Organization's employees;

- ե) Վարկային կազմակերպության ներքին կանոնակարգերը և մասնաճյուղերի ու ներկայացուցչությունների կանոնակարգերը ներկայացնում է Տնօրենների խորհրդի հաստատմանը, e) submit internal regulations and regulations on branch and representative offices of the Credit Organization for the approval of the Board of Directors;
- զ) Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Վարկային կազմակերպության ծառայությունների նոր տեսակները և նոր գործառնությունների ու գործունեության իրականացման կարգը՝ սույն Կանոնադրությամբ նախատեսված շրջանակներում, ի նպաստ Վարկային կազմակերպության նպատակների իրագործման, f) recommend to the Board for approval new kinds of services and carrying out new transactions and activities by the Credit Organization within the framework of this Charter and in furtherance of the objectives of the Credit Organization;
- է) Սահմանում է Վարկային կազմակերպության կողմից վարկերի և փոխառությունների տրամադրման կարգն ու պայմանները, վարկային կազմակերպության կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագները, ինչպես նաև վարկավորման ընթացակարգին վերաբերվող ներքին իրավական ակտերը, բացառությամբ Վարկային կազմակերպության առաքելության, Վարկային բաժնի կառուցվածքի, հաճախորդների ընտրության չափանիշների, վարկային ծառայողների, թիմի ղեկավարների և տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների խրախուսական համակարգի, վարկերի վերակառուցման (վարկային գործող պայմանագրի պայմանների փոփոխության) կարգի, վարկային կազմակերպության կողմից մատուցվող ծառայությունների ընդհանուր բնութագրման, ներքին վերահսկողության հետ հարաբերությունների ընթացակարգերի, որոնք սահմանելու իրավասությունը հանդիսանում է Ընկերության Տնօրենների խորհրդի իրավասությունը g) determine the terms and conditions of loans, the fees for the services provided by the Credit organization as well as adopt internal legal acts providing lending procedures, except the mission of the credit organization, the structure of the credit department, criteria for clients selection, loan officers, team leaders and branch and representative office managers incentive system, loan restructuring terms, interconnection with the internal audit department, the general description of loan products which are adopted by the Board of Directors of the credit organization;
- ը) Ամենամյա հաշվետվություններ է h) prepare monthly reports on key aspects of the

պատրաստում
կազմակերպության
գործունեության
կարևորագույն
ուղղությունների վերաբերյալ և դրանք
ներկայացնում Տնօրենների խորհրդին,

Credit Organization's business operations and present these reports to the Board of Directors;

թ) Որոշումներ է կայացնում Վարկային կազմակերպության գործունեության այլ կարևոր հարցերի վերաբերյալ:

i) make decisions on other significant matters of the Credit Organization's operations.

Վարչությունը կարող է իրականացնել Հայաստանի օրենսդրությամբ և Վարչության կանոնակարգով նախատեսված այլ գործառնություններ:

The Executive Board may exercise other powers defined by the Armenian Law and the regulation on the Executive Board.

ՀՈԴՎԱԾ 14.

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆԸ ԵՎ ԱՅԼ ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁԻՆՔ:

ARTICLE 14.

GENERAL DIRECTOR AND OTHER OFFICERS OF THE CREDIT ORGANIZATION

14.1. Գլխավոր տնօրենը:

Գլխավոր տնօրենը Վարչության ղեկավարն է: Գլխավոր տնօրենը սույնով նախատեսված կարգով Տնօրենների խորհրդի ներկայացմամբ նշանակվում է Բաժնետերերի ժողովի կողմից երկու տարի ժամկետով:

14.1. General Director.

The General Director shall be the head of the Executive Board and shall be appointed for a two-year term by the Shareholders' Meeting upon the recommendation of the Board of Directors as provided herein.

Գլխավոր տնօրենը Վարկային կազմակերպության քաղաքականության իրագործման և Վարկային կազմակերպության գործունեության համար պատասխանատու, լրիվ դրույքով աշխատող ամենաբարձր պաշտոնատար անձն է: Գլխավոր տնօրենը գործում է Վարկային կազմակերպության անունից առանց լիազորագրի, մասնավորապես.

The General Director shall be the highest ranking full time officer in charge of implementing the policy of the Credit Organization and responsible for its operations. The General Director shall act on behalf of the Credit Organization without a power of attorney, and in particular shall:

ա) Տնօրինում է Վարկային կազմակերպության գույքը,

a) dispose of the property of the Credit Organization;

բ) Վարկային կազմակերպության անունից սույն Կանոնադրության դրույքների համաձայն կնքում է գործարքներ և պայմանագրեր, այդ թվում՝ աշխատանքային պայմանագրեր,

b) enter into transactions and execute contracts, including labor contracts, on behalf of the Credit Organization in accordance with the provisions of this Charter;

գ) Ներկայացնում է Վարկային կազմակերպությունը Հայաստանի

c) represent the Credit Organization in the relations with the government and agencies of

- Հանրապետության կառավարության և պետական գերատեսչությունների, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետությունում և արտերկրում կազմակերպությունների, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց հետ հարաբերություններում,
- դ) Տալիս է Վարկային կազմակերպության անունից գործելու լիազորագրեր,
- ե) Արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ աշխատակիցներին և աշխատակազմի անդամներին և վերահսկում է դրանց կատարումը,
- զ) Աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում Վարկային կազմակերպության աշխատակիցներին,
- է) Աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է Վարչության կողմից հաստատված խրախուսման և շահադրդման միջոցներ, ինչպես նաև կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ կիրառում Վարկային կազմակերպության աշխատակիցների նկատմամբ,
- ը) Ապահովում է, որպեսզի Վարկային կազմակերպության ծախսերը չգերազանցեն հաստատված բյուջեն,
- թ) Իրականացնում է Հայաստանի օրենսդրությամբ և Վարչության Կանոնակարգով նախատեսված այլ լիազորություններ:
- the Republic of Armenia as well as with organizations, legal entities and individuals in the Republic of Armenia and abroad;
- d) issue powers of attorneys to act on behalf of the Credit Organization;
- e) issue decrees, orders, give compelling instructions to the staff members and employees, and monitor the way they are implemented;
- f) hire and dismiss employees of the Credit Organization;
- g) apply employment incentives and benefits approved by the Executive Board as well as impose disciplinary measures on the employees of the Credit Organization;
- h) ensure that expenditures of the Credit Organization are within the approved budget;
- i) exercise other powers as defined by the Armenian Law and the Regulation on the Executive Board.

Գլխավոր տնօրենն առաջնորդում է Վարկային կազմակերպությունը՝ մշակելով Տնօրենների խորհրդի և/կամ Բաժնետերերի ժողովի կողմից հաստատման ենթակա կարճաժամկետ և երկարաժամկետ նպատակներ, պլաններ և քաղաքականություններ, ինչպես նաև հաստատված քաղաքականություններն ի կատար ածելու և դրանց կատարում

The General Director shall give leadership to the Credit Organization through developing both short and long-range objectives, plans and policies for approval of the Board of Directors and/or Shareholders' Meeting, and through implementing and maintaining the approved policies.

ապահովելու միջոցով:

14.2. Գլխավոր ֆինանսական և գործառնական տնօրենները:

Վարչության անդամների, ինչպես նաև Գլխավոր ֆինանսական և գործառնական տնօրենների պարտականությունները սահմանվում են Տնօրենների խորհրդի կողմից կամ, եթե չեն սահմանվում Տնօրենների խորհրդի կողմից, ապա սահմանվում են Վարկային կազմակերպության Գլխավոր տնօրենի կողմից:

14.3. Պաշտոնատար անձանց վարքագծի կանոնադիրքը:

Վարկային կազմակերպության պաշտոնատար անձինք պարտավոր են գործել բարեխղճորեն, ելնելով Վարկային կազմակերպության շահերից:

14.2. Chief Financial and Chief Operational Officers.

The members of the Executive Board, Chief Financial and Chief Operational Officers, shall have such responsibilities as determined by the Board of Directors or if not so determined, by the General Director of the Credit Organization.

14.3. Code of Conduct of the Officers.

Officers of the Credit Organization shall act in good faith and in the best interests of the Credit Organization.

ՀՈԴՎԱԾ 15.

ՖԻՆԱՆՍԱՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՄԿՈՒՄԸ

15.1. Աուդիտի գործառույթը:

Վարկային կազմակերպությունն աուդիտի գործառույթի համար ունի հետևյալ կառուցվածքը.

- ա) Վերստուգող,
- բ) Ներքին աուդիտ,
- գ) Արտաքին աուդիտ:

15.2. Վերստուգողը:

Վերստուգողը հետևում է Վարկային կազմակերպության կառավարման մարմինների որոշումների կատարմանը և ապահովում կիրառելի օրենքների, կանոնակարգերի և ստանդարտների պահանջների կատարումը Վարկային կազմակերպության կողմից: Վերստուգողը նշանակվում է Բաժնետերերի ժողովի կողմից երեք տարի ժամկետով: Վերստուգողի նշանակման ժամկետի ավարտից հետո նոր ժամկետով վերստուգողի նշանակման վերաբերյալ որոշում չընդունելու պարագայում վերստուգողի ժամկետը համարվում է

ARTICLE 15.

FINANCIAL CONTROLS

15.1. Audit Function.

The Credit Organization shall have the following structure for the audit function:

- a) Controller;
- b) Internal Audit;
- c) External Audit.

15.2. Controller.

Controller shall monitor the implementation of the decisions of the management bodies of the Credit Organization and ensure that Credit Organization is in compliance with applicable laws, regulations and standards. The Controller shall be appointed by the Shareholders' Meeting for a three-year term and shall have financial experience and expertise. Members of the Board of Directors and Executive Board of the Credit Organization may not be appointed as the Controller. If after the expiration of the term of appointment of the Controller there is no resolution on the appointment of the Controller the same Controller is considered appointed for the next three years. The Credit Organization's operations shall be subject to review by the Controller who shall

երկարաձգված ևս երեք տարով: Վերստուգողը պետք է ունենա ֆինանսական ոլորտում աշխատանքի փորձ և գիտելիքներ: Վարկային կազմակերպության Տնօրենների խորհրդի և վարչության անդամները չեն կարող նշանակվել Վերստուգող:

Վարկային կազմակերպության գործունեությունը վերստուգվում է Վերստուգողի կողմից, որը ստուգում է Վարկային կազմակերպության ֆինանսատնտեսական գործունեության տարեկան արդյունքները, ստուգում է Վարկային կազմակերպության ֆինանսատնտեսական գործունեությունը սեփական նախաձեռնությամբ՝ ցանկացած ժամանակ, Բաժնետերերի ժողովի կամ Տնօրենների խորհրդի որոշմամբ, ինչպես նաև Վարկային կազմակերպության՝ քվեարկող բաժնետոմսերի առնվազն 10%-ի սեփականատեր Բաժնետիրոջ (Բաժնետերերի) պահանջով:

Ստուգումներ կատարելու ընթացքում Վերստուգողն իրավասու է ստանալ Վարկային կազմակերպության, վերջինիս մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների գործունեությունը վերաբերող անհրաժեշտ ցանկացած փաստաթուղթ, նյութեր և բացատրություններ: Վերստուգողը հաշվետու է Բաժնետերերի առջև:

15.3. Ներքին աուդիտ:

Վարկային կազմակերպության ներսում, սահմանված պահանջների կատարումը և ապահովումը վերահսկելու նպատակով ստեղծվում է ներքին աուդիտ («Ներքին աուդիտ»): Ներքին աուդիտը կատարում է հետևյալ գործառնությունները.

ա) Ապահովում է Վարկային կազմակերպության գործունեության համապատասխանությունը Հայաստանի գործող օրենսդրության պահանջներին, Վարկային կազմակերպության նկատմամբ տարածվող՝ Բաժնետերերի քաղաքականություններին և այլ կիրառելի ստանդարտներին,

inspect the results of the annual financial performance, financial activities of the Credit Organization either on its own initiative at any time or based on a decision of the Shareholders' Meeting or Board of Directors, as well as at the request of the Shareholder(s) owner(s) of at least 10% of the voting shares of the Credit Organization.

In performing inspections the Controller shall have access to all necessary documents, materials, and explanations concerning the financial activities of the Credit Organization, its branches and representative offices. The Controller shall be accountable to the Shareholders.

15.3. Internal Audit.

The internal audit (“Internal Audit”) shall be established to oversee the compliance and assurance function within the Credit Organization. The Internal Audit shall perform the following functions:

a) ensure that the activities of the Credit Organization are in compliance with applicable Armenian Law, policies of the Shareholders to which the Credit Organization is subject to and other applicable standards.

- բ) Վերստուգում է Վարկային կազմակերպության ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքները,
- գ) Վերլուծում է Վարկային կազմակերպության գործունեության, դրա աշխատակիցների մասնագիտական գործունեության, ինչպես նաև Վարկային կազմակերպության պաշտոնատար անձանց կողմից լիազորությունների չարաշահման դեպքերի վերաբերյալ տեղեկություններ և հաշվետվություններ,
- դ) Վերստուգումն ավարտելուց հետո եզրակացություններ և առաջարկություններ է ներկայացնում Վերստուգողին, Վարչությանը և Տնօրենների խորհրդի Աուդիտի հանձնաժողովին, եթե այդպիսին ստեղծվում է սույն Կանոնադրության համաձայն,
- ե) Կատարում է Վարկային կազմակերպության գործունեության ներքին վերստուգման և աուդիտի հետ կապված այլ գործառույթներ:
- b) review results of the financial activity of the Credit Organization;
- c) analyze information and reports on the activity of the Credit Organization, on professional activity of its employees, on the cases of abuse of authority by the officers of the Credit Organization;
- d) upon completion of the review, provide conclusions and recommendations to the Controller, the Executive Board and the Audit Committee of the Board of Directors, if such is established pursuant to this Charter;
- e) other functions associated with the internal review and audit of the Credit Organization's activity.

Ներքին աուդիտը գործառնական առումով հաշվետու է «ՖԻՆԲԱ ինտերնեյշնլ ինք.»-ի Տարածաշրջանային աուդիտորին, իսկ վարչական առումով հաշվետու է Վարկային կազմակերպության Գլխավոր տնօրենին: Ներքին աուդիտը հաշվետու է Վերստուգողին և Տնօրենների խորհրդի Աուդիտի հանձնաժողովին, եթե այդպիսին ստեղծվում է սույն Կանոնադրության համաձայն: Հաշվետու լինելն իրականացվում է Վարկային կազմակերպության ներքին քաղաքականությունների և ընթացակարգերի համաձայն:

15.4. Արտաքին աուդիտ:

Հայաստանի օրենսդրությամբ պահանջվող կարգով Վարկային կազմակերպության գործունեությունը տարին մեկ անգամ ստուգվում է արտաքին աուդիտորի,

The Internal Audit shall be operationally responsible to the FINCA International, Inc.'s Regional Auditor and administratively reports to the General Director of the Credit Organization. The Internal Audit shall be accountable to the Controller and the Audit Committee of the Board of Directors, if such is established pursuant to this Charter. Reporting shall be conducted in accordance with the internal policies and procedures of the Credit Organization.

15.4. External Audit.

As required under the Armenian Law, on an annual basis, the activity of the Credit Organization shall be subject to review by an external auditor, i.e., an independent audit organization licensed in Armenia to conduct such reviews and otherwise

այսինքն՝ անկախ աուդիտորական կազմակերպության կողմից, որը լիցենզավորվել է Հայաստանի տարածքում նման ստուգումներ իրականացնելու համար և այլ առումներով իրավասու է աուդիտորական հաշվետվություններ ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին և Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտներին («IAS») համապատասխան («Արտաքին աուդիտոր»):

authorized to provide audit reports in accordance with the Armenian accounting standards and IAS (the “External Auditor”).

ՀՈՂՎԱԾ 16.

**ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ
ՄՍՏՅԱՆՆԵՐԸ, ԳՐԱՌՈՒՄՆԵՐԸ,
ՀԱՇՎԱՀԱՊԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄԸ ԵՎ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ:**

16.1. Հաշվառումը:

Վարկային կազմակերպության Վարչության այն անդամները, որոնք պատասխանատու են հաշիվների և ֆինանսական հաշվետվությունների նախապատրաստման և վարման համար, պատասխանատվություն են կրում հաշիվներ հաշվետվություններում պարունակվող տեղեկությունների իսկության, Հայաստանի օրենսդրությամբ պահանջվող կարգով փաստաթղթային ու էլեկտրոնային տեսքով հաշվառումների պատշաճ և անվտանգ պահպանման, ինչպես նաև Վարկային կազմակերպության պարբերական և տարեկան ֆինանսական և այլ հաշվետվությունները ժամանակին ՀՀ կենտրոնական բանկին, Տնօրենների խորհրդին, Բաժնետերերին և Հայաստանի Հանրապետության այլ իրավասու մարմինների ներկայացնելու համար: Վարկային կազմակերպությունը պարտավոր է իր կորպորատիվ գրառումները պահպանել իր գրանցված հասցեում:

Ֆինանսական հաշվետվությունները, վիճակագրական հաշվառման հաշվետվությունները և պարբերական ֆինանսական հաշվետվությունները պետք է նախապատրաստվեն և, պահանջվող

ARTICLE 16.

**BOOKS, RECORDS, ACCOUNTING AND
REPORTING OF THE CREDIT
ORGANIZATION**

16.1. Record-Keeping.

Members of the Executive Board of the Credit Organization responsible for preparation and maintenance of accounts and financial records shall bear responsibility for the authenticity of the information contained in the accounts, for proper and safe record-keeping in documentary and electronic form, as required by the Armenian Law, and for timely submission of periodic and annual financial and other reports of the Credit Organization to the CBA, Board of Directors, Shareholders and other relevant authorities of the Republic of Armenia. The Credit Organization shall keep its corporate records at its registered address.

Financial records, statistical accounting and periodic financial reports shall be prepared and, to the extent required, submitted to the CBA and other competent governmental authorities and to the Board of Directors and the Shareholders' Meeting in conformity with this Charter, accounting principles mandated by the Armenian Law and IAS. The Credit Organization shall regularly submit to the CBA (and other authorities in accordance with the Armenian Law) such reports and information as the CBA (or another authority) may require.

չափով, ներկայացվեն ՀՀ կենտրոնական բանկին և պետական այլ իրավասու մարմինների, ինչպես նաև Տնօրենների խորհրդին և Բաժնետերերի ժողովին սույն Կանոնադրության, Հայաստանի օրենսդրությամբ սահմանված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների («IAS») համաձայն: Վարկային կազմակերպությունը պարտավոր է պարբերաբար ՀՀ կենտրոնական բանկին (և Հայաստանի օրենսդրությամբ նախատեսված այլ իրավասու պետական մարմինների) ներկայացնել ՀՀ կենտրոնական բանկի (կամ այլ պետական մարմինների) կողմից պահանջվող հաշվետվություններ և տեղեկություններ:

16.2. Արժույթը:

Վարկային կազմակերպության ֆինանսատեսական գործունեության արդյունքները պետք է ներկայացվեն Հայաստանի Հանրապետության դրամով: Արժույթի փոխարկումները պետք է գրառվեն Հայաստանի օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման ընդունված սկզբունքների համաձայն: Վարկային կազմակերպությունն իրավասու է Տնօրենների խորհրդի սահմանած կարգով գուգահեռաբար վարել գրքեր դառնալով կամ այլ արտարժույթներով:

16.3. Ֆինանսական տարին և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունը:

Վարկային կազմակերպության ֆինանսական տարին համընկնում է օրացուցային տարվա հետ (հունվարի 1 – դեկտեմբերի 31): Վարկային կազմակերպության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունը հաստատվում է Բաժնետերերի տարեկան ժողովի կողմից:

16.4. Վարկային կազմակերպության գրառումների հասանելիությունը Բաժնետերերին:

Վարկային կազմակերպությունը պարտավոր է ապահովել Վարկային

16.2. Currency.

The Credit Organization’s financial results shall be stated in AMD. Currency conversions shall be recorded in accordance with the Armenian Law and sound accounting principles. The Credit Organization may maintain a parallel set of books in US Dollars or other foreign currencies, as shall be determined by the Board of Directors.

16.3. Fiscal Year and Annual Financial Report.

The fiscal year of the Credit Organization shall be the calendar year (January 1 - December 31). The annual report of the Credit Organization shall be approved by the Annual Shareholders’ Meeting.

16.4. Shareholders Access to the Credit Organization’s Records.

The Credit Organization shall ensure that the Shareholders and members of the Board of Directors shall have access to the Credit

կազմակերպությունների գրառումների հասանելիությունը Բաժնետերերին և Տնօրենների խորհրդի անդամներին և պահանջի դեպքում տրամադրել դրանց կրկնօրինակներ:

Organization records and shall provide copies thereof upon request.

**ՀՈԴՎԱԾ 17.
ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ
ՍՏՈՐԱԲԱԺԱՆՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ԴՈՒՍՏՐ
ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ:**

**ARTICLE 17.
SUBDIVISIONS AND SUBSIDIARIES OF
THE CREDIT ORGANIZATION**

17.1. Մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների ստեղծումը:
Վարկային կազմակերպությունը կարող է Հայաստանի Հանրապետությունում կամ արտերկրում ստեղծել մասնաճյուղեր և ներկայացուցչություններ, որոնք իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեն: Հայաստանի Հանրապետությունում ստեղծվելու դեպքում դրանք իրավունք կունենան գործել ՀՀ կենտրոնական բանկում հաշվառվելուց հետո, իսկ արտերկրում ստեղծվելու դեպքում դրանք կարող են բացվել և գործել համապատասխան պետության օրենքների համաձայն:
Վարկային կազմակերպությունը հաստատում է իր մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների կանոնակարգերը, որոնցում սահմանվում են դրանց իրավասությունները և լուծարման կարգը:
Վարկային կազմակերպության մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների բացումը, հաշվառումը և լուծարումն իրականացվում է Հայաստանի օրենսդրությամբ և սույն Կանոնադրությամբ նախատեսված կարգով:
Վարկային կազմակերպության մասնաճյուղերը և ներկայացուցչությունները գործում են Վարկային կազմակերպության անունից, վերջինիս կողմից իրենց վերապահված լիազորությունների սահմաններում:
Վարկային կազմակերպությունը պատասխանատու է իր մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների գործունեության համար: Մասնաճյուղերը և ներկայացուցչությունները ֆինանսական գործառնություններ են իրականացնում

17.1. Establishment of Branches and Representative Offices.
The Credit Organization may establish, either in the Republic of Armenia or abroad, branch and representative offices that are not legal entities. In case if they are established in the Republic of Armenia they shall be able to operate after registration with the CBA and in case if they are founded abroad they may be opened and operate in accordance with the laws of such other countries. The Credit Organization shall approve regulations on its branch and representative offices where their powers and liquidation process shall be defined. The opening, registration and liquidation of the branch and representative offices of the Credit Organization shall be carried out in accordance with the procedure defined by the Armenian Law and this Charter. Branches and representative offices of the Credit Organization shall operate in the name of the Credit Organization in accordance with the powers granted by the latter. The Credit Organization shall be responsible for the activity of its branches and representative offices. The branch and representative offices shall carry out financial transactions in accordance with the Armenian Law (either in AMD or in foreign currencies), this Charter and the charter of the relevant branch or representative office.

Հայաստանի օրենսդրության համաձայն (դրամով կամ արտարժույթով), սույն Կանոնադրության և համապատասխան մասնաճյուղի կամ ներկայացուցչության կանոնադրության համաձայն:

17.2. Դուստր ձեռնարկության ստեղծումը:

Վարկային կազմակերպությունը կարող է Հայաստանի Հանրապետությունում կամ արտերկրում ստեղծել իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող դուստր ձեռնարկություններ կամ մասնակից լինել դրանց: Հայաստանի Հանրապետությունում ստեղծվելու դեպքում դրանք ենթակա են գրանցման Հայաստանի օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, իսկ արտերկրում ստեղծվելու դեպքում՝ համապատասխան պետության օրենքներով սահմանված կարգի համաձայն:

17.2. Establishment of a subsidiary.

The Credit Organization may establish, either in the Republic of Armenia or abroad, legal entity subsidiaries or otherwise participate in them. In the event they are founded in the Republic of Armenia they should be registered in accordance with the procedure prescribed by the Armenian Law and if they are founded abroad they should be registered in accordance with the procedure prescribed by the laws of such other countries.

**ՀՈՂՎԱԾ 18.
ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ
ՎԵՐԱԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ԵՎ
ԼՈՒԾԱՐՈՒՄԸ**

18.1. Վերակազմակերպում:

Վարկային կազմակերպությունը կարող է հոժարակամ վերակազմակերպվել Բաժնետերերի որոշման հիման վրա, Հայաստանի օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Վերակազմակերպումը կարող է տեղի ունենալ միաձուլման, միացման, բաժանման, առանձնացման կամ վերակազմավորման ձևով: Վերակազմակերպման դեպքում Վարկային կազմակերպության իրավունքները և պարտավորություններն փոխանցվում են նրա իրավահաջորդին/-ներին և նրա կողմից նշված անձին/անձանց:

18.2. Լուծարում:

Վարկային կազմակերպության լուծարումը հանգեցնում է վարկային կազմակերպության գործունեությամբ զբաղվելու լիցենզիայի ուժը կորցրած ճանաչելու և Վարկային կազմակերպության՝ որպես իրավաբանական անձի գոյության դադարեցման: Վարկային

**ARTICLE 18.
REORGANIZATION AND LIQUIDATION
OF THE CREDIT ORGANIZATION**

18.1. Reorganization.

The Credit Organization may be reorganized voluntarily by a decision of the Shareholders in accordance with Armenian law. Reorganization shall take place in the form of merger, acquisition, division, separation or transformation. In the event of reorganization, the rights and obligations of the Credit Organization shall be transferred to its successor(s) and assignee(s).

18.2. Liquidation.

Liquidation of the Credit Organization shall result in revocation of its license to operate as a credit organization and termination of the Credit Organization's existence as legal entity. The Credit Organization shall be liquidated as follows:

կազմակերպությունը կարող է լուծարվել հետևյալ կարգով.

ա) Հայաստանի օրենսդրության համաձայն նման որոշում կայացնելու իրավասություն ունեցող համապատասխան դատարանի կամ արբիտրի որոշմամբ,	a) by order of a relevant court or arbitrator empowered to grant such order pursuant to Armenian law;
բ) Բաժնետերերի որոշմամբ՝ ՀՀ կենտրոնական բանկից նախապես ստացված համաձայնությամբ, կամ	b) by a decision of the Shareholders with prior consent of the CBA; or
գ) Հայաստանի օրենսդրությամբ նախատեսված այլ հիմքերով:	c) on other grounds stipulated by the Armenian law.

Անվճարունակության կամ սնանկության դեպքում Վարկային կազմակերպությունը լուծարվում է անվճարունակության (սնանկության) մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների համաձայն:

In the event of insolvency or bankruptcy, the Credit Organization shall be liquidated in accordance with the insolvency (bankruptcy) laws of the Republic of Armenia.

18.3. Լուծարային հանձնաժողովը:

Վարկային կազմակերպության Բաժնետերերի նախաձեռնությամբ Վարկային կազմակերպության լուծարումն ի կատար է ածվում Հայաստանի օրենսդրության համաձայն, նախապես ՀՀ ԿԲ-ից ստացված համաձայնությամբ: Վարկային կազմակերպության լուծարումն իրականացվում է Հայաստանի օրենսդրության համաձայն Բաժնետերերի նշանակած լուծարային հանձնաժողովի («Լուծարային հանձնաժողով») կողմից, իսկ դատարանի որոշմամբ լուծարման դեպքում, դատարանի նշանակած Լուծարային հանձնաժողովի կողմից: Լուծարային հանձնաժողովը պետք է կազմված լինի առնվազն 3 հոգուց: Լուծարային հանձնաժողովը գնահատում է Վարկային կազմակերպության ակտիվները, բացահայտում պարտավորությունները, դրանց հետ կապված վերջնահաշվարկներ կատարում, և կազմում ու Բաժնետերերի հաստատմանն է ներկայացնում լուծարային հաշվեկշիռը:

18.3. Liquidation Commission.

Liquidation of the Credit Organization on the initiative of the Credit Organization's Shareholders shall be executed in accordance with the Armenian law and with the prior consent of the CBA. Liquidation of the Credit Organization shall be carried out by the liquidation commission (hereinafter the "Liquidation Commission") appointed by the Shareholders in accordance with the Armenian law, and, in case of liquidation by a judicial decision, by the Liquidation Commission appointed by the court. The Liquidation Commission should comprise of at least 3 persons. The Liquidation Commission shall appraise the assets of the Credit Organization, reveal its liabilities, make settlements in relation thereto, and draw up and submit a liquidation balance sheet for approval to the Shareholders.

18.4. Լուծարման կարգը:

18.4. Liquidation Procedure.

Վարկային կազմակերպության լուծարումն իրականացվում է Բաժնետերերի կողմից հաստատված և Հայաստանի օրենսդրությամբ նախատեսված լուծարման ընթացակարգի համաձայն:

Պարտատերերի պահանջների ներկայացման ժամկետը սահմանվում է Վարկային կազմակերպության լուծարման մասին հայտարարության մեջ, որը հրապարակվում է թերթերում Հայաստանի օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով:

Վարկային կազմակերպությունը համարվում է լուծարված Լուծարային հանձնաժողովի գործունեության հաշվետվության՝ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից հաստատվելուց հետո: ՀՀ ԿԲ-ում վարկային կազմակերպությունների ռեեստրում և Իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրում կատարվում են համապատասխան գրառումներ Վարկային կազմակերպության լուծարման մասին:

18.5. Բաշխումը:

Վարկային կազմակերպության լուծարման դեպքում դրա բոլոր միջոցները, այդ թվում՝ Վարկային կազմակերպության գույքի օտարումից ստացված հասույթը Հայաստանի օրենսդրությամբ նախատեսված հերթականությամբ ուղղվում են Վարկային կազմակերպության պարտատերերի պահանջների բավարարմանը: Մնացորդը Հայաստանի օրենսդրությամբ նախատեսված հերթականությամբ բաշխվում է Վարկային կազմակերպության Բաժնետերերի միջև՝ վերջիններիս բաժնետոմսերի թվաքանակին, տեսակին և դասին համամասն:

ՀՈՂՎԱՍԾ 19. ԱՅԼ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

19.1. Գաղտնի տեղեկություններ:

Բաժնետերը (Բաժնետերերը) ընդունում է ի գիտություն, որ հնարավոր են դեպքեր, երբ անհրաժեշտ կլինի, որպեսզի ինքը Վարկային կազմակերպությանը հայտնի, կամ Վարկային կազմակերպությունն իրեն՝ Բաժնետիրոջը հայտնի որոշ առևտրային գաղտնիքներ, հստություններ (know-how),

The liquidation of the Credit Organization shall be carried out in accordance with the liquidation procedure approved by the Shareholders and the Armenian law.

The term for submitting creditors' demands shall be set forth in the announcement on the liquidation of the Credit Organization to be published in the newspapers in accordance with the procedure defined by the Armenian law.

The Credit Organization shall be deemed to be liquidated after approval of the report of the Liquidation Commission on its activities by the CBA. Relevant records shall be made in the Credit Organizations registry at the CBA and with the State Register of Legal Entities on the liquidation of the Credit Organization.

18.5. Distribution.

In the event of the liquidation of the Credit Organization, all of its funds, including the proceeds received from the alienation of the property of the Credit Organization, shall be used to satisfy demands of the creditors of the Credit Organization in a sequence prescribed by the Armenian law. The balance shall be distributed among the Shareholders of the Credit Organization in a sequence prescribed by the Armenian law in proportion to the number, type and class of their shares.

ARTICLE 19. MISCELLANEOUS PROVISIONS

19.1. Confidential Information.

The Shareholder(s) acknowledge that it may need to disclose to the Credit Organization, or the Credit Organization may have a need to disclose to the Shareholder certain commercial secrets, know-how, technical, financial, commercial and/or business information of a private or confidential nature (the “Confidential Information”). Provided that the Shareholder complies with the broader

ինչպես նաև գաղտնի կամ խորհրդապահական բնույթի տեխնիկական, ֆինանսական, առևտրային և/կամ գործարար տեղեկություններ («Գաղտնի տեղեկություններ»): Եթե Բաժնետերը կատարում է նման տեղեկությունների տրամադրում թույլատրող այլ պայմանագրերով իր ստանձնած ավելի ընդհանուր բնույթի հանձնառությունները, ապա Բաժնետերը պարտավոր է ապահովել, որպեսզի իր դուստր ձեռնարկությունները, տնօրենները, պաշտոնատար անձինք, գործակալները և աշխատակիցները գաղտնի պահեն Վարկային կազմակերպությանը վերաբերող Գաղտնի տեղեկությունները, իսկ Վարկային կազմակերպությունը պարտավոր է ապահովել, որպեսզի իր դուստր ձեռնարկությունները, տնօրենները, պաշտոնատար անձինք, գործակալները և աշխատակիցները գաղտնի պահեն Բաժնետիրոջը վերաբերող Գաղտնի տեղեկությունները, և որևէ կերպ չօգտագործել այդ տեղեկությունները, բացառությամբ երբ դրա համար գրավոր ստացվել է Գաղտնի տեղեկությունների տիրոջ թույլտվությունը:

19.2. Նամակագրությունը:

Վարկային կազմակերպության և վերջինիս Բաժնետիրոջ միջև ցանկացած նամակագրություն պետք է լինի գրավոր, անգլերեն, և, եթե անհրաժեշտ է, հայերեն, այդ նամակագրությունն ուղարկող անձի ստորագրությամբ: Ծանուցումները և այլ գրությունները համարվում են պատշաճ կերպով տրված, երբ առաքվում են. (ա) առձեռն՝ ստացման հաստատմամբ, (բ) տելեքսով, ֆաքսիմիլով կամ հաղորդման այլ միջոցներով՝ ստացման հաստատմամբ, կամ (գ) պատվիրված փոստով. սակայն, պայմանով, որ այդ ծանուցումները և այլ գրություններն ուղարկվեն համապատասխան կողմի՝ Բաժնետերերի ռեեստրում նշված հասցեով: Ծանուցումը համարվում է ստացված և օրինական ուժ ունի ստացման հաստատման օրվա դրությամբ: Բաժնետերը կարող է այդպիսի փաստաթղթերի և նամակագրության

commitments taken under other agreements allowing the disclosure of such information, the Shareholder shall ensure that its subsidiaries, directors, officers, agents, and personnel keep confidential the Confidential Information pertaining to the Credit Organization, and the Credit Organization shall ensure that its subsidiaries, directors, officers, agents, and personnel keep confidential the Confidential Information pertaining to the Shareholder, and make no use thereof unless permitted in writing by the owner of the Confidential Information.

19.2. Correspondence.

Any correspondence to be made between the Credit Organization and its Shareholders shall be in writing in English and, if necessary, in Armenian and signed by a person sending such correspondence. Such notice and other correspondence shall be deemed to have been duly given or made when it is delivered: (a) in hand with receipt confirmation; (b) by telex, facsimile or other means of transmission with receipt confirmation; or (c) by express mail; provided that such notice or communication is sent at such party's address specified in the Shareholder Register. The notice shall be deemed to be received and effective as of the date of its receipt confirmation. The Shareholder may specify any other address for receipt of such documents or correspondence by notifying the Credit Organization thereof, which information should be immediately incorporated in the Shareholder Register.

ստացման համար նշել ցանկացած այլ հասցե՝ այդ մասին ծանուցելով Վարկային կազմակերպությունը, ընդ որում, այդ դեպքում նման տեղեկություններն անհապաղ գետեղվում են Բաժնետերերի ռեեստրի մեջ:

19.3. Կառավարող օրենսդրությունը և արբիտրաժը:

Սույն Կանոնադրությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ և մեկնաբանվում ՀՀ օրենսդրության համաձայն՝ հաշվի չառնելով դրանով նախատեսված՝ օրենսդրական նորմերի բախման սկզբունքները:

Այն դեպքում, երբ առաջ են գալիս վեճեր մի կողմից Վարկային կազմակերպության, իսկ մյուս կողմից՝ նրա Բաժնետերերի, վերջիններիս ինսամակալների, լուծարային կառավարիչների կամ լիազոր ներկայացուցիչների միջև, որոնք վերաբերում են սույն Կանոնադրության բուն իմաստին, մեկնաբանմանը, կիրառմանը կամ ազդեցությանը, Հայաստանի օրենսդրության համաձայն կատարված, կնքված, բաց թողնված կամ կրած ցանկացած երևույթի, կամ Վարկային կազմակերպության կամ վերջինիս գործերի վրա ազդող որևէ խախտման, ենթադրյալ խախտման, կամ որևէ իրավական ակտի կամ որևէ դրույթի, նման տարաձայնությունները ենթակա են լուծման արբիտրաժային կարգով՝ միանձնյա արբիտրի կողմից, որը պետք է անցկացվի ԱՄՆ-ի Կոլումբիա օկրուգի Վաշինգտոն քաղաքում՝ Արբիտրաժի ամերիկյան միության (American Arbitration Association)՝ այդ ժամանակ գործող Արբիտրաժի միջազգային կանոնների (International Arbitration Rules) համաձայն: Արբիտրաժի արդյունքում կայացվող արբիտրաժային ցանկացած որոշում կարող է ի կատար ածվել համապատասխան պետության ցանկացած դատարանի կողմից: Կողմերից յուրաքանչյուրն ինքն է կրելու իր սեփական ծախսերը, այդ թվում, առանց սահմանափակման, իրավաբանների

19.3. Governing Law and Arbitration.

This Charter shall be governed by, and shall be construed in accordance with, the laws of the Republic of Armenia, without regard to the principles of conflict of laws therein.

Whenever any dispute arises between the Credit Organization on the one hand and any of its Shareholders, their executors, administrators or assigns on the other hand touching the true intent or construction or the incidence or consequences of this Charter, touching anything done or executed, omitted or suffered in pursuance of the Armenian Law, or touching any breach or alleged breach or otherwise relating to the premises or to any ordinance affecting the Credit Organization or to any of the affairs of the Credit Organization, such difference shall be settled by arbitration by a single arbitrator, which shall be conducted in Washington, D.C. pursuant to the then prevailing International Arbitration Rules of the American Arbitration Association. Any arbitral award resulting from arbitration may be enforced by any court of competent jurisdiction. Each party shall bear its own costs, including but not limited to attorneys' fees, of arbitration and any litigation thereon.

վճարները, արբիտրաժի և ցանկացած այլ վեճի հետ կապված ծախսերն ու վճարները:

19.4. Անջատելիությունը և բաժինների վերնագրերը:

Սույն Կանոնադրության դրույթներից յուրաքանչյուրն անջատելի է սույն Կանոնադրության ցանկացած այլ դրույթից, և սույն Կանոնադրության մեկ կամ մի քանի դրույթների անվավերությունը կամ անկիրարկելիությունը չի ազդում սույն Կանոնադրության մնացած դրույթների վավերության կամ կիրարկելիության վրա: Սույն Կանոնադրության մեջ տեղ գտած՝ բաժինների վերնագրերը միայն հղումներ անելու համար են նախատեսված և չեն կարող որևէ կերպ ազդել սույն Կանոնադրության իմաստի կամ մեկնաբանության վրա:

19.5. Լեզու:

Սույն Կանոնադրությունը կազմվել և հաստատվել է վեց անգլերեն և վեց հայերեն բնօրինակներով: Յանկացած տարաձայնության դեպքում պետք է գերակայի հայերեն տարբերակը, իսկ անգլերեն տարբերակը պետք է համապատասխանաբար ուղղվի և փոփոխվի՝ սույն Կանոնադրությամբ սահմանված կարգով:

19.4. Severability and Section Headings.

Each of the provisions of the present Charter is severable from every other provision of the present Charter and the invalidity or unenforceability of any one or more provisions of the present Charter shall not affect the validity or enforceability of the remaining provisions of the present Charter. The section headings contained in the present Charter are for reference purposes only and shall not affect in any way the meaning or interpretation of the present Charter.

19.5. Language.

The present Charter is made and executed in six English and six Armenian originals. In the event of any inconsistency, the Armenian version shall prevail and the English version shall be corrected and amended accordingly pursuant to a procedure set forth in the present Charter.

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2

**ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ
ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ,
ԼԻՑԵՆԶԻԱ**

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ

Բ. ԵՐԵՎԱՆ

ԿՆԻՔ

Գրանցված է
ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի
28.03.2006թ. թիվ 128 Ա որոշմամբ

ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ թիվ 13

Համաձայն «Վարկային կազմակերպությունների մասին» և «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների, սույն վկայականը տրվում է

**«ՖԻՆԲԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ ՓԲԸ**

Գտնվելու վայրը՝ ք. Երևան, Ազաթանգեղոսի փող., շենք 2ա

Գրանցման համարը 13

Գրանցման ամսաթիվ, ամիս, տարեթիվ՝ 28.03.2006թ.

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի նախագահ՝

S. Մարգարյան

Կ.Տ.

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի նախագահ

S. Սարգսյան

28 մարտի 2006թ.

Վարկային կազմակերպության լիցենզիա թիվ 13

Սույն լիցենզիան տրվում է ««ՖԻՆԲԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ»
փակ բաժնետիրական ընկերությանը

«Վարկային կազմակերպությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով
նախատեսված՝ Հայաստանի Հանրապետության դրամով և արտարժույթով վարկային կազմակերպության
գործունեություն և ֆինանսական գործառնություններ իրականացնելու համար:

Գրանցման թիվ 13

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3

**ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ
ԽՈՐՀՐԴԻ ՈՐՈՇՈՒՄ**

<p style="text-align: center;">Որոշում N 34/2021 Ընդունված է միաձայն գրավոր համաձայնությամբ առանց «ՖԻՆԲԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ փակ բաժնետիրական ընկերության («Ընկերություն») Տնօրենների խորհրդի նիստ գումարելու</p> <p style="text-align: center;">Հոկտեմբերի 28, 2021թ. ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն</p>	<p style="text-align: center;">Resolution № 34/2021 Adopted by Unanimous written consent in lieu of a meeting of the Board of Directors of “FINCA” Universal Credit Organization Closed Joint Stock Company (the “Company”)</p> <p style="text-align: center;">October 28, 2021 Yerevan, Republic of Armenia</p>
<p>2021 թվականի հոկտեմբերի 28-ին, համաձայն «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 84-րդ հոդվածի, ինչպես նաև Ընկերության կանոնադրության 12.3, 12.10 և 12.11 հոդվածների, Ընկերության տնօրենների խորհուրդը քննարկեց և որոշումներ կայացրեց օրակարգում նշված հետևյալ հարցի վերաբերյալ.</p>	<p>On this day of October 28, 2021 according to the article 84 of the RA law on Joint-Stock Companies, as well as the articles 12.3, 12.10 and 12.11 of Company’s Charter, the Board of Directors discussed and made decisions on the issue set forth in the following agenda:</p>
<p>ՕՐԱԿԱՐԳ</p>	<p>AGENDA:</p>
<p>1. Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից գրանցումից հետո մեկ տարվա ընթացքում մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ և/կամ մինչև 7,000,000 (յոթ միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալով անվանական չփոխարկվող արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերի թողարկման հաստատում:</p>	<p>1. Approval of non-convertible non-documentary coupon bond issue of up to AMD 4,900,000,000 (four billion nine hundred million) and/or up to USD 7,000,000 (seven million) within a year following the registration of the Program Prospectus by the Central Bank of the RA.</p>
<p>ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ</p>	<p>APPROVED DECISIONS:</p>
<p>Տնօրենների խորհրդի անդամները որոշեցին.</p> <p>1. Հաստատել Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից գրանցումից հետո մեկ տարվա ընթացքում մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ և/կամ մինչև 7,000,000 (յոթ միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալով</p>	<p>Now therefore, the members of the Board of Directors have resolved:</p> <p>1. To approve issuance of non-convertible non-documentary coupon bonds up to AMD 4,900,000,000 (four billion nine hundred million) and/or up to 7,000,000 (seven million) USD within a year following the registration of the Program Prospectus by the Central Bank of</p>

<p>անվանական չփոխարկվող արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերի թողարկումը արժեկտրոնների կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշերով), ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալ սահմանել ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի ծավալի առնվազն 10%-ի չափով:</p> <p>2. ՀՀ դրամով թողարկվող յուրաքանչյուր պարտատոմսի անվանական արժեքը սահմանել 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ, իսկ արտարժույթով թողարկվող յուրաքանչյուր պարտատոմսի համար՝ 25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար:</p> <p>3. Պարտատոմսերի թողարկումը և տեղաբաշխումն իրականացնել «Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա» ԲԲԸ տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով:</p> <p>4. Յուրաքանչյուր տրանշի թողարկման և տեղաբաշխման ժամկետները, արժույթը, ծավալը, եկամտաբերությունը և այլ էական պայմանները սահմանել Ընկերության Տնօրենների Խորհրդի առանձին որոշումներով:</p> <p>5. Պարտատոմսերի թողարկման, ինչպես նաև թողարկվող պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ, պարտատոմսերի ձեռքբերման քանակի և ազատ շրջանառության հետ կապված որևէ սահմանափակում չսահմանել՝ բացառությամբ օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերի:</p> <p>6. Յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի արժեկտրոնային եկամտի վճարման փոխանցումը կատարել վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի գրանցված սեփականատերերի ցուցակի (ռեեստրի) հիման վրա՝ պարտատոմսերի</p>	<p>the RA, by semi-annual coupon payment frequency, in separate tranches. To establish the volume of bond issuance in AMD not less than 10% of the volume of bonds issued in USD.</p> <p>2. To set AMD 10,000 (ten thousand) as nominal value of each bond issued in AMD and USD 25 (twenty-five) as nominal value of each bond issued in foreign currency.</p> <p>3. To perform issuance and placement of bonds via “Armenian Securities Exchange” OJSC placement system in standard closed (European) auction.</p> <p>4. To set term, currency, volume, profitability and other material provisions of issuance and placement of each tranche by Company Board of Directors separate resolutions.</p> <p>5. Except events stipulated by legislation, abstain from imposing any limits on issuance of bonds, as well as with regards to investors, volume of bond purchase, and free circulation.</p> <p>6. To transfer the coupon income of each tranche on the accounts provided by the coupon owners who are registered in the list of coupon bond owners (registry) as of 18:00 o'clock of the working day prior to the payment day.</p>
---	---

<p>սեփականատերերի կողմից նշված հաշիվներին:</p> <p>7. Յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի մարման գումարի փոխանցումը կատարել պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի գրանցված սեփականատերերի ցուցակի (ռեեստրի) հիման վրա՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի կողմից նշված հաշիվներին</p> <p>8. Հանձնարարել Ընկերության գլխավոր տնօրենին.</p> <p>ա) բանակցել և կնքել պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման պայմանագիր համապատասխան մասնագիտացված ընկերության հետ,</p> <p>բ) կազմակերպել «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» բաց բաժնետիրական ընկերության հետ «Անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարման» պայմանագրի կնքումը,</p> <p>գ) Թողարկվող յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո ապահովել ցուցակման հայտի ներկայացումը «Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա» ԲԲԸ՝ կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերի առևտրի նպատակով,</p> <p>դ) Երկրորդային շուկայում պարտատոմսերի իրացվելիության և ներդրումային գրավչության բարձրացման նպատակով համապատասխան մասնագիտացված ընկերության հետ կնքել համապատասխան պայմանագիր:</p> <p>9. Որոշվեց նաև, որ սույն գրավոր համաձայնությունը կարող է ունենալ կրկնօրինակներ: Նման բոլոր կրկնօրինակները միասին իրենցից ներկայացնում են մեկ փաստաթուղթ:</p>	<p>7. To transfer the maturing bond amount of each tranche on the accounts provided by the coupon owners who are registered in the list of coupon bond owners (registry) as of 18:00 o'clock of the working day prior to the maturity day.</p> <p>8. To assign General Director of the Company:</p> <p>a) To negotiate and sign service agreement on bond placement with specialized company,</p> <p>b) To arrange the signing of an agreement on “The provision of bond owners’ registry keeping services” with “Central Depository of Armenia” OJSC”,</p> <p>c) Upon completion of each tranche bond placement to apply to “Armenian Securities Exchange” OJSC for the listing of bonds to ensure bond trading in the regulated market,</p> <p>d) To sign a contract with a specialized company to ensure bond liquidity and raise investment attractiveness in the secondary market.</p> <p>9. Further resolved, that this written consent may be executed in counterparts and that all such counterparts together shall be deemed to constitute one instrument.</p>
--	---

10. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում ստորագրման պահից:	10. The present resolution enters into force upon its signing.
<p>Զարլաշտ Վարդակ</p> <p>Ֆլորին Լիլա</p> <p>Արարատ Գյուլումյան</p> <p>Մուրադ Մուրադյան </p> <p>Ռիչարդ Մարնի</p>	<p>Zarlasht Wardak</p> <p>Florin Lila</p> <p>Ararat Gyulumyan</p> <p>Murad Muradyan</p> <p>Richard Marney</p>

10. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում ստորագրման պահից:	10. The present resolution enters into force upon its signing.
<p>Զարլաշտ Վարդակ</p> <p>Ֆլորին Լիլա</p> <p>Արարատ Գյուլումյան</p> <p>Մուրադ Մուրադյան</p> <p>Ռիչարդ Մարնի</p>	<p>Zarlasht Wardak</p> <p>Florin Lila</p> <p>Ararat Gyulumyan</p> <p>Murad Muradyan</p> <p>Richard Marney</p>

<p>10. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում ստորագրման պահից:</p>	<p>10. The present resolution enters into force upon its signing.</p>
<p>Զարլաշտ Վարդակ</p> <p>Ֆլորին Լիլա</p> <p>Արարատ Գյուլումյան </p> <p>Մուրադ Մուրադյան</p> <p>Ռիչարդ Մարնի</p>	<p>Zarlasht Wardak</p> <p>Florin Lila</p> <p>Ararat Gyulumyan</p> <p>Murad Muradyan</p> <p>Richard Marney</p>

<p>10. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում ստորագրման պահից:</p>	<p>10. The present resolution enters into force upon its signing.</p>
<p>Զարլաշտ Վարդակ</p> <p>Ֆլորին Լիլա</p> <p>Արարատ Գյուլումյան</p> <p>Մուրադ Մուրադյան</p> <p>Ռիչարդ Մարնի <i>Richard Marney</i></p>	<p>Zarlasht Wardak</p> <p>Florin Lila</p> <p>Ararat Gyulumyan</p> <p>Murad Muradyan</p> <p><i>Richard Marney</i> Richard Marney</p>

հետ «Անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի
ռեեստրի վարման» պայմանագրի կնքումը,

զ) Թողարկվող յուրաքանչյուր տրանժի
պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո
ապահովել ցուցակման հայտի ներկայացումը
«Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա» ԲԲԸ՝
կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերի առևտրի
նպատակով,

դ) Երկրորդային շուկայում պարտատոմսերի
իրացվելիության և ներդրումային գրավչության
բարձրացման նպատակով համապատասխան
մասնագիտացված ընկերության հետ կնքել
համապատասխան պայմանագիր:

9. Որոշվեց նաև, որ սույն գրավոր
համաձայնությունը կարող է ունենալ
կրկնօրինակներ: Նման բոլոր կրկնօրինակները
միասին իրենցից ներկայացնում են մեկ
փաստաթուղթ:

10. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում
ստորագրման պահից:

8. To assign General Director of the
Company:

a) To negotiate and sign service agreement
on bond placement with specialized
company,

b) To arrange the signing of an agreement
on "The provision of bond owners'
registry keeping services" with "Central
Depository of Armenia" OJSC",

c) Upon completion of each tranche bond
placement to apply to "Armenian
Securities Exchange" OJSC for the
listing of bonds to ensure bond trading in
the regulated market,

d) To sign a contract with a specialized
company to ensure bond liquidity and
raise investment attractiveness in the
secondary market.

9. Further resolved, that this written
consent may be executed in
counterparts and that all such
counterparts together shall be deemed
to constitute one instrument •

10. The present resolution enters into force
upon its signing.

Զարլաշտ Վարդակ

Ֆլորին Լիլա

Արարատ Գյուլումյան

Մուրադ Մուրադյան

Ռիչարդ Մարնի

Zariashat Wardak

Florin Lila

Ararat Gyulumyan

Murad Muradyan

Richard Marney

<p style="text-align: center;">Որոշում N 41/2021 Ընդունված է միաձայն գրավոր համաձայնությամբ առանց «ՖԻՆԿԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ փակ բաժնետիրական ընկերության («Ընկերություն») Տնօրենների խորհրդի նիստ գումարելու</p> <p style="text-align: center;">Դեկտեմբերի 17, 2021թ. ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն</p>	<p style="text-align: center;">Resolution № 41/2021 Adopted by Unanimous written consent in lieu of a meeting of the Board of Directors of “FINCA” Universal Credit Organization Closed Joint Stock Company (the “Company”)</p> <p style="text-align: center;">December 17, 2021 Yerevan, Republic of Armenia</p>
<p>2021 թվականի դեկտեմբերի 17-ին, համաձայն «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 84-րդ հոդվածի, ինչպես նաև Ընկերության կանոնադրության 12.3, 12.10 և 12.11 հոդվածների, Ընկերության տնօրենների խորհուրդը քննարկեց և որոշումներ կայացրեց օրակարգում նշված հետևյալ հարցի վերաբերյալ.</p>	<p>On this day of December 17, 2021 according to the article 84 of the RA law on Joint-Stock Companies, as well as the articles 12.3, 12.10 and 12.11 of Company’s Charter, the Board of Directors discussed and made decisions on the issue set forth in the following agenda:</p>
<p>ՕՐԱԿԱՐԳ</p>	<p>AGENDA:</p>
<p>1. Ընկերության Տնօրենների Խորհրդի 28/10/2021թ.-ի թիվ 34/2021 որոշման (այսուհետ նաև Որոշում) 1-ին կետը փոփոխելու և նոր խմբագրությամբ շարադրելու հարցի քննարկում և հաստատում:</p>	<p>1. Discussion and approval of amending the 1st clause of resolution N34/2021 of the Company’s Board of Directors dated on 28/10/2021</p>
<p>ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ</p>	<p>APPROVED DECISIONS:</p>
<p>Տնօրենների խորհրդի անդամները որոշեցին.</p> <p>1. Փոփոխել Ընկերության Տնօրենների Խորհրդի 28/10/2021թ.-ի թիվ 34/2021 որոշման 1-ին կետը և այն վերաշարադրել հետևյալ խմբագրությամբ`</p> <p><i>« 1. Հաստատել Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից գրանցումից հետո մեկ տարվա ընթացքում մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ անվանական</i></p>	<p>The members of the Board of Directors have resolved:</p> <p>1. To amend the 1st clause of resolution N34/2021 (hereinafter also referred to as Resolution) of the Company’s Board of Directors dated on 28/10/2021 and read it as follows:</p> <p><i>“1. To approve issuance of non-convertible non-documentary coupon bonds up to AMD 4,900,000,000 (four billion nine hundred million) (maximum of 7,000,000 (seven million) USD volume of which can be issued in</i></p>

<p>չփոխարկվող արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերի թողարկումը (որից մինչև առավելագույնը 7,000,000 (յոթ միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալը կարող է թողարկվել ԱՄՆ դոլարով պայմանով, որ ցանկացած պահի դրությամբ թողարկված պարտատոմսերի մնացորդային արժեքը չպետք է գերազանցի ն՝ 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ գումարը, ն՝ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը) արժեկտրոնների կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշերով): Ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալ սահմանել ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի ծավալի առնվազն 10%-ի չափով:»»</p> <p>2. Որոշման մյուս կետերը թողնել անփոփոխ:</p> <p>3. Որոշվեց նաև, որ սույն գրավոր համաձայնությունը կարող է ունենալ կրկնօրինակներ: Նման բոլոր կրկնօրինակները միասին իրենցից ներկայացնում են մեկ փաստաթուղթ:</p> <p>4. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում ստորագրման պահից:</p>	<p>USD, provided that the outstanding amount of the bonds issued at any time should not exceed 4,900,000,000 (four billion nine hundred million) AMD and the Company's charter capital) within a year following the registration of the Program Prospectus by the Central Bank of the RA, by semi-annual coupon payment frequency, in separate tranches. To establish the volume of bond issuance in AMD not less than 10% of the volume of bonds issued in USD.”</p> <p>2. The other clauses of the Resolution shall remain in force.</p> <p>3. Further resolved, that this written consent may be executed in counterparts and that all such counterparts together shall be deemed to constitute one instrument.</p> <p>4. The present resolution enters into force upon its signing.</p>
<p>Զարլաշտ Վարդակ</p> <p>Ֆլորին Լիլա</p> <p>Արարատ Գյուլումյան</p> <p>Մուրադ Մուրադյան</p> <p>Ռիչարդ Մարնի</p>	<p>Zarlasht Wardak</p> <p>Florin Lila</p> <p>Ararat Gyulumyan</p> <p>Murad Muradyan</p> <p>Richard Marney</p>

<p>չփոխարկվող արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերի թողարկումը (որից մինչև առավելագույնը 7,000,000 (յոթ միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալը կարող է թողարկվել ԱՄՆ դոլարով պայմանով, որ ցանկացած պահի դրությամբ թողարկված պարտատոմսերի մնացորդային արժեքը չպետք է գերազանցի և՛ 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ գումարը, և՛ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը) արժեկտրոնների կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշերով): Ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալ սահմանել ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի ծավալի առնվազն 10%-ի չափով:»»</p> <p>2. Որոշման մյուս կետերը թողնել անփոփոխ:</p> <p>3. Որոշվեց նաև, որ սույն գրավոր համաձայնությունը կարող է ունենալ կրկնօրինակներ: Նման բոլոր կրկնօրինակները միասին իրենցից ներկայացնում են մեկ փաստաթուղթ:</p> <p>4. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում ստորագրման պահից:</p>	<p>USD, provided that the outstanding amount of the bonds issued at any time should not exceed 4,900,000,000 (four billion nine hundred million) AMD and the Company's charter capital) within a year following the registration of the Program Prospectus by the Central Bank of the RA, by semi-annual coupon payment frequency, in separate tranches. To establish the volume of bond issuance in AMD not less than 10% of the volume of bonds issued in USD.”</p> <p>2. The other clauses of the Resolution shall remain in force.</p> <p>3. Further resolved, that this written consent may be executed in counterparts and that all such counterparts together shall be deemed to constitute one instrument.</p> <p>4. The present resolution enters into force upon its signing.</p>
<p>Զարլաշտ Վարդակ</p> <p>Ֆլորին Լիլա</p> <p>Արարատ Գյուլումյան </p> <p>Մուրադ Մուրադյան</p> <p>Ռիչարդ Մարնի</p>	<p>Zarlasht Wardak</p> <p>Florin Lila</p> <p>Ararat Gyulumyan</p> <p>Murad Muradyan</p> <p>Richard Marney</p>

<p>չփոխարկվող արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերի թողարկումը (որից մինչև առավելագույնը 7,000,000 (յոթ միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալը կարող է թողարկվել ԱՄՆ դոլարով պայմանով, որ ցանկացած պահի դրությամբ թողարկված պարտատոմսերի մնացորդային արժեքը չպետք է գերազանցի և՛ 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ գումարը, և՛ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը) արժեկտրոնների կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշերով): Ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալ սահմանել ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի ծավալի առնվազն 10%-ի չափով:»»</p> <p>2. Որոշման մյուս կետերը թողնել անփոփոխ:</p> <p>3. Որոշվեց նաև, որ սույն գրավոր համաձայնությունը կարող է ունենալ կրկնօրինակներ: Նման բոլոր կրկնօրինակները միասին իրենցից ներկայացնում են մեկ փաստաթուղթ:</p> <p>4. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում ստորագրման պահից:</p>	<p>USD, provided that the outstanding amount of the bonds issued at any time should not exceed 4,900,000,000 (four billion nine hundred million) AMD and the Company's charter capital) within a year following the registration of the Program Prospectus by the Central Bank of the RA, by semi-annual coupon payment frequency, in separate tranches. To establish the volume of bond issuance in AMD not less than 10% of the volume of bonds issued in USD.”</p> <p>2. The other clauses of the Resolution shall remain in force.</p> <p>3. Further resolved, that this written consent may be executed in counterparts and that all such counterparts together shall be deemed to constitute one instrument.</p> <p>4. The present resolution enters into force upon its signing.</p>
<p>Զարլաշտ Վարդակ</p> <p>Ֆլորին Լիլա</p> <p>Արարատ Գյուլումյան</p> <p>Մուրադ Մուրադյան </p> <p>Ռիչարդ Մարնի</p>	<p>Zarlasht Wardak</p> <p>Florin Lila</p> <p>Ararat Gyulumyan</p> <p>Murad Muradyan</p> <p>Richard Marney</p>

<p>չփոխարկվող արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերի թողարկումը (որից մինչև առավելագույնը 7,000,000 (յոթ միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալը կարող է թողարկվել ԱՄՆ դոլարով պայմանով, որ ցանկացած պահի դրությամբ թողարկված պարտատոմսերի մնացորդային արժեքը չպետք է գերազանցի և՛ 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ գումարը, և՛ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը) արժեկտրոնների կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշերով): Ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալ սահմանել ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի ծավալի առնվազն 10%-ի չափով:»»</p> <p>2. Որոշման մյուս կետերը թողնել անփոփոխ:</p> <p>3. Որոշվեց նաև, որ սույն գրավոր համաձայնությունը կարող է ունենալ կրկնօրինակներ: Նման բոլոր կրկնօրինակները միասին իրենցից ներկայացնում են մեկ փաստաթուղթ:</p> <p>4. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում ստորագրման պահից:</p>	<p>USD, provided that the outstanding amount of the bonds issued at any time should not exceed 4,900,000,000 (four billion nine hundred million) AMD and the Company's charter capital) within a year following the registration of the Program Prospectus by the Central Bank of the RA, by semi-annual coupon payment frequency, in separate tranches. To establish the volume of bond issuance in AMD not less than 10% of the volume of bonds issued in USD.”</p> <p>2. The other clauses of the Resolution shall remain in force.</p> <p>3. Further resolved, that this written consent may be executed in counterparts and that all such counterparts together shall be deemed to constitute one instrument.</p> <p>4. The present resolution enters into force upon its signing.</p>
<p>Զարլաշտ Վարդակ</p> <p>Ֆլորին Լիլա</p> <p>Արարատ Գյուլումյան</p> <p>Մուրադ Մուրադյան</p> <p>Ռիչարդ Մարնի <i>Richard Marney</i></p>	<p>Zarlasht Wardak</p> <p>Florin Lila</p> <p>Ararat Gyulumyan</p> <p>Murad Muradyan</p> <p><i>Richard Marney</i> Richard Marney</p>

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4

**ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ
ԹՈՂԱՐԿՄԱՆ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ**

ԹՈՂԱՐԿՄԱՆ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

————— 20—թ.

ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ

(թողարկողի անվանումը)

**Կորպորատիվ անվանական, արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային, առանց
ապահովվածության պարտատոմսեր**

(արժեթղթի տեսակը)

Թողարկողի և թողարկվող արժեթղթերի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ձեռքբերման համար անհրաժեշտ է համատեղ դիտարկել ծրագրային ազդագիրը (գրանցված է՝ — 20—թ.), դրա լրացումները և սույն թողարկման վերջնական պայմանները: Ծրագրային ազդագիրը, դրա լրացումները գտնվում են ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ում, ք. Երևան, Ազաթանգեղոսի փող., շենք 2ա հասցեում:

Ընդհանուր տեղեկություններ

(Այն տեղեկությունները, որոնք կիրառելի չեն, նշվում է «ոչ կիրառելի»: Եթե միևնույն սերիայի ներքո տարբեր հիմնական պայմաններով (թողարկման արժույթ, առաջարկի գին, անվանական արժեք և այլն) արժեթղթեր են թողարկվում, ապա յուրաքանչյուր պայմանին բավարարող արժեթղթերի խմբի համար տարբերվող պայմանները ներկայացվում են տարանջատված):

1.	Թողարկողը՝	ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ
2.	Երաշխավորողը՝	-
3.	Սերիան (տվյալ ծրագրային ազդագրի հիման վրա իրականացվող հերթական թողարկման համարը և տարեթիվը)՝	
4.	Տվյալ սերիայի թողարկման ընդհանուր ծավալը՝	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ
5.	Արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն՝ թողարկողի պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից (ստորադասությունը), ներառյալ՝ տվյալ սերիայի ներքո	Թողարկողի առաջարկվող պարտատոմսերի մարումների և Թողարկողի կողմից ներգրավված այլ պարտավորությունների մարումների միջև ստորադասություն չկա: Այսինքն, Թողարկողը չունի այնպիսի պարտավորություն, որի պարտատերերն ունեն մարման առաջնահերթություն այլ պարտատերերի, այդ

	յուրաքանչյուր թողարկման ծավալը՝ ըստ ստորադասության	թվում նաև առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի նկատմամբ:
6.	Թողարկման արժույթը՝	ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար
7.	Առաջարկի գինը՝	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ
8.	Անվանական արժեքը՝	10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ / 25(քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար
9.	Քանակը՝	Համապատասխան Թողարկման ծավալի և անվանական արժեքի, այսինքն՝ Թողարկման ծավալի հարաբերությունը անվանական արժեքին
10.	Առաջարկի իրականացման սկիզբը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)՝	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ
11.	Առաջարկի իրականացման ավարտը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)՝	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ
12.	Արժեթղթերի տարբերակիչ ծածկագիրը (ISIN) կամ այլ նմանատիպ տարբերակիչ ծածկագիր՝	
13.	Թողարկման և տեղաբաշխման վերաբերյալ որոշում ընդունած իրավասու մարմինը և որոշման ամսաթիվը՝	Արժեկտրոնային պարտատոմսեր թողարկելու վերաբերյալ ՖԻՆՔԱ ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի կողմից 2021 թվականի 28.10.2021թ - ին ընդունված թիվ 34/2021 որոշում՝ դեկտեմբերի 17-ի թիվ 41/2021 որոշմամբ սահմանված փոփոխություններով հանդերձ:
Արժեկտրոնի վերաբերյալ տեղեկություններ		
14.	Արժեկտրոնի հաշվարկման առաջին օրը՝	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ
15.	Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և վճարման պարբերականությունը՝	Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ, իսկ վճարումներն իրականացվելու են կիսամյակային պարբերականությամբ

16.	Արժեկտրոնի վճարման հստակ օրերը (օր, ամիս, տարի)՝	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ
17.	Արժեկտրոնի օրերի հաշվարկման կարգը՝	փաստացի/փաստացի
18.	Լողացող արժեկտրոնի հաշվարկն իրականացնողը՝	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ
19.	Արժեկտրոնի հաշվարկման այլ էական պայմաններ՝	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ
20.	Զրոյական արժեկտրոնով (զեղչատոկոսային) արժեթղթերի վերաբերյալ դրույթ՝	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ

Մայր գումարի մարման վերաբերյալ տեղեկություններ

21.	Մարման (մասնակի մարումների) ժամկետը՝	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ
22.	Մարման (մասնակի մարումների) արժեքը՝	անվանական արժեքով
23.	Մարման արժեքի փոփոխությունը	Չի նախատեսվում
24.	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն՝	«ոչ կիրառելի»
	1) Ժամկետ(ներ)ը	
	2) Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	Չի նախատեսվում
	3) Մասնակի մարման հնարավորության դեպքում՝ նվազագույն և առավելագույն մարման արժեքը	Չի նախատեսվում
	4) Այլ տեղեկություններ	

25.	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն ներդրողի նախաձեռնությամբ/փուլ օպցիոն՝	«ոչ կիրառելի»
	1) Ժամկետ(ներ)ը	
	2) Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	Չի նախատեսվում
	3) Այլ տեղեկություններ (տեղեկացման ժամանակաշրջանը)	

Տեղաբաշխման վերաբերյալ տեղեկություններ

26.	Տեղաբաշխողի անվանումը, գտնվելու վայրը՝	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ, ՀՀ, ք. Երևան, Բյուզանդի 87, 85-րդ տարածք
27.	Տեղաբաշխման այլ պայմաններ՝	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ

Այլ տեղեկություններ

28.	Տվյալ դասի արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության առկայություն՝	Արժեթղթերը դեռևս թույլատրված չեն կարգավորվող շուկայում առևտրի
29.	Եթե առաջարկվող արժեթղթերի մասով հետագայում հայցվելու է կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն, ապա նշվում է տեղեկությունների այդ մասին (շուկայի անվանումը, նաև դրույթ, որ առևտրին թույլտվության հայցը կարող է չբավարարվել, առևտրին թույլտվության սպասվող ամսաթիվը (հնարավորության դեպքում)՝	Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերի առևտրի նպատակով Թողարկողը հնարավորինս սեղմ ժամկետում դիմելու է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ: Հնարավոր է որոշակի հանգամանքներում կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերի առևտրի հայտը չբավարարվի: Տեղաբաշխման ավարտից հետո երեք ամսվա ընթացքում կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում պարտատոմսերի թողարկումը և տեղաբաշխումը համարվում է չեղյալ: Չեղյալ համարելու վերաբերյալ Կազմակերպության խորհրդի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից 2 օրվա ընթացքում ներդրողներին

		վերադարձվում են պարտատոմսերը ձեռք բերելու նպատակով վճարված և մինչ որոշման ուժի մեջ մտնելու օրն արժեկտրոնի հաշվեգրված գումարները:
30.	Արժեթղթերի վարկանիշը՝	«ոչ կիրառելի»
31.	Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները (պարբերականությունը, բանկային հաշիվները և այլն) և ժամկետները, ինչպես նաև արժեթղթերը ստանալու մեթոդները և ժամկետները, արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևը՝	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ

Թողարկողը (երաշխավորողը) պատասխանատու է սույն «Թողարկման վերջնական պայմաններում» ներառված տեղեկությունների համար: Թողարկողը (երաշխավորողը) հավաստիացնում է, որ սույն փաստաթղթում ներառված տեղեկությունները համապատասխանում են այն տեղեկություններին (ներկայացված ընդհանուր մեթոդաբանությանը), որոնք ներառված են ծրագրային ազդագրում, դրա լրացումներում, ինչպես նաև ճշգրիտ են (այնքանով, որքանով հայտնի են), և որևէ փաստ բաց չի թողնվել կամ խեղաթյուրվել:

Պատասխանատու անձանց ստորագրություն

Ջար Վարդակ	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի նախագահ		
_____	_____	_____	_____
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

Ֆլորին Լիլա	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ		
_____	_____	_____	_____
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

Արարատ Գյուղումյան	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ		
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Մուրադ Մուրադյան	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ		
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Ռիչարդ Մարնի	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ		
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Արամ Ղազարյան	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Գլխավոր տնօրեն		
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Վարդան Հարոյան	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Գլխավոր գործառնական տնօրեն		
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Անուշ Պետրոսյան	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն		
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Հարություն Չաղրյան	Իրավաբանական վարչության ղեկավար		
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

Միեր Անանյան	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ՔԲԸ Վարչության նախագահ, Գործադիր տնօրեն		
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

Ստորագրությունների իսկությունը հաստատում եմ՝

Արամ Ղազարյան	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Գլխավոր տնօրեն		
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5

ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Ֆինանսական վիճակի մասին
30 Սեպտեմբերի 2021թ.

"ՖԻՆԲԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ ք.Երևան Ազաթանգեղոսի 2ա
 (վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)	30/09/2021 (չստուգված)	31/12/2020 (ստուգված)
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,081,836	724,687
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17,771,863	19,810,232
Հիմնական միջոցներ	133,002	178,728
Ոչ նյութական ակտիվներ	220,472	253,591
Վարձակալված տարածքների օգտագործման իրավունք	379,449	447,912
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	41,768	39,814
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող		
ֆինանսական ակտիվներ	1,376	152
Ֆինանսական ակտիվներ	15,856	17,531
Այլ ակտիվներ	84,897	66,223
Ընդամենը՝ ակտիվներ	22,730,519	21,538,870
Պարտավորություններ		
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,961,333	5,030,607
Այլ փոխառու միջոցներ	10,858,315	9,562,356
Վարձակալության գծով պարտավորություն	400,678	510,764
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	149,445	33,322
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող		
ֆինանսական պարտավորություններ	-	-
Ֆինանսական պարտավորություններ	382,328	572,409
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	16,752,099	15,709,458
Կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	4,905,960	4,905,960
Գլխավոր պահուստ	343,967	343,967
Չբաշխված շահույթ	728,493	579,485
Ընդամենը՝ կապիտալ	5,978,420	5,829,412
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ	22,730,519	21,538,870

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 13/10/2021

Վարկային կազմակերպության
 վարչության նախագահ (գործադիր տնօրեն)

Ա. Ղազարյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ա. Պետրոսյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
30 Սեպտեմբերի 2021թ.

"ՖԻՆԲԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ ք.երևան Ազաթանգեղոսի 2ա
 (վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)	01/07/2021- 30/09/2021	01/01/2021- 30/09/2021	01/07/2020- 30/09/2020	01/01/2020- 30/09/2020
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	1,337,034	4,339,701	1,517,755	4,948,247
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	(320,712)	(946,936)	(365,192)	(1,175,946)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	1,016,322	3,392,765	1,152,563	3,772,301
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	2,467	6,853	2,408	9,139
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ	2,467	6,853	2,408	9,139
Զուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից	2,998	(860)	(792)	(877)
Զուտ օգուտ/(վնաս) արտարժույթով առևտրից և փոխարկումից	55,262	105,875	132,398	94,194
Զուտ այլ գործառնական ծախս/(եկամուտ)	14,926	129,859	(24,494)	(12,553)
Գործառնական եկամուտ	1,091,975	3,634,492	1,288,507	3,888,628
Արժեզրկումից կորուստներ	(366,966)	(1,366,724)	(250,018)	(1,710,894)
Աշխատակազմի գծով ծախսեր	(357,987)	(1,094,751)	(444,273)	(1,345,082)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(302,856)	(907,885)	(332,775)	(997,412)
Շահույթ/(վնաս) նախքան շահութահարկով հարկումը	64,166	265,132	261,441	(164,760)
Շահութահարկի գծով (ծախս) փոխհատուցում	(14,026)	(116,123)	(35,623)	52,894
Ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ	50,140	149,009	225,818	(111,866)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	50,140	149,009	225,818	(111,866)

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 13/10/2021

Վարկային կազմակերպության
 վարչության նախագահ (գործադիր տնօրեն)

Ա. Ղազարյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ա. Պետրոսյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին

30 Սեպտեմբերի 2021թ.
"ՖԻՆԲԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ ք.երևան Ազաթանզեղոսի 2ա
(վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)	01/01/2021- 30/09/2021	01/01/2020- 30/09/2020
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Շահույթ՝ նախքան շահութահարկով հարկումը	265,132	(111,866)
Ճշգրտումներ		
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստ	1,366,724	1,710,894
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից վնաս	(34,835)	39,812
Չուտ փոփոխություններ հաշվեգրված տոկոսագումարներում	21,942	189,757
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	278,963	364,073
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ (օգուտ)/վնաս	(11,884)	(9,175)
Չուտ փոփոխություններ ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով	45,040	(139,504)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ներհոսք նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	1,931,082	2,043,991
Գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխություններ		
Հաճախորդներին տրված վարկերի (աճ)/նվազում	229,350	1,877,425
Ներդրումային արժեթղթերի (աճ)/նվազում	-	1,155,503
Այլ ակտիվներում (աճ)/նվազում	(68,253)	(1,231,919)
Հետգնման պայմանագրերով պարտավորությունների աճ/(նվազում)	-	(1,221,540)
Այլ պարտավորությունների աճ/(նվազում)	(173,763)	(2,500)
Դրամական միջոցների ներհոսք գործառնական գործունեությունից՝ մինչև հարկումը	1,918,416	2,620,960
Վճարված շահութահարկ	(45,041)	(58,989)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	1,873,375	2,561,971
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(8,181)	(23,500)
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(14,615)	(15,716)
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(22,796)	(39,216)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Վճարված շահաբաժիններ	-	(496,000)
Վարձակալության պարտավորության մարում	(214,818)	(205,993)
Փոխառու միջոցների մուտքեր	10,623,545	8,950,117
Փոխառու միջոցների մարումներ	(8,787,392)	(9,915,060)
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	1,621,334	(1,666,936)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	3,471,913	855,819
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեսկզբի դրությամբ, համախառն	724,687	703,595
Փոխարժեքի փափանսումների ազդեցություն արտարժույթով պահվող դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(114,764)	12,788
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեվերջի դրությամբ, համախառն	4,081,836	1,572,202
Հավելյալ տեղեկություններ՝		
Ստացված տոկոսագումարներ	3,946,748	
Վճարված տոկոսագումարներ	902,839	

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 13/10/2021

Վարկային կազմակերպության
վարչության նախագահ (գործադիր տնօրեն)

Ա. Ղազարյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ա. Պետրոսյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին
30 Սեպտեմբերի 2021թ.

"ՖԻՆԲԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ ք.Երևան Ազաթանգեղոսի 2ա
 (վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)	Կանոնադրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Ներդրումային արժեթղթերի պահուստ	Զբաղիված շահույթ/վնաս	Ընդամենը կապիտալ
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական)					
<i>Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում առ 01 հունվարի 2020թ. (ստուգված)</i>	4,905,960	297,765	-	2,514,620	7,718,345
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը	-	-	-	-	-
Վերահաշվարկված մնացորդը	4,905,960	297,765	-	2,514,620	7,718,345
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝	-	-	-	-	-
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-
Համապարփակ եկամուտ	-	-	-	(111,866)	(111,866)
Հաշվետու ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ	-	-	-	(111,866)	(111,866)
<i>Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում առ 30 սեպտեմբերի 2020թ. (ստուգված)</i>	4,905,960	297,765	-	2,402,754	7,606,479
Ընթացիկ տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական)					
<i>Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում առ 01 հունվարի 2021թ. (ստուգված)</i>	4,905,960	343,967	-	579,485	5,829,412
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը	-	-	-	-	-
Վերահաշվարկված մնացորդը	4,905,960	343,967	-	579,485	5,829,412
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝	-	-	-	-	-
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-
Համապարփակ եկամուտ	-	-	-	149,009	149,009
Հաշվետու ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ	-	-	-	149,009	149,009
<i>Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում առ 30 սեպտեմբերի 2021թ.</i>	4,905,960	343,967	-	728,493	5,978,420

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 13/10/2021

Վարկային կազմակերպության
վարչության նախագահ (գործադիր տնօրեն)

Ա. Ղազարյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ա. Պետրոսյան

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ

30 Սեպտեմբերի 2021թ.
"ՖԻՆՔԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ ք.Երևան Ազաթանգեղոսի 2ա
 (վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

Նորմատիվներ* (հազ. դրամ)	Փաստացի մեծությունը	Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը	4,905,960	150,000	Խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	2,841,663	1,000,000	Խախտում առկա չէ
Ն1 Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	17.1%	12.0%	Խախտում առկա չէ
Ն31 Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	2.5%	25.0%	Խախտում առկա չէ

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 13/10/2021

Վարկային կազմակերպության
 վարչության նախագահ (գործադիր տնօրեն)

Գլխավոր հաշվապահ

Ա. Ղազարյան

Գլխավոր տնօրեն

«ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից տրամադրվող վարկերը եվ վարկավորման պայմանները

Տրամադրվող վարկերը	Բիզնես վարկեր, գյուղատնտեսական վարկեր, սպառողական վարկեր
Տրամադրման ժամկետ	1– 84 ամիս
Վարկի մարման պայմաններ	Վարկի մայր գումարի, տոկոսագումարի և վարկի սպասարկման վճարի (առկայության դեպքում) հանրագումարի վճարումները յուրաքանչյուր ամիս հավասարաչափ, իսկ արտոնյալ ամիսների դեպքում՝ տոկոսագումարի և վարկի սպասարկման վճարի (առկայության դեպքում) հանրագումարի վճարումները յուրաքանչյուր ամիս հավասարաչափ: Գյուղատնտեսական վարկերի համար հնարավոր են ամսական գրոյական վճարումներով մարման գրաֆիկներ: Բիզնես և Գյուղատնտեսական վարկերի դեպքում հնարավոր է մարման ճկուն գրաֆիկ:
Տոկոսադրույքներ	0 % - 21.9 % տարեկան
Վարկի գումար	20,000 – 10,000,000 ՀՀ դրամ 650 – 150 000 ԱՄՆ դոլար
Վարկի սպասարկման վճար	ՀՀ դրամով բիզնես, գյուղատնտեսական և սպառողական վարկեր 0 - 1.7 %՝ վճարվում է ամսական, հաշվարկվում է տրամադրված գումարից: ԱՄՆ դոլարով բիզնես և գյուղատնտեսական վարկեր 0 - 0.25 %
Վարկի տրամադրման և կանխիկացման վճարներ	ՀՀ դրամով բիզնես, գյուղատնտեսական և սպառողական վարկեր - Վարկի տրամադրման վճար՝ 0 - 3.5 %: 2,500,000 ՀՀ դրամը գերազանցող գյուղ վարկերի տրամադրման դեպքում՝ 3% առավելագույնը 200,000 ՀՀ դրամ: 2,500,000 ՀՀ դրամը գերազանցող բիզնես վարկերի տրամադրման դեպքում՝ 3,5% առավելագույնը 250,000 ՀՀ դրամ: ԱՄՆ դոլարով բիզնես, գյուղատնտեսական վարկեր - Վարկի տրամադրման վճար՝ 1.5% - 4,5% նվազագույնը 12,000, առավելագույնը 450,000 ՀՀ դրամ՝ 5,001-20,000 ԱՄՆ դոլարով գյուղ և բիզնես վարկերի տրամադրման դեպքում՝ 3% առավելագույնը 200,000 ՀՀ դրամ: 20,000 ԱՄՆ դոլարը գերազանցող բիզնես վարկերի տրամադրման դեպքում՝ 1,5%առավելագույնը 450.000 ՀՀ դրամ:

Վարկային կազմակերպության աշխատողների միջին եռամսյակային թվաքանակը կազմում է 379 մարդ

Տրամադրվող վարկերի պայմանների մանրամասներին և հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների ամբողջ փաթեթին կարող եք ծանոթանալ նաև կազմակերպության www.finca.am կայքից:

Վարկային կազմակերպության վարչության նախագահ
(գործադիր տնօրեն)

Գլխավոր հաշվապահ

Ա. Նախչանյան
Ա. Գեմեղյան

«Ֆինբա»

**Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորական եզրակացություն
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Բովանդակություն

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2020 Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ.....	1
ԱՆԿԱԽ ԱՌԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ.....	2
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	8
ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՍ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2020Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՄԱՐ.....	9
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	10
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	11

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

1. Կազմակերպությունը	12
2. Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում.....	13
3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական հիմնադրույթներ	15
4. Կարևոր հաշվապահական դատողությունների և գնահատումների հետ կապված անորոշության հիմնական աղբյուրները.....	36
5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	37
6. Հաճախորդներին տրված վարկեր	38
7. Հիմնական միջոցներ	41
8. Ոչ նյութական ակտիվներ	42
9. Օգտագործման իրավունքով ակտիվներ	42
10. Այլ ակտիվներ.....	44
11. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	44
12. Այլ փոխառու միջոցներ.....	45
13. Այլ պարտավորություններ	46
14. Ֆինանսական գործունեությունից առաջացած պարտավորությունների համադրում.....	47
15. Բաժնետիրական կապիտալ.....	48
16. Չուտ տոկոսային եկամուտ.....	48
17. Չուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից.....	49
18. Այլ օգուտ	49
19. Այլ կորուստներ	49
20. Շահութահարկ	49
21. Գործառնական ծախսեր	51
22. Պայմանական պարտավորություններ.....	51
23. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը.....	52
24. Կապիտալի ռիսկի կառավարում.....	53
25. Ռիսկերի կառավարում	55
26. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	78
27. Հետագա իրադարձություններ.....	79

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2020 Թ. ՂԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱԾՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

Ղեկավարությունը պատասխանատու է «ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա գործունեության արդյունքները, դրամական միջոցների հոսքերը և սեփական կապիտալում փոփոխությունները ճշմարիտ ներկայացնող, ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին (ՖՀՄՍ) համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է՝

- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճ ընտրության և կիրառման համար,
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ներկայացվող տեղեկատվության համապատասխանության, վստահելիության, համեմատականության և հասկանալիության համար,
- Լրացուցիչ բացահայտումների տրամադրման համար, երբ ՖՀՄՍ-ի հատուկ պահանջների համապատասխանությունը բավարար չէ, որպեսզի օգտագործողները պատկերացում կազմեն Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի և կատարողականի վրա որոշակի գործարքների, այլ իրադարձությունների և պայմանների ունեցած ազդեցության մասին:
- Կազմակերպության գործունեության անընդհատությունն ապահովելու կարողության գնահատման համար:

Ղեկավարությունը նաև պատասխանատու է՝

- Կազմակերպությունում ներքին վերահսկողության արդյունավետ և ողջամիտ համակարգ մշակելու, իրականացնելու և պահպանելու համար,
- Համապատասխան հաշվապահական գրանցումներ վարելու համար, որոնք բավարար կլինեն Կազմակերպության գործառնությունները արտացոլելու և ներկայացնելու և ցանկացած ժամանակ Կազմակերպության ֆինանսական վիճակը ողջամիտ ճշգրտությամբ բացահայտելու համար, ինչպես նաև հնարավորություն կընձեռեն Ղեկավարությանը հավաստիանալու, որ Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՍ-ներին,
- ՀՀ օրենսդրության և հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան հաշվապահական հաշվառում վարելու համար,
- Կազմակերպության ակտիվների անվտանգության ապահովման համար խելամիտ քայլերի իրականացման համար, և
- Խարդախությունների և նմանատիպ այլ երևույթների բացահայտման և կանխարգելման համար:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են իրապարակման համար 2021թ. մայիսի 4-ին:

Ստորագրված է Վարչության անունից՝

Արամ Ղազարյան
Գործադիր տնօրեն

Անուշ Գեորգյան
Ֆինանսական տնօրեն/
Գլխավոր հաշվապահ

2021 թ. մայիսի 4
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

2021 թ. մայիսի 4
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ՖԻՆԶԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին՝

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ՖԻՆԶԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպության (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Կազմակերպության ֆինանսական վիճակը 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Աուդիտին իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Կազմակերպությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված՝ *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի կանոնագրքի (ՀԷՄՍԻ կանոնագիրք)*, և պահպանել ենք Էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն նշված պահանջների և ՀԷՄՍԻ կանոնների: Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար և համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Առանցքային աուդիտորական հարց

Աուդիտի առանցքային հարցն այն հարցն է, որը, մեր մասնագիտական դատողության համաձայն՝ առավել նշանակալի է ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցը դիտարկվել է ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցի վերաբերյալ:

Ինչու է հարցը սահմանվել առևտրի առումով առանցքային

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) գնահատում

2020 և 2019թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության Հաճախորդներին տրված վարկերի ամորտիզացված արժեքները կազմել են 24,298,801 հազար ՀՀ դրամ և 26,260,402 հազար ՀՀ դրամ, և ԱՊԿ-ն կազմել են 4,488,569 հազար ՀՀ դրամ և 2,338,487 հազար ՀՀ դրամ, համապատասխանաբար:

Հավաքական հիմունքներով գնահատվող վարկերի համար առկա է սխալների ռիսկ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) գնահատման նպատակով օգտագործվող հիմնական տվյալների, ինչպես նաև դեֆոլտի հավանականության գնահատման (PD), դեֆոլտից առաջացած վնասների տվյալների (LGD) գնահատման համար կատարված ենթադրությունների հետ, և պատմական ու ապագայամետ տեղեկատվության շուկայում առկա տվյալների հետ անհամապատասխանության հետ:

Կազմակերպության ղեկավարության կողմից օգտագործվող դատողությունների եականության և սուբյեկտիվության, հավաքական հիմունքներով գնահատվող վարկերի ծավալի և COVID-19-ի արդյունքում դատողությունների և գնահատումների աճող անորոշությունից ելնելով՝ մենք սահմանել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հավաքական գնահատումը, մասնավորապես, դեֆոլտի հավանականության գնահատումը՝ որպես առևտրի առանցքային հարց:

Մասնավորապես, մենք կենտրոնացրել ենք մեր ընթացակարգերը հետևյալ հարցերի շուրջ՝

- ԱՊԿ գնահատման և գործող վարկերի համապատասխան վարկանիշային համակարգի հիմքում կիրառվող

Ինչպես է հարցը հաշվի առնվել առևտրի ընթացքում

Մենք ձեռք ենք բերել պատկերացում վարկերի տրամադրման, պարտքային ռիսկի կառավարման և հավաքական հիմունքներով գնահատվող վարկերի ԱՊԿ-ի չափման գործընթացների և վերահսկողական ընթացակարգերի վերաբերյալ, ներառյալ պարտքային ռիսկերի նշանակալի աճի ժամանակին բացահայտմանն ուղղված վերահսկողությունը:

Մենք ստուգել ենք հավաքական ԱՊԿ մոդելներում կիրառվող ենթադրությունները, ինչպես նաև ելակետային տվյալները և վերլուծել ենք այս մոդելների ամբողջականությունը:

Մեր աշխատանքներում ներառվել են հետևյալ գործընթացները՝

- գնահատման ներքին փորձագետների և ակտուարների օգնությամբ մենք ստուգել ենք հավաքական հիմունքներով գնահատվող վարկերի գծով ԱՊԿ-ի մաթեմատիկական ճշգրտությունը և հաշվարկը՝ համապատասխան ելակետային տվյալների հիման վրա վերահաշվարկելով ակնկալվող պարտքային կորուստների տարրերը: Գործընթացները ներառել են մոդելի և օգտագործվող բանաձևերի նպատակահարմարության գնահատումը՝ հաշվի առնելով մոդելավորման մեթոդները և վերահաշվարկելով դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտից առաջացած վնասները և դեֆոլտի պահին գործիքի արժեքը:
- Մենք վերլուծել ենք վարկի դեֆոլտում հայտնվելու և դեֆոլտ գնացած վարկերից ակնկալվող ցանկացած վերականգնման մասով հիմնական ենթադրությունները՝ հիմնվելով ոլորտում մեր և Կազմակերպության իրական փորձի, ինչպես նաև հասանելի ու համապատասխան

Ինչու է հարցը սահմանվել առևտրի առումով առանցքային

- հիմնական ենթադրությունները և էական ելակետային տվյալները, և համապատասխան հաշվարկների իրականացման մոդելների ամբողջականությունը;
- Պարտքային ռիսկերի նշանակալի աճի և դեֆոլտի փաստի ժամանակին բացահայտում՝ հիմք ընդունելով քանակական և որակական գործոնները;
- Փուլերի դասակարգման ճշգրտությունը:

Տես սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ծան. 4, 6 և 25:

Ինչպես է հարցը հաշվի առնվել առևտրի ընթացքում

- ապագայամետ տեղեկատվության վրա;
- Վարկերի ընտրանքի համար մենք համոզվել ենք՝ արդյոք պարտքային ռիսկի նշանակալի աճը ժամանակին է հայտնաբերվել, այդ թվում՝ նաև, եթե կիրառելի էր, վերլուծել ենք վարկառուի ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ժամկետանց օրերը և ստուգել ենք արժեզրկման այլ համապատասխան դեպքերը, ինչպիսիք են՝ վարկային պայմանների վերանայումը և ֆինանսական մասով կատարողականի որոշ ցուցանիշներ, որոնք ժամանակին բացահայտվել և արտացոլել են COVID-19-ի ազդեցությունը:
- Ընտրանքային սկզբունքով մենք ստուգել ենք առանցքային ելակետային տվյալների (ժամկետանցությունը, դեֆոլտի պահին գործիքի արժեքը, դեֆոլտից հետո վարկերի վերականգնումը, ապագայամետ տեղեկատվությունը) ճշտությունը և ամբողջականությունը:

Մենք գնահատել ենք ֆինանսական հաշվետվություններում հաճախորդներին տրված վարկերի գծով բացահայտումների ճշտությունը և ամբողջականությունը՝ ՖՅՄՍ պահանջներին համապատասխանության հավաստիացման նպատակով:

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է 2020թ. տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված տեղեկատվությունը, բայց չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և դրանց վերաբերյալ մեր առևտրորական եզրակացությունը: Մենք ակնկալում ենք ստանալ 2020թ. տարեկան հաշվետվությունը առևտրորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք այդ տեղեկատվության վերաբերյալ չենք տրամադրում կարծիք, որը որևէ ձևով կարտահայտի հավաստիացում տվյալ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ վերոնշյալ այլ տեղեկատվությանը, և դրանով դիտարկել, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված մեր տեղեկատվության միջև, և արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ տարեկան հաշվետվությանը, և եթե մեր կատարած աշխատանքը հիմք հանդիսանա եզրակացնելու, որ տարեկան հաշվետվությունը պարունակում է էական խեղաթյուրումներ, մենք պարտավոր ենք տեղեկացնել այդ փաստի մասին կառավարման օղակներում գտնվող անձանց:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան սույն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման, ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը ղեկավարությունը համարում է անհրաժեշտ սխալի կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Կազմակերպությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ էլ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին, կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական թերահավատություն: Ի լրումն՝

- Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում առկա էական խեղաթյուրման ռիսկը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ, կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում աուդիտին առնչվող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Կազմակերպության ներքին հսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների և առնչվող բացահայտումների խելամտությունը:
- Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած հարուցել Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության նկատմամբ: Եթե եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզնից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Կազմակերպությանը՝ դադարեցնել գործունեության անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողության համակարգին վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Մենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց նաև տրամադրում ենք հայտարարություն, ըստ որի՝ մենք պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ վարքագծի պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր

հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք, ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և, որտեղ կիրառելի է, նախազգուշական միջոցառումների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդված հարցերից մենք որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և ուստի աուդիտի առումով առանցքային հարցեր են: Մենք նկարագրում ենք այս հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, եթե օրենքը կամ կարգավորումը չի արգելում հարցի հանրայնացումը կամ, ծայրահեղ հազվադեպ դեպքերում, մենք որոշում ենք, որ չենք անդրադառնալու հարցին մեր եզրակացությունում, քանի որ խելամտորեն ակնկալվում է, որ դա անելու բացասական հետևանքները կգերակշռի նման հաղորդակցության բերած հանրային օգուտը:

Սրբուհի Զակոբյան
Գործադիր տնօրեն
Աուդիտի գործընկեր

2021 թ. մայիսի 4
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
«Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ

«ՖԻՆԲԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2020թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	Ծան.	2020թ. դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ	2019թ. դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	724,687	703,595
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		152	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	25	-	1,191,045
Հաճախորդներին տրված վարկեր	6	19,810,232	23,921,915
Շահութահարկի գծով ընթացիկ ակտիվներ		39,814	89,269
Օգտագործման իրավունքով ակտիվներ	9	447,912	716,814
Հիմնական միջոցներ	7	178,728	283,504
Ոչ նյութական ակտիվներ	8	253,591	332,469
Այլ ակտիվներ	10	83,754	65,415
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		21,538,870	27,304,026
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով	25	-	1,223,359
Պարտքային արժեթղթերի թողարկում	11	5,030,607	4,940,839
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	9	510,764	784,918
Այլ փոխառու միջոցներ	12,23	9,562,356	12,513,956
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	20	33,322	252,695
Այլ պարտավորություններ	13,25	572,409	361,275
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		15,709,458	20,077,042
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	15	4,905,960	4,905,960
Չբաշխված շահույթ		923,452	2,321,024
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ		5,829,412	7,226,984
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ		21,538,870	27,304,026

Վարչության անունից՝

Արամ Ղազարյան
Գործադիր տնօրեն

Անուշ Պետրոսյան
Ֆինանսական տնօրեն/
Գլխավոր հաշվապահ

2021թ. մայիսի 4
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

2021թ. մայիսի 4
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

12-79 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասն են կազմում:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՍՆԱԳՐՓՎԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2020Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	Ծան.	2020թ.	2019թ.
Տոկոսային եկամուտ	16	6,499,827	6,961,770
Տոկոսային ծախս	16,26	(1,536,214)	(1,544,856)
Չուտ տոկոսային եկամուտ մինչև տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստները		4,963,613	5,416,914
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ	5,625	(2,648,743)	(1,047,755)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		2,314,870	4,369,159
Հաճախորդներին տրված վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխումից վնաս	25	(155,631)	(13,357)
Չուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից	17	89,400	160,547
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից զուտ օգուտ		17,833	21,375
Վարձավճարային և կոմիսիոն ծախսեր		(14,611)	(21,880)
Այլ եկամուտներ	18	67,439	34,519
Այլ կորուստներ	19,13	(340,412)	-
Չուտ ոչ տոկոսային (ծախս)/եկամուտ		(335,982)	181,204
Գործառնական եկամուտ		1,978,888	4,550,363
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(1,748,827)	(1,996,299)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	7,8,9	(468,060)	(483,968)
Այլ գործառնական ծախսեր	21,26	(812,091)	(924,825)
Գործառնական ծախսեր		(3,028,978)	(3,405,092)
(Վնաս)/շահույթ՝ նախքան շահութահարկով հարկումը		(1,050,090)	1,145,271
Շահութահարկի գծով օգուտ/(ծախս)	20	148,518	(221,231)
Տարվա զուտ (վնաս)/ շահույթ		(901,572)	924,040
Ընդամենը տարվա համապարփակ (վնաս)/եկամուտ		(901,572)	924,040

12-79 Էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասն են կազմում:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱԴԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2020թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	Ծան.	Բաժնետիրական կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		4,905,960	2,812,385	7,718,345
Տարվա շահույթ		-	924,040	924,040
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		-	924,040	924,040
Հայտարարված շահաբաժիններ	15	-	(1,415,401)	(1,415,401)
Մնացորդը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		4,905,960	2,321,024	7,226,984
Տարվա վնաս		-	(901,572)	(901,572)
Ընդամենը տարվա համապարփակ վնաս		-	(901,572)	(901,572)
Հայտարարված շահաբաժիններ	15	-	(496,000)	(496,000)
Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		4,905,960	923,452	5,829,412

12-79 Էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասն են կազմում:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2020թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՄԱՐ

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	Ծան.	2020թ.	2019թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր (վնաս)/շահույթ՝ նախքան հարկումը		(1,050,090)	1,145,271
Ճշգրտումներ՝			
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստ	5,6,25	2,648,743	1,047,755
Վարձակալության դադարեցումից եկամուտ	9	(15,336)	-
Շահույթ վարձակալության զիջումից	9	(11,854)	-
Չուտ փոփոխություններ հաշվեզրկած տոկոսային գումարներում		(1,009,439)	(440,419)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		468,060	483,968
Հաճախորդներին տրված վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխումից վնաս	25	155,631	13,357
Արտարժույթային գործառնականություններից զուտ վնաս	17	37,764	8,471
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները		1,223,479	2,258,403
Փոփոխություններ գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների (աճ)/ նվազում		(152)	348
Հաճախորդներին տրված վարկերի նվազում/(աճ)		2,866,478	(677,509)
Այլ ակտիվների նվազում		18,339	90,634
Հետգնման պայմանագրերով պարտավորությունների (նվազում)/աճ		(1,209,687)	267,467
Այլ պարտավորությունների նվազում/(աճ)		210,767	(139,771)
Դրամական միջոցների ներհոսք գործառնական գործունեությունից՝ մինչև հարկումը		3,109,224	1,799,572
Վճարված շահութահարկ		(21,400)	(228,746)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ		3,087,824	1,570,826
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Ներդրումային արժեթղթերի օտարումից և մարումից ստացված մուտքեր		1,221,451	-
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(24,990)	(71,825)
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(24,012)	(133,444)
Ներդրումային գործունեությունում օգտագործված դրամական միջոցների զուտ հոսքեր		1,172,449	(205,269)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Վճարված շահաբաժիններ		(496,000)	(1,415,401)
Վարձակալության գծով պարտավորության մարում	14	(227,917)	(199,346)
Փոխառու միջոցներից մուտքեր	14	10,066,256	31,539,215
Փոխառու միջոցների մարումներ	14	(13,832,651)	(31,726,406)
Մուտքեր պարտատոմսերի թողարկումից		-	3,462,754
Թողարկված պարտատոմսերի մարում		-	(3,409,407)
Ֆինանսական գործունեությունում օգտագործված դրամական միջոցների զուտ հոսքեր		(4,490,312)	(1,748,591)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ նվազում		(230,039)	(383,034)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեսկզբի դրությամբ, համախառն	5	704,494	936,412
Փոխարժեքի տատանումների ազդեցությունն արտարժույթով պահվող դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		250,239	151,116
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեվերջի դրությամբ, համախառն	5	724,694	704,494
Հավելյալ տեղեկություններ՝			
Ստացված տոկոսագումարներ		5,106,198	6,239,320
Վճարված տոկոսագումարներ		(1,523,227)	(1,506,675)

2020 և 2019թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը ստացել է հաճախորդներին տրված անհավաքագրելի վարկերի ոչ դրամական մարումներ 19,149 հազար դրամի չափով ակտիվների առգրավման տեսքով:

12-79 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասն են կազմում:

«ՖԻՆԲԱ» ՈՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒՄՆԵՐԻ ՎՊԱԿ ԲԱԺՆԵՏՈՒՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

1. ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆԸ

«ՖԻՆԲԱ» ՈՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒՄՆԵՐԻ (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն, որի 100% բաժնետոմսերը պատկանում են FINCA Microfinance Coöperatief U.A-ին (Նիդեռլանդներ): Կազմակերպության գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից և այն գործունեություն է իրականացնում 2006թ. մարտի 28-ին տրված N13 արտոնագրի համաձայն:

Կազմակերպությունը զբաղվում է միկրոֆինանսավորմամբ և տրամադրում է անհատական բիզնես վարկեր, ինչպես նաև սպառողական և գյուղատնտեսական միկրո վարկեր: Վարկերը տրամադրվում են ինչպես տեղական արժույթով, այնպես էլ արտարժույթով:

Կազմակերպության գրանցման հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Ագաթանգեղոսի փող., 2ա:

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը ՀՀ-ում ունի 39 մասնաճյուղ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 39 մասնաճյուղ): 2021թ. հունվարի 11-ին Կազմակերպությունը վերակազմակերպել է մասնաճյուղային ցանցը և փակել 9 մասնաճյուղ՝ միավորելով դրանք մոտակա մասնաճյուղերի հետ:

«ՖԻՆԲԱ» ՈՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒՄՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱՊԻՐՈՒ ՄԵՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆԸ (այսուհետ՝ Հիմնադիրը) FINCA International Inc.՝ հարկերից ազատված, շահույթ չհետապնդող կազմակերպություն է, որը հիմնադրվել և գործում է Նյու Յորքի նահանգային օրենքների համաձայն: FINCA International Inc.-ը 2011թ.-ին FINCA Microfinance Coöperatief U.A-ին (սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերակցություն (կոոպերատիվ), որի պաշտոնական գրասենյակը գտնվում է Նիդեռլանդների Ամստերդամ քաղաքում), փոխանցել է Կազմակերպության 100% բաժնետոմսերը (թվով 136,472 բաժնետոմս)՝ որպես Ընկերակցության անդամակցության վճար:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերակցության անդամներն են՝

1. FINCA Microfinance Holding Company LLC սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը՝ գրանցված ԱՄՆ-ի Դելավեր նահանգում, գրանցման հասցեն՝ ԱՄՆ, Դելավեր 19808, Վիլմինգտոն, բն. 400, Սենթրոփոլ խճուղի 2711: FINCA Microfinance Holding Company LLC-ն ունի 99 քվե՝ որպես Ընկերակցության A դասի անդամ և 1 քվե որպես Ընկերակցության B դասի անդամ:
2. FINCA International LLC՝ սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը՝ գրանցված ԱՄՆ-ի Մերիլենդ նահանգում, գրանցման հասցեն՝ ԱՄՆ, Մերիլենդ 21202, Բալթիմոր, 11 Իսթ Չեյս փողոց: FINCA International LLC-ն ունի 1% քվե Ընկերակցությունում:

2020 և 2019թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ FINCA Microfinance Holding Company LLC-ի բաժնետերերն են հանդիսացել՝

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	2020 թ. դեկտեմբերի 31	2019 թ. դեկտեմբերի 31
Առաջին մակարդակի բաժնետերեր / թողարկված բաժնետիրական կապիտալի սեփականատերեր		
FINCA International LLC	65.89%	62.93%
International Finance Corporation (Միջազգային ֆինանսական կորպորացիա)	14.27%	14.27%
KfW	8.87%	8.87%
Nederlandse Financierings Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V.	7.25%	7.25%
Credit Suisse Microfinance Fund Management Company	-	2.96%
ASN-NOVIB FONDS	1.66%	1.66%
Triodos Custody B.V.	1.03%	1.03%
Triodos SICAV II	1.03%	1.03%
Ընդամենը	100.00	100.00%

FINCA International Inc շահույթ չհետապնդող կորպորատիվ ընկերություն է, որը գործում է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների օրենքների համաձայն, և որպես այդպիսին, դրա անդամները Կազմակերպությունում սեփականության իրավունք չունեն և չունեն տնտեսական իրավունքներ: 2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ FINCA International, Inc.-ի անդամները հետևյալն են. Ռուպերտ Սթոֆիլդը, Ջոն Հեթչը, Ռոբերտ Հեթչը և Ռիչարդ Ուիլյամսոնը: FINCA International Inc.-ի ֆինանսական հաշվետվությունները հասանելի են հանրության համար:

FINCA International Inc.-ն ցածր եկամուտներ ունեցող անձանց տրամադրում է հաջողության հասնելու գործիքներ՝ նրանց առաջարկելով պատասխանատու ֆինանսական ծառայություններ, ինչպիսիք են փոքր վարկերը կամ խնայողական հաշիվները, հեռավոր համայնքների բնակիչների հետ տեխնոլոգիաների՝ բջջային հեռախոսների և պլանշետների միջոցով կապի հաստատում, ինչպես նաև մատչելի դարձնելով կյանքի որակը բարելավող ապրանքները: «ՖԻՆԶԱ»-ն իր գործունեությունը համայնքներում ծավալում է դուստր ընկերությունների միջոցով:

Դուստր ընկերությունները, սովորաբար, առանձին իրավաբանական անձինք են, որոնք «ՖԻՆԶԱ»-ի հետ կնքել են համապատասխան համաձայնագրեր: Փոքր վարկերը հնարավորություն են տալիս ներդրումներ կատարել անհատական կամ համայնքային շահութաբեր միկրո ձեռնարկություններում: Մասնակիցները բարելավում են իրենց վստահությունը սեփական հնարավորությունների նկատմամբ, արժանապատվության զգացումը և ստեղծում խնայողությունների ֆոնդ, որը պատկանում է համայնքին՝ որպես շարունակական ներդրումների մշտական աղբյուր:

2. ՆՈՐ ԵՎ ՎԵՐԱՆԱԶՎԱԾ ՍՏԱՆՆԱԳՐՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ

Նոր և վերանայված \$ՀՄՍ ստանդարտներ, որոնք գործում են ընթացիկ տարվա համար

Սույն փոփոխությունները և մեկնաբանությունները կիրառելի են Կազմակերպության համար 2020թ. հունվարի 1-ից.

Փոփոխություններ \$ՀՄՍ 9, \$ՀՄՍ 7 ստանդարտներում	Հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխություն
Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 և ՀՀՄՍ 8 ստանդարտներում	Էականության սահմանումը
Հայեցակարգային հիմունքներ	\$ՀՄՍ ստանդարտներում Հայեցակարգային հիմունքների հղումների փոփոխությունները

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Վերը նշված ստանդարտները և մեկնաբանությունները վերանայվել են Կազմակերպության ղեկավարության կողմից, բայց Եական ազդեցություն չեն ունեցել Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Կազմակերպությունը նաև ժամկետից շուտ կիրառել է *COVID-19-ի համավարակի հետ կապված վարձակալության գծով զիջումների ստանդարտը*: Սույն փոփոխությունը կիրառելի է 2020թ. հունիսի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Սույն ստանդարտը հետադարձ հիմունքով կիրառվել է ՀՀՄՍ 8-ի համաձայն, սակայն չի վերաբերում նախորդ ժամանակաշրջաններին:

Վարձակալության գծով զիջումները COVID-19 համավարակի հետ կապված, ՀՀՄՍ 16 ստանդարտի փոփոխությունների ժամկետից շուտ կիրառման ազդեցությունը

2020թ. մայիսին ՀՀՄՍ-ն թողարկեց COVID-19 համավարակի հետ կապված Վարձակալության գծով զիջումները (ՀՀՄՍ 16 ստանդարտի փոփոխություն), որը վարձակալներին տրամադրում է COVID-19-ի համավարակից ուղղակիորեն որպես հետևանք առաջացած վարձակալության զիջումների հաշվառման ազատումներ՝ նախատեսելով ՀՀՄՍ 16-ի ոչ պարտադիր գործնական բնույթի պարզեցում: Գործնական բնույթի պարզեցումը թույլ է տալիս վարձակալին որոշում ընդունել չգնահատել, թե արդյոք COVID-19-ի վարձակալության զիջումը համարվում է վարձակալության փոփոխություն: Վարձակալը, ով ընդունում է այդ որոշումը, COVID-19-ի վարձակալության գծով զիջումների արդյունքում վարձակալական վճարների ցանկացած փոփոխություն պետք է հաշվառի այնպես, ինչպես այն կհաշվառեր ՀՀՄՍ 16-ի կիրառմամբ, եթե փոփոխությունը չհամարվեր վարձակալության փոփոխում:

Գործնական բնույթի պարզեցումը կիրառվում է միայն COVID-19-ի ուղղակի հետևանք հանդիսացող վարձակալական արտոնության նկատմամբ և միայն հետևյալ բոլոր պայմանների պահպանման դեպքում.

1. Վարձակալական վճարների փոփոխությունը հանգեցնում է վարձակալության վարձատրության վերանայմանը, որն ըստ Եության համընկնում է փոփոխությանը անմիջապես նախորդող վարձակալության վարձատրության հետ կամ պակաս է;
2. Վարձակալական վճարների ցանկացած նվազեցում ազդում է միայն 2021թ. հունիսի 30-ին կամ մինչև այդ թվականը վճարման ենթակա վճարների վրա (վարձակալության զիջումը համապատասխանում է այդ պայմանին, եթե այն հանգեցնում է 2021թ. հունիսի 30-ին վարձակալական վճարների նվազեցմանը կամ մինչև այդ թվականը և վարձակալական վճարների ավելացմանը, որոնք տարածվում են 2021թ. հունիսի 30-ից հետո);
3. Վարձակալության այլ պայմաններում Եական փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել:

Ընթացիկ ֆինանսական տարվա ընթացքում Կազմակերպությունը կիրառել է ՀՀՄՍ 16 ստանդարտի փոփոխությունը (ինչպես թողարկվել է ՀՀՄՍ-ն կողմից 2020թ. մայիսին)՝ ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի դրությամբ:

Ազդեցությունը բացառություն կիրառող վարձակալության վճարների փոփոխությունների հաշվառման վրա

Կազմակերպությունը հետադարձ հիմունքով կիրառել է ՀՀՄՍ 16:46B-ի պայմաններին բավարարող վարձակալության բոլոր զիջումները, և չի վերահաշվարկել նախորդ ժամանակաշրջանի թվերը:

Կազմակերպությունը 2021թ. հունիսի 30-ին կամ այդ ամսաթվից առաջ հասանելիք վարձավճարների նվազեցումից ունեցել է օգուտներ:

«ՖԻԼԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Կազմակերպությունը վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափել է վերանայված վարձավճարների և վարձակալության նկատմամբ սկզբնապես կիրառված գեոչման դրույթի օգտագործմամբ, ինչի արդյունքում վարձակալության գծով պարտավորությունը նվազել է 11,854 հազար ՀՀ դրամով, որը ճանաչվել է շահույթի կամ վնասի հաշվետվությունում որպես վարձակալության բացասական փոփոխուն վճարում: Կազմակերպությունը շարունակում է ճանաչել վարձակալության գծով պարտավորությունների տոկոսային ծախսերը:

Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՖՀՄՍ-ներ

Սույն ֆինանսական հաշվետվություններին հաստատման օրվա դրությամբ Կազմակերպությունը չի կիրառել հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող հետևյալ նոր և վերանայված ՖՀՄՍ ստանդարտները:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 ստանդարտում (ՖՀՄՍ 2010-2012 թթ. տարեկան բարեփոխումների մշակման նախագծի շրջանակներում)	<i>Պարտավորությունների դասակարգում որպես կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ</i>
Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 ստանդարտներում	<i>Ուղենիշային տոկոսադրույթի գծով բարեփոխում Փուլ 2</i>
Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 ստանդարտում	<i>Հիմնական միջոցներ՝ նախքան նախատեսված օգտագործումը ստացված մուտքերը</i>
Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 37 ստանդարտում	<i>Պահուստներ, Պայմանական պարտավորություններ և ակտիվներ, Անբարենպաստ պայմանագրեր՝ պայմանագրի կատարման արժեքը</i>
Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 1, ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 41 ստանդարտներում, և ՖՀՄՍ 16 ստանդարտի մաս կազմող ցուցադրական օրինակներում	<i>2018-2020 ցիկլի ՖՀՄՍ տարեկան բարեփոխումներ</i>

Ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ վերոնշյալ ստանդարտների կիրառումը էական ազդեցություն կունենա Կազմակերպության հետագա ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3. ՀԱՇՎԱՊԱՀՎԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԶԱՂԱԶՎԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԷՎԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Համապատասխանության մասին հայտարարություն. սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով (այսուհետ՝ հազար դրամ), եթե այլ բան նշված չէ:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության հիման վրա, որ Կազմակերպությունը գործում է անընդհատության հիմունքով և կշարունակի գործունեությունը մոտ ապագայում:

«ՖԻՆԶ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Գործառնական միջավայր

Ձարգացող երկրների ֆինանսական շուկաները, ինչպիսին է Հայաստանի Հանրապետությունը, ավելի շատ են ենթակա զանազան ռիսկերի, քան ավելի զարգացած երկրներինը, ներառյալ տնտեսական, քաղաքական, սոցիալական, իրավական և օրենսդրական ռիսկերը: Հայաստանում բիզնեսին վերաբերող օրենքներն ու կանոնակարգերը շարունակում են արագորեն փոխել հարկային և կարգավորիչ դաշտը և ենթակա են տարբեր մեկնաբանությունների: Հայաստանի ապագա տնտեսական ուղղության վրա մեծապես ազդում է կառավարության կողմից ընդունված ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունը՝ իրավական, կարգավորիչ և քաղաքական միջավայրերի զարգացումների հետ միասին:

Հայաստանը շարունակում է կրել քաղաքական և տնտեսական փոփոխություններ: Որպես զարգացող շուկա՝ Հայաստանը չունի զարգացած գործարար և կարգավորող ենթակառուցվածք, որը սովորաբար գոյություն ունի ավելի հասուն ազատ շուկայական տնտեսությունում: Բացի այդ, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաներում գործունեության ծավալը, ինչը կարող է չանդրադառնալ ֆինանսական գործիքների արժեքի վրա: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է, ինչպես նաև կենտրոնացված տնտեսական բազան, տարածաշրջանային անկայունությունը:

Համաշխարհային ֆինանսական համակարգերում առկա ռիսկերը, այդ թվում՝ վարկային շուկաների վիճակի վատթարացումը կարող են դանդաղեցնել կամ խաթարել Հայաստանի տնտեսության զարգացումը, ինչպես նաև բացասաբար անդրադառնալ Կազմակերպության կապիտալի և դրա հասանելիության, ավելի ընդհանրականորեն՝ գործունեության արդյունքների, ֆինանսական դրության և հեռանկարների վրա: Առավել խիստ զգալի շուկայական սպառնալիքների և դժվարությունների արդյունքում ՀՀ տնտեսությունը, ինչպես նաև Կազմակերպության գործունեությունը կարող են վատթարանալ:

COVID-19

2020թ. սկզբին Նոր կորոնավիրուսային հիվանդությունը (COVID-19) սկսեց արագ տարածվել ամբողջ աշխարհով՝ հանգեցնելով Առողջապահության Համաշխարհային Կազմակերպության կողմից 2020թ. մարտ ամսին համաճարակային կարգավիճակի մասին հայտարարմանը: Նոր կորոնավիրուսային հիվանդության տարածումը կանխելու համար շատ երկրների կողմից ձեռնարկված պատասխան միջոցները հանգեցրել են մի շարք ընկերությունների համար գործունեությունների էական խափանումների և էական ազդեցություն են ունեցել համաշխարհային ֆինանսական շուկաների վրա: Քանի որ իրավիճակն արագ է զարգանում, այն կարող է զգալի ազդեցություն ունենալ մի շարք ոլորտների ընկերությունների գործունեության վրա՝ ներառյալ բայց չսահմանափակված այնպիսի ազդեցություններով, ինչպիսիք են ձեռնարկությունների գործունեությունների խափանումը արտադրությունների խափանման կամ ձեռնարկությունների փակման հետևանքով, մատակարարման շղթայի ընդհատումը, անձնակազմի կարանտինը, պահանջարկի անկումը և ֆինանսավորման հայթայթման հետ կապված բարդությունները: Արդյունքում Կազմակերպությունը կարող է կրել Նոր կորոնավիրուսային հիվանդության անհամեմատ զգալի ազդեցությունը համաշխարհային տնտեսության և խոշոր ֆինանսական շուկաների վրա վերջինիս ունեցած բացասական ազդեցության հետևանքով:

Կազմակերպության ղեկավարությունը հետևում է տնտեսական իրավիճակի ընթացիկ փոփոխությունները և անհրաժեշտ միջոցներ է ձեռնարկում մոտ ապագայում Կազմակերպության կայունության և զարգացման ապահովման նպատակով: Այնուամենայնիվ, COVID-19-ի

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՎՊԱԿ ԲԱԺՆԵՏՈՒՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

ազդեցությունը Կազմակերպության գործունեության վրա մեծապես կախված է համաշխարհային և հայկական տնտեսության վրա համաճարակային ազդեցության տևողությունից և տարածվածությունից: Կազմակերպության գործունեության ապագա արդյունքների և ֆինանսական վիճակի վրա տնտեսական միջավայրում կատարվող փոփոխությունների ազդեցությունը ներկայումս դժվար է գնահատել:

Քաղաքական անկայունությունը և ռազմական գործողությունները տարածաշրջանում

2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղի տևական հակամարտությունը սրվեց հրադադարի ռեժիմի խախտմամբ, որը վերականգնվեց 2020թ. նոյեմբերի 10-ին կողմերի միջև ստորագրված հայտարարությամբ: Այդ ժամանակից ի վեր Հայաստանը քաղաքական և տնտեսական ցնցումներ է ապրում: Հայտարարության արդյունքների դեմ մի շարք բողոքներ հանգեցրել են արտահերթ խորհրդարանական ընտրությունների, որոնք տեղի կունենան 2021թ. հունիսին:

Իրավիճակի հետագա զարգացումը կարող է էական ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության գործունեության, ֆինանսական վիճակի և ապագա գործունեության արդյունքների վրա, ինչը դժվար է կանխատեսել՝ հաշվի առնելով քաղաքական անկայունության հետ կապված անորոշության աստիճանը:

Պատրաստման հիմունքներ

Կազմակերպությունն իր հաշվապահական հաշվառումն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջների համաձայն: Կազմակերպությունն իրականացրել է ճշգրտումներ և վերադասակարգումներ սույն ֆինանսական հաշվետվությունների՝ ՖՀՄՍ համաձայն պատրաստման և ներկայացման նպատակով:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են սկզբնական արժեքի հիման վրա՝ բացառությամբ որոշակի ֆինանսական գործիքներից:

Իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս՝ անկախ նրանից, թե արդյոք գինը ուղղակիորեն դիտարկելի է կամ գնահատվել է՝ օգտագործելով այլ գնահատման մեթոդներ: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը գնահատելիս Կազմակերպությունը հաշվի է առնում ակտիվի կամ պարտավորության բնութագրերը, եթե շուկայի մասնակիցներն այդ բնութագրերը հաշվի կառնեին չափման ամսաթվի դրությամբ ակտիվի կամ պարտավորության գինը որոշելիս: Սույն ֆինանսական հաշվետվություններում չափման և/կամ այլ բացահայտումների նպատակով իրական արժեքը որոշվում է նման սկզբունքներով, բացառությամբ լիզինգային գործարքների, որը որոշվում է ՀՀՄՍ 17 և ՖՀՄՍ 16 շրջանակներում, և իրական արժեքին որոշակի նմանություն ունեցող գնահատականները, որոնք իրական արժեք չեն հանդիսանում, ինչպիսիք են՝ իրացման զուտ արժեքը՝ ՀՀՄՍ 2-ի շրջանակներում, կամ օգտագործման արժեքը՝ ՀՀՄՍ 36-ի շրջանակներում:

Ի լրումն, ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով իրական արժեքի չափումները դասակարգվում են մակարդակ 1, 2 և 3-ի՝ ելնելով իրական արժեքի չափումներում օգտագործված սկզբնական տվյալների դիտարկելիության աստիճանից, ինչպես նաև այդ սկզբնական տվյալների՝ իրական արժեքով չափման ամբողջական պատկերի վրա ազդեցության էականության աստիճանից: Այդ մակարդակները կարելի է նկարագրել հետևյալ կերպ՝

- Մակարդակ 1-ի դեպքում ելակետային տվյալներ են հանդիսանում ակտիվ շուկայում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշված գները (չճշգրտված), որոնք

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

կազմակերպությանը հասանելի են չափման ամսաթվի դրությամբ:

- Մակարդակ 2-ի ելակետային տվյալներն իրենցից ներկայացնում են մակարդակ 1-ում նշված գներից տարբերվող ելակետային տվյալները, որոնք ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են:
- Մակարդակ 3-ի ելակետային տվյալները իրենցից ներկայացնում են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ոչ դիտելի ելակետային տվյալները:

Կազմակերպությունը ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունն ըստ իրացվելիության: Ստացվելիք և վճարվելիք գումարներին վերաբերող վերլուծությունները հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամիսների ընթացքում (ընթացիկ) և հաշվետու ամսաթվից հետո ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում (ոչ ընթացիկ) ներկայացված են ծան. 25-ում:

Անընդհատություն

Ղեկավարությունը պատրաստել է տվյալ ֆինանսական հաշվետվությունը՝ ելնելով գործունեության անընդհատության սկզբունքից, որը նախատեսում է Կազմակերպության ակտիվների իրացում և կազմակերպության պարտավորությունների մարում բնականոն գործունեության ընթացքում:

Կազմակերպությունը կրել է զուտ վնաս 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար՝ 901,572 հազ. դրամ (2019 թ. զուտ շահույթ՝ 924,040 հազ. դրամ):

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը խախտել է միջազգային ֆինանսական հաստատությունների հետ փոխառության մի շարք համաձայնագրերով պահանջվող որոշ ֆինանսական սահմանափակումներ (ֆինանսական կովենանտներ), որոնք վերաբերում են պորտֆելի որակին և դրական եկամտաբերությանը: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փոխառությունների գումարները, որոնց նկատմամբ տեղի են ունեցել դեֆոլտներ, կազմել են 5,187,236 հազար ՀՀ դրամ:

Կազմակերպության իրացվելիության դիրքը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վերլուծելու նպատակով Կազմակերպությունը ներառել է միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից պահանջված բոլոր փոխառությունները, քանի որ միջազգային կառույցների հետ պայմանագրերի համաձայն գոյություն ունեն խաչաձև դեֆոլտի վերաբերյալ դրույթներ, տե՛ս ծան. 25:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցպահանջ ներկայացված Կազմակերպության ընթացիկ պարտավորությունները գերազանցում են մինչև մեկ ամիս ներկայացված ընթացիկ ակտիվները 825,534 հազար դրամով (2019թ.՝ 2,809,678 հազար դրամ՝ դրական): Տես ծան. 25.

Կազմակերպության ղեկավարությունը կարծում է, որ գործունեության անընդհատության սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը նպատակահարմար է հետևյալ հանգամանքների պատճառով.

- 1) Չնախատեսված հանգամանքների դեպքում ֆինանսավորման պլանների վարում և հաշվեկշռի իրացվելիության ցուցանիշների մոնիթորինգ՝ նորմատիվ պահանջներին համապատասխան:
- 2) 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը որևէ ծանուցում չի ստացել վարկատուներից որևէ վարկի անհապաղ մարման պահանջով հետագա ֆինանսավորումը կամ ծանուցումը դադարեցնելու մասին:

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՎԻՍԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

- 3) Հաշվետու ամսաթվից հետո Կազմակերպությունը տեղական բանկերի հետ կնքել է 2 նոր վարկային պայմանագիր՝ 1,583,885 հազար ՀՀ դրամ գումարի չափով:
- 4) Կազմակերպությունը պայմանների վերաբերյալ հուշագիր է ստորագրել նաև 2 նոր հավանական վարկատուների հետ 4,180,720 հազար դրամի չափով:
- 5) Հաշվետու ամսաթվից հետո Կազմակերպությունը առանց ուշացումների մարել է պայմանագրերում համաձայնեցված ժամանակացույցերին համապատասխան վարկերը:
- 6) Կազմակերպությունն իրականացրել է ծախսերի կրճատման զգալի նախաձեռնություններ, որոնք հանգեցրել են շահութաբեր արդյունքների 2021թ. հունվար-փետրվար ամիսներին, և տարվա արդյունքներով ակնկալում է զուտ շահույթ:

Դեկավարությունը կարծում է, որ, ելնելով իրացվելիության կառավարման ընթացիկ կանխատեսումներից և ձեռնարկված միջոցառումներից, հաշվի առնելով բաժնետիրոջ ֆինանսական աջակցությունը, ինչպես նաև հաշվի առնելով COVID-19 համաճարակի կապակցությամբ երկրում տիրող տնտեսական իրավիճակը և ազգային արժույթի թուլացումը, Կազմակերպությունը բավարար միջոցներ ունի իր գործունեությունը տեսանելի ապագայում շարունակելու համար:

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված միավորները չափվում են այն տնտեսական միջավայրում գործող արժույթով, որում Կազմակերպությունն իրականացնում է իր գործունեությունը («գործառնական արժույթ»): ՀՀ դրամը Հայաստանի Հանրապետությունում գործող արժույթն է և Կազմակերպության գործառնական և ներկայացման արժույթը: Բոլոր ֆինանսական տվյալները կլորացված են հազար դրամի չափով, եթե այլ բան նշված չէ:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Եկամուտները և ծախսերը չեն հաշվանցվում շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում, բացի այն դեպքերից, երբ դա պահանջվում կամ թույլատրվում է որևէ ստանդարտով կամ մեկնաբանությամբ և հստակորեն բացահայտված է Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնադրույթները ներկայացված են ստորև: Սույն հաշվետվությունում ներկայացված հաշվապահական քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

Արտարժույթով գործարքներ

Կազմակերպության գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթներով (արտարժույթով) կատարված գործարքները ճանաչվում են համապատասխան գործառնական արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են գործառնական արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Դրամային միավորների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում գործառնական արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված, գործառնական արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը:

Պատմական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային միավորները փոխարկվում են գործառնական արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքում՝ դրանց առաջացման ամսում:

Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած օգուտներն ու վնասները ներառվում են զուտ հիմունքով՝ որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ֆինանսական ծախս՝ կախված այն հանգամանքից՝ արդյոք արտարժույթի շարժերը զուտ օգուտի կամ զուտ վնասի դիրքում են:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Կազմակերպության կողմից կիրառված փոխարժեքները տարվա վերջի դրությամբ հետևյալն են՝

	Միջին փոխարժեք		Սկիզբ փոխարժեք	
	2020 թ.	2019 թ.	2020 թ. դեկտեմբերի 31	2019 թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	491.65	479.06	522.59	479.70
ՀՀ դրամ/1 եվրո	559.30	531.67	641.11	537.26

Տոկոսային եկամտի և ծախսի ճանաչում: Ֆինանսական գործիքների համար տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են «Չուտ տոկոսային եկամտում» որպես «Տոկոսային եկամուտ» և «Տոկոսային ծախս» շահույթում կամ վնասում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն գեղչում է ֆինանսական գործիքների ապագա գնահատված դրամական հոսքերը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ, ըստ անհրաժեշտության, ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների զուտ հաշվեկշռային արժեքին: Ապագա դրամական հոսքերը գնահատվում են՝ հիմք ընդունելով գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է բոլոր ապագա վճարման կամ ստացման ենթակա գումարները և միջնորդավճարները պայմանագրային կողմերի միջև, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են որոշակի պայմաններով վարկային պայմանագրին, գործարքի հետ կապված ծախսերին և այլ պարզևավճարներին կամ գեղչերին:

Տոկոսային եկամուտը/տոկոսային ծախսը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական ակտիվների նկատմամբ, նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) մասհանումը կամ ֆինանսական պարտավորությունների ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների դեպքում տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

տոկոսադրույքը վարկերի գծով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ (համախառն հաշվեկշռային արժեքը, հանած ԱՊԿ գծով մասհանումը):

Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և սկզբնական չափում. Կազմակերպության ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Կազմակերպությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային դրույթների կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է իրական արժեքով, գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող բաղադրիչի համար, գործարքի արժեքը, որը ուղղակիորեն վերագրելի է ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ղասակարգում և հետագա չափում. ՖՅՄՍ 9-ն ունի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման երեք հիմնական կատեգորիաներ՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող: ՖՅՄՍ 9-ի դասակարգումն ընդհանուր առմամբ հիմնված է այն բիզնես մոդելի վրա, որի շրջանակներում կառավարվում է ֆինանսական ակտիվը և այդ ակտիվի պայմանագրային դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվներ. Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է հետևյալ պայմանները և նախորոշված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝

- Ակտիվը պահվում է այն բիզնես մոդելում, որի նպատակն է հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը; և
- Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են (SPPI):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով, եթե բավարարում է հետևյալ պայմանները և նախորոշված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝

- Ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելում, որի նպատակն է ինչպես հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, այնպես էլ վաճառել ֆինանսական ակտիվները; և
- Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերի առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են (SPPI):

Կազմակերպությունը կարող է սկզբնական ճանաչման պահին առևտրային նպատակներով չպահվող բաժնային գործիքներն անշրջելիորեն նախորոշել որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող մշտական հիմունքներով ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այս որոշումը կայացվել է գործիք-առ-գործիք հիմունքով:

Այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն դասակարգվել որպես ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, ինչպես

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Ներկայացված է վերոնշյալ հատվածում, չափվում են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով: Սա իր մեջ ներառում է բոլոր ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական ակտիվը, որը այլ կերպ համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջացով իրական արժեքով չափման պահանջներին, Կազմակերպությունը կարող է մշտական հիմունքներով դասակարգել այդպիսի ֆինանսական ակտիվը որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա վերացնում կամ զգալիորեն նվազեցնում է հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կարող էր առաջանալ հակառակ դեպքում:

Վերադասակարգում. Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում իրենց սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, որից հետո Կազմակերպությունը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար: Եթե փոփոխվում է բիզնես մոդելը, որի շրջանակում Կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվներ է պահում, ապա այդ փոփոխված ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են: Նոր կատեգորիային վերաբերող դասակարգման և չափման պահանջները կիրառվում են առաջընթաց կիրառման հիմունքներով՝ բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրվանից, ինչը հանգեցնում է Կազմակերպության ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգմանը: Ընթացիկ ֆինանսական տարվա և Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում բիզնես մոդելում, որի շրջանակում Կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվներ է պահում, փոփոխություններ չեն կատարվել և, հետևաբար, դասակարգում չի կատարվել: Պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը ներկայացվում են ստորև.՝ *Ֆինանսական ակտիվների փոփոխության և ապաճանաչման* վերաբերյալ հաշվապահական հաշվառման բաղաբանության մեջ:

Ֆինանսական ակտիվների արժեքը. ՖՀՄՍ 9 փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ի «առաջացած կորուստ» մոդելը «ակնկալվող պարտքային կորուստ» մոդելով: Արժեքը կիրառվում է որոշ վարկային հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի, բայց ոչ բաժնային ներդրումների մասով: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, պարտքային կորուստները ճանաչվում են ավելի շուտ, քան ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն:

Կազմակերպությունը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվների ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) գծով մասհանումները, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Բացառությամբ գնված կամ ի սկզբանե արժեքով (ԳԻՍԱ - POCI) ֆինանսական ակտիվների, ԱՊԿ-ները պետք է չափվեն կորուստների գծով մասհանման հաշվառման միջոցով՝ ստորև նշվածների համարժեք գումարի չափով՝

- 12 ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով, այն է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասը, որն իրենից ներկայացնում է այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր դեֆոլտի դեպքերից կամ
- Ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր դեֆոլտի դեպքերից ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ինչպես նշված է փուլ 2-ում և 3-ում):

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստի դեպքում ֆինանսական գործիքի համար պահանջվում է կորուստների գծով մասհանումներ, եթե այդ ֆինանսական գործիքի պարտքային

«ՖԻՆԲԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆ ԿԻՍԿ ԲԱԺՆԵՏՈՒՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքների համար ԱՊԿ-ները չափվում են 12-ամսյա ԱՊԿ-ի չափով:

Այլ դեբիտորական պարտքերի համար կորուստների գծով մասհանումները չափվում են ամբողջ ժամկետում ԱՊԿ-ին համարժեք գումարի չափով:

ԱՊԿ-ները, վարկային կորուստների ներկա արժեքի՝ հավանականության վրա հիմնված հաշվարկներն են: Դրանք չափվում են Կազմակերպությանը պայմանագրային հիմունքներով վճարման ենթակա դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության ներկա արժեքի հիման վրա, որը Կազմակերպությունը ակնկալում է ստանալ տարբեր տնտեսական սցենարների համեմատության արդյունքում՝ զեղչված ակտիվի արդյունավետ տոկոսադրույքի չափով:

Կազմակերպությունը ընդհանրացված պարտքային ռիսկի բնութագիր ունեցող պորտֆելների դեպքում ԱՊԿ-ն չափում է հավաքական հիմունքով:

ԱՊԿ-ի չափման մասին մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է ծան. 25-ում, ներառյալ հավաքական հիմունքով գնահատման դեպքում գործիքների խմբավորման մեթոդների մասին:

Կազմակերպության ֆինանսական ակտիվները դասակարգված են ըստ հետևյալ չափման կատեգորիաների՝

Ֆինանսական ակտիվներ	Բիզնես մոդել	SPPI	Չափման կատեգորիա
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	Պահված պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի հավաքագրման նպատակով	Դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ	Ամորտիզացված արժեք
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	Այլ բիզնես մոդել	Դրամական հոսքերը չեն հանդիսանում միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ	Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով (պարտադիր)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	Պահված պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի հավաքագրման նպատակով	Դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ	Ամորտիզացված արժեք
Ներդրումային արժեթղթեր	Պահված պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի հավաքագրման նպատակով	Դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ	Ամորտիզացված արժեք

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ. Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկվում է այն ժամանակ, երբ տեղի են ունենում ֆինանսական ակտիվի համար ակնկալվող հետագա դրամական հոսքերի վրա շրջադարձային ազդեցություն ունեցող մեկ կամ ավելի իրադարձություններ: Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները համարվում են փուլ 3-ի ակտիվներ: Պարտքային առումով արժեզրկման փաստը ներառում է հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտարկելի տվյալները՝

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

- Փոխառուի կամ գործընկերոջ զգալի ֆինանսական դժվարությունները,
- Պայմանագրի խախտումը, մասնավորապես տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը,
- Վարկի կամ փոխառության վերաձևակերպում այնպիսի պայմանով, ինչպիսին Կազմակերպությունը չէր նախատեսել:
- Ֆինանսական դժվարությունների արդյունքում տվյալ ֆինանսական ակտիվի գծով ակտիվ շուկայի անհետացումը, կամ
- Հնարավոր է դառնում, որ փոխառուն կանանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի:

Երբեմն անհնար է առանձնացնել մեկ որոշակի իրադարձություն, քանի որ մի քանի իրադարձությունների միասնական ազդեցությունն է հանգեցնում ֆինանսական ակտիվների պարտքային առումով արժեզրկմանը: Կազմակերպությունը գնահատում է, թե արդյոք պարտքային գործիքները, որոնք հանդիսանում են ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Վարկը համարվում է արժեզրկված այն ժամանակ, երբ վարկառուի ֆինանսական դրության վատթարացման արդյունքում նրան զիջումներ են տրամադրվում, եթե չկան փաստեր այն մասին, որ զիջումների արդյունքում զգալիորեն նվազել են պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի չստացման հավանականության ռիսկերը և բացակայում են արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց համար դիտարկվում, սակայն չեն տրամադրվում զիջումներ, համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված, երբ առկա են դիտարկելի պայացույցներ պարտքային առումով արժեզրկման վերաբերյալ, ներառյալ դեֆոլտի սահմանման պահանջներին համապատասխանությունը:

Դեֆոլտի սահմանումը (տես ստորև) ներառում է վճարունակության անհավանական լինելու հայտանիշերը, ինչպես նաև գումարների 90 օր կամ ավել ժամկետանց լինելու հավանականությունը:

Ձևված կամ ի սկզբանե պարտքային առումով արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվներ. POCI ֆինանսական ակտիվների նկատմամբ այլ մոտեցում է ցուցաբերվում, քանի որ դրանք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Այսպիսի ակտիվների համար Կազմակերպությունը ճանաչում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորստում բոլոր փոփոխությունները որպես կորուստների գծով մասհանում, իսկ ցանկացած փոփոխություն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այսպիսի ակտիվների համար բարենպաստ փոփոխությունն առաջացնում է արժեզրկման գծով օգուտ: 2020 և 2019 թթ. ընթացքում Կազմակերպությունը չի գնել կամ ստեղծել պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ:

ԱՊԿ գծով մասհանման ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում. ԱՊԿ գծով մասհանումները ներառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ`

- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում` որպես ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազում;
- Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքների դեպքում` կորուստների գծով ոչ մի պահուստ չի ճանաչվում

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ հաշվեկշռային արժեքը չափվում է իրական արժեքով:

- Կարկային հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի դեպքում որպես պահուստ, և
- Այն դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է և օգտագործված, և չօգտագործված բաղադրիչ, և Կազմակերպությունը չի կարողանում որոշել վարկային գծի բաղադրիչի մասով ԱՊԿ-ն օգտագործված բաղադրիչից առանձին, ապա Կազմակերպությունը ներկայացնում է կորուստների գծով համախմբված պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Համախմբված գումարը ներկայացվում է որպես օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազում: Օգտագործված բաղադրիչի համախառն արժեքից կորուստների գծով մասհանման ցանկացած գերազանցում ներկայացվում է որպես պահուստ:

Ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային փոփոխություն և ապաճանաչում. Ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային փոփոխությունները տեղի են ունենում այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը կառավարող պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ այլ կերպ փոփոխվում են ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչման և մարման ժամկետների միջակայքում: Փոփոխությունն ազդում է պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերի գումարի և/կամ ժամկետների վրա անմիջապես կամ ապագայում:

Կազմակերպությունը վերանայում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկային պայմանագրի պայմանները, որպեսզի ապահովի ստացման ենթակա գումարների առավելագույն հավաքագրումը և նվազագույնի հասցնի դեֆոլտի ռիսկերը: Կարկի պայմանները վերանայվում են այն դեպքում, երբ չնայած վարկառուն հնարավոր ամեն ինչ արել է սկզբնական պայմանագրային վճարման պայմանները կատարելու համար, սակայն առկա է վճարումների չկատարման մեծ ռիսկ կամ դա արդեն տեղի է ունեցել, և ակնկալվում է, որ վարկառուն կկարողանա կատարել իր արդեն վերանայված պարտավորությունները: Վերանայված պայմանները հիմնականում ներառում են վարկի մարման ժամկետների երկարաձգում, վարկի դրամական միջոցների հոսքերի ժամկետների փոփոխություն (մայր գումարի և տոկոսների մարում), վճարման ենթակա գումարների կրճատում (մայր գումարի և տոկոսային գումարների համաներում) և պայմանագրային դրույթների փոփոխություններ:

Ֆինանսական ակտիվի փոփոխման դեպքում Կազմակերպությունը գնահատում է, թե արդյոք այս փոփոխության արդյունքում առաջանում է ապաճանաչում: Կազմակերպության քաղաքականության համաձայն, փոփոխությունը հանգեցնում է ապաճանաչման, երբ այդ փոփոխության արդյունքում էապես տարբերվող այլ պայմանագրային պայմաններ են ստեղծվում: Որոշելու համար, թե արդյոք փոփոխված պայմանները էապես տարբերվում են սկզբնական պայմանագրային պայմաններից, Կազմակերպությունը հաշվի է առնում հետևյալը՝

- Կատարվում է քանակական գնահատում, որպեսզի համեմատվեն սկզբնական պայմաններով՝ մնացած պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքը և վերանայված պայմաններով պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը, և երկու գումարներն էլ զեղչվում են սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով: Եթե ներկա արժեքի տարբերությունը 10 տոկոսից ավել է, ապա Կազմակերպությունը որոշում է, որ առկա է վարկային պայմանագրի, որի պայմաններն էականորեն տարբեր են, ինչն էլ հանգեցնում է ապաճանաչման:
- Որակական գործոններ, ինչպիսիք են պայմանագրային դրամական հոսքերը պայմանագրի փոփոխությունից հետո այլևս չեն հանդիսանում բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ (SPPI), արժույթի փոփոխությունը

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

կամ պայմանագրային կողմի փոփոխությունը, տոկոսադրույքների փոփոխության մեծությունը, մարման ժամկետը, պայմանագրային սահմանափակումները:

Եթե պայմանները Էապես տարբերվում են, ապա Կազմակերպությունը ապաճանաչում է սկզբնական ֆինանսական ակտիվները և ճանաչում է «Նոր» ակտիվը իրական արժեքով և վերահաշվարկում է Նոր արդյունավետ տոկոսադրույք այդ ակտիվի համար: Վերանայման ամսաթիվ է համարվում արժեզրկման հաշվարկի նպատակով սկզբնական ճանաչման ամսաթիվը, այդ թվում պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի առկայությունը որոշելու նպատակով:

Եթե պայմանները Էապես չեն տարբերվում, ապա վերանայում կամ փոփոխությունները ապաճանաչման չեն հանգեցնում, և Կազմակերպությունը վերահաշվարկում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը՝ հիմք ընդունելով ֆինանսական ակտիվի վերանայված դրամական հոսքերը, և ճանաչում է փոփոխությունից առաջացած օգուտը կամ վնասը շահույթում կամ վնասում: Նոր համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է՝ զեղչելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով (պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով գնված կամ ի սկզբանե արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար):

Կազմակերպությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (ներառյալ՝ Էապես տարբեր պայմանագրային պայմանների փոփոխման արդյունքում ուժը կորցնելը) կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ ռիսկերն ու օգուտները:

Եթե Կազմակերպությունը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ Էուրոյան, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Կազմակերպությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Կազմակերպությունը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ Էուրոյան, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, ապա Կազմակերպությունը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը:

Դեֆոլտի սահմանումը. ԱՊԿ-ի սահմանման համար կարևոր է սահմանել դեֆոլտը: Վերջինիս սահմանումը օգտագործվում է ԱՊԿ-ի չափը և կորուստների գծով մասհանումները 12-ամսյա կամ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորստի վրա հիմնված լինելը որոշելու համար, քանի որ դեֆոլտը դեֆոլտի հավանականության (PD - ԴԳ) բաղադրիչ է, որն ազդում է ԱՊԿ-ի գնահատման, ինչպես նաև պարտքային ռիսկի զգալի աճի հայտնաբերման վրա:

Կազմակերպությունը ստորև նշված հանգամանքների դեպքում արձանագրում է դեֆոլտ, երբ՝

- Վարկառուն ունի ավելի քան 90 օր ժամկետանց ցանկացած նյութական վարկային հանձնառություն Կազմակերպության նկատմամբ, կամ
- Հավանական է, որ վարկառուն ամբողջությամբ չի վճարի իր վարկային հանձնառությունները:

Դեֆոլտի սահմանումը համապատասխանեցվում է տարբեր տեսակի ակտիվների տարբեր առանձնահատկություններն արտացոլելու նպատակով:

«ՖԻԼԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Վարկառուի՝ իր վարկային հանձնառությունների չկատարման հավանականության գնահատման նպատակով Կազմակերպությունը հաշվի է առնում որակական և քանակական ցուցանիշները: Քանակական տեղեկատվությունը ներառում է նույն վարկառուի այլ պարտավորությունների չկատարման կամ վճարի ուշացման մասին տվյալներ, որոնք այս վերլուծության կարևոր մասն են հանդիսանում: Դեֆոլտը գնահատելիս Կազմակերպությունը հաշվի է առնում տեղեկատվության տարբեր աղբյուրներ, որոնք ստացվել են ներքին ուղիներով կամ արտաքին աղբյուրներից:

Ստորև աղյուսակը տալիս է ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն արժեզրկման պահանջների ամփոփ նկարագիրը (գնված կամ ի սկզբանե արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներից բացի)

Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3
(Սկզբնական ճանաչում)	(Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր)	(Պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվներ)
12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ

Փուլ 3-ում գտնվող պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները անցնում են 6-ամսյա փորձաշրջան փուլ 2 տեղափոխվելուց առաջ պայմանագրի վարկային էական պարտավորությունները կատարելուց հետո:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ. Սկզբնական ճանաչումից ի վեր ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի գնահատման նպատակով Կազմակերպությունը հաշվի է առնում ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը հասանելի է առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: Այն ներառում է և՛ քանակական, և՛ որակական տեղեկատվություն և վերլուծություն՝ հիմնված Կազմակերպության պատմական փորձի և պարտքային ռիսկի մասնագիտական վերլուծության վրա, և ներառում է ապագայամետ տեղեկատվություն:

Այս գնահատման նպատակն է պարզել, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատելով՝

- Վարկի ամբողջ ժամկետում հաշվառվող մնացած ԴՀ-ն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և
- Վարկի ամբողջ ժամկետի ընթացքում հաշվառվող մնացած ԴՀ-ն այն ժամանակահատվածի համար, երբ այն գնահատվել է՝ հիմք ընդունելով ռիսկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ առկա փաստերը և հանգամանքները (անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտելով կանխավճարի ակնկալիքների փոփոխությունների մասով)

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճը որոշելիս Կազմակերպությունը օգտագործում է հետևյալ երեք հայտանիշները՝

- Քանակական թեստ՝ հիմնված ԴՀ-ի շարժի վրա;
- «Վերանայման» կարգավիճակը; և
- 30 օր ժամկետանց լինելու հանգամանքը:

«Վերանայում» առաջանում է վարկային պայմանագրի վերակառուցման ժամանակ, այսինքն՝ տոկոսագումարի և մայր գումարի վճարման ժամկետների երկարաձգում վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման արդյունքում, որը տարբերվում է վարկի տրամադրման ժամանակ եղած վիճակից, և վարկառուն դիմել է Կազմակերպությանը վարկի վճարման ժամանակացույցի փոփոխման համար: Վարկային պայմանագրի վերանայվում է միայն այն

«ՖԻՆԶԱ» ՈՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՎՊԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Ժամանակ, երբ Կազմակերպության համապատասխան ստորաբաժանումը համոզված է, որ վարկառուն կկարողանա վճարումները կատարել նոր ժամանակացույցին համապատասխան:

2020թ. ընթացքում երկրում հայտարարված արտակարգ դրության ժամանակ և COVID-19 համաճարակի բռնկման հետևանքով մտցված շրջափակումների պատճառով մի շարք վարկերի տրամադրվել է 2 ամսվա արտոնյալ ժամանակահատված: Այս բոլոր վարկերը վերադասակարգվել են 2-րդ փուլ, ապա վեց հաջորդական, առանց ուշացումների վճարներից հետո, ճանաչվել են վերականգնված և տեղափոխվել 1 փուլ: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1-ին փուլում վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 3,017,218 հազար ՀՀ դրամ:

Բազմաթիվ տնտեսական սցենարների հիման վրա Կազմակերպությունը որոշում է ԴՀ-ն սկզբնական ճանաչման ժամանակ և հետագա հաշվետու ամսաթվերին: Տարբեր տնտեսական սցենարներ առաջացնում են տարբեր ԴՀ-ներ: Այս տարբեր սցենարների կշիռը ձևավորում է դեֆոլտի միջին կշռված հավանականության հիմք, որն օգտագործվում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճը որոշելիս: Կանխատեսումները ներառում են Հայաստանի տնտեսության ապագա հեռանկարների վերաբերյալ տեղեկություններ, ստացված տնտեսական փորձագետների զեկույցներից, ֆինանսական վերլուծաբաններից, պետական մարմիններից և այլ նմանատիպ կազմակերպություններից, ինչպես նաև փաստացի և կանխատեսական տնտեսական տեղեկությունների ներքին և արտաքին տարբեր աղբյուրներից:

Դուրսգրում. Ֆինանսական ակտիվները դուրս են գրվում այն ժամանակ, երբ Կազմակերպությունը չունի ֆինանսական ակտիվի վերականգնման (ամբողջական կամ մասնակի) ողջամիտ ակնկալիքներ: Այս դեպքում Կազմակերպությունը որոշում է, որ վարկառուն չունի համապատասխան ակտիվներ կամ եկամտի բավարար աղբյուրներ դուրս գրման ենթակա գումարների մարման նպատակով բավարար դրամական միջոցներ ստեղծելու համար:

Դուրսգրումը ներառում է ապաճանաչման իրադարձություն: Կազմակերպությունը կարող է դուրս գրված ֆինանսական ակտիվների նկատմամբ հարկադիր միջոցներ կիրառել: Կազմակերպության գործադրած հարկադիր միջոցների արդյունքում հավաքագրված գումարները արժեզրկման գծով օգուտ կառաջացնեն:

Կազմակերպության դուրսգրման քաղաքականությունը որոշվում է վերականգնման կորերի վերլուծության հիման վրա, որն առաջանում է ՖՅՄՍ 9-ի backtesting-ի և մոդելի ստուգման արդյունքում՝ որոշելու համար այն կետը, որի դեպքում ողջամտորեն կարելի է ակնկալել պորտֆելի 10% (տաս տոկոս)-ից պակաս մնացորդային գումարի հավաքագրում, որը գտնվում է դեֆոլտում առավելագույնը մինչև 24 ամիս Փուլ 3-ի վարկերի համար:

Վերականգնման կորի վերլուծության մեջ անհրաժեշտ է դիտարկել երեք պայման նախքան ստորև նշված քայլերի մեկնաբանության անորոշության արդյունքում մասնագիտական դատողություններին վերադառնալը՝

- 1) Կորի ձևը – անկախ այն բանից, արդյոք կորի արագացման գործառույթը սահմանվում է որպես ժամանակի ամենաբարձր կամ «վերջնական» վերականգնման դրույթաչափը որպես մոնոտոն («աստճանական») կամ արագ («կտրուկ»);
- 2) Վերականգնման վերջնական դրույթաչափի սադղակը - 0%-ից մինչև 100%, անկախ այն բանից, արդյոք մեծ է, թե փոքր վերականգնման դրույթաչափը, և
- 3) Վերոնշյալ 10%-ի չափանիշի ամբողջական կամ հարաբերական կիրառման ընդունումը – արդյոք վերոնշյալ 1-ին և 2-րդ պայմանների դիտարկումից հետո մոնոտոն և լայնամասշտաբ լինելու վկայությունը պահանջում է 10%-ից պակաս վերականգնման վերջնական դրույթաչափի դուրսգրման չափանիշի կիրառում (ամբողջական կիրառում) կամ արագ և

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

փոքրամասշտաբ լինելու վկայությունը պահանջում է 0.9-ով բազմապատկած վերջնական դրույթաչափի չափանիշի կիրառումը:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ.

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները սահմանվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասը, որոնք առաջանում են շահույթում կամ վնասում ճանաչվող վերագնահատման արդյունքում՝ այն չափով, որքանով նրանք նախորոշված հեջային գործիքների մաս չեն կազմում: Շահույթում կամ վնասում ճանաչված զուտ օգուտը կամ վնասը ներառում է ֆինանսական պարտավորության համար վճարված ցանկացած տոկոս և շահույթի կամ վնասի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում դասակարգվում որպես «զուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ» տողում:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ. այլ ֆինանսական պարտավորությունները (ներառյալ փոխառությունները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը) սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի ծախսերը: Դրանք այնուհետև չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի և տոկոսային ծախսի համապատասխան ժամանակաշրջանում տեղաբաշխման մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդն ավելի մանրամասն ներկայացված է ստորև «զուտ տոկոսային եկամուտ» բաժնում:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը. Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Կազմակերպության պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված ու վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Որակական գործոնների, քանակական գործոնների և որակական և քանակական գործոնների ընդհանուր ազդեցության ուսումնասիրություն: Կազմակերպությունը եզրակացնում է, որ փոփոխությունն էական է հետևյալ որակական գործոնների արդյունքում՝

- Ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն;
- Գրավի և պարտքի ապահովման այլ միջոցների փոփոխություն;
- Փոխարկման տարբերակի ներառում;
- Ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման նպատակով պայմանագրային պայմանները զգալիորեն տարբերվում են այն դեպքում, երբ նոր պայմաններով դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը (ներառյալ վճարված գումարները, հանած յուրաքանչյուր վճար, ստացված և զեղչված՝ օգտագործելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթը) առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացորդային դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե փոփոխությունն էական չէ, ապա (1) նախքան փոփոխությունը՝ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի, և (2) փոփոխությունից հետո դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի միջև առկա տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում՝ որպես փոփոխության արդյունքում օգուտ կամ վնաս՝ այլ օգուտների և վնասների կազմում:

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ. Կազմակերպությունը կնքում է գործարքներ տարբեր ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով, որոնցից մի քանիսը դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակով պահվող, մինչդեռ մյուսները պահվում են տոկոսադրույքի ռիսկին, պարտքային ռիսկին և արտարժույթի դրույքաչափի ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարելու նպատակով: Պահվող ածանցյալ գործիքները ներառում են արտարժույթի փոխանակման պայմանագրեր, տոկոսադրույքի սվոփեր և վարկային արժեզրկման սվոփեր: Ածանցյալ գործիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ ածանցյալ գործիքի պայմանագրի կնքման ամսաթվով, և հետագայում վերաչափվում իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվեկշռային ամսաթվի դրությամբ: Դրանից բխող օգուտը/վնասն անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները համարվում են ակտիվներ, եթե դրանց իրական արժեքը դրական է, և համարվում են պարտավորություններ, եթե դրանց իրական արժեքը բացասական է:

Ածանցյալ գործիքը ներկայացվում է որպես ոչ ընթացիկ ակտիվ կամ ոչ ընթացիկ պարտավորություն, եթե գործիքի մնացորդային ժամկետը գերազանցում է 12 ամիսը և չի ակնկալվում, որ կիրականացվի կամ կկարգավորվի 12 ամսվա ընթացքում: Այլ ածանցյալ գործիքներ ներկայացվում են որպես ընթացիկ ակտիվներ կամ ընթացիկ պարտավորություններ:

Չուտ տոկոսային եկամուտ. Բոլոր ֆինանսական գործիքների մասով, բացառությամբ վաճառքի համար պահվող կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող գործիքներից, տոկոսային եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են «Չուտ տոկոսային եկամուտում» որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս» շահույթում կամ վնասում կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ծախսերի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների տոկոսը ներառվում է ժամանակաշրջանի ընթացքում իրական արժեքի շարժի մեջ, «Չուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող առևտրային ակտիվներից և այլ ֆինանսական ակտիվներից և առևտրային պարտավորություններից» և «Չուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներից» հոդվածներում:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է բոլոր ապագա վճարման կամ ստացման ենթակա գումարները և միջնորդավճարները պայմանագրային կողմերի միջև, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են որոշակի պայմաններով վարկային պայմանագրին, գործարքի հետ կապված ծախսերին և այլ պարգևավճարներին կամ զեղչերին: Ծախսերի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների մասով գործարքի արժեքը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Վճարներ և կոմիսիոն եկամուտ/ծախս. Վճարները և կոմիսիոն ծախսերն ու եկամուտներն արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժան մաս հանդիսացող վճարներից բացի ներառում են նաև այլ վճարներ (տես վերոնշյալ բաժինը): Կազմակերպության շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվության այս մասում ընդգրկված վճարները, ի թիվս այլ վճարների, ներառում են վարկային համաձայնագրի սպասարկման վճարներ, վարկային հանձնառությունների գծով չօգտագործման վճարներ, երբ քիչ հավանական է, որ այդ վճարները կառաջացնեն հատուկ վարկային հանձնառություններ և վարկային սինդիկացիոն վճարներ:

Ծառայությունների գծով վճարները և կոմիսիոն ծախսերը հաշվարկվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակ:

Որոշելու համար, արդյոք պարտավորության պարտքային ռիսկի փոփոխությունների ճանաչումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կստեղծի կամ կմեծացնի հաշվապահան

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

հաշվառման անհամապատասխանությունը շահույթում կամ վնասում, Կազմակերպությունը գնահատում է, արդյոք ակնկալվում է պարտավորության պարտքային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցության հաշվեգրում շահույթում կամ վնասում պայմանավորված շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի փոփոխությամբ: Այս որոշումը կայացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Բաժնային գործիքներ: Բաժնային գործիքը ցանկացած այն պայմանագիրն է, որը վկայում է Կազմակերպության ակտիվում ունեցած բաժնեմասնակցության մասը՝ հանած բոլոր պարտավորությունները: Բաժնային գործիքները ճանաչվում են որպես մուտքեր՝ հանած թողարկման ուղղակի ծախսերը:

Կազմակերպության սեփական բաժնային գործիքների հետգնումը ճանաչվում է ուղղակիորեն նվազեցվում սեփական կապիտալից: Կազմակերպության սեփական բաժնային գործիքների գնման, վաճառքի, թողարկման կամ դադարեցման արդյունքում առաջացած օգուտները կամ վնասները չեն ճանաչվում շահույթում կամ վնասում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ միջոցները, վարկավորող կազմակերպություններից ստացվելիք գումարները, որոնց մարման սկզբնական ժամկետը չի գերազանցում 90 օրը և որոնք ծանրաբեռնված չեն պայմանագրային պարտավորություններով:

Հիմնական միջոցներ. հիմնական միջոցի միավորը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման կորուստները, եթե այդպիսիք կան:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա և նախատեսված է զրոյացնելու ակտիվների արժեքը դրանց օգտակար ծառայության վերջում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետներով՝

- Կապի և հաղորդակցության միջոցներ	— 3 տարի:
- Գրասենյակային գույք	— 5 տարի:
- Փոխադրամիջոցներ	— 5 տարի:
- Այլ հիմնական միջոցներ	— 5 տարի:

Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումները մաշեցվում են վարձակալության ժամկետից և օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնով, եթե առկա չէ ողջամիտ համոզվածություն այն մասին, որ Կազմակերպությունը կստանա ակտիվի նկատմամբ սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի վերջում կամ կերկարաձգի վարձակալության ժամկետը:

Հիմնական միջոցների տարրը ապաճանաչվում է այն օտարելիս կամ, երբ այդ ակտիվի շարունակական օգտագործումից այլևս տնտեսական օգուտներ չեն ենթադրվում: Հիմնական միջոցների վաճառքից կամ շրջանառությունից դուրս բերումից առաջացած ցանկացած օգուտ կամ վնաս հաշվարկվում է որպես ակտիվի վաճառքից ստացված միջոցների և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվներ. Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները, որոնք առանձին են ձեռք բերվել, հաշվառվում են սկզբնական

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Ծրագրերի օգտակար ծառայության ժամկետ է համարվում 20 տարի, իսկ լիցենզիաներինը՝ 4 տարի: Ամորտիզացիան օգտակար ծառայության ժամանակահատվածում հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով՝ օգտական ծառայության հաշվարկված ժամկետի համար:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է ուղիղ գծով՝ օգտակար ծառայության ժամկետների հաշվին: Օգտակար ծառայության ժամանակահատվածը և ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում՝ գնահատումներում ցանկացած փոփոխություն հաշվառելով առաջընթաց կերպով Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել առանձին, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվներ՝ հետազոտության և զարգացման ծախս: Հետազոտության գործունեության ծախսը ճանաչվում է որպես այն ժամանակաշրջանի ծախս, որում այն առաջացել է:

Չարգացումից (կամ ներքին նաժագծի զարգացման փուլից) առաջացող ներքին ոչ նյութական ակտիվը ճանաչվում է միայն եթե ներկայացվել են՝

- Ոչ նյութական ակտիվի կատարման տեխնիկական իրագործելիություն է, որը այն դարձնում է հնարավոր օգտագործման կամ վաճառքի համար;
- Ոչ նյութական ակտիվի կատարման, օգտագործման կամ վաճառքի մտադրություն;
- Ոչ նյութական ակտիվի օգտագործման կամ վաճառքի հնարավորություն;
- Ինչպես կարող է ոչ նյութական ակտիվը օգտվել հետագա հավանական տնտեսական օգուտներից;
- տեխնիկական, ֆինանսական և այլ ռեսուրսների հնարավորություն, որոնք կօգնեն կատարել զարգացումը և ոչ նյութական ակտիվի օգտագործումը կամ վաճառքը և
- Չարգացման ընթացքում ոչ նյութական ակտիվին վերագրելի ծախսը չափելու հնարավորություն:

Ներքին ոչ նյութական ակտիվների համար սկզբնապես ճանաչված գումարը ծախսի այն գումարն է, որն առաջացել է ոչ նյութական ակտիվի՝ վերոնշյալ չափանիշներին բավարարելու ամսաթվին: Եթե հնարավոր չէ ճանաչել ներքին ոչ նյութական ակտիվը, զարգացման ծախսը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում այն առաջացել է:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ներքին ոչ նյութական ակտիվները գրանցվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկման կուտակված կորուստները այն նույն հիմունքով, որով ոչ նյութական ակտիվները ձեռք են բերվում առանձին:

Ոչ նյութական ակտիվների ապաճանաչում. ոչ նյութական ակտիվները ապաճանաչվում են դրանք օտարելիս կամ երբ այլևս դրանց օգտագործումից կամ օտարումից չեն ակնկալվում հետագա տնտեսական օգուտներ: Ապաճանաչումից օգուտները կամ վնասները չափվում են որպես ակտիվի օտարումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում այն ժամանակաշրջանում, երբ ակտիվն ապաճանաչվում է:

Նյութական և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում, բազի գույքից. յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում Կազմակերպությունը վերանայում է իր նյութական և ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները՝ որոշելու համար արդյոք կա որևէ հայտանիշ, որ այս ակտիվներում

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

եղել են արժեզրկումից կորուստներ: Եթե առկա է որևէ նմանատիպ հայտանիշ, ապա գնահատվում է ակտիվների փոխհատուցվող գումարը, որպեսզի գնահատվեն արժեզրկումից կորուստները (եթե այդպիսիք կան): Եթե առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հնարավոր չէ որոշել, Կազմակերպությունը գնահատում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին այդ ակտիվը պատկանում է: Եթե հնարավոր է որոշել բաշխման ողջամիտ և հետևողական հիմունք, ապա կորպորատիվ ակտիվները ևս բաշխվում են առանձին դրամաստեղծ միավորներին, այլապես դրանք բաշխվում են դրամաստեղծ ակտիվների փոքրագույն խմբին, որոնց համար կարելի է որոշել խելամիտ և հետևողական հիմունք:

Անորոշ օգտակար ծառայությամբ և օգտագործման համար դեռևս ոչ մատչելի ոչ նյութական ակտիվները ստուգվում են արժեզրկման առկայության համար առնվազն տարեկան մեկ անգամ, ինչպես նաև երբ առկա է հայտանիշ, որ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Փոխհատուցվող գումարն իրական արժեքից (հանած վաճառքի հետ կապված ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը բերվում են ներկա արժեքի՝ կիրառելով մինչև հարկումը տոկոսադրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը, որոնցով ապագա գնահատված հոսքերը չեն ճշգրտվել:

Եթե ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է ավելի քիչ քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա հաշվեկշռային արժեքն իջեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստն անհապաղ ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով: Վերջինիս դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Եթե հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) հաշվեկշռային արժեքն ավելացվում է մինչև վերանայված փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ավելացումից հետո հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը կորոշվել էր, եթե նախորդ ժամանակաշրջաններում ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը անմիջապես ճանաչվում է եկամուտ կամ կորստում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով, ինչի դեպքում արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Հարկում. շահութահարկի գծով ծախսը ներառում է ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը և հետաձգված հարկը:

Ընթացիկ հարկ. ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը հիմնված է տարվա հարկվող շահույթի վրա: Հարկվող շահույթը տարբերվում է համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում ներկայացվող շահույթից եկամտի և ծախսի այնպիսի տարրերի պատճառով, որոնք հարկման կամ նվազեցման ենթակա են այլ հաշվետու ժամանակաշրջաններում, ինչպես նաև այն տարրերի, որոնք երբևէ չեն հարկվելու կամ նվազեցվելու: Կազմակերպության ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ուժի մեջ մտած կամ, ըստ էության, ուժի մեջ մտած հարկի դրույթաչափերը:

Հետաձգված հարկ. հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկման բազաների միջև: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով միայն այն

«ՖԻԼՔԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Նմանատիպ հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար (բացի բիզնես միավորումից), որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին այնպիսի գործարքների արդյունքում, որոնք ազդեցություն չունեն ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով՝ կապված հիմնական միջոցների և հաճախորդներին տրված վարկերի հետ: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, կապված վերը նշված ներդրումների հետ, ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը և ժամանակավոր տարբերությունը կմարի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը պետք է վերանայվի յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվի այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է չափվեն հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ եռթյալի ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով Կազմակերպությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Տարվա ընթացիկ և հետաձգված հարկեր. ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք վերաբերում են տարրերի, որոնք ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամուտներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում ընթացիկ և հետաձգված հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Պահուստներ. պահուստները ճանաչվում են, երբ Կազմակերպությունն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական), որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և հավանական է, որ Կազմակերպությունից կպահանջվի կատարել պարտականությունը և պարտականության գումարը հավաստիորեն կարող է գնահատվել:

Պահուստում ճանաչված գումարն իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ լավագույն գնահատականը, որը կպահանջվի ներկա պարտականությունը մարելու համար՝ հաշվի առնելով հարակից ռիսկերը և անորոշությունները: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը պետք է իրենից ներկայացնի այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ այլ կողմ ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը պետք է դիտվի որպես առանձին ակտիվ, երբ ըստ եռթյալի որոշակի է, որ Կազմակերպության կողմից

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

պարտականությունը մարելու դեպքում փոխհատուցումը կստացվի և փոխհատուցման գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ. պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում սակայն բացահայտվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ցանկացած պայմանագրային արտահոսքի հավանականությունը շատ փոքր է: Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, բայց դրանք բացահայտվում են, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Գրավ. Կազմակերպությունը որպես հաճախորդի պարտավորությունների ապահովման միջոց ընդունում է գրավ, երբ դա նպատակահարմար է համարվում: Գրավը հիմնականում լինում է հաճախորդի ակտիվների նկատմամբ կոշտ գրավի տեսքով և Կազմակերպությանը վերապահվում է պահանջի իրավունք այս ակտիվների նկատմամբ հաճախորդի առկա և ապագա պարտավորությունների դիմաց:

Սեզմենտային հաշվետվություն. գործառնական սեզմենտը Կազմակերպության բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեության մեջ և որոնցից այն կարող է ստանալ եկամուտներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Կազմակերպության այլ բաղադրիչների հետ գործառնականություններին վերաբերող եկամուտները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները պարբերաբար վերանայվում են Գործառնական Հարցերով Հիմնական Որոշումները Կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին հատկացվելիք միջոցների վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու և դրա կատարողականը գնահատելու նպատակով, և որի համար առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն:

Կազմակերպության աշխատանքները մեծապես ինտեգրացված են և ՖՀՄՍ 8. «Գործառնական սեզմենտներ» ստանդարտի իմաստով հանդիսանում են մեկ բիզնես սեզմենտ: Ղեկավարությունը Կազմակերպության առանձին բաղադրիչների գործառնական արդյունքներն առանձին չի ուսումնասիրում: Ակտիվները հիմնականում կենտրոնացած են Հայաստանի Հանրապետությունում, իսկ եկամուտների ու շահույթի մեծ մասը ստացվում են Հայաստանի Հանրապետությունում կատարվող գործարքներից կամ դրանց առնչությամբ: Գործառնական Հարցերով Հիմնական Որոշում Կայացնողը՝ Կազմակերպության դեպքում Տնօրենների խորհուրդը, միայն ստանում և վերանայում է Կազմակերպության վերաբերյալ ամբողջական տեղեկությունները:

Կազմակերպության հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառելիս՝ Կազմակերպության ղեկավարությանը անհրաժեշտ է կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք այլ աղբյուրներից ակնհայտ չեն երևում: Գնահատումները և դրա հետ կապված ենթադրությունները հիմնված են նախկին փորձի և այլ համապատասխան գործոնների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ փոփոխությունը տեղի է ունենում, եթե փոփոխությունը վերաբերում է միայն այդ ժամանակաշրջանին կամ փոփոխությունը ճանաչվում է այդ և ապագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունն ազդում է ընթացիկ և ապագա ժամանակաշրջանների վրա:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

4. ԿԱՐԵՎՈՐ ՀԱՇՎԱՊԱՀՎԱԿԱՆ ԴԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿՎՊՎԱԾ ԱՆՈՐՈՇՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ

Կազմակերպության հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառելիս Կազմակերպության ղեկավարությանն անհրաժեշտ է լինում կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք այլ աղբյուրներից ակնհայտ չեն երևում: Գնահատումներն և դրա հետ կապված ենթադրությունները հիմնված են նախկին փորձի և այլ համապատասխան գործոնների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և դրանց հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ փոփոխությունը տեղի է ունենում, եթե փոփոխությունը վերաբերում է միայն այդ ժամանակաշրջանին, կամ փոփոխությունը ճանաչվում է այդ և ապագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունն ազդում է ընթացիկ և ապագա ժամանակաշրջանների վրա:

Այս բացահայտումը ներկայացնում է այն հարցերը, որոնք ունեն դատողության կամ բարդության առավել բարձր աստիճան և գնահատման անորոշության հիմնական աղբյուրները, որոնք ունեն զգալի ռիսկեր, որոնք հանգեցնում են հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում էական ճշգրտմանը: Յուրաքանչյուր գնահատման մասին մանրամասն տեղեկատվությունը ներառված է համապատասխան բացահայտումներում, այդ թվում ֆինանսական հաշվետվությունների յուրաքանչյուր առնչվող հոդվածի համար հաշվարկման հիմքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը:

Կորուստների գծով մասհանման չափումը. Ամորտիզացված արժեքով և այլ համապարփակ եկամուտներում իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների համար ակնկալվող պարտքային կորուստներին ուղղված մասհանումների (ԱՊԿ) չափումը այն ոլորտն է, որը պահանջում է համալիր մոդելների և ապագա տնտեսական պայմանների և վարկային վարքագծի վերաբերյալ զգալի ենթադրություններ (օրինակ՝ հաճախորդների դեֆոլտի հավանականությունը և դրա արդյունքում առաջացող կորուստները):

ԱՊԿ-ի չափման ժամանակ հաշվապահական պահանջների կիրառման համար անհրաժեշտ են նաև մի շարք կարևոր դատողություններ, ինչպիսիք են՝

- պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի չափանիշների որոշում,
- ԱՊԿ-ի չափման համար համապատասխան մոդելների և ենթադրությունների ընտրություն;
- Յուրաքանչյուր վարկատեսակի/շուկայի և նրանց համապատասխան ԱՊԿ-ի համար սպասվելիք իրավիճակների քանակների և տեսակարար կշիռների սահմանում,
- ԱՊԿ-ի չափման նպատակով համանման ֆինանսական ակտիվների խմբերի ստեղծում:

ՖՀՄՍ 9 ստանդարտի COVID-19 միջոցառումներ, պատերազմի հետևանքների մեղմացման միջոցառումներ

Կազմակերպությունը որոշում է, թե արդյոք COVID-19 պանդեմիան ազդում է վարկառուների պարտքային ռիսկի զգալի աճի վրա: Կազմակերպությունը ժամանակավորապես վերանայել է հետաձգման կարգավիճակը՝ կիրառելով «Վերականգնման ընթացակարգը» և «պարտքային ռիսկի զգալի աճը» (SICR), դրանով իսկ ճշգրտելով դեֆոլտի հավանականությունը՝ հաշվի առնելով համաճարակի ազդեցությունը: Վերականգնման ընթացակարգը կիրառվում է միայն վերակառուցված վարկերի համար, որոնց հետաձգման նշույթը կարող է հանվել, որոնք ընթացիկ

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Էին (առանց ուշացման) մինչև դեկրետ/ ճգնաժամային ժամանակաշրջան և վերակառուցում և ընթացիկ են իրենց վերակառուցված վիճակում և վեց ամսվա ընթացքում ավարտել են ծրագրված հաջորդական վճարումները:

Կազմակերպությունը նաև կիրառում է մակրոտնտեսական կանխատեսումներ, որոնք հաշվի են առնում COVID-19-ի ազդեցությունը, որը հասանելի է առանց չարդարացված ծախսերի կամ քանքերի:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա ընթացքում հաճախորդներին տրամադրված ամորտիզացված արժեքով փոփոխված վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 12,342,547 հազար դրամ, որից 2020թ. ընթացքում մարվել է 3,017,218 հազար դրամ: Փոփոխված վարկերի զգալի մասը բաժին է ընկնում COVID-19-ին:

Մի շարք հաճախորդներ տուժել են Լեռնային Ղարաբաղում ռազմական գործողությունների սրման հետևանքով: Պատերազմի զոհերի վարկերը դուրս են գրվել 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 37,387 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր հաշվեկշռային գումարով: Վարկերը, որոնցով տուժել է ընտանիքի մերձավոր անդամը, դասակարգվել են որպես 3-րդ փուլի վարկեր, ինչի արդյունքում 13,824 հազար դրամ համախառն հաշվեկշռային արժեքով վարկերը 1-ին փուլից վերադասակարգվել են 3-րդ փուլ, իսկ 25,569 հազար դրամ համախառն հաշվեկշռային արժեքով վարկերը 2-րդ փուլից վերադասակարգվել են 3-րդ փուլ:

ՀՀ ԿԲ պահուստի գնահատում. ԿԲ-ի պահուստին գնահատումը հիմնված է հետևյալ պայմանների և դրույթների կիրառման վրա.

- Կազմակերպությունը նախատեսում է վերահաշվարկել Սպառողական վարկերի մասին ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի 1-ին կետի խախտման կապակցությամբ հաշվարկված տոկոսների գումարը՝ 2018թ. հունվարի 1-ից մինչև 2020թ. հուլիսի 20-ն ընկած ժամանակահատվածում տրված վարկերի գծով՝ հիմք ընդունելով 365 օր 360 օրվա փոխարեն;
- Կազմակերպությունը պետք է վերահաշվարկի Սպառողական վարկերի մասին ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 2-րդ կետի և 86-րդ հոդվածի 3-րդ կետի 8/05-րդ հոդվածի 3-րդ կետի խախտմամբ մարված վարկերի դիմաց ստացված և վճարված վճարները:

Ելնելով Կազմակերպության ենթադրություններից՝ ներքոնշյալ կանոնների խախտումներից տուժած հաճախորդների մոտ 70%-ը կպահանջի վերադարձնել իրենց գումարները: Մնացած հաճախորդները համարվում են պասիվ:

5. ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐԺԵՆԵՐ

	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամ	190,628	211,975
Ընթացիկ հաշիվներ	534,066	492,519
	724,694	704,494
Հանած՝ ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(7)	(899)
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	724,687	703,595

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, ԱՊԿ կորուստների գծով պահուստների համադրումը ըստ փուլերի ներկայացվում է ստորև՝

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	Փուլ 1	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ առ 1 հունվար 2019թ.	238	238
Պահուստային ծախս	661	661
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ առ 31 դեկտեմբեր 2019թ.	899	899
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ առ 31 հունվար 2020թ.	899	899
Վերականգնում	(892)	(892)
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ առ 31 դեկտեմբեր 2020թ.	7	7

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ընթացիկ հաշիվները պահվում են առևտրային ռեզիդենտ բանկերում, ընդ որում մնացորդի 81.8%-ը պահվում է երկու ռեզիդենտ առևտրային բանկում: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, Կազմակերպությունը չունի որևէ ֆինանսական հաստատությունում կենտրոնացած միջոցներ, որոնց մնացորդը կգերազանցեր սեփական կապիտալի 10%-ը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ զրո):

6. ՀԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐԻՆ ՏՐՎԱԾ ՎԱՐԿԵՐ

	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	24,298,801	26,260,402
Հանած՝ <i>ակնկալվող պարտքային կորուստներ</i>	(4,488,569)	(2,338,487)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	19,810,232	23,921,915

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերը ըստ վարկատեսակների՝

	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Համախառն վարկեր	Կորուստների գծով մասհանում	Չուտ վարկեր	Կորուստների գծով մասհանում համախառն վարկերի նկատմամբ, %
Անհատական գյուղատնտեսական վարկեր	13,159,094	(2,140,871)	11,018,223	16.3%
Անհատական բիզնես վարկեր	6,792,891	(1,336,288)	5,456,603	19.7%
Սպառողական վարկեր	4,346,816	(1,011,410)	3,335,406	23.3%
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	24,298,801	(4,488,569)	19,810,232	18.5%

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Համախառն վարկեր	Կորուստների գծով մասհանում	Չուտ վարկեր	Կորուստների գծով մասհանում համախառն վարկերի նկատմամբ, %
Անհատական գյուղատնտեսական վարկեր	13,529,982	(1,033,545)	12,496,437	7.64%
Անհատական բիզնես վարկեր	10,874,402	(1,109,612)	9,764,790	10.20%
Սպառողական վարկեր	1,855,801	(195,286)	1,660,515	10.52%
Խմբային վարկեր*	41	(38)	3	92.68%
Խմբային գյուղատնտեսական վարկեր*	176	(6)	170	3.41%
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	26,260,402	(2,338,487)	23,921,915	8.90%

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

*Սրանք ներկայացնում են խմբային վարկերը և խմբային գյուղատնտեսական վարկերը, որոնք Կազմակերպությունն այլևս չի տրամադրում որպես առանձին վարկատեսակ: Հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ նշված մնացորդները ներկայացնում են համապատասխան վարկատեսակների գծով մնացորդները:

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերն ըստ տնտեսության ոլորտների՝

	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Համախառն վարկեր	Համախառն վարկեր, %	Համախառն վարկեր	Համախառն վարկեր, %
Գյուղատնտեսություն	13,695,466	56.36%	13,950,911	53.13%
Ծառայություն	4,791,741	19.72%	5,025,840	19.14%
Առևտուր	3,184,063	13.10%	4,000,782	15.24%
Արդյունաբերություն	849,593	3.50%	1,133,689	4.32%
Տրանսպորտ	769,154	3.17%	837,550	3.19%
Ծինարարություն	90,927	0.37%	154,624	0.59%
Այլ	917,857	3.78%	1,157,006	4.41%
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	24,298,801	100.00%	26,260,402	100.00%

Ստորև ներկայացված է ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի շարժը:

	Գյուղատնտեսություն	Առևտուր	Արդյունաբերություն	Տրանսպորտ	Ծինարարություն	Ծառայություն	Այլ	Ընդամենը
2019թ. հունվարի 1	901,155	326,502	95,565	86,157	60,857	171,314	155,652	1,797,202
Պահուստային ծախս Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերականգնում	491,827	152,049	44,559	41,347	16,671	292,801	8,967	1,048,221
Հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դուրսգրում	(500,613)	(196,161)	(62,807)	(63,641)	(36,597)	(24,899)	(92,125)	(976,843)
Փոփոխություններ տոկոսային եկամտի ճշգրտում	27,398	9,271	4,157	2,940	2,245	20,216	266	66,493
Արտարժույթային տարբերություններ	(3,782)	(1,085)	(307)	(227)	(42)	(1,266)	(412)	(7,121)
2019թ. դեկտեմբերի 31	1,068,409	434,597	110,747	82,388	53,621	469,815	118,910	2,338,487
Պահուստային ծախս Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերականգնում	1,432,385	154,083	46,910	98,318	17,136	876,630	28,051	2,653,513
Հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դուրսգրում	(520,008)	(186,216)	(56,379)	(50,011)	(34,204)	(169,008)	(100,112)	(1,115,938)
Փոփոխություններ տոկոսային եկամտի ճշգրտում	62,719	21,967	2,661	2,749	1,198	37,866	498	129,658
Արտարժույթային տարբերություններ	75,269	21,878	5,606	5,215	2,336	38,781	5,000	154,085
2020թ. դեկտեմբերի 31	2,266,556	534,770	137,658	148,655	49,877	1,264,283	86,770	4,488,569

«ՖԻՆԲԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Գրավի և պարտքի ապահովվածության այլ միջոցների վերուժություն. Կազմակերպությունը մանրակրկիտ ուսումնասիրում է արժեզրկված վարկերի համար պահվող գրավները, երբ ավելի հավանական է դառնում, որ Կազմակերպությանը կանցնի գրավի առարկայի սեփականությունը՝ հնարավոր կորուստները մեղմելու նպատակով: Ֆինանսական ակտիվները և դրանց գծով պահվող գրավների մասին տեղեկատվությունը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև.

	2020թ. դեկտեմբերի 31	2019թ. դեկտեմբերի 31
Շարժական միջոցներով գրավադրված վարկեր	2,272,897	2,292,870
Ոչ շարժական միջոցներով գրավադրված վարկեր	3,881,761	4,506,473
Ընդամենը ապահովված վարկեր	6,154,658	6,799,343
Չապահովված վարկեր՝ էքսպրես վարկեր	16,331,179	18,529,606
Ընդամենը չապահովված վարկեր	16,331,179	18,529,606
Ընդամենը վարկեր	22,485,837	25,328,949
Հաշվեգրված տոկոսագումար	1,557,950	903,215
Սպասարկման վճարներ, գուտ	255,014	28,238
Հանած՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը	(4,488,569)	(2,338,487)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	19,810,232	23,921,915

2020 և 2019թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված բոլոր վարկերը (ընդհանուր պորտֆելի 100%) տրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գործող անհատներին և Կազմակերպություններին, որը ցույց է տալիս, որ առկա է նշանակալի աշխարհագրական կենտրոնացում մեկ շրջանում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով այլ տեղեկատվությունները տե՛ս ծան. 25:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

7. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

	Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումներ	Կապի և հաղոր- դակցման միջոցներ	Գրասենյակային գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
2019թ. հունվարի 1	325,950	454,729	323,652	76,599	211,133	1,392,063
Ավելացումներ	8,566	44,216	12,905	1,227	4,911	71,825
2019թ. դեկտեմբերի 31	334,516	498,945	336,557	77,826	216,044	1,463,888
Ավելացումներ	7,965	8,352	4,854	-	3,819	24,990
Դուրսգրումներ	(57,045)	-	-	-	-	(57,045)
2020թ. դեկտեմբերի 31	285,436	507,297	341,411	77,826	219,863	1,431,833
Կուտակված մաշվածություն						
2019թ. հունվարի 1	221,356	277,683	280,416	76,599	189,341	1,045,395
Մաշվածության ծախս	29,612	64,426	24,191	962	15,798	134,989
2019թ. դեկտեմբերի 31	250,968	342,109	304,607	77,561	205,139	1,180,384
Մաշվածության ծախս	26,181	64,655	14,578	116	7,617	113,147
Դուրսգրումներ	(40,426)	-	-	-	-	(40,426)
2020թ. դեկտեմբերի 31	236,723	406,764	319,185	77,677	212,756	1,253,105
Չուտ հաշվեկշռային արժեք						
2020թ. դեկտեմբերի 31	48,713	100,533	22,226	149	7,107	178,728
2019թ. դեկտեմբերի 31	83,548	156,836	31,950	265	10,905	283,504

2020 և 2019թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջությամբ մաշված, բայց դեռ օգտագործվող ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 889,537 հազար և 766,070 հազար դրամ, համապատասխանաբար:

2020 և 2019թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չի ունեցել գրավադրված հիմնական միջոցներ:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

8. ՈՉ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

	Համակարգչային ծրագրեր	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք		
2019թ. հունվարի 1	489,704	489,704
Ավելացումներ	133,444	133,444
2019թ. դեկտեմբերի 31	623,148	623,148
Ավելացումներ	24,012	24,012
2020թ. դեկտեմբերի 31	647,160	647,160
Ամորտիզացիայի ծախս		
2019թ. հունվարի 1	201,060	201,060
Ամորտիզացիայի ծախս	89,619	89,619
2019թ. դեկտեմբերի 31	290,679	290,679
Ամորտիզացիայի ծախս	102,890	102,890
2020թ. դեկտեմբերի 31	393,569	393,569
Չուտ հաշվեկշռային արժեք		
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	253,591	253,591
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	332,469	332,469

9. ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱԸ ԻՐԱՎՈՒՆՔՈՎ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

Օգտագործման իրավունքով ակտիվ	Շինություններ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք		
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	976,174	976,174
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	976,174	976,174
Ավելացումներ	147,809	147,809
Վարձակալության դադարեցում	(258,647)	(258,647)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	865,336	865,336
Կուտակված մաշվածություն		
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-
Տարվա ծախս	259,360	259,360
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	259,360	259,360
Տարվա ծախս	252,023	252,023
Վարձակալության դադարեցում	(93,959)	(93,959)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	417,424	417,424
Հաշվեկշռային արժեք		
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	716,814	716,814
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	447,912	447,912

Կազմակերպությունը վարձակալում է բազմաթիվ շինություններ: Վարձակալության միջին ժամկետն է 5 տարի:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

2020թ. ընթացքում Կազմակերպությունը ծախսերի օպտիմալացման նպատակով փակել կամ փոխարինել է 14 մասնաճյուղ, որի արդյունքում դադարեցվել է 168,688 հազար ՀՀ դրամ օգտագործման իրավունքով ակտիվների ճանաչումը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծան. 25-ում և ծան. 14-ում:

	2020թ. դեկտեմբերի 31	2019թ. դեկտեմբերի 31
Շահույթում և վնասում ճանաչված գումարներ		
Ակտիվի օգտագործման իրավունքի մաշվածության ծախս	252,023	259,360
Վարձակալության գծով պարտավորությունների տոկոսային ծախս	85,483	108,984
Կարճաժամկետ վաճակալություններին առնչվող ծախս	-	1,083
Եկամուտներ վարձակալության գծով պարտավորությունների զիջումներից	11,854	-
Ակտիվի օգտագործման իրավունքի ապաճանաչումից եկամուտ	15,336	-

Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսքը վարձակալությունների համար կազմում է 227,917 հազար ՀՀ դրամ:

Վարձակալության գծով պարտավորություն

	2020թ. դեկտեմբերի 31	2019թ. դեկտեմբերի 31
Ժամկետայնության վերլուծություն		
1-ին տարի	257,238	336,036
2-րդ տարի	170,161	327,945
3-րդ տարի	100,694	327,945
4-րդ տարի	57,373	85,670
5-րդ տարի	23,979	-
6-րդ տարի	9,420	-
7-րդ տարի	7,134	-
	625,999	1,077,596
Հանած՝ չվաստակած տոկոսային եկամուտը	(115,235)	(292,678)
	510,764	784,918
Վերլուծված է որպես՝		
Ոչ ընթացիկ	305,322	558,537
Ընթացիկ	205,442	226,381
	510,764	784,918

2020թ. ընթացքում COVID-19 համաճարակի բռնկման արդյունքում Կազմակերպությանը տրամադրվել են վարձավճարների գծով զիջումներ, որոնք չեն դիտարկվել որպես վարձակալության պայմանագրի փոփոխություն: Արդյունքում՝ զիջումներից ստացված շահույթը 11,854 հազար դրամի չափով ճանաչվել է այլ եկամուտների կազմում: Վարձակալության գծով պարտավորությունների շարժը ներկայացված է ծան. 14-ում:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

10. ԱՅԼ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Ստանալիք գումարներ վճարահաշվարկային կազմակերպություններից	16,251	12,373
Այլ ստացվելիք գումարներ	1,759	3,022
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	18,010	15,395
Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Կանխավճարված հարկեր և այլ պարտավորություններ բյուջեին բացառությամբ շահութահարկի	22,275	15,227
Վերադարձված ակտիվներ	19,569	420
Կանխավճարներ ապրանքների և ծառայությունների գծով	14,142	13,743
Պաշարներ	8,735	15,439
Այլ	1,023	5,191
Ընդամենը այլ ակտիվներ	83,754	65,415

11. ԹՈՂԱՐԿՎԱԾ ՊԱՐՏՋԱՅԻՆ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐ

	Արժույթ	Թողարկման ամսաթիվ	Մարման ժամկետ ամիս/տարի	Արժեկտրոնի%	2020 թ. դեկտեմբերի 31	2019 թ. դեկտեմբերի 31
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	ՀՀ դրամ	28/10/19	24/09/22	10.5	1,540,672	1,539,905
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	ՀՀ դրամ	09/01/19	20/12/21	10.5	1,405,265	1,405,493
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	ՀՀ դրամ	17/05/19	26/04/22	10.5	1,018,170	1,017,068
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	ԱՄՆ դոլար	18/03/19	25/02/22	6	1,066,500	978,373
Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր					5,030,607	4,940,839

2019թ. ընթացքում իրականացվել է 1,500,000 հազար ՀՀ դրամ, 1,400,000 հազար ՀՀ դրամ, 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ և 2,000 հազար ԱՄՆ դոլար անվանական արժեթղթով պարտքային արժեթղթերի չորս թողարկում՝ ստորև ներկայացված աղյուսակին համապատասխան:

«ՖԻՆԶԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

12. ԱՅԼ ՓՈԽԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

	Միջին կշռված անվանական տոկոսադրույք	2020թ. դեկտեմբերի 31	Միջին կշռված անվանական տոկոսադրույք	2019թ. դեկտեմբերի 31
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններ	8.20%	5,187,236	7.94%	11,173,532
FINCA Microfinance Holding	6.70%	1,934,683	-	-
Հայաստանի Կենտրոնական Բանկ	6.40%	85,192	6.41%	100,776
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ	9.60%	2,355,245	9.98%	1,239,648
Ընդամենը այլ փոխառու միջոցներ		9,562,356		12,513,956

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ունի փոխառություններ 7 ֆինանսական հաստատություններից (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7 ֆինանսական հաստատություններից), որոնց մնացորդներից յուրաքանչյուրը գերազանցում է սեփական կապիտալի 10%: Այս մնացորդների համախառն արժեքը 2020թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 8,874,137 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 11,981,562 հազար դրամ):

Կազմակերպությունը պարտավոր է համապատասխանել փոխառու միջոցներին առնչվող ֆինանսական սահմանափակումներին: Այս սահմանափակումները ներառում են սահմանված գործակիցներ՝ պարտավորություն/սեփական կապիտալ հարաբերակցությունը և մի շարք այլ ֆինանսական գործակիցներ:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմակերպությունը խախտել է միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ փոխառությունների համաձայնագրերով նախատեսված որոշակի ֆինանսական սահմանափակումներ, որոնք վերաբերում են պորտֆելի որակին և դրական եկամտաբերությանը: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փոխառությունների գումարները, որոնց նկատմամբ տեղի են ունեցել դեֆոլտներ, կազմել են 5,187,236 հազար ՀՀ դրամ:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության իրացվելիության վերլուծության նպատակով Կազմակերպությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված բոլոր փոխառությունները դասակարգել է որպես ցպահանջ, քանի որ միջազգային կառույցների հետ գոյություն ունեն խաչաձև դեֆոլտի վերաբերյալ դրույթներ, տե՛ս ծանոթագրություն 25:

Ղեկավարությունը, սակայն, կարծում է, որ այդ վարկերը կմարվեն ըստ իրենց պայմանագրային պայմանների, և խախտման հետ կապված ներումները կստացվեն վարկատուներից: Այս պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

Այլ փոխառու միջոցները պետք է մարվեն հետևյալ կերպ.

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	2020թ. դեկտեմբերի 31	2019թ. դեկտեմբերի 31
1-ին տարի	8,577,753	7,543,095
2-րդ տարի	962,220	3,984,958
3-րդ տարի	17,858	972,478
4-րդ տարի	3,016	10,415
5 -րդ տարի	1,508	3,010
	9,562,355	12,513,956

13. ԱՅԼ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
ՀՀ ԿԲ պահուստ	240,000	-
Բիզնեսի վերակազմավորման պահուստ	39,890	-
Ծառայությունների համար վճարվող գումարներ	12,499	47,645
Այլ	-	7,344
	292,389	54,989
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ		
Զօգտագործած արձակուրդային պահուստ	164,624	213,717
Պարտավորություններ հարկերի գծով բացառությամբ շահութահարկի	94,850	84,979
Այլ	20,546	7,590
	279,999	306,286
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	572,409	361,275

Պլանային ստուգումից հետո Հայաստանի Կենտրոնական բանկը (ԿԲ) Կազմակերպությանը պարտավորեցրել է վճարումներ կատարել իր հաճախորդներին՝ վճարման ենթակա տոկոսների վերահաշվարկի և գերազնահատված միջնորդավճարների կապակցությամբ: Ստուգման արդյունքում Կազմակերպությունը գնահատել և ճանաչել է ստորև նկարագրած կարգավորումներին համապատասխանող պահուստը ըստ քայլ առ քայլ պլանի:

Քայլ առ քայլ պլանի համաձայն, Կազմակերպությունը պետք է կատարի հետևյալ գործողությունները՝

1. Կազմակերպությունը նախատեսում է վերահաշվարկել "Սպառողական վարկերի մասին" ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի 1-ին կետի խախտման մասով հաշվարկված տոկոսների գումարը՝ 2018 թ. հունվարի 1-ից մինչև 2020 թ. հունիսի 20-ն ընկած ժամանակահատվածում տրված վարկերի գծով՝ հիմք ընդունելով 365 օր 360 օրվա փոխարեն
2. Կազմակերպությունը պետք է վերահաշվարկի ստացված և վերադարձման ենթակա տրամադրման վճարները այն վարկերի գծով, որոնք տրամադրվել են 2018թ. հունվարի 1-ից սկսած և մարման ժամկետից շուտ են մարվել հաճախորդների կողմից "Սպառողական վարկերի մասին" ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 2-րդ կետի և 86-րդ հոդվածի 3-րդ դրույթ 8/05-ի 86 (3) կետի խախտման մասով:

Գումարները պետք է վերադարձվեն հաճախորդներին մինչև 2021թ. դեկտեմբերի 31-ը:

Վերակազմավորման պահուստը այն ծախսերի գծով է, որոնք Կազմակերպությունը կկրի 2021թ.՝ 9 մասնաճյուղերի փակման, և աշխատակիցների կրճատման հետևանքով:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

14. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՑԱԾ ԴԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱԴՐՈՒՄ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներկայացնում է Կազմակերպության ֆինանսական գործունեությունից առաջացած պարտավորություններում փոփոխությունները՝ այդ թվում՝ բամական և ոչ դրամական միջոցների փոփոխությունները: Ֆինանսական գործունեությունից առաջացած պարտավորություններ են համարվում այն դրամական միջոցները, որոնք նախկինում դրամական միջոցների հաշվետվությունում դասակարգվել են կամ ապագայում դասակարգվելու են որպես ֆինանսական գործունեությունից առաջացած դրամական միջոցների հոսքեր:

	2020 թ. հունվարի 1	Մուտքեր/ դրամական հոսքեր	Մարումներ - դրամական հոսքեր	Տոկոսավճար	Ոչ դրամական փոփոխություններ			2020 թ. դեկտեմբերի 31
					Տոկոսային ծախս	Արտարժույթի վերազնահատում	Նոր վարձակալություններ, պայմանագրի փոփոխություն և վարձակալության զիջումներ	
Այլ փոխառու միջոցներ	12,513,956	10,066,256	(13,832,651)	(936,968)	949,063	802,700	-	9,562,356
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,940,839	-	-	(467,342)	470,962	86,148	-	5,030,607
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	784,918	-	(227,917)	(88,211)	85,483	-	(43,509)	510,764
	18,239,713	10,066,256	(14,060,568)	(1,492,521)	1,505,508	888,848	(43,509)	15,103,727

	2019 թ. հունվարի 1	Մուտքեր/ դրամական հոսքեր	Մարումներ - դրամական հոսքեր	Տոկոսավճար	Ոչ դրամական փոփոխություններ			2019 թ. դեկտեմբերի 31
					Տոկոսային ծախս	Արտարժույթի վերազնահատում		
Այլ փոխառու միջոցներ	12,808,713	31,539,215	(31,726,406)	(981,726)	972,808	(98,648)		12,513,956
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,927,646	3,462,754	(3,409,407)	(425,656)	385,866	(364)		4,940,839
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	976,174	-	(199,346)	(100,894)	108,984	-		784,918
	18,712,533	35,001,969	(35,335,159)	(1,508,276)	1,467,658	(99,012)		18,239,713

(i) բանկային վարկերից, կապակցված կողմերից ստացված փոխառություններից և այլ փոխառություններից ստացված դրամական հոսքերը կազմում են փոխառություններից ստացված մուտքերի և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում փոխառությունների մարման զուտ գումարը:

«ՖԻՆԲԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

15. ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ

2020 և 2019թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած էր 490,596 սովորական բաժնետոմսերից՝ 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Սովորական բաժնետոմսեր տնօրինողները իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժիններ, որոնք հայտարարվում են ժամանակ առ ժամանակ և Կազմակերպության տարեկան ընդհանուր ժողովներին ունեն մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք:

Կազմակերպության բաժնետիրական կապիտալը բաժնետերերի կողմից վճարվել է ՀՀ դրամով և նրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժիններ և կապիտալի բաշխում ՀՀ դրամով:

Կազմակերպության բաժնետերերի միջև բաշխվող պահուստները սահմանափակված են իր կուտակված չբաշխված շահույթով, որոնք ներկայացված են վերահսկողության նպատակով պահանջված հաշվետվություններում: Չբաշխվող պահուստները ներկայացվում են պահուստավորման ֆոնդով, որը ստեղծվում է օրենսդրության պահանջով: Կազմակերպության պահուստային ֆոնդը ձևավորվում է տարեկան պարտադիր վարվող հատկացումների միջոցով՝ հաշվարկված Կազմակերպության զուտ շահույթի 5%-ի չափով 46,202 հազար դրամ (2019: 46,599 հազար դրամ), մինչև ֆոնդը կազմի բաժնետիրական կապիտալի 15%-ը:

2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության պահուստային կապիտալը կազմում է 343,967 հազար դրամ և 297,765 հազար դրամ: Պահուստի այս գումարը կարող է օգտագործվել Կազմակերպության կորուստները ծածկելու, ինչպես նաև Կազմակերպության պարտատոմսերը մարելու և բաժնետոմսերը հետ գնելու համար, եթե այլ միջոցները դրա համար չեն բավարարում: Պահուստային հիմնադրամը չի կարող օգտագործվել այլ նպատակների համար:

2020 թ. Կազմակերպությունը հայտարարել և վճարել է 496,000 հազար դրամի չափով շահաբաժիններ (2019 թ.՝ 1,415,401 հազար դրամ): 5% ոչ ռեզիդենտի շահութահարկը ներառված է գումարի մեջ:

16. ԶՈՒՏ ՏՈԿՈՍԱԿՅԻՆ ԵԿՎՍՈՒՏ

	2020թ.	2019թ.
Տոկոսային եկամուտ		
- հաճախորդներին տրված վարկեր	6,405,799	6,881,561
- ներդրումային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով	76,989	75,678
- դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	17,039	4,519
- տոկոսային եկամուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	-	12
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	6,499,827	6,961,770
Տոկոսային ծախս		
- այլ փոխառու միջոցներ	(959,147)	(1,006,329)
- թողարկված պարտքային արժեթղթեր	(470,962)	(391,061)
- վարձակալության գծով պարտավորություն	(85,483)	(108,984)
- հետգնման պայմանագրեր	(20,622)	(38,470)
- տոկոսային ծախս շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	-	(12)
Ընդամենը տոկոսային ծախսեր	(1,536,214)	(1,544,856)
Զուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստները	4,963,613	5,416,914

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Տուգանքները հաշվարկվում են հաշվեգրման մեթոդով և ներառվում են վարկի մայր գումարի և ժամկետանց հաշվեգրված տոկոսների գումարներում: 2020թ. այդ գումարը կկազմի 532, 403 հազար ՀՀ դրամ (2019թ.՝ 427 362 հազար ՀՀ դրամ) : Քանի որ ժամկետանց գումարների հիմնական մասը բաժին է ընկնում 3-րդ փուլում գտնվող վարկերին, 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվարկված է 412, 765 հազար ՀՀ դրամի չափով տուգանք (2019թ.՝ 290 962 հազար ՀՀ դրամ):

17. ԶՈՒՏ ՕԳՈՒՏ ԱՐՏԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ

	2020թ.	2019թ.
Արտարժույթի առքուվաճառքից զուտ օգուտ	127,164	169,018
Արտարժույթի վերագնահատումից զուտ վնաս	(37,764)	(8,471)
Ընդամենը զուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից	89,400	160,547

18. ԱՅԼ ՕԳՈՒՏ

	2020թ.	2019թ.
Օգուտ վարձակալության դադարեցումից	15,336	-
Օգուտ վարձակալության գծով գիշումներից	11,854	-
Օգուտ դրամաշնորհների գծով	7,749	9,355
Այլ եկամուտ	32,500	25,164
Ընդամենը այլ եկամուտ	67,439	34,519

19. ԱՅԼ ԿՈՐՈՒՄՏՆԵՐ

	2020թ.	2019թ.
Հայաստանի ԿԲ պահուստ (ծան. 13)	(240,000)	-
Վերակազմավորման գծով ծախս	(55,699)	-
Վարկի վաղաժամ մարման տուգանք	(20,319)	-
Վարձակալակաճ հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումների դուրսգրման ծախսեր	(16,619)	-
Այլ ծախսեր	(7,775)	-
Ընդամենը այլ ծախսեր	(340,412)	-

Վերակազմավորման հետ կապված ծախսերը կապված են 9 մասնաճյուղերի փակման ապահովման հետ, 39,890 հազար ՀՀ դրամը կրճատվող անձնակազմի ազատման հետ կապված վճարների և 15,809 հազար ՀՀ դրամը կանխավճարներից ուղղակի դուրսգրման հետ:

20. ՇԱՅՈՒԹԱՅԱՐԿ

Կազմակերպությունը գնահատում և գրանցում է իր ընթացիկ վճարվելիք շահութահարկը և իր ակտիվների և պարտավորությունների հարկային բազան համաձայն ՀՀ հարկային օրենսդրության, որը կարող է տարբերվել ՖՀՄՍ-ից:

Կազմակերպությունն ունի որոշակի մշտական հարկային տարբերություններ, որոնք առաջանում են շահութահարկի նպատակներով չնվազեցվող որոշակի ծախսերից և շահութահարկի նպատակներով չհարկվող որոշակի եկամուտներից:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և դրանց հարկման բազաների միջև: 2020 և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա ժամանակավոր տարբերությունները հիմնականում վերաբերում են եկամտի և ծախսի ճանաչման համար տարբեր մեթոդների/ժամկետների կիրառությանը, ինչպես նաև որոշակի ակտիվների հարկային և հաշվեկշռային բազաների ժամանակավոր տարբերություններին:

Ստորև բերված հաշվարկներում օգտագործվում է ներկայիս հարկի դրույթաչափը՝ 18%, որը ՀՀ-ում վճարում են կորպորատիվ ձեռնարկությունները հարկվող շահույթի համար (ինչպես սահմանված է) ՀՀ հարկային օրենսդրության համապատասխան:

Ժամանակավոր տարբերությունները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են հետևյալ աղյուսակում՝

	2020թ. դեկտեմբերի 31	2019թ. դեկտեմբերի 31
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ հետևյալի գծով</i>		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(163,499)	(332,456)
Ներդրումային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով	-	860
Հիմնական միջոցներ	26,913	25,252
Վարձակալություն	11,125	8,171
Այլ ակտիվներ	(1,100)	(887)
Այլ փոխառու միջոցներ	4,066	(2,968)
Այլ պարտավորություններ	89,173	49,333
Չուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(33,322)	(252,695)

2020 և 2019թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արդյունավետ հարկային համադրումը ներկայացված է ստորև.

	2020թ.	2019թ.
Շահույթ մինչև հարկումը	(1,050,090)	1,145,271
Սահմանված դրույթաչափով հարկ (18%)	(189,016)	229,054
Մշտական տարբերություններից հարկի ազդեցությունը	17,887	20,263
Շահութահարկի դրույթաչափի փոփոխության հարկային ազդեցությունը	-	(28,086)
Նախորդ տարվան վերաբերվող ընթացիկ հարկային ծախս	22,611	-
Նախկինում չճանաչված հետաձգված հարկի ճանաչում	(148,518)	221,231
Շահութահարկի գծով (ծախս)/օգուտ		
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	48,244	130,307
Նախորդ տարվան վերաբերվող ընթացիկ հարկային ծախս	22,611	-
Հետաձգված հարկային ծախս/(եկամուտ)՝ ճանաչված ընթացիկ տարում	(219,373)	90,924
Շահութահարկի գծով (ծախս)/օգուտ	(148,518)	221,231
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	2020թ.	2019թ.
Հունվարի 1-ի դրությամբ հետաձգված հարկային ակտիվներ	(252,695)	(161,771)
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և վերադարձ	219,373	(119,010)
Շահութահարկի դրույթաչափի փոփոխության հարկային ազդեցությունը	-	28,086
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(33,322)	(252,695)

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

21. ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

	2020թ.	2019թ.
Ռոյալթիներ	(154,882)	(178,716)
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ծախսեր	(150,379)	(139,751)
Մասնագիտական ծառայություններ	(78,706)	(59,485)
Հարկեր բացառությամբ շահութահարկի	(71,262)	(58,956)
Ապահովագրություն	(67,841)	(70,708)
Հաղորդակցություն	(56,777)	(54,723)
Գրասենյակային պարագաներ	(41,018)	(42,231)
Կոմունալ վճար	(38,641)	(38,387)
Անվտանգության ծախսեր	(23,406)	(23,060)
Ֆինանսական միջնորդի ծախսեր	(18,020)	(18,208)
Բանկային ծախսեր	(15,624)	(34,301)
Վարկերի հավաքագրման ծախսեր	(10,671)	(16,879)
Գործուղման ծախսեր	(8,983)	(27,733)
Հիմնական միջոցների սպասարկում	(8,838)	(32,767)
Գովազդի ծախսեր	(8,702)	(33,884)
Հարկեր և այլ տույժեր և տուգանքներ	(3,867)	(8,745)
Վերապատրաստման ծախսեր	(3,011)	(8,544)
Ներկայացուցչական ծախսեր	(1,005)	(11,854)
Կարճաժամկետ վարձակալություններ	-	(1,083)
Այլ ծախսեր	(50,458)	(64,810)
Ընդամենը գործառնական ծախսեր	(812,091)	(924,825)

Ռոյալթիներ վճարվում է որպես տոկոսային գործառնական եկամտի մաս և կարող է տատանվել 1,5% -ից մինչև 2% կախված գործառնական եկամտի չափից: Ռոյալթիի նկատմամբ վճարվում է ոչ ռեզիդենտի շահութահարկ:

22. ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

22.1 Կապիտալ ձեռքբերումների հանձնառություններ. Կազմակերպությունը 2020 և 2019 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չի ունեցել կապիտալ ձեռքբերումների հանձնառություններ:

22.2 Դատական վարույթներ. Ժամանակ առ ժամանակ և բնականոն գործունեության ընթացքում, Կազմակերպությունը ստանում է հաճախորդների և գործընկերների կողմից բողոքներ: Դեկլարությունը համոզված է, որ ոչ մի էական վնասներ տեղի չեն ունենա և համապատասխանաբար ոչ մի պահուստ հաշվեգրված չէ ֆինանսական հաշվետվություններում:

22.3 Հարկում. Հայաստանի Հանրապետության առևտրային համակարգը կարգավորող օրենսդրությունը, ներառյալ հարկային օրենսդրությունը, կարող է ունենալ մեկից ավելի մեկնաբանություններ: Ավելին, առկա է ռիսկ, որ հարկային մարմինները կամայական դատողություններ կարող են անել ձեռնարկատիրական գործունեության վերաբերյալ: Եթե Կազմակերպության գործունեության վերաբերյալ ղեկավարության որոշակի որոշումներ հարկային մարմինների կողմից վիճարկվեն, Կազմակերպությունը կարող է ենթարկվել հավելյալ հարկերի, տույժերի և տուգանքների: Հարկատուները ենթակա են հարկային ստուգումների առևտրի տարվան նախորդող երեք օրացուցային տարիներին:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
 (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

23. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ

ՖՀՄՍ-ն սահմանում է իրական արժեքը որպես գումար, որով ակտիվը կարող է վաճառվել կամ պարտավորությունը փոխանցվել շուկայի մասնակիցների միջև սովորական պայմաններով ընթացող գործարքում չափման ամսաթվի դրությամբ:

23.1 Կազմակերպության՝ շարունակական հիմունքներով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը

Կազմակերպության որոշ ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ չափվում են իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է նշված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի որոշման մեթոդները (մասնավորապես՝ օգտագործված գնահատման մեթոդները և ելակետային տվյալները):

Ֆինանսական ակտիվներ/ պարտավորություններ	Իրական արժեք		Իրական արժեքի հիերարխիա	Գնահատման մեթոդ(ներ) և հիմնական ելակետային տվյալ(ներ)	Եական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալ(ներ)	Ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների հարաբերակցությունն իրական արժեքին
	2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ արժուպային սվոփեր	152	-	Մակարդակ 2	Չեղչված դրամական հոսքերը, ապագա դրամական հոսքերը գնահատվում են ֆորվարդ փոխարժեքների և պայմանագրային ֆորվարդ փոխարժեքի վրա՝ զեղչված այն դրույքով, որն արտացոլում է տարբեր գործիքների պարտքային ռիսկը	ոչ կիրառելի	ոչ կիրառելի

23.2 Կազմակերպության՝ շարունակական հիմունքներով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը (պահանջվում է իրական արժեքի բացահայտումը)

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների կարճաժամկետ բնույթի պատճառով դեկավարությունը գտնում է, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքները մոտարկում են իրենց իրական արժեքներին: Որոշ այլ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համար դեկավարությունը օգտագործում է զեղչված դրամական հոսքեր՝ իրական արժեքների գնահատման համար: Այս գնահատված դրամական հոսքերի զեղչման համար օգտագործվող տոկոսադրույքները հիմնված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պետական պարտատուների եկամտաբերության կորի վրա՝ գումարած արժուպային, գործիքի մարման ժամկետի և գործընկերոջ պարտքային ռիսկը:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ				
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	19,810,232	20,012,388	23,921,915	24,849,723
- Ներդրումային արժեթղթեր	-	-	1,191,045	1,240,074
Ֆինանսական պարտավորություններ				
- Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	5,030,607	5,135,286	4,940,839	5,016,789
- Փոխառու միջոցներ	9,562,356	9,536,981	12,513,956	12,484,245
- Վարձակալության գծով պարտավորություն	510,764	506,813	784,918	786,528
	2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ֆինանսական ակտիվներ				
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	20,012,388	20,012,388
Ֆինանսական պարտավորություններ				
- Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	5,135,286	-	5,135,286
- Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	9,536,981	9,536,981
- Վարձակալության գծով պարտավորություն	-	-	506,813	506,813
	2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ֆինանսական ակտիվներ				
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	24,849,723	24,849,723
- Ներդրումային արժեթղթեր	1,240,074	-	-	1,240,074
Ֆինանսական պարտավորություններ				
- Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	5,016,789	-	5,016,789
- Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	12,484,245	12,484,245
- Վարձակալության գծով պարտավորություն	-	-	786,528	786,528

Վերոնշյալ աղյուսակներում 2-րդ և 3-րդ մակարդակներում ներառված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքները որոշվել են համընդհանուր ընդունված գնորոշման մոդելների վրա հիմնված դրամական հոսքերի գեղչված արժեքի վերլուծության վրա, որտեղ հիմնական ելակետային տվյալը գործընկերների պարտքային ռիսկն արտացոլող գեղչման դրույթն է:

24. ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՌԻՍԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Կազմակերպությունը կառավարում է իր կապիտալն՝ ապահովելու Կազմակերպության գործունեության անընդհատությունը, միևնույն ժամանակ առավելագույնի հասցնելով շահագրգիռ կողմերի հատույցը ներգրավված և սեփական միջոցների մակարդակի պահպանման եղանակով:

ՀՀ կենտրոնական բանկը Կազմակերպության համար սահմանում և վերահսկում է կապիտալի պահանջները: Ըստ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված՝ ներկայումս գործող կապիտալի պահանջների, ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունները 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետք է

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

ապահովեն 150,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն բաժնետիրական կապիտալ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 150,000 հազար ՀՀ դրամ):

Համաձայն ՀՀ ԿԲ կանոնակարգային պահանջների, որոնք ուժի մեջ են մտել 2011թ.-ին, վարկային կազմակերպությունները, որոնք իրականացնում են արտարժույթի փոխանակման գործառնություններ կանխիկով վարկային մարումներից բացի այլ նպատակներով, պարտավոր են ապահովել կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը (կապիտալի համարժեքության նորմատիվ) և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն մեծությունը նվազագույնից բարձր մակարդակում: 2013թ. Կազմակերպությունը փոփոխել է իր կանոնադրությունը, այնպես որ այն ունի իրավունք իրականացնելու կանխիկով արտարժույթի փոխանակման գործառնություններ՝ որպես գործունեության առանձին տեսակ: Հետևաբար Կազմակերպությունը պարտավոր է հաշվել և համապատասխանել կապիտալի համարժեքության նորմատիվի և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն մեծության պահանջներին: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի նվազագույն մեծության պահանջը կազմում է 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,000,000 հազար), իսկ կապիտալի համարժեքության հարաբերակցության նորմատիվը – նվազագույնը 12% (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ և 12%):

Կապիտալի համարժեքության նորմատիվի հաշվարկը՝ հիմնված ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված պահանջների վրա ներկայացված է ստորև.

	2020թ. դեկտեմբերի 31 առողիտ չանցած	2019թ. դեկտեմբերի 31 առողիտ չանցած
Հիմնական կապիտալ	5,714,480	5,752,292
Լրացուցիչ կապիտալ	-	24,253
Ընդամենը կապիտալ	5,714,480	5,776,545
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	21,141,652	24,716,011
Կապիտալի հարաբերակցությունը ռիսկով կշռված ակտիվներին (%)	27.03%	23.37%
Կանոնակարգային նվազագույն պահանջը կանոնադրական կապիտալի հարաբերակցության գծով (%)	12.00%	12.00%
Համապատասխանություն նվազագույն բաժնետիրական կապիտալի պահանջներին	Խախտումներ չեն արձանագրվել տարվա ընթացքում	Խախտումներ չեն արձանագրվել տարվա ընթացքում

Վարչությունը վերանայում է կապիտալի կառուցվածքը կիսամյակային կտրվածքով: Կազմակերպության կապիտալի համարժեքությունը սահմանվում և վերահսկվում է՝ օգտագործելով ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված սահմանաչափերը: Որպես նման վերանայման մի մաս, խորհուրդը դիտարկում է սեփական կապիտալի եկամտաբերության դրույքը (cost of capital) և կապիտալի յուրաքանչյուր դասին առնչվող ռիսկերը: Խորհրդի առաջարկությունների հիման վրա Կազմակերպությունն իր ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը կառուցում է շահաբաժինների վճարման, նոր բաժնետոմսերի թողարկման, ինչպես նաև նոր պարտքի թողարկման կամ գործող պարտքի մարման միջոցով: Ի լրումն, Կազմակերպությունը կառավարում է կապիտալը՝ պայմանագրային պահանջների իրականացման նպատակով:

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

25. ՌԻՍԿԵՐԻ ԿԱՌՎՎԱՐՈՒՄ

Ռիսկերի կառավարումն Կազմակերպության բիզնեսի հիմնարար տարրերից է և Կազմակերպության գործունեության էական բաղկացուցիչը: Կազմակերպության գործունեությանը բնորոշ հիմնական ռիսկերն են՝

- Պարտքային ռիսկեր;
- Իրացվելության ռիսկ;
- Շուկայական ռիսկ:

Կազմակերպությունն ընդունում է, որ անհրաժեշտ է ունենալ ռիսկերի կառավարման արդյունավետ և նպատակային գործընթացներ: Նշվածն իրականացնելու համար Կազմակերպությունը ստեղծել է ռիսկերի կառավարման հայեցակարգ, որի հիմնական նպատակն է պաշտպանել Կազմակերպությանը ռիսկերից և թույլ տալ նրան համնելու իր գործունեության նպատակներին:

Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման նպատակների սահմանման և քաղաքականությունների մշակման ընդհանուր պատասխանատվությունը կրում է Տնօրենների խորհուրդը: Տնօրենների խորհրդի ընդհանուր նպատակն է սահմանել այնպիսի քաղաքականություն, որը հնարավորինս կնվազեցնի ռիսկերն առանց անհարկի վատթարացնելու Կազմակերպության մրցունակությունը և ճկունությունը: Պահպանելով վերջնական պատասխանատվությունը՝ այն միաժամանակ փոխանցել է գործընթացներ նախագծելու և գործարկելու իրավասությունները, որոնք կապահովեն նպատակների և քաղաքականությունների արդյունավետ իրականացումը:

Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է հայտնաբերել, բացահայտել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Կազմակերպությունը պարբերաբար վերանայում է ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը՝ շուկայական պայմաններում, առաջարկվող ապրանքների և ծառայությունների շուկայում տեղի ունեցած փոփոխություններին արձագանքման նպատակով:

Վերապատրաստման և կառավարման ստանդարտների և ընթացակարգերի միջոցով Կազմակերպությունը նպատակ ունի կառուցել համակարգված և կառուցողական վերահսկողական միջավայր, որտեղ աշխատակիցները կպատկերացնեն իրենց դերը և պարտականությունները:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե պորտֆելի և թե գործարքների մակարդակով կառավարվում և վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների և ակտիվների և պարտավորությունների կառավարան կոմիտեի (այսուհետ՝ ԱՊԿԿ) միջոցով: Ռիսկերի կոմիտեն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման քաղաքականության, ընթացակարգերի մշակման, վերահսկողության և օրենսդրական/կանոնակարգային դաշտում առկա ռիսկերի վերահսկողության համար և գնահատում է դրանց ազդեցությունը Կազմակերպության գործունեության վրա: Այս մոտեցումը թույլ է տալիս Կազմակերպությանը նվազեցնել ՀՀ ներդրումային միջավայրի փոփոխությունների դեպքում Կազմակերպությանը սպառնացող հնարավոր կորուստները:

Տարեվերջից ի վեր ռիսկերի կառավարման բաժնում կամ ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել:

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Պարտքային ռիսկերի կառավարում

Կազմակերպությունը ենթակա է պարտքային ռիսկի, այն է՝ ռիսկ, որ ֆինանսական գործիքի մի կողմը չի կատարի իր պարտավորությունը՝ ֆինանսական կորուստներ պատճառելով մյուս կողմին:

Կազմակերպության հիմնական գործունեությունը միկրովարկերի տրամադրումն է: Համապատասխանաբար, պարտքային ռիսկը մեծագույն կարևորություն ունի միկրոֆինանսավորման կազմակերպությունների ռիսկերի կառավարման մեջ: Չգալի ֆինանսական վնասներից խուսափելու համար Կազմակերպությունը կիրառում է տարբեր մեթոդներ պարտքային ռիսկերը որոշելու և արդյունավետորեն կառավարելու նպատակով:

Միկրոֆինանսավորման ոլորտը ընդհանուր առմամբ հակված է պարտքային ռիսկի՝ հաճախորդներին տրամադրվող վարկերի և բանկային ավանդների միջոցով: Ինչ վերաբերում է հաճախորդներին տրված վարկերին, այս ռիսկը կենտրոնացած է Հայաստանի Հանրապետությունում: Այն մոնիտորինգի է ենթարկվում կանոնավորապես՝ պարտքային սահմանաչափերի և վարկունակության վերաբերյալ Կազմակերպության ռիսկի կառավարման քաղաքականությամբ սահմանված ուղեկիշերի պահպանումն ապահովելու համար:

Ռիսկերի կառավարումը և մոնիտորինգն իրականացվում է սահմանված լիազորությունների շրջանակներում: Այս գործընթացներն իրականացվում են Վարկային Ռիսկերի բաժնի, Վարկային կոմիտեների և Կազմակերպության Վարչության կողմից: Նախքան որևէ հայտի կազմումը Վարկային կոմիտեի կողմից, վարկային գործընթացի վերաբերյալ բոլոր առաջարկությունները (վարկառուի սահմանաչափի հաստատում կամ վարկային պայմանագրերի մեջ փոփոխությունների կատարում և այլն) վերանայվում և հաստատվում են Վարկային ռիսկերի բաժնի կողմից: Ամենօրյա ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Վարկային Ռիսկերի բաժնի ղեկավարի կողմից:

Կազմակերպության պարտքային քաղաքականությունը սահմանված է մի շարք ներքին կանոնակարգերով, որտեղ հստակ սահմանված են բոլոր առնչվող պահանջները համապատասխան վերահսկողական մեխանիզմների հետ մեկտեղ, ներառյալ վարկի տրամադրումը, չվճարված վարկերի մոնիտորինգը և այլն:

Կազմակերպությունը շարունակաբար մոնիտորինգ է իրականացում առանձին պարտքային ռիսկերի գծով և պարբերաբար վերանայում է իր հաճախորդների վարկունակությունը: Վերանայումը հիմնված է իրականացված ամենավերջին մոնիտորինգի և ֆինանսական վերլուծությունների վրա, ինչպես նաև փոխառուից, կամ որևէ այլ կերպ ստացված տեղեկությունների վրա:

Առանձին հաճախորդների վերլուծությունից բացի, վարկային պորտֆելը պարբերաբար վերլուծվում է ներքին վերահսկողության բաժնի կողմից՝ կապված կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի հետ:

Վարկային կոմիտեն այն վերլուծող մարմինն է, որը պատասխանատու է վարկային հայտերում ամփոփված տեղեկատվությունը վերլուծելու և պարտքային ռիսկերը հնարավորինս նվազեցնելու համար: Վարկային կոմիտեն Կազմակերպության ներսում անկախ մարմին է, որը լիազորված է կայացնելու վերջնական որոշում պարտքային հայտը հաստատելու կամ մերժելու վերաբերյալ:

Վարկային կոմիտե ներկայացվող տեղեկատվության ճշգրտությունը վարկային մասնագետի պատասխանատվությունն է, ով լրացնում է նախնական հայտը դիմողի բիզնեսի և պարտքային

«ՖԻՆԵԸ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

ռիսկերի պատշաճ ուսումնասիրությունից հետո: Ի վերջո Վարկային կոմիտեի անդամները գնահատում են հայտի համապատասխանությունը սահմանված չափանիշներին (դիմողի վարկային պատմությունը, ֆինանսական վիճակը, մրցակցային ունակությունը և այլն):

Յուրաքանչյուր մասնաճյուղ պարտավոր է կիրառել Կազմակերպության վարկային քաղաքականությունը և ընթացակարգերը՝ Կազմակերպության ներքին կարգերում սահմանված վարկավորման լիազորությունների շրջանակներում: Յուրաքանչյուր մասնաճյուղի ղեկավար վարկային բոլոր տեսակի խնդիրների վերաբերյալ զեկուցում է ղեկավարությանը: Յուրաքանչյուր մասնաճյուղ պատասխանատու է իր վարկային պորտֆելի որակի և կատարողականի համար, ինչպես նաև իր պորտֆելի ներսում առկա ռիսկերի վերահսկողության և մոնիտորինգի համար: Ներքին աուդիտի և ներքին վերահսկողության բաժիններն իրականացնում են մասնաճյուղերի և Կազմակերպության վարկային գործընթացների կանոնավոր ստուգումներ:

Կազմակերպության Վարկային ռիսկերի բաժինն ուսումնասիրում է ժամկետանց վարկերի վերլուծությունը և հետամուտ է լինում ժամկետանց մնացորդների հավաքագրմանը: Ղեկավարությունը, հետևաբար, տեղին է համարում ժամկետանց վարկերի և այլ պարտքային ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկությունների տրամադրումը:

Կազմակերպությունը կանոնավորում է պարտքային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանափակելով մեկ վարկառուի կամ վարկառուների խմբի գծով, ինչպես նաև ըստ տնտեսության և աշխարհագրական սեգմենտների ռիսկի ընդունելի մակարդակները: Պարտքային ռիսկի սահմանաչափերն ըստ վարկառուի և ըստ վարկատեսակի հաստատում է Վարչությունը: Վարկառուի գծով ռիսկը հետագայում սահմանափակվում է ենթասահմանաչափերով, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերին և սահմանվում են վարկային կոմիտեի կողմից: Փաստացի ռիսկերի համապատասխանությունը սահմանաչափերին հսկվում է օրական կտրվածքով՝ ապահովելու համար, որ Կազմակերպության կողմից սահմանված վարկային սահմանաչափերը և վարկունակության ուղեցույցները չեն խախտվում:

Ըստ նպատակահարմարության, և վարկերի մեծ մասի դեպքերում, Կազմակերպությունն ընդունում է գրավ կամ անձնական երաշխավորություն: Այնուամենայնիվ, վարկերի զգալի մասը տրված է անհատներին, որտեղ այսպիսի ապահովության միջոցներ չեն կարող ձեռք բերվել: Այսպիսի ռիսկերը մոնիտորինգի են ենթարկվում շարունակական հիմունքով և ենթակա են տարեկան կամ ավելի հաճախակի վերանայումների:

Պարտքային ռիսկի չափումը

(ա) Վարկեր և փոխատվություններ (ներառյալ վարկային հանձնառությունները և երաշխիքները)

Ռիսկերի կառավարման նպատակով պարտքային ռիսկի գնահատումը բարդ է և պահանջում է մոդելների օգտագործում, քանի որ ռիսկը տարբերվում է կախված շուկայական պայմանների փոփոխություններից, ակնկալվող դրամական հոսքերից և ժամանակից: Ակտիվների պորտֆելի պարտքային ռիսկի գնահատումը ենթադրում է դեֆոլտների առաջացման հավանականության, կորուստների գործակիցների և կոնտրագենտների միջև դեֆոլտների հարաբերակցության հետագա գնահատում: Ռիսկերի կառավարման հաշվետվությունների նպատակով Կազմակերպությունը դիտարկում և համախմբում է վարկի չափը որպես պարտքային ռիսկի տարր: Կազմակերպությունը չափում է պարտքային ռիսկը, օգտագործելով դեֆոլտի հավանականությունը (PD/ԴՀ), դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD/ԴԺԳԱ) և դեֆոլտից առաջացած վնասը (LGD/ԴԱՎ): Սա նման է ՖՅՄՍ 9-ի համաձայն ԱՊԿ-ի չափման համար օգտագործվող մոտեցմանը:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ Կազմակերպությունն օգտագործում է արժեզրկման «եռափուլ» մոդել՝ վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո որակի փոփոխությունների հիման վրա, որն ամփոփված է ստորև.

- Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքը դասակարգվում է «փուլ 1-ում», որի պարտքային ռիսկը շարունակաբար վերահսկվում է Կազմակերպության կողմից;
- Եթե սկզբնական ճանաչումից հետո հայտնաբերվում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճը (SICR), ապա ֆինանսական գործիքը տեղափոխվում է «փուլ 2», սակայն դեռևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված;
- Եթե ֆինանսական գործիքը պարտքային առումով արժեզրկված է, ապա այն տեղափոխվում է «փուլ 3»;
- Փուլ 1-ում ֆինանսական գործիքների ԱՊԿ-ն չափվում է առաջիկա 12 ամիսների ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների տվյալ մասին համարժեք գումարով, որոնք առաջանում են առաջիկա 12 ամիսների ընթացքում հնարավոր դեֆոլտի իրադարձությունների հետևանքով: 2-րդ կամ 3-րդ փուլներում գործիքների ԱՊԿ-ն չափվում է՝ հիմնվելով ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա;
- ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, ԱՊԿ-ի չափման համապարփակ հայեցակարգը պետք է հաշվի առնի նաև կանխատեսումներ;
- Ձեռք բերված կամ սկզբնապես պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներն այն ակտիվներն են, որոնք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Դրանց ԱՊԿ-ն մշտապես չափվում է ամբողջ ժամկետի հիման վրա (փուլ 3):

Դուրսգրում

Այն դեպքում, երբ պարբերական հավաքական վերականգնման պատմական վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ Կազմակերպությունը չի ակնկալում զգալի լրացուցիչ վերականգնում դեֆոլտում որոշակի ամիսներից հետո ("MID"), ապա Կազմակերպությունը քաղաքականությամբ պայմանավորված վարկերը դուրս է գրում հավաքական հիմունքներով:

Ֆինանսական ակտիվների մասով վճարման ենթակա գումարը, որը դուրս է գրվել հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում և առայժմ ենթակա է հարկադիր գործողությունների, կազմում է 1,078,551 հազար ՀՀ դրամ:

Խմբավորում՝ ըստ համանման պարտքային ռիսկի հատկանիշների

Դ՜ հաշվարկի նպատակով ֆինանսական ակտիվները բաժանվում են երկու սեգմենտի՝

- Փոքր վարկեր (մինչև 500,000 ՀՀ դրամ (957 ԱՄՆ դոլարին համարժեք))
- Միջին և մեծ վարկեր (500,000 ՀՀ դրամից կամ 957 ԱՄՆ դոլարից ավել)

Վերոնշյալ սեգմենտներն արտացոլում են հաճախորդների վարկունակության գնահատման մակարդակը, ընդ որում՝ մեծ վարկեր սեգմենտի համար կիրառվում են համեմատաբար ավելի խիստ գնահատականի չափորոշիչներ: Պատմական դեդոլտի դրույթաչափը օգտագործվում է որպես խստության ցուցանիշ, այնպես որ սեգմենտների միջև դեֆոլտի դրույթաչափերի տարբերությունն առավելագույնի է հասցվում:

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Վարկանիշային մոդել

Ողջ հասանելի տեղեկատվությունը (ծառայությունների խմբեր, արտադրության որոշումներ և այլն) օգտագործվում են յուրաքանչյուր սեգմենտի համար ներքին վարկանիշային ցուցանիշ ստանալու համար: Այսպիսով, ստեղծվում են համանման ռիսկի հատկանիշներով խմբեր, որոնք այնուհետև օգտագործվում են սեգմենտի ԴՀ-ի կորի ճշգրտման համար:

ԱՊԿ-ի չափում

ԱՊԿ-ի չափման հիմնական ելակետային տվյալները հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքն է՝

- Դեֆոլտի հավանականություն (PD),
- Դեֆոլտից առաջացած վնաս (LGD),
- Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD)

Այս պարամետրերը հիմնականում ստացվում են ներքին օգտագործման վիճակագրական մոդելներից և այլ պատմական տվյալներից:

Դեֆոլտի հավանականություն (PD)

ԴՀ-ն իրենից ներկայացնում է վարկառուի՝ իր ֆինանսական պարտավորությունների չկատարման հավանականությունը (ինչպես ներկայացված է «դեֆոլտի և պարտքային առումով արժեզրկման սահմանում» վերոնշյալ հատվածում) հաջորդ 12 ամիսների ընթացքում (12-ամսյա ԴՀ) կամ պարտավորության գործողության մնացած ժամանակահատվածում (դեֆոլտի հավանականություն ամբողջ ժամկետում):

Ամբողջ ժամկետում հաշվարկված ԴՀ-ն ձևավորվում է 12-ամսյա ԴՀ-ի նկատմամբ կիրառելով պորտֆելի ներկա ժամկետայնության վերլուծությունը: Ժամկետայնության վերլուծությունն ուսումնասիրում է, թե ինչպես է պորտֆելը զարգանում վարկի սկզբնական ճանաչման պահից սկսած վարկի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածում: Ժամկետայնության վերլուծությունը սահմանելիս հիմք է ընդունվում պատմական տեսանելի տեղեկատվությունը, և ենթադրություն է արվում, որ այն միևնույնն է տվյալ պորտֆելում և տվյալ պարտքային խմբում գտնվող բոլոր ակտիվների համար: Այն հիմնավորվում է պատմական տեղեկատվության վերլուծությամբ:

Դեֆոլտի հավանականությունը մոդելավորելիս օգտագործվել է վիճակագրական «գոյատևման» մեթոդը՝ կիրառելով ձախողման ցուցանիշը:

Ձախողման ցուցանիշը որոշվում է ըստ Կոքսի համամասնական ռիսկերի մոդելի, որը կիսա-հարաչափական (պարամետրիկ) մոդել է: Այն կովարիացիաների համար օգտագործում է ենթադրյալ պարզ ձևերը, իսկ ազատ ցուցանիշների ճշգրիտ արժեքը որոշվում է մասնակի հավանականությամբ: Ելակետային տվյալները ստացվում են հարաչափական (պարամետրիկ) մեթոդներով: Մակրոէկոնոմիկական մոդելը/ծրագրահատվածը (macroeconomic overlay) կարող է ուղղակիորեն ներառվել ռիսկերի գնահատման գործառնությունում ժամանակակից կախյալ փոփոխականի միջոցով: Ձախողման ստացված ցուցանիշների հիման վրա որոշվում է տվյալ պահին (“Pit”) դեֆոլտի հավանականությունը (PD), այն է՝ սահմանային PD ցուցանիշները տվյալ ժամանակահատվածի համար:

Դիտարկման համար կիրառվել են հինգ տարվա տվյալներ:

«ՖԻՆԸԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Ստորև ներկայացված են 2020 և 2019թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԱՊԿ-ի փոփոխությունները, որոնք կարող են տեղի ունենալ, եթե փաստացի մակրոտնտեսական ցուցանիշները տարբերվեն մոդելում կիրառված մակրոտնտեսական կանխատեսումներից:

Օգտագործված մակրո պարամետրեր	2020թ.		
	ՀՆԱ	Փոփոխություն չի եղել	-50%
Չգայունության թեստի համար մակրո պարամետրերի փոփոխության %	50%		
Վարկային պորտֆել			
Փոքր	1,267,081	1,268,779	1,270,500
Միջին և մեծ	3,214,378	3,219,790	3,225,246
Ընդամենը վարկային պորտֆել	4,481,459	4,488,569	4,495,746
Ընդամենը	4,481,459	4,488,569	4,495,746

Օգտագործված մակրո պարամետրեր	2019թ.		
	ՀՆԱ	Փոփոխություն չի եղել	-17%
Չգայունության թեստի համար մակրո պարամետրերի փոփոխության %	11%		
Վարկային պորտֆել			
Փոքր	622,023	622,034	622,046
Միջին և մեծ	1,716,333	1,716,453	1,716,647
Ընդամենը վարկային պորտֆել	2,338,356	2,338,487	2,338,693
Այլ ֆինանսական գործիքներ	-	4,777	-
Ընդամենը	2,338,356	2,343,264	2,338,693

Դեֆոլտից առաջացած վնաս (LGD)

LGD-ն դեֆոլտի ժամանակ հավանական կորստի մեծությունն է: Կազմակերպությունը գնահատում է LGD-ի պարամետրերը վճարումները չկատարող կոնտրագենտների նկատմամբ հայցերի վերականգնման դրույթաչափերի պատմության հիման վրա: LGD մոդելը հաշվի է առնում միայն դրամական միջոցների վերադարձը: LGD-ն հաշվարկվում է զեղչված դրամական հոսքերի հիման վրա՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքը որպես զեղչման գործակից:

Գրավով ապահովված վարկերն օգտագործում են գրավի արժեքը, այնինչ գրավով չապահովված և երաշխավորված վարկերն օգտագործում են դեֆոլտից վերականգնման դրույթաչափը:

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեք (EAD)

EAD-ն հիմնված է այն գումարների վրա, որոնք Կազմակերպությունն ակնկալում է ստանալ դեֆոլտի պահին, առաջիկա 12 ամիսների ընթացքում (12-ամսյա EAD) կամ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետում (ամբողջ ժամկետում հաշվարկված EAD):

Ապագայամետ տեղեկատվության օգտագործում

Կազմակերպությունը օգտագործում է ապագայամետ տեղեկատվությունը և՛ սկզբնական ճանաչումից հետո գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի գնահատման, և՛ ԱՊԿ-ի չափման ժամանակ:

Կազմակերպությունը բացահայտել և փաստաթղթավորել է պարտքային ռիսկի և պորտֆելի գծով պարտքային կորուստների հիմնական գործոնները՝ օգտագործելով պատմական տվյալների

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

վերլուծությունը, գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականների ազդեցությունը ԴՀ-ի և վերականգնման դրույթաչափերի վրա: Մակրոտնտեսական փոփոխականը, որը ներգրավված էր վերլուծության մեջ, ՀՆԱ-ի աճի իրական տեմպն է:

Ստորև աղյուսակում նկարագրված են տնտեսական սցենարներում ներառված հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք օգտագործվել են 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2021-ից 2025 թթ. համար:

	2021թ.	2022թ.	2023թ.	2024թ.	2025թ.	
ՀՆԱ անվանական աճի ցուցանիշ, %	Հիմնական	5.98%	8.14%	8.38 %	8.93%	9.02%

Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական վերլուծություն

Ստորև աղյուսակում արտացոլված է հաճախորդներին տրված վարկերի որակական վերլուծությունը 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ`

Վարկային պորտֆել	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Համախառն հաշվեկշռային արժեք</i>				
Ընթացիկ	14,291,911	1,617,782	401,753	16,311,446
1-30 օր ժամկետանց	9,788	1,146,962	67,031	1,223,781
31-60 օր ժամկետանց	-	459,574	89,774	549,348
61-90 օր ժամկետանց	-	734,662	111,006	845,668
90 օրից ավել ժամկետանց	-	-	5,368,558	5,368,558
	14,301,699	3,958,980	6,038,122	24,298,801
<i>Ակնկալվող պարտքային կորուստներ</i>	(363,635)	(765,031)	(3,359,903)	(4,488,569)
Ընդամենը վարկային պորտֆել	13,938,064	3,193,949	2,678,219	19,810,232

Ստորև աղյուսակում արտացոլված է հաճախորդներին տրված վարկերի որակական վերլուծությունը 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ`

Վարկային պորտֆել	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Համախառն հաշվեկշռային արժեք</i>				
Ընթացիկ	22,306,800	498,172	217,431	23,022,403
1-30 օր ժամկետանց	-	237,646	25,781	263,427
31-60 օր ժամկետանց	-	146,876	7,229	154,105
61-90 օր ժամկետանց	-	79,437	102,405	181,842
90 օրից ավել ժամկետանց	-	-	2,638,625	2,638,625
	22,306,800	962,131	2,991,471	26,260,402
<i>Ակնկալվող պարտքային կորուստներ</i>	(282,736)	(157,910)	(1,897,841)	(2,338,487)
Ընդամենը վարկային պորտֆել	22,024,064	804,221	1,093,630	23,921,915
Այլ ֆինանսական գործիքներ				
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,899,417	-	-	1,899,417
<i>Ակնկալվող պարտքային կորուստներ</i>	(4,777)	-	-	(4,777)
	1,894,640	-	-	1,894,640

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փուլերի միջև վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների փոխանցումները՝ արտահայտված հազար ՀՀ դրամով .

	Փուլ 1 12-ամսյա ԱՊԿ	Փուլ 2 Ամբողջ Ժամկետում ԱՊԿ	Փուլ 3 Ամբողջ Ժամկետում ԱՊԿ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով				
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	22,479,341	1,171,476	2,323,292	25,974,109
Փոփոխություններ համախառն հաշվեկշռային արժեքում				
- Անցում փուլ 1-ից փուլ 2	(2,815,073)	2,815,073	-	-
- Անցում փուլ 2-ից փուլ 1	1,032,020	(1,032,020)	-	-
- Անցում փուլ 2-ից փուլ 3	-	(1,689,674)	1,689,674	-
- Անցում փուլ 3-ից փուլ 2	-	37,137	(37,137)	-
- Անցում փուլ 1-ից փուլ 3	(2,525)	-	2,525	-
Նոր ֆինանսական գործիքներ, ստեղծված կամ գնված	22,460,600	-	-	22,460,600
Մայր գումարի մարում	(20,885,861)	(213,205)	(34,019)	(21,133,085)
Տոկոսների հաշվեգրման փոփոխություն	728,634	(23,930)	136,235	840,939
Ֆինանսական գործիքների պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխություն	(6,660)	(13,498)	(14,099)	(34,257)
Ապաճանաչում ժամանակաշրջանի ընթացքում	(573,232)	(80,328)	(90,080)	(743,640)
Դուրսգրումներ	-	-	(976,843)	(976,843)
Արտարժույթի տարբերություններ	(110,444)	(8,900)	(8,077)	(127,421)
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,306,800	962,131	2,991,471	26,260,402
Փոփոխություններ համախառն հաշվեկշռային արժեքում				
- Անցում փուլ 1-ից փուլ 2	(12,864,445)	12,864,445	-	-
- Անցում փուլ 2-ից փուլ 1	4,484,393	(4,484,393)	-	-
- Անցում փուլ 2-ից փուլ 3	-	(4,055,158)	4,055,158	-
- Անցում փուլ 3-ից փուլ 2	-	52,154	(52,154)	-
- Անցում փուլ 1-ից փուլ 3	(53,486)	-	53,486	-
Նոր ֆինանսական գործիքներ, ստեղծված կամ գնված	16,533,357	-	-	16,533,357
Մայր գումարի մարում	(13,481,792)	(378,307)	(306,383)	(14,166,482)
Տոկոսների հաշվեգրման փոփոխություն	593,608	50,368	503,509	1,147,485
Ֆինանսական գործիքների պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխություն	82,642	(8,161)	(2,794)	71,687
Ապաճանաչում ժամանակաշրջանի ընթացքում	(3,740,132)	(1,371,486)	(203,820)	(5,315,438)
Դուրսգրումներ	-	-	(1,175,981)	(1,175,981)
Արտարժույթի տարբերություններ	440,754	327,390	175,627	943,771
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,301,699	3,958,983	6,038,119	24,298,801
ԱՊԿ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(363,634)	(765,031)	(3,359,904)	(4,488,569)

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փուլերի միջև անկալվող պարտքային կորստի վարկերի պահուստների փոխանցումները՝ արտահայտված հազար ՀՀ դրամով:

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	Փուլ 1 12-ամսյա վՊԿ	Փուլ 2 Ամբողջ ժամկետում վՊԿ	Փուլ 3 Ամբողջ ժամկետում վՊԿ	Ընդամենը
ՎՊԿ հաճախորդների տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով				
ՎՊԿ 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	248,162	169,556	1,379,484	1,797,202
Փոփոխություններ կորուստների գծով պահուստի գումարներում				
- Անցում փուլ 1-ից փուլ 2	(49,227)	49,227	-	-
- Անցում փուլ 2-ից փուլ 1	305,535	(305,535)	-	-
- Անցում փուլ 2-ից փուլ 3	-	(567,028)	567,028	-
- Անցում փուլ 3-ից փուլ 2	-	18,569	(18,569)	-
- Անցում փուլ 1-ից փուլ 3	(61)	-	61	-
Նոր ֆինանսական գործիքներ, ստեղծված կամ գնված	494,642	-	-	494,642
Փոփոխություններ PD/LGD/EAD-ում և ֆինանսական գործիքի պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխություն	(588,244)	797,848	960,818	1,170,422
Ապաճանաչում ժամանակաշրջանի ընթացքում	(126,546)	(3,450)	(9,819)	(139,815)
Դուրսգրումներ	-	-	(976,843)	(976,843)
Արտարժույթային տարբերությունների	(1,525)	(1,277)	(4,319)	(7,121)
Կորուստների գծով պահուստ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	282,736	157,910	1,897,841	2,338,487
Փոփոխություններ կորուստների գծով պահուստի գումարներում				
- Անցում փուլ 1-ից փուլ 2	(335,573)	335,573	-	-
- Անցում փուլ 2-ից փուլ 1	518,432	(518,432)	-	-
- Անցում փուլ 2-ից փուլ 3	-	(1,532,827)	1,532,827	-
- Անցում փուլ 3-ից փուլ 2	-	29,710	(29,710)	-
- Անցում փուլ 1-ից փուլ 3	(4,996)	-	4,996	-
Նոր ֆինանսական գործիքներ, ստեղծված կամ գնված	494,327	-	-	494,327
Փոփոխություններ PD/LGD/EAD-ում և ֆինանսական գործիքի պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխություն	(61,596)	2,328,015	1,127,784	3,394,203
Ապաճանաչում ժամանակաշրջանի ընթացքում	(535,864)	(77,398)	(163,333)	(776,595)
Դուրսգրումներ	-	-	(1,115,938)	(1,115,938)
Արտարժույթային տարբերությունների	6,168	42,480	105,437	154,085
ՎՊԿ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	363,634	765,031	3,359,904	4,488,569

2020 և 2019թթ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում Կազմակերպությունը փոփոխել է հաճախորդների որոշ վարկերի գծով դրամական միջոցների պայմանագրային հոսքերը: Բոլոր այդպիսի վարկերը փոխանցվել են առնվազն 2-րդ փուլ՝ հնարավոր կորուստների պահուստով, որը գնահատվում է ակնկալվող պարտքային վնասներին հավասար չափով:

Տարվա ընթացքում փոփոխված վարկերի դեպքում ամորտիզացված արժեքը վարկի փոփոխությունից անմիջապես առաջ և փոփոխության արդյունքում առաջացած շահույթում կամ վնասում ներկայացված է ստորև՝

	2020թ.
Ամորտիզացված արժեքը մինչ փոփոխությունը	12,342,547
Արժեզրկման պահուստ	(2,014,439)
Չուտ փոփոխության կորուստ	(155,631)
Հաճախորդներին տրամադրված զուտ վարկեր	10,172,477

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չկան վարկեր, որոնք նախկինում փոփոխվել են, երբ դրանք գտնվում էին 2/3 փուլում, որոնք այժմ դասակարգվում են որպես 1 փուլ: Վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, որոնք նախկինում փոփոխվել էին, երբ դրանք գտնվում էին 2/3 փուլում և այժմ դասակարգվում են որպես 1-ին փուլ՝ հաշվի առնելով 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակնկալվող կորուստների 12 ամսվա համար գնահատված հնարավոր կորուստների պահուստի գումարը, կազմել է 1,032,076 հազար ՀՀ դրամ:

Վերանայված վարկեր և կանխավճարներ

Վարկերը և կանխավճարները, ընդհանուր առմամբ, վերանայվում են հաճախորդների հետ շարունակական փոխհարաբերությունների շրջանակներում, կամ վարկառուի դրության անբարենպաստ փոփոխության արդյունքում: Վերջինի դեպքում վերանայումը կարող է հանգեցնել մարման ժամկետի կամ մարման ժամանակացույցի երկարաձգման, համաձայն որի, Կազմակերպությունն իրապես անբարենպաստ վիճակում գտնվող վարկառուներին առաջարկում է զեղչային տոկոսադրույքներ: Արդյունքում՝ տվյալ ակտիվը շարունակում է մնալ ժամկետանց և անհատապես արժեզրկված, ընդ որում՝ տոկոսի և մայր գումարի վճարումը թույլ չի տալիս վերականգնել ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքը: Այլ դեպքերում վերանայումը կհանգեցնի նոր պայմանագրի ստորագրման, որն, ըստ էության, կդիտվի որպես նոր վարկ:

Ստորև աղյուսակը ներկայացնում է վերակայված ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը, ըստ ակտիվի դասերի՝

Ֆինանսական ակտիվների դաս	2020թ. դեկտեմբերի 31	2019թ. դեկտեմբերի 31
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,156,230	1,384,939

Միկրոֆինանսավորման ոլորտը ընդհանուր առմամբ հակված է պարտքային ռիսկի՝ հաճախորդներին տրամադրվող վարկերի միջոցով: Ինչ վերաբերում է հաճախորդներին տրված վարկերին, այս ռիսկը կենտրոնացած է Հայաստանի Հանրապետությունում: Այն մոնիտորինգի է ենթարկվում կանոնավորապես՝ վարկային սահմանաչափերի և վարկունակության վերաբերյալ Կազմակերպության ռիսկի կառավարման քաղաքականությամբ սահմանված ուղենիշերի պահպանումն ապահովելու համար:

Հետհաշվեկշռային ռիսկ. Կազմակերպությունը արտահաշվեկշռային ռիսկերի համար կիրառում է ռիսկերի կառավարման նույն քաղաքականությունը, որը կիրառվում է նաև հաշվեկշռային ռիսկերի պարագայում:

Ներդրումային արժեթղթեր

Ստորև ներկայացված է ամորտիզացված արժեթուղ չափվող ներդրումային արժեթղթերի վարկային որակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը՝ ըստ ՖՀՄՍ 9-ի փուլերի:

	2019թ.			Ընդամենը
	Փուլ 1 12-ամսյա վՊԿ	Փուլ 2 Ամբողջ ժամկետում վՊԿ	Փուլ 3 Ամբողջ ժամկետում վՊԿ	
Ներդրումային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեթուղ	1,194,923	-	-	1,194,923
Ընդամենը համախառն հաշվեկշռային արժեթ	1,194,923	-	-	1,194,923
Կորուստների գծով պահուստ	(3,878)	-	-	(3,878)
Հաշվեկշռային արժեթ	1,191,045	-	-	1,191,045

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	Փուլ 1	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստ 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,005	5,005
Վերականգնում	(1,127)	(1,127)
Ակնկալվող պարտքային կորուստ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,878	3,878
Ակնկալվող պարտքային կորուստ 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,878	3,878
Վերականգնում	(3,878)	(3,878)
Ակնկալվող պարտքային կորուստ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-

2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1,194,923 հազար դրամի ներդրումային արժեթղթերը գրավադրված են եղել հետգնման պայմանագրերով Կազմակերպության պարտավորությունների դիմաց: Եվրոպարտատոմսերի անվանական տոկոսադրույքը կազմել է 6,90% (1 եվրոպարտատոմս), մարման ժամկետը՝ 2020 թվականը:

Աշխարհագրական կենտրոնացում. Կազմակերպության ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև.

	Հայաստանի Հանրապետություն	ՏՀԶԿ երկրներ	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	724,687	-	-	724,687
Հաճախորդներին տրված վարկեր	19,810,232	-	-	19,810,232
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	18,010	-	-	18,010
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	20,552,929	-	-	20,552,929
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Այլ փոխառու միջոցներ	2,360,552	7,121,993	79,811	9,562,356
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	5,030,607	-	-	5,030,607
Վարձակալության գծով պարտավորություն	510,764	-	-	510,764
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	281,086	11,303	-	292,389
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	8,183,009	7,133,296	79,811	15,396,116
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների զուտ դիրքը	12,369,920	(7,133,296)	(79,811)	5,156,813
Զուտ դիրք	12,369,920	(7,133,296)	(79,811)	5,156,813

Կազմակերպության ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև.

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	Հայաստանի Հանրապետություն	ՏՀԶԿ երկրներ	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	703,595	-	-	703,595
Հաճախորդներին տրված վարկեր	23,921,915	-	-	23,921,915
Ներդրումային արժեթղթեր	1,191,045	-	-	1,191,045
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	15,395	-	-	15,395
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	25,831,950	-	-	25,831,950
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով	1,223,359	-	-	1,223,359
Փոխառու միջոցներ	1,340,415	11,028,287	145,254	12,513,956
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,940,839	-	-	4,940,839
Վարձակալության գծով պարտավորություն	784,918	-	-	784,918
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	43,686	11,303	-	54,989
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	8,333,217	11,039,590	145,254	19,518,061
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների զուտ դիրքը	17,498,733	(11,039,590)	(145,254)	6,313,889
Զուտ դիրքը	17,498,733	(11,039,590)	(145,254)	6,313,889

Կազմակերպությունը իրականացնում է բազմաթիվ գործարքներ, որտեղ գործընկերները վարկանշված չեն միջազգային վարկանշային գործակալությունների կողմից: Կազմակերպությունը մշակել է ներքին մոդելներ, որոնք թույլ են տալիս նրան որոշելու գործընկերների վարկանիշները, որոնք համադրելի են միջազգային վարկանիշային գործակալությունների վարկանիշների հետ:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկի կառավարումը. Իրացվելիության ռիսկը վերաբերում է բավարար միջոցների առկայությանը՝ բավարարելու փոխառու միջոցների և այլ ֆինանսական հանձնառությունների հետվերադարձը նշված ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետին:

Կազմակերպության մոտեցումը իրացվելիության կառավարման խնդրին կայանում է նրանում, որպեսզի հնարավորինս ապահովվի բավարար իրացվելիություն պարտավորությունների մարման համար, թե ընթացիկ, և թե սթրեսային իրավիճակներում, առանց Կազմակերպության վարկանիշին անընդունելի վնաս հասցնելու կամ կորուստներ առաջացնելու:

ԱՊԿԿ-ն վերահսկում է այս տեսակի ռիսկերը ժամկետայնության վերլուծության միջոցով՝ որոշելով Կազմակերպության ռազմավարությունը հաջորդ ֆինանսական ժամանակաշրջանի համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Կազմակերպությունը կատարում է իր հաճախորդների գործառնությունների գծով ակնկալվող դրամական հոսքերի ամենօրյա մոնիտորինգ, որը ակտիվների/պարտավորությունների կառավարման գործընթացի մաս է կազմում: Ընթացիկ իրացվելիությունը կառավարվում է Գանձապետարանի կողմից, ով կառավարում է կարճաժամկետ իրացվելի միջոցները, որը հիմնականում բաղկացած է կարճաժամկետ ավանդներից ընթացիկ իրացվելիության աջակցման և դրամական հոսքերի օպտիմալացման նպատակով:

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՎՊԱԿ ԲԱԺՆԵՏՈՒՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Իրացվելիության և տոկոսային ռիսկի վերլուծությունը ներկայացված է հետևյալ աղյուսակում:
Ստորև ներկայացվածը հիմնված է Կազմակերպության ներսում հիմնական ղեկավար անձնակազմի տրամադրած տեղեկատվության վրա:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ 5,187,236 հազար ՀՀ դրամի չափով փոխառու միջոցները դասակարգվել են մինչև 1 ամիս մարման ժամկետով: Սակայն 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և հաշվետու ամսաթվից հետո Կազմակերպությունը որևէ ծանուցում չի ստացել հետագա ֆինանսավորման դադարեցման մասին կամ ծանուցում չի ստացել վարկատուներից որևէ վարկ անհապաղ մարելու պահանջներով: Այնուամենայնիվ, Կազմակերպության ղեկավարությունը համոզված է, որ այդ վարկերը կմարվեն իրենց պայմանագրային պայմաններին համապատասխան, և խախտման հետ կապված ներուժները կստացվեն վարկատուներից:

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
 (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	2020 թ. դեկտեմբերի 31					Ընդամենը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2.40%	534,059	-	-	-	534,059
Հաճախորդներին տրված վարկեր	32.16%	730,784	1,441,236	6,692,602	10,945,610	19,810,232
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ		1,264,843	1,441,236	6,692,602	10,945,610	20,344,291
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		190,628	-	-	-	190,628
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		18,010	-	-	-	18,010
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ		208,638	-	-	-	208,638
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		1,473,481	1,441,236	6,692,602	10,945,610	20,552,929
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Այլ փոխառու միջոցներ	8.24%	6,613,231	879,811	1,055,172	49,660	8,597,874
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.50%	-	64,883	1,424,538	3,541,186	5,030,607
Վարձակալության գծով պարտավորություն	12.90%	63,472	9,970	151,939	285,383	510,764
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		6,676,703	954,664	2,631,649	3,876,229	14,139,245
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Այլ փոխառու միջոցներ	6ամս. LIBOR +5.6%	29,539	-	-	934,943	964,482
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		29,539	-	-	934,943	964,482
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		292,389	-	-	-	292,389

«ՖԻՆԲԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	292,389	-	-	-	292,389
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	6,998,631	954,664	2,631,649	4,811,172	15,396,116
Տոկոսադրույքի զգայունության տարբերություն	(5,441,399)	486,572	4,060,953	6,134,438	
Տոկոսադրույքի զգայունության կուտակային տարբերություն	(5,441,399)	(4,954,827)	(893,874)	5,240,564	
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ					
Համախառն՝ արտարժույթի սվոփեր	152	-	-	-	152
Իրացվելիության տարբերություն	(5,524,998)	486,572	4,212,892	6,134,438	
Իրացվելիության կուտակային տարբերություն	(5,524,998)	(5,038,426)	(825,534)	5,308,904	

2019 թ. դեկտեմբերի 31

	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս				Ընդամենը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
		1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի		
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4.00%	491,620	-	-	-	491,620
Հաճախորդներին տրված վարկեր	33.60%	889,043	1,557,280	7,746,763	13,728,829	23,921,915
Ներդրումային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով	6.43%	-	-	1,191,045	-	1,191,045
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ		1,380,663	1,557,280	8,937,808	13,728,829	25,604,580
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		211,975	-	-	-	211,975
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		15,395	-	-	-	15,395
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ		227,370	-	-	-	227,370
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		1,608,033	1,557,280	8,937,808	13,728,829	25,831,950
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Այլ փոխառու միջոցներ	6.80%	144,261	200,237	6,011,068	3,831,189	10,186,755
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.61%	-	62,248	22,598	4,855,993	4,940,839

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Վարձակալության գծով պարտավորություն	12.34%	8,091	38,664	179,626	558,537	784,918
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով	5.66%	1,223,359	-	-	-	1,223,359
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		1,375,711	301,149	6,213,292	9,245,719	17,135,871
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Այլ փոխառու միջոցներ	6 ամս. LIBOR +5.6%	-	-	1,175,921	1,151,280	2,327,201
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		-	-	1,175,921	1,151,280	2,327,201
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		54,989	-	-	-	54,989
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		54,989	-	-	-	54,989
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		1,430,700	301,149	7,389,213	10,396,999	19,518,061
Տոկոսադրույքի զգայունության տարբերություն		4,952	1,256,131	1,548,595	3,331,830	
Տոկոսադրույքի զգայունության կուտակային տարբերություն		4,952	1,261,083	2,809,678	6,141,508	
Իրացվելիության տարբերություն		177,333	1,256,131	1,548,595	3,331,830	
Իրացվելիության կուտակային տարբերություն		177,333	1,433,464	2,982,059	6,313,889	

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Կուտակային իրացվելիության տարբերություն. վերը ներկայացված աղյուսակը ներկայացնում է Կազմակերպության ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծությունը՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների: Վերը նշված գումարները փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքների համար՝ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով, ենթակա են փոփոխման, եթե փոփոխական տոկոսադրույքներում փոփոխությունները տարբերվեն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում որոշված տոկոսադրույքների գնահատականներից: Արժեզրկված ակտիվները ներկայացված են հաշվեկշռային արժեքներով՝ հանած արժեզրկման գծով մասհանումը և հիմնված են դրամական միջոցների ներհուսքի ակնկալվող ժամկետների վրա:

Ստորև բերված աղյուսակներում մանրամասն ներկայացված է Կազմակերպության մնացած պայմանագրային մարման ժամկետը՝ ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների համար համաձայնեցված մարման ժամկետներով: Աղյուսակները կազմվել են ֆինանսական պարտավորությունների չգեղջված կանխիկ դրամական հոսքերի հիման վրա՝ ելնելով պայմանագրային մարման հնարավոր ամենավաղ ժամկետի հիման վրա: Չի ակնկալվում, որ ստորև բերված աղյուսակում ներառված դրամական հոսքերը կարող են տեղի ունենալ զգալիորեն ավելի վաղ, կամ զգալիորեն տարբեր քանակությամբ: Աղյուսակները ներառում են ինչպես տոկոսային, այնպես էլ մայր գումարների գծով դրամական հոսքեր: Այն դեպքում, երբ տոկոսային հոսքերը տատանվող դրույթաչափով են, չգեղջված գումարը ստացվում է տոկոսադրույքի կորերից՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
 (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>							
Այլ փոխառու միջոցներ	8.24%	6,626,255	893,004	1,097,525	53,467	8,670,251	8,597,874
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.50%	-	110,105	1,762,105	3,786,392	5,658,602	5,030,607
Վարձակալության գծով պարտավորություն	12.90%	21,437	42,873	192,928	368,761	625,999	510,764
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		6,647,692	1,045,982	3,052,558	4,208,620	14,954,852	14,139,245
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>							
	6mo LIBOR						
Այլ փոխառու միջոցներ	+5.6%	31,958	-	31,094	971,756	1,034,808	964,482
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		31,958	-	31,094	971,756	1,034,808	964,482
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>							
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		292,389	-	-	-	292,389	292,389
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		292,389	-	-	-	292,389	292,389
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ		6,972,039	1,045,982	3,083,652	5,180,376	16,282,049	15,396,116

«ՖԻՆԲԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						Հաշվեկշռային արժեք
	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ընդամենը	
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>							
Այլ փոխառու միջոցներ	6.80%	152,112	220,107	6,533,790	4,149,460	11,055,469	10,186,755
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.61%	-	107,453	359,244	5,565,092	6,031,789	4,940,839
Վարձակալության գծով պարտավորություն	12.34%	36,419	53,898	245,719	741,560	1,077,596	784,918
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով	5.66%	1,223,359	-	-	-	1,223,359	1,223,359
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		1,411,890	381,458	7,138,753	10,456,112	19,388,213	17,135,871
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>							
Այլ փոխառու միջոցներ	8.03%	-	-	1,316,322	1,316,322	2,632,644	2,327,201
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		-	-	1,316,322	1,316,322	2,632,644	2,327,201
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>							
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		54,989	-	-	-	54,989	54,989
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		54,989	-	-	-	54,989	54,989
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ		1,466,879	381,458	8,455,075	11,772,434	22,075,846	19,518,061

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ Կազմակերպության շահույթները կամ կապիտալը կամ իր գործունեության նպատակներին հասնելու կարողությունը կվատթարանան շուկայական տոկոսադրույթներում և գներում փոփոխությունների կամ դրանց անկայունության պատճառով: Շուկայական ռիսկն ընդգրկում է տոկոսադրույթի և արժույթային ռիսկերը: Փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել Կազմակերպության ռիսկերի գնահատման մոտեցումներում կամ ռիսկի աստիճանում, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման և չափման մեթոդներում:

Տոկոսադրույթի ռիսկ. Կազմակերպության դրամական հոսքերի տոկոսադրույթի ռիսկը այն ռիսկն է, որ ֆինանսական ակտիվի ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն շուկայում առկա տոկոսադրույթների փոփոխությունների արդյունքում, և իրական արժեքի տոկոսադրույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի արժեքը կտատանվի շուկայում գերակշռող տոկոսադրույթներում տեղի ունեցող փոփոխությունների արդյունքում՝ արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման արդյունքում:

Տոկոսադրույթի զգայունություն. Կազմակերպությունը կառավարում է իրական արժեքով տոկոսադրույթի ռիսկը՝ պարբերաբար գնահատելով պոտենցիալ կորուստները, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից: Կազմակերպության ղեկավարությունը իրականացնում է Կազմակերպության ընթացիկ ֆինանսական գործունեության մոնիտորինգ, գնահատում է Կազմակերպության տոկոսադրույթի իրական արժեքի փոփոխությունների զգայունությունը և դրա ազդեցությունն Կազմակերպության շահութաբերության վրա:

Զգայունության վերլուծություններն իրականացվել են՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսադրույթի ռիսկին ենթական ոչ անանցյալ գործիքների մնացորդները:

Լողացող տոկոսադրույթով պարտավորությունների համար վերլուծությունները կատարվել են՝ ենթադրելով, որ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ չմարված պարտավորության գումարն այդպիսին է եղել ամբողջ տարվա ընթացքում: Հիմնական ղեկավար անձնակազմին տոկոսադրույթի ռիսկի փոփոխության վերաբերյալ ներքին հաշվետվություններ ներկայացնելիս օգտագործվում է 200 բազիսային կետով աճի կամ նվազման ենթադրությունը, և ներկայացնում է ղեկավարության գնահատականը՝ տոկոսադրույթի գծով հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ:

Եթե տոկոսադրույթները լինեին 200 բազիսային կետով ավելի բարձր կամ ցածր, և բոլոր մնացած փոփոխականները լինեին հաստատուն, ապա Կազմակերպության եկամուտը 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար կաճեր/կնվազեր 26,004 հազար ՀՀ դրամի չափով (2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար՝ 45,990 հազար ՀՀ դրամի չափով):

Արտարժույթի ռիսկ. արտարժույթի ռիսկը սահմանվում է որպես ֆինանսական գործիքի արժեքի տատանումն արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով: Կազմակերպության ֆինանսական վիճակը և դրամական հոսքերը ենթակա են գերիշխող արտարժույթի փոխարժեքի տատանումների ազդեցության ռիսկին:

ԱՊԿԿ-ն վերահսկում է արտարժույթի ռիսկը՝ կառավարելով արժույթային բաց դիրքն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ ՀՀ դրամի արժեզրկման և այլ մակրոտնտեսական ցուցանիշների գնահատումների հիման վրա, ինչը Կազմակերպությանը հնարավորություն է տալիս նվազագույնի հասցնել

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

վնասներն ազգային արժույթի նկատմամբ փոխարժեքի զգալի տատանումներից: Գանձապետն իրականացնում է Կազմակերպության արժուրթային բաց դիրքի ամենօրյա մոնիտորինգ: Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Կազմակերպության վրա 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	409,351	278,283	37,053	724,687
Հաճախորդներին տրված վարկեր	11,024,356	8,785,876	-	19,810,232
Ներդրումային արժեթղթեր	18,010	-	-	18,010
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	11,451,717	9,064,159	37,053	20,552,929
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Այլ փոխառու միջոցներ	2,314,587	7,247,769	-	9,562,356
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	155,449	136,940	-	292,389
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,964,107	1,066,500	-	5,030,607
Վարձակալության գծով պարտավորություն	510,764	-	-	510,764
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	6,944,907	8,451,209	-	15,396,116
Հաշվեկշռային բաց դիրք	4,506,810	612,950	37,053	5,156,813
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Համախառն՝ արտարժույթի սվոփեր	522,742	(522,590)	-	152
Բաց դիրք	5,029,552	90,360	37,053	5,156,965

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Կազմակերպության վրա 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	396,436	252,991	54,168	703,595
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12,467,684	11,454,231	-	23,921,915
Ներդրումային արժեթղթեր	-	1,191,045	-	1,191,045
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	15,395	-	-	15,395
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	12,879,515	12,898,267	54,168	25,831,950
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Այլ փոխառու միջոցներ	1,529,441	10,984,515	-	12,513,956
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	33,730	21,259	-	54,989
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,962,466	978,373	-	4,940,839
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	784,918	-	-	784,918
Պարտավորություններ հետզևման պայմանագրերի գծով	1,000,250	223,109	-	1,223,359
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	7,310,805	12,207,256	-	19,518,061
Հաշվեկշռային բաց դիրք	5,568,710	691,011	54,168	6,313,889
Բաց դիրք	5,568,710	691,011	54,168	6,313,889

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Արտարժույթի ռիսկի զգայունություն. Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է Կազմակերպության զգայունությունը ՀՀ դրամ/ ԱՄՆ դոլար փոխարժեքի 20% աճի կամ նվազման հանդեպ: Տվյալ 20%-ն իրենից ներկայացնում է այն զգայունակության տոկոսը, որն օգտագործվում է արտարժույթային ռիսկի վերաբերյալ հիմնական ղեկավար անձնակազմին ներքին հաշվետվություններ ներկայացնելիս և իրենից ներկայացնում է արտարժույթի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունն ըստ ղեկավարության գնահատականի: Չզայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված մնացորդները և ճշգրտում է դրանց փոխարկումը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքների 20% փոփոխության տեսանկյունից: Չզայունության վերլուծությունը ներառում է արտաքին վարկերը, որոնց դեպքում վարկի գնանշումը կատարված է վարկատուի կամ վարկառուի գործառնական արժույթից տարբեր արժույթով: Ստորև նշված դրական թիվը նշանակում է նախքան շահութահարկով շահույթի կամ կապիտալի տարրի աճ այն դեպքերում, երբ ՀՀ դրամն արժեվորվում է ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ 20%-ի չափով:

	2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Շահույթի կամ վնասի նկատմամբ ազդեցությունը	(18,072)	(138,202)
Կապիտալի նկատմամբ ազդեցությունը	(18,072)	(138,202)

Չզայունության վերլուծության սահմանափակումները. վերը նշված աղյուսակում բերված է առանցքային ենթադրության փոփոխության ազդեցությունը այլ ենթադրությունների անփոփոխ պայմանների դեպքում: Իրականում ենթադրությունների, ինչպես նաև այլ գործոնների միջև գոյություն ունի փոխադարձ կապ: Հարկ է նաև նշել, որ այս զգայունությունները ոչ գծային են, և ավելի մեծ կամ փոքր ազդեցությունները չպետք է միջարկվեն (ինտերպոլյացվեն) կամ արտարկվեն (էքստրապոլյացվեն) այս արդյունքներից:

Չզայունության վերլուծությունում հաշվի չի առնվում այն հանգամանքը, որ Կազմակերպության ակտիվները և պարտավորությունները ակտիվորեն կառավարվում են: Ի լրումն, Կազմակերպության ներկայիս ֆինանսական դիրքը կարող է տարբեր լինել այն ժամանակ, երբ որևէ իրական շուկայական շարժ տեղի ունենա: Օրինակ, Կազմակերպության ֆինանսական ռիսկերի կառավարման ռազմավարությունը նպատակ ունի կառավարելու շուկայական տատանումների ազդեցությանը ենթակա լինելը: Երբ ներդրումային շուկաներն անցնում են գանազան շեմային մակարդակներից, Կազմակերպության ղեկավարության արձագանքը կարող է ներառել այնպիսի գործողությունների իրականացում, ինչպիսիք են ներդրումների վաճառքը, ներդրումային պորտֆելի բաշխվածության փոփոխությունը և այլ կանխարգելիչ միջոցառումներ: Հետևաբար, ենթադրությունների իրական փոփոխության ազդեցությունը կարող է որևէ ազդեցություն չունենալ պարտավորությունների վրա, մինչդեռ ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվառվում են շուկայական արժեքով: Այս հանգամանքներում, ակտիվների և պարտավորությունների տարբեր չափման հիմունքները կարող են հանգեցնել բաժնետիրական կապիտալի տատանումների:

Չզայունության վերլուծության այլ սահմանափակումները ներառում են հիպոթետիկ շուկայական շարժերի կիրառումը պոտենցիալ ռիսկերը ներկայացնելու նպատակով, որոնք ընդամենը ներկայացնում են Կազմակերպության տեսակետը մոտակա ժամանակների շուկայական հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ, որոնք չեն կարող կանխատեսվել որևէ հավաստիությամբ, ինչպես և այն ենթադրությունը, որ բոլոր տոկոսադրույքները շարժվում են համանմանորեն:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ԳԴ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Գնային ռիսկ. Գնային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի արժեքը կտատանվի շուկայական գների փոփոխության արդյունքում անկախ նրանից, թե փոփոխությունները հետևանք են առանձին արժեթղթին կամ դրա թողարկողին յուրահատուկ գործոնների, թե շուկայում շրջանառվող բոլոր արժեթղթերի վրա ազդող գործոնների: Կազմակերպությունը ենթարկվում է իր ապրանքների կամ ծառայությունների շուկայական գների փոփոխության ռիսկին, որոնք ենթակա են թե՛ ընդհանուր, թե՛ յուրահատուկ շուկայական տատանումների:

Կազմակերպությունը կառավարում է գնային ռիսկն այն պոտենցիալ կորուստների պարբերաբար գնահատման միջոցով, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից, ինչպես նաև սահմանելով և պահպանելով համապատասխան վնասների կանխարգելման սահմանաչափեր և միջակայքերի (մարժաներ) և գրավի պահանջներ:

Կազմակերպության չտրամադրված վարկային հանձնառությունների գծով հնարավոր վնասների գումարը հավասար է այդ հանձնառությունների ընդհանուր գումարին: Այնուամենայնիվ, վնասի հավանական գումարը ավելի փոքր է քան այդ գումարը, քանի որ հանձնառությունների մեծ մասը պայմանական են՝ կախված մի շարք պայմաններից, որոնք սահմանված են վարկային պայմանագրերում:

Գործառնական ռիսկ. Գործառնական ռիսկը իրենից ներկայացնում է կորուստների վտանգ՝ պայմանավորված համակարգերի ձախողումներով, մարդկային սխալներով, կեղծիքներով կամ այլ արտաքին իրադարձություններով: Երբ վերահսկողության իրականացումը ձախողվում է, գործառնական ռիսկը կարող է հանգեցնել հեղինակության անկման, ունենալ իրավական կամ վերահսկողական հետևանքներ, կամ առաջ բերել ֆինանսական կորուստներ:

Կազմակերպությունը չի ակնկալում վերացնել բոլոր գործառնական ռիսկերը, բայց գործադրում է անհրաժեշտ ջանքերը վերահսկողական համակարգի, մշտադիտարկման և արագ արձագանքելու միջոցով կառավարելու հնարավոր ռիսկերը: Վերահսկողությունը ներառում է պարտականությունների արդյունավետ բաժանում, մոլտքի, թույլտվությունների և համապատասխանության ստուգման ընթացակարգեր, անձնակազմի ուսուցում և գնահատման գործընթացներ:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

26. ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐ ԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԵՏ

	2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Կապակցված կողմի հետ մնացորդ	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությու- նների	Կապակցված կողմի հետ մնացորդ	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությու- նների
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Այլ փոխառություններ (ծան. 12)				
Բաղկացած հետևյալների մնացորդներից՝				
- անուղղակի բաժնետերեր	1,934,683	9,562,356	-	-
Այլ պարտավորու- թյուններ (ծան.13)				
Բաղկացած հետևյալների հաշվեկշիռներից՝				
- մայր կազմակեր- պություն	-	-	(11,404)	(361,275)

	2020թ.		2019թ.	
	Կապակցված կողմի հետ գործառնու- թյուններ	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների	Կապակցված կողմի հետ գործառնու- թյուններ	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությու- նների
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ եկամտի հաշվետվություն				
Տոկոսային ծախս (ծան.16)	56,157	1,536,214	4,680	1,544,856
Այլ գործառնական ծախսեր (ծան. 21)	302,010	812,091	304,195	924,825
Բաղկացած հետևյալների հետ գործարքներից՝				
- մայր կազմակերպու- թյուն (ռոյալթի և կառավարման վճարներ)	178,417	-	198,871	-
- այլ կապակցված կողմեր (SS և այլ ծառայություններ)	123,593	-	105,324	-

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	2020թ.		2019թ.	
	Կապակցված կողմի հետ գործառնությունները	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների	Կապակցված կողմի հետ գործառնությունները	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների
Ղեկավար անձնակազմի հատուցում - Կարճաժամկետ վճարումներ աշխատակիցներին	186,784	1,748,827	158,782	2,996,299

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության առանցքային ղեկավար անձնակազմը բաղկացած է եղել 3 պաշտոնից (2019թ. դեկտեմբերի 31` 3 պաշտոն):

27. ՀԵՏԱԳԱ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2021թ. փետրվարի 7-ին Կազմակերպությունը տեղական բանկի հետ կնքել է 800,000 ՀՀ դրամ գումարի վարկային գծի պայմանագիր` 1 տարի ժամկետով:

2021թ. փետրվարի 19-ին Կազմակերպությունը վարկային գծի պայմանագիր է ստորագրել մեկ այլ տեղական բանկի հետ 1,500 հազար ԱՄՆ դոլարի չափով 1 տարի ժամկետով (783,885 հազար ՀՀ դրամ):

«Ֆինբա»

**Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորական եզրակացություն
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Բովանդակություն

ԴԵԿԱԿԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏԱՆ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ 2019 թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ 1	1
ԱՆԿԱԽ ԱՌԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵՉՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ..... 2	2
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 7	7
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար..... 8	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար..... 9	9
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար.....10	10
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	
1. Կազմակերպությունը.....11	11
2. Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում12	12
3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Էական հիմնադրույթներ16	16
4. Կարևոր հաշվապահական դատողությունների և գնահատումների հետ կապված անորոշության հիմնական աղբյուրները.....36	36
5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ38	38
6. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ39	39
7. Հաճախորդներին տրված վարկեր39	39
8. Ներդրումային արժեթղթեր.....47	47
9. Հիմնական միջոցներ.....47	47
10. Ոչ նյութական ակտիվներ48	48
11. Ակտիվի օգտագործման իրավունք49	49
12. Այլ ակտիվներ.....49	49
13. Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրով.....50	50
14. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր50	50
15. Վարձակալության պարտավորություն50	50
16. Փոխառու միջոցներ51	51
17. Այլ պարտավորություններ.....52	52
18. Ֆինանսական գործունեությունից առաջացած պարտավորությունների համադրում.....52	52
19. Բաժնետիրական կապիտալ53	53
20. Չուտ տոկոսային եկամուտ53	53
21. Չուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից53	53
22. Այլ եկամուտ54	54
23. Անձնակազմի գծով ծախսեր54	54
24. Շահութահարկ54	54
25. Գործառնական ծախսեր.....55	55
26. Պայմանական պարտավորություններ.....56	56
27. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը57	57
28. Կապիտալի ռիսկի կառավարում58	58
29. Ռիսկերի կառավարում.....59	59
30. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ78	78
31. Հետագա իրադարձություններ.....79	79

**«ՖԻՆԸԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ 2019 Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ

Ղեկավարությունը պատասխանատու է «ՖԻՆԸԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա գործունեության արդյունքները, դրամական միջոցների հոսքերը և սեփական կապիտալում փոփոխությունները ճշմարիտ ներկայացնող, ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին (ՖՀՄՍ) համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է՝

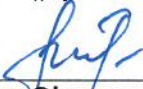
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճ ընտրության և կիրառման համար,
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ներկայացվող տեղեկատվության համապատասխանության, վստահելիության, համեմատականության և հասկանալիության համար,
- Լրացուցիչ բացահայտումների տրամադրման համար, երբ ՖՀՄՍ-ի հատուկ պահանջների համապատասխանությունը բավարար չէ, որպեսզի օգտագործողները պատկերացում կազմեն Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի և կատարողականի վրա որոշակի գործարքների, այլ իրադարձությունների և պայմանների ունեցած ազդեցության մասին:
- Կազմակերպության գործունեության անընդհատությունն ապահովելու կարողության գնահատման համար:

Ղեկավարությունը նաև պատասխանատու է՝

- Կազմակերպությունում ներքին վերահսկողության արդյունավետ և ողջամիտ համակարգ մշակելու, իրականացնելու և պահպանելու համար,
- Համապատասխան հաշվապահական գրանցումներ վարելու համար, որոնք բավարար կլինեն Կազմակերպության գործառնությունները արտացոլելու և ներկայացնելու և ցանկացած ժամանակ Կազմակերպության ֆինանսական վիճակը ողջամիտ ճշգրտությամբ բացահայտելու համար, ինչպես նաև հնարավորություն կընձեռեն Ղեկավարությանը հավաստիանալու, որ Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՍ-ներին,
- ՀՀ օրենսդրության և հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան հաշվապահական հաշվառում վարելու համար,
- Կազմակերպության ակտիվների անվտանգության ապահովման համար խելամիտ քայլերի իրականացման համար, և
- Խարդախությունների և նմանատիպ այլ երևույթների բացահայտման և կանխարգելման համար:

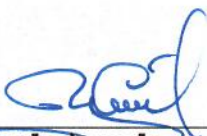
2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են իրապարակման համար 2020թ. հունիսի 11-ին:

Ստորագրված է Կազմակերպության ղեկավարության անունից՝

Անուշ Գետրոսյան
Գործադիր տնօրենի ժ/պ

2020 թ. հունիսի 11
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

Նազիկ Կամալիյան
Գլխավոր հաշվապահի ժ/պ

2020 թ. հունիսի 11
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ՖԻՆԶԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին՝

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ՖԻՆԶԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպության (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Կազմակերպության ֆինանսական վիճակը 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՀՀՄՍՆ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Կազմակերպությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Եթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված՝ Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Եթիկայի կանոնագրի (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրը), և պահպանել ենք Եթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն նշված պահանջների և ՀԷՄՍԽ կանոնների: Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար և համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Առանցքային աուդիտորական հարց

Աուդիտի առանցքային հարցն այն հարցն է, որը, մեր մասնագիտական դատողության համաձայն՝ առավել նշանակալի է ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցը դիտարկվել է ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցի վերաբերյալ:

Ինչու է հարցը սահմանվել աուդիտի առումով առանցքային

Հաճախորդներին տրված վարկերի ակնկալվող կորուստների (ԱՎԿ) գնահատում

2019 և 2018թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության Հաճախորդներին տրված վարկերը կազմել են 23,921,915 հազար ՀՀ դրամ և 24,176,907 հազար ՀՀ դրամ՝ համապատասխանաբար 2,338,487 հազար ՀՀ դրամ և 1,797,202 հազար ՀՀ դրամ ԱՎԿ-ից հետո:

ԱՎԿ չափումը ներառում է բարդ մոդելների և ռիսկի գնահատման համակարգի կիրառում, որը հիմնված է համապատասխան կանխատեսումներով ճշգրտված պատմական տվյալների վրա:

Մենք ուշադրություն ենք հրավիրել այս հարցին, քանի որ վարկային ռիսկի նշանակալի աճի գնահատումը և ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԿ) չափումը ներառում են էական դատողություններ, գնահատման անորոշություններ:

Մասնավորապես, մենք առանձնացրել ենք հետևյալը՝

- ԱՎԿ գնահատման հիմքում կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և նշանակալի տվյալները և գործող վարկերի ռիսկի համապատասխան վարկանիշային համակարգը և այս հաշվարկների մոդելների ամբողջականությունը;
- Վարկային ռիսկերի նշանակալի աճի և դեֆոլտի փաստի ժամանակին բացահայտում՝ հիմք ընդունելով քանակական և որակական գործոնները;
- Դեֆոլտում գտնվող վարկերի համար դեֆոլտից առաջացած կորուստների հաշվարկի համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և նշանակալի տվյալները (փուլ 3):

Տես սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ծան. 3, 4 և 29:

Ինչպես է հարցը հաշվի առնվել աուդիտի ընթացքում

Մենք ստուգել ենք հավաքական հիմունքներով գնահատված վարկերի գծով ԱՎԿ-ի՝ ղեկավարության կողմից իրականացվող գնահատման, չափման և որակի վերահսկման գործընթացների նկատմամբ համապատասխան վերահսկողությունների կառուցվածքը և իրականացումը, ներառյալ վարկային ռիսկերի նշանակալի աճի ժամանակին բացահայտմանն ուղղված վերահսկողությունները:

Մենք ստուգել ենք հավաքական հիմունքով գնահատված վարկերի մոդելներում և համապատասխան ռիսկերի վարկանիշային համակարգերում կիրառվող ենթադրությունները, ինչպես նաև մուտքային տվյալները և վերլուծել ենք այս մոդելների ամբողջականությունը:

Մեր աշխատանքներում ներառվել են հետևյալ գործընթացները՝

- Վարկային ռիսկի փորձագետների և ակտուարների օգնությամբ մենք գնահատել ենք մեթոդաբանության փոփոխությունները և դիտարկել ենք վարկային ռիսկի աճի և ԱՎԿ-ի չափման վրա հավանական ազդեցությունը այն տվյալների մասով, որոնք չեն արտացոլվել ղեկավարության կողմից կիրառվող մոդելներում;
- Մենք վերլուծել ենք վարկի դեֆոլտում հայտնվելու և դեֆոլտ գնացած վարկերից ակնկալվող ցանկացած վերականգնման մասով հիմնական ենթադրությունները՝ հիմնվելով ոլորտում մեր և Կազմակերպության իրական փորձի , ինչպես նաև հասանելի ու համապատասխան կանխատեսումների վրա;
- Վարկերի ընտրանքի համար մենք համոզվել ենք՝ արդյոք նշանակալի աճը վարկային ռիսկում ճանաչվել է ժամանակին, այդ թվում նաև, արդյոք ինչպես է դիտարկվել վերանայումը, եթե կա դրա անհրաժեշտությունը;
- Ընտրանքային սկզբունքով մենք ստուգել ենք առանցքային մուտքային տվյալները (ժամկետայնությունը, դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը, դեֆոլտից հետո վարկերի վերականգնումը, հետագա տեսանելի տեղեկատվությունը):

Մենք ստուգել ենք ԱՎԿ հաշվարկելիս վարկերի մոդելների ամբողջականությունը, իրականացրել ենք, հնարավորության դեպքում, ընտրանքային վերահաշվարկներ և համեմատել արդյունքները:

Մենք գնահատել ենք ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտումների ճշտությունը և ամբողջականությունը հավաստիանալու համար դրանց համապատասխանությունը ՖՀՄՍ պահանջներին:

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված տեղեկատվությունը, բայց չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունը: Մենք ակնկալում ենք ստանալ տարեկան հաշվետվությունը աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք այդ տեղեկատվության վերաբերյալ չենք տրամադրում կարծիք, որը որևէ ձևով կարտահայտի հավաստիացում տվյալ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված, մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ վերոնշյալ այլ տեղեկատվությանը, և դրանով դիտարկել, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված մեր գիտելիքների միջև, և արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ տարեկան հաշվետվությանը, և եթե մեր կատարած աշխատանքը հիմք հանդիսանա եզրակացնելու, որ տարեկան հաշվետվությունը պարունակում է էական խեղաթյուրումներ, մենք պարտավոր ենք տեղեկացնել այդ փաստի մասին կառավարման օղակներում գտնվող անձանց:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան սույն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման, ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը ղեկավարությունը համարում է անհրաժեշտ սխալի կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Կազմակերպությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ էլ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են Կազմակերպությունը ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով գերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին, կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական թերահավատություն: Ի լրումն՝

- Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում առկա էական խեղաթյուրման ռիսկը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ, կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում աուդիտին առնչվող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Կազմակերպության ներքին հսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների և առնչվող բացահայտումների խելամտությունը:
- Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած հարուցել Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության նկատմամբ: Եթե եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզնից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Կազմակերպությանը՝ դադարեցնել գործունեության անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի

ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողության համակարգին վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Մենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց սաև տրամադրում ենք հայտարարություն, ըստ որի՝ մենք պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ վարքագծի պահանջները, ինչպես սաև նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք, ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և, որտեղ կիրառելի է, սախազգուշական միջոցառումների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդված հարցերից մենք որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և ուստի աուդիտի առումով առանցքային հարցեր են: Մենք նկարագրում ենք այս հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, եթե օրենքը կամ կարգավորումը չի արգելում հարցի հանրայնացումը կամ, երբ ծայրահեղ հազվադեպ դեպքերում մենք որոշում ենք, որ չենք անդրադառնալու հարցին մեր եզրակացությունում, քանի որ խելամտորեն ակնկալվում է, որ դրա բացասական հետևանքներով կգերակշռի հանրային շահը:

Սրբուհի Զակոբյան
Գործադիր տնօրեն

Արփինե Ղևոնդյան
Աուդիտի տնօրեն

A handwritten signature in blue ink, which appears to read "Arpine Ghewondjan".

2020 թ. հունիսի 11
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

«Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ

**«ՖԻՆԸԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2019Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	Ծան.	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	703,595	936,174
Շահույթի կամ վնասի իջեցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	6	-	348
Հաճախորդներին տրված վարկեր	7	23,921,915	24,176,907
Ներդրումային արժեթղթեր	8	1,191,045	1,215,838
Հիմնական միջոցներ	9	283,504	346,668
Ակտիվների օգտագործման իրավունք	11	716,814	-
Ոչ նյութական ակտիվներ	10	332,469	288,644
Շահութահարկի գծով ընթացիկ ակտիվներ		89,269	-
Այլ ակտիվներ	12	65,415	67,546
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		27,304,026	27,032,125
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրի գծով	13	1,223,359	914,220
Պարտքային արժեթղթերի թողարկում	14	4,940,839	4,927,646
Վարձակալության պարտավորություններ	15	784,918	-
Այլ փոխառու միջոցներ	16	12,513,956	12,808,713
Շահութահարկի գծով ընթացիկ պարտավորություններ	24	-	9,170
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	24	252,695	161,771
Այլ պարտավորություններ	17	361,275	492,260
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		20,077,042	19,313,780
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	19	4,905,960	4,905,960
Զբաղիված շահույթ	19	2,321,024	2,812,385
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ		7,226,984	7,718,345
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ		27,304,026	27,032,125

Ֆինանսական հաշվետվությունները 2020թ. հունիսի 11-ին ստորագրվել են Տնօրենների խորհրդի անունից՝

Անուշ Պետրոսյան
Գործադիր տնօրենի ժ/պ

Լազիկ Կամավոսյան
Քլիտավոր հաշվապահի ժ/պ

2020թ. հունիսի 11
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

2020թ. հունիսի 11
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

11-79 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասն են կազմում:

**«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

**ՇԱՅՈՒՅԹԻ ԿԱՍ ՎԼԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2019Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՍԱՐ
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	Ծան.	2019թ.	2018թ.
Տոկոսային եկամուտ	20	6,706,006	7,144,896
Տոկոսային ծախս	20	(1,544,856)	(1,488,998)
Չուտ տոկոսային եկամուտ մինչև տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստների գծով ծախսը		5,161,150	5,655,898
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստների գծով ծախս	5,7,8	(1,047,755)	(1,075,698)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		4,113,395	4,580,200
Չուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից և պարտավորություններից		21,375	(2,731)
Չուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից	21	160,547	120,660
Վարձավճարային և կոմիսիոն ծախսեր		(21,880)	(23,433)
Այլ եկամուտ, զուտ	22	461,881	566,166
Չուտ ոչ տոկոսային եկամուտ		621,923	660,662
Գործառնական եկամուտ		4,735,318	5,240,862
Անձնակազմի գծով ծախսեր	23	(2,004,843)	(2,129,385)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	9,10,11	(483,968)	(188,698)
Հաճախորդներին տրամադրվող վարկերի փոփոխության կորուստ		(184,955)	
Այլ գործառնական ծախսեր	25	(916,281)	(1,721,917)
Գործառնական ծախսեր		(3,590,047)	(4,040,000)
Շահույթ՝ նախքան շահութահարկով հարկումը		1,145,271	1,200,862
Շահութահարկի գծով ծախս	24	(221,231)	(268,873)
Տարվա զուտ շահույթ		924,040	931,989
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		924,040	931,989

11-79 Էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասն են կազմում:

**«ՖԻՆԶ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

**ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱԴԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2019Թ.
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	Ծան.	Բաժնետիրական կապիտալ	Վաճառքի վերագնահատման պահուստի մասով	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (նախկինում ներկայացված)		4,905,960	68,688	2,342,630	7,317,278
Հաշվապահական հաշվառման բաղաբաղանդային փոփոխության ազդեցությունը ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման համար		-	(68,688)	772,214	703,526
Մնացորդը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (վերահաշվարկված)		4,905,960	-	3,114,844	8,020,804
Տարվա շահույթ		-	-	931,989	931,989
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		-	-	931,989	931,989
Շահաբաժիններ		-	-	(1,234,448)	(1,234,448)
Մնացորդը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19	4,905,960	-	2,812,385	7,718,345
Տարվա շահույթ		-	-	924,040	924,040
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		-	-	924,040	924,040
Շահաբաժիններ		-	-	(1,415,401)	(1,415,401)
Մնացորդը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19	4,905,960	-	2,321,024	7,226,984

11-79 Էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասն են կազմում:

**«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

**ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2019Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ
ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ**

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	Ծան.	2019թ.	2018թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Շահույթ՝ նախքան շահութահարկով հարկումը		1,145,271	1,200,862
Ճշգրտումներ՝			
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստ		1,047,755	1,075,698
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից վնաս		-	3,891
Չուտ փոփոխություններ հաշվեզրված տոկոսագումարներում		(427,062)	(136,972)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		483,968	188,698
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ վնաս	21	8,471	9,795
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ներհոսք նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները		2,258,403	2,341,972
Գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխություններ			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող			
ֆինանսական ակտիվների նվազում/(աճ)		348	(14,815)
Հաճախորդներին տրված վարկերի (աճ)/նվազում		(677,509)	331,280
Այլ ակտիվների նվազում		90,634	50,456
Հետզնման պայմանագրերով պարտավորությունների աճ /(նվազում)		267,467	(322,531)
Այլ պարտավորությունների (նվազում)/ աճ		(139,771)	51,575
Դրամական միջոցների ներհոսք գործառնական գործունեությունից՝ մինչև հարկումը		1,799,572	2,437,937
Վճարված շահութահարկ		(228,746)	(535,483)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ		1,570,826	1,902,454
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(71,825)	(203,389)
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(133,444)	(61,373)
Ներդրումային գործունեությունում օգտագործված դրամական միջոցների զուտ հոսքեր		(205,269)	(264,762)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Վճարված շահաբաժիններ		(1,415,401)	(1,234,448)
Վարձակալության պարտավորության մարում		(199,346)	-
Փոխառու միջոցներից մուտքեր		31,539,215	33,749,391
Փոխառու միջոցների մարումներ		(31,726,406)	(35,220,439)
Մուտքեր պարտատոմսերի թողարկումից		3,462,754	1,400,000
Թողարկված պարտատոմսերի մարում		(3,409,407)	-
Ֆինանսական գործունեությունում օգտագործված դրամական միջոցների զուտ հոսքեր		(1,748,591)	(1,305,496)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ		(383,034)	332,196
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեսկզբի դրությամբ, համախառն	5	936,412	600,641
Փոխարժեքի տատանումների ազդեցությունն արտարժույթով պահվող դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		151,116	3,575
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեվերջի դրությամբ, համախառն	5	704,494	936,412
Հավելյալ տեղեկություններ՝			
Ստացված տոկոսագումարներ		6,239,320	6,811,551
Վճարված տոկոսագումարներ		1,506,675	1,370,702

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չի ունեցել հաճախորդներին տրամադրված անհավաքագրելի վարկերի ոչ դրամական մարումներ:

11-79 Էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասն են կազմում:

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒՅՈՒՄՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԴՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

1. ԿԱՇՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ

«ՖԻՆԶԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունը (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն, որի 100% բաժնետոմսերը պատկանում են FINCA Microfinance Coöperatief U.A-ին: Կազմակերպության գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից և այն գործունեություն է իրականացնում 2006թ. մարտի 28-ին տրված N13 արտոնագրի համաձայն:

Կազմակերպությունը զբաղվում է միկրոֆինանսավորմամբ և տրամադրում է անհատական բիզնես վարկեր, ինչպես նաև սպառողական և գյուղատնտեսական միկրո վարկեր: Վարկերը տրամադրվում են ինչպես տեղական արժույթով, այնպես էլ արտարժույթով:

Կազմակերպության գրանցման հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Ազաթանգեղոսի փող., 2ա:

2019թ.ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը ՀՀ-ում ունի 39 մասնաճյուղ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 38 մասնաճյուղ):

«ՖԻՆԶԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպության հիմնադիրը FINCA International Inc.՝ հարկերից ազատված, շահույթ չհետապնդող կազմակերպությունն է, որը հիմնադրվել և գործում է Ելու Յորթի նահանգային օրենքների համաձայն: FINCA International Inc.-ը 2011թ.-ին FINCA Microfinance Coöperatief U.A-ին (սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերակցություն (կոոպերատիվ), որի պաշտոնական գրասենյակը գտնվում է Նիդեռլանդների Ամստերդամ քաղաքում), փոխանցել է Կազմակերպության 100% բաժնետոմսերը (թվով 136,472 բաժնետոմս)՝ որպես Ընկերակցության անդամակցության վճար:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերակցության անդամներն են՝

1. FINCA Microfinance Holding Organization LLC սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը՝ գրանցված ԱՄՆ-ի Դելավեր նահանգում, գրանցման հասցեն՝ ԱՄՆ, Դելավեր 19808, Վիլմինգտոն, բն. 400, Սենթըրվիլ խճուղի 2711: FINCA Microfinance Holding Organization LLC-ն ունի 99 քվե՝ որպես Ընկերակցության A դասի անդամ և 1 քվե որպես Ընկերակցության Բ դասի անդամ:
2. FINCA International LLC՝ սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը՝ գրանցված ԱՄՆ-ի Մերիլենդ նահանգում, գրանցման հասցեն՝ ԱՄՆ, Մերիլենդ 21202, Բալթիմոր, 11 Իսթ Չեյնս փողոց: FINCA International LLC-ն ունի 1 քվե՝ որպես Ընկերակցության Բ դասի անդամ:

2019 և 2018թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ FINCA Microfinance Holding Company LLC-ի բաժնետերերն են հանդիսացել՝

	2019 թ. դեկտեմբերի 31	2018 թ. դեկտեմբերի 31
First level shareholders/ holders of the issued share capital:		
FINCA International LLC	62.93%	62.93%
International Finance Corporation (Միջազգային ֆինանսական կորպորացիա)	14.27%	14.27%
KfW	8.87%	8.87%
Nederlandse Financierings Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V.	7.25%	7.25%
Credit Suisse Microfinance Fund Management Organization	2.96%	2.96%
ASN-NOVIB FONDS	1.66%	1.66%
Triodos Custody B.V.	1.03%	1.03%
Triodos SICAV II	1.03%	1.03%
ԸՆԴԱՄՆԵՐ	100.00%	100.00%

FINCA International Inc շահույթ չհետապնդող կորպորատիվ ընկերություն է, որը գործում է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների օրենքների համաձայն, և որպես այդպիսին, դրա անդամները Կազմակերպությունում սեփականության իրավունք չունեն և չունեն տնտեսական իրավունքներ:

«ՖԻՆԸԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՆԱՍՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ FINCA International, Inc.-ի անդամները հետևյալն են. Ռուպերտ Սթոֆիլդը, Ջոն Յեթչը, Ռոբերտ Յեթչը և Ռիչարդ Ուիլյամսոնը: FINCA International Inc.-ի ֆինանսական հաշվետվությունները հասանելի են հանրության համար:

FINCA International Inc.-ն ցածր եկամուտներ ունեցող անձանց տրամադրում է հաջողության հասնելու գործիքներ՝ նրանց առաջարկելով պատասխանատու ֆինանսական ծառայություններ, ինչպիսիք են փոքր վարկերը կամ խնայողական հաշիվները, հեռավոր համայնքների բնակիչների հետ տեխնոլոգիաների՝ բջջային հեռախոսների և պլանշետների միջոցով կապի հաստատում, ինչպես նաև մատչելի դարձնելով կյանքի որակը բարելավող ապրանքները: «ՖԻՆԸԱ»-ն իր գործունեությունը համայնքներում ծավալում է դուստր ընկերությունների միջոցով:

Դուստր ընկերությունները, սովորաբար, առանձին իրավաբանական անձինք են, որոնք «ՖԻՆԸԱ»-ի հետ կնքել են համապատասխան համաձայնագրեր: Փոքր վարկերը հնարավորություն են տալիս ներդրումներ կատարել անհատական կամ համայնքային շահույթաբեր միկրո ձեռնարկություններում: Մասնակիցները բարելավում են իրենց վստահությունը սեփական հնարավորությունների նկատմամբ, արժանապատվության զգացումը և ստեղծում խնայողությունների ֆոնդ, որը պատկանում է համայնքին՝ որպես շարունակական ներդրումների մշտական աղբյուր:

2. ՆՈՐ ԵՎ ՎԵՐԱՆԱՅՎԱԾ ՍՏԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ

Նոր և վերանայված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, որոնք գործում են ընթացիկ տարվա համար

ՖՅՄՍ 16 Վարձակալություն ստանդարտի սկզբնական կիրառման ազդեցությունը
Ընթացիկ տարում Կազմակերպությունը կիրառել է ՖՅՄՍ 16 ստանդարտը (ինչպես հրապարակվել է Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի կողմից 2016թ. հունվար ամսին), 2019 թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար:

ՖՅՄՍ 16 ներկայացնում է նոր կամ փոփոխված պահանջներ՝ վարձակալության հաշվապահական հաշվառման մասով: Այն իրենից ներկայացնում է զգալի փոփոխություններ վարձակալական հաշվապահական հաշվառման մեջ՝ վերացնելով գործառնական և ֆինանսական վարձակալությունների միջև տարբերությունը և պահանջելով օգտագործման իրավունքով ակտիվների և վարձակալության գծով պարտավորությունների ճանաչումը՝ բոլոր վարձակալությունների սկզբին՝ բացառությամբ կարճաժամկետ և փոքրածեք ակտիվների վարձակալությունների, երբ ընդունվում են նմանատիպ ճանաչման մասով բացառությունները: Ի հակադրություն վարձակալության հաշվապահական հաշվառման, վարձատուի հաշվապահական հաշվառման պահանջները մեծ մասամբ մնացել են անփոփոխ: Ստորև ներկայացված է ՖՅՄՍ 16 ընդունման ազդեցությունը Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Կազմակերպության համար ՖՅՄՍ 16 սկզբնական կիրառման ամսաթիվը 2019թ. հունվարի 1-ն է:

Կազմակերպությունը կիրառել է ՖՅՄՍ 16 ստանդարտը՝ օգտագործելով փոփոխված հետադարձ մոտեցում առանց համեմատական տեղեկատվության վերանայման:

Վարձակալության նոր սահմանման ազդեցությունը:

Կազմակերպությունն օգտագործել է ՖՅՄՍ 16-ին անցում կատարելու գործնական կիրառման հնարավորությունը, որպեսզի չգնահատի՝ արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է կամ ներառում է վարձակալություն: Յետևաբար, վարձակալության սահմանումը, ՀՅՄՍ 17 և ՀՅՄՍ 4 ստանդարտների համաձայն, շարունակվելու է կիրառվել այն վարձակալությունների մասով, որոնք ուժի մեջ են մտել կամ փոփոխվել նախքան 2019թ. հունվարի 1-ը:

Վարձակալության սահմանման մեջ փոփոխությունը վերաբերում է հիմնականում վերահսկողությանը: ՀՅՄՍ 16-ը սահմանում է, արդյոք պայմանագիրը պարունակում է վարձակալություն՝ հիմք ընդունելով այն փաստը, արդյոք հաճախորդը իրավունք ունի վերահսկել որոշակի ակտիվի օգտագործումը որոշակի ժամանակահատվածում հատուցման փոխարեն: Սա հակադրվում է ՀՅՄՍ 17 և ՀՅՄՍ 4 ստանդարտներում կիրառվող «ռիսկեր և հատուցումներ» հասկացություններին:

«ՖԻՆԶ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Կազմակերպությունը կիրառում է վարձակալության սահմանումը և համապատասխան ուղեցույցը, սահմանված ՖՀՄՍ 16 ստանդարտում, բոլոր այն վարձակալական պայմանագրերի նկատմամբ, որոնք ուժի մեջ են մտել կամ փոփոխվել 2019թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո: Առաջին անգամ ՖՀՄՍ 16-ի կիրառմանը պատրաստվելիս՝ Խումբն իրականացրել է իրականացման ծրագիր:

Ազդեցությունը վարձակալի հաշվապահական հաշվառման վրա

Նախկին գործառնական վարձակալություն. ՖՀՄՍ 16 ստանդարտը փոխում է Կազմակերպության կողմից վարձակալության հաշվառման կարգը, որը նախկինում դասակարգվել է որպես գործառնական վարձակալություն, համաձայն ՀՀՄՍ 17 ստանդարտի, և համարվել արտահաշվեկշռային:

ՖՀՄՍ 16 կիրառման դեպքում բոլոր վարձակալությունների մասով (բացառությամբ ներքոնշյալների) Կազմակերպությունը՝

- ճանաչում է օգտագործման իրավունքով ակտիվները և վարձակալության պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, որը սկզբնապես չափվել է ապագա վարձավճարների ներկա արժեքի հիման վրա;
- ճանաչում է օգտագործման իրավունքով ակտիվների մաշվածությունը և վարձակալության պարտավորությունների գծով տոկոսները շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում;
- Տարանջատում է վճարված դրամական միջոցների ընդհանուր գումարը ըստ մայր գումարի (ներկայացված ֆինանսական գործունեությունում) և տոկոսի (ներկայացված գործառնական գործունեությունում) դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում:

Վարձակալական պայմանագրի կնքումը խրախուսող պայմանները (օրինակ՝ առանց վարձավճարի օգտագործման ժամանակաշրջան) ճանաչվելու են որպես օգտագործման իրավունքով ակտիվների և վարձակալության պարտավորությունների չափման մաս, մինչդեռ ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն՝ դրանք հանգեցրել են պայմանագրային պարտավորությունը խրախուսող պայմանների ճանաչմանը, ամորտիզացված որպես վարձավճարի գծով ծախսերի նվազեցում՝ հիմնվելով գծային մեթոդի վրա:

Կարճաժամկետ վարձակալության (12 ամիս կամ պակաս ժամկետով վարձակալություն) և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության (օրինակ՝ անձնական համակարգիչներ և գրասենյակային կահույք) դեպքում Կազմակերպությունը կգերադասի ճանաչել վարձակալության գծով ծախսերը՝ հիմնվելով գծային մեթոդի վրա, ինչպես թույլատրվում է ՖՀՄՍ 16 ստանդարտով:

Նախկին ֆինանսական վարձակալություններ. ՖՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 17 ստանդարտների միջև հիմնական տարբերությունը նախկինում որպես ֆինանսական վարձակալություններ դասակարգված պայմանագրերի մասով վարձատուրի վարձակալի կողմից տրամադրված մնացորդային արժեքի երաշխիքների չափումն է: ՖՀՄՍ 16-ը պահանջում է, որ Կազմակերպությունը ճանաչի որպես վարձակալության պարտավորության մաս միայն մնացորդային արժեքի երաշխիքով վճարման ենթակա ակնկալվող գումարը և ոչ թե առավելագույն երաշխավորված գումարը՝ ինչպես պահանջում է ՀՀՄՍ 17: ՖՀՄՍ 16 ստանդարտի նախնական կիրառումը ազդեցություն չի ունեցել, քանի որ Կազմակերպությունը չունի ֆինանսական վարձակալություն 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

ՖՀՄՍ 16 ստանդարտի նախնական կիրառման ֆինանսական ազդեցությունը

2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ վարձակալական պարտավորություններում կիրառված վարձակալի փոխառության միջին կշռված դրույթաչափը կազմում է 12.34%: 976,174 հազար ՀՀ դրամ ակտիվի օգտագործման իրավունքը և վարձակալության պարտավորությունը ճանաչվել է 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ: Վարձակալության միջին կշռված ժամկետը 5 տարի է:

	2019թ. հունվարի 1
Վարձակալության պարտավորություններ	1,420,609
Չեղջման ազդեցություն	(444,435)
Վարձակալության պարտավորությունը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	976,174

«ՖԻՆԶ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Ազդեցությունը վարձատուի հաշվապահական հաշվառման վրա

ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն, վարձատուն շարունակում է դասակարգել վարձակալությունը որպես ֆինանսական կամ գործառնական վարձակալություն՝ դրանք հաշվառելով տարբեր հիմունքներով: Այնուամենայնիվ, ՖՀՄՍ 16-ը փոփոխել և ընդլայնել է պահանջվող բացահայտումները, մասնավորապես, թե ինչպես է վարձատուն կառավարում վարձակալված ակտիվներում մնացորդային տոկոսներից առաջացող ռիսկերը:

ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն, միջանկյալ վարձատուն դիտարկում է հիմնական վարձակալության և ենթավարձակալության պայմանագրերը որպես առանձին պայմանագրեր: Միջանկյալ վարձատուն պարտավոր է դասակարգել ենթավարձակալությունը որպես ֆինանսական կամ գործառնական վարձակալություն՝ հղում կատարելով հիմնական վարձակալությունից առաջացող օգտագործման իրավունքով ակտիվին (առանց հղում կատարելու հիմնական ակտիվին՝ ՀՀՄՍ 17-ով նախատեսված):

ՖՀՄՍ 16-ի կիրառումը զգալի ազդեցություն չի ունեցել ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ընթացիկ տարում Կազմակերպությունը կիրառել է ՖՀՄՍ ստանդարտների մի շարք փոփոխություններ և մեկնաբանություններ՝ հրապարակված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի կողմից, որոնք գործում են 2019թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամկաշրջանի համար: Դրանց ընդունումը որևէ էական ազդեցություն չի ունեցել սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բացահայտումների կամ գումարների վրա:

Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9 ստանդարտում.
Կանխավճարներ բացասական փոխհատուցումով

Կազմակերպությունը կիրառել է ՖՀՄՍ 9 ստանդարտի փոփոխություններն առաջին անգամ ընթացիկ տարում: ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխությունները գնահատում են, արդյոք կանխավճար բաղադրիչը բավարարում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ (SPPI) թեստի պայմաններին, երբ պայմանագրի կողմը, կիրառելով այդ տարբերակը, կարող է վճարել կամ ստանալ խելամիտ փոխհատուցում կատարված կանխավճարի դիմաց, անկախ կանխավճարի նպատակից: Այլ կերպ ասած, բացասական փոխհատուցումով կանխավճարները ոչ միշտ է, որ միանշանակորեն չեն բավարարում միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ (SPPI) թեստի պայմաններին:

ՖՀՄՍ ստանդարտների տարեկան բարեփոխումների 2015-2017 թթ. շրջան ՀՀՄՍ 12՝ Շահութահարկ և ՀՀՄՍ 23՝ Փոխառության ծախսումներ

Կազմակերպությունն ընդունել է փոփոխությունները *ՖՀՄՍ ստանդարտների տարեկան բարեփոխումների 2015-2017 թթ. շրջանի* համար ընթացիկ տարում առաջին անգամ: Տարեկան բարեփոխումները ներառում են փոփոխություններ չորս ստանդարտներում.

ՀՀՄՍ 12՝ Շահութահարկ. այս փոփոխությունները պարզաբանում են, որ կազմակերպությունը շահութահարկի գծով շահաբաժինների բոլոր հետևանքները ճանաչում է շահույթում կամ վնասում, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում կամ կապիտալում, կախված այն հանգամանքից, թե որտեղ են ի սկզբանե ճանաչվել բաշխման ենթակա շահույթ առաջացնող գործարքները կամ իրադարձությունները: Այս մոտեցումը կիրառելի է, անկախ այն բանից, թե արդյոք հետաձգված հարկերի դրույթաչափերը կիրառվում են բաշխված և չբաշխված շահույթների նկատմամբ:

ՀՀՄՍ 23՝ «Փոխառության ծախսումներ». Այս փոփոխությունները պարզաբանում են, որ եթե որոշակի փոխառություն մնում է չմարված այն բանից հետո, երբ տվյալ ակտիվը պատրաստ է նպատակային օգտագործման կամ վաճառքի համար, ապա այդ

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

ՖՀՄՍԿ 23. Շահութահարկի
մոտեցումների
անորոշություն.

փոխառությունը դառնում է այն միջոցների մասը, որը կազմակերպությունը փոխառել է ընդհանուր փոխառությունների կապիտալացման տոկոսադրույքը հաշվարկելիս:
Տարեկան բարեփոխումների ընդունումը չի ունեցել էական ազդեցություն ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:
Կազմակերպությունը կիրառել է ՖՀՄՍԿ 23 ստանդարտը առաջին անգամ ընթացիկ տարում: ՖՀՄՍԿ 23-ը սահմանում է, թե շահութահարկի մոտեցումների անորոշության դեպքում ինչպես որոշել հաշվապահական հաշվառման հարկային դիրքը:

Մեկնաբանությունը Կազմակերպությունից պահանջում է՝

- Որոշել՝ անորոշ հարկային դիրքերը գնահատվում են առանձին, թե խմբով, և
- Գնահատել, արդյոք հավանական է, որ հարկային մարմինը կընդունի կազմակերպության կողմից ներկայացված շահութահարկի հաշվետվության մեջ օգտագործված կամ օգտագործման նպատակով առաջարկվող անորոշ հարկային մոտեցումը.
 - Եթե այո, ապա կազմակերպությունը պետք է որոշի հաշվապահական հաշվառման հարկային դիրքորոշումը՝ իր կողմից ներկայացվող շահութահարկի հաշվետվության մեջ օգտագործված կամ օգտագործման նպատակով հարկային մոտեցմանը համապատասխան,
 - Եթե ոչ, ապա կազմակերպությունը պետք է անորոշության ազդեցությունը արտացոլի իր հաշվապահական հաշվառման հարկային դիրքորոշումը որոշելու ժամանակ:

Սույն ֆինանսական հաշվետվություններին հաստատման ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը դեռևս չի կիրառել հետևյալ հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՖՀՄՍ-ներ.

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 և ՀՀՄՍ 8 *Եականության սահմանումը*
ստանդարտներում

Հայեցակարգային հիմունքներ *ՖՀՄՍ ստանդարտներում Հայեցակարգային Հիմունքների հղումների փոփոխությունները*

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 և ՀՀՄՍ 8 ստանդարտներում Եականության սահմանումը. Այս փոփոխությունների նպատակն է տալ «Եականություն» տերմինի ավելի հասկանալի սահմանում ՀՀՄՍ 1 ստանդարտում և մտադրություն չունեն փոխել Եականության հասկացությունը ՀՀՄՍ ստանդարտներում: «Անորոշ» Եական տեղեկատվություն և ոչ Եական տեղեկատվություն հասկացությունները ընդգրկվել են նոր սահմանման մեջ:

Օգտագործողների որոշումների վրա ազդող Եականության շեմի հասկացությունը «կարող է ազդել» եզրույթից փոփոխվել է՝ դառնալով «հավանականորեն հնարավոր է ազդեցություն ունենալ»:

ՀՀՄՍ 8-ում Եականության սահմանումը փոխարինվել է ՀՀՄՍ 1-ում Եականության սահմանման հղումով: Ի լրումն, ՀՀՄՍ-ն փոփոխել է այլ Ստանդարտներն ու Հայեցակարգային հիմունքները, որոնք ներառում են Եականության սահմանումը կամ հղում են կատարում «Եական» տերմինին ստանդարտներին համապատասխանությունը ապահովելու նպատակով:

Այս փոփոխությունները կիրառվում են հեռանկարային հիմունքներով 2020 թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, որոնց վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է: Կազմակերպության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը ապագայում նշանակալի ազդեցություն կունենա Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՄՊՆԻԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

ՖՅՄՍ ստանդարտներում Հայեցակարգային Հիմունքների հղումների փոփոխությունները.

Վերանայված Հայեցակարգային Հիմունքներին զուգահեռ, որոնք գործում են 2018թ. մարտի 29-ին հրապարակումից ի վեր, ՀՀՄՍԽ-ն նաև թողարկեց փոփոխություններ ՖՅՄՍ ստանդարտներում Հայեցակարգային Հիմունքների հղումների մասով: Փաստաթուղթը ներկայացնում է փոփոխություններ ՖՅՄՍ 2-ում, ՖՅՄՍ 3-ում, ՖՅՄՍ 6-ում, ՖՅՄՍ 14-ում, ՀՀՄՍ 1-ում, ՀՀՄՍ 8-ում, ՀՀՄՍ 34-ում, ՀՀՄՍ 37-ում, ՀՀՄՍ 38-ում, ՖՀՄՄԿ 12-ում, ՖՀՄՄԿ 19-ում, ՖՀՄՄԿ 20-ում, ՖՀՄՄԿ 22-ում և ՍԽՀ 32-ում:

Այլուսամենայնիվ ոչ բոլոր փոփոխություններն են վերանայվում Հիմունքների հղումների և դրանց մեջբերումների հրապարակումներով, որպեսզի դրանք վերաբերվեն վերանայված Հայեցակարգային Հիմունքներին: Որոշ հրապարակումներ վերանայվում են միայն այն նպատակով, որպեսզի ցույց տան, թե Հիմունքների որ տարբերակին են հղում տալիս (ՀՄՍՀ Հիմունքներ՝ ընդունված ՀՀՄՍԽ-ի կողմից 2001 թվականին, 2010 թ. ՀՀՄՍԽ Հիմունքներ կամ 2018թ. նոր վերանայված Հիմունքներ) կամ որպեսզի ցույց տան, որ ստանդարտում սահմանումները չեն փոփոխվել վերանայված Հայեցակարգային Հիմունքների նոր սահմանումներով:

Վերանայված փոփոխությունները գործում են 2020թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանաշրջանների համար, վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է: Կազմակերպության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը ապագայում նշանակալի ազդեցություն կունենա Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ վերոնշյալ ստանդարտների ընդունումը նշանակալի ազդեցություն կունենա Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

3. ՀԱՇՎԱԳՈՒՅԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԶԱՆԱԶԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԷԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒՅՈՒՆԵՐ

Համապատասխանության մասին հայտարարություն. սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության հիման վրա, որ Կազմակերպությունը գործում է անընդհատության հիմունքով և կշարունակի գործունեությունը մոտ ապագայում:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով (այսուհետ՝ հազար դրամ), եթե այլ բան նշված չէ:

Պատրաստման հիմունքներ

Կազմակերպությունն իր հաշվապահական հաշվառումն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջների համաձայն: ՖՀՄՍ համաձայն, Կազմակերպությունը իրականացրել է ճշգրտումներ և վերադասակարգումներ սույն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ներկայացման նպատակով:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են պատմական արժեքի հիման վրա՝ բացառությամբ որոշակի ֆինանսական գործիքներից:

Իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս՝ անկախ նրանից, թե արդյոք գինը ուղղակիորեն դիտարկելի է կամ գնահատվել է՝ օգտագործելով այլ գնահատման մեթոդներ: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը գնահատելիս Կազմակերպությունը հաշվի է առնում ակտիվի կամ պարտավորության բնութագրերը, եթե շուկայի մասնակիցներն այդ բնութագրերը հաշվի կառնեն չափման ամսաթվի դրությամբ ակտիվի կամ պարտավորության գինը որոշելիս: Սույն ֆինանսական հաշվետվություններում չափման և/կամ այլ բացահայտումների նպատակով իրական արժեքը որոշվում է նման սկզբունքներով, բացառությամբ լիզինգային գործարքների, որը որոշվում է ՀՀՄՍ 17 և ՀՀՄՍ 16 շրջանակներում, և իրական արժեքին որոշակի նմանություն ունեցող գնահատականները, որոնք

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՆ ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

իրական արժեք չեն հանդիսանում, ինչպիսիք են՝ իրացման գուտ արժեքը՝ ՀՀՍՍ 2-ի շրջանակներում, կամ օգտագործման արժեքը՝ ՀՀՍՍ 36-ի շրջանակներում:

Ի լրումն, ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով իրական արժեքի չափումները դասակարգվում են մակարդակ 1, 2 և 3-ի՝ ելնելով իրական արժեքի չափումներում օգտագործված սկզբնական տվյալների դիտարկելիության աստիճանից, ինչպես նաև այդ սկզբնական տվյալների՝ իրական արժեքով չափման ամբողջական պատկերի վրա ազդեցության էականության աստիճանից: Այդ մակարդակները կարելի է նկարագրել հետևյալ կերպ՝

- Մակարդակ 1-ի դեպքում մուտքային տվյալներ են հանդիսանում ակտիվ շուկայում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների նշված գները (չճշգրտված), որոնք Խմբին հասանելի են չափման ամսաթվի դրությամբ:
- Մակարդակ 2-ի մուտքային տվյալներն իրենցից ներկայացնում են մակարդակ 1-ում նշված գներից տարբերվող մուտքային տվյալները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով:
- Մակարդակ 3-ի մուտքային տվյալները իրենցից ներկայացնում են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալները:

Կազմակերպությունը ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունն՝ ըստ իրացվելիության: Ստացվելիք և վճարվելիք գումարներին վերաբերող վերլուծությունները հաշվտու ամսաթվից հետո 12 ամիսների ընթացքում (ընթացիկ) և հաշվտու ամսաթվից հետո ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում (ոչ ընթացիկ) ներկայացված են ծան. 29-ում:

Անընդհատություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են անյն ենթադրության վրա, որ Կազմակերպությունը գործում է անընդհատության սկզբունքով, որը ենթադրում է, որ Կազմակերպությունը կշարունակի իր գործունեությունը տեսանելի ապագայում:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը խախտել է միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի մի շարք պայմանագրային պահանջներ: Կազմակերպությունը ստացել է զիջման նամակներ բոլոր փոխատուներից զիջումներ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա բոլոր խախտումների համար: Կազմակերպությունն ունեցել է պայմանագրային խախտումներ նաև հաշվետու ամսաթվից հետո: 2020թ. ապրիլի 30-ին ավարտվող ժամանակաշրջանի համար կազմակերպությունն ունեցել է պորտֆելի որակին առնչվող պահանջների խախտումներ 3 փոխատուների հետ:

Կազմակերպության ղեկավարությունը հավատացած է, որ կազմակերպությունը կշարունակի գործել անընդհատության սկզբունքով ելնելով հետևյալից.

- Ղեկավարությունը ակտիվ բանակցություններ է վարում փոխատուների հետ FINCA Impact ֆինանսական թիմի աջակցությամբ ապահովելու զիջումներ: Կազմակերպությունը վերլուծել է միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ կնքված բոլոր պայմանագրերի խաչաձև խախտումները: Ներկայումս Կազմակերպությունը չի ստացել և չի էլ ակնկալում ստանալ որևէ ծանուցում փոխատուներից, որը կենթադրի՝ խախտումները առաջացնում են դեֆոլտի իրադարձություն: Վերջինս էլ իր հերթին խթան է հանդիսանում խաչաձև դեֆոլտ հայտարարելու համար:
- Նույնիսկ վատագույն սցենարի դեպքում, երբ կազմակերպության պայմանագրային պայմանների խախտումներ պարունակող բոլոր պայմանագրերը ընդհանուր արժեքով 3,618,564 հազար դրամ վերադասակարգվեն որպես ընթացիկ Կազմակերպությունն ունի բավարար միջոցներ՝ 2,001,474 հազար դրամ դրամական միջոցներ և համարժեքներ, 1,202,830 հազար դրամ ներդրումային արժեթղթեր, որոնք արագ իրացվող են, ինչպես նաև 818,446 հազար դրամ ներդրումային արժեթղթեր, որոնք հասանելի են հակադարձ հետզնման պայմանագրերում գրավադրվելու համար:

Այսպիսով, Կազմակերպությունն ապահովում է 4,022,750 հազար դրամի արագ իրացվելի միջոցներ ցպահանջ 3,618,564 հազար դրամ փոխառությունների դիմաց:

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿԻՄ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված միավորները չափվում են այն տնտեսական միջավայրում գործող արժույթով, որում Կազմակերպությունն իրականացնում է իր գործունեությունը («գործառնական արժույթ»): Հայաստանի Հանրապետությունում և Կազմակերպությունում գործող գործառնական և ներկայացման արժույթը ՀՀ դրամն է: Բոլոր ֆինանսական տվյալները կլորացված են հազար դրամի չափով, եթե այլ բան նշված չէ:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Եկամուտները և ծախսերը չեն հաշվանցվում շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվությունում, բացի այն դեպքերից, երբ դա պահանջվում կամ թույլատրվում է որևէ ստանդարտով կամ մեկնաբանությամբ և հստակորեն բացահայտված է Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնադրույթները ներկայացված են ստորև:

Սույն հաշվետվությունում ներկայացված հաշվապահական քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

Արտարժույթով գործարքներ

Կազմակերպության գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթներով (արտարժույթով) կատարված գործարքները ճանաչվում են համապատասխան գործառնական արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են գործառնական արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Դրամային միավորների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնականություններից առաջացած օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում գործառնական արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույթի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված, գործառնական արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը:

Պատմական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային միավորները փոխարկվում են գործառնական արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքում՝ դրանց առաջացման ամսում:

Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած օգուտներն ու վնասները ներառվում են զուտ հիմունքով՝ որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ֆինանսական ծախս՝ կախված այն հանգամանքից՝ արդյո՞ք արտարժույթի շարժերը զուտ օգուտի կամ զուտ վնասի դիրքում են:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Կազմակերպության կողմից կիրառված փոխարժեքները տարվա վերջի դրությամբ հետևյալն են՝

	Միջին փոխարժեք		Սկիզբ փոխարժեք	
	2019 թ.	2018 թ.	2019 թ. դեկտեմբերի 31	2018 թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	479.06	482.54	479.70	483.75
ՀՀ դրամ/1 եվրո	531.67	551.65	537.26	553.65

«ՖԻՆԶ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Տոկոսային եկամտի և ծախսի ճանաչում: Ֆինանսական գործիքների համար տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են «Չուտ տոկոսային եկամուտ» որպես «Տոկոսային եկամուտ» և «Տոկոսային ծախս» շահույթու կամ վնասում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն գեղջում է ֆինանսական գործիքների ապագա գնահատված դրամական հոսքերը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ, ըստ անհրաժեշտության, ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների զուտ հաշվեկշռային արժեքին: Ապագա դրամական հոսքերը գնահատվում են՝ հիմք ընդունելով գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է բոլոր ապագա վճարման կամ ստացման ենթակա գումարները և միջնորդավճարները պայմանագրային կողմերի միջև, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են որոշակի պայմաններով վարկային պայմանագրին, գործարքի հետ կապված ծախսերին և այլ պարզավճարներին կամ գեղջերին:

Տոկոսային եկամուտը/տոկոսային ծախսը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ոչ-վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական ակտիվներ, նախքան ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԿ) գծով մասհանման մասով ճշգրտումները) կամ ֆինանսական պարտավորությունների ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Վարկերի գծով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների դեպքում տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը վարկերի գծով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ (համախառն հաշվեկշռային արժեքը, հանած ԱՎԿ գծով մասհանումը):

Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և սկզբնական չափում. Կազմակերպության ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Կազմակերպությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային դրույթների կողմ: Ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է իրական արժեքով, գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող բաղադրիչի համար, գործարքի արժեքը, որը ուղղակիորեն վերագրելի է ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Դասակարգում և հետագա չափում. ՖՀՄՍ 9-ն ունի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման երեք հիմնական կատեգորիաներ՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող: ՖՀՄՍ 9-ի դասակարգումն ընհանուր առմամբ հիմնված է այն բիզնես մոդելի վրա, որի շրջանակներում կառավարվում է ֆինանսական ակտիվը և այդ ակտիվի պայմանագրային դրամական հոսքերը: Ստանդարտը չեղարկում է նախկին ՀՀՄՍ 39-ի հետևյալ կատեգորիաները՝ «մինչև մարման ժամկետը պահվող», «վարկեր և դեբիտորական պարտքեր», «վաճառքի համար մատչելի»:

ՀՀՄՍ 9-ը մեծամասամբ պահպանում է ՀՀՄՍ 39-ի՝ ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգմանը ներկայացվող պահանջները:

Ֆինանսական ակտիվներ. Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է հետևյալ պայմանները և չի հանդիսանում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝

- Ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելում, որի նպատակն է հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը; և
- Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերի առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ (SPPI):

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՒՆ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով, եթե բավարարում է հետևյալ պայմանները և չի հանդիսանում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝

- Ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելում, որի նպատակն է հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը և վաճառել ֆինանսական ակտիվները; և
- Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերի առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ (SPPI):

Առևտրային նպատակներով պահվող բաժնային գործիքի սկզբնական ճանաչման ժամանակ Կազմակերպությունը կարող է ներդրումների իրական արժեքում հետագա փոփոխությունները մշտական հիմունքներով ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այս որոշումը կայացվել է գործիք-առ-գործիք հիմունքով:

Այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն դասակարգվել որպես ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, ինչպես ներկայացված է վերոնշյալ հատվածում, չափվում են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով: Սա իր մեջ ներառում է բոլոր ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական ակտիվը, որը այլ կերպ համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափման պահանջներին, Կազմակերպությունը կարող է մշտական հիմունքներով դասակարգել այդպիսի ֆինանսական ակտիվը որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա վերացնում կամ զգալիորեն նվազեցնում է հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կարող էր առաջանալ հակառակ դեպքում:

Վերադասակարգում. Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում իրենց սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, որից հետո Կազմակերպությունը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար: Եթե փոփոխվում է բիզնես մոդելը, որի շրջանակում Կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվներ է պահում, ապա այդ փոփոխված ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են: Նոր կատեգորիային վերաբերող դասակարգման և չափման պահանջները կիրառվում են հեռանկարային հիմունքներով բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրվանից, ինչը հանգեցնում է Կազմակերպության ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգմանը: Ընթացիկ ֆինանսական տարվա և նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում բիզնես մոդելում, որի շրջանակում Կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվներ է պահում, փոփոխություններ չեն կատարվել և, հետևաբար, դասակարգում չի կատարվել: Պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը ներկայացվում են ստորև՝ *Ֆինանսական ակտիվների փոփոխության և ապաճանաչման* վերաբերյալ հաշվապահական հաշվառման բաղաբանության մեջ:

Ֆինանսական ակտիվների արժեքը. ՖՀՄՍ 9 փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ի «առաջացած կորուստ» մոդելը «ակնկալվող վարկային կորուստ» մոդելով: Արժեքի մասին նոր մոդելը կիրառվում է որոշ վարկային պարտավորությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի, բայց ոչ բաժնային ներդրումների մասով: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, վարկային կորուստները ճանաչվում են ավելի շուտ, քան ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն:

Կազմակերպությունը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվների ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԿ) գծով մասհանումները, որոնք չեն չափվում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով:

Գնված կամ ի սկզբանե արժեքով (ԳԻՍԱ - POCI) ֆինանսական ակտիվներից բացի, ԱՎԿ-ները պետք է չափվեն կորուստների գծով մասհանման հաշվառման միջոցով՝ ստորև նշվածների համարժեք գումարի չափով՝

- Ակնկալվող վարկային կորուստներ (ԱՎԿ) 12 ամսվա ընթացքում, որոնք արդյունք են ֆինանսական գործիքի դեֆոլտային իրադարձությունների, և որոնք կարող են տեղի ունենալ հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում (ինչպես նշված է փուլ 1-ում), կամ

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

- Ակնկալվող վարկային կորուստներ (ԱՎԿ) վարկի գործողության ողջ ընթացքում, այսինքն՝ ԱՎԿ, որն արդյունք է ֆինանսական գործիքի գործողության ընթացքում հնարավոր դեֆոլտային իրադարձությունների (ինչպես նշված է փոլ 2-ում և 3-ում):

Լիարժեք ԱՎԿ-ի դեպքում ֆինանսական գործիքի համար պահանջվում է կորուստների գծով մասհանումներ, եթե այդ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն ավելացել է սկզբնական ճանաչումից հետո: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքների համար ԱՎԿ-ները չափվում են 12-ամսյա ԱՎԿ-ի չափով:

Այլ դեբիտորական պարտքերի համար կորուստների գծով մասհանումները չափվում են լիարժեք ԱՎԿ-ին համարժեք գումարի չափով:

ԱՎԿ-ները, վարկային կորուստների ներկա արժեքի՝ հավանականության վրա հիմնված հաշվարկներն են: Դրանք չափվում են Կազմակերպության պայմանագրային հիմունքներով վճարման ենթակա դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության ներկա արժեքի հիման վրա, որը Կազմակերպությունը ակնկալում է ստանալ տարբեր տնտեսական սցենարների համեմատության արդյունքում՝ զեղչված ակտիվի արդյունավետ տոկոսադրույքի չափով:

Կազմակերպությունը միևնույն տնտեսական ռիսկի հատկանիշներ ունեցող վարկային պորտֆելների դեպքում ԱՎԿ-ն չափում է հավաքական հիմունքով:

ԱՎԿ-ի չափման մասին մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է ծան. 29-ում, ներառյալ հավաքական հիմունքով գնահատման դեպքում գործիքների խմբավորման մեթոդների մասին:

Կազմակերպության ֆինանսական ակտիվները դասակարգված են ըստ հետևյալ չափման կատեգորիաների՝

Ֆինանսական ակտիվներ	Քիզնես մոդել	SPPI	Հափման կատեգորիա
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	Պահված պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի հավաքագրման նպատակով	Դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ	Ամորտիզացված արժեք
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	Այլ քիզնես մոդել	Դրամական հոսքերը չեն հանդիսանում միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ	Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով (պարտադիր)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	Պահված պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի հավաքագրման նպատակով	Դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ	Ամորտիզացված արժեք
Ներդրումային արժեթղթեր	Պահված պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի հավաքագրման նպատակով	Դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ	Ամորտիզացված արժեք

Վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ. Ֆինանսական ակտիվը վարկային տեսանկյունից արժեզրկվում է այն ժամանակ, երբ տեղի են ունենում ֆինանսական ակտիվի համար ակնկալվող հետագա դրամական հոսքերի վրա շրջադարձային ազդեցություն

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

ունեցող մեկ կամ ավելի իրադարձություններ: Վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները համարվում են փոշ 3-ի ակտիվներ: Վարկային տեսանկյունից արժեզրկման փաստը ներառում է հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտարկելի տվյալները՝

- Փոխառուի կամ գործընկերոջ զգալի ֆինանսական դժվարությունները,
- Պայմանագրի խախտումը, մասնավորապես տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը,
- Փոխառուի պարտատերը, փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների հետ կապված տնտեսական կամ պայմանագրային պատճառներից ելնելով, նրան տրամադրել է այնպիսի զիջում, որն այլ պայմաններում չէր տրամադրի,
- Ֆինանսական դժվարությունների արդյունքում տվյալ ֆինանսական ակտիվի գծով ակտիվ շուկայի անհետացումը, կամ
- Փոխառուի կողմից սևանկության կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպման գործընթացի հնարավոր նախաձեռնում:

Երբեմն անհնար է առանձնացնել մեկ որոշակի իրադարձություն, քանի որ մի քանի իրադարձությունների միասնական ազդեցությունն է հանգեցնում ֆինանսական ակտիվների վարկային տեսանկյունից արժեզրկմանը: Կազմակերպությունը գնահատում է, թե արդյոք պարտքային գործիքները, որոնք հանդիսանում են ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, համարվում են արժեզրկված յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Վարկը համարվում է արժեզրկված այն ժամանակ, երբ վարկառուի ֆինանսական դրության վատթարացման արդյունքում նրան զիջումներ են տրամադրվում, եթե չկան փաստեր այն մասին, որ զիջումների արդյունքում զգալիորեն նվազել են պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի չստացման հավանականության ռիսկերը և բացակայում են արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց համար դիտարկվում, սակայն չեն տրամադրվում զիջումներ, համարվում են վարկային տեսանկյունից արժեզրկված, երբ առկա են դիտարկելի ապացույցներ վարկային տեսանկյունից արժեզրկման վերաբերյալ, ներառյալ դեֆոլտի սահմանման պահանջներին համապատասխանությունը: Դեֆոլտի սահմանումը (տես ստորև) ներառում է վճարունակության անհավանական լինելու հայտանիշերը, ինչպես նաև գումարների 90 օր կամ ավել ժամկետանց լինելու հավանականությունը:

Գնված կամ ի սկզբանե վարկային տեսանկյունից արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվներ.

POCI ֆինանսական ակտիվների նկատմամբ այլ մոտեցում է ցուցաբերվում, քանի որ դրանք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Այսպիսի ակտիվների համար Կազմակերպությունը ճանաչում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր լիարժեք ԱՎԿ-ում բոլոր փոփոխությունները որպես կորուստների գծով մասհանում, իսկ ցանկացած փոփոխություն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այսպիսի ակտիվների համար բարենպաստ փոփոխությունն առաջացնում է արժեզրկման գծով օգուտ: 2019 և 2018 թթ. ընթացքում Կազմակերպությունը չի գնել կամ ստեղծել վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ:

ԱՎԿ գծով մասհանման ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում. ԱՎԿ գծով մասհանումները ներառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ՝

- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում որպես ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազում;
- Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքների դեպքում՝ կորուստների գծով ոչ մի պահուստ չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ հաշվեկշռային արժեքը չափվում է իրական արժեքով:
- Վարկային պարտավորությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի դեպքում որպես պահուստ, և
- Այն դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է և օգտագործված, և չօգտագործված բաղադրիչ, և Կազմակերպությունը չի կարողանում որոշել վարկային գծի բաղադրիչի մասով ԱՎԿ-ն օգտագործված բաղադրիչից առանձին, ապա Կամզակերպությունը ներկայացնում է

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՆԻՍՏԻՏՈՒՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Կորուստների գծով համախմբված պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Համախմբված գումարը ներկայացվում է որպես օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազում: Օգտագործված բաղադրիչի համախառն արժեքից կորուստների գծով մասհանման ցանկացած գերազանցում ներկայացվում է որպես պահուստ:

Ֆինանսական ակտիվների փոփոխությունն և ապաճանաչում. Ֆինանսական ակտիվների փոփոխությունները տեղի են ունենում այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը կառավարող պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ այլ կերպ փոփոխվում են ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչման և ժամկետայնության միջև: Փոփոխությունն ազդում է պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերի գումարի և/կամ ժամկետների վրա անմիջապես կամ ապագայում:

Կազմակերպությունը վերանայում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկային պայմանագրի պայմանները, որպեսզի ապահովի ստացման ենթակա գումարների առավելագույն հավաքագրումը և նվազագույնի հասցնի դեֆոլտի ռիսկերը: Վարկի պայմանները վերանայվում են այն դեպքում, երբ չնայած վարկառուին հնարավոր ամեն ինչ արել է սկզբնական պայմանագրային վճարման պայմանները կատարելու համար, սակայն առկա է վճարումների չկատարման մեծ ռիսկ կամ դա արդեն տեղի է ունեցել, և ակնկալվում է, որ վարկառուին կկարողանա կատարել իր արդեն վերանայված պարտավորությունները: Վերանայված պայմանները հիմնականում ներառում են վարկի մարման ժամկետների երկարաձգում, վարկի դրամական միջոցների հոսքերի ժամկետների փոփոխություն (մայր գումարի և տոկոսների մարում), վճարման ենթակա գումարների կրճատում (մայր գումարի և տոկոսային գումարների համաներում) և պայմանագրային դրույթների փոփոխություններ:

Ֆինանսական ակտիվի փոփոխման դեպքում Կազմակերպությունը գնահատում է, թե արդյոք այս փոփոխության արդյունքում առաջանում է ապաճանաչում: Կազմակերպության բաղաբաժնունության համաձայն, փոփոխությունը հանգեցնում է ապաճանաչման, երբ այդ փոփոխության արդյունքում էապես տարբերվող այլ պայմանագրային պայմաններ են ստեղծվում: Որոշելու համար, թե արդյոք փոփոխված պայմանները էապես տարբերվում են սկզբնական պայմանագրային պայմաններից, Կազմակերպությունը հաշվի է առնում հետևյալը՝

- Կատարվում է քանակական գնահատում, որպեսզի համեմատվեն սկզբնական պայմաններով՝ մնացած պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքը և վերանայված պայմաններով պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը, և երկու գումարներն էլ զեղչվում են սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով: Եթե ներկա արժեքի տարբերությունը 10 տոկոսից ավել է, ապա Կազմակերպությունը որոշում է, որ առկա է վարկային պայմանագրի նշանակալի տարբերություն, ինչն էլ հանգեցնում է ապաճանաչման:

Եթե պայմանները էապես տարբերվում են, ապա Կազմակերպությունը ապաճանաչում է սկզբնական ֆինանսական ակտիվները և ճանաչում է «նոր» ակտիվը իրական արժեքով և վերահաշվարկում է նոր արդյունավետ տոկոսադրույթը այդ ակտիվի համար: Վերանայման ամսաթիվ է համարվում արժեզրկման հաշվարկի նպատակով սկզբնական ճանաչման ամսաթիվը, այդ թվում վարկային ռիսկի նշանակալի աճի առկայությունը որոշելու նպատակով:

Եթե պայմանները էապես չեն տարբերվում, ապա վերանայումը կամ փոփոխությունները ապաճանաչման չեն հանգեցնում, և Կազմակերպությունը վերահաշվարկում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը՝ հիմք ընդունելով ֆինանսական ակտիվի վերանայված դրամական հոսքերը, և ճանաչում է փոփոխությունից առաջացած օգուտը կամ վնասը շահույթում կամ վնասում: Նոր համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է՝ զեղչելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով (վարկային տեսանկյունից ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույթով գնված կամ ի սկզբանե արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար):

Կազմակերպությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (ներառյալ՝ էապես տարբեր պայմանագրային պայմանների փոփոխման արդյունքում ուժը կորցնելը) կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ ռիսկերն ու օգուտները:

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Եթե Կազմակերպությունը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ Էուժյան, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Կազմակերպությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Կազմակերպությունը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ Էուժյան, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, ապա Կազմակերպությունը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը:

Դեֆոլտի սահմանումը. ԱՎԿ-ի սահմանման համար կարևոր է սահմանել դեֆոլտը: Վերջինիս սահմանումը օգտագործվում է ԱՎԿ-ի չափը և կորուստների գծով մասհանումները 12-ամսյա կամ ամբողջական ԱՎԿ-ի վրա հիմնված լինելը որոշելու համար, քանի որ դեֆոլտը դեֆոլտի հավանականության (PD - ԴՀ) բաղադրիչ է, որն ազդում է ԱՎԿ-ի գնահատման, ինչպես նաև վարկային ռիսկի զգալի աճի հայտնաբերման վրա:

Կազմակերպությունը ստորև նշված հանգամանքների դեպքում արձանագրում է դեֆոլտ, երբ՝

- Վարկառուն ունի ավելի քան 90 օր ժամկետանց ցանկացած նյութական վարկային պարտավորություն Կազմակերպության նկատմամբ, կամ
- Հավանական է, որ վարկառուն ամբողջությամբ չի վճարի իր վարկային պարտավորությունները:

Դեֆոլտի սահմանումը համապատասխանեցվում է տարբեր տեսակի ակտիվների տարբեր առանձնահատկություններն արտացոլելու նպատակով:

Վարկառուի՝ իր վարկային պարտավորությունների չկատարման հավանականության գնահատման նպատակով Կազմակերպությունը հաշվի է առնում որակական և քանակական ցուցանիշները: Քանակական տեղեկատվությունը ներառում է նույն վարկառուի այլ պարտավորությունների չկատարման կամ վճարի ուշացման մասին տվյալներ, որոնք այս վերլուծության կարևոր մասն են հանդիսանում: Դեֆոլտը գնահատելիս Կազմակերպությունը հաշվի է առնում տեղեկատվության տարբեր աղբյուրներ, որոնք ստացվել են ներքին ուղիներով կամ արտաքին աղբյուրներից:

Ստորև աղյուսակը տալիս է ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն արժեզրկման պահանջների ամփոփ նկարագիրը (զնված կամ ի սկզբանե արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներից բացի)՝

Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3
(Սկզբնական ճանաչում)	(Վարկային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր)	(Վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ակտիվներ)
12-ամսյա ակնկալվող վարկային կորուստներ	Ամբողջական ակնկալվող վարկային կորուստներ	Ամբողջական ակնկալվող վարկային կորուստներ

Փուլ 3-ում գտնվող վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ակտիվները անցնում են 6-ամսյա փորձաշրջան փուլ 2 տեղափոխվելուց առաջ Պայմանագրի վարկային նյութական ապրտավորությունները կատարելուց հետո:

Վարկային ռիսկի նշանակալի աճ. Սկզբնական ճանաչումից ի վեր ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկի նշանակալի աճի գնահատման նպատակով Կազմակերպությունը հաշվի է առնում որակական և քանակական տեղեկությունները, որոնք ողջամիտ և հիմնավորված են, ներառյալ փորձը և կանխատեսումները՝ առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի, հիմնվելով Կազմակերպության փորձի և վարկերի փորձագիտական գնահատման վրա, այդ թվում՝ կանխատեսումների:

Այս գնահատման նպատակն է պարզել, արդյոք տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատելով՝

- Վարկի ամբողջ գործողության ընթացքում հաշվառվող մնացած ԴՀ-ն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և

«ՖԻՆԶ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

- Վարկի ամբողջ գործողության ընթացքում հաշվառվող մնացած ԴՀ-ն այն ժամանակահատվածի համար, երբ այն գնահատվել է հիմք ընդունելով ռիսկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ առկա փաստերը և հանգամանքները (անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտելով կանխավճարի ակնկալիքների փոփոխությունների մասով)

Վարկային ռիսկի նշանակալի աճը որոշելիս Կազմակերպությունը օգտագործում է հետևյալ երեք հայտանիշները՝

- Քանակական թեստ՝ հիմնված ԴՀ-ի շարժի վրա;
- «Վերանայման» կարգավիճակը; և
- 30 օր ժամկետանց լինելու հանգամանքը:

«Վերանայում» առաջանում է վարկային պայմանագրի վերակառուցման ժամանակ, այսինքն՝ տոկոսագումարի և մայր գումարի վճարման ժամկետների երկարաձգում վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման արդյունքում, որը տարբերվում է վարկի տրամադրման ժամանակ եղած վիճակից, և վարկառուն դիմել է Կազմակերպությանը վարկի վճարման ժամանակացույցի փոփոխման համար: Վարկային պայմանագրի վերանայվում է միայն այն ժամանակ, երբ Կազմակերպության համապատասխան ստորաբաժանումը համոզված է, որ վարկառուն կկարողանա վճարումները կատարել նոր ժամանակացույցին համապատասխան:

Բազմաթիվ տնտեսական սցենարների հիման վրա Կազմակերպությունը որոշում է ԴՀ-ն սկզբնական ճանաչման ժամանակ և հետագա հաշվետու ամսաթվերին: Տարբեր տնտեսական սցենարներ առաջացնում են տարբեր ԴՀ-ներ: Այս տարբեր սցենարների կշիռը ձևավորում է դեֆոլտի միջին կշռված հավանականության հիմք, որն օգտագործվում է վարկային ռիսկի նշանակալի աճը որոշելիս: Կանխատեսումները ներառում են Հայաստանի տնտեսության ապագա հեռանկարների վերաբերյալ տեղեկություններ, ստացված տնտեսական փորձագետների զեկույցներից, ֆինանսական վերլուծաբաններից, պետական մարմիններից և այլ նմանատիպ կազմակերպություններից, ինչպես նաև փաստացի և կանխատեսական տնտեսական տեղեկությունների ներքին և արտաքին տարբեր աղբյուրներից:

Դուրսգրում. Ֆինանսական ակտիվները դուրս են գրվում այն ժամանակ, երբ Կազմակերպությունը չունի ֆինանսական ակտիվի վերականգնման (ամբողջական կամ մասնակի) ողջամիտ ակնկալիքներ: Այս դեպքում Կազմակերպությունը որոշում է, որ վարկառուն չունի համապատասխան ակտիվներ կամ եկամտի բավարար աղբյուրներ դուրս գրման ենթակա գումարների մարման նպատակով բավարար դրամական միջոցներ ստեղծելու համար:

Դուրսգրումը ներառում է ապաճանաչման իրադարձություն: Կազմակերպությունը կարող է դուրս գրված ֆինանսական ակտիվների նկատմամբ հարկադիր միջոցներ կիրառել: Կազմակերպության գործադրած հարկադիր միջոցների արդյունքում հավաքագրված գումարները արժեզրկման գծով օգուտ կառաջացնեն:

Կազմակերպության դուրսգրման քաղաքականությունը որոշվում է վերականգնման կորերի վերլուծության հիման վրա, որն առաջանում է ՖՀՄՍ 9-ի backtesting-ի և մոդելի ստուգման արդյունքում՝ որոշելու համար այն կետը, որի դեպքում ողջամտորեն կարելի ակնկալել պորտֆելի 10% (տաս տոկոս)-ից պակաս մնացորդային գումարի հավաքագրումը, որը գտնվում է դեֆոլտում առավելագույնը մինչև 24 ամիս Փուլ 3-ի վարկերի համար:

Վերականգնման կորի վերլուծության մեջ անհրաժեշտ է դիտարկել երեք պայման նախքան ստորև նշված քայլերի մեկնաբանության անորոշության արդյունքում մասնագիտական դատողություններին վերադառնալը՝

- 1) Կորի ձևը – անկախ այն բանից, արդյոք կորի արագացման գործառնությունը սահմանվում է որպես ժամանակի ամենաբարձր կամ «վերջնական» վերականգնման դրույթաչափը որպես մոնոտոն («աստճանական») կամ արագ («կտրուկ»);
- 2) Վերականգնման վերջնական դրույթաչափի սադղակը - 0%-ից մինչև 100%, անկախ այն բանից, արդյոք մեծ է, թե փոքր վերականգնման դրույթաչափը, և
- 3) Վերոնշյալ 10%-ի չափանիշի ամբողջական կամ հարաբերական կիրառման ընդունումը – արդյոք վերոնշյալ 1-ին և 2-րդ պայմանների դիտարկումից հետո մոնոտոն և լայնամասշտաբ

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

լինելու վկայությունը պահանջում է 10%-ից պակաս վերականգնման վերջնական դրույթաչափի դուրսգրման չափանիշի կիրառում (ամբողջական կիրառում) կամ արագ և փոքրամասշտաբ լինելու վկայությունը պահանջում է 0.9-ով բազմապատկած վերջնական դրույթաչափի չափանիշի կիրառումը:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և վարկային պարտավորություններ. Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրն այնպիսի պայմանագիր է, որի արդյունքում այդ պայմանագիրը տրամադրողը պարտավորվում է կատարել որոշակի վճարումներ, պայմանագիրը ստացողին փոխհատուցելով այն կորուստները, որը վերջինս կրում է որոշակի պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի համաձայն սահմանված ամսաթվին վճարումներ չկատարելու արդյունքում: Վարկային պարտավորությունները նախապես պայմանավորված պայմաններով վարկ տրամադրելու հաստատուն պարտավորություններ են:

Վարկային պարտավորություններից և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերից բխող պարտավորությունները ներառվում են արժեզրկման գծով մասհանումում:

Թողարկված վարկային պարտավորությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի դեպքում, որոնք չափվում են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով, բոլոր օգուտները և վնասները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորություններ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են կամ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ «այլ ֆինանսական պարտավորություններ»:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը (i) պահվում է վաճառքի համար կամ (ii) դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի հանդիսանում կամ նախատեսվում օգտագործվել որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական պարտավորությունը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական պարտավորություններից, որը կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե՝

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այնպես կառաջանար, կամ
- Այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՖՀՄՍ 9 ստանդարտը թույլ է տալիս ողջ համակցված պայմանագիրը (համախմբված) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները սահմանվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասը, որոնք առաջանում են շահույթում կամ վնասում ճանաչվող վերագնահատման արդյունքում՝ այն չափով, որքանով նրանք նախորոշված հեջային գործիքների մաս չեն կազմում: Շահույթում կամ վնասում ճանաչված զուտ օգուտը կամ վնասը ներառում է ֆինանսական պարտավորության համար վճարված ցանկացած տոկոս և շահույթի կամ վնասի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում դասակարգվում որպես «զուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ» տողում:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ. այլ ֆինանսական պարտավորությունները (ներառյալ փոխառությունները) սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի ծախսերը:

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Դրանք այնուհետև չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի և տոկոսային ծախսի համապատասխան ժամանակաշրջանում տեղաբաշխման մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն ավելի մանրամասն ներկայացված է ստորև «գուտ տոկոսային եկամուտ» բաժնում:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը. Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Կազմակերպության պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված ու վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Երբ Կազմակերպությունը միևնույն փոխատուի ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, ապա նմանատիպ փոխանակումը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, Կազմակերպությունը հաշվի է առնում գոյություն ունեցող պարտավորության պայմանների կամ դրա մի մասի նշանակալի փոփոխությունը որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ենթադրվում է, որ պայմանագրային պայմանները զգալիորեն տարբերվում են այն դեպքում, երբ նոր պայմաններով դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը (ներառյալ վճարված գումարները, հանած յուրաքանչյուր վճար, ստացված և զեղչված՝ օգտագործելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը) առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացորդային դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից: Եթե փոփոխությունն էական չէ, ապա (1) նախքան փոփոխությունը՝ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի, և (2) փոփոխությունից հետո դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի միջև առկա տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում՝ որպես փոփոխության արդյունքում օգուտ կամ վնաս՝ այլ օգուտների և վնասների կազմում:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ. Կազմակերպությունը կնքում է գործարքներ տարբեր ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով, որոնցից մի քանիսը դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակով պահվող, մինչդեռ մյուսները պահվում են տոկոսադրույքի ռիսկին, վարկային ռիսկին և արտարժույթի դրույթաչափի ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարելու նպատակով: Պահվող ածանցյալ գործիքները ներառում են արտարժույթի փոխանակման պայմանագրեր, տոկոսադրույքի սվոփեր և վարկային արժեզրկման սվոփեր: Ածանցյալ գործիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ ածանցյալ գործիքի պայմանագրի կնքման ամսաթվով, և հետագայում վերաչափվում իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվեկշռային ամսաթվի դրությամբ: Դրանից բխող օգուտը/վնասն անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները համարվում են ակտիվներ, եթե դրանց իրական արժեքը դրական է, և համարվում են պարտավորություններ, եթե դրանց իրական արժեքը բացասական է:

Ածանցյալ գործիքը ներկայացվում է որպես ոչ ընթացիկ ակտիվ կամ ոչ ընթացիկ պարտավորություն, եթե գործիքի մնացորդային ժամկետը գերազանցում է 12 ամիսը և չի ակնկալվում, որ կիրականացվի կամ կկարգավորվի 12 ամսվա ընթացքում: Այլ ածանցյալ գործիքներ ներկայացվում են որպես ընթացիկ ակտիվներ կամ ընթացիկ պարտավորություններ:

Չուտ տոկոսային եկամուտ. Բոլոր ֆինանսական գործիքների մասով, բացառությամբ վաճառքի համար պահվող կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող գործիքներից, տոկոսային եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են «գուտ տոկոսային եկամուտում» որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս» շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների տոկոսը ներառվում է ժամանակաշրջանի ընթացքում իրական արժեքի շարժի մեջ, «Չուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող առևտրային ակտիվներից և այլ ֆինանսական ակտիվներից և առևտրային

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

պարտավորություններից» և «Չուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներից» հոդվածներում:

Արդյունավետ տոկոսադրույթն այն տոկոսադրույթն է, որը ճշգրտորեն գեղջում է ֆինանսական գործիքների ապագա գնահատված դրամական հոսքերը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ, ըստ անհրաժեշտության, ավելի կարճ ժամանակահատվածում հասցնելով ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների գուտ հաշվեկշռային արժեքին: Ապագա դրամական հոսքերը գնահատվում են՝ հիմք ընդունելով գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները:

Արդյունավետ տոկոսադրույթի հաշվարկը ներառում է բոլոր ապագա վճարման կամ ստացման ենթակա գումարները և միջնորդավճարները պայմանագրային կողմերի միջև, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են որոշակի պայմաններով վարկային պայմանագրին, գործարքի հետ կապված ծախսերին և այլ պարզևավճարներին կամ գեղջերին: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների մասով գործարքի արժեքը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Տոկոսային եկամուտը/տոկոսային ծախսը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթը ոչ-վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական ակտիվներ, նախքան ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԿ) գծով մասհանման մասով ճշգրտումները) կամ ֆինանսական պարտավորությունների ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Վարկերի գծով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների դեպքում տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթը վարկերի գծով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ (համախառն հաշվեկշռային արժեքը, հանած ԱՎԿ գծով մասհանումը): Գնված կամ ի սկզբանե արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների դեպքում արդյունավետ տոկոսադրույթը ֆինանսական ակտիվից ստացվելիք ապագա դրամական հոսքերը որոշելիս արտացոլում է ակնկալվող վարկային կորուստները:

Վճարներ և կոմիսիոն եկամուտ/ծախս. վճարները և կոմիսիոն ծախսերն ու եկամուտներն արդյունավետ տոկոսադրույթի անբաժան մաս հանդիսացող վճարներից բացի ներառում են նաև այլ վճարներ (տես վերոնշյալ բաժինը): Կազմակերպության շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվության այս մասում ընդգրկված վճարները, ի թիվս այլ վճարների, ներառում են վարկային համաձայնագրի սպասարկման վճարներ, վարկային պարտավորությունների գծով չօգտագործման վճարներ, երբ քիչ հավանական է, որ այդ վճարները կառաջացնեն հատուկ վարկային պարտավորություններ և վարկային սինդիկացիոն վճարներ:

Ծառայությունների գծով վճարները և կոմիսիոն ծախսերը հաշվարկվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակ:

Որոշելու համար, արդյոք պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությունների ճանաչումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կստեղծի կամ կմեծացնի հաշվապահան հաշվառման անհամապատասխանությունը շահույթում կամ վնասում, Կազմակերպությունը գնահատում է, արդյոք ակնկալվում է պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցության հաշվեգրում շահույթում կամ վնասում պայմանավորված շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի փոփոխությամբ: Այս որոշումը կայացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Ֆինանսական պարտավորություններ և բաժնային գործիքներ: Պարտքային և սեփական կապիտալի գործիքները, որոնք թողարկվում են, դասակարգվում են որպես ֆինանսական պարտավորություններ կամ սեփական կապիտալ՝ համաձայն պայմանագրային պայմանավորվածության:

Ֆինանսական պարտավորությունը պայմանագրային պարտավորություն է, որը փոխանցում է դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվ կամ փոխանակում է ֆինանսական ակտիվները կամ ֆինանսական պարտավորությունները մեկ այլ կազմակերպության հետ՝ համաձայն այն պայմանների, որոնք անբարեհաճ են Կազմակերպության համար կամ պայմանագրին, որը կարող է կարգավորվել Կազմակերպության սեփական կապիտալի գործիքներում և ոչ ածանցյալ պայմանագիր է, որի համար Կազմակերպությունը պարտավոր է, կամ հավանական է, որ պարտավոր լինի փոխանցել իր սեփական կապիտալի գործիքների

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՎԻՍԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար 33 դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

փոփոխական թիվը, կամ սեփական կապիտալի ածանցյալ պայմանագիր է, որը կարող է կարգավորվել դրամական միջոցների (կամ այլ ֆինանսական ակտիվի) ֆիքսված քանակի փոխանակումից բացի այլ կարգավորմամբ Կազմակերպության սեփական կապիտալի գործիքների ֆիքսված թվի համար:

Բաժնային գործիքներ: բաժնային գործիքը ցանկացած այն պայմանագիրն է, որը վկայում է Կազմակերպության ակտիվում ունեցած բաժնեմասնակցության մասը՝ հանած բոլոր պարտավորությունները: Բաժնային գործիքները ճանաչվում են որպես մուտքեր՝ հանած թողարկման ուղղակի ծախսերը:

Կազմակերպության սեփական բաժնային գործիքների հետգումը ճանաչվում և ուղղակիորեն նվազեցվում սեփական կապիտալից: Կազմակերպության սեփական բաժնային գործիքների գնման, վաճառքի, թողարկման կամ դադարեցման արդյունքում առաջացած օգուտները կամ վնասները չեն ճանաչվում շահույթում կամ վնասում:

Բաղադրյալ գործիքներ. Բաղադրյալ գործիքների բաղադրիչ մասերը (օր.՝ փոխարկելի մուրհակները), որոնք թողարկվում են Կազմակերպության կողմից դասակարգվում են առանձին որպես ֆինանսական պարտավորություններ և սեփական կապիտալ՝ համաձայն պայմանագրային պարտավորությունների և ֆինանսական պարտավորության և բաժնային գործիքների սահմանումների: Փոխարկման օպցիոնը, որը կարգավորվում է դրամական միջոցների ֆիքսված գումարի կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի փոխանակմամբ Կազմակերպության բաժնային գործիքների ֆիքսված թվով, բաժնային գործիք է:

Թողարկման ամսաթվի դրությամբ պարտավորության բաղադրիչի իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքը համանման ոչ փոխարկելի գործիքների համար: Այն դեպքում, երբ կան ոչ սերտորեն կապված ներկառուցված ածանցյալ գործիքներ, սրանք սկզբնապես տարանջատվում են ֆինանսական պարտավորության մնացորդով, որը գրանցվում է ամորտիզացված արժեքի հիմքով արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, մինչև մարվում են փոխարկմամբ կամ գործիքի մարման ժամկետով:

Որպես սեփական կապիտալ դասակարգված փոխարկման օպցիոնը որոշվում է պարտավորության բաղադրիչի գումարի բաղադրյալ գործիքի իրական արժեքից նվազմամբ որպես մեկ ամբողջություն: Սա ճանաչվում է և ներառվում է սեփական կապիտալում՝ հանած շահութահարկի ազդեցությունը, և հետագայում չի վերահաշվվում: Ի լրումն, որպես սեփական կապիտալ դասակարգված փոխարկման օպցիոնը կմնա սեփական կապիտալում մինչև փոխարկման օպցիոնը գործարկվում է, որի դեպքում սեփական կապիտալում ճանաչված մնացորդը կփոխանցվի բաժնետիրական կապիտալ և Էմիսիոն եկամուտ: Եթե փոխարկելի մուրհակի մարման ամսաթվի դրությամբ փոխարկման օպցիոնը մնում է չգործարկված, սեփական կապիտալում ճանաչված մնացորդը փոխանցվում է կուտակված շահույթ: Օգուտը/վնասը չեն ճանաչվում շահույթում կամ վնասում փոխարկման կամ փոխարկման օպցիոնի լրանալուց հետո:

Գործարքային ծախսերը, որոնք առնչվում են փոխարկելի մուրհակների թողարկմանը, հատկացվում են պարտավորությանը և սեփական կապիտալի բաղադրիչներին համախառն մուտքերի հատկացման մասնաբաժիններով: Սեփական կապիտալի բաղադրիչներին վերագրելի գործարքային ծախսերը անմիջապես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պարտավորությունների բաղադրիչին առնչվող գործարքային ծախսերը ներառված են պարտավորությունների բաղադրիչի հաշվեկշռային արժեքում և մաշվում են փոխարկելի մուրհակների օգտագործման ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ֆինանսական պարտավորություններ. ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են կամ որպես «շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող» կամ «այլ ֆինանսական պարտավորություններ»:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ. ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը (i) պահվում է վաճառքի համար կամ (ii) դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՓԱԿ ԲԺՃՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի հանդիսանում կամ նախատեսվում օգտագործվել որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական պարտավորությունը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական պարտավորություններից, որը կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե՝

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այնպես կառաջանար, կամ
- Այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՖՀՄՍ 9 ստանդարտը թույլ է տալիս ողջ համակցված պայմանագիրը (համախմբված) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները սահմանվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասը, որոնք առաջանում են շահույթում կամ վնասում ճանաչվող վերագնահատման արդյունքում՝ այն չափով, որքանով նրանք նախորոշված հեջային գործիքների մաս չեն կազմում: Շահույթում կամ վնասում ճանաչված զուտ օգուտը կամ վնասը ներառում է ֆինանսական պարտավորության համար վճարված ցանկացած տոկոս և շահույթի կամ վնասի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում դասակարգվում որպես «զուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ» տողում:

Այնուամենայնիվ, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների մասով, երբ ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը, որը վերագրելի է այդ պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությանը, ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամուտում, եթե այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխության ազդեցության ճանաչումը չի առաջացնում կամ մեծացնում հաշվառման անհամապատասխանությունը շահույթում կամ վնասում: Պարտավորության իրական արժեքի փոփոխության մասով մնացած գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված ֆինանսական պարտավորության վարկային ռիսկերին վերագրելի իրական արժեքի փոփոխությունները հետագայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, այլ փոխանցվում են չբաշխված շահույթ ֆինանսական պարտավորությունը ապաճանաչելիս:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող տրամադրված վարկային գծերի և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի բոլոր օգուտները և վնասները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Այն դեպքում, երբ Կազմակերպությունը որոշում է, արդյոք այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված պարտավորության վարկային ռիսկերի փոփոխությունների ճանաչումը շահույթում կամ վնասում հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանություն է առաջացրել կամ այդ անհամապատասխանությունը մեծացրել, ապա գնահատում է, արդյոք պարտավորության վարկային ռիսկերի փոփոխության ազդեցությունը հաշվանցվելու է շահույթում կամ վնասում՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի փոփոխությամբ պայմանավորված: Այս որոշումը կայացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ. այլ ֆինանսական պարտավորությունները (ներառյալ փոխառությունները) սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի ծախսերը:

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Դրանք այնուհետև չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի և տոկոսային ծախսի համապատասխան ժամանակաշրջանում տեղաբաշխման մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն ավելի մանրամասն ներկայացված է ստորև «գուտ տոկոսային եկամուտ» բաժնում:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը. Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Կազմակերպության պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված ու վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Երբ Կազմակերպությունը միևնույն փոխատուի ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն Եականորեն տարբերվում են նախորդից, ապա նմանատիպ փոխանակումը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, Կազմակերպությունը հաշվի է առնում գոյություն ունեցող պարտավորության պայմանների կամ դրա մի մասի նշանակալի փոփոխությունը որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ենթադրվում է, որ պայմանագրային պայմանները զգալիորեն տարբերվում են այն դեպքում, երբ նոր պայմաններով դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը (ներառյալ վճարված գումարները, հանած յուրաքանչյուր վճար, ստացված և զեղչված՝ օգտագործելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը) առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացորդային դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից: Եթե փոփոխությունն Եական չէ, ապա (1) նախքան փոփոխությունը՝ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի, և (2) փոփոխությունից հետո դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի միջև առկա տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում՝ որպես փոփոխության արդյունքում օգուտ կամ վնաս՝ այլ օգուտների և վնասների կազմում:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ. Կազմակերպությունը կնքում է գործարքներ տարբեր ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով, որոնցից մի քանիսը դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակով պահվող, միևնույն ժամանակները պահվում են տոկոսադրույքի ռիսկին, վարկային ռիսկին և արտարժույթի դրույթաչափի ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարելու նպատակով: Պահվող ածանցյալ գործիքները ներառում են արտարժույթի փոխանակման պայմանագրեր, տոկոսադրույքի սվոփեր և վարկային արժեզրկման սվոփեր: Ածանցյալ գործիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ ածանցյալ գործիքի պայմանագրի կնքման ամսաթվով, և հետագայում վերաչափվում իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվեկշռային ամսաթվի դրույթամբ: Դրանից բխող օգուտը/վնասն անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները համարվում են ակտիվներ, եթե դրանց իրական արժեքը դրական է, և համարվում են պարտավորություններ, եթե դրանց իրական արժեքը բացասական է:

Ածանցյալ գործիքը ներկայացվում է որպես ոչ ընթացիկ ակտիվ կամ ոչ ընթացիկ պարտավորություն, եթե գործիքի մնացորդային ժամկետը գերազանցում է 12 ամիսը և չի ակնկալվում, որ կիրականացվի կամ կկարգավորվի 12 ամսվա ընթացքում: Այլ ածանցյալ գործիքներ ներկայացվում են որպես ընթացիկ ակտիվներ կամ ընթացիկ պարտավորություններ:

Ներկառուցված ածանցյալ գործիքներ. Ածանցյալ գործիքները, որոնք ներկառուցված են ֆինանսական պարտավորություններում կամ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվի պարտքային գործիքներում, առանձին ածանցյալ գործիքներ են, երբ դրանց ռիսկերը և առանձնահատկությունները սերտորեն կապված են պարտքային գործիքների ռիսկերի և

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

առանձնահատկությունների հետ, և պարտքային գործիքները չեն չափվում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով:

Դրական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես ֆինանսական պարտավորություն: Ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է ոչ ընթացիկ ակտիվ կամ պարտավորություն, եթե տվյալ գործիքի մարման մնացորդային ժամկետը 12 ամսից ավել է և չի ակնկալվում այդ գործիքի իրացում կամ մարում 12 ամիսների ընթացքում: Այլ ածանցյալ գործիքները հանդիսանում են ընթացիկ ակտիվներ կամ պարտավորություններ:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր. ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրն այնպիսի պայմանագիր է, որի արդյունքում այդ պայմանագիրը տրամադրող պարտավորվում է կատարել որոշակի վճարումներ, պայմանագիրը ստացողին փոխհատուցելով այն կորուստները, որը վերջինս կրում է որոշակի պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի համաձայն սահմանված ամսաթվին վճարումներ չկատարելու արդյունքում:

Բանկի կողմից տրամադրված ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը սկզբնապես չափվում են դրանց իրական արժեքով, և եթե չեն դասակարգվում որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, հետագայում չափվում են հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնով.

- ՖՅՄՍ 9 ստանդարտի համաձայն որոշված կորուստի գծով պահուստի գումարի, և
- Ի սկզբանե ճանաչված գումարի՝ նվազեցված, ըստ անհրաժեշտության, հասույթի ճանաչման բաղաբաղանդության համաձայն ճանաչված՝ կուտակված արժեզրկման չափով:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը ներկայացվում են որպես պահուստներ ֆինանսական վիճակի մասի հաշվետվությունում և դրանց վերաչափումը ներկայացվում է այլ հասույթում: Կազմակերպությունը որևէ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիր չի դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ միջոցները, վարկավորող կազմակերպություններից ստացվելիք գումարները, որոնց մարման սկզբնական ժամկետը չի գերազանցում 90 օրը և որոնք ծանրաբեռնված չեն պայմանագրային պարտավորություններով:

Հիմնական միջոցներ. հիմնական միջոցի միավորը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման կորուստները, եթե այդպիսիք կան:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա և նախատեսված է գրոյացնելու ակտիվների արժեքը դրանց օգտակար ծառայության վերջում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետներով՝

- Կապի և հաղորդակցության միջոցներ	— 3 տարի;
- Գրասենյակային գույք	— 5 տարի;
- Փոխադրամիջոցներ	— 5 տարի;
- Այլ հիմնական միջոցներ	— 5 տարի:

Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումները մաշեցվում են վարձակալության ժամկետից և օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնով, եթե առկա չէ ողջամիտ համոզվածություն այն մասին, որ Կազմակերպությունը կստանա ակտիվի նկատմամբ սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի վերջում կամ կերկարաձգի վարձակալության ժամկետը:

Հիմնական միջոցների տարրը ապաճանաչվում է այն օտարելիս կամ, երբ այդ ակտիվի շարունակական օգտագործումից այլևս տնտեսական օգուտներ չեն ենթադրվում: Հիմնական միջոցների վաճառքից կամ շրջանառությունից դուրս բերումից առաջացած ցանկացած օգուտ

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար 33 դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Կամ վնաս հաշվարկվում է որպես ակտիվի վաճառքից ստացված միջոցների և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ոչ կյուրթական ակտիվներ

Առանձին ձեռքբերված ոչ կյուրթական ակտիվներ. ոչ կյուրթական ակտիվները բաղկացած են հիմնականում համակարգչային ծրագրերից և լիցենզիաներից: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ոչ կյուրթական ակտիվները, որոնք առանձին են ձեռք բերվել, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Ամորտիզացիան օգտակար ծառայության ժամանակահատվածում հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով՝ օգտական ծառայության հաշվարկված ժամկետի համար: Ամորտիզացիան ճանաչվում է ուղիղ գծով՝ օգտակար ծառայության ժամկետների հաշվին: Օգտակար ծառայության ժամանակահատվածը և ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում՝ գնահատումներում ցանկացած փոփոխություն հաշվառելով առաջընթաց կերպով Ամորտ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ կյուրթական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել առանձին, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ներստեղծված ոչ կյուրթական ակտիվներ՝ հետազոտության և զարգացման ծախս: Գնահատության գործունեության ծախսը ճանաչվում է որպես այն ժամանակաշրջանի ծախս, որում այն առաջացել է:

Չարգացումից (կամ ներքին նաժագծի զարգացման փուլից) առաջացող ներքին ոչ կյուրթական ակտիվը ճանաչվում է միայն եթե ներկայացվել են՝

- Ոչ կյուրթական ակտիվի կատարման տեխնիկական իրագործելիություն է, որը այն դարձնում է հնարավոր օգտագործման կամ վաճառքի համար;
- Ոչ կյուրթական ակտիվի կատարման, օգտագործման կամ վաճառքի մտադրություն;
- Ոչ կյուրթական ակտիվի օգտագործման կամ վաճառքի հնարավորություն;
- Ինչպես կարող է ոչ կյուրթական ակտիվը օգտվել հետագա հավանական տնտեսական օգուտներից;
- տեխնիկական, ֆինանսական և այլ ռեսուրսների հնարավորություն, որոնք կօգնեն կատարել զարգացումը և ոչ կյուրթական ակտիվի օգտագործումը կամ վաճառքը և
- Չարգացման ընթացքում ոչ կյուրթական ակտիվին վերագրելի ծախսը չափելու հնարավորություն:

Ներքին ոչ կյուրթական ակտիվների համար սկզբնապես ճանաչված գումարը ծախսի այն գումարն է, որն առաջացել է ոչ կյուրթական ակտիվի՝ վերոնշյալ չափանիշներին բավարարելու ամսաթվին: Եթե հնարավոր չէ ճանաչել ներքին ոչ կյուրթական ակտիվը, զարգացման ծախսը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում այն առաջացել է:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ներքին ոչ կյուրթական ակտիվները գրանցվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկման կուտակված կորուստները այն նույն հիմունքով, որով ոչ կյուրթական ակտիվները ձեռք են բերվում առանձին:

Ոչ կյուրթական ակտիվների ապաճանաչում. ոչ կյուրթական ակտիվները ապաճանաչվում են դրանք օտարելիս կամ երբ այլևս դրանց օգտագործումից կամ օտարումից չեն ակնկալվում հետագա տնտեսական օգուտներ: Ապաճանաչումից օգուտները կամ վնասները չափվում են որպես ակտիվի օտարումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում այն ժամանակաշրջանում, երբ ակտիվն ապաճանաչվում է:

Կյուրթական և ոչ կյուրթական ակտիվների արժեզրկում, բացի գուղվից. յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում Կազմակերպությունը վերանայում է իր կյուրթական և ոչ կյուրթական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները՝ որոշելու համար արդյոք կա որևէ հայտանիշ, որ այս ակտիվներում եղել են արժեզրկումից կորուստներ: Եթե առկա է որևէ նմանատիպ հայտանիշ, ապա գնահատվում է ակտիվների փոխհատուցվող գումարը, որպեսզի գնահատվեն արժեզրկումից կորուստները (եթե այդպիսիք կան): Եթե առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հնարավոր

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

չէ որոշել, Կազմակերպությունը գնահատում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին այդ ակտիվը պատկանում է: Եթե հնարավոր է որոշել բաշխման ողջամիտ և հետևողական հիմունք, ապա կորպորատիվ ակտիվները ևս բաշխվում են առանձին դրամաստեղծ միավորներին, այլապես դրանք բաշխվում են դրամաստեղծ ակտիվների փոքրագույն խմբին, որոնց համար կարելի է որոշել խելամիտ և հետևողական հիմունք:

Անորոշ օգտակար ծառայությամբ և օգտագործման համար դեռևս ոչ մատչելի ոչ նյութական ակտիվները ստուգվում են արժեզրկման առկայության համար առնվազն տարեկան մեկ անգամ, ինչպես նաև երբ առկա է հայտանիշ, որ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել:

Փոխհատուցվող գումարն իրական արժեքից (հասած վաճառքի հետ կապված ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը բերվում են ներկա արժեքի՝ կիրառելով մինչև հարկումը տոկոսադրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը, որոնցով ապագա գնահատված հոսքերը չեն ճշգրտվել:

Եթե ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է ավելի քիչ քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա հաշվեկշռային արժեքն իջեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստն անհապաղ ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով: Վերջինիս դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Եթե հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) հաշվեկշռային արժեքն ավելացվում է մինչև վերանայված փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ավելացումից հետո հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը կորոշվել էր, եթե նախորդ ժամանակաշրջաններում ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը անմիջապես ճանաչվում է եկամուտ կամ կորստում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով, ինչի դեպքում արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Հարկում. շահութահարկի գծով ծախսը ներառում է ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը և հետաձգված հարկը:

Ընթացիկ հարկ. ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը հիմնված է տարվա հարկվող շահույթի վրա: Հարկվող շահույթը տարբերվում է համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում ներկայացվող շահույթից եկամտի և ծախսի այնպիսի տարրերի պատճառով, որոնք հարկման կամ նվազեցման ենթակա են այլ հաշվետու ժամանակաշրջաններում, ինչպես նաև այն տարրերի, որոնք երբևէ չեն հարկվելու կամ նվազեցվելու: Կազմակերպության ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ուժի մեջ մտած կամ, ըստ ետևյալի, ուժի մեջ մտած հարկի դրույթաչափերը:

Հետաձգված հարկ. հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկման բազաների միջև: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Նմանատիպ հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար (բացի բիզնես միավորումից), որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին այնպիսի գործարքների արդյունքում, որոնք ազդեցություն չունեն ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով՝ կապված հիմնական միջոցների և հաճախորդներին տրված վարկերի հետ: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով,

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

կապված վերը նշված ներդրումների հետ, ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը և ժամանակավոր տարբերությունը կմարի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը պետք է վերանայվի յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվի այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է չափվեն հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով Կազմակերպությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Տարվա ընթացիկ և հետաձգված հարկեր. ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք վերաբերում են տարրերի, որոնք ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամուտներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում ընթացիկ և հետաձգված հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Պահուստներ. պահուստները ճանաչվում են, երբ Կազմակերպությունն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական), որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և հավանական է, որ Կազմակերպությունից կպահանջվի կատարել պարտականությունը և պարտականության գումարը հավաստիորեն կարող է գնահատվել:

Պահուստում ճանաչված գումարն իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ լավագույն գնահատականը, որը կպահանջվի ներկա պարտականությունը մարելու համար՝ հաշվի առնելով հարակից ռիսկերը և անորոշությունները: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը պետք է իրենից ներկայացնի այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ այլ կողմ ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը պետք է դիտվի որպես առանձին ակտիվ, երբ ըստ էության որոշակի է, որ Կազմակերպության կողմից պարտականությունը մարելու դեպքում փոխհատուցումը կստացվի և փոխհատուցման գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ. պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում սակայն բացահայտվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ցանկացած պայմանագրային արտահոսքի հավանականությունը շատ փոքր է: Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, բայց դրանք բացահայտվում են, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Գրավ. Կազմակերպությունը որպես հաճախորդի պարտավորությունների ապահովման միջոց ընդունում է գրավ, երբ դա նպատակահարմար է համարվում: Գրավը հիմնականում լինում է հաճախորդի ակտիվների նկատմամբ կոշտ գրավի տեսքով և Կազմակերպությանը վերապահվում է պահանջի իրավունք այս ակտիվների նկատմամբ հաճախորդի առկա և ապագա պարտավորությունների դիմաց:

Սեզմենտային հաշվետվություն. գործառնական սեզմենտը Կազմակերպության բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեության մեջ և որոնցից այն կարող է ստանալ եկամուտներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Կազմակերպության այլ բաղադրիչների հետ գործառնականություններին վերաբերող եկամուտները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները պարբերաբար վերանայվում են Գործառնական Հարցերով Հիմնական Որոշումները Կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին հատկացվելիք միջոցների վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու և դրա

«ՖԻՆԶ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

կատարողականը գնահատելու նպատակով, և որի համար առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն:

Կազմակերպության աշխատանքները մեծապես ինտեգրացված են և ՖՀՄՍ 8. «Գործառնական սեզմենտներ» ստանդարտի իմաստով հանդիսանում են մեկ բիզնես սեզմենտ: Ղեկավարությունը Կազմակերպության առանձին բաղադրիչների գործառնական արդյունքներն առանձին չի ուսումնասիրում: Ակտիվները հիմնականում կենտրոնացած են Հայաստանի Հանրապետությունում, իսկ եկամուտների ու շահույթի մեծ մասը ստացվում են Հայաստանի Հանրապետությունում կատարվող գործարքներից կամ դրանց առնչությամբ: Գործառնական Հարցերով Հիմնական Որոշում Կայացնողը՝ Կազմակերպության դեպքում Տնօրենների խորհուրդը, միայն ստանում և վերանայում է Կազմակերպության վերաբերյալ ամբողջական տեղեկությունները:

Կազմակերպության հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառելիս՝ Կազմակերպության ղեկավարությանը անհրաժեշտ է կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք այլ աղբյուրներից ակնհայտ չեն երևում: Գնահատումները և դրա հետ կապված ենթադրությունները հիմնված են նախկին փորձի և այլ համապատասխան գործոնների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ փոփոխությունը տեղի է ունենում, եթե փոփոխությունը վերաբերում է միայն այդ ժամանակաշրջանին կամ փոփոխությունը ճանաչվում է այդ և ապագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունն ազդում է ընթացիկ և ապագա ժամանակաշրջանների վրա:

Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվները. ոչ ընթացիկ ակտիվները և օտարման խմբերը դասակարգվում են որպես վաճառքի համար պահվող, եթե դրանց հաշվեկշռային արժեքը վերականգնելու է հիմնականում վաճառքի գործարքով, այլ ոչ թե շարունակական օգտագործման միջոցով: Այս վիճակը պայմանավորված է միայն այն դեպքում, երբ ակտիվը (կամ օտարման խումբը) առկա է իր ներկայիս վիճակի անմիջական վաճառքի համար, որը ենթակա է միայն այնպիսի պայմանների, որոնք սովորական են այդպիսի ակտիվի վաճառքի համար և նրա վաճառքը մեծ հավանական է: Ղեկավարումը պետք է հավատարիմ լինի վաճառքին, որը պետք է ակնկալվի, որ ճանաչման համար ճանաչվի որպես վաճառքի ավարտը դասակարգման օրվանից մեկ տարվա ընթացքում:

Վաճառքի համար պահվող դասակարգված ոչ ընթացիկ ակտիվները չափվում են նախորդ հաշվեկշռային արժեքը և վաճառքի ծախսումները հանած իրական արժեք:

4. ԿԱՐԵՎՈՐ ՀԱՇՎԱԴԱՅՆԱԿԱՆ ԴԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱԴԱՍ ԱՆՈՐՈՇՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՐՔՅՈՒՐՆԵՐԸ

Կազմակերպության հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառելիս Կազմակերպության ղեկավարությանն անհրաժեշտ է լինում կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք այլ աղբյուրներից ակնհայտ չեն երևում: Գնահատումները և դրա հետ կապված ենթադրությունները հիմնված են նախկին փորձի և այլ համապատասխան գործոնների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից: Գնահատումները և դրանց հիմքում:

Գնահատումները և դրանց հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ փոփոխությունը տեղի է ունենում, եթե փոփոխությունը վերաբերում է միայն այդ ժամանակաշրջանին, կամ փոփոխությունը ճանաչվում է այդ և ապագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունն ազդում է ընթացիկ և ապագա ժամանակաշրջանների վրա:

Այս նշումը ապահովում է այն ոլորտների ակնարկը, որը ներառում է դատողության կամ բարդության ավելի բարձր աստիճան և գնահատման անորոշության հիմնական աղբյուրներ, որոնք ունեն զգալի ռիսկեր, որոնք հանգեցնում են հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Նյութական ճշգրտմանը: Յուրաքանչյուր գնահատման մասին մանրամասն տեղեկատվությունը ներառված է համապատասխան գրառումներում, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններում յուրաքանչյուր տուժած գծի համար հաշվարկման հիմքի վերաբերյալ տեղեկատվության հետ միասին:

Բիզնես մոդելի գնահատում. Կազմակերպությունը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակներում պահվում է ակտիվը, քանի որ այն լավագույնս է արտացոլում գործունեության կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Նշված տեղեկատվությունը ներառում է.

- Պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականություններն ու նպատակները և այդ քաղաքականությունների կիրառումը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը կենտրոնանում է պայմանագրային տոկոսային եկամտի ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանը այն ֆինանսական պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- Ինչպես է պորտֆելի կատարողականը գնահատվում և ներկայացվում Կազմակերպության ղեկավարությանը,
- Բիզնեսի մոդելի (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ֆինանսական ակտիվների) արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերը կառավարելու ռազմավարությունը,
- Ինչպես է իրականացվում ղեկավարության փոխհատուցումը (օրինակ՝ արդյոք փոխհատուցումը հիմնված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքի, թե հավաքագրված պայմանագրային դրամական հոսքերի վրա) և,
- Նախորդ ժամանակաշրջանների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, վաճառքների պատճառները և վաճառքների ապագա ծավալների ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների ծավալների վերաբերյալ տեղեկատվությունը առանձին չի դիտարկվում, այլ որպես ընդհանուր գնահատման մաս, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Կազմակերպության առաջադրած նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները, կամ ֆինանսական ակտիվները, որոնք կառավարվում են և որոնց արդյունավետությունը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ դրանք չեն պահվում պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման համար, ոչ էլ պահվում են ինչպես պայմանագրային դրամական հոսքերի հավաքագրման, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվների վաճառքի համար:

Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ

Այս գնահատման շրջանակներում «մայր գումար»-ը սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոս»-ը սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված վարկային ռիսկի և այլ հիմնական վարկավորման ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ, իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի), ինչպես նաև շահույթի մարժայի հատուցում:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Կազմակերպությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային դրույթները: Այն ներառում է այն գնահատումը, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային դրույթ, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ժամկետը կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը: Այս գնահատումն իրականացնելիս Կազմակերպությունը հաշվի է առնում հետևյալը՝

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոփոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամանակացույցը;
- լծակավորման հատկանիշները;

**«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՆ
ՎԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

- վաղաժամկետ մարման և գործողության ժամկետի երկարաձգման պայմանները;
- պայմաններ, որոնք սահմանափակում են Կազմակերպության պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ (օրինակ՝ ոչ վերադարձելի ակտիվների հետ կապված պայմանավորվածություններ); և
- Առանձնահատկություններ, որոնք փոխում են փողի ժամանակային արժեքի հատուցումը (օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը):

Կորուստների գծով մասհանման չափումը. Ամորտիզացված արժեքով և այլ համապարփակ եկամուտներում իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների համար ակնկալվող վարկային կորուստներին ուղղված մասհանումների (ԱՎԿ) չափումը այն ոլորտն է, որը պահանջում է համալիր մոդելների և ապագա տնտեսական պայմանների և վարկային վարքագծի վերաբերյալ զգալի ենթադրություններ (օրինակ՝ հաճախորդների դեֆոլտի հավանականությունը և դրա արդյունքում առաջացող կորուստները):

ԱՎԿ-ի չափման ժամանակ հաշվապահական պահանջների կիրառման համար անհրաժեշտ են նաև մի շարք կարևոր դատողություններ, ինչպիսիք են՝

- վարկային ռիսկի նշանակալի աճի չափանիշների որոշում,
- ԱՎԿ-ի չափման համար համապատասխան մոդելների և ենթադրությունների ընտրություն;
- Յուրաքանչյուր վարկատեսակի/շուկայի և նրանց համապատասխան ԱՎԿ-ի համար սպասվելիք իրավիճակների քանակների և տեսակարար կշիռների սահմանում,
- ԱՎԿ-ի չափման նպատակով համանման ֆինանսական ակտիվների խմբերի ստեղծում:

Ֆինանսավորման ավելացման շարունակական կարողություններ. Քանի որ Կազմակերպության անհրաժեշտ է ֆինանսավորել իր աշխատանքները՝ որպես միկրոֆինանսավորող Կազմակերպություն և փոխառությունները հիմնականում 1-ից 3 տարի ժամկետով են, Կազմակերպությունն ամեն տարի գնահատում է ֆինանսական միջոցների ներգրավման շարունակականությունը:

Բնականոն բիզնես գործընթացներից ելնելով՝ Կազմակերպությունը վարկատուների հետ մշտապես բանակցությունների և հաղորդակցման գործընթացում է գտնվում՝ թե՛ ընթացիկ վարկերի պայմանների վերանայման, թե՛ նոր վարկային պայմանագրերի ստացման նպատակներով:

5. ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐԺԵՆՆԵՐ

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամ	211,975	213,765
Ընթացիկ հաշիվներ	492,519	291,389
Ժամկետային ավանդներ՝ մինչև 30 օր մարման ժամկետով	-	431,258
	704,494	936,412
Վարկային կորուստների գծով մասհանում	(899)	(238)
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	703,595	936,174

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, արժեզրկման կորուստների գծով պահուստների համադրումը ըստ փուլերի ներկայացվում է ստորև՝

**«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
ՎՈՒՄ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	Փուլ 1	Ընդամենը
Մասհանում առ 1 հունվար 2018	-	-
ՖՀՄՍ 9-ի ընդունման ազդեցությունը	79	79
Մասհանում առ 1 հունվար 2018 ՖՀՄՍ 9-ի ներդրումից հետո	79	79
Պահուստային ծախս	159	159
Մասհանում առ 31 դեկտեմբեր 2018թ.	238	238
Մասհանում առ 31 հունվար 2019թ.	238	238
Պահուստային ծախս	661	661
Մասհանում առ 31 դեկտեմբեր 2019թ.	899	899

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ընթացիկ հաշիվները պահվում են առևտրային ռեզիդենտ բանկերում, ընդ որում մնացորդի 84.6%-ը պահվում է երկու ռեզիդենտ առևտրային բանկում: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, Կազմակերպությունը չունի որևէ ֆինանսական հաստատությունում կենտրոնացած միջոցներ, որոնց մնացորդը կգերազանցեր սեփական կապիտալի 10%-ը (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ զրո):

6. ԱԾԱՆՅՅԱԼ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

Կազմակերպությունը կնքել է տարբեր արժույթային սվոփեր: Նման ածանցյալ ֆինանսական գործիքները հետագայում չափվում են իրական արժեքով: Ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվներ այն դեպքում, երբ նրանց իրական արժեքը դրական է, և որպես պարտավորություն այն դեպքում, երբ այն բացասական է:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները/ պարտավորությունները ներառում են հետևյալը.

	իրական արժեք		Անվանական գումար		Միջին կշռված պայմանագրային փոխարժեք	
	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2019թ.	2018թ.	2019թ.	2018թ.
Ակտիվներ						
ՀՀ դրամի առք						
ԱՄՆ դոլարի վաճառք	-	348	-	435,574	-	483.92
- մինչև 1 ամիս	-	348	-	435,574	-	-

7. ՀԱՃԱԽՈՐՂՆԵՐԻՆ ՏՐՎԱԾ ՎԱՐԿԵՐ

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող	26,260,402	25,974,109
Վարկային կորուստների գծով մասհանում	(2,338,487)	(1,797,202)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	23,921,915	24,176,907

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերը ըստ վարկատեսակների՝

**«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
Փակ բաժնետիրական ընկերություն**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Համախառն վարկեր	Կորուստներ ի գծով մասհանում	Չուտ վարկեր	Կորուստների գծով մասհանում համախառն վարկերի նկատմամբ, %
Անհատական բիզնես վարկեր	10,874,402	(1,109,612)	9,764,790	10.20%
Սպառողական վարկեր	1,855,801	(195,286)	1,660,515	10.52%
Անհատական գյուղատնտեսական վարկեր	13,529,982	(1,033,545)	12,496,437	7.64%
Գյուղատնտեսական վարկեր*	41	(38)	3	92.68%
Խմբային գյուղատնտեսական վարկեր*	176	(6)	170	3.41%
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	26,260,402	(2,338,487)	23,921,915	8.90%

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Համախառն վարկեր	Կորուստներ ի գծով մասհանում	Չուտ վարկեր	Կորուստների գծով մասհանում համախառն վարկերի նկատմամբ, %
Անհատական բիզնես վարկեր	11,052,447	(776,028)	10,276,419	7.02%
Սպառողական վարկեր	1,602,204	(95,408)	1,506,796	5.95%
Անհատական գյուղատնտեսական վարկեր	13,289,168	(899,466)	12,389,702	6.77%
Խմբային վարկեր*	13,040	(11,600)	1,440	88.96%
Խմբային գյուղատնտեսական վարկեր*	17,250	(14,700)	2,550	85.22%
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	25,974,109	(1,797,202)	24,176,907	6.92%

*Սրանք ներկայացնում են խմբային վարկերը և խմբային գյուղատնտեսական վարկերը, որոնք Կազմակերպությունն այլևս չի տրամադրում որպես առանձին վարկատեսակ: Հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ նշված մնացորդները ներկայացնում են համապատասխան վարկատեսակների գծով մնացորդները:

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերն ըստ տնտեսության ոլորտների՝

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Համախառն վարկեր	Համախառն վարկեր, %	Համախառն վարկեր	Համախառն վարկեր, %
Գյուղատնտեսություն	13,950,911	53.13%	13,490,225	51.93%
Առևտուր	4,000,782	15.24%	4,663,305	17.95%
Արդյունաբերություն	1,133,689	4.32%	1,287,313	4.96%
Տրանսպորտ	837,550	3.19%	879,480	3.39%
Շինարարություն	154,624	0.59%	383,656	1.48%
Այլ	6,182,846	23.53%	5,270,130	20.29%
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	26,260,402	100.00%	25,974,109	100.00%

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով մասհանման շարժը:

«ՖԻՆԶ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	Գյուղա- տնտեսություն	Առևտուր	Արդյունա- բերություն	Տրանս- պորտ	Շինարարու- թյուն	Այլ	Ընդամենը
2018թ. հունվարի 1 (ՀՀՄՍ 39)	220,784	97,136	26,707	16,409	10,822	62,562	434,420
ՖՀՄՍ 9-ի ընդունման ազդեցությունը	780,726	209,231	84,497	57,614	53,124	174,736	1,359,928
2018թ. հունվարի 1 (ՖՀՄՍ 9)	1,001,510	306,367	111,204	74,023	63,946	237,298	1,794,348
Պահուստային ծախս Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերականգնում	488,673	210,005	55,057	71,130	33,992	216,682	1,075,539
Փոկ 3 վարկերի տոկոսային եկամտի ճշգրտում	18,981	89,613	15,918	2,015	2,483	19,048	148,058
Ակտիվների դուրսգրում	9,257	4,488	1,248	1,507	463	4,468	21,431
	(617,266)	(283,971)	(87,862)	(62,518)	(40,027)	(150,530)	(1,242,174)
2018թ. դեկտեմբերի 31	901,155	326,502	95,565	86,157	60,857	326,966	1,797,202
Պահուստային ծախս Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերականգնում	491,827	152,049	44,559	41,347	16,671	301,768	1,048,221
Ակտիվների դուրսգրում Փոկ 3 վարկերի տոկոսային եկամտի ճշգրտում	152,424	144,021	29,580	15,812	10,487	58,211	410,535
	(500,613)	(196,161)	(62,807)	(63,641)	(36,597)	(117,024)	(976,843)
Փոխարժեքային տատանումները ԱՎԿ-ի վրա	27,398	9,271	4,157	2,940	2,245	20,482	66,493
	(3,782)	(1,085)	(307)	(227)	(42)	(1,678)	(7,121)
2019թ. դեկտեմբերի 31	1,068,409	434,597	110,747	82,388	53,621	588,725	2,338,487

2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար վարկի կորուստի արժեզրկման պահուստի շարժումները հետևյալն են՝

Փոքր վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Կորուստների գծով մասհանում 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	29,473	53,871	290,246	373,590
Եկամուտների և ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող շարժեր				
Փուլ 1-ից փուլ 2	(8,294)	139,628	-	131,334
Փուլերի միջև	3,822	(72,217)	-	(68,395)
տեղափո- խություններ	-	(192,040)	223,815	31,775
Փուլ 3-ից փուլ 2	-	1,954	(6,254)	(4,300)
Փուլ 1-ից փուլ 3	(1)	-	31	30
	(4,473)	(122,675)	217,592	90,444
Նոր ստեղծված կամ ձեռք բերված ֆինանսական գործիքներ	7,589	5,009	107,645	120,243
Փոփոխություններ PD-ում/LGD-ում/EAD-ում	46,669	106,595	77,124	230,388
Ֆինանսական գործիքների պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխություն	214	(883)	(1,646)	(2,315)
Փոխարժեքային տատանումների արդյունքում փոփոխություն	(71)	(186)	(356)	(613)
	49,928	(12,140)	400,359	438,147
Եկամուտների և ծախսերի վրա ազդեցություն չունեցող շարժեր				
Փուլ 1-ից փուլ 2	(360)	360	-	-
Փուլերի միջև	-	-	-	-
տեղափո- խություններ	-	-	-	-
Փուլ 3-ից փուլ 2	-	-	-	-
Փուլ 1-ից փուլ 3	-	-	-	-
	(360)	360	-	-
Ապահանջում Դուրսգրում	(41,346)	(666)	(1,768)	(43,780)
	-	-	(145,923)	(145,923)
	(41,706)	(306)	(147,691)	(189,703)
Կորուստների գծով մասհանում 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	37,695	41,425	542,914	622,034

**«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
ՎՊԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Միջին և մեծ վառվեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Կորուստների գծով մասհանում 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	218,689	115,685	1,089,238	1,423,612
Եկամուտների և ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող շարժեր				
(31,642)	354,642	-	323,000	265,703
Փուլերի միջև	(233,318)	-	(218,175)	(114,902)
տեղափոխություններ	(374,988)	436,214	61,226	59,252
(60)	4,707	(12,315)	(7,608)	(1,691)
(16,559)	-	892	832	-
	(248,957)	424,791	159,275	208,362
Նոր ստեղծված կամ ձեռք բերված ֆինանսական գործիքներ	50,264	110,312	213,823	374,399
Փոփոխություններ PD-ում/LGD-ում/EAD-ում	79,763	147,552	477,570	704,885
Ֆինանսական գործիքների պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխություն	6,035	(12,497)	(5,793)	(12,255)
Փոխարժեքային տատանումների արդյունքում փոփոխություն	(1,454)	(1,091)	(3,963)	(6,508)
	118,049	(4,681)	1,106,428	1,219,796
Եկամուտների և ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող շարժեր				
(8,931)	8,931	-	-	-
Փուլերի միջև	-	-	-	-
տեղափոխություններ	-	-	-	-
(8,931)	8,931	-	-	-
Ապաճանաչում	(82,766)	(3,450)	(9,819)	(96,035)
Դուրսգրում	-	-	(830,920)	(830,920)
	(91,697)	5,481	(840,739)	(926,955)
Կորուստների գծով մասհանում 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	245,041	116,485	1,354,927	1,716,453

2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար հաճախորդներին տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների համապատասխան շարժերը հետևյալն են.

Փոքր վառվեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,401,463	234,650	451,114	4,087,227
Փուլերի միջև	(702,751)	-	-	-
տեղափոխություններ	(228,028)	-	-	-
(56)	(479,508)	479,508	-	-
(474,779)	11,317	(11,317)	-	-
	6,532	56	-	-
	6,532	468,247	-	-
Նոր ստեղծված կամ ձեռք բերված ֆինանսական գործիքներ	4,137,015	149,054	198,529	4,484,598
Մայր գումարի մարում	(4,093,724)	(157,789)	(44,017)	(4,295,530)
Հաշվեգրված տոկոսի փոփոխություն	170,771	20,601	66,074	257,446
Ֆինանսական գործիքների պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխություն	(1,444)	(1,292)	(3,408)	(6,144)
Ապաճանաչում	(111,497)	(50,292)	(168,476)	(330,265)
Դուրսգրում	-	-	(145,715)	(145,715)
Փոխարժեքային տատանումների արդյունքում փոփոխություն	(5,720)	(988)	(907)	(7,615)
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,022,085	200,476	821,441	4,044,002

**«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Միջին և մեծ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	19,077,879	936,826	1,872,178	21,886,883
Փուլերի միջև տեղափոխություններ	(2,112,322)	-	-	-
Փուլերի միջև տեղափոխություններ	803,992	-	-	-
Փուլերի միջև տեղափոխություններ	(1,210,166)	1,210,166	-	-
Փուլերի միջև տեղափոխություններ	25,820	(25,820)	-	-
Փուլերի միջև տեղափոխություններ	(2,469)	2,469	-	-
Փուլերի միջև տեղափոխություններ	(1,310,799)	-	-	-
Նոր ստեղծված կամ ձեռք բերված ֆինանսական գործիքներ	16,659,761	805,481	510,760	17,976,002
Մայր գումարի մարում	(15,128,314)	(532,683)	(190,002)	(15,850,999)
Հաշվեգրված տոկոսի փոփոխություն	557,863	(44,531)	70,161	583,493
Ֆինանսական գործիքների պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխություն	(5,216)	(12,206)	(10,691)	(28,113)
Ապաճանաչում	(461,735)	(507,304)	(430,893)	(1,399,932)
Դուրսգրում	-	-	(831,128)	(831,128)
Փոխարժեքային տատանումների արդյունքում փոփոխություն	(104,724)	(7,912)	(7,170)	(119,806)
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,284,715	761,655	2,170,030	22,216,400

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար վարկի կորուստի արժեզրկման պահուստի շարժումները հետևյալն են`

Փոքր վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Կորուստների գծով մասհանում 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	23,074	16,084	261,992	301,150
Եկամուտների և ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող շարժեր				
Փուլ 1-ից փուլ 2	(4,464)	86,427	-	81,963
Փուլ 2-ից փուլ 1	1,780	(33,155)	-	(31,375)
Փուլ 2-ից փուլ 3	-	(93,592)	118,547	24,955
Փուլ 3-ից փուլ 2	-	33	(463)	(430)
Փուլ 1-ից փուլ 3	-	-	30	30
Նոր ստեղծված կամ ձեռք բերված ֆինանսական գործիքներ	(2,684)	(40,287)	118,114	75,143
Փոփոխություններ PD-ում/LGD-ում/EAD-ում	7,475	3,597	68,698	79,770
Ֆինանսական գործիքների պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխություն	34,829	73,465	40,174	148,468
Փոխարժեքային տատանումների արդյունքում փոփոխություն	5,730	(3,941)	(4,236)	(2,447)
Փոխարժեքային տատանումների արդյունքում փոփոխություն	(5)	14	90	99
Եկամուտների և ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող շարժեր	45,345	32,848	222,840	301,033
Եկամուտների և ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող շարժեր				
Փուլ 1-ից փուլ 2	(6,618)	6,618	-	-
Փուլ 2-ից փուլ 1	-	-	-	-
Փուլ 2-ից փուլ 3	-	-	-	-
Փուլ 3-ից փուլ 2	-	-	-	-
Փուլ 1-ից փուլ 3	-	-	-	-
Սպաճանաչում	(6,618)	6,618	-	-
Ղուրսագրում	(32,328)	(1,679)	(7,070)	(41,077)
Ղուրսագրում	-	-	(187,516)	(187,516)
Կորուստների գծով մասհանում 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	29,473	53,871	290,246	373,590

**«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Միջին և մեծ վառներ		Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Կորուստների գծով մասհանում 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		169,175	58,750	1,265,273	1,493,198
Եկամուտների և ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող շարժեր					
	Փուլ 1-ից փուլ 2	(25,577)	291,280	-	265,703
Փուլերի միջև տեղափոխություններ	Փուլ 2-ից փուլ 1	9,105	(124,007)	-	(114,902)
	Փուլ 2-ից փուլ 3	-	(272,281)	331,533	59,252
	Փուլ 3-ից փուլ 2	-	134	(1,825)	(1,691)
	Փուլ 1-ից փուլ 3	-	-	-	-
		(16,472)	(104,874)	329,708	208,362
Նոր ստեղծված կամ ձեռք բերված ֆինանսական գործիքներ		44,861	18,401	155,491	218,753
Փոփոխություններ PD-ում/LGD-ում/EAD-ում		72,384	155,969	430,453	658,806
Ֆինանսական գործիքների պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխություն		2,633	(8,607)	(14,481)	(20,455)
Փոխարժեքային տատանումների արդյունքում փոփոխություն		178	252	535	965
		103,584	61,141	901,706	1,066,431
Եկամուտների և ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող շարժեր					
	Փուլ 1-ից փուլ 2	(4,234)	4,234	-	-
Փուլերի միջև տեղափոխություններ	Փուլ 2-ից փուլ 1	-	-	-	-
	Փուլ 2-ից փուլ 3	-	-	-	-
	Փուլ 3-ից փուլ 2	-	-	-	-
	Փուլ 1-ից փուլ 3	-	-	-	-
		(4,234)	4,234	-	-
Ապաճանաչում Դուրսգրում		(49,835)	(8,440)	(23,084)	(81,359)
		-	-	(1,054,658)	(1,054,658)
		(54,070)	(4,206)	(1,077,741)	(1,136,017)
Կորուստների գծով մասհանում 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		218,689	115,685	1,089,238	1,423,612

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար հաճախորդներին տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների համապատասխան շարժերը հետևյալն են.

Փոքր վառներ		Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		2,985,238	168,593	384,776	3,538,607
Փուլերի միջև տեղափոխություններ	Փուլ 1-ից փուլ 2	(518,199)	518,199	-	-
	Փուլ 2-ից փուլ 1	122,768	(122,768)	-	-
	Փուլ 2-ից փուլ 3	-	(262,690)	262,690	-
	Փուլ 3-ից փուլ 2	-	851	(851)	-
	Փուլ 1-ից փուլ 3	(256)	-	256	-
		(395,687)	133,592	262,095	-
Նոր ստեղծված կամ ձեռք բերված ֆինանսական գործիքներ		4,712,197	81,005	148,004	4,941,206
Մայր գումարի մարում		(4,045,090)	(128,008)	(48,785)	(4,221,883)
Հաշվեգրված տոկոսի փոփոխություն		202,773	36,371	27,458	266,602
Ֆինանսական գործիքների պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխություն		1,075	(712)	(4,385)	(4,022)
Ապաճանաչում Դուրսգրում		(58,522)	(56,432)	(130,654)	(245,608)
		-	-	(187,516)	(187,516)
Փոխարժեքային տատանումների արդյունքում փոփոխություն		(521)	241	121	(193)
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		3,401,463	234,650	451,114	4,087,227

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿԻՆ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Միջին և մեծ		Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ					
		20,707,244	888,487	2,125,657	23,721,388
Փուլերի միջև տեղափոխություններ	Փուլ 1-ից փուլ 2	(1,806,520)	1,806,520	-	-
	Փուլ 2-ից փուլ 1	533,138	(533,138)	-	-
	Փուլ 2-ից փուլ 3	-	(889,609)	889,609	-
	Փուլ 3-ից փուլ 2	-	6,907	(6,907)	-
	Փուլ 1-ից փուլ 3	-	-	-	-
		1,273,382	390,680	882,702	-
Նոր ստեղծված կամ ձեռք բերված ֆինանսական գործիքներ					
		16,285,452	353,579	404,639	17,043,670
Մայր գումարի մարում		(17,062,583)	(475,373)	(236,100)	(17,774,056)
Հաշվեգրված տոկոսի փոփոխություն		573,516	45,043	101,796	720,355
Ֆինանսական գործիքների պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխություն		541	(1,904)	(17,632)	(18,995)
Ապաճանաչում		(139,787)	(262,789)	(336,650)	(739,226)
Դուրսգրում		-	-	(1,054,658)	(1,054,568)
Փոխարժեքային տատանումների արդյունքում փոփոխություն		(13,122)	(897)	2,423	(11,596)
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		19,077,879	936,826	1,872,177	21,886,882

Գրավի և այլ ապահովվածության վերլուծություն. Կազմակերպությունը մանրակրկիտ ուսումնասիրում է արժեգրված վարկերի համար պահվող գրավները, երբ ավելի հավանական է դառնում, որ Կազմակերպությանը կանցնի գրավի առարկայի սեփականությունը՝ հնարավոր կորուստները մեղմելու նպատակով: Ֆինանսական ակտիվները և դրանց գծով պահվող գրավների մասին տեղեկատվությունը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև.

		Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Կորուստների գծով մասհանում	Ամորտիզացված արժեք	Գրավի իրական արժեք
	Փոքր	821,441	(542,914)	278,527	-
Դեֆոլտի մեջ գտնվող վարկային պորտֆել (Փուլ 3)	Միջին և մեծ	2,170,030	(1,354,927)	815,103	-
Ընդամենը		2,991,471	(1,897,841)	1,093,630	-

Ֆինանսական ակտիվները և դրանց գծով պահվող գրավների մասին տեղեկատվությունը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև.

		Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Կորուստների գծով մասհանում	Ամորտիզացված արժեք	Գրավի իրական արժեք
	Փոքր	451,114	(290,245)	160,869	15,904
Դեֆոլտի մեջ գտնվող վարկային պորտֆել (Փուլ 3)	Միջին և մեծ	1,872,182	(1,089,240)	782,942	286,899
Ընդամենը		2,323,296	(1,379,485)	943,811	302,803

Հաջորդիվ աղյուսակները ներկայացնում են վարկային պորտֆելի բաշխվածությունը ըստ վարկ/գրավ հարաբերակցության: Վարկ/գրավ հարաբերակցությունը հաշվարկվում է որպես վարկի համախառն արժեքի կամ վարկային պարտավորությունների համար կատարվելիք վճարների և գրավի արժեքի հարաբերակցություն: Գրավի գնահատումը բացառում է գրավի ստացման և վաճառքի հետ կապված ցանկացած ճշգրտում:

**«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Կազմակերպության վարկային պորտֆելի համար վարկ/գրավ հարաբերակցության բաշխումը՝

Փոքր վարկեր	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Ընդամենը վարկային պորտֆել		Արժեզրկված վարկային պորտֆել (փուլ 3)	
	Վարկ/գրավ հարաբերակցություն (LTV)	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Կորուստների գծով մասհանում	Համախառն հաշվեկշռային արժեք
Հապահովված վարկեր	4,044,002	622,034	821,441	542,914

Վարկ/գրավ հարաբերակցություն (LTV)	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Կորուստների գծով մասհանում	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Կորուստների գծով մասհանում
	Վարկ/գրավ հարաբերակցություն (LTV)			
Հապահովված վարկեր	22,216,400	1,716,453	2,170,030	1,354,927

Փոքր վարկեր	2018թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Ընդամենը վարկային պորտֆել		Արժեզրկված վարկային պորտֆել (փուլ 3)	
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Կորուստների գծով մասհանում	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Կորուստների գծով մասհանում
Հապահովված վարկեր	3,996,397	355,041	438,162	288,018
Փոքր 50%	3,422	-	134	-
50%-60%	1,836	-	-	-
61%-70%	330	-	-	-
71%-80%	5,531	-	4,619	-
81%-90%	515	-	-	-
91%-100%	2,107	-	-	-
100% և ավելի	77,089	18,547	8,199	2,226
Ընդամենը	4,087,227	373,588	451,114	290,244

Միջին և մեծ վարկեր	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Ընդամենը վարկային պորտֆել		Արժեզրկված վարկային պորտֆել (փուլ 3)	
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Կորուստների գծով մասհանում	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Կորուստների գծով մասհանում
Հապահովված վարկեր	16,062,293	1,264,453	1,608,389	1,006,116
Փոքր 50%	158,049	-	5,088	-
50%-60%	120,119	-	11,403	-
61%-70%	91,451	-	11,648	-
71%-80%	187,057	-	14,653	-
81%-90%	184,387	991	12,807	991
91%-100%	154,433	12	2,541	-
100% և ավելի	4,929,093	158,158	205,649	82,134
Ընդամենը	21,886,882	1,423,614	1,872,178	1,089,241

2019 և 2018թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված բոլոր վարկերը (ընդհանուր պորտֆելի 100%) տրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գործող անհատներին և Կազմակերպություններին, որը ցույց է տալիս, որ առկա է նշանակալի աշխարհագրական կենտրոնացում մեկ շրջանում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով այլ տեղեկատվությունները տե՛ս ծան. 29:

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱՅՈՒՄՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

8. ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ արժեթղթեր

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	1,194,923	1,220,843
Կորուստների գծով մասհանում	(3,878)	(5,005)
ԸՆԴԱՄԵՆ	1,191,045	1,215,838

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, արժեթղթման կորուստների գծով պահուստների համադրումը ըստ փուլերի ներկայացվում է ստորև`

	Փուլ 1	ԸՆԴԱՄԵՆ
Մասհանում առ 1 հունվար 2018թ.	-	-
ՖՀՄՍ 9-ի ընդունման ազդեցությունը	5,008	5,008
Մասհանում առ 1 հունվար 2018 ՖՀՄՍ 9-ի ներդրումից հետո	5,008	5,008
Մասհանումների գծով վերադարձ	(3)	(3)
Մասհանում առ 31 դեկտեմբեր 2018թ.	5,005	5,005
Մասհանում առ 1 հունվար 2019թ.		
Մասհանումների գծով վերադարձ	(1,127)	(1,127)
Մասհանում առ 31 դեկտեմբեր 2019թ.	3,878	3,878

2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրումային արժեթղթերից 1,194,923 հազար դրամ ակտիվները (2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ` 966,519 հազար դրամ) գրավադրվել են հետզնման պայմանագրերով Կազմակերպության ստանձնած պարտավորությունների դիմաց (տես ծան. 12-ը): Եվրոպարտատոմսերի անվանական տոկոսադրույքը 6.90% է (1 եվրոպարտատոմսի դիմաց) և մարման ժամկետը` 2020 թ.:

9. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

	Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումներ	Կապի և հաղոր- դակցման միջոցներ	Գրասենյակային գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Այլ	ԸՆԴԱՄԵՆ
Սկզբնական արժեք 2018թ. հունվարի 1	326,652	289,229	312,271	76,546	211,301	1,215,999
Ավելացումներ	8,604	178,744	14,052	53	1,936	203,389
Օտարումներ	(9,306)	(13,244)	(2,671)	-	(2,104)	(27,325)
2018թ. դեկտեմբերի 31	325,950	454,729	323,652	76,599	211,133	1,392,063
Ավելացումներ	8,566	44,216	12,905	1,227	4,911	71,825
2019թ. դեկտեմբերի 31	334,516	498,945	336,557	77,826	216,044	1,463,888
Կուտակված մաշվածություն 2018թ. հունվարի 1	190,890	247,057	254,779	76,546	169,760	939,032
Մաշվածության ծախս	36,114	43,816	28,213	53	21,620	129,816
Օտարումներ	(5,648)	(13,190)	(2,576)	-	(2,039)	(23,453)
2018թ. դեկտեմբերի 31	221,356	277,683	280,416	76,599	189,341	1,045,395

**«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱՊՈՒԹՅՈՒՆ
Փակ բաժնետիրական ընկերություն**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Մաշվածության ծախս	29,612	64,426	24,191	962	15,798	134,989
2019թ. դեկտեմբերի 31	250,968	342,109	304,607	77,561	205,139	1,180,384
Չուտ հաշվեկշռային արժեք 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	83,548	156,836	31,950	265	10,905	283,504
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	104,594	177,046	43,236	-	21,792	346,668
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	135,762	42,172	57,492	-	41,541	276,967

2019 և 2018թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջությամբ մաշված, բայց դեռ օգտագործվող ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 766,070 հազար և 630,905 հազար դրամ, համապատասխանաբար: 2019 և 2018թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չի ունեցել գրավադրված հիմնական միջոց:

10. ՈՉ ԼՅՈՒԹԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

	Համակարգչային ծրագրեր	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք		
2018թ. հունվարի 1	440,446	440,446
Ավելացումներ	61,373	61,373
Օտարումներ	(12,115)	(12,115)
2018թ. դեկտեմբերի 31	489,704	489,704
Ավելացումներ	133,444	133,444
2019թ. դեկտեմբերի 31	623,148	623,148
Կուտակված ամորտիզացիա		
2018թ. հունվարի 1	151,857	151,857
Ամորտիզացիայի ծախս	58,882	58,882
Օտարումներ	(9,679)	(9,679)
2018թ. դեկտեմբերի 31	201,060	201,060
Ամորտիզացիայի ծախս	89,619	89,619
2019թ. դեկտեմբերի 31	290,679	290,679
Չուտ հաշվեկշռային արժեք		
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	332,469	332,469
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	288,644	288,644
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	288,589	288,589

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒՄՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԴՆԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

11. ԱԿՏԻՎԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ

<u>Ակտիվի օգտագործման իրավունք</u>	<u>Շինություններ</u>	<u>Ընդամենը</u>
Սկզբնական արժեք		
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	976,174	976,174
Ավելացումներ	-	-
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	976,174	976,174
Կուտակված մաշվածություն		
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-
Տարվա ծախս	259,360	259,360
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	259,360	259,360
Հաշվեկշռային արժեք		
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	976,174	976,174
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	716,814	716,814

Կազմակերպությունը վարձակալում է բազմաթիվ շինություններ: Վարձակալության միջին ժամկետն է 5 տարի:

Վարձակալության պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծան. 29-ում և ծան. 15-ում:

	2019թ. դեկտեմբերի 31	2019թ. հունվարի 1
Շահույթում և վնասում ճանաչված գումարներ		
Ակտիվի օգտագործման իրավունքի մաշվածության ծախս	259,360	-
Վարձակալության պարտավորությունների տոկոսային ծախս	108,984	-
Կարճաժամկետ վաճակալություններին առնչվող ծախս	1,083	-

Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսքը վարձակալությունների համար կազմում է 300,240 հազար ՀՀ դրամ:

12. ԱՅԼ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Ստանալիք գումարներ վճարահաշվարկային կազմակերպություններից	12,373	21,936
Այլ ստացվելիք գումարներ	3,022	1,652
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	15,395	23,588
Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Կանխավճարներ ապրանքների և ծառայությունների գծով	13,743	11,626
Պաշարներ	15,439	15,317
Կանխավճարված հարկեր և այլ պարտավորություններ բյուջեին բացառությամբ շահութահարկի	15,227	9,208
Այլ	5,611	7,807
Ընդամենը այլ ակտիվներ	65,415	67,546

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱՊՈՒԹՅՈՒՆ ԿԻՍԵՆՏԻՎՈՒԹՅԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

13. ԴԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԴԵՏԳՆՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՎ

Կազմակերպությունն ունի հետգնման համաձայնագրերի գծով գործարքներ: Հետգնման համաձայնագրերով փոխատվություն տրված կամ վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին Կազմակերպության կողմից ստացած կանխիկ դրամի փոխարեն: Այս ֆինանսական ակտիվները կարող են վերագրավազրվել կամ վերավաճառվել գործընկերների կողմից Կազմակերպության պարտավորությունների չկատարման (դեֆոլտի) բացակայության դեպքում, սակայն գործընկերը պարտավորվում է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ավարտին: Կազմակերպության սահմանմամբ այդ արժեթղթերի գծով բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվել են և այդ իսկ պատճառով դրանք չեն ապաճանաչվել: Այս գործարքներն իրականացվում են այն պայմաններով, որոնք ընդունված են ստանդարտ վարկավորման և արժեթղթերի փոխառության ու վարկային գործունեության ժամանակ, ինչպես նաև այնպիսի փոխանակման գործարքներում, որտեղ Կազմակերպությունը հանդես է գալիս որպես միջնորդ:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության պարտավորությունները ֆինանսական հատվածի Կազմակերպությունների հետ կնքված հետգնման պայմանագրերի գծով կազմել է 1,223,359 հազար դրամ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 914,220 հազար դրամ): 2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս պարտավորությունների դիմաց գրավի ապահովման միջոց հանդիսացող ֆինանսական ակտիվների (որոնք բաղկացած են ՀՀ ֆինանսների նախարարության եվրոպարտատոմսերից) իրական արժեքը կազմել է 1,194,923 հազար դրամ (2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 966,519 հազար դրամ): Տես ծանոթագրություն 8-ը:

14. ԹՈՂԱՐԿՎԱԾ ԴԱՐՏՔԱՅԻՆ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐ

Արժույթ	Մարման ժամկետ	Արժե- կտրոնի%	2019 թ. դեկտեմբերի 31	2018 թ. դեկտեմբերի 31	
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	ՀՀ դրամ	24/09/19	10.5	1,539,905	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	ՀՀ դրամ	20/12/21	10.5	1,405,493	1,407,060
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	ՀՀ դրամ	26/04/19	10.5	1,017,068	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	ԱՄՆ	25/02/19	6	978,373	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	դոլար	22/02/19	7.5	-	1,986,733
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	ՀՀ դրամ	27/04/19	12.75	-	1,533,853
Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր			4,940,839	4,927,646	

15. ՎԱՐՁԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ ԴԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

	2019թ. դեկտեմբերի 31	2019թ. հունվարի 1
Ժամկետայնության վերլուծություն.		
1-ին տարի	336,036	300,350
2-րդ տարի	327,945	336,036
3-րդ տարի	327,945	327,945
4-րդ տարի	85,670	327,945
5-րդ տարի	-	85,670
	1,077,596	1,377,946
Նվազեցում՝ չվաստակած տոկոսային եկամուտ	(292,678)	(401,772)
	784,918	976,174
Վերլուծված որպես՝		
Ոչ ընթացիկ	741,560	1,077,596
Ընթացիկ	336,036	300,350
	1,077,596	1,377,946

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Կազմակերպությունը չի առնչվում իրացվելիության նշանակալի ռիսկի իր վարձակալության պարտավորությունների մասով: Վարձակալական պարտավորությունները ղեկավարվում են Կազմակերպության գանձապետական գործառույթով:

16. ՓՈԽԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

	Արժույթ	Մարման ժամկետ	Անվանական տոկոսա դրույթ %	2019թ. Անվանական դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ	2019թ. Անվանական տոկոսա- դրույթ %	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ
Վարկեր բանկերից և ֆինանսական հաստատություններից	ԱՄՆ դոլար	1-3 տարի	6.0-8.03%	10,713,148	6.67-8.96%	11,418,498
Վարկեր բանկերից և ֆինանսական հաստատություններից	ՀՀ դրամ	1-3 տարի	10.5%	1,428,424	-	-
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող իրավաբանական անձանցից	ՀՀ դրամ	4 տարի	-	-	12.25%	479,249
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող իրավաբանական անձանցից	ԱՄՆ դոլար	1 տարի	5.0-5.5%	271,608	5.25-5.55%	519,955
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող իրավաբանական անձանցից	ՀՀ դրամ	1 տարի	-	-	9.50%	205,780
ՀՀ Կենտրոնական բանկից միջազգային ծրագրերով ստացված վարկեր	ՀՀ դրամ	5 տարի	6.25-6.75%	100,776	6.25-6.75%	185,231
Ընդամենը փոխառու միջոցներ				12,513,956		12,808,713

2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ունի փոխառություններ 7 ֆինանսական հաստատություններից (2018թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չորս ֆինանսական հաստատություններից), որոնց մնացորդներից յուրաքանչյուրը գերազանցում է սեփական կապիտալի 10%: Այս մնացորդների համախառն արժեքը 2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 11,981,562 հազար դրամ (2018թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8,111,383 հազար դրամ): Պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

Կազմակերպությունը պարտավոր է համապատասխանություն ապահովել փոխառու միջոցներին առնչվող ֆինանսական պայմանների դրույթներին: Այս դրույթները ներառում են սահմանված գործակիցներ, պարտավորություն/սեփական կապիտալ հարաբերակցությունը և մի շարք այլ ֆինանսական գործակիցներ:

2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը խախտել էր միջազգային ֆինանսական հաստատությունների հետ ունեցած պայմանագրային որոշ դրույթներ: Հիմնվելով վարկատուների հետ ընթացիկ բանակցությունների և հաղորդակցության վրա, ղեկավարությունը ապահովագրել է բոլոր զիջումները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Այս պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԿՎԱԿԱԿԵՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(*հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ*)

17. ԱՅԼ ԴԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Պարտավորություններ մատուցած ծառայությունների գծով	47,645	109,079
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ	7,344	6,400
Պայմանագրային պարտավորությունների գծով վճարելիք գումարներ	-	1,000
	54,989	116,479
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ		
Արձակուրդի գծով մասհանում	213,717	216,755
Պարտավորություններ հարկերի գծով բացառությամբ շահութահարկի	84,979	113,060
Այլ	7,590	45,966
	361,275	492,260

18. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԱՌԱՋԱՑԱԾ ԴԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱԴՐՈՒՄ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներկայացնում է փոփոխությունները Կազմակերպության ֆինանսական գործունեությունից առաջացած պարտավորություններում՝ այդ թվում նաև դրամական և ոչ դրամական միջոցների փոփոխությունները: Ֆինանսական գործունեությունից առաջացած պարտավորություններ են համարվում այն դրամական միջոցները, որոնք նախկինում կամ ապագայում դասակարգվում են Կազմակերպության դրամական միջոցների մասին հաշվետվությունում որպես ֆինանսական գործունեությունից առաջացած դրամական միջոցների հոսքեր:

	2019 թ. հունվարի 1	Մուտքեր/ մարումներ - կանխիկ դրամական հոսքեր	Մարումներ - կանխիկ դրամական հոսքեր	Ոչ կանխիկ փոփոխություններ				2019 թ. դեկտեմբեր ի 31
				Տոկոսա- վճար	Տոկոսային ծախս	Արտար- ժույթի ներգրավման վերազնա- հատում	Վարկի միջնորդա- վճար	
Փոխառու միջոցներ	12,808,713	31,539,215	(31,726,406)	(981,726)	1,006,329	(98,648)	(33,521)	12,513,956
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր Վարձակալու- թյան պարտավոր ություններ	4,927,646	3,462,754	(3,409,407)	(425,565)	391,061	(364)	(5,195)	4,940,839
	976,174	-	(199,346)	(100,894)	108,984	-	-	784,918
	18,712,533	35,001,969	(35,335,159)	(1,508,276)	1,506,374	(99,012)	(38,716)	18,239,713

	2018 թ. հունվարի 1	Մուտքեր/ մարումներ - կանխիկ դրամական հոսքեր	Մուտքեր/ մարումներ - կանխիկ դրամական հոսքեր	Ոչ կանխիկ փոփոխություններ				2018 թ. դեկտեմբեր ի 31
				Տոկոսա- վճար	Տոկոսային ծախս	Արտար- ժույթի ներգրավման վերազնա- հատում	Վարկի միջնորդա- վճար	
Փոխառու միջոցներ	14,296,628	33,749,391	(35,220,439)	(1,034,932)	1,123,661	(105,538)	(58)	12,808,713
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,521,148	1,400,000	-	(335,771)	342,540	(2,569)	2,298	4,927,646
	17,817,776	35,149,391	(35,220,439)	(1,370,703)	1,466,201	(108,107)	2,240	17,736,359

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿԻՄ ԲԱԺՆԵՏՈՒՐԱԿԱՆ ԸՆԴԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

19. ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ

2019 և 2018թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած էր 490,596 սովորական բաժնետոմսերից՝ 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Սովորական բաժնետոմսեր տնօրինողները իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժիններ, որոնք հայտարարվում են ժամանակ առ ժամանակ և Կազմակերպության տարեկան ընդհանուր ժողովներին ունեն մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք:

Կազմակերպության բաժնետիրական կապիտալը բաժնետերերի կողմից վճարվել է ՀՀ դրամով և կրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժիններ և կապիտալի բաշխում ՀՀ դրամով:

Կազմակերպության բաժնետերերի միջև բաշխվող պահուստները սահմանափակված են իր կուտակված չբաշխված շահույթով, որոնք ներկայացված են տեղական հաշիվներում: Չբաշխվող պահուստները ներկայացվում են պահուստավորման ֆոնդով, որը ստեղծվում է օրենսդրության պահանջով: Կազմակերպության պահուստային ֆոնդը ձևավորվում է պարտադիր տարեկան հատկացումների միջոցով՝ հաշվարկված Կազմակերպության զուտ շահույթի 5%-ի չափով 46,599 հազար դրամ (2018: 64,971 հազար դրամ), մինչև ֆոնդը կազմի բաժնետիրական կապիտալի 15%-ը: 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության պահուստային կապիտալը կազմում է 297,765 հազար դրամ և 251,166 հազար դրամ: Պահուստի այս գումարը կարող է օգտագործվել Կազմակերպության կորուստները ծածկելու, ինչպես նաև Կազմակերպության պարտատոմսերը մարելու և բաժնետոմսերը հետ գնելու համար, եթե այլ միջոցները դրա համար չեն բավարարում: Պահուստային հիմնադրամը չի կարող օգտագործվել այլ նպատակների համար:

2019 թ. Կազմակերպությունը հայտարարել և վճարել է 1,415,401 հազար դրամի չափով շահաբաժիններ (2018 թ.՝ 1,234,448 հազար դրամ):

20. ԶՈՒՏ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԵԿԱՄՈՒՏ

	2019թ.	2018թ.
Տոկոսային եկամուտ		
- դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,519	7,431
- ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	12	36,127
- հաճախորդներին տրված վարկեր	6,625,797	7,025,469
- ներդրումային արժեթղթեր	75,678	75,869
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	6,706,006	7,144,896
Տոկոսային ծախս		
- հետգնման պայմանագրեր	38,470	21,247
- ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	12	1,550
- թողարկված պարտքային արժեթղթեր	391,061	342,540
- փոխառու միջոցներ	1,006,329	1,123,661
- վարձակալության պարտավորություն	108,984	-
Ընդամենը տոկոսային ծախսեր	1,544,856	1,488,998
Զուտ տոկոսային եկամուտ	5,161,150	5,655,898

21. ԶՈՒՏ ՕԳՈՒՏ ԱՐՏԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ

	2019թ.	2018թ.
Արտարժույթի առթուվաճառքից զուտ օգուտ	169,018	130,455
Արտարժույթի վերագնահատումից զուտ (վնաս)/օգուտ	(8,471)	(9,795)
Ընդամենը զուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից	160,547	120,660

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱՅՈՒՄՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

22. ԱՅԼ ԵԿԱՄՈՒՏ

	2019թ.	2018թ.
Եկամուտ տուգանքներից	427,362	549,626
Եկամուտ դրամաշնորհներից	9,355	335
Այլ եկամուտ	25,164	16,205
Ընդամենը այլ եկամուտ	461,881	566,166

23. ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՍԵՐ

	2019թ.	2018թ.
Աշխատավարձ, պարգևավճարներ և այլ հատուցումներ աշխատակիցներին	1,996,299	2,119,421
Վերապատրաստման ծախսեր	8,544	9,964
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	2,004,843	2,129,385

24. ՇԱՐՈՒԹԱՅԱՐԿ

Կազմակերպությունը գնահատում և գրանցում է իր ընթացիկ վճարվելիք շահութահարկը և իր ակտիվների և պարտավորությունների հարկային բազան համաձայն ՀՀ հարկային օրենսդրության, որը տարբերվում է ՀՀՄՍ-ից:

Կազմակերպությունն ունի որոշակի մշտական հարկային տարբերություններ, որոնք առաջանում են շահութահարկի նպատակներով չնվազեցվող որոշակի ծախսերից և շահութահարկի նպատակներով չհարկվող որոշակի եկամուտներից:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և դրանց հարկման բազաների միջև: 2019 և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա ժամանակավոր տարբերությունները հիմնականում վերաբերում են եկամտի և ծախսի ճանաչման համար տարբեր մեթոդների/ժամկետների կիրառությանը, ինչպես նաև որոշակի ակտիվների հարկային և հաշվեկշռային բազաների ժամանակավոր տարբերություններին: Ժամանակավոր տարբերությունների շարժի հարկային հետևանքը ներկայացված է ստորև և հաշվարկված է 18% դրույթաչափով (2018: 20%):

Ստորև բերված հաշվարկներում օգտագործվում է ներկայիս հարկի դրույթաչափը՝ 20% (2018: 20%), որը ՀՀ-ում վճարում են կորպորատիվ ձեռնարկությունները հարկվող շահույթի համար (ինչպես սահմանված է) ՀՀ հարկային օրենսդրության համապատասխան:

Ժամանակավոր տարբերությունները 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են հետևյալ աղյուսակում՝

	2019թ. դեկտեմբերի 31	2018թ. դեկտեմբերի 31
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ հետևյալի գծով՝</i>		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(332,456)	(235,460)
Ներդրումային արժեթղթեր	860	1,049
Հիմնական միջոցներ	25,252	25,004
Ակտիվի օգտագործման իրավունք	46,685	-
Այլ ակտիվներ	(887)	1,728
Փոխառու միջոցներ	(2,968)	(5,186)
Վարձակալության պարտավորություն	(38,514)	-
Այլ պարտավորություններ	49,333	51,094
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(252,695)	(161,771)

2019 և 2018թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արդյունավետ հարկային տոկոսադրույթի համադրումը ներկայացված է ստորև.

**«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	2019թ.	2018թ.
Շահույթ մինչև հարկումը	1,145,271	1,200,861
Սահմանված դրույթաչափով հարկ (20%)	229,054	240,172
Մշտական տարբերություններից հարկի ազդեցությունը	20,263	22,960
Շահութահարկի դրույթաչափի փոփոխության հարկային ազդեցությունը	(28,086)	-
Նախորդ տարվան վերաբերվող ընթացիկ հարկային ծախս	-	1,307
Նախկինում չճանաչված հետաձգված հարկի ճանաչում	-	4,434
Շահութահարկի գծով ծախս	221,231	268,873
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	130,307	274,549
Նախորդ տարվան վերաբերվող ընթացիկ հարկային ծախս	-	1,307
Հետաձգված հարկային ծախս/(եկամուտ)՝ ճանաչված ընթացիկ տարում	90,924	(6,983)
Շահութահարկի գծով ծախս	221,231	268,873
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	2019թ.	2018թ.
Հունվարի 1-ի դրությամբ հետաձգված հարկային ակտիվներ	(161,771)	(168,754)
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված հետաձգված հարկային հաշվեկշիռների փոփոխություններ	(119,010)	6,983
Շահութահարկի դրույթաչափի փոփոխության հարկային ազդեցությունը	28,086	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(252,695)	(161,771)

25. ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

	2019թ.	2018թ.
Ռոյալթիներ և կառավարման վճար	178,716	658,277
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ծախսեր	139,751	145,076
Ապահովագրություն	70,708	70,683
Մասնագիտական ծառայություններ	59,485	16,519
Հարկեր բացառությամբ շահութահարկի	58,956	46,851
Հաղորդակցություն	54,723	48,066
Գրասենյակային պարագաներ	42,231	47,984
Կոմունալ վճար	38,387	41,951
Բանկային ծախսեր	34,301	14,034
Գովազդի ծախսեր	33,884	3,468
Հիմնական միջոցների սպասարկում	32,767	12,325
Գործուղման ծախսեր	27,733	41,978
Անվտանգության ծախսեր	23,060	24,204
Ֆինանսական միջնորդի ծախսեր	18,208	18,885
Վարկերի հավաքագրման ծախսեր	16,879	23,699
Ներկայացուցչական ծախսեր	11,854	14,767
Տույժեր և տուգանքներ	8,745	1,386
Կարճաժամկետ վարձակալություններ	1,083	328,509
Հիմնական միջոցների օտարումից կորուստներ	-	3,891
Այլ ծախսեր	64,810	159,364
Ընդամենը գործառնական ծախսեր	916,281	1,721,917

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒՄՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒՄՆԵՐԻ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

26. ԴԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԴԱՐՏԱԿՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

26.1 Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերման պարտավորվածություններ.

Կազմակերպությունը 2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ի և 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չի ունեցել կապիտալ պարտավորություններ:

26.2 Դատական վարույթներ. Ժամանակ առ ժամանակ և բնականոն գործունեության ընթացքում, Կազմակերպությունը ստանում է հաճախորդների և գործընկերների կողմից բողոքներ: Դեկավարությունը համոզված է, որ ոչ մի նյութական անհաշվելի վնասներ տեղի չեն ունենա և համապատասխանաբար տրամադրումները նշված չեն ֆինանսական հաշվետվություններում:

26.3 Հարկում. Հայաստանի Հանրապետության առևտրային համակարգը կարգավորող օրենսդրությունը, ներառյալ հարկային օրենսդրությունը, կարող է ունենալ մեկից ավելի մեկնաբանություններ: Ավելին, վտանգ կա, որ հարկային մարմինները կամայական դատողություններ կարող են անել ձեռնարկատիրական գործունեության վերաբերյալ: Եթե Կազմակերպության գործունեության վերաբերյալ դեկավարության որոշակի որոշումներ հարկային մարմինների կողմից վիճարկվեն, Կազմակերպությունը կարող է ենթարկվել հավելյալ հարկերի, տույժերի և տուգանքների: Սովորաբար հարկային ստուգումը վերաբերում է առևտրի տարվան նախորդող երեք օրացուցային տարիներին:

26.4 Գործարար միջավայր. զարգացող երկրների ֆինանսական շուկաները, ինչպիսին է Հայաստանի Հանրապետությունը, ավելի շատ են ենթարկվում զանազան ռիսկերի, քան ավելի զարգացած երկրների շուկաները, ներառյալ տնտեսական, քաղաքական և սոցիալական և իրավական և օրենսդրական ռիսկերը: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների: Հայաստանը դեռևս գտնվում է տնտեսական և քաղաքական փոփոխությունների գործընթացում: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանը չունի այն աստիճան զարգացած գործարար և կանոնակարգային ենթակառուցվածք, որը բնորոշ է ավելի հասուն ազատ շուկայական տնտեսություններին: Ի լրումն, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաների գործունեության ծավալները, ինչը թերևս չի արտացոլում ֆինանսական գործիքների արժեքները: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտ են հանդիսանում տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակը և տնտեսավարման կենտրոնացվածությունը, տարածաշրջանային անկայունությունները և միջազգային տնտեսական ճգնաժամը:

Բացի այդ, 2020թ. սկզբին նոր Կորոնավիրուսային հիվանդություն (COVID-19) սկսեց արագ տարածվել ամբողջ աշխարհով՝ հանգեցնելով Առողջապահության Համաշխարհային Կազմակերպության կողմից 2020թ. մարտ ամսին համաճարակային կարգավիճակի մասին հայտարարմանը: Նոր կորոնավիրուսային հիվանդության տարածումը կանխելու համար շատ երկրների կողմից ձեռնարկված պատասխան միջոցները հանգեցնում են մի շարք ընկերությունների համար զգալի գործառնական գործունեությունների խափանումների և էական ազդեցություն են ունենում համաշխարհային ֆինանսական շուկաների վրա: Քանի որ իրավիճակն արագ զարգանում է, այն կարող է զգալի ազդեցություն ունենալ մի շարք ոլորտների շատ ընկերությունների ձեռնարկությունների վրա՝ ներառյալ, բայց չսահմանափակելով ձեռնարկությունների գործունեությունների խափանմանը՝ որպես արտադրության խափանման կամ ձեռնարկությունների փակման, մատակարարման շղթայի ընդհատման, անձնակազմի կարանտինի մեջ գտնվելու, նվազած պահանջարկի և ֆինանսավորման գծով առաջացած դժվարությունների արդյունք: Ավելին, Կազմակերպությունը կարող է կրել նոր կորոնավիրուսային հիվանդության անհամեմատ զգալի ազդեցությունը համաշխարհային տնտեսության և խոշոր ֆինանսական շուկաների վրա վերջինիս ունեցած բացասական ազդեցության հետևանքով: Կազմակերպության վրա նոր կորոնավիրուսային հիվանդության ազդեցության չափը մեծապես պայմանավորված է աշխարհի և Հայաստանի տնտեսության վրա համաճարակի ազդեցությունների մակարդակով և տևողությամբ:

Համաշխարհային ֆինանսական համակարգերում համակարգային ռիսկերը, այդ թվում՝ վարկային շուկաների իրադրության վատթարացումը կարող են բացասական ազդեցություն ունեն Կազմակերպության կապիտալի և դրա հասանելիության, ավելի ընդհանրականորեն՝ գործունեության արդյունքների, ֆինանսական դրության և հեռանկարների վրա: Ավելին, դեռևս առկա են անորոշություններ՝ կապված երկրների տնտեսական իրավիճակի հետ, որը կարող է հանգեցնել արտասահմանից ներհոսող դրամական միջոցների պակասորդի, ինչպես նաև

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿԻՆ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

հանքարդյունաբերական արտադրանքի գների անկման, որը մեծապես որոշիչ դեր է խաղում ՀՀ տնտեսության համար: Առավել խիստ զգալի շուկայական սպառնալիքների և դժվարությունների արդյունքում ՀՀ տնտեսությունը, ինչպես նաև Կազմակերպության գործունեությունը կարող են վատթարանալ: Այնուամենայնիվ, քանի որ նման ենթադրությունների հիմքում ընկած են բազմաթիվ փոփոխական պայմաններ և անորոշություններ, ղեկավարությունը հնարավորություն է չունի արժանահավատ գնահատական տալ, թե նման հանգամանքները ինչ ազդեցություն կունենան Կազմակերպության ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում ճշգրտումների ազդեցությունը, եթե այդպիսիք կան, որոնք կարող էին անհրաժեշտ համարվել, եթե վերը նշված գործոնների ազդեցությունը դիտարկելի և արժանահավատորեն չափելի դառնար ՀՀ համար:

27. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ

ՖՀՄՍ-ն սահմանում է իրական արժեքը որպես գումար, որով ակտիվը կարող է վաճառվել կամ պարտավորությունը փոխանցվել շուկայի մասնակիցների միջև սովորական պայմաններով ընթացող գործարքում չափման ամսաթվի դրությամբ:

27.1 Կազմակերպության` շարունակական հիմունքներով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը.

Կազմակերպության որոշ ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ չափվում են իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է նշված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի որոշման մեթոդները (մասնավորապես` օգտագործված գնահատման մեթոդները և ելակետային տվյալները):

27.2 Կազմակերպության` շարունակական հիմունքներով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը. (պահանջվում է իրական արժեքի բացահայտումը)

Ֆինանսական ակտիվների եւ ֆինանսական պարտավորությունների կարճաժամկետ բնույթի պատճառով ղեկավարությունը գտնում է, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքները մոտավոր են իրենց իրական արժեքների նկատմամբ: Որոշ այլ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համար ղեկավարությունը օգտագործում է գեղչված դրամական հոսքեր` իրական արժեքների գնահատման համար: Այս գնահատված դրամական հոսքերի գեղչման համար օգտագործվող տոկոսադրույքները հիմնված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պետական պարտատոմսերի եկամտաբերության կորի վրա` գումարած արժույթ, գործիքի մարման ժամկետ և հակառակ կողմի վարկային ռիսկը:

	2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ				
- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	703,595	703,595	936,174	936,412
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	23,921,915	24,849,723	24,176,907	26,989,084
- Ներդրումային արժեթղթեր	1,191,045	1,240,074	1,215,838	1,239,127
Ֆինանսական պարտավորություններ				
- Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,940,839	5,016,789	4,927,646	4,965,073
- Փոխառու միջոցներ	12,513,956	12,484,245	12,808,713	12,763,871
- Վարձակալության պարտավորություն	784,918	786,528	-	-

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՆ ՎԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ֆինանսական ակտիվներ				
- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	703,595	-	-	703,595
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	24,849,723	24,849,723
- Ներդրումային արժեթղթեր	1,240,074	-	-	1,240,074
Ֆինանսական պարտավորություններ				
- Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	5,016,789	-	5,016,789
- Փոխառու միջոցներ	-	-	12,484,245	12,484,245
Վարձակալության պարտավորություն	-	-	786,528	786,528

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ֆինանսական ակտիվներ				
- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	936,412	-	-	936,412
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	26,989,084	26,989,084
- Ներդրումային արժեթղթեր	1,239,127	-	-	1,239,127
Ֆինանսական պարտավորություններ				
- Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	4,965,073	-	4,965,073
- Փոխառու միջոցներ	-	-	12,763,871	12,763,871

Վերոնշյալ դասակարգված 2-րդ և 3-րդ մակարդակներում ներառված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքները որոշվել են համաձայն ընդհանուր ընդունված գնային մոդելների գեղջված դրամական հոսքերի վերլուծության հիման վրա առավել նշանակալի ներդրումներից` գրոյական տոկոսադրույքը, որն արտացոլում է գործընկերների վարկային ռիսկը:

28. ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՌԻՍԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Կազմակերպությունը կառավարում է իր կապիտալն` ապահովելու Կազմակերպության գործունեության անընդհատությունը, միևնույն ժամանակ առավելագույնի հասցնելով շահագրգիռ կողմերի հատույցը ներգրավված և սեփական միջոցների մակարդակի պահպանման եղանակով:

ՀՀ կենտրոնական բանկը Կազմակերպության համար սահմանում և վերահսկում է կապիտալի պահանջները: Ըստ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված` ներկայումս գործող կապիտալի պահանջների, ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետք է ապահովեն 150,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն բաժնետիրական կապիտալ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ին` 150,000 հազար ՀՀ դրամ):

Համաձայն ՀՀ ԿԲ կանոնակարգային պահանջների, որոնք ուժի մեջ են մտել 2011թ.-ին, վարկային կազմակերպությունները, որոնք իրականացնում են արտարժույթի փոխանակման գործառնություններ կանխիկով վարկային մարումներից բացի այլ նպատակներով, ինչպես նաև հրապարակային օֆերտայի միջոցով ներգրավում են փոխառություններ, պարտավոր են ապահովել կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը (կապիտալի համարժեքության նորմատիվ) և ընդհանուր կապիտալի մեծությունը նվազագույնից բարձր մակարդակում: Կազմակերպությունն իր կանոնադրությամբ նախատեսել է արտարժույթի փոխանակման գործառնությունները որպես գործունեության առանձին տեսակ, ինչպես նաև հրապարակային օֆերտաների միջոցով փոխառությունների ներգրավումը: Հետևաբար Կազմակերպությունը պարտավոր է հաշվել և համապատասխանել կապիտալի համարժեքության նորմատիվի և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն մեծության պահանջներին: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի նվազագույն մեծության պահանջը կազմում է 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ` 1,000,000 հազար), իսկ

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ Փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Կապիտալի համարժեքության հարաբերակցության նորմատիվը – նվազագույնը 12% (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ և 12%):

Հետևյալ աղյուսակը վերլուծում է Կազմակերպության կապիտալ ռեսուրսները կապիտալի համարժեքության նպատակներով՝ համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված սկզբունքների:

	2019թ. դեկտեմբերի 31 աուդիտ չարված	2018թ. դեկտեմբերի 31 աուդիտ չարված
Հիմնական կապիտալ	5,752,292	6,666,946
Լրացուցիչ կապիտալ	24,253	681
Ընդամենը կապիտալ	5,776,544	6,667,627
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	24,716,011	25,645,611
Կանոնադրական կապիտալի հարաբերակցությունը (%)	23.37%	26.00%
Կանոնակարգային նվազագույն պահանջը կանոնադրական կապիտալի հարաբերակցության գծով (%)	12.00%	12.00%
Համապատասխանություն նվազագույն բաժնետիրական կապիտալի պահանջներին	Խախտումներ չեն արձանագրվել տարվա դրությամբ	Խախտումներ չեն արձանագրվել տարվաի դրությամբ

Տնօրինությունը վերանայում է կապիտալի կառուցվածքը կիսամյակային կտրվածքով: Կազմակերպության կապիտալի համարժեքությունը սահմանվում և վերահսկվում է՝ օգտագործելով ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված սահմանաչափերը: Որպես նման վերանայման մի մաս, Խորհուրդը դիտարկում է կապիտալի եկամտաբերության դրույքը (cost of capital) և կապիտալի յուրաքանչյուր դասին առնչվող ռիսկերը: Խորհրդի առաջարկությունների հիման վրա Կազմակերպությունն իր ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը կառուցում է շահաբաժինների վճարման, նոր բաժնետոմսերի թողարկման, ինչպես նաև նոր պարտքի կամ գործող պարտքի մարման միջոցով: Ի լրումն, Կազմակերպությունը կառավարում է կապիտալը՝ պայմանագրային պահանջների իրականացման նպատակով:

29. ՌԻՍԿԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Ռիսկերի կառավարումն Կազմակերպության բիզնեսի հիմնարար տարրերից է և Կազմակերպության գործունեության էական բաղկացուցիչը: Կազմակերպության գործունեությանը բնորոշ հիմնական ռիսկերն են՝

- Վարկային ռիսկեր;
- Իրացվելության ռիսկ;
- Շուկայական ռիսկ:

Կազմակերպությունն ընդունում է, որ անհրաժեշտ է ունենալ ռիսկերի կառավարման արդյունավետ և նպատակային գործընթացներ: Նշվածն իրականացնելու համար Կազմակերպությունը ստեղծել է ռիսկերի կառավարման հայեցակարգ, որի հիմնական նպատակն է պաշտպանել Կազմակերպությանը ռիսկերից և թույլ տալ նրան հասնելու իր գործունեության նպատակներին:

Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման նպատակների սահմանման և քաղաքականությունների մշակման ընդհանուր պատասխանատվությունը կրում է Տնօրենների խորհուրդը: Տնօրենների խորհրդի ընդհանուր նպատակն է սահմանել այնպիսի քաղաքականություն, որը հնարավորինս կնվազեցնի ռիսկերն առանց անհարկի վատթարացնելու Կազմակերպության մրցունակությունը և ճկունությունը: Պահպանելով վերջնական պատասխանատվությունը՝ այն միաժամանակ փոխանցել է իրավասություններն Կազմակերպության ֆինանսական բաժնին՝ նախագծելու և գործարկելու գործընթացներ, որոնք կապահովեն նպատակների և քաղաքականությունների արդյունավետ իրականացումը:

Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է ախտորոշել, բացահայտել, գնահատել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՄՊԱՆԻԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

սահմանաչափեր և հսկողություն, արժանահավատ և նորացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկելի ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Կազմակերպությունը պարբերաբար վերանայում է ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը՝ շուկայում, արտաքին միջավայրում տեղի ունեցած փոփոխություններն արտացոլելու և առկա լավագույն փորձին համապատասխանեցնելու համար:

Վերապատրաստման և կառավարման ստանդարտների միջոցով Կազմակերպությունը նպատակ ունի կառուցել համակարգված և կառուցողական վերահսկողական միջավայր, որտեղ աշխատակիցները կատարեցնեն իրենց դերը և պարտականությունները:

Վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե պորտֆելի և թե գործարքների մակարդակով կառավարվում և վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների և ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (այսուհետ՝ ԱՊԿԿ) միջոցով:

Ռիսկերի կոմիտեն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման քաղաքականության, ընթացակարգերի մշակման, վերահսկողության և օրենսդրական/կանոնակարգային դաշտում առկա ռիսկերի վերահսկողության համար և գնահատում է դրանց ազդեցությունը Կազմակերպության գործունեության վրա: Այս մոտեցումը թույլ է տալիս Կազմակերպությանը նվազեցնել ՀՀ ներդրումային միջավայրի փոփոխությունների դեպքում Կազմակերպությանը սպառնացող հնարավոր կորուստները:

Տարեվերջից ի վեր ռիսկերի կառավարման բաժնում կամ ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել, բացառությամբ ՖՀՄՍ 9-ի ընդունման մասով փոփոխությունների:

Վարկային ռիսկերի կառավարում

Կազմակերպությունը ենթակա է վարկային ռիսկի, այն է՝ ռիսկ, որ ֆինանսական գործիքի մի կողմը չի կատարի իր պարտավորությունը՝ ֆինանսական կորուստներ պատճառելով մյուս կողմին:

Կազմակերպության հիմնական գործունեությունը միկրովարկերի տրամադրումն է: Համապատասխանաբար, վարկային ռիսկը մեծագույն կարևորություն ունի միկրոֆինանսավորման կազմակերպությունների ռիսկերի կառավարման մեջ: Չգալի ֆինանսական վնասներից խուսափելու համար Կազմակերպությունը կիրառում է տարբեր մեթոդներ վարկային ռիսկերը որոշելու և արդյունավետորեն կառավարելու նպատակով:

Միկրոֆինանսավորման ոլորտը ընդհանուր առմամբ հակված է վարկային ռիսկի՝ հաճախորդներին տրամադրվող վարկերի և բանկային ավանդների միջոցով: Ինչ վերաբերում է հաճախորդներին տրված վարկերին, այս ռիսկը կենտրոնացած է Հայաստանի Հանրապետությունում: Այն մոնիտորինգի է ենթարկվում կանոնավորապես՝ վարկային սահմանաչափերի և վարկունակության վերաբերյալ Կազմակերպության ռիսկի կառավարման քաղաքականությամբ սահմանված ուղենիշերին հետևելը/ուղենիշերի պահպանումն ապահովելու համար:

Ռիսկերի կառավարումը և մոնիտորինգն իրականացվում է սահմանված լիազորությունների շրջանակներում: Այս գործընթացներն իրականացվում են Վարկային Ռիսկերի բաժնի, Վարկային կոմիտեների և Կազմակերպության Վարչության կողմից: Նախքան որևէ հայտի կազմումը Վարկային կոմիտեի կողմից, վարկային գործընթացի վերաբերյալ բոլոր առաջարկությունները (վարկառուի սահմանաչափի հաստատում կամ վարկային պայմանագրերի մեջ փոփոխությունների կատարում և այլն) վերանայվում և հաստատվում են Վարկային ռիսկերի բաժնի կողմից: Առօրյա ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Վարկային Ռիսկերի բաժնի ղեկավարի կողմից:

Կազմակերպության վարկային քաղաքականությունը սահմանված է մի շարք ներքին կանոնակարգերով, որտեղ հստակ սահմանված են բոլոր առնչվող պահանջները համապատասխան վերահսկողական մեխանիզմների հետ մեկտեղ, ներառյալ վարկի տրամադրումը, չվճարված վարկերի մոնիտորինգը և այլն:

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար 33 դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Կազմակերպությունը շարունակաբար մոնիտորինգ է իրականացում առանձին վարկային ռիսկերի գծով և պարբերաբար վերանայում է իր հաճախորդների վարկունակությունը: Վերանայումը հիմնված է իրականացված ամենավերջին մոնիտորինգի և ֆինանսական վերլուծությունների վրա, ինչպես նաև փոխառուից, կամ որևէ այլ կերպ ստացված տեղեկությունների վրա:

Առանձին հաճախորդների վերլուծությունից բացի, վարկային պորտֆելը պարբերաբար վերլուծվում է Ներքին վերահսկողության բաժնի կողմից՝ կապված կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի հետ:

Վարկային կոմիտեն այն վերլուծող մարմինն է, որը պատասխանատու է վարկային հայտերում ամփոփված տեղեկատվությունը վերլուծելու և վարկային ռիսկերը հնարավորինս նվազեցնելու համար: Վարկային կոմիտեն Կազմակերպության ներսում անկախ մարմին է, որը լիազորված է կայացնելու վերջնական որոշում վարկային հայտը հաստատելու կամ մերժելու վերաբերյալ:

Վարկային կոմիտեն այն վերլուծող մարմինն է, որը պատասխանատու է վարկային հայտերում ամփոփված տեղեկատվությունը վերլուծելու և վարկային ռիսկերը հնարավորինս նվազեցնելու համար: Վարկային կոմիտեն Կազմակերպության ներսում անկախ մարմին է, որը լիազորված է կայացնելու վերջնական որոշում վարկային հայտը հաստատելու կամ մերժելու վերաբերյալ:

Վարկային կոմիտե ներկայացվող տեղեկատվության ճշգրտությունը վարկային մասնագետի պատասխանատվությունն է, ով լրացնում է նախնական հայտը դիմողի բիզնեսի և վարկային ռիսկերի պատշաճ ուսումնասիրությունից հետո: Ի վերջո Վարկային կոմիտեի անդամները գնահատում են հայտի համապատասխանությունը սահմանված չափանիշներին (դիմողի վարկային պատմությունը, ֆինանսական վիճակը, մրցակցային ունակությունը և այլն):

Յուրաքանչյուր մասնաճյուղ պարտավոր է կիրառել Կազմակերպության վարկային քաղաքականությունը և ընթացակարգերը՝ Կազմակերպության ներքին կարգերում սահմանված վարկավորման լիազորությունների շրջանակներում: Յուրաքանչյուր մասնաճյուղի ղեկավար վարկային բոլոր տեսակի խնդիրների վերաբերյալ զեկուցում է ղեկավարությանը: Յուրաքանչյուր մասնաճյուղ պատասխանատու է իր վարկային պորտֆելի որակի և կատարողականի համար, ինչպես նաև իր պորտֆելի ներսում առկա ռիսկերի վերահսկողության և մոնիտորինգի համար: Ներքին աուդիտի և Ներքին վերահսկողության բաժիններն իրականացնում են մասնաճյուղերի և Կազմակերպության վարկային գործընթացների կանոնավոր ստուգումներ:

Կազմակերպության վարկային ռիսկերի բաժինն ուսումնասիրում է ժամկետանց վարկերի վերլուծությունը և հետամուտ է լինում ժամկետանց մնացորդների հավաքագրմանը: Ղեկավարությունը, հետևաբար, տեղին է համարում ժամկետանց վարկերի և այլ վարկային ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկությունների տրամադրումը:

Կազմակերպությունը կանոնավորում է վարկային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանափակելով մեկ վարկառուի կամ վարկառուների խմբի գծով, ինչպես նաև ըստ տնտեսության և աշխարհագրական սեգմենտների ռիսկի ընդունելի մակարդակները: Վարկային ռիսկի սահմանաչափերն ըստ վարկառուի և ըստ վարկատեսակի հաստատում է Խորհուրդը: Վարկառուի գծով ռիսկը հետազայում սահմանափակվում է ենթասահմանաչափերով, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերին և սահմանվում են վարկային կոմիտեի կողմից: Փաստացի ռիսկերի համապատասխանությունը սահմանաչափերին հսկվում է օրական կտրվածքով՝ ապահովելու համար, որ Կազմակերպության կողմից սահմանված վարկային սահմանաչափերը և վարկունակության ուղեցույցները չեն խախտվում:

Ըստ նպատակահարմարության, և վարկերի մեծ մասի դեպքերում, Կազմակերպությունն ընդունում է գրավ կամ անձնական երաշխավորություն: Այնուամենայնիվ, վարկերի զգալի մասը տրված է անհատներին, որտեղ այսպիսի ապահովության միջոցներ չեն կարող ձեռք բերվել: Այսպիսի ռիսկերը մոնիտորինգի են ենթարկվում շարունակական հիմունքով և ենթակա են տարեկան կամ ավելի հաճախակի վերանայումների:

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՆԻՍԻՍՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Վարկային ռիսկի չափումը

(ա) Վարկեր և փոխատվություններ (ներառյալ վարկային պարտավորությունները և երաշխիքները)

Ռիսկերի կառավարման նպատակով վարկային ռիսկի գնահատումը բարդ է և պահանջում է մոդելների օգտագործում, քանի որ ռիսկը տարբերվում է կախված շուկայական պայմանների փոփոխություններից, ակնկալվող դրամական հոսքերից և ժամանակից: Ակտիվների պորտֆելի վարկային ռիսկի գնահատումը ենթադրում է դեֆոլտների առաջացման հավանականության, կորուստների գործակիցների և կոնտրագենտների միջև դեֆոլտների հարաբերակցության հետագա գնահատում: Ռիսկերի կառավարման հաշվետվությունների նպատակով Կազմակերպությունը դիտարկում և համախմբում է վարկի չափը որպես վարկային ռիսկի տարր: Կազմակերպությունը չափում է վարկային ռիսկը, օգտագործելով դեֆոլտի հավանականությունը (PD/ԴՅ), դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD/ԴԺԳԱ) և դեֆոլտից առաջացած վնասը (LGD/ԴԱՎ): Սա նման է ՖՅՍՍ 9-ի համաձայն ԱՎԿ-ի չափման համար օգտագործվող մոտեցմանը:

Ակնկալվող վարկային կորուստների չափում

ՖՅՍՍ 9-ի համաձայն՝ Կազմակերպությունն օգտագործում է արժեզրկման «եռափուլ» մոդել՝ վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո որակի փոփոխությունների հիման վրա, որն ամփոփված է ստորև.

- Սկզբնական ճանաչման պահին վարկային տեսանկյունից չարժեզրկված ֆինանսական գործիքը դասակարգվում է «փուլ 1-ում», որի վարկային ռիսկը շարունակաբար վերահսկվում է Կազմակերպության կողմից;
- Եթե սկզբնական ճանաչումից հետո հայտնաբերվում է վարկային ռիսկի զգալի աճը (SICR), ապա ֆինանսական գործիքը տեղափոխվում է «փուլ 2», սակայն դեռևս չի համարվում վարկային տեսանկյունից արժեզրկված;
- Եթե ֆինանսական գործիքը վարկային տեսանկյունից արժեզրկված է, ապա այն տեղափոխվում է «փուլ 3»;
- Փուլ 1-ում ֆինանսական գործիքների ԱՎԿ-ն չափվում է առաջիկա 12 ամիսների ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների տվյալ մասին համարժեք գումարով, որոնք առաջանում են առաջիկա 12 ամիսների ընթացքում հնարավոր դեֆոլտի իրադարձությունների հետևանքով: 2-րդ կամ 3-րդ փուլերում գործիքների ԱՎԿ-ն չափվում է՝ հիմնվելով գործողության ողջ ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների վրա;
- ՖՅՍՍ 9-ի համաձայն, ԱՎԿ-ի չափման համապարփակ հայեցակարգը պետք է հաշվի առնի նաև կանխատեսումներ;
- Ձեռք բերված կամ սկզբնապես վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներն այն ակտիվներն են, որոնք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Դրանց ԱՎԿ-ն մշտապես չափվում է գործողության ողջ ընթացքի համար (փուլ 3):

Դուրսգրում

Այն դեպքում, երբ պարբերական հավաքական վերականգնման պատմական վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ Կազմակերպությունը չի ակնկալում զգալի լրացուցիչ վերականգնում դեֆոլտում որոշակի ամիսներից հետո ("MID"), ապա Կազմակերպությունը քաղաքականությամբ պայմանավորված վարկերը դուրս է գրում հավաքական հիմունքներով:

Ֆինանսական ակտիվների մասով վճարման ենթակա գումարը, որը դուրս է գրվել հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում և առայժմ ենթակա է հարկադիր գործողությունների, կազմում է 2,584,068 ԱՄՆ դոլար:

Խմբավորում՝ ըստ համանման վարկային ռիսկի հատկանիշների

ԴՅ հաշվարկի նպատակով ֆինանսական ակտիվները բաժանվում են երկու սեգմենտի՝

- Փոքր վարկեր (մինչև 500,000 ՀՀ դրամ (1,042 ԱՄՆ դոլարին համարժեք))

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՆԻՍԻՍՏԻՆԻ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

- Միջին և մեծ վարկեր (500,000 ՀՀ դրամից կամ 1,042 ԱՄՆ դոլարից ավել)

Վերոնշյալ սեգմենտներն արտացոլում են հաճախորդների վարկունակության գնահատման մակարդակը, ընդ որում՝ մեծ վարկեր սեգմենտի համար կիրառվում են համեմատաբար ավելի խիստ գնահատականի չափորոշիչներ: Պատմական դեդոլտի դրույթաչափը օգտագործվում է որպես խստության ցուցանիշ, այնպես որ սեգմենտների միջև դեֆոլտի դրույթաչափերի տարբերությունն առավելագույնի է հասցվում:

Վարկանշային մոդել

Ողջ հասանելի տեղեկատվությունը (ապրանքային խմբեր, արտադրության որոշումներ և այլն) օգտագործվում են յուրաքանչյուր սեգմենտի համար ներքին վարկանիշային ցուցանիշ ստանալու համար: Այսպիսով, ստեղծվում են համանման ռիսկի հատկանիշներով խմբեր, որոնք այնուհետև օգտագործվում են սեգմենտի ԴՀ-ի կորի ճշգրտման համար:

ԱՎԿ-ի չափում

ԱՎԿ-ի չափման հիմնական ելակետային տվյալները հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքն է՝

- Դեֆոլտի հավանականություն (PD),
- Դեֆոլտից առաջացած վնաս (LGD),
- Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD)

Այս պարամետրերը հիմնականում ստացվում են ներքին օգտագործման վիճակագրական մոդելներից և այլ պատմական տվյալներից:

Դեֆոլտի հավանականություն (PD)

ԴՀ-ն իրենից ներկայացնում է վարկառուի՝ իր ֆինանսական պարտավորությունների չկատարման հավանականությունը (ինչպես ներկայացված է «դեֆոլտի և վարկային տեսանկյունից արժեզրկման սահմանում» վերոնշյալ հատվածում) հաջորդ 12 ամիսների ընթացքում (12-ամսյա ԴՀ) կամ պարտավորության գործողության մնացած ժամանակահատվածում (ամբողջական ԴՀ):

Ամբողջական ԴՀ-ն ձևավորվում է կիրառելով ժամկետայնության առանձնահատկությունները 12-ամսյա ԴՀ-ի հետ միաժամանակ: Ժամկետայնության առանձնահատկությունն արտացոլում է, թե ինչպես է պորտֆելը զարգանում վարկի սկզբնական ճանաչման պահից և վարկի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածում: Ժամկետայնության առանձնահատկությունը սահմանելիս հիմք է ընդունվում պատմական տեսանելի տեղեկատվությունը, և ենթադրություն է արվում, որ այն միևնույն է տվյալ պորտֆելում և տվյալ վարկային խմբում գտնվող բոլոր ակտիվների համար: Այն հիմնավորվում է պատմական տեղեկատվության վերլուծությամբ:

Դեֆոլտի հավանականությունը մոդելավորելիս օգտագործվել է վիճակագրական «գոյատևման» մեթոդը՝ կիրառելով ձախողման ցուցանիշը:

Ձախողման ցուցանիշը որոշվում է ըստ Կոքսի համամասնական ռիսկերի մոդելի, որը կիսա հարաչափական (պարամետրիկ) մոդել է: Այն կովարիացիաների համար օգտագործում է ենթադրյալ պարզ ձևերը, իսկ ազատ ցուցանիշների ճշգրիտ արժեքը որոշվում է մասնակի հավանականությամբ: Ելակետային տվյալները ստացվում են հարաչափական (պարամետրիկ) մեթոդներով: Մակրոէկոնոմիկական մոդելը/ծրագրահատվածը (macroeconomic overlay) կարող է ուղղակիորեն ներառվել ռիսկերի գնահատման գործառնությունում ժամանակակից կախյալ փոփոխականի միջոցով: Ձախողման ստացված ցուցանիշների հիման վրա որոշվում է տվյալ պահին («PIT») դեֆոլտի հավանականությունը (PD), այն է՝ սահմանային PD ցուցանիշներ տվյալ ժամանակահատվածի համար:

Դիտարկման համար կիրառվել են հինգ տարվա տվյալներ:

Ստորև ներկայացված են 2019 և 2018թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԱՎԿ-ի փոփոխությունները, որոնք կարող են տեղի ունենալ, եթե փաստացի մակրոտնտեսական ցուցանիշները տարբերվեն մոդելում կիրառված մակրոտնտեսական կանխատեսումներից:

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Օգտագործված մակր պարամետրեր	ՀՆԱ		
Չգայունության թեստի համար մակրո պարամետրերի փոփոխության %	11%	Փոփոխություն չի եղել	-17%
Վարկային պորտֆել			
Փոքր	622,023	622,034	622,046
Միջին և մեծ	1,716,333	1,716,453	1,716,647
Ընդամենը վարկային պորտֆել	2,338,356	2,338,487	2,338,693
Այլ ֆինանսական գործիքներ	-	4,777	-
Ընդամենը	2,338,356	2,343,264	2,338,693

Դեֆոլտից առաջացած վնաս (LGD)

LGD-ն դեֆոլտի ժամանակ հավանական կորստի մեծությունն է: Կազմակերպությունը գնահատում է LGD-ի պարամետրերը վճարումները չկատարող կոնտրագենտների նկատմամբ հայցերի վերականգնման դրույթաչափերի պատմության հիման վրա: LGD մոդելը հաշվի է առնում միայն դրամական միջոցների վերադարձը: LGD-ն հաշվարկվում է զեղչված դրամական հոսքերի հիման վրա՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթը որպես զեղչման գործակից:

Գրավով ապահովագրված վարկերն օգտագործում են գրավի արժեքը, այնինչ գրավով չապահովված և երաշխավորված վարկերն օգտագործում են դեֆոլտից վերականգնման դրույթաչափը:

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեք (EAD)

EAD-ն հիմնված է այն գումարների վրա, որոնք Կազմակերպությունն ակնկալում է ստանալ դեֆոլտի պահին, առաջիկա 12 ամիսների ընթացքում (12-ամսյա EAD) կամ վարկի գործողության մնացած ժամանակահատվածում (ամբողջական EAD):

Կանխատեսումների ներառում

Կազմակերպությունը ներառում է կանխատեսումները և՛ սկզբնական ճանաչումից հետո գործիքի վարկային ռիսկի նշանակալի աճի գնահատման, և՛ ԱՎԿ-ի չափման ժամանակ:

Կազմակերպությունը բացահայտել և փաստաթղթավորել է վարկային ռիսկի և պորտֆելի գծով վարկային կորուստների հիմնական գործոնները՝ օգտագործելով պատմական տվյալների վերլուծությունը, գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականների ազդեցությունը ԴՀ-ի և վերականգնման դրույթաչափերի վրա: Մակրոտնտեսական փոփոխականը, որը ներգրավված էր վերլուծության մեջ, ՀՆԱ - ի աճի իրական տեմպն է:

Ստորև աղյուսակում նկարագրված են հիմնական մակրո-տնտեսական ցուցանիշները՝ ներառված տնտեսական սցենարներում, որոնք օգտագործվել են 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2019-ից 2023 թթ. համար:

		2020	2021	2022	2023	2024
ՀՆԱ իրական աճի ցուցանիշ, %	Հիմնական	4.8%	4.5%	4.5%	4.5%	4.5%

Յաճախորդներին տրված վարկերի որակական վերլուծություն

Ստորև աղյուսակում արտացոլված է հաճախորդներին տրված վարկերի որակական վերլուծությունը 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՓԿԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(*հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ*)

Վարկային պորտֆել	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<u>Փոքր վարկեր</u>				
<i>Համախառն հաշվեկշռային արժեք</i>				
Ընթացիկ	3,022,085	71,739	28,068	3,121,892
1-30 օր ժամկետանց	-	61,149	7,273	68,422
31-60 օր ժամկետանց	-	37,424	1,466	38,890
61-90 օր ժամկետանց	-	30,164	12,151	42,315
90 օրից ավելի ժամկետանց	-	-	772,483	772,483
	3,022,085	200,476	821,441	4,044,002
<i>Կորստի գծով մասհանում</i>				
Հաշվեկշռային ռիսկի համար	(37,695)	(41,425)	(542,914)	(622,034)
Արտահաշվեկշռային ռիսկի համար	-	-	-	-
	2,984,390	159,051	278,527	3,421,968
<u>Միջին և մեծ վարկեր</u>				
<i>Համախառն հաշվեկշռային արժեք</i>				
Ընթացիկ	19,284,715	426,433	189,363	19,900,511
1-30 օր ժամկետանց	-	176,497	18,508	195,005
31-60 օր ժամկետանց	-	109,452	5,763	115,215
61-90 օր ժամկետանց	-	49,273	90,254	139,527
90 օրից ավելի ժամկետանց	-	-	1,866,142	1,866,142
	19,284,715	761,655	2,170,030	22,216,400
<i>Կորստի գծով մասհանում</i>				
Հաշվեկշռային ռիսկի համար	(245,041)	(116,485)	(1,354,927)	(1,716,453)
Արտահաշվեկշռային ռիսկի համար	-	-	-	-
	19,039,674	645,170	815,103	20,499,947
Ընդամենը վարկային պորտֆել	22,024,064	804,221	1,093,630	23,921,915
<u>Այլ ֆինանսական գործիքներ</u>				
<i>Համախառն հաշվեկշռային արժեք</i>				
Ընթացիկ	1,899,417	-	-	1,899,417
Կորստի գծով մասհանում	(4,777)	-	-	(4,777)
Հաշվեկշռային ռիսկի համար	-	-	-	-
Արտահաշվեկշռային ռիսկի համար	-	-	-	-
	1,894,640	-	-	1,894,640

2019 և 2018 թթ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում Կազմակերպությունը փոխել է հաճախորդների տրված որոշ վարկերի պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը: Այսպիսի վարկերը տեղափոխվել են առնվազն Փուլ 2, որի կորստի գծով պահուստը չափվել է ամբողջական ԱՎԿ-ին համարժեք գումարի չափով:

Ինչ վերաբերում է տարվա ընթացքում փոփոխված վարկերին, ապա ամորտիզացված արժեքը նախքան վարկի փոփոխությունը և այդ փոփոխության արդյունքում ստացված օգուտը կամ վնասը ներկայացվում են ստորև:

	2019թ.
Ամորտիզացված արժեքը նախքան փոփոխությունը	819,422
Փոփոխությունից զուտ օգուտ/ (վնաս)	(13,357)

Վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, որոնք նախկինում փոփոխվել են (երբ գտնվել են Փուլ 2/3-ում), այժմ դասակարգվել Փուլ 1-ում, և կորուստների գծով պահուստը, որը 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չափվել է 12-ամսյա ԱՎԿ-ի գումարի չափով, կազմել է 1,032,076 հազար դրամ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 340,395 հազար ՀՀ դրամ):

Վերանայված վարկեր և կանխավճարներ

Վարկերը և կանխավճարները, ընդհանուր առմամբ, վերանայվում են հաճախորդների հետ շարունակական փոխհարաբերությունների շրջանակներում, կամ վարկառուի դրության անբարենպաստ փոփոխության արդյունքում: Վերջինի դեպքում վերանայումը կարող է հանգեցնել մարման ժամկետի կամ մարման ժամանակացույցի երկարաձգման, համաձայն որի, Կազմակերպությունն իրապես անբարենպաստ վիճակում գտնվող վարկառուներին առաջարկում է զեղչային տոկոսադրույքներ: Արդյունքում՝ տվյալ ակտիվը շարունակում է մնալ ժամկետանց և

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ Փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

անհատապես արժեզրկված, ընդ որում տոկոսի և մայր գումարի վճարումը թույլ չի տալիս վերականգնել ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքը: Այլ դեպքերում վերանայումը կհանգեցնի նոր պայմանագրի ստորագրման, որն, ըստ էության, կդիտվի որպես նոր վարկ:

Ստորև աղյուսակը ներկայացնում է վերակայված ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը, ըստ ակտիվի դասերի՝

Ֆինանսական ակտիվների դաս	2019թ. դեկտեմբերի 31	2018թ. դեկտեմբերի 31
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,384,939	672,562

Միկրոֆինանսավորման ոլորտը ընդհանուր առմամբ հակված է վարկային ռիսկի՝ հաճախորդներին տրամադրվող վարկերի միջոցով: Ինչ վերաբերում է հաճախորդներին տրված վարկերին, այս ռիսկը կենտրոնացած է Հայաստանի Հանրապետությունում: Այն մոնիտորինգի է ենթարկվում կանոնավորապես՝ վարկային սահմանաչափերի և վարկունակության վերաբերյալ Կազմակերպության ռիսկի կառավարման քաղաքականությամբ սահմանված ուղենիշերին հետևելը/ուղենիշերի պահպանումն ապահովելու համար:

Հետհաշվեկշռային ռիսկ. Կազմակերպությունը արտահաշվեկշռային ռիսկերի համար կիրառում է ռիսկերի կառավարման նույն քաղաքականությունը, որը կիրառվում է նաև հաշվեկշռային ռիսկերի պարագայում:

Աշխարհագրական կենտրոնացում. Կազմակերպության ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումը 2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

**«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	Հայաստանի Հանրապետություն	ՏՀԶԿ երկրներ	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	703,595	-	-	703,595
Հաճախորդներին տրված վարկեր	23,921,915	-	-	23,921,915
Ներդրումային արժեթղթեր	1,191,045	-	-	1,191,045
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	15,395	-	-	15,395
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	25,831,950	-	-	25,831,950
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Պարտավորություններ հետզևման պայմանագրերի գծով	1,223,359	-	-	1,223,359
Փոխառու միջոցներ	1,340,415	11,028,287	145,254	12,513,956
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,940,839	-	-	4,940,839
Վարձակալության պարտավորություն	784,918	-	-	784,918
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	43,686	11,303	-	54,989
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	8,333,217	11,039,590	145,254	19,518,061
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների զուտ դիրքը	17,498,733	(11,039,590)	(145,254)	6,313,889
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	-	-	-	-
Զուտ դիրքը	17,498,733	(11,039,590)	(145,254)	6,313,889

Կազմակերպության ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումը 2018թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

	Հայաստանի Հանրապետություն	ՏՀԶԿ երկրներ	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	936,174	-	-	936,174
Հաճախորդներին տրված վարկեր	24,176,907	-	-	24,176,907
Ներդրումային արժեթղթեր	1,215,838	-	-	1,215,838
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	23,588	-	-	23,588
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	26,352,507	-	-	26,352,507
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Պարտավորություններ հետզևման պայմանագրերի գծով	914,220	-	-	914,220
Փոխառու միջոցներ	1,385,979	8,363,798	3,058,936	12,808,713
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,927,646	-	-	4,927,646
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	116,479	-	-	116,479
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	7,344,324	8,363,798	3,058,936	18,767,058
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների զուտ դիրքը	19,008,183	(8,363,798)	(3,058,936)	7,585,449
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	348	-	-	348
Զուտ դիրքը	19,008,531	(8,363,798)	(3,058,936)	7,585,797

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՎՊԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Կազմակերպությունը իրականացնում է բազմաթիվ գործարքներ, որտեղ գործընկերները վարկանշված չեն միջազգային վարկանշային գործակալությունների կողմից: Կազմակերպությունը մշակել է ներքին մոդելներ, որոնք թույլ են տալիս նրան որոշելու գործընկերների վարկանիշները, որոնք համադրելի են միջազգային վարկանիշային գործակալությունների վարկանիշների հետ:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկի կառավարումը. Իրացվելիության ռիսկը վերաբերում է բավարար միջոցների առկայությանը՝ բավարարելու փոխառու միջոցների և այլ ֆինանսական պարտավորվածությունների հետվերադարձը նշված ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետին:

Կազմակերպության մոտեցումը իրացվելիության կառավարման խնդրին կայանում է նրանում, որպեսզի հնարավորինս ապահովվի բավարար իրացվելիություն պարտավորությունների մարման համար, թե ընթացիկ, և թե սթրեսային իրավիճակներում, առանց Կազմակերպության վարկանիշին անընդունելի վնաս հասցնելու կամ կորուստներ առաջացնելու:

ԱՊԿԿ-ն վերահսկում է այս տեսակի ռիսկերը ժամկետայնության վերլուծության միջոցով՝ որոշելով Կազմակերպության ռազմավարությունը հաջորդ ֆինանսական ժամանակաշրջանի համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Կազմակերպությունը կատարում է իր հաճախորդների գործառնությունների գծով ակնկալվող դրամական հոսքերի ամենօրյա մոնիտորինգ, որը ակտիվների/պարտավորությունների կառավարման գործընթացի մաս է կազմում: Ընթացիկ իրացվելիությունը կառավարվում է Գանձապետարանի կողմից, ով կառավարում է կարճաժամկետ իրացվելի միջոցները, որը հիմնականում բաղկացած է կարճաժամկետ ավանդներից ընթացիկ իրացվելիության աջակցման և դրամական հոսքերի օպտիմալացման նպատակով:

**«ՖԻԼԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Իրացվելիության և տոկոսադրույքի ռիսկի վերլուծությունը ներկայացված է հետևյալ աղյուսակում: Ստորև ներկայացվածը հիմնված է Կազմակերպության ղեկավար անձնակազմին տրամադրված ներքին տեղեկատվության վրա:

	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	2019 թ. դեկտեմբերի 31 Ընդամենը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4.00%	491,620	-	-	-	491,620
Հաճախորդներին տրված վարկեր	33.60%	889,043	1,557,280	7,746,763	13,728,829	23,921,915
Ներդրումային արժեթղթեր	6.43%	-	-	1,191,045	-	1,191,045
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ		1,380,663	1,557,280	8,937,808	13,728,829	25,604,580
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		211,975	-	-	-	211,975
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		15,395	-	-	-	15,395
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ		227,370	-	-	-	227,370
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		1,608,033	1,557,280	8,937,808	13,728,829	25,831,950
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Փոխառու միջոցներ	6.80%	144,261	200,237	6,011,068	3,831,189	10,186,755
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.61%	-	62,248	22,598	4,855,993	4,940,839
Վարձակալության պարտավորություն	12.34%	8,091	38,664	179,626	558,537	784,918
Պարտավորություններ հետզևման պայմանագրերի գծով	5.66%	1,223,359	-	-	-	1,223,359
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		1,375,711	301,149	6,213,292	9,245,719	17,135,871
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Փոխառու միջոցներ	8.03%	-	-	1,175,921	1,151,280	2,327,201
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		-	-	1,175,921	1,151,280	2,327,201
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		54,989	-	-	-	54,989
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		54,989	-	-	-	54,989

**«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	1,430,700	301,149	7,389,213	10,396,999	19,518,061
Տոկոսադրույքի զգայունության տարբերություն	4,952	1,256,131	1,548,595	3,331,830	
Տոկոսադրույքի զգայունության կուտակային տարբերություն	4,952	1,261,083	2,809,678	6,141,508	
Իրացվելիության տարբերություն	177,333	1,256,131	1,548,595	3,331,830	
Իրացվելիության կուտակային տարբերություն	177,333	1,433,464	2,982,059	6,313,889	

**«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

2018 թ. դեկտեմբերի 31

	Միջին կշռված արդյունա վետ տոկոսադ րույթ	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-7 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույթով գործիքներ</i>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5.00%	583,661	-	-	-	583,661
Հաճախորդներին տրված վարկեր	35.84%	2,396,352	1,561,780	7,633,203	12,585,572	24,176,907
Ներդրումային արժեթղթեր	6.43%	-	-	-	1,215,838	1,215,838
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույթով ֆինանսական ակտիվներ		2,980,013	1,561,780	7,633,203	13,801,410	25,976,406
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		352,513	-	-	-	352,513
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		23,588	-	-	-	23,588
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ		376,101	-	-	-	376,101
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		3,356,114	1,561,780	7,633,203	13,801,410	26,352,507
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույթով գործիքներ</i>						
Փոխառու միջոցներ	7.17%	2,327,657	716,563	2,680,631	3,687,681	9,412,532
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10.67%	-	1,987,409	1,539,953	1,400,285	4,927,646
Պարտավորություններ հետզման պայմանագրերի գծով	3.04%	914,220	-	-	-	914,220
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույթով ֆինանսական պարտավորություններ		3,241,877	2,703,971	4,220,584	5,087,966	15,254,398
<i>Փոփոխական տոկոսադրույթով գործիքներ</i>						
Փոխառու միջոցներ	10.45%	3,396,181	-	-	-	3,396,181
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույթով ֆինանսական պարտավորություններ		3,396,181	-	-	-	3,396,181
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>						

**«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	2018 թ. դեկտեմբերի 31				
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	109,279	-	7,200	-	116,479
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	109,279	-	7,200	-	116,479
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	6,747,337	2,703,971	4,227,784	5,087,966	18,767,058
Տոկոսադրույքի զգայունության տարբերություն	(3,658,045)	(1,142,192)	3,412,619	8,713,444	
Տոկոսադրույքի զգայունության կուտակային տարբերություն	(3,658,045)	(4,800,237)	(1,387,618)	7,325,826	
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ					
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	348	-	-	-	
Իրացվելիության տարբերություն	(3,391,223)	(1,142,192)	3,405,419	8,713,444	
Իրացվելիության կուտակային տարբերություն	(3,390,875)	(4,533,067)	(1,127,648)	7,585,796	

Ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային իրացվելիության տարբերություն.
վերը ներկայացված աղյուսակը ներկայացնում է Կազմակերպության ոչ ածանցյալ ֆինանսական
ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծությունը՝ ըստ
պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների: Վերը նշված գումարները փոփոխական
տոկոսադրույքով գործիքների համար՝ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների
գծով, ենթակա են փոփոխման, եթե փոփոխական տոկոսադրույքներում փոփոխությունները
տարբերվեն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում որոշված տոկոսադրույքների
գնահատականներից: Արժեզրկված ակտիվները ներկայացված են հաշվեկշռային արժեքներով՝
հանած արժեզրկման գծով մասհանումը և հիմնված են դրամական միջոցների ներհոսքի
ակնկալվող ժամկետների վրա:

2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ունի 1,504,819 հազար դրամի
չափով չօգտագործված վարկային գծեր (2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2,515,500 հազար
դրամ) երեք տեղական բանկերում (2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երեք տեղական
բանկերում): Վերոնշյալ պայմանագրերից ելնելով, Կազմակերպությունը 2020թ. ֆինանսական
տարում իրացվելիության հետ կապված խնդիրներ չի ակնկալում:

Ստորև բերված աղյուսակներում մանրամասն ներկայացված է Կազմակերպության մնացած
պայմանագրային մարման ժամկետը՝ ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների
համար համաձայնեցված մարման ժամկետներով: Աղյուսակները կազմվել են ֆինանսական
պարտավորությունների չգեղջված կանխիկ դրամական հոսքերի հիման վրա՝ ելնելով
պայմանագրային մարման հնարավոր ամենավաղ ժամկետի հիման վրա: Չի ակնկալվում, որ
ստորև բերված աղյուսակում ներառված դրամական հոսքերը կարող են տեղի ունենալ զգալիորեն
ավելի վաղ, կամ զգալիորեն տարբեր քանակությամբ: Աղյուսակները ներառում են ինչպես
տոկոսային, այնպես էլ մայր գումարների գծով դրամական հոսքեր: Այն դեպքում, երբ տոկոսային
հոսքերը տատանվող դրույքաչափով են, չգեղջված գումարը ստացվում է տոկոսադրույքի կորերից՝
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

**«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույթ	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույթով շորժիքներ</i>							
Փոխառու միջոցներ	6.80%	152,112	220,107	6,533,790	4,149,460	11,055,469	10,186,755
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.61%	-	107,453	359,244	5,565,102	6,031,799	4,940,839
Վարձակալության պարտավորություն	12.34%	36,419	53,898	245,719	741,560	1,077,596	784,918
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով	5.66%	1,223,359	-	-	-	1,223,359	1,223,359
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույթով ֆինանսական պարտավորություններ		1,411,890	381,458	7,138,753	10,456,112	19,388,223	17,135,871
<i>Փոփոխական տոկոսադրույթով գործիքներ</i>							
Փոխառու միջոցներ	8.03%	-	-	1,316,322	1,316,322	2,632,644	2,327,201
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույթով ֆինանսական պարտավորություններ		-	-	1,316,322	1,316,322	2,632,644	2,327,201
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>							
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		54,989	-	-	-	54,989	54,989
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական		54,989	-	-	-	54,989	54,989
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ		1,466,879	381,458	8,455,075	11,772,444	22,075,856	19,518,061

**«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույթ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					Չափվելու չունեցող արժեք
		Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ընդամենը	
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույթով գործիքներ</i>							
Փոխառու միջոցներ	7.17%	2,331,095	736,900	3,091,741	3,969,248	10,128,985	9,412,532
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10.67%	-	2,007,966	1,742,625	1,695,208	5,445,799	4,927,647
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով	3.04%	914,220	-	-	-	914,220	914,220
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույթով ֆինանսական պարտավորություններ		3,245,315	2,744,866	4,834,366	5,664,456	16,489,004	15,254,399
<i>Փոփոխական տոկոսադրույթով գործիքներ</i>							
Փոխառու միջոցներ	10.45%	3,952,509	-	-	-	3,952,509	3,396,181
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույթով ֆինանսական պարտավորություններ		3,952,509	-	-	-	3,952,509	3,396,181
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>							
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		109,279	-	7,200	-	116,479	116,479
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական		109,279	-	7,200	-	116,479	116,137
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ		7,307,103	2,744,866	4,841,566	5,664,456	20,557,991	18,766,717

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՒՆ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ Կազմակերպության շահույթները կամ կապիտալը կամ իր գործունեության նպատակներին հասնելու կարողությունը կվատթարանան շուկայական տոկոսադրույթներում և գներում փոփոխությունների կամ դրանց անկայունության պատճառով: Շուկայական ռիսկն ընդգրկում է տոկոսադրույթի և արժույթային ռիսկերը: Փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել Կազմակերպության ռիսկերի գնահատման մոտեցումներում կամ ռիսկի աստիճանում, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման և չափման մեթոդներում:

Տոկոսադրույթի ռիսկ. Կազմակերպության դրամական հոսքերի տոկոսային վերլուծությունը իրենից ներկայացնում է ռիսկ, որ ֆինանսական ակտիվի ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն շուկայում առկա տոկոսադրույթների փոփոխությունների արդյունքում, և տոկոսադրույթի ռիսկի իրական արժեքն իրենից ներկայացնում է ռիսկ, որ ֆինանսական գործիքի արժեքը կտատանվի շուկայում գերակշռող տոկոսադրույթներում տեղի ունեցող փոփոխությունների արդյունքում թե արժեքի, և թե դրամական միջոցների հոսքի ռիսկի գծով:

Տոկոսադրույթի զգայունություն. Կազմակերպությունը կառավարում է իրական արժեքով տոկոսադրույթի ռիսկը՝ պարբերաբար գնահատելով պոտենցիալ կորուստները, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից: Կազմակերպության ղեկավարությունը իրականացնում է Կազմակերպության ընթացիկ ֆինանսական գործունեության մոնիտորինգ, գնահատում է Կազմակերպության իրական արժեքով տոկոսադրույթի փոփոխությունների զգայունությունը և դրա ազդեցությունն Կազմակերպության շահութաբերության վրա:

Զգայունության վերլուծություններն իրականացվել են՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ոչ ածանցյալ գործիքների գծով տոկոսադրույթի ռիսկը:

Լողացող տոկոսադրույթով պարտավորությունների համար վերլուծությունները կատարվել են՝ ենթադրելով, որ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ չմարված պարտավորության գումարն այդպիսին է եղել ամբողջ տարվա ընթացքում: Հիմնական ղեկավար անձնակազմին տոկոսադրույթի ռիսկի փոփոխությունը ներկայացնելիս օգտագործվում է 200 բազիսային կետով աճ կամ նվազում, և ներկայացնում է ղեկավարության գնահատականը՝ տոկոսադրույթի գծով հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ:

Եթե տոկոսադրույթները լինեին 200 բազիսային կետով ավելի բարձր կամ ցածր, և բոլոր մնացած փոփոխականները լինեին հաստատուն, ապա Կազմակերպության եկամուտը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար կաճեր/կնվազեր 45,990 հազար ՀՀ դրամի չափով (2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար՝ 74,471 հազար ՀՀ դրամի չափով):

Արտարժույթի ռիսկ. արտարժույթի ռիսկը սահմանվում է որպես ֆինանսական գործիքի արժեքի տատանումն արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով: Կազմակերպության ֆինանսական վիճակը և դրամական հոսքերը ենթակա են գերիշխող արտարժույթի փոխարժեքի տատանումների ազդեցության ռիսկին:

ԱՊԿԿ-ն վերահսկում է արտարժույթի ռիսկը՝ կառավարելով արժույթային բաց դիրքն ԱՄՆ դոլարի արժեքով և այլ մակրոտնտեսական ցուցանիշների գնահատումների հիման վրա, ինչը Կազմակերպությանը հնարավորություն է տալիս նվազագույնի հասցնել վնասներն ազգային արժույթի նկատմամբ փոխարժեքի զգալի տատանումներից: Գանձապետն իրականացնում է Կազմակերպության արժույթային բաց դիրքի ամենօրյա մոնիտորինգ:

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Կազմակերպության վրա 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում

**«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	Դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	396,436	252,991	54,168	703,595
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12,467,684	11,454,231	-	23,921,915
Ներդրումային արժեթղթեր	-	1,191,045	-	1,191,045
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	15,395	-	-	15,395
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	12,879,515	12,898,267	54,168	25,831,950
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Փոխառու միջոցներ	1,529,441	10,984,515	-	12,513,956
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	33,730	21,259	-	54,989
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,962,466	978,373	-	4,940,839
Վարձակալության պարտավորություններ	784,918	-	-	784,918
Պարտավորություններ հետզնման պայմանագրերի գծով	1,000,250	223,109	-	1,223,359
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	7,310,805	12,207,256	-	19,518,061
Հաշվեկշռային բաց դիրք	5,568,710	691,011	54,168	6,313,889
Բաց դիրք	5,568,710	691,011	54,168	6,313,889

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը կազմակերպության վրա 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում

	Դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	750,571	141,576	44,027	936,174
Հաճախորդներին տրված վարկեր	8,892,477	15,284,430	-	24,176,907
Ներդրումային արժեթղթեր	-	1,215,838	-	1,215,838
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	23,588	-	-	23,588
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	9,666,636	16,641,844	44,027	26,352,507
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Փոխառու միջոցներ	870,178	11,938,535	-	12,808,713
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	59,868	56,611	-	116,479
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,940,915	1,986,731	-	4,927,646
Պարտավորություններ հետզնման պայմանագրերի գծով	-	914,220	-	914,220
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	3,870,961	14,896,097	-	18,767,058
Հաշվեկշռային բաց դիրք	5,795,675	1,745,748	44,027	7,585,449
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	435,723	(435,375)	-	348
Բաց դիրք	6,231,398	1,310,373	44,027	7,585,797

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Արտարժույթի ռիսկի գզայունություն. Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է Կազմակերպության գզայունությունը ՀՀ դրամ/ ԱՄՆ դոլար փոխարժեքի 20% աճի կամ նվազման հանդեպ: Տվյալ 20%-ն իրենից ներկայացնում է այն գզայունականության տոկոսը, որն օգտագործվում է արտարժույթային ռիսկը հիմնական ղեկավար անձնակազմին ներկայացնելիս և իրենից ներկայացնում է արտարժույթի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունն ըստ ղեկավարության գնահատականի: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն վճարման ենթակա արտարժույթով գնանշված դրամական միավորները և ճշգրտում է դրանց փոխարկումը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքների 20% փոփոխության տեսանկյունից: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է արտաքին վարկերը, որոնց դեպքում վարկի գնանշումը կատարված է վարկատուի կամ վարկառուի գործառնական արժույթից տարբեր արժույթով: Ստորև նշված դրական թիվը նշանակում է շահույթի կամ կապիտալի տարրի աճ այն դեպքերում, երբ ՀՀ դրամն արժեվորվում է ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ 20%-ի չափով

	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Շահույթի կամ վնասի վրա ազդեցությունը	(138,202)	(262,074)
Կապիտալի վրա ազդեցությունը	(138,202)	(262,074)

Զգայունության վերլուծության սահմանափակումները. վերը նշված աղյուսակում բերված է առանցքային ենթադրության փոփոխության ազդեցությունը այլ ենթադրությունների անփոփոխ պայմանների դեպքում: Իրականում ենթադրությունների, ինչպես նաև այլ գործոնների միջև գոյություն ունի փոխադարձ կապ: Հարկ է նաև նշել, որ այս գզայունությունները ոչ գծային են, և ավելի մեծ կամ փոքր ազդեցությունները չպետք է միջարկվեն (ինտերպոլյացիա) կամ արտարկվեն (էքստրապոլյացիա) այս արդյունքներից:

Զգայունության վերլուծությունում հաշվի չի առնվում այն հանգամանքը, որ Կազմակերպության ակտիվները և պարտավորությունները ակտիվորեն կառավարվում են: Ի լրումն, Կազմակերպության ներկայիս ֆինանսական դիրքը կարող է տարբեր լինել այն ժամանակ, երբ որևէ իրական շուկայական շարժ տեղի ունենա: Օրինակ, Կազմակերպության ֆինանսական ռիսկերի կառավարման ռազմավարությունը նպատակ ունի կառավարելու շուկայական տատանումների ազդեցությանը ենթակա լինելը: Երբ ներդրումային շուկաներն անցնում են զանազան շեմային մակարդակներից, Կազմակերպության ղեկավարության արձագանքը կարող է ներառել այնպիսի գործողություններ, ինչպիսիք են ներդրումների վաճառքը, ներդրումային պորտֆելի բաշխվածության փոփոխությունը և այլ կանխարգելիչ միջոցառումներ: Հետևաբար, ենթադրությունների իրական փոփոխության ազդեցությունը կարող է որևէ ազդեցություն չունենալ պարտավորությունների վրա, մինչդեռ ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվառվում են շուկայական արժեքով: Այս հանգամանքներում, ակտիվների և պարտավորությունների տարբեր չափման հիմունքները կարող են հանգեցնել բաժնետիրական կապիտալի տատանումների:

Զգայունության վերլուծության այլ սահմանափակումները ներառում են հիպոթետիկ շուկայական շարժերի կիրառումը պոտենցիալ ռիսկերը ներկայացնելու նպատակով, որոնք ընդամենը ներկայացնում են Կազմակերպության տեսակետը մոտակա ժամանակների շուկայական հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ, որոնք չեն կարող կանխատեսվել որևէ հավաստիությամբ, ինչպես և այն ենթադրությունը, որ բոլոր տոկոսադրույքները շարժվում են համանմանորեն:

Քնային ռիսկ. Քնային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի արժեքը կտատանվի շուկայական գների փոփոխության արդյունքում անկախ նրանից, թե փոփոխությունները հետևանք են առանձին արժեթղթին կամ դրա թողարկողին յուրահատուկ գործոնների, թե շուկայում շրջանառվող բոլոր արժեթղթերի վրա ազդող գործոնների: Կազմակերպությունը ենթարկվում է իր ապրանքների կամ ծառայությունների շուկայական գների փոփոխության ռիսկին, որոնք ենթակա են թե՛ ընդհանուր, թե՛ յուրահատուկ շուկայական տատանումների:

Կազմակերպությունը կառավարում է գնային ռիսկն այն պոտենցիալ կորուստների պարբերաբար գնահատման միջոցով, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից, ինչպես նաև սահմանելով և պահպանելով համապատասխան վնասների կանխարգելման սահմանաչափեր և միջակայքերի (մարժաներ) և գրավի պահանջներ:

**«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
Փակ բաժնետիրական ընկերություն**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Կազմակերպության չտրամադրված վարկային պարտավորվածությունների գծով հնարավոր վնասների գումարը հավասար է այդ պարտավորվածությունների ընդհանուր գումարին: Այնուամենայնիվ, վնասի հավանական գումարը ավելի փոքր է քան այդ գումարը, քանի որ պարտավորվածությունների մեծ մասը պայմանական են՝ կախված մի շարք պայմաններից, որոնք սահմանված են վարկային պայմանագրերում:

Գործառնական ռիսկ. Գործառնական ռիսկը իրենից ներկայացնում է կորուստների վտանգ՝ պայմանավորված համակարգային ձախողումներով, մարդկային սխալներով, կեղծիքներով կամ այլ արտաքին իրադարձություններով: Երբ վերահսկողության իրականացումը ձախողվում է, գործառնական ռիսկը կարող է հանգեցնել հեղինակության անկման, ունենալ իրավական կամ վերահսկողական հետևանքներ, կամ առաջ բերել ֆինանսական կորուստներ:

Կազմակերպությունը չի ակնկալում վերացնել բոլոր գործառնական ռիսկերը, բայց գործադրում է անհրաժեշտ ջանքերը վերահսկողական համակարգի, մշտադիտարկման և արագ արձագանքելու միջոցով կառավարելու հնարավոր ռիսկերը: Վերահսկողությունը ներառում է պարտականությունների արդյունավետ բաժանում, մուտքի, թույլտվությունների և համապատասխանության ստուգման ընթացակարգեր, անձնակազմի ուսուցում և գնահատման գործընթացներ:

30. ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐ ԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԵՏ

	2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Կապակցված կողմի հետ մնացորդ	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների	Կապակցված կողմի հետ մնացորդ	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Այլ պարտավորություններ (Ծան. 17)				
Բաղկացած հետևյալների հաշվեկշիռներից՝				
- մայր կազմակերպությունը	(11,303)	(361,275)	(41,124)	(492,260)

	2019թ.		2018թ.	
	Կապակցված կողմի հետ գործառնականությունները	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների	Կապակցված կողմի հետ գործառնականությունները	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների
Շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվություն				
Տոկոսային ծախս (Ծան. 20)	4,680	1,544,856	-	-
Այլ գործառնական ծախսեր (Ծան. 25)	304,195	916,281	785,226	1,721,917
Բաղկացած հետևյալների հետ գործարքներից՝				
- մայր կազմակերպություն (ռոյալթի և կառավարման վճարներ)	178,716	-	639,920	-
- այլ կապակցված կողմեր (SS և այլ ծառայություններ)	125,479	-	145,306	-

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿԻՄ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	2019թ.		2018թ.	
	Կապակցված կողմի հետ գործառնությունները	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների	Կապակցված կողմի հետ գործառնությունները	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների
Ղեկավար անձնակազմի հատուցում				
- Կարճաժամկետ վճարումներ աշխատակիցներին	158,782	2,004,843	170,010	2,129,385

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության առանցքային ղեկավար անձնակազմը բաղկացած է եղել 3 պաշտոնից (2018թ. դեկտեմբերի 31` 4 պաշտոն):

31. ՀԵՏԱԳԱ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- 2020թ. մարտի 11-ին Առողջապահության Համաշխարհային Կազմակերպությունը հայտարարեց նոր կորոնավիրուսային հիվանդությամբ պայմանավորված շնչառական հիվանդության բռնկումը որպես համավարակ: Հայտնաբերված 2019թ. վերջին և այժմ հայտնի որպես COVID-19` հիվանդությունն ազդեցություն է ունեցել աշխարհում հազարավոր անհատների վրա: Ի պատասխան` շատ երկրներ ձեռնարկել են միջոցներ հիվանդության դեմ պայքարելու համար, որն ազդեցություն է ունեցել համաշխարհային բիզնես գործառնությունների վրա: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ստորագրման ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպության գործառնությունները նշանակալի ազդեցություն չեն կրել: սակայն Կազմակերպությունը շարունակում է ղեկավարել իրավիճակը և ձեռնարկել է կանխարգելիչ միջոցներ իր կապիտալի դիրքը պահպանելու նպատակով: Մասնավորապես, ղեկավարությունը ապահովել է բավականաչափ ֆինանսավորում, որպեսզի կատարի պայմանագրային պարտավորությունները, ինչպես նաև ապահովել է 2,100,000 ԱՄՆ դոլարի և 500,000 հազար ՀՀ դրամի վարկային պայմանագրերի վերակնքում սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ստորագրման ամսաթվի դրությամբ:
- COVID-19 համավարակի ազդեցության պատճառով Կազմակերպությունը տրամադրել է նախապես պլանավորած մակարդակից ցածր վարկեր ինչպես նաև ստացել է հավելյալ ֆինանսավորում տեղական ֆինանսական հաստատություններից, ինչի արդյունքում ձևավորվել է 2,001 453 հազար դրամի դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ: Հաշվետու ամսաթվի ինչպես նաև հաշվետու ամսաթվից հետո Կազմակերպությունը խախտել է իր միջազգային վարկատուների հետ որոշ պայմանագրային դրույթներ : Կազմակերպությունը ստացել է զիջումներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պայմանագրային այս դրույթների բոլոր խախտումների համար: Կազմակերպության ղեկավարությունը զիջման բանակցությունների գործընթացում է միջազգային կազմակերպությունների հետ և կարծում է, որ պայմանագրային դրույթների խախտումը ազդեցություն չի ունենա Կազմակերպության այլ փոխառությունների վրա: Այնուամենայնիվ անհաջող ելքի պարագայում, կազմակերպությունն ունի բավարար միջոցներ մարելու բոլոր պարտավորությունները, որոնք կվերադասակարգվեն ցպահանջ այս պարագայում:

Ղեկավարությունը կարծում է, որ Կազմակերպությունն ունի բավարար իրացվելիություն և բիզնես ծրագրեր անընդհատության սկզբունքով բիզնեսի գործառնությունը շարունակելու համար: Ղեկավարությունը ենթադրում է, որ ճգնաժամի ազդեցությունը կլինի ժամանակավոր և Կազմակերպության հաճախորդներից շատերը հետագայում կվերսկսվեն բնականոն գործառնությունները: Կազմակերպությունը նաև ուրվագծում է ճգնաժամային իրավիճակն օգտագործելու հնարավորություն, որպեսզի ձևավորի իր կառուցվածքը և արագացնի իր թվային փոխակերպումը, այսպիսով դուրս գա ճգնաժամից ավելի ուժեղ, ավելի արդյունավետ գործառնություններով:

ՎՃԱՐՄԱՆ ՀԱՆՁՆԱՐԱՐԱԳԻՐ N 001 "09" դեկտեմբերի 2021թ.		ԷԼ ԵԼԿՐՈՆԱՅԻՆ
ԱՐԱՐԱՏՔԱՆԿ ՔՔԸ		
Դերբետ 15100-23156470100	Կրեդիտ 90000-5016119	Գումար AMD 50,000.00
ՎՃարող «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓՔԸ ՎՃարողի ՀՎՀՀ 2300445174 ՎՃարողի բանկ ԱՐԱՐԱՏՔԱՆԿ ՔՔԸ		Բանկի կոդ՝ 15100
Շահառու ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ Շահառուի բանկ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳԱՆՃԱՍՅԵՆՈՒՄԱՆ		Բանկի կոդ՝ 90000
Գումարը բառերով Յիսուև հազար դրամ ՎՃարման նպատակը ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓՔԸ անվանական սպարտառումն թող. նպ. մշակված ազդագրի ՀՀ ԿԲ-ում գրանց. համար պետ. սուրբ Կ. Տ. Չաչախյուրդի ստորագր.՝ _____ Բանկի ստորագր.՝ _____		

	<p>Ընթացակարգ Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման</p>	<p>Կոդ: ՀՎԾ/ԸՆԹ25-04-03 Խմբագրություն: 01 Դաս: ՆՔ Ամսաթիվ: «01» սեպտեմբերի 2021թ.</p>
---	---	---

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

ք. Երևան

«05» նոյեմբերի 2021թ.

«ՖԻՆԲԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Թողարկող») ի դեմս Գլխավոր տնօրեն Արամ Ղազարյանի, որը գործում է Թողարկողի կանոնադրության հիման վրա, մի կողմից, և ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ՔԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Բանկ»), ի դեմս Գործադիր տնօրեն Մհեր Անանյանի, որը գործում է Բանկի կանոնադրության հիման վրա, մյուս կողմից, միասին անվանվելով նաև «Կողմեր», կնքեցին սույն պայմանագիրը (այսուհետ՝ Պայմանագիր) հետևյալի մասին.

1. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԱՌԱՐԿԱՆ

1.1. Պայմանագրի շրջանակներում Բանկը Թողարկողին աջակցում է Թողարկողի Տնօրենների Խորհրդի կողմից արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման մասին 28.10.2021թ.-ի թիվ N 34/2021 որոշմամբ հաստատված մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ և/կամ 7,000,000 (յոթ միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալով արժեթղթերի (այսուհետ՝ «Արժեթղթեր») Ծրագրային ազդագրի կազմման, իրավասու մարմնում գրանցման, Հայաստանի ֆոնդային բորսայում ցուցակման աշխատանքներում, ինչպես նաև պարտավորվում է Թողարկողին մատուցել Արժեթղթերի տեղաբաշխման ծառայություններ և դրանց հետ կապված ու այդ գործընթացների հետ առնչվող այլ ծառայություններ (այդ թվում՝ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված՝ տեղաբաշխողի կողմից մատուցվող այլ ծառայություններ)՝ դրանց պայմանները նախապես համաձայնեցնելով Թողարկողի հետ:

1.2. Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման յուրաքանչյուր դեպքի համար Արժեթղթերի տեղաբաշխման ձևը (երաշխավորված կամ չերաշխավորված), տեղաբաշխման կարգը, Արժեթղթերի ծավալը, քանակը, Կողմերի իրավունքներն ու պարտականությունները, Բանկին վճարման ենթակա գումարի չափն ու կարգը, Կողմերի պատասխանատվությունը և տեղաբաշխման կազմակերպմանն առնչվող այլ պայմանները կսահմանվեն Կողմերի միջև կնքվող լրացուցիչ համաձայնագրերով, որոնք կհանդիսանան Պայմանագրի անբաժանելի մասը:

2. ԵՋՐԱՓԱԿԻՉ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

2.1. Պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում ստորագրելու պահից և գործում է մինչև Պայմանագրով նախատեսված Կողմերի պարտավորությունների լրիվ և պատշաճ կատարումը:

2.2. Պայմանագիրը կարող է վաղաժամկետ լուծվել Կողմերի նախաձեռնությամբ՝ այդ մասին մյուս Կողմին առնվազն 10 օր առաջ գրավոր ծանուցելով:

	<p>Ընթացակարգ Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման</p>	<p>Կոդ: ՀՎԾ/ԸՆԹ25-04-03 Խմբագրություն: 01 Դաս: ՆՔ Ամսաթիվ: «01» սեպտեմբերի 2021թ.</p>
---	---	---

2.3 Պայմանագրում Կողմերի համաձայնությամբ կարող են կատարվել փոփոխություններ և լրացումներ, որոնք օրինական են միայն այն դեպքում, եթե դրանք կատարված են գրավոր և ստորագրված են Կողմերի կողմից:

2.4 Կողմերից յուրաքանչյուրը պարտավորվում է ապահովել մյուս կողմից ստացված բանկային, ֆինանսական, առևտրային և այլ տեղեկատվության խիստ գաղտնիությունը: Նման տեղեկատվության փոխանցումը երրորդ անձանց հնարավոր է միայն Կողմերի գրավոր համաձայնությամբ, ինչպես նաև ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում:

2.5 Պայմանագիրը կնքված է երկու օրինակից, որոնք ունեն հավասարազոր իրավաբանական ուժ: Յուրաքանչյուր կողմին տրվում է մեկական օրինակ:

3. ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԱՍՑԵՆԵՐԸ, ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՎԱՎԵՐԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ԵՎ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

**ԲԱՆԿ
ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ**

**ԹՈՂԱՐԿՈՂ
«ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ**

Հասցե՝ ՀՀ, ք.Երևան, Բյուզանդի 87, 85
տարածք
ՀՎՀՀ՝ 02500518
թ/հ՝ 103002101519
ՀՀ Կենտրոնական բանկ,
հեռ.՝ (+374 10) 59-23-23
ֆաքս.՝ (+374 10) 54-78-94

Հասցե՝ ք. Երևան, Ագաթանգեղոսի 2ա
ՀՎՀՀ՝ 00445174
h/h՝ 1510023156470100
«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ
հեռ.՝ (+374 12) 555555

Գործադիր տնօրեն՝

Գլխավոր տնօրեն՝

(Handwritten signatures)

	<p>Ընթացակարգ Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման</p>	<p>Կոդ: ՀՎԾ/ԸՆԹ25-04-04 Խմբագրություն: 01 Դաս: ՆՔ Ամսաթիվ: «01» սեպտեմբերի 2021թ.</p>
---	---	---

Հավելված 4
(Չերաշափորված եղանակով արժեթղթերի տեղաբաշխման
մասին համաձայնագրի ձև)

ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐ
ՉԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԵՂԱՆԱԿՈՎ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՏԵՂԱԲԱՇԽՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

ք.Երևան

«05» նոյեմբերի 2021թ.

«ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Թողարկող») ի դեմս գլխավոր տնօրեն Արամ Ղազարյանի, որը գործում է Թողարկողի կանոնադրության հիման վրա, մի կողմից, և ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Բանկ»), ի դեմս գործադիր տնօրեն Մհեր Անանյանի, որը գործում է Բանկի կանոնադրության հիման վրա, մյուս կողմից, միասին անվանվելով նաև «Կողմեր», կնքեցին սույն համաձայնագիրը հետևյալի մասին.

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

1.1. Հիմք ընդունելով Թողարկողի՝ արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման մասին Տնօրենների հորհրդի 28.10.2021թ.-ի թիվ N 34/2021 որոշումը՝ Թողարկողը նախատեսում է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից արժեթղթերի թողարկման ազդագրի/ծրագրային ազդագրի/շրջանակներում իրականացնել մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ և/կամ 7,000,000 (յոթ միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալով արժեթղթերի թողարկումներ արժեկտրոնի կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ:

1.2. Հիմք ընդունելով Թողարկողի Տնօրենների հորհրդի 28.10.2021թ.-ի թիվ N 34/2021 որոշումը՝ Թողարկողը նախատեսում է իրականացնել վերոնշյալ արժեթղթերի (այսուհետ՝ «Արժեթղթեր») թողարկում և տեղաբաշխում՝ մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ և/կամ 7,000,000 (յոթ միլիոն) ԱՄՆ դոլար ընդհանուր անվանական ծավալով՝ հետևյալ պայմաններով.

1.1.1.	Արժեթղթերի տեսակը՝	Անվանական արժեկտրոնային
1.1.2.	Արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը՝	կիսամյակային
1.1.3.	Արժեթղթերի ձևը՝	Ոչ փաստաթղթային
1.1.4.	Արժեթղթերի փոխարկելիությունը՝	Ոչ փոխարկելի

1.1.5.	Արժեթղթերի թողարկման արժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
1.1.6.	Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝	մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ	մինչև 7,000,000 (յոթ միլիոն) ԱՄՆ դոլար
1.1.7.	Մեկ արժեթղթի անվանական արժեքը՝	10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ	25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար
1.1.8.	Արժեթղթերի քանակը՝	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով	
1.1.9.	Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման օրը՝		
1.1.10.	Արժեթղթերի շրջանառության ժամկետը՝		
1.1.11.	Արժեթղթերի արժեկտրոնային եկամտաբերությունը՝		
1.1.12.	Արժեթղթերի շրջանառության ձևը՝	Բացառապես կարգավորվող շուկայում ազատ շրջանառության իրավունքով	
1.1.13.	Արժեթղթերի շրջանառելիության սահմանափակումներ՝	Տեղաբաշխումից հետո արժեթղթերի առքուվաճառքը երկրորդային շուկայում կարող է իրականացվել բացառապես կարգավորվող շուկայում	
1.1.14.	Արժեթղթերի տեղաբաշխման ձևը՝	Պարտատոմսերը տեղաբաշխվում են Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով ստանդարտ փակ աճուրդի անցկացման միջոցով՝ Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով	
1.1.15.	Արժեթղթերի ապահովվածությունը՝	Առաջարկվող պարտատոմսերն ապահովված չեն	
1.1.16.	Արժեթղթերի մարումը՝	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների Խորհրդի առանձին որոշումներով	
1.1.17.	Արժեթղթերի գնի հաշվարկման բանաձև՝	Պարտատոմսերի գինը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով	

	<p>Ընթացակարգ Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման</p>	<p>Կոդ: ՀՎԾ/ԸՆԹ25-04-04 Խմբագրություն: 01 Դաս: ՆՔ Ամսաթիվ: «01» սեպտեմբերի 2021թ.</p>
---	---	---

		$DP = \frac{C}{f} \sum_{i=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{i-1+\tau}} + \frac{FV}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$ $\tau = \frac{DSN}{DCC}$ <p>որտեղ՝</p> <p>DP - Պարտատոմսի գինն է,</p> <p>DSN - գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է,</p> <p>DCC -գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է,</p> <p>f -արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է (2 - կիսամյակային վճարումների համար),</p> <p>N -հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը</p> <p>C - միավոր պարտատոմսի տարեկան արժեկտրոնը</p> <p>y - մինչև մարում եկամտաբերություն,</p> <p>i – արժեկտրոնի տվյալ հերթական համարն է, որը փոխվում է կախված տվյալ պահից մինչև վերջնական մարումը մնացած արժեկտրոնների վճարումների քանակից,</p> <p>FV- պարտատոմսի անվանական արժեք:</p>
--	--	---

2. ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԻ ԱՌԱՐԿԱՆ

2.1. Սույն համաձայնագրով Բանկը պարտավորվում է Թողարկողին մատուցել Արժեթղթերի չերաշխավորված տեղաբաշխման հետ կապված սույն համաձայնագրի 2.2. կետում նշված ծառայությունները, իսկ Թողարկողը պարտավորվում է սույն համաձայնագրով սահմանված կարգով վճարել մատուցված ծառայությունների համար:

- 2.2. Բանկը Թողարկողին մատուցում է հետևյալ ծառայությունները՝
 - 2.2.1. Թողարկողի կողմից ներկայացված տեղեկությունների հիման վրա մշակում է Արժեթղթերի Ազդագիրը (այսուհետ՝ Ազդագիր) և աշխատանքներ է իրականացնում ՀՀ Կենտրոնական բանկում Ազդագրի գրանցման ուղղությամբ:

2.2.2. Սույն համաձայնագրի 3-րդ մասով սահմանված կարգով, իրականացնում է Թողարկողի Արժեթղթերի չերաշխավորված տեղաբաշխում:

2.2.3. Արժեթղթերի տեղաբաշխման ավարտից հետո ամփոփում է տեղաբաշխման արդյունքները, նախապատրաստում է տեղաբաշխման ընթացքի և արդյունքների մասին օրենսդրությամբ սահմանված հաշվետվությունները:

2.2.4. Ձեռնարկում է անհրաժեշտ գործողություններ «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ում (այսուհետ՝ «ՀԿԴ») տեղաբաշխման համար և տեղաբաշխումից հետո անհրաժեշտ գործողությունների իրականացման նպատակով:

2.2.5. Կազմակերպում է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ում (այսուհետ՝ «Բորսա») Արժեթղթերի առևտրին թույլտվության գործընթացը, պահանջվող տեղեկությունների (հաշվետվությունների, փաստաթղթերի) կազմումը և ներկայացումը Բորսա:

2.2.6. Ապահովում է Արժեթղթերի տեղաբաշխումը արտաբորսայում բաժանորդագրության սկզբունքով:

2.2.7. Կատարում է սույն համաձայնագրի 2.2.1-2.2.5 կետերում նկարագրված գործողությունների իրականացման համար անհրաժեշտ այլ գործողություններ:

2.2.8. Ծրագրային ազդագրի շրջանակներում սույն համաձայնագրի 1.2 կետում նշված թողարկման առաջին տրանշից հետո Արժեթղթերի մնացած հաջորդական թողարկումների պայմանները առանձին համաձայնագրերով կսահմանվեն Թողարկողի և Բանկի կողմից:

3. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՉԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ՏԵՂԱԲԱՇԽՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Տեղաբաշխում բորսայում

3.1. Բանկը կազմակերպում է Բորսայում Արժեթղթերի չերաշխավորված տեղաբաշխման գործընթացը և պահանջվող տեղեկությունների (հաշվետվությունների/փաստաթղթերի) Բորսա ներկայացումը: Սույն միջոցառման իրականացման ապահովման շրջանակներում Թողարկողը Բանկին լիազորում է Թողարկողի անունից հանդես գալ Բորսայում, մասնավորապես, Արժեթղթերի թողարկման գործընթացի կազմակերպման համար ներկայացնել և ստանալ անհրաժեշտ փաստաթղթեր:

3.2. Արժեթղթերը տեղաբաշխվում են Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով ստանդարտ փակ աճուրդի անցկացման միջոցով՝ Բորսայի կանոններով սահմանված կարգով:

	<p>Ընթացակարգ Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման</p>	<p>Կոդ: ՀՎԾ/ԸՆԹ25-04-04 Խմբագրություն: 01 Դաս: ՆՔ Ամսաթիվ: «01» սեպտեմբերի 2021թ.</p>
---	---	---

3.3. Արժեթղթերի ձեռքբերման հայտերի ընդունումն ու դրա իրականացման/մերժման հետագա գործընթացը կարգավորվում է Բորսայի համապատասխան ընթացակարգերի համաձայն:

3.4. Արժեթղթերի տեղաբաշխման աճուրդին չեն կարող ներկայացվել.

3.4.1. գնման ոչ մրցակցային հայտ,

3.4.2. լրիվ բավարարմամբ հայտ:

3.5. Կողմերը հայտերի բավարարման կտրման նվազագույն գինը կսահմանեն Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով:

3.6. Բանկի կողմից կարգավորվող շուկայում Արժեթղթերի շուկայի ստեղծման ծառայությունների մատուցման դեպքում Թողարկողի և Բանկի կողմից սահմանվում է Արժեթղթերի շուկա ստեղծողի կողմից ձեռք բերման ենթակա Արժեթղթերի ծավալ թողարկման ընդհանուր ծավալի 15%-ի չափով, որը շուկա ստեղծողի կողմից ձեռք է բերվում հայտերի բավարարման կտրման նվազագույն գնով:

3.7. Սույն համաձայնագրի 3.5 և 3.6 կետերում նշված տեղեկատվությունը հրապարակվում է տեղաբաշխման մասին հայտարարության մեջ:

3.8. Տեղաբաշխման աճուրդը կարող է հետաձգվել, ընդմիջվել կամ դադարեցվել, ինչպես նաև աճուրդի ընթացքում տեխնիկական ընդմիջում կարող է հայտարարվել Բորսայի կանոններով սահմանված կարգով: Տեղաբաշխումը կարող է չեղյալ կամ չկայացած համարվել Բորսայի կանոններով սահմանված կարգով:

Տեղաբաշխում բաժանորդագրությամբ

3.9. Բանկը կազմակերպում է արտաբորսայում Արժեթղթերի չերաշխավորված տեղաբաշխման գործընթացը՝ Թողարկողի հետ նախօրոք համաձայնացնելով բաժանորդագրության ժամկետը: Սույն միջոցառման իրականացման ապահովման շրջանակներում Թողարկողը Բանկին լիազորում է Թողարկողի անունից հանդես գալ արտաբորսայում, մասնավորապես՝ ներդրողներից ընդունել արժեթղթերի բաժանորդագրության հայտերը և փոխանցել Թողարկողին:

3.10. Արժեթղթերի փոխանցումը ներդրողների արժեթղթերի հաշվին իրականացվում է Թողարկողի կողմից իր Հաշվի օպերատորին տրված արժեթղթերի տեղաբաշխման հանձնարարականի հիման վրա:

3.11. 3.10 կետերում նշված տեղեկատվությունը հրապարակվում է տեղաբաշխման մասին հայտարարության մեջ:

	<p>Ընթացակարգ Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման</p>	<p>Կոդ: ՀՎԾ/ԸՆԹ25-04-04 Խմբագրություն: 01 Դաս: ՆՔ Ամսաթիվ: «01» սեպտեմբերի 2021թ.</p>
---	---	---

4. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԱՌԵՎՏՐԻՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

4.1. Թողարկողի ցանկության դեպքում Արժեթղթերի տեղաբաշխման ավարտից հետո 5 աշխատանքային օրվա, հակառակ դեպքում՝ Ազդագրի ժամկետի ընթացքում, Բանկը կազմակերպում է Բորսայում Արժեթղթերի թույլտվության/ցուցակման գործընթացի իրականացումը՝ ներառյալ, Թողարկողի աջակցությամբ պահանջվող տեղեկությունների (հաշվետվությունների/փաստաթղթերի) կազմումը և Բորսա ներկայացումը: Սույն միջոցառման իրականացման ապահովման շրջանակներում Թողարկողը Բանկին լիազորում է Թողարկողի անունից հանդես գալ Բորսայում, մասնավորապես, Թողարկողի Արժեթղթերի առևտրին թույլտվության գործընթացի կազմակերպման համար ներկայացնել և ստանալ անհրաժեշտ փաստաթղթեր /այդ թվում՝ գրություններ, տեղեկանքներ և այլն/, ստորագրել, կատարել անհրաժեշտ վճարումներ:

5. ԿՈՂՄԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

5.1. Թողարկողն իրավունք ունի՝

5.1.1. Բանկից պահանջել սույն համաձայնագրով վերջինիս ստանձնած պարտավորությունների ամբողջովին կատարում:

5.1.2. Ցանկացած ժամանակ ստուգել Բանկի կողմից սույն համաձայնագրով մատուցվող ծառայությունների ընթացքը և որակը՝ առանց միջամտելու Բանկի գործունեությանը:

5.1.3. Ողջամիտ և օրենքին չհակասող ցուցումներ տալ Բանկին՝ ծառայության մատուցման (փաստաթղթերի կազմման և դրանց բովանդակության) վերաբերյալ:

5.1.4. Ծառայության մատուցման ընթացքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալ Բանկից:

5.2. Թողարկողը պարտավոր է՝

5.2.1. Տեղաբաշխման գործընթացի շրջանակներում կատարել ՀՀ օրենսդրությամբ, ինչպես նաև սույն համաձայնագրով սահմանված իր պարտականությունները:

5.2.2. Բանկի պահանջով ողջամիտ ժամկետներում տրամադրել նրա կողմից մատուցվող ծառայությունների համար անհրաժեշտ տեղեկատվություն, ինչպես նաև Բանկի պահանջով Բանկին ներկայացնել անհրաժեշտ փաստեր և հիմնավորումներ Թողարկողի կողմից բացահայտման ենթակա տեղեկատվության արժանահավատության և լիարժեքության վերաբերյալ:

5.2.3. Փոխհատուցել Բանկին ներկայացված անարժանահավատ և խեղաթյուրված (բաց թողնված) տեղեկատվության բացահայտման հետևանքով Բանկի կրած այն վնասները, որոնք առաջացել են պետական լիազորված մարմինների կամ Արժեթղթեր ձեռքբերող ներդրողների պահանջով:

5.2.4. Անհրաժեշտության դեպքում, սույն համաձայնագրով տրված լիազորություններից բացի, Բանկին տալ լիազորագրեր սույն համաձայնագրով նախատեսված ծառայությունների պատշաճ մատուցման համար:

5.2.5. Սույն համաձայնագրի գործողության ընթացքում չփոփոխել Արժեթղթերի տեղաբաշխման պայմանները (մասնավորապես՝ սույն համաձայնագրի 1.2 կետում նշվածները) և չկատարել այնպիսի գործողություններ, որոնք կսահմանափակեն տեղաբաշխման ընթացքը կամ կվատթարացնեն Արժեթղթերի տեղաբաշխման և շրջանառության պայմանները:

5.2.6. Բանկին ներկայացնել տեղեկատվություն ՀՀ կենտրոնական բանկ և Բորսա ներկայացվող տեղեկությունների և/կամ փաստաթղթերի լրացումների և փոփոխությունների (ընթացիկ, եռամսյակային և տարեկան հաշվետվությունների, էական փաստերի և տեղեկությունների) և դրանց բովանդակության վերաբերյալ:

5.2.7. Սույն համաձայնագրով սահմանված ծառայությունների համար Բանկին վճարել սույն համաձայնագրով սահմանված վճարները՝ սույն համաձայնագրով սահմանված կարգով և պայմաններով:

5.2.8. Սույն համաձայնագրով իր ստանձնած պարտավորությունների կատարմանը խոչընդոտող անհաղթահարելի ուժի ազդեցության ի հայտ գալու դեպքում անհապաղ տեղեկացնել Բանկին այդ մասին:

5.2.9. Բանկի պահանջով կատարել սույն համաձայնագրով նախատեսված ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ այլ գործողություններ:

5.3. Բանկն իրավունք ունի՝

5.3.1. Թողարկողից պահանջել սույն համաձայնագրով վերջինիս ստանձնած պարտավորությունների ամբողջական կատարումը:

5.3.2. Թողարկողից ստանալ և օգտագործել սույն համաձայնագրով նախատեսված ծառայությունների մատուցման համար Թողարկողի վերաբերյալ անհրաժեշտ տեղեկություններ, ինչպես նաև այդ տեղեկությունների արժանահավատության և լիարժեքության (ամբողջականության) վերաբերյալ լրացուցիչ հիմնավորումներ և փաստարկներ, այդ թվում՝ Թողարկողից պահանջել ֆինանսատնտեսական գործունեության աուդիտն իրականացնող անձի պարզաբանումները Թողարկողի կողմից ներկայացված տեղեկատվության հավաստիությունը ստուգելու նպատակով:

	<p>Ընթացակարգ Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման</p>	<p>Կոդ: ՀՎԾ/ԸՆԹ-25-04-04 Խմբագրություն: 01 Դաս: ՆՔ Ամսաթիվ: «01» սեպտեմբերի 2021թ.</p>
---	---	--

5.3.3. Սույն համաձայնագրի 2.2. կետով սահմանված ծառայությունների մատուցման ընթացքում Թողարկողի հետ կազմակերպել աշխատանքային հանդիպումներ և քննարկել այնպիսի հարցեր, որոնք պահանջում են հրատապ լուծումներ:

5.3.4. Հարցում կատարել Վարկային բյուրոներին Թողարկողի վարկերի և փոխառությունների վերաբերյալ հիմնավոր և հավաստի տեղեկատվություն ստանալու նպատակով:

5.3.5. Իր կողմից մատուցված ծառայությունների դիմաց ստանալ վարձատրություն՝ սույն համաձայնագրով սահմանված կարգով, ժամկետներում և չափով:

5.4. Բանկը պարտավոր է՝

5.4.1. Տեղաբաշխման օրվանից առնվազն երեք աշխատանքային օր առաջ Բորսայի անդամներին տեղեկատվություն տրամադրել Արժեթղթերի տեղաբաշխման մասին:

5.4.2. Տեղաբաշխման գործընթացի շրջանակներում կատարել ՀՀ օրենսդրությամբ և սույն համաձայնագրով սահմանված՝ իր կողմից ստանձնած պարտականությունները:

5.4.3. Սույն համաձայնագրով նախատեսված ծառայությունների մատուցումը սկսել ոչ ուշ, քան սույն համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելու և Թողարկողի կողմից անհրաժեշտ փաստաթղթերը Բանկին տրամադրելու հաջորդ օրվանից:

5.4.4. Պատշաճ որակով մատուցել սույն համաձայնագրով նախատեսված ծառայությունները:

5.4.5. Ծառայությունները մատուցել ամբողջ ծավալով և ողջամիտ ժամկետներում:

5.4.6. ՀՀ օրենսդրության շրջանակներում ապահովել կատարվող գործառնությունների գաղտնիությունը:

5.4.7. Արժեթղթերի տեղաբաշխումից հետո Թողարկողին տրամադրել Արժեթղթերի գրանցված սեփականատերերի (անվանատերերի) ցուցակը տեղաբաշխման օրվա դրությամբ:

5.4.8. Թողարկողին տրամադրել տեղեկություններ տեղաբաշխման աճուրդի մասնակիցների և ներկայացված հայտերի վերաբերյալ:

6. ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԻ ԳԻՆԸ ԵՎ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

6.1. Բանկի կողմից սույն համաձայնագրի առարկա Արժեթղթերի ազդագիրը գրանցման նպատակով ՀՀ կենտրոնական բանկ ներկայացնելուց հետո՝ երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում Բանկը Թողարկողին է ներկայացնում սույն համաձայնագրի 6.2 կետում նախատեսված տեղաբաշխման ծառայությունների

	<p>Ընթացակարգ Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման</p>	<p>Կոդ: ՀՎԾ/ԸՆԹ25-04-04 Խմբագրություն: 01 Դաս: ՆՔ Ամսաթիվ: «01» սեպտեմբերի 2021թ.</p>
---	---	---

նախապատրաստման ծառայությունների հաշիվ-ապրանքագիր, իսկ Բորսայում Արժեթղթերի առևտրի թույլատրմանը (կամ սույն համաձայնագրի 7.3 կետով նախատեսված՝ Բանկից անկախ պատճառներով Բորսայում առևտրին Արժեթղթերի թույլատրման մերժմանը) հաջորդող երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում Բանկը Թողարկողին է ներկայացնում նաև սույն համաձայնագրի 6.2 կետում նախատեսված՝ Արժեթղթերի տեղաբաշխման ծառայությունների հաշիվ-ապրանքագիր:

6.2. Սույն համաձայնագրով նախատեսված տեղաբաշխման ծառայությունների նախապատրաստման ծառայությունների դիմաց Թողարկողը Բանկին վճարում է միանվագ 1,500,000 (մեկ միլիոն հինգ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ (առանց ավելացված արժեքի հարկի), իսկ Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ավարտից հետո Թողարկողը Բանկին է վճարում Արժեթղթերի տեղաբաշխման ծառայությունների վճար՝ փաստացի տեղաբաշխված Արժեթղթերի անվանական ծավալի 0.3%-ի չափով (առանց ավելացված արժեքի հարկի):

6.3. Արժեթղթերի տեղաբաշխման և առևտրի թույլատրման հետ կապված բոլոր ծախսերը և ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ վճարումները կատարվում են Թողարկողի կողմից:

7. ԿՈՂՄԵՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

7.1. Կողմերը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով պատասխանատվություն են կրում սույն համաձայնագրով նախատեսված իրենց պարտավորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու համար:

7.2. Կողմը պատասխանատվություն չի կրում սույն համաձայնագրով նախատեսված պարտավորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու համար, եթե դա ծագել է մյուս Կողմի՝ սույն համաձայնագրով սահմանված պարտավորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու հետևանքով:

7.3. Բորսայի կանոններով սահմանված կարգով Արժեթղթերը առևտրին չթույլատրման համար Բանկը պատասխանատվություն չի կրում, եթե Բանկն իրականացրել է Արժեթղթերի առևտրին թույլատրման համար անհրաժեշտ բոլոր գործողությունները, սակայն առևտրին չթույլատրումը եղել է Բանկից անկախ պատճառներով:

7.4. Սույն համաձայնագրով սահմանված ժամկետներում ծառայությունների դիմաց վճարումը չկատարելու դեպքում Թողարկողը Բանկին վճարում է տույժ՝ յուրաքանչյուր ուշացրած օրվա համար ժամկետանց գումարի 0.13 (զրո ամբողջ տասներեք հարյուրերորդական) տոկոսի չափով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վճարման

	<p>Ընթացակարգ Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման</p>	<p>Կոդ: ՀՎԾ/ԸՆԹ25-04-04 Խմբագրություն: 01 Դաս: ՆՔ Ամսաթիվ: «01» սեպտեմբերի 2021թ.</p>
---	---	---

չկատարումը պայմանավորված է Բանկի կողմից ծառայությունների ոչ պատշաճ մատուցմամբ: Տույժի վճարումը Թողարկողին չի ազատում իր վրա դրված պարտավորությունները կատարելուց և խախտումները վերացնելու պարտականության կատարումից:

7.4.1. Սույն համաձայնագրի 2.2. կետով սահմանված ծառայությունների մատուցումից հրաժարվելու, ոչ պատշաճ կատարելու և/կամ սույն համաձայնագիրը Բանկի նախաձեռնությամբ վաղաժամկետ լուծելու դեպքում Բանկը Թողարկողին հետ է վերադարձնում սույն համաձայնագրի 6.2 կետում նշված գումարը/գումարները և վճարում է այդ գումարի 10 (տասը) տոկոսի չափով տուգանք, եթե սույն համաձայնագրի լուծումը պայմանավորված չէ Թողարկողի կողմից սույն համաձայնագրով նախատեսված՝ Թողարկողի պարտավորությունների ոչ պատշաճ կատարելու հետ: Տույժի վճարումը Բանկին չի ազատում իր վրա դրված պարտավորությունները կատարելուց և խախտումները վերացնելու պարտականության կատարումից:

7.4.2. Սույն համաձայնագիրը Թողարկողի նախաձեռնությամբ վաղաժամկետ լուծվելու դեպքում Թողարկողի կողմից Բանկին վճարված՝ սույն համաձայնագրի 6.2 կետում նշված գումարը/գումարները Բանկի կողմից հետ չի վերադարձվում, եթե սույն համաձայնագրի լուծումը պայմանավորված չէ Բանկի կողմից սույն համաձայնագրի 2.2. կետով սահմանված ծառայությունները ոչ պատշաճ կատարելու հետ:

7.5. Սույն համաձայնագրի որևէ դրույթի անվավերությունը չի հանգեցնում այլ դրույթի (դրույթների) անվավերության: Կողմերը պարտավորվում են չվիճարկել համաձայնագրի լրիվ կամ մասնակի անվավերությունը կամ իրավաբանական ուժը՝ համաձայնագրով սահմանված իրենց պարտավորությունները չկատարելու համար, և միաժամանակ պարտավորվում են ձեռնարկել բոլոր անհրաժեշտ միջոցներն ու գործողությունները համաձայնագրի նպատակը և պայմանները գործող օրենսդրության համաձայն իրականացնելու ուղղությամբ:

8. ԱՆՀԱՂԹԱՀԱՐԵԼԻ ՈՒԺԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ (ՖՈՐՍ-ՄԱԺՈՐ)

8.1. Սույն համաձայնագրով նախատեսված պարտավորություններն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն չկատարելու համար Կողմերն ազատվում են պատասխանատվությունից, եթե դա եղել է անհաղթահարելի ուժի ազդեցության արդյունք, որը ծագել է սույն համաձայնագիրը կնքելուց հետո, և որը Կողմերը չէին կարող կանխատեսել կամ կանխարգելել: Այդպիսի իրավիճակներ են երկրաշարժը, ջրհեղեղը, հրդեհը, պատերազմը, ռազմական և արտակարգ դրություն հայտարարելը, քաղաքական հուզումները, գործադուլները, հաղորդակցության միջոցների աշխատանքի դադարեցումը, պետական

	<p>Ընթացակարգ Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման</p>	<p>Կոդ: ՀՎԾ/ԸՆԹ25-04-04 Խմբագրություն: 01 Դաս: ՆՔ Ամսաթիվ: «01» սեպտեմբերի 2021թ.</p>
---	---	---

մարմինների ակտերը և այլն, որոնք անհնարին են դարձնում սույն համաձայնագրով պարտավորությունների կատարումը:

9. ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

9.1. Սույն համաձայնագրի կապակցությամբ Կողմերի միջև առաջացած տարաձայնություններն ու վեճերը լուծվում են բանակցությունների միջոցով, համաձայնության չգալու դեպքում վեճերը լուծվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

10. ԵԶՐԱՓՈՒԿ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

10.1. Սույնով Թողարկողը հաստատում է, որ Բանկն իրեն ծանոթացրել է ՀՀ-ում ներդրումային ծառայությունների մատուցումը կարգավորող իրավական ակտերին:

10.2. Սույն համաձայնագիրն ուժի մեջ է մտնում ստորագրելու պահից և գործում է մինչև սույն համաձայնագրով նախատեսված Կողմերի պարտավորությունների լրիվ և պատշաճ կատարումը:

10.3. Սույն համաձայնագիրը կարող է վաղաժամկետ լուծվել Կողմերի նախաձեռնությամբ՝ այդ մասին մյուս Կողմին նախապես մեկ շաբաթ առաջ պատշաճ ծանուցելով:

10.4. Սույն համաձայնագրում Կողմերի համաձայնությամբ կարող են կատարվել փոփոխություններ և լրացումներ, որոնք օրինական են միայն այն դեպքում, եթե դրանք կատարված են գրավոր և ստորագրված են Կողմերի կողմից:

10.5. Կողմերից յուրաքանչյուրը պարտավորվում է ապահովել մյուս կողմից ստացված բանկային, ֆինանսական, առևտրային և այլ տեղեկատվության խիստ գաղտնիությունը: Նման տեղեկատվության փոխանցումը երրորդ անձանց հնարավոր է միայն Կողմերի գրավոր համաձայնությամբ, ինչպես նաև ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում:

10.6. Սույն համաձայնագիրը կնքված է երկու օրինակից, որոնք ունեն հավասարազոր իրավաբանական ուժ: Յուրաքանչյուր կողմին տրվում է մեկական օրինակ:

10.7. Սույն համաձայնագիրը հանդիսանում է Կողմերի միջև 05.11.2021թ. կնքված Համագործակցության պայմանագրի անբաժանելի մասը:

	<p>Ընթացակարգ Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման</p>	<p>Կոդ: ՀՎԾ/ԸՆԹ25-04-04 Խմբագրություն: 01 Դաս: ՆՔ Ամսաթիվ: «01» սեպտեմբերի 2021թ.</p>
---	---	---

**11. ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԱՍՑԵՆԵՐԸ, ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՎԱՎԵՐԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ԵՎ
ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

**ԲԱՆԿ
ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ**

Հասցե՝ ՀՀ, ք.Երևան, Բյուզանդի 87, 85
տարածք
ՀՎՀՀ՝ 02500518
թ/հ՝ 103002101519
ՀՀ Կենտրոնական բանկ,
հեռ.՝ (+374 10) 59-23-23
ֆաքս՝ (+374 10) 54-78-94

Գործադիր տնօրեն

Միկր Անանյան
ստորագրություն

**ԹՈՂԱՐԿՈՂ
«ՖԻՆԲԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ**

Հասցե՝ ք. Երևան, Ագաթանգեղոսի 2ա
ՀՎՀՀ՝ 00445174
հ/հ՝ 1510023156470100
«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ
հեռ.՝ (+374 12) 555555

Գլխավոր տնօրեն

Արամ Ղազարյան
ստորագրություն

